



**PROGRAM ROZVOJE VENKOVA  
ČESKÉ REPUBLIKY NA OBDOBÍ 2007 – 2013**

**PRAHA, KVĚTEN 2007**

*Zpracováno podle nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (dále jen Nařízení o podpoře venkova), nařízení Rady (ES) č. 1290/2005, o financování Společné zemědělské politiky, a rozhodnutí Komise č. 2006/144/ES, o strategických směrech Společenství pro rozvoj venkova (programové období 2007 - 2013).*

*Garance a koordinace: MZe, VÚZE Praha*

## OBSAH

Seznam použitých zkratk.....	8
Definice pojmů.....	11
Úvod.....	12
<b>1</b> Název programu rozvoje venkova .....	<b>13</b>
<b>2</b> Členský stát a správní region .....	<b>14</b>
<b>3</b> Analýza situace z hlediska silných a slabých stránek, zvolená strategie pro jejich řešení a vyhodnocení ex-ante .....	<b>15</b>
3.1 Analýza situace s ohledem na silné a slabé stránky .....	15
Všeobecná socioekonomická charakteristika.....	15
Ekonomická situace v zemědělství, lesním hospodářství a potravinářském průmyslu ....	17
Celková situace v oblasti životního prostředí .....	20
Celková hospodářská a společenská situace ve venkovských oblastech .....	27
Leader.....	28
SWOT analýza .....	29
3.2 Zvolená strategie k dosažení cílů rozvoje venkova využitím silných a eliminací slabých stránek.....	35
3.3 Vyhodnocení ex-ante .....	41
3.4 Vliv předcházejících programů a návaznost opatření PRV na opatření z předcházejících programů.....	42
3.4.1 SAPARD.....	42
3.4.2 OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství.....	43
3.4.3 Horizontální plán rozvoje venkova.....	44
3.4.4 LEADER .....	47
3.4.5 Návaznost opatření z předcházejících programových období.....	49

<b>4</b>	<b>Odůvodnění zvolených priorit s ohledem na Strategické pokyny Společenství a Národní strategický plán rozvoje venkova .....</b>	<b>50</b>
4.1	Strategické pokyny Společenství pro rozvoj venkova, Národní strategický plán České republiky na období 2007 - 2013 a jejich reflexe v Programu rozvoje venkova.....	50
4.2	Předpokládané dopady Programu podle hodnocení ex-ante a zvolených priorit ....	51
<b>5</b>	<b>Informace o osách a opatřeních navrhovaných pro každou osu a jejich popis, včetně konkrétních ověřitelných cílů a ukazatelů, které umožňují měřit pokrok, účinnost a účelnost programu.....</b>	<b>53</b>
5.1	Přehled os, priorit a opatření.....	53
5.2	Popis opatření .....	55
5.2.1	<i>OSA I - ZLEPŠENÍ KONKURENCESCHOPNOSTI ZEMĚDĚLSTVÍ A LESNICTVÍ.....</i>	<i>55</i>
	<i>Skupina Opatření I.1 – Opatření zaměřená na restrukturalizaci a rozvoj fyzického kapitálu a podporu inovací .....</i>	<i>56</i>
I.1.1	<i>Modernizace zemědělských podniků .....</i>	<i>56</i>
I.1.1.1	<i>Modernizace zemědělských podniků .....</i>	<i>57</i>
I.1.1.2	<i>Spolupráce při vývoji nových produktů, postupů a technologií (resp. inovací) v zemědělství .....</i>	<i>58</i>
I.1.1.3	<i>Založení porostů rychle rostoucích dřevin pro energetické využití .....</i>	<i>60</i>
I.1.2	<i>Investice do lesů.....</i>	<i>61</i>
I.1.2.1	<i>Lesnická technika .....</i>	<i>62</i>
I.1.2.2	<i>Technické vybavení provozoven .....</i>	<i>63</i>
I.1.2.3	<i>Lesnická infrastruktura .....</i>	<i>64</i>
I.1.3	<i>Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům .....</i>	<i>65</i>
I.1.3.1	<i>Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům.....</i>	<i>66</i>
I.1.3.2	<i>Spolupráce při vývoji nových produktů, postupů a technologií (resp. inovací) v potravinářství.....</i>	<i>67</i>
I.1.4	<i>Pozemkové úpravy .....</i>	<i>68</i>
	<i>Skupina Opatření I.2 Opatření přechodná pro Českou republiku a ostatní nové členské státy EU .....</i>	<i>70</i>
I.2.1	<i>Seskupení producentů .....</i>	<i>70</i>
	<i>Skupina Opatření I.3 Opatření zaměřená na podporu vědomostí a zdokonalování lidského potenciálu .....</i>	<i>71</i>
I.3.1	<i>Další odborné vzdělávání a informační činnost .....</i>	<i>71</i>
I.3.2	<i>Zahájení činnosti mladých zemědělců .....</i>	<i>73</i>
I.3.3	<i>Předčasné ukončení zemědělské činnosti.....</i>	<i>75</i>
I.3.4	<i>Využívání poradenských služeb.....</i>	<i>77</i>

5.2.2	<i>OSA II - ZLEPŠOVÁNÍ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A KRAJINY</i> .....	79
II.1	Skupina opatření zaměřená na udržitelné využívání zemědělské půdy.....	80
II.1.1	<i>Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech (LFA)</i> .....	80
II.1.2	<i>Platby v rámci oblastí NATURA 2000 a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES (WFD)</i> .....	84
II.1.2.1	<i>Platby v rámci NATURA 2000 na zemědělské půdě</i> .....	85
II.1.2.2	<i>Rámcová směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES</i> .....	86
II.1.3	<i>Agroenvironmentální opatření</i> .....	87
II.1.3.1	<i>Podopatření postupy šetrné k životnímu prostředí</i> .....	89
II.1.3.1.1	<i>Titul ekologické zemědělství</i> .....	90
II.1.3.1.2	<i>Titul integrovaná produkce</i> .....	91
II.1.3.1.2.1	<i>Management integrovaná produkce ovoce</i> .....	91
II.1.3.1.2.2	<i>Management integrovaná produkce révy vinné</i> .....	92
II.1.3.1.2.3	<i>Management integrovaná produkce zeleniny</i> .....	92
II.1.3.2	<i>Podopatření ošetřování travních porostů</i> .....	94
II.1.3.2.1	<i>Louky</i> .....	95
II.1.3.2.2	<i>Pastviny</i> .....	100
II.1.3.3	<i>Podopatření péče o krajinu</i> .....	104
II.1.3.3.1	<i>Titul zatravňování orné půdy</i> .....	105
II.1.3.3.2	<i>Titul pěstování meziplodin</i> .....	106
II.1.3.3.3	<i>Titul biopásy</i> .....	107
II.2	Skupina opatření zaměřená na udržitelné využívání lesní půdy.....	108
II.2.1	<i>Zalesňování zemědělské půdy</i> .....	108
II.2.1.1	<i>První zalesnění zemědělské půdy</i> .....	108
II.2.2	<i>Platby v rámci NATURA 2000 v lesích</i> .....	112
II.2.2.1	<i>Zachování hospodářského souboru lesního porostu z předchozího produkčního cyklu</i> .....	112
II.2.3	<i>Lesnicko-environmentální platby</i> .....	113
II.2.3.1	<i>Zlepšování druhové skladby lesních porostů</i> .....	114
II.2.4	<i>Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů</i> .....	116
II.2.4.1	<i>Obnova lesního potenciálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření</i> .....	116
II.2.4.2	<i>Neproductivní investice v lesích</i> .....	118
5.2.3	<i>OSA III - KVALITA ŽIVOTA VE VENKOVSKÝCH OBLASTECH A DIVERZIFIKACE HOSPODÁŘSTVÍ VENKOVA</i> .....	120

<i>Skupina opatření III.1 - Opatření k diverzifikaci hospodářství venkova</i> .....	120
<i>III.1.1 Diverzifikace činností nezemědělské povahy</i> .....	120
<i>III.1.2 Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje</i> .....	123
<i>III.1.3 a) Podpora cestovního ruchu</i> .....	125
<i>III.1.3 b) Podpora cestovního ruchu</i> .....	127
<i>Skupina opatření III.2 - Opatření ke zlepšení kvality života ve venkovských oblastech</i> .....	129
<i>III.2.1 Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby</i> .....	129
<i>III.2.1.1 a) Obnova a rozvoj vesnic</i> .....	129
<i>III.2.1.1 b) Obnova a rozvoj vesnic</i> .....	131
<i>III.2.1.2. a) Občanské vybavení a služby</i> .....	133
<i>III.2.1.2. b) Občanské vybavení a služby</i> .....	134
<i>III.2.2 Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova</i> .....	136
<i>Charakteristika opatření</i> .....	136
<i>Příspěvek ČR činí 25 % veřejných zdrojů.</i> .....	137
<i>Opatření III.3 - týkající se vzdělávání a informování hospodářských subjektů působících v oblastech, na něž se vztahuje osa III</i> .....	138
<i>III.3.1 Vzdělávání a informace</i> .....	138
<i>5.2.4 OSA IV - LEADER</i> .....	139
<i>IV.1.1. Místní akční skupina</i> .....	140
<i>IV.1.2. Realizace místní rozvojové strategie</i> .....	143
<i>IV.2.1. Realizace projektů spolupráce</i> .....	144
<i>5.2.5 V. TECHNICKÁ POMOC</i> .....	146
<i>V.1 Příprava, sledování, hodnocení, informování a kontrola v rámci programu</i> .....	146
<i>V.2 Zřízení a provoz Celostátní sítě pro venkov</i> .....	148
<i>V.2.1 Struktury potřebné pro provoz sítě</i> .....	148
<i>V.2.2 Akční plán</i> .....	148

5.3	Souhrnná tabulka operativních, specifických a celkových cílů a indikátorů jejich výstupů, výsledků a dopadů pro jednotlivá opatření Programu rozvoje venkova (včetně odhadu kvantifikace) .....	150
5.4	Legislativní rámec Programu .....	158
5.5.	Popis opatření podléhajících režimu přechodu z nařízení 1257/1999 na 1698/2005. ....	161
<b>6</b>	<b>Finanční plán .....</b>	<b>168</b>
6.1	Tabulka uvádějící v souladu s čl. 69 odst. 4 a 5 celkovou podporu z fondu plánovanou na každý rok .....	168
6.2	Finanční plán podle os (v EUR, za celé období) .....	168
<b>7</b>	<b>Indikativní členění financování podle opatření Programu rozvoje venkova z hlediska veřejných a soukromých výdajů (v euro, za celé období).....</b>	<b>169</b>
<b>8</b>	<b>doplňkové vnitrostátní financování.....</b>	<b>172</b>
<b>9</b>	<b>Prvky potřebné pro hodnocení podle pravidel hospodářské soutěže, případně seznam programů podpory schválených na základě článků 87 - 89 Smlouvy k využívání při provádění programu .....</b>	<b>173</b>
<b>10</b>	<b>Informace o doplňkovosti programu ve vztahu k opatřením financovaným dalšími nástroji Společné zemědělské politiky, prostřednictvím politiky soudržnosti a nástrojem podpory Společenství pro rybolov .....</b>	<b>177</b>
10.1	Doplňkovost Programu ve vztahu k opatřením financovaným dalšími nástroji Společné zemědělské politiky.....	177
10.1.1	<i>Vztah jednotné platby na plochu (SAPS) a Programu.....</i>	<i>177</i>
10.1.2	<i>Vztah národních doplňkových plateb (top-up) a Programu .....</i>	<i>177</i>
10.1.3	<i>Vztah společných tržních organizací a Programu .....</i>	<i>178</i>
10.2	Doplňkovost Programu ve vztahu k Politice soudržnosti.....	179
10.3	Doplňkovost Programu ve vztahu k nástroji podpory Společenství pro rybolov.....	181
<b>11</b>	<b>Prováděcí opatření k programu.....</b>	<b>182</b>
11.1	Prováděcí opatření k programu .....	182
11.2	Určení orgánů pověřených prováděním Programu .....	182
11.2.1	<i>Řídící orgán .....</i>	<i>182</i>
11.2.2	<i>Platební agentura.....</i>	<i>182</i>
11.2.3	<i>Kompetentní orgán .....</i>	<i>184</i>
11.2.4	<i>Certifikační subjekt.....</i>	<i>184</i>
11.2.5	<i>Kontaktní bod AFCOS .....</i>	<i>184</i>
11.3	<i>Sankce a pokuty.....</i>	<i>184</i>
11.4	<i>Nesrovnalosti a boj proti podvodům.....</i>	<i>185</i>



11.5	Finanční toky .....	185
11.6	Popis systémů monitorování a hodnocení .....	186
	11.6.1 Obecné zásady .....	186
	11.6.2 Složení monitorovacího výboru.....	186
	11.6.3 Úkoly monitorovacího výboru.....	186
	11.6.4 Monitorování řídicím orgánem.....	187
	11.6.5 Výroční zprávy o pokroku .....	187
	11.6.6 Monitorovací systém .....	188
	11.6.7 Hodnocení Programu.....	188
11.7	Zajištění propagace Programu / Komunikační plán .....	189
<b>12</b>	<b>Určení partnerů podle článku 6 nařízení Rady a výsledky konzultací s partnery .....</b>	<b>191</b>
12.1	Určení partnerů .....	191
12.2	Výsledky konzultací s partnery .....	193
	12.2.1 Konzultační činnost.....	193
	12.2.2 Agrární komora.....	193
	12.2.3 Specifika jednotlivých krajů.....	194
<b>Přílohy</b>	<b>.....</b>	<b>196</b>
	Příloha č. 1 .....	197
	Příloha č. 2 .....	198
	Příloha č. 3 .....	199
	Příloha č. 4 .....	201
	Příloha č. 5 .....	207
	Příloha č. 6 .....	208
	Příloha č. 7 .....	209
	Příloha č. 8 .....	231
	Příloha č. 9 .....	244
	Příloha č. 10 .....	249
	Příloha č. 11 .....	251
	Příloha č. 12 .....	253
	Příloha č. 13 .....	254
	Příloha č. 14 (Ex-ante hodnocení).....	255

<b>1. Úvod.....</b>	<b>256</b>
<b>2. Problémy zpracovávaného Programu rozvoje venkova .....</b>	<b>261</b>
<b>3. Bod 3 není v Guidelines for Ex-ante rozpracován .....</b>	<b>273</b>
<b>4. Jaké cíle se od programu očekávají dosáhnout? .....</b>	<b>274</b>
<b>5. Jaká opatření jsou navrhována?.....</b>	<b>280</b>
<b>6. Jaké jsou očekávané pozitivní a negativní dopady opatření, která budou aplikována?.....</b>	<b>294</b>
<b>7. Zahrnutá přidaná hodnota společnosti .....</b>	<b>303</b>
<b>8. Pomoc při dosažení efektivnosti nákladů.....</b>	<b>306</b>
<b>9. Monitorování a hodnocení.....</b>	<b>307</b>
<b>10. Výsledky environmentálního odhadu.....</b>	<b>309</b>
<i>Příloha č. 15 (Mapové přílohy) .....</i>	<i>310</i>

## SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

a. s.	akciová společnost
AEO	agroenvironmentální opatření
AOPK ČR	Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
AZO	agrární zahraniční obchod
BAT	Best Available Techniques (nejlepší dostupné techniky)
b.c.	běžná cena
BPEJ	bonitační půdně-ekologická jednotka
BRC	British Retail Consortium
CZV	ceny zemědělských výrobců
CC	Candidate Countries (kandidátské země)
CF	Cohesion Fund (Fond soudržnosti – FS)
ČHMÚ	Český hydrologický a meteorologický ústav
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka
ČNR	Česká národní rada
ČSN	česká státní norma
ČSÚ	Český statistický úřad
ČÚZK	Český úřad zeměměřický a katastrální
DPH	daň z přidané hodnoty
DKM	digitální katastrální mapa
ECCP	Evropský program ke změně klimatu (European Climate Change Programme)
ECEAT	Evropské centrum pro eko agroturistiku (European Centre for Eco Agro Tourism)
EFF	Evropský rybářský fond (European Fisheries Fund)
EFRR	Evropský fond regionálního rozvoje (European Regional Development Fund ERDF)
EHK OSN	Úmluvy o dálkovém znečišťování ovzduší překračujícím hranice států
CLRTAP	
EK	Evropská komise
EN	Evropská norma
ES	Evropské společenství
ESF	Evropský sociální fond (European Social Fund)
EU nebo	Evropská unie po roce 1994 (připojeno Rakousko, Finsko, Švédsko)
EU 15	
EU 12	Evropská unie do roku 1994 (Belgie, Dánsko, Německo, Španělsko, Francie, Velká Británie, Řecko, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko, Portugalsko)
EUR	euro = společná měna Evropské měnové unie (platnost od 1. 1. 1999)
EUROSTAT	Evropské statistické centrum
EVJ	evidenční velikostní jednotka
EZ	ekologické zemědělství
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (European Agricultural Fund for Rural Development - EAFRD)
EZGF	Evropský zemědělský garanční fond (European Agricultural Guarantee Fund EAGF)
EZOZF	Evropský zemědělský orientační a záruční fond (European Agricultural Guidance and Guarantee Fund – EAGGF)
FADN	Farm Accountancy Data Network (Sít' testovacích podniků)
FKNM	Fyzická kontrola na místě
FNVA/AWU	Farm net added value/annual working unit
FO	fyzické osoby
FSÚ	Federální statistický úřad
GA ČR	Grantová agentura České republiky
GMO	geneticky modifikované organismy
HACCP	Hazard Analysis Critical Control Points system (systém HACCP - analýza rizik a kritické kontrolní body)
HDE	Hlavní svaz německého obchodu
HDP	hrubý domácí produkt
HPH	hrubá přidaná hodnota
HRDP	Horizontální plán rozvoje venkova (Horizontal Rural Development Plan)
HZP	hrubá zemědělská produkce
CHKO	chráněná krajinná oblast
IACS	Integrovaný administrativní a kontrolní systém
IFS	International Food Standard

IPPC	Integrated Pollution Prevention and Kontrol (Integrovaná prevence a omezování znečištění)
ISO	Mezinárodní organizace pro normalizaci
KBTPM	krávy bez tržní produkce mléka
KEZ	Kontrola ekologického zemědělství
KNM	Kontrola na místě
KPÚ	komplexní pozemkové úpravy
KP	kulturní památka
LEADER	Liason entre les actions de développement économique rural (Vazby mezi akcemi hospodářského rozvoje venkova) - název iniciativy EU 1991-2006 a osy IV
LFA	Less Favoured Areas (méně příznivé oblasti)
LPIS	Land Parcel Information System (registr půdních bloků)
LV	list vlastnictví
MAS	místní akční skupina (Local Action Group – LAG)
MEŘO	metylester řepkového oleje
MF ČR	Ministerstvo financí České republiky
mikroregion	území sdružených obcí
MMR ČR	Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky
MPO ČR	Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky
MW	Megawatt
MZe ČR	Ministerstvo zemědělství České republiky
MŽP ČR	Ministerstvo životního prostředí České republiky
NH	národní hospodářství
NKP	národní kulturní památka
NP	národní park
NPP	národní přírodní památky
NPR	národní přírodní rezervace
NSP	Národní strategický plán rozvoje venkova ČR na období 2007 - 2013
NUTS	Nomenclature des unités territoriales statistiques (územní statistické jednotky)
NV	Nařízení vlády
OECD	Organization for Economic Cooperation and Development (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj)
OKEČ	odvětvová klasifikace ekonomických činností
OLH	odborný lesní hospodář
OOP	orgán ochrany přírody
OP	Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství
o. p.	orná půda
OV	odpadní vody
OZE	obnovitelné zdroje energie
PEFC	Programme for the Endorsement of Forest Certification (Program ke schvalování certifikace lesů)
PF ČR	Pozemkový fond České republiky
PGRLF	Podpůrný garanční rolnický a lesnický fond
PO	právnícké osoby
POR	prostředky na ochranu rostlin
POV	Program obnovy venkova
PP	přírodní památky
PP s.p.	Podniky Povodí státní podnik
PR	přírodní rezervace
PRVKÚK	plán rozvoje vodovodů a kanalizací území kraje
PUPFL	Pozemky určené k plnění funkcí lesů
RASFF	Rapid Alert System for Food and Feed (Systém rychlého varování pro potraviny a krmiva)
RRD	rychle rostoucí dřeviny
RV	rostlinná výroba
s.r.o	společnost s ručením omezeným
SAPARD	Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development (Speciální předvstupní program pro zemědělství a rozvoj venkova)
SAPS	single area payments scheme (jednotná platba na plochu)
SHR	soukromě hospodařící rolník

SLDB	sčítání lidí bytů a domů
SRS	Státní rostlinolékařská správa
SWOT	SWOT Analysis – Strengths – silné stránky, Weaknesses – slabé stránky, Opportunities – příležitosti, Threads – hrozby (analýza silných a slabých stránek, příležitostí a ohrožení)
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond – akreditovaná platební agentura
SZP	Společná zemědělská politika (Common Agricultural Policy – CAP)
SZÚ	souhrnný zemědělský účet
TTP	trvalé travní porosty
TUR	trvale udržitelný rozvoj
ÚHÚL	Ústav hospodářské úpravy lesů
ÚZPI	Ústav zemědělských a potravinářských informací
DJ	Dobytčí jednotka
VPZ	vesnická památková zóna
VPR	vesnická památková rezervace
VÚMOP	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půd
VÚV TGM	Výzkumný ústav vodohospodářský T.G.Masaryka
VÚZE	Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky
WFD	Water Framework Directive 2000/60/EC (Rámcová směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES)
ZA – PÚ	zemědělská agentura – pozemkový úřad
z.p.	zemědělská půda
ZCHÚ	zvláště chráněná území
ZO ČR	zahraniční obchod České republiky
ZOD	zranitelné oblasti dusíkem
ZPF	zemědělský půdní fond
ZVHS	Zemědělská vodohospodářská správa
ŽV	živočišná výroba

## DEFINICE POJMŮ

- „**Cíl Konvergence**“: cíl akce pro nejméně vyvinuté členské státy a regiony v souladu s právními předpisy Společenství upravujícími Evropský fond pro regionální rozvoj (dále jen „EFRR“), Evropský sociální fond (dále jen „ESF“) a Fond soudržnosti na období od 1. ledna 2007 do 31. prosince 2013;
- „**opatření**“: soubor operací přispívajících k provádění osy, jak je uvedeno v článku 4 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005;
- „**operace**“: projekt, smlouva či ujednání nebo jiná akce vybraná podle kritérií stanovených pro dotyčný program pro rozvoj venkova a prováděná jedním nebo více příjemci, umožňující dosažení cílů stanovených v článku 4 nařízení Rady (dle článku 2 nařízení Rady (ES)1698/2005);
- „**osa**“: ucelená skupina opatření se specifickými cíli vyplývajícími přímo z jejich provádění a přispívajícími k plnění jednoho nebo více cílů stanovených v článku 4 nařízení Rady (dle článku 2 nařízení Rady (ES)1698/2005);
- „**programování**“: proces organizace, přijímání rozhodnutí a financování v několika fázích určený k víceletému provádění společné akce Společenství a členských států k dosažení prioritních cílů EZFRV;
- „**příjemce**“: hospodářský subjekt, orgán nebo podnik, veřejný nebo soukromý, odpovědný za provádění operací nebo přijímající podporu;
- „**region**“: územní jednotka odpovídající úrovni 1 nebo 2 klasifikace územních statistických jednotek (úroveň NUTS 1 a 2) ve smyslu nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 ze dne 26. května 2003 o zavedení společné klasifikace územních statistických jednotek (NUTS)<sup>1</sup>;
- „**společný rámec pro monitorování a hodnocení**“: společný přístup vypracovaný Komisí a členskými státy vymezující omezený počet společných ukazatelů, které se týkají výchozí situace a finančního provádění, výstupů, výsledků a dopadů programů;
- „**strategie místního rozvoje**“: ucelený soubor operací, které slouží pro plnění místních cílů a potřeb prováděných v rámci partnerství na náležité úrovni;
- „**veřejný výdaj**“: jakýkoli příspěvek z veřejných zdrojů na financování operací pocházející z rozpočtu veřejnoprávních subjektů nebo sdružení jednoho nebo více regionálních nebo místních orgánů nebo veřejnoprávních subjektů ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby<sup>2</sup> je považován za příspěvek z veřejných zdrojů.

---

<sup>1</sup> Úř. věst. L 154, 21.6.2003, s. 1.

<sup>2</sup> Úř. věst. L 134, 30.4.2004, s. 114.

## ÚVOD

Program rozvoje venkova České republiky na období 2007 - 2013 vychází z Národního strategického plánu rozvoje venkova. Byl zpracován v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1698/2005 a prováděcími pravidly uvedené normy.

Program rozvoje venkova, který zajišťuje působení Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, blíže specifikuje v souladu s nařízením Rady (ES) 1698/2005 čl. 15 strategie v jednotlivých osách stanovených Národním strategickým plánem rozvoje venkova do prováděcí úrovně a zajišťuje tak jeho efektivní realizaci.

Opatření Programu rozvoje venkova přispějí k naplňování cílů Lisabonské strategie ve všech jejích oblastech:

- Společnost založená na znalostech
- Vnitřní trh a podnikatelské prostředí
- Trh práce
- Udržitelný rozvoj.

Göteborgská konference se promítá v Programu při zavádění opatření k trvale udržitelným systémům zemědělského hospodaření a podporou opatření, která vytváří trvale udržitelná pracovní místa.

Existence a realizace Programu rozvoje venkova ČR přispěje k dosažení cílů stanovených Národním strategickým plánem rozvoje venkova, tj. k rozvoji venkovského prostoru České republiky na bázi trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření. Program dále umožní vytvořit podmínky pro konkurenceschopnost České republiky v základních potravinářských komoditách. Program bude také podporovat rozšiřování a diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem rozvíjet podnikání, vytvářet nová pracovní místa, snížit míru nezaměstnanosti na venkově a posílit soudržnost obyvatel na venkově.

Program, který bude schválen vládou ČR, se vztahuje na území České republiky a bude určovat politiku rozvoje venkova ČR v období 2007 - 2013.

**1 NÁZEV PROGRAMU ROZVOJE VENKOVA**

**PROGRAM ROZVOJE VENKOVA**

ČESKÉ REPUBLIKY NA OBDOBÍ 2007 - 2013



## **2 ČLENSKÝ STÁT A SPRÁVNÍ REGION ČESKÁ REPUBLIKA**

Regionem konvergence je celé území ČR mimo hlavního města Prahy.

### **3 ANALÝZA SITUACE Z HLEDISKA SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNEK, ZVOLENÁ STRATEGIE PRO JEJICH ŘEŠENÍ A VYHODNOCENÍ EX-ANTE**

#### **3.1 Analýza situace s ohledem na silné a slabé stránky**

##### **Všeobecná socioekonomická charakteristika**

Česká republika je středoevropským státem o celkové rozloze 78 860 km<sup>2</sup> a s 10,2 mil. obyvateli. Na východě a severovýchodě sousedí se Slovenskou a Polskou republikou, na jihu s Rakouskem a nejdelší hranici má na severozápadě až jihozápadě se Spolkovou republikou Německo. Z celkové plochy území leží jen 39 % v nadmořské výšce pod 400 m n. m. V evropských poměrech má charakter horské až podhorské oblasti.

##### **Poloha České republiky v Evropě**

Viz mapová příloha, mapa č. 1

Podnebí ČR se vyznačuje vzájemnou interakcí oceánských a kontinentálních vlivů. Je charakterizováno převládajícím západním prouděním a intenzivní cyklonální činností, která způsobuje časté střídání počasí a poměrně hojné srážky. Značný vliv na klima ČR má rovněž reliéf krajiny.

Na základě přibližně shodných klimatických podmínek pro růst a vývoj zemědělských plodin bylo území republiky rozděleno do tzv. klimatických regionů. Jejich rozložení na území ČR je uvedeno na následujícím obrázku.

##### **Klimatické regiony na území ČR**

Viz mapová příloha, mapa č. 2

Administrativně se Česká republika člení na 14 samosprávných krajů (na úrovni NUTS 3). Populačním a velikostním kritériím pro vymezení regionů soudržnosti odpovídá 8 regionů úrovně NUTS 2.

##### **Regiony soudržnosti NUTS 2 v rozdělení na okresy NUTS 4**

Viz mapová příloha, mapa č. 3

Pro klasifikaci venkovských regionů používá Evropská unie metodiku OECD, založenou na kritériu přepočtené hustoty obyvatel. Podle této metodiky se regiony NUTS 3 člení na tři typy:

převážně venkovské regiony – více než 50 % obyvatel žije ve venkovských obcích (pro tento účel definované jako obce s méně než 150 obyvateli na 1 km<sup>2</sup>),

významně venkovské regiony – ve venkovských obcích žije 15 až 50 % obyvatel,

převážně městské regiony – ve venkovských obcích žije méně než 15 % obyvatel.

##### **Vymezení venkovských regionů jako krajů (jednotek NUTS 3) podle metodiky OECD**

Viz mapová příloha, mapa č. 4

Významně a převážně venkovské regiony v ČR představují 9 050 006 obyvatel, tj. 88,6 % obyvatel ČR a 78 370 km<sup>2</sup>, tj. 99,4 % území ČR.

Statistickou hranicí, běžně používanou v ČR pro vymezení venkovských obcí, je 2 000 obyvatel. Obce s nižším počtem obyvatel než 2 000 jsou v našich podmínkách považovány za venkovské. Existují však i typické vesnice, které mají obyvatel více a podle tohoto kritéria se mezi venkovské obce nezařazují, ačkoliv městy ještě nejsou (nejvíce na jižní Moravě a na Ostravsku). K 1.1.2005 existuje 166 „neměstských“ obcí s 2 000 a více obyvateli, v tom 2 „neměstské“ obce s více než 5 000 obyvateli.

Obcí, které vymezujeme jako venkovské, je tedy 5 612, a to je 89,82 % ze všech obcí. Tyto obce spravují území, které tvoří 73,6 % plochy státu. Žije v nich však pouze čtvrtina (26,3 %) obyvatel, což je 2 690 tis. osob k 1. 1. 2005.

Venkovské prostory v ČR je třeba rozlišit na příměstské, mezilehlé a odlehlé. V současné době jednoznačně přijaté vymezení těchto typů neexistuje. Souvisí to zejména s tím, že pro jejich identifikaci musíme použít nižší územní jednotku, nežli jsou kraje (14 jednotek NUTS 3) nebo okresy (celkem 77 jednotek na úrovni NUTS 4) nebo i správní obvody obcí s rozšířenou působností (206 jednotek) nebo obcí s pověřeným obecním úřadem (388 jednotek, Pramen: číselník obcí s pověřeným obecním úřadem k 1.1.2005, ČSÚ). Jednotlivé obce (6 248 jednotek) jsou naproti tomu příliš různorodé, takže nevhodnější podrobnostní úrovní jsou malé subregionální jednotky (cca 1 000 – 1 300 obyvatel), které představují v zásadě obec se základní vybaveností (škola, pošta, zdravotní středisko) a její nejbližší spádové území. Pomocí takto definovaných jednotek lze pak vymezit souvislejší území tří typů. Za příměstský venkov lze považovat venkovské obce v rámci městských aglomerací, resp. úzce vymezených urbanizovaných území (s více než 50 000 obyvateli), odlehlý venkov zahrnuje zejména tzv. periferijní území, tj. území s nepříznivými sociálně – ekonomickými charakteristikami obyvatelstva a osídlení. Mezilehlý prostor pak zahrnuje zbývající území ČR.

Městské aglomerace a periferijní území byly vymezeny v minulosti, v současné době probíhají práce na jejich aktualizaci. Mapa uvádí první pracovní podobu těchto vymezení, bude však ještě významně upravována.

## **Typologie prostorů pro klasifikaci venkovských obcí**

Viz mapová příloha, mapa č. 5

Zatímco v příměstských prostorech probíhá přirozený proces přesunu bydlení a ekonomických činností z měst do okolních venkovských obcí, na který by mělo navázat dovybavení těchto obcí infrastrukturou, v mezilehlých a odlehlých oblastech je nutné použít celou strukturu nástrojů pro zvýšení diverzifikace činností i zlepšení kvality života, atraktivitu pro trvalé bydlení a podnikání.

Porovnáme-li věkovou strukturu žen a mužů, je vidět větší rozdíl pouze u kategorie nejstarší věkové skupiny (65+ let), kde je ve venkovských regionech zastoupeno 16,5 % žen oproti 11 % mužů z celkového počtu žen/mužů ve venkovských regionech, ve střední věkové skupině je zastoupeno 68,9 % žen a 72,9 % mužů, v nejmladší věkové skupině pak 14,5 % žen a 16 % mužů.

Venkovské obce se vyznačují nižším podílem obyvatelstva v produktivním věku. Nejnižší podíl obyvatelstva v produktivním věku (66,5 %) je v nejmenších obcích (do 100 obyvatel)

a zvyšuje se v závislosti na velikostní kategorii venkovských obcí<sup>3</sup>. Vylidňování venkova se zastavilo, nicméně to je způsobeno masivní výstavbou rodinných domů v okolí velkých měst a vznikem husté satelitní venkovské zástavby v těchto oblastech.

### **Celkový přírůstek (úbytek) počtu obyvatel 1991 - 2004**

Viz mapová příloha, mapa č. 6

V mezilehlých oblastech však k vysídlování venkova dochází stále, přičemž mezi hlavní příčiny patří absence služeb, špatná dostupnost zdravotní péče a školních zařízení, nízká úroveň dopravní obslužnosti a vybavenosti obcí základní technickou infrastrukturou. Tento problém se týká častěji nejmenších obcí (do 200 až 500 obyvatel). Venkov je rovněž ohrožován migrací mladých lidí do měst.

Hrubá přidaná hodnota ve venkovských regionech (dle klasifikace OECD) tvořila v roce 2004 76,8 % z celkové HPH vytvořené v ČR. Ve venkovských regionech bylo zaměstnáno 87,2 % z celkového počtu zaměstnaných v ČR.

Ve venkovských obcích bylo podle SLDB přes 1,3 milionu ekonomicky aktivních osob (podle údajů ČSÚ ve venkovských regionech působilo v roce 2004 cca 600 000 OSVČ). Ve srovnání s městy je však na venkově nižší míra ekonomické aktivity – aktivních je méně než polovina obyvatel (49,35 %), zatímco ve městech to je 52,06 %. Nezaměstnanost je na venkově vyšší a postihuje více ženy. Jsou velké rozdíly mezi jednotlivými venkovskými regiony. Nejvyšší míra nezaměstnanosti je v Moravskoslezském kraji (ženy 17,8 %, muži 11,9 %), Ústeckém kraji (ženy 15,1 % muži 13,9 %) a dále Karlovarském kraji (ženy 10 %, muži 8,6 %).

### **Míra nezaměstnanosti v % duben 2005**

Viz mapová příloha, mapa č. 7

### **Podíl sektorů na zaměstnanosti v EU 25**

Viz mapová příloha, mapa č. 8

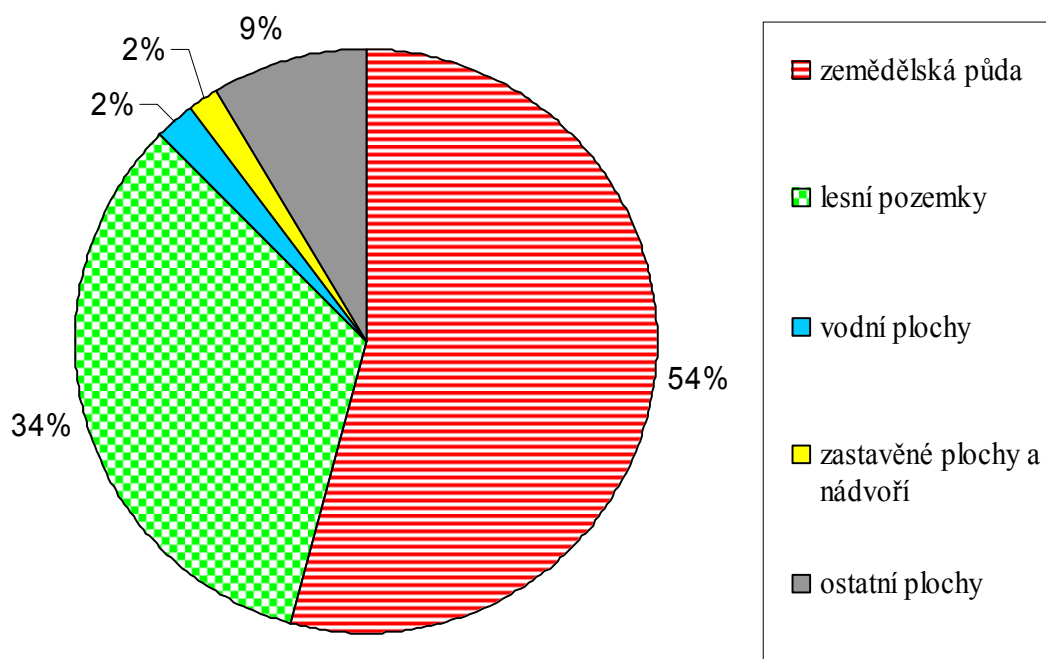
Zaměstnanost obyvatel českého venkova ve službách je o 26 % nižší než v městských oblastech. Zároveň v uvedeném ukazateli zaostává o 10 % oproti průměru EU 25. Za předpokladu analogického vývoje zaměstnanosti existuje potenciál k jejímu zvýšení zejména v odvětvích služeb, kde se přesouvá zaměstnanost i ze sekundárního sektoru.

### ***Ekonomická situace v zemědělství, lesním hospodářství a potravinářském průmyslu***

Česká republika má 4 264 tis. ha zemědělské půdy (3 515 tis. ha dle evidence registru půdních bloků (LPIS), září 2005), zaujímající přibližně polovinu (54 %) celkové rozlohy státu. Na jednoho obyvatele připadá 0,42 ha zemědělské půdy, z toho 0,30 ha půdy orné, což je přibližně evropský průměr. Více než třetinu půdního fondu ČR tvoří lesní pozemky.

<sup>3</sup> Malý lexikon obcí České republiky 2004, ČSÚ 2004.

## Struktura půdního fondu



(Zdroj : Statistická ročenka půdního fondu, ČÚZK Praha 2006 – údaje k 31.12.2005)

Od roku 1995 ubylo 15 tis. ha zemědělské půdy, oproti tomu výměra lesní půdy vzrostla o 16 tis. ha.

Výměra orné půdy v posledních deseti letech trvale klesá, naopak o 71 tis. ha se zvýšila výměra pozemků, evidovaných v katastru nemovitostí, jako trvalé travní porosty. Polovina zemědělského půdního fondu se nachází v méně příznivých oblastech (LFA). Většina zemědělské půdy je ve vlastnictví fyzických a právnických osob. Ve vlastnictví státu je 599,7 tis. ha zemědělské půdy (k 31. 12. 2004), kterou pronajímá Pozemkový fond ČR. Velká roztržitost vlastnictví půdy a velký podíl najaté půdy (90 %) od velkého počtu pronajímatelů je určitou překážkou omezující rozvoj podnikání na zemědělské půdě. Základní podmínkou pro uspořádání vlastnických vztahů k půdě je řešení pozemkových úprav. Podrobnější analýza potřeb je uvedena v NSP.

Počet pracovních sil v zemědělství poklesl v roce 2004 přibližně na 141 tis.<sup>4</sup>, což představuje meziroční úbytek 4,7 % zemědělských pracovníků. Podíl pracovníků v zemědělství ve struktuře zaměstnanosti národního hospodářství<sup>5</sup> se snížil na 3,8 %. Podpora zakládání nových a rozvoje existujících nezemědělských podniků nejmenší velikosti – mikropodniků<sup>6</sup> včetně nových živností v oblasti výroby, zpracování a služeb bez omezení sektorů, zejména v oblasti řemesel a služeb pro hospodářství a obyvatelstvo napomůže zejména naplňování cílů Lisabonské strategie. Sociální struktura a sociální kapitál venkova současně se strukturou

<sup>4</sup> Průměrný evidenční počet pracovníků v podnicích zemědělské prvovýroby bez souvisejících služeb a myslivosti, předběžný údaj VÚZE.

<sup>5</sup> Pramen: Evidenční počet zaměstnanců a jejich mzdy v ČR za 1. - 4. čtvrtletí 2003, 2004, ČSÚ 2004, 2005.

<sup>6</sup> Doporučení Komise č. 2003/361/ES, o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Mikropodnik: definován jako podnik, který zaměstnává méně než 10 zaměstnanců a jehož roční obrát a/nebo roční celková účetní rozvaha nepřekračují 2 mil. Euro

zástavby vesnic vytváří přitom významný potenciál pro diverzifikaci činností (volné pracovní síly, nevyužité budovy, zkušenosti z přidružené výroby).

Zemědělství nadále výrazně zaostává v úrovni průměrných mezd - v roce 2004 v porovnání s průměrnou nominální mzdou v národním hospodářství o 28 procentních bodů. Úroveň reálné mzdy v tomto odvětví zůstává dosud o zhruba 10 procentních bodů pod úrovní dosaženou v roce 1989.

Podíl zemědělství a lesnictví (zemědělství a lesnictví tvoří společné odvětví v rámci OKEČ) na hrubé přidané hodnotě v národním hospodářství se za uplynulých 10 let významně snížil a přibližuje se průměru EU 15 (v roce 1995 činil podíl na HPH 4,6 %, v roce 2003 3,1 %).

Velikostní struktura podniků se výrazně liší od struktury podniků v EU 25. Podniky s více než 50 ha zemědělské půdy zaujímají 92,2 % z celkové výměry obhospodařované zemědělské půdy. Průměrná rozloha plochy obhospodařované zemědělským podnikem byla v roce 2004 71 ha.

Hospodářské výsledky zemědělství se vyznačují relativní stabilitou (viz tabulka 2.3.3. v přílohách NSP). Snižuje se míra zadluženosti. Roste zájem o zemědělské úvěry a rozšíření úvěrových možností pro zemědělce.

## **Produktivita práce v zemědělství v zemích EU 25**

Viz mapová příloha, mapa č. 9

Z porovnání produktivity práce v rámci EU vyplývá velký rozdíl mezi starými a novými státy i značně nízká úroveň v České republice, třebaže je mezi novými členskými státy nejvyšší. Podobná situace je v potravinářském průmyslu, který rovněž vyžaduje zvýšení produktivity práce.

Technicko - materiální zabezpečení zemědělské výroby zaostává, zejména u techniky a technologií pro plnění nastavených norem především ve spojitosti se zajištěním pohody zvířat, eliminace negativních dopadů zemědělské výroby na přírodu a vytvoření atraktivnějšího prostředí pro život na venkově. Podrobnější analýza stavu techniky je uvedena v kapitole 2.3.6. příloh NSP.

Vzdělanostní úroveň pracovníků v zemědělství, i přes její pozvolné zlepšování, je stále výrazně nižší než v ostatních odvětvích národního hospodářství. Pomalé tempo obnovy zemědělské techniky je v kombinaci s nízkou produktivitou práce a nízkou vzdělanostní úrovní pracovníků v zemědělství patrně nejvýznamnější bariérou konkurenceschopnosti českého zemědělství.

Pokud jde o poradenství v zemědělství, poradenské služby poskytují privátní poradci, kteří jsou vedeni v registru poradců Ministerstva zemědělství. Ministerstvo zemědělství delegovalo část svých pravomocí při zajišťování chodu poradenského systému na Ústav zemědělských a potravinářských činností, který zodpovídá za přípravu, zpracování a zavádění metodik poradenské práce a za přípravu a akreditace poradců. Rozsah a obsah poradenských služeb vychází z NR 1782/2003 a 1698/2005 a na stanovení specifických podmínek jejich implementace se podílí Národní rada poradenství pro zemědělství a venkovský prostor, složená ze zástupců odborných útvarů Ministerstva zemědělství, nevládních organizací, výzkumných ústavů a škol. Jednotlivé prvky zemědělského poradenského systému, jejich úloha a postavení jsou stanoveny Koncepcí zemědělského poradenství MZe na roky 2004 - 2010, č.j. 2160/2004-3020 z 5.2.2004. V koncepci je také zakotveno šíření informací o zemědělském poradenském systému, používaných standardech a metodikách prostřednictvím Krajských informačních středisek.

Vstupem ČR do EU pokračuje trend spotřebitelské poptávky po sortimentu potravinářských výrobků s vyšší přidanou hodnotou a kvalitou ve vyšších cenových relacích. Proto je

důležitým faktorem zvyšování kvality v této oblasti, podpora výzkumu, inovací a nových technologií, získávání značek kvality, zajištění právní ochrany výrobků, certifikace biopotravin, propagace výrobků a systematické vzdělávání pracovníků všech úrovní.

V agrárním exportu se dlouhodobě uplatňují především komodity mléko, živá zvířata, obilí a cukr, jejichž vývoz však není pro ČR perspektivní z důvodu nízkého stupně finalizace těchto komodit a „nárazovitosti“ jejich vývozu. Kromě těchto komodit mají na českém agrárním vývozu významný podíl pivo, slad, chmel, cukrovinky, mléčné výrobky, vejce a med, pekařské výrobky a potravinářské přípravky.

V dřevozpracujícím průmyslu docházelo po řadu let k poklesu poptávky po surovém dříví a tím i jeho cen. V roce 2005 došlo v důsledku řady investic do nových dřevozpracujících provozů k obratu v tomto nepříznivém trendu, který se projevil zvýšenou poptávkou zejména po jehličnaté kulatině a vláknině a zvýšením tržeb za dříví. Dochází ke zvýšení dynamiky růstu nejen u produkčních ukazatelů, ale rovněž u produktivity práce. Vlastní lesní hospodářství se svým podílem 0,6 % na HDP představuje základ pro tvorbu 5 – 6 % HDP v navazujících oborech.

### ***Celková situace v oblasti životního prostředí***

Zemědělské hospodaření v České republice je jedním z nejvýznamnějších faktorů ovlivňujících biodiverzitu. Zemědělsky obhospodařované ekosystémy obsahují významné prvky biologické rozmanitosti důležité pro zajištění produkce potravy, fungování ekosystémů a bezpečný život. Udržitelné využívání je předpokladem pro zachování biodiverzity zemědělských ekosystémů.

Se značným přispěním nevhodných technologických postupů přetrvává v České republice vysoký podíl půd ohrožených degradací. Degradací půdy se ze zemědělského hlediska rozumí ztráta produkční schopnosti. Z hlediska ekologického, environmentálního, je degradace půdy uvažována jako ztráta schopnosti plnit přírodní funkce. Z obou hledisek je pak nejvýraznější ztrátou všech funkcí její zástavba, tj. trvalé zničení. Obecné příčiny degradace půd, vyvolané člověkem, vyplývají především z jejího necitlivého užití a nevhodných způsobů hospodaření. V běžných podmínkách České republiky lze vybrat šest základních typů degradace, ohrožujících zemědělsky nebo i lesnický využívané půdy. Jsou to eroze vodní a větrná, debazifikace a acidifikace, degradace fyzikální (degradace půdní struktury, kompakce), degradace znečištěním a kontaminací, úbytky organické hmoty (humusu) a degradace biologická. Problémem je, že se velmi často jednotlivé způsoby degradace kombinují a probíhají současně.

Zdaleka nejzávažnější je degradace vodní erozí. Vodní erozí je v ČR potenciálně ohrožena více než polovina zemědělských půd. Rozsah skutečné (aktuální) vodní eroze se nedá přesně určit, podle odborníků z VÚMOP Praha se odhaduje, že je poškozeno přibližně 1,4 mil. ha zemědělské půdy. Erozní škody jsou způsobeny zejména přívalovými dešti, které podle posledních průzkumů vykazují slabě stoupající trend a mírný posun do podzimních měsíců při zachování stejného ročního úhrnu srážek, i když zatím nelze konstatovat, že se jedná o trend trvalý.

Větrnou erozí je v ČR potenciálně ohroženo přibližně 7,5 % zemědělské půdy. Značné škody působí každoročně zejména v sušších a teplejších klimatických oblastech na lehčích půdách (Polabí a jižní Morava). Ohroženy jsou rovněž těžké jílovité půdy, u kterých zejména po zimním přemrznutí dojde k rozpadu jejich struktury a při jarních výsušných větrech, kdy je zpravidla půda minimálně chráněna vegetací, dochází k jejímu snadnému přemístování.

Debazifikace a acidifikace není zatím zásadním problémem, i když, vzhledem k omezení vápnění půd, k ní dochází. Úbytky humusu, biologická degradace a zranitelnost půd ztužením

(kompakcí) jdou většinou na vrub nevhodného hospodaření (nedodržování osevních postupů, užití těžké mechanizace). Tyto typy degradací postupují sice velmi zvolna, ale stav zemědělských půd v ČR trvale zhoršují.

Území České republiky se vyznačuje velkou diverzitou krajiny i vysokou diverzitou stanovišť. K jejímu zvýšení v minulosti značně přispělo i samotné zemědělství. V posledních padesáti letech však díky změně technologií bylo zemědělství naopak hlavní příčinou snížení diverzity venkovské krajiny. K největšímu poklesu druhové rozmanitosti došlo v typických agrárně-produkčních oblastech se silně narušenou strukturou krajiny a s velkou spotřebou agrochemikálií. Došlo ke zcelování pozemků do velkých půdních bloků (průměrná plocha pozemků se zvýšila z 0,23 ha v roce 1948 na přibližně 20 ha v současnosti), které často nerespektovalo reliéf terénu. Tato opatření mají dodnes za následek značně narušené odtokové poměry, znečištění vod a degradaci půdy. Těmito kroky byl postupně nastartován proces ztráty přirozené úrodnosti půdy, výrazné snížení schopnosti retence vody v krajině, snížení biologické rozmanitosti, snížení početnosti druhů vázaných na zemědělskou krajinu a úbytek ekostabilizačních krajinných prvků.

V dnešní zemědělské krajině se negativně projevuje zejména malý počet stanovišť pro planě rostoucí druhy rostlin a úkrytů, resp. potravních základů pro volně žijící živočichy. Charakteristickým příkladem je úbytek druhů závislých na drobných plochách rozptýlené zeleně, polních okrajích a celkově nižší intenzitě hospodaření (např. koroptev a zajíc polní). Za hlavní příčiny klesajícího počtu druhů zemědělské krajiny lze označit zejména nedostatek potravy v sezóně i během zimování, nedostatek úkrytů a způsoby hospodaření, které vedou k fyzické destrukci snůšek nebo mladých jedinců u ptáků a dále ztráta těch druhů které jsou vázány na stanoviště nezatížená chemickými polutanty.

Unifikované velkoplošné hospodaření se podepsalo na značném ohrožení řady biotopů na travních porostech. Je odhadováno, že z celkové rozlohy travních porostů v ČR je cca 40 000 ha zachovalých druhově bohatých luk a pastvin (většina ve stávajících chráněných územích) a dalších přibližně 300 000 ha jich vykazuje znaky určité degradace (značná část ve stávajících chráněných územích nebo vznikající síti Natura 2000). Dle údajů Ministerstva životního prostředí činí rozloha zemědělského půdního fondu na území Natura 2000 25,6 % z celkové plochy území soustavy Natura 2000. Soustava Natura 2000 zaujímá 13,5 % rozlohy České republiky. Zbytek travních porostů je představován zcela přeměněnými intenzivně obhospodařovanými trávníky s chudým druhovým složením. Nejčastější příčinou degradace travních společenstev je celková eutrofizace lokalit z důvodů zvýšeného hnojení. Další příčinou je opakované kosení travních porostů v přibližně stejném časovém a vegetačním období, kterým dochází k neustálému ochuzování lučních společenstev o některé druhy bylin s pozdějším termínem kvetení. Vzhledem k silné vazbě entomofauny na fytoocenózy pak degradující trendy probíhají i v této složce ekosystému. Biodiverzita luk tak postupně klesá, ve společenstvech postupně začínají převažovat druhy snášející intenzivní a uniformní způsob hospodaření.

Specifická část biotopů byla poškozena opačným trendem – ústupem pravidelného obhospodařování, zejména pak ústupem od pastvy nebo kosení. Taková travinná společenstva následně podléhají zarůstání náletem dřevin, šíření invazních druhů, popř. jsou zalesněna, čímž dotčené biotopy zanikají. Jedná se o cenné biotopy podmáčených luk, stepí a těžko přístupných horských a podhorských druhově pestrých travních porostů. Všechny uvedené ekosystémy se v případě extenzivního obhospodařování vyznačují velmi vysokou biodiverzitou.

Přes uvedené silně negativní trendy došlo v posledním desetiletí k částečnému snížení intenzity narušování přírodních zdrojů. Výrazný pokles spotřeby hnojiv a prostředků na



ochranu rostlin znamenal menší tlak na životní prostředí, který se částečně odrazil v mírném zvýšení početnosti některých druhů savců a ptáků. Odvrácenou stranou této tendence je pokles konkurenceschopnosti řady zemědělců, zejména v produkčně nepříznivých oblastech. Z tohoto důvodu je dnes téměř 7 % zemědělské půdy ohroženo opuštěním a s tím souvisejícími procesy degradace druhově pestrých částí zemědělského ekosystému. Také z tohoto důvodu ČR poskytuje podpory za přírodní a jiná znevýhodnění, přičemž platby jsou zaměřeny právě na zajištění odpovídající úrovně příjmů, vedoucí ke stabilizaci venkovského obyvatelstva tak, aby nedocházelo k opouštění půdy v důsledku nevýhodnosti hospodaření v těchto oblastech.

Šetrné hospodaření v oblastech s vysokou přírodní hodnotou (HNV) bylo podporováno v letech 2004 – 2006 v rámci HRDP v opatření Méně příznivé oblasti a oblastí s environmentálními omezeními a v Agroenvironmentálních opatřeních. Podpora zaměřená právě na HNV pokračuje kontinuálně i v rámci tohoto programu. Zejména v Agroenvironmentálních opatřeních došlo ke změně konceptu podopatření Ošetřování travních porostů, kde jsou upraveny podmínky na hospodaření podle specifických požadavků jednotlivých biotopů v rámci oblastí s vysokou přírodní hodnotou.

### **Zvláště chráněná území a lokality soustavy Natura 2000**

Viz mapová příloha, mapa č. 10

Životní prostředí českého venkova se dle OECD vyznačuje těmito klíčovými fakty a trendy: podíl čištění odpadních vod bez ohledu na stupeň čištění je oproti většině zemí EU 15 vyšší, ale účinnost čištění je vesměs nižší; klesá stupeň zornění zemědělské půdy; příznivý trend snižování podílu zemědělské půdy ve prospěch lesní půdy je velice pozvolný; spotřeba hnojiv a pesticidů se v 90. letech výrazně snížila a v současné době je nižší než v zemích EU 15; intenzita chovu v živočišné výrobě (DJ/km<sup>2</sup>) u všech druhů dobytka výrazně poklesla pod úroveň EU 15; podíl chráněných území z celkové rozlohy ČR se v souvislosti se vstupem do EU od roku 2004 zvýšil; setrvale nepříznivý je stav ohrožení některých volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin.

Méně příznivé oblasti (LFA) zaujímají 50 % ZPF v ČR, v rámci LFA jsou vymezeny 3 typy oblastí – horské, kde hlavní příčinou znevýhodnění je zkrácená vegetační doba v důsledku vyšší nadmořské výšky a vysoké náklady na zemědělské hospodaření na svažitéch pozemcích; ostatní méně příznivé oblasti jsou charakterizovány půdou s nízkou výnosností a malou hustotou obyvatelstva, které je závislé na zemědělské činnosti a oblasti se specifickými omezeními, kde se vyskytuje půda s nízkou výnosností v kombinaci s vyššími náklady na zemědělské hospodaření v důsledku svažitosti pozemků.

### **LFA pro HRDP 2004 - 2006**

Viz mapová příloha, mapa č. 11

Po nárůstu počtu ekologických farem v letech 1998 až 2002 došlo v letech 2003 až 2005 ke stagnaci, stejně jako v případě výměry půdy v ekologickém zemědělství. V roce 2006 došlo opět k výraznému nárůstu počtu ekofare. Ekologicky začalo hospodařit celkem 134 nových ekofare, celkový počet farem tak dosáhl k 31.12.2006 celkem 963 ekofare. Výměra půdy v ekologickém zemědělství dosáhla k 31.12.2006 celkem 281 535 ha, podíl výměry zemědělské půdy v EZ dosáhl 6,61%. Potěšitelný je zejména nárůst ploch na orné

půdě přibližně o 2 713 hektarů na celkových 23 479 ha a trvalých kultur na celkových 1 196 ha. Počet výrobců biopotravin se za rok 2006 zvýšil o 27 podniků na celkových 152 podniků. Méně příznivá je situace v oblasti ekologických chovů hospodářských zvířat, což se odráží v nedostatečné nabídce biopotravin živočišného původu. Vzhledem k malé produkční kapacitě jednotlivých farem nejsou jatka často ochotna ekologická zvířata zpracovávat, případně neumějí jejich maso uplatnit na trhu jako certifikovaný bioprodukt. Produkty z ekologických chovů proto bývají často realizovány jako konvenční potraviny, nebo jsou zvířata prodávána do zahraničí jako zástavový skot. Ekologické rybí, drůbeží a vepřové maso je v ČR téměř nedostupné.

Domácí biozpracovatelský průmysl a odbyt biopotravin je dlouhodobě slabým článkem českého ekologického zemědělství. Má to řadu příčin: trh s biopotravinami je stále příliš malý na to, aby přilákal velké konvenční zpracovatele, drobní zpracovatelé zase nemají dostatek financí na potřebné investice, hygienické normy jsou velice přísné a přístup k jejich vyžadování omezuje tradiční způsoby zpracování a výroby biopotravin přímo na farmách. Značná část bio produktů, zejména obilí a zástavový skot, je exportována na úkor rozvoje zpracování pro domácí trh.

Na druhou stranu do ČR míří hotové bio výrobky, zejména ze západní Evropy - dovozci tak reagují na zvýšený zájem spotřebitelů o biopotraviny. Dochází bohužel i k tomu, že se dováží komodity, které by se mohly produkovat v ČR. Do České republiky se tak dováží biopotraviny běžné denní spotřeby, jako nealkoholické nápoje, těstoviny, mléčné výrobky a zpracovaná zelenina. Současný zvýšený zájem českých domácností o biopotraviny je v současné době z velké části uspokojován dovozem.

Podle odhadů roste český trh s biopotravinami v posledních letech o 30-40%, což je sice ve srovnání s růstem trhu s konvenčními potravinami nebo růstem trhu s biopotravinami v EU – 15 velmi vysoké číslo, ale v absolutním vyjádření je tento trh kvůli své krátké historii a nulové základně stále velmi malý. Proto se dá očekávat jeho další nárůst i v dalších letech o desítky procent.

V České republice, obdobně jako v ostatních zemích EU, je zemědělství hlavním zdrojem emisí amoniaku jako jedné ze čtyř látek znečišťujících ovzduší s globálním účinkem, pro které mají státy EU, ČR nevyjímaje, stanoveny emisní stropy. Emisní strop stanovený pro Českou republiku ve výši 80 kt NH<sub>3</sub>/rok 2010 koresponduje s roční emisí zemědělského sektoru.

Řešení problémů se snížením emisí je součástí instalací alternativních zdrojů energie a využití biotechnologie. Jednou ze strategií ochrany řešení nebezpečí klimatických změn je i využívání obnovitelných zdrojů energie. Nejvýznamnějším obnovitelným zdrojem energie v ČR je biomasa, jednak cíleně pěstovaná, jednak tzv. odpadní. V letech 2004 a 2005 byla poskytována podpora na založení porostů rychle rostoucích dřevin pro energetické využití podle Nařízení vlády č. 308/2004 Sb. v rámci HRDP. V rámci této podpory bylo založeno 81,5 ha porostů RRD. Vyšší výměry RRD jsou přímo závislé na podpoře a rozvoji výstavby výtopen využívajících biomasu.

V ČR v porovnání s ostatními státy není srovnatelná politika v oblasti daňových podpor, ceny elektřiny z obnovitelných zdrojů a dalších nástrojů. Přesto byl zaznamenán nárůst decentralizovaných plynových jednotek pro jednotlivé zemědělské nebo potravinářské podniky, produkci tepla pro obce a zpracování zemědělských a potravinářských odpadů. Velikost těchto zařízení by měla být optimálně regulována k využití nadprodukce zemědělských komodit i ke zvýšení diverzity činností a zvýšení příjmů na venkově a rovněž s cílem energetické soběstačnosti venkova a naplnění závazků ČR k dosažení 8 % energie z obnovitelných zdrojů.

Plocha lesních pozemků setrvale mírně roste. Tento trend trvá nepřetržitě již od 30. let minulého století. Proti výměře 2 637 290 ha v roce 2000 dosáhla celková výměra v roce 2005 2 647 416 ha, což představuje průměrný roční nárůst 2025 ha.

Přes pozvolné zlepšování, není zdravotní stav lesních porostů na uspokojivé úrovni. Nerovnoměrná je věková struktura lesních porostů. Zvětšuje se podíl nejstarších věkových tříd, což výrazně přispívá k nestabilitě stávajících porostů a zvyšuje hrozbu rozsáhlých kalamitních škod. Nerovnoměrná je věková a prostorová struktura lesních porostů. Pro tyto oblasti je navrženo opatření Natura 2000 v lesích, jehož hlavním cílem je zachování biodiverzity na lesní půdě. V České republice je do soustavy Natura 2000 zahrnuto celkem 706 tis. hektarů lesních porostů, což představuje 67,52 % podíl na této soustavě.

Lesy hospodářské plní převážně produkční funkci a zauímají 75,6 % výměry lesa. Kategorie lesů ochranných (3,5 %) a lesů zvláštního určení (20,9 %) sledují prioritně zajišťování ostatních funkcí lesa označovaných souhrnně jako funkce mimoprodukční. Všeobecný trend směřující k ochraně biodiverzity a udržitelného využívání jejích složek se přímo odráží v prosazování polyfunkčního obhospodařování lesů.

Plocha jehličnatých dřevin se pozvolna zmenšuje, cílem je dosáhnout doporučené dřevinné skladby. Současný podíl listnatých dřevin tvoří 23 %, přičemž přirozenému stavu by odpovídala hodnota přibližně 65 %.

Doporučovaná dřevinná skladba je všestranně optimalizovaným kompromisem mezi skladbou přirozenou, tedy skladbou blízkou skladbě klimaxové v době před ovlivněním lesa u nás člověkem, a skladbou výhodnou z ekonomického hlediska v současnosti. Rychlá změna dřevinné skladby není možná bez neúměrných ztrát a rizik.

#### **Druhové složení lesů v ha a % z celkové plochy porostní půdy**

Dřevina	Rok				
	2000	2001	2002	2003	2004
jehličnaté	1 975 065	1 973 099	1 968 588	1 961 957	1 957 278
	76,5	76,3	76,1	75,8	75,5
listnaté	576 808	583 125	590 949	600 213	606 983
	22,3	22,5	22,8	23,2	23,4
Celkem bez holiny	2 551 873	2 556 224	2 559 538	2 562 171	2 564 261
	98,8	98,8	98,9	99,0	99,0

*Pramen: ÚHÚL (2005)*

Základní environmentální aspekty při obnově lesa jsou zakotveny v národní legislativě. Z lesního zákona vyplývá, že minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu je závazným ukazatelem lesních hospodářských plánů. Tento podíl je stanoven vyhláškou v závislosti na kategorii lesa a hospodářském souboru, který vychází z typologie a způsobu obhospodařování (vyhláška č. 83/1996 Sb.). Tento stanovený minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin při obnově lesa činí u lesů ochranných až 95 %, u lesů hospodářských se pohybuje v rozmezí od 5 % do 70 %. Motivační programy jsou orientovány na zvyšování podílu těchto dřevin nad tento legislativou stanovený rámec. Důsledkem této státní lesnické politiky je i trvalé postupné zvyšování zastoupení listnatých dřevin v lesích ČR. Od roku 1950 se tento podíl zvýšil ze 12 % na 23 % v roce 2005. Při umělé obnově lesa je podíl listnatých dřevin v současné době ještě vyšší a za rok 2005 činil 36 %.

Česká republika nepatří k oblastem s vysokým a středním rizikem výskytu lesních požárů, a proto nemá v současné době zpracovány tomu odpovídající plány ochrany lesa proti požárům. Přestože nepatří vzhledem ke své poloze a klimatickým podmínkám k zemím ohroženým velkými lesními požáry, riziko vzniku požárů existuje a zvyšuje se v suchých obdobích a souvisí i s vyšším výskytem teplotně mimořádných let v důsledku globálních klimatických změn. Ministerstvo zemědělství zabezpečuje na většině území formou služby vlastníkům leteckou hasičskou službu.

I když přímé imisní zatížení lesů bylo v průběhu posledních 15 let značně sníženo a jako zátěžový činitel de facto ustoupilo do pozadí, náprava jeho následků, zejména zlepšení stavu o živiny ochuzených, acidifikovaných lesních půd, bude záležitostí dlouhodobější.

V ČR jsou na základě lesního zákona zpracovány pro jednotlivé přírodní lesní oblasti (PLO) Oblastní plány rozvoje lesů (OPRL). Součástí těchto plánů je i kapitola "Dopravní zpřístupnění lesa", která obsahuje mimo jiné podkapitoly „Stav zpřístupnění lesních porostů“, „Inventarizace odvozních cest“, „Vymezení dopravně nepřístupných lokalit“, „Návrh na zpřístupnění nepřístupných lesních komplexů“ s vymezením naléhavosti jednotlivých investic a s porovnání skutečné hustoty lesní dopravní sítě s modelovými hodnotami a porovnání modelových hodnot po uskutečnění zamýšlených investic do lesních cest.

Výstavba lesní cestní sítě je řešena územním rozhodnutím s následným stavebním řízením, což jsou správní akty správních orgánů, kde jsou neopominutelnými účastníky příslušné orgány ochrany přírody, které vydávají závazná stanoviska.

OPRL jsou vhodnými podklady rovněž pro posuzování staveb upravujících vodní režim v příslušné oblasti. OPRL obsahují popis hydrického potencionálu, lesnické meliorace, shromažďují informace o vymezených pásmech hygienické ochrany vodních zdrojů povrchových i podzemních vod sloužících k zásobování pitnou vodou včetně vodárenských toků. Rozhodnutí o těchto veřejných zájmech jsou realizována vodoprávními úřady opět ve spolupráci se všemi dotčenými orgány včetně orgánů ochrany přírody.

Od roku 1990 se jakost vody ve vodních tocích významně zlepšila (mapy zobrazující jakost vody ve vodohospodářsky významných tocích ČR v letech 1991 - 2004 byly publikovány v NSP). Přes dosažené zlepšení však nelze považovat současný stav za vyhovující. Jakost povrchových a podzemních vod je významně ovlivňována plošným znečištěním, zejména znečištěním ze zemědělského hospodaření, atmosférickou depozicí a erozními splachy z terénu. Význam plošného znečištění s pokračujícím poklesem znečištění z bodových zdrojů roste. Jeho podíl je podstatný zvláště u dusičnanů a acidifikace, méně u fosforu, a je odlišný v různých oblastech ČR v závislosti na hustotě osídlení, podílu čištění vypouštěných odpadních vod, intenzitě a způsobu zemědělského hospodaření a úrovni atmosférické depozice.

Zemědělství je jedním ze zdrojů znečištění povrchových a podzemních vod v důsledku vyplavování dusíku. Zranitelné oblasti dle článku 3 nitrátové směrnice jsou vyhlášeny s účinností od 11. dubna 2003 a Akční program dle článku 5 nitrátové směrnice je vyhlášen od 1. ledna 2004 v národním právním předpise.

Zranitelné oblasti jsou vyhlášeny podle administrativního typu hranic, tj. katastrálních území, kde výměra zemědělské půdy představuje cca 46,3 %. Ve zranitelných oblastech jsou v rámci Akčního programu vyhlášena povinná opatření, která musí zemědělec plnit. Akční program, který vychází z obecných Zásad správné zemědělské praxe zaměřených na ochranu vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů, představuje systém opatření, která mají za cíl redukovat riziko vyplavování dusíku do povrchových a podzemních vod.

Dle článku 5 odst. 6 a 7 nitrátové směrnice probíhá monitoring účinnosti Akčního programu a příprava jeho revize, na základě které bude od 1.1.2008 vyhlášen 2. Akční program, jehož plnění bude povinné v revidovaných zranitelných oblastech. Průběžně probíhá monitoring jakosti povrchových a podzemních vod a školící a informační činnost pro zemědělce.

Problematickou částí plnění implementace nitrátové směrnice je požadované množství skladovacích kapacit pro statková hnojiva, a to z důvodu vysoké investiční náročnosti.

Katastrofické povodně na území České republiky v letech 1997, 1998, 2000, 2002 a 2006 poukázaly na nedostatečnou retenční schopnost krajiny. Významnou úlohu při povodňových situacích v uplynulých letech prokázaly území přirozeného rozlivu povodní, rybníky a malé vodní nádrže. Technický stav rybníčních hrází, zanedbanost objektů (technologická zařízení) a zanesení nádrží (množství sedimentu) však jejich retenční schopnosti limituje.

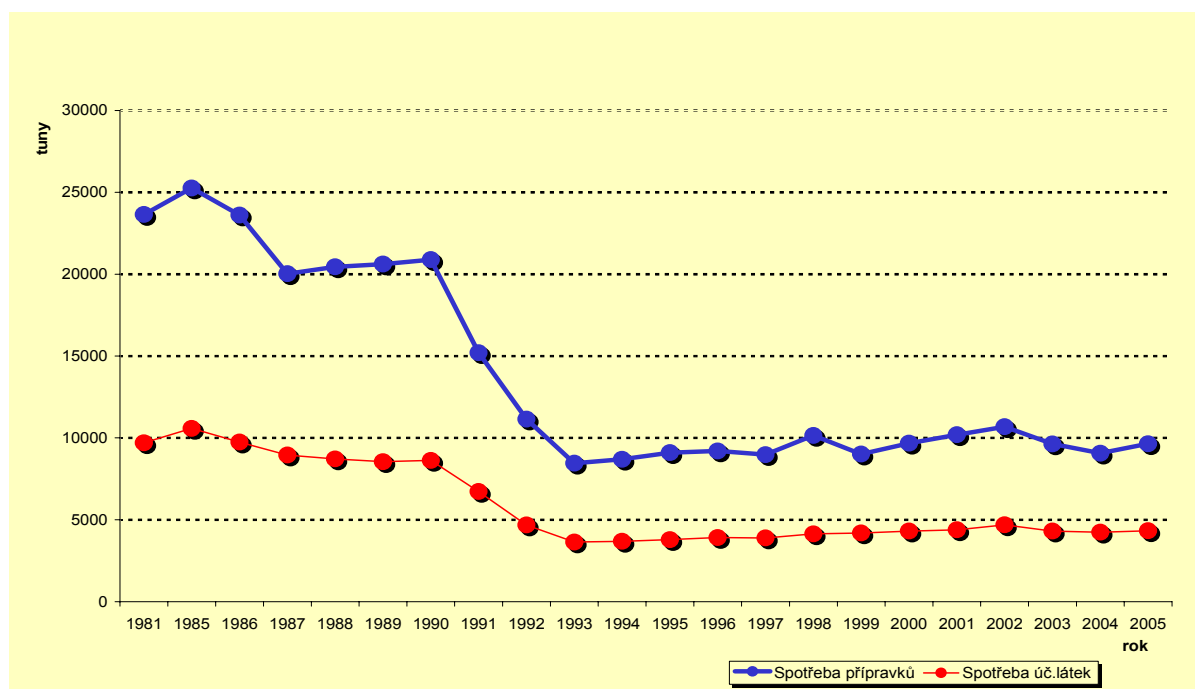
Tato problematika byla v Operačním programu Zemědělství řešena investicemi do odstraňování škod způsobených povodněmi, do odbahňování rybníků a vodních zemědělských nádrží, resp. do odvodnění a zavlažení zemědělských půd. V novém programovacím období bude tato problematika řešena v rámci Evropského rybářského fondu (EFF).

Program rozvoje venkova řeší preventivní protipovodňové opatření v opatření I.1.4. Pozemkové úpravy. K některým protipovodňovým opatřením přispívají i preventivní opatření v rámci os II a III.

Rok 2005 byl prvním rokem, kdy dozor nad ochranou zvířat byl prováděn po celé období podle podmínek předpisů harmonizovaných ES. Hned v počátku roku od 10. ledna do 14. ledna 2005 bylo plnění těchto požadavků v našich podmínkách kontrolováno misí DG SANCO. Mise projevila spokojenost se zjištěným stavem. Přitom je třeba uvést, že velice důsledně byly kontrolovány podmínky zejména v klecových chovech nosnic, včetně kontrol v chovech nosnic s přechodným obdobím. Kladně bylo hodnoceno i zabezpečení odborné přípravy osob přepravujících zvířata, vydávané dokumenty k těmto účelům i provádění registrace dopravců. V závěrečné zprávě byly uvedeny jen doplňující úkoly, které byly realizovány podle úkolů akčního plánu. Tím bylo dosaženo nejen toho, že bylo konstatováno, že pohoda zvířat je v našich podmínkách kontrolována minimálně srovnatelným způsobem jako ve státech ES, ale že nebyly ovlivněny podmínky pro obchod našich producentů s ostatními zeměmi. Přesto však předložené výsledky ukazují, že je třeba věnovat se ještě pečlivěji zejména podmínkám pohody telat a dalších kategorií skotu, včetně řešení péče o zvířata ve vztahu ke sledování příčin jejich úhynů. Jak ukazují výsledky v chovech hospodářských zvířat, rezervy pro plnění úkolů je třeba hledat ve včasné poskytování odborných informací chovatelům i veřejnosti, reálném vedení osvěty a vzdělávání a důsledném uplatnění činností správních orgánů i v ochraně zvířat. Stále se opakující situací, která vyplývá z hodnocených výsledků je, že relativně vysoký podíl nedostatků je zjišťován v zájmových chovech, tedy v chovech, kde člověk chová zvířata pro svou zálibu. Jistý příslib na zlepšení situace přináší granty vypisované k této problematice pro nevládní instituce a občanská sdružení. Významným přínosem je i vznik vzdělávacího Institutu Nadace na ochranu zvířat.

Zemědělství je na úseku rostlinné produkce i přes různé přístupy ke snižování spotřeby přípravků na ochranu rostlin (dále přípravků) značně závislé na jejich používání. Odhaduje se, že v celosvětové bilanci dosahují ztráty způsobené škodlivými organizmy 35% úrody.

Vývoj spotřeby přípravků a účinných látek v tunách znázorňuje graf.



Na poklesu spotřeby po roce 1990 se podílela nejen transformace zemědělství, posun ve vývoji nových účinných látek, ale i přijetí nových předpisů a přehodnocování již registrovaných přípravků v rámci vize vstupu ČR do EU. V dlouhodobém trendu je možné pozorovat mírný nárůst spotřeby přípravků a účinných látek. Ten je spojen s nárůstem počtu chorob (z 60 na 197) a škůdců (z 94 na 256) (zdroj: Doc. J. Šedivý).

Dalším významným ukazatelem je i snížení spotřeby přípravků a účinných látek na 1 ha, tab. č. 1 (výběr některých let z uvedeného období)

kg/ha	1981	1987	1991	1992	1993	1995	1997	2001	2003	2004	2005
Přípravky	5,41	4,63	3,54	2,6	2,04	2,13	2,1	2,38	2,25	2,12	2,25
Účin. látky	2,22	2,07	1,57	1,09	0,88	0,89	0,91	1,02	1,01	0,99	1,01

Za posledních 20 let se významně snížila i toxicita přípravků. Zatímco v roce 1990 činila spotřeba „Ostatních jedů“ (OJ) 14,5% a „Zvláště nebezpečných jedů“ (ZNJ) 0,35% z celkové spotřeby přípravků, v roce 1999 to bylo u OJ 2,7% a ZNJ 0,004%. Od 1.1.2000 došlo k nové klasifikaci (zákon o chemických látkách) a podíl toxických a vysoce toxických přípravků je pouze ve výši 0,5-1% z celkové spotřeby přípravků. Vývoj v tomto směru (snižování podílu toxických a perzistentních přípravků) dále pokračuje.

### **Celková hospodářská a společenská situace ve venkovských oblastech**

Hrubá přidaná hodnota ve venkovských regionech (dle klasifikace OECD) tvořila v roce 2004 76,8 % z celkové HPH vytvořené v ČR, přičemž největší podíl na tvorbě HPH má terciární sektor (56%) s nejvyšším podílem zaměstnanosti (53,2%), sekundární sektor se na tvorbě HPH podílí 40,4% (zaměstnanost v sekundárním sektoru činí 42%) a terciární sektor 3,6% (zaměstnanost 4,9%). Ve venkovských regionech bylo zaměstnáno 87,2 % z celkového počtu zaměstnaných v ČR.

Problémem venkova již není jen zachování zemědělství, ale stabilizace obyvatelstva na venkově. Podíl pracovníků v zemědělském sektoru není dostatečně stabilizujícím faktorem venkovského osídlení. Je nutná změna hospodářské struktury venkova a vytvoření atraktivního prostředí pro bydlení a podnikání, včetně podmínek pro malé podnikatele, tj. podpořit tvorbu nových pracovních míst diverzifikací činností mimo zemědělství a zlepšit kvalitu života ve venkovských oblastech. Bariérou pro zakládání mikropodniků na venkově zůstává obava z podnikatelského rizika a nedostatek vstupního kapitálu.

Struktura ekonomických aktivit ve venkovských oblastech je mnohem chudší než celostátní průměr. Jinou ziskovou činností než zemědělství vykazuje jen 18,8 % zemědělců. Markantní je to zejména u tržních služeb, včetně poradenství pro podnikání. Tyto činnosti se soustřeďují ve městech a celostátní průměry výrazně zvyšuje Praha.

V České republice doposud není plně rozvinuta venkovská turistika a není využit potenciál zemědělských farem v oblasti agroturistiky. Turistická infrastruktura a propagace v této oblasti neodpovídá standardům Evropské unie a doprovodné služby (ubytovací, stravovací, informační) mají nízkou úroveň.

Venkov v České republice má vysoký potenciál přírodního i kulturního dědictví. Na mnoha místech je tento potenciál nedoceněný a nevyužitý.

Připravenost vesnic pro novou výstavbu je malá. Některé vesnice mají neupravená veřejná prostranství s nízkým zastoupením veřejné zeleně, jiné obsahují neorganické budovy, nebo stavby, které ztratily svůj účel. Z hlediska vybavenosti venkovských obcí občanskou a technickou infrastrukturou disponuje většina venkovských obcí (cca 62 %) základní občanskou vybaveností. Vybavenost venkovských obcí technickou infrastrukturou se kontinuálně zlepšuje, avšak zdaleka nedosahuje dostatečné úrovně. Rozvody veřejné vodovodní sítě byly v roce 2004 ve více než 80 % obcí (63,7 % ve velikostní kategorii do 199 obyvatel). Podíl obcí s kanalizační sítí zakončenou čistírnou odpadních vod se zvýšil na 26,1 % (v nejmenších obcích na 7,7 %). Stav místních komunikací je velmi nepříznivý. Zhoršená dopravní dostupnost ve spojení s nedostatečnou vybaveností omezuje další rozvoj bydlení a podnikání v odlehlých obcích.

Česká republika je dobře pokryta vysokorychlostním internetem (90 % území v roce 2005), nicméně připojení k němu na venkově využívá jen 3,8 % z celkové populace.

Zatím minimální počet sídel disponuje energiemi založenými na obnovitelných zdrojích. Zaměření budování technické infrastruktury směrem k obnovitelným zdrojům energie, ale i stavebních materiálů apod., je jedním ze strategických cílů rozvoje venkova v dalším desetiletí.

Pro rozvoj venkova jsou zvláště dobrou metodou principy LEADER, které povzbuzují místní potenciál spojením různých subjektů, které ve venkovském prostoru působí. Místní akční skupiny, využívající principu Leaderu vhodně doplňují místní samosprávu.,

## **Leader**

Slabá ekonomická situace jednotlivých venkovských obcí a potřeba vzájemně si pomáhat vede k navazování spolupráce obcí v rámci venkovských území a ke vzniku místních partnerství subjektů, které na venkově působí. Program obnovy venkova od roku 1998 obrátil orientaci k rozvoji spolupráce obcí. Rozvojové strategie venkovských mikroregionů jsou v ČR již osvědčeným způsobem koncipování, realizace a správy činností, vedoucích k sociálnímu a hospodářskému rozvoji určité oblasti. Program SAPARD 2000 - 2003 umožnil přípravu a realizaci 210 místních rozvojových strategií.

Prvních 29 místních akčních skupin od roku 2004 a 2005 získává zkušenosti v rámci podopatření LEADER+ Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství a národního Programu LEADER ČR. Území působnosti místních akčních skupin (katastrální

území obcí, které leží v území MAS) zapojených do metody Leader zaujímají 12 414 km<sup>2</sup>, tj. 15,7 % území ČR a žije v nich 743 tis. obyvatel, tj. 7,3 % obyvatel ČR. V roce 2006 bylo přijato 7 dalších místních akčních skupin. V roce 2007 se očekává, že asi 70 místních akčních skupin bude připraveno realizovat strategie rozvoje venkova metodou Leader v rámci nového Programu rozvoje venkova ČR 2007 – 2013 (je evidováno asi 133 připravujících se místních akčních skupin).

### **SWOT analýza**

Celková SWOT analýza byla připravena jako průnik dílčích analýz připravených po jednotlivých osách. Její vyhodnocení je podkladem ke strategickým rozhodnutím o prioritách, cílech a distribuci prostředků mezi osami, a také volbě opatření. Informace o osách, prioritách, opatřeních a podopatřeních – viz kapitola č. 5.



Silné	Slabé	Příležitosti	Hrozby
<b>Osa I</b>			
<ol style="list-style-type: none"> <li>vhodná velikostní struktura zemědělských podniků z hlediska investic a konkurenceschopnosti</li> <li>dočasně nízká cena zemědělské půdy a pracovních sil</li> <li>dostatečný potenciál pracovních sil pro zemědělský a lesnický sektor</li> <li>vysoká úroveň plánování a organizace hospodaření v zemědělství, lesích i ve vodním hospodářství</li> <li>tradice a dostatečná síť zemědělského a lesnického školství</li> <li>dobrá kvalita potravin a vysoký stupeň státního dozoru</li> <li>vysoká flexibilita primárního sektoru podle požadavků trhu, včetně zpracovatelského průmyslu</li> <li>konkurenceschopnost specifických produktů – slad, mák, mléko</li> <li>dostatečná zkušenost a personální zajištění pozemkových úprav</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>velké rozdíly v rentabilitě zemědělských podniků mj. vlivem rozdílů v kvalitě managementu, nízká produktivita práce</li> <li>zastaralé technické a technologické vybavení</li> <li>nedostatek finančních prostředků na investice v agrárním sektoru</li> <li>slabé postavení zemědělců na trhu</li> <li>nízký podíl produkce s vyšší přidanou hodnotou</li> <li>nízká úroveň příjmů v zemědělství, vysoká zadluženost podniků</li> <li>nevyjasněné vlastnické vztahy a roztržitá pozemková držba</li> <li>převaha nájemních vztahů k zemědělské půdě</li> <li>nedostatečné využívání výsledků výzkumu a vývoje, nízký stupeň inovací</li> <li>nepříznivá věková a vzdělanostní struktura produkčních zemědělců</li> <li>nízká produktivita práce v potravinářském sektoru, nízký stupeň inovací</li> <li>nízké využití až neznalost marketinkových praktik, spojené s nedostatečnou úrovní finalizace produktu</li> <li>nedostatečná integrace zemědělských prvovýrobců a zpracovatelského průmyslu</li> <li>narušení funkčnosti zařízení upravujícího vodní režim v lesích</li> <li>nedostatečná infrastruktura zemědělství a lesnictví</li> <li>nedostatečná úroveň vzdělání a osvěty v souladu s aktuálními</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>zvyšováním životní úrovně obyvatel ČR růst zájmu o kvalitní a bezpečné potraviny a zdravé životní prostředí</li> <li>zvyšující se poptávka po tradičních výrobcích, specialitách, bioproduktech a výrobcích racionální výživy</li> <li>možnost využití nově otevřených trhů v EU a v třetích zemích</li> <li>nesoběstačnost EU v produkci hovězího a skopového masa</li> <li>zlepšující se pozice zemědělců a potravinářů u bank (v důsledku vyšší ziskovosti sektoru a stabilnějšího dotačního prostředí)</li> <li>podpora kvality produktů a inovací v zemědělském, potravinářském a lesnickém sektoru</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>tlak obchodních řetězců a monopolizace</li> <li>mění se trendy v obchodu s potravinami</li> <li>vysoké náklady na plnění a dodržování evropských norem</li> <li>přísné normy EU s krátkou implementační dobou</li> <li>omezení poptávky po tuzemských zemědělských produktech a potravinách v důsledku importu z nákladově úspornějších regionů</li> <li>zvyšování ceny půdy (nájmu)</li> <li>nestabilita nájemních vztahů</li> <li>prodej státní půdy s následnou destabilizací zemědělství v celých příhraničních regionech (s vysokým podílem státní půdy)</li> <li>pomalý postup digitalizace katastru nemovitostí</li> <li>nízká vynutitelnost práva - nekázeň v dodržování norem a předpisů</li> <li>odchod specialistů</li> <li>industrializace bez ohledů k životnímu prostředí</li> <li>změny klimatu v důsledku globálního oteplování</li> </ol>

	<p>požadavky Společné zemědělské politiky a ochrany životního prostředí EU</p> <p>17. nedostatek kapacit na zpracování biomasy a nepotravinářské produkce</p> <p>18. nízká přístupnost krajiny v intenzivněji obhospodařovaných územích (zánik tradiční cestní sítě, včetně stezek v minulosti, výrazné zvýšení rozlohy pozemků; nízká konektivita obcí, popř. turistických cílů bez nutnosti střetů s dopravou)</p>		
--	--	--	--

Silné	Slabé	Příležitosti	Hrozby
<b>Osa II</b>			
<ol style="list-style-type: none"> <li>rozmanitost krajiny s vysokou přírodní diverzitou</li> <li>systém ochrany přírody na evropské úrovni, systém chráněných území</li> <li>zajištěná správa vodních toků</li> <li>podíl lesní půdy na úrovni průměru EU</li> <li>systém certifikace ekologického zemědělství na evropské úrovni a podíl ekologického zemědělství na celkové rozloze zemědělské půdy vyšší než průměr EU</li> <li>tradice zemědělství a hospodaření na půdě i v méně příznivých oblastech</li> <li>lesnická legislativa zohledňující principy trvale udržitelného hospodaření</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>horší ekonomické výsledky podniků a nedostatek pracovních příležitostí v méně příznivých oblastech</li> <li>místní pokles biodiverzity a úbytek přírodních hodnot na druhově cenných stanovištích</li> <li>nízká ekologická stabilita krajiny, zejména její postupující fragmentace a nedostatek krajinných prvků</li> <li>vysoký podíl půd v méně příznivých oblastech nebo ohrožených erozí a degradací</li> <li>snížená retence vody v půdě a krajině</li> <li>plošné znečištění povrchových i podzemních vod a lokálních zdrojů pitné vody</li> <li>ochuzená prostorová a věková struktura a nevhodně pozměněná druhová skladba lesů</li> <li>antropogenní poškození lesů a degradace lesních a zemědělských půd</li> <li>malý podíl ploch energetických plodin</li> <li>narušení funkčnosti drobných vodních toků a jejich zapojení do krajiny</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>rostoucí zájem společnosti o ochranu životního prostředí, přírody a krajiny</li> <li>všeobecná mezinárodní podpora udržitelného rozvoje zemědělského a lesního hospodaření</li> <li>budování soustavy evropsky chráněných území Natura 2000</li> <li>veřejná poptávka po mimoprodukčních funkcích lesa</li> <li>požadavky Kjótského protokolu a růst zájmu o využívání alternativních zdrojů energie v souvislosti s růstem cen pohonných hmot a energie – závazek EU zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie – obilovin a olejnin</li> <li>velký potenciál využití zemědělské půdy k nepotravinářské produkci</li> <li>zlepšení retenční schopnosti krajiny</li> <li>rostoucí úloha ekonomických a osvětových nástrojů v ochraně přírody a krajiny</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>klimatické změny a změny v hydrologických cyklech – záplavy, vichřice, sucho</li> <li>snížení zásob podzemní vody</li> <li>zvyšování aplikace hnojiv a pesticidů v produkčních oblastech, vlivem snižování obsahu humusu a živin</li> <li>vysoké procento půd ve zranitelných oblastech a ve zvláště chráněných územích</li> <li>nástup GMO</li> <li>nekontrolované opouštění půdy</li> <li>ohrožení cenných stanovišť, vzácných a ohrožených druhů rostlin a živočichů v zemědělsky obhospodařované krajině</li> </ol>

Silné	Slabé	Příležitosti	Hrozby
<b>Osa III</b>			
<ol style="list-style-type: none"> <li>atraktivita krajiny pro zahraniční i domácí turistiku</li> <li>významný potenciál vodních nádrží z hlediska jejich víceúčelového využití (sportovní rybolov, rekreace, diverzifikace)</li> <li>vybavení větších obcí základní infrastrukturou</li> <li>bohatství kulturního dědictví a tradic</li> <li>existence a zvyšující se úloha nevládních organizací</li> <li>síť značených turistických tras a cyklotras</li> <li>hustá silniční a železniční síť</li> <li>lidský potenciál a vysoká organizovanost obyvatelstva na venkově</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>nepříznivá věková struktura a odliv obyvatel v produktivním věku</li> <li>nedostatek pracovních příležitostí na venkově</li> <li>malý počet nezemědělských mikropodniků, malá rozmanitost činností v zemědělských podnicích</li> <li>nedostatečná infrastruktura cestovního ruchu a informovanosti o jeho možnostech</li> <li>nízká úroveň informovanosti o přírodních a kulturních hodnotách venkova</li> <li>nízké využívání moderních informačních technologií</li> <li>malé možnosti celoživotního vzdělávání a poradenství</li> <li>nedostatečné vybavení menších obcí kanalizací s čištěním odpadních vod</li> <li>špatný technický stav venkovských budov</li> <li>špatný povrch místních komunikací</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>rostoucí zájem EU i ČR o rozvoj venkova</li> <li>možnost využití levných nevyužívaných budov a volné pracovní síly</li> <li>možnost využití kulturních specifik regionů</li> <li>zájem turistů o Českou republiku i český venkov</li> <li>evropský zájem o poznání rozmanitosti přírodního a kulturního dědictví jednotlivých členských zemí</li> <li>zpracování zemědělských odpadů jako obnovitelných zdrojů energie</li> <li>podpora informačních a komunikačních technologií a center</li> <li>zájem o zvyšování podílu využívání obnovitelných zdrojů energie v obcích</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>nevhodné nastavení podmínek pro podnikání, nestabilita podnikatelského prostředí ztěžující zahajování nových živností a mikropodniků</li> <li>nedostatek finančních prostředků na realizaci opatření na venkově</li> <li>konflikt nevhodných rozvojových záměrů s požadavky na udržitelný rozvoj obcí a ochrany přírody a krajiny</li> <li>opožďování pořizování územně plánovací dokumentace</li> </ol>

Silné	Slabé	Příležitosti	Hrozby
<b>Osa IV</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>1. aktivita regionálního managementu v krajích, tradice spolupráce obcí</li> <li>2. dvouleté zkušenosti s metodou Leader</li> <li>3. dovednosti s přípravou a realizací místních rozvojových strategií</li> <li>4. silná vůle na venkově vzájemně si pomáhat</li> <li>5. rozvinutý spolkový život</li> <li>6. zkušenosti se zapojováním zemědělců do metody Leader</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>1. nedostatečně rozvinuté partnerské vztahy zúčastněných subjektů</li> <li>2. nedostatečně osvojené participační metody spolupráce</li> <li>3. absence vlastních prostředků</li> <li>4. málo navázaných vztahů mezi mikroregiony v ČR nebo se zahraničím, absence sítí</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>1. rostoucí zájem o metodu Leader ve venkovských obcích</li> <li>2. podpora metody Leader ze strany EU</li> <li>3. možnost využití 15leté zkušenosti s metodou Leader ve starých členských státech</li> <li>4. šíření nejlepších příkladů prostřednictvím celostátní sítě pro rozvoj venkova a napojení na evropskou síť</li> <li>5. možnost využití poradenství a budování schopností</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>1. legislativní bariéry</li> <li>2. nedůvěra k místním organizacím (organizačním složkám státu)</li> <li>3. růst vnitřních periferií regionů (s výskytem více nepříznivých sociálně ekonomických charakteristik současně)</li> <li>4. problematika zajištění finančních zdrojů na dofinancování projektů Leader</li> </ul>
<b>Průřezové</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>1. rozvinuté podpory do zemědělství, lesního a vodního hospodářství i venkova z národních programů, operačního programu a HRDP, úspěšná realizace programu SAPARD</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>1. nepříznivá věková struktura obyvatel</li> <li>2. vyšší nezaměstnanost než ve městech, horší u žen a mladých lidí</li> <li>3. regionální rozdíly v nezaměstnanosti a hustotě obyvatelstva, vysídlené oblasti</li> <li>4. malá kupní síla v některých regionech</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>1. nabídka finančních prostředků EU pro rozvoj venkova</li> <li>2. všeobecný mezinárodní zájem a podpora trvale udržitelného rozvoje, růstu a zaměstnanosti</li> <li>3. podpora využívání informačních a komunikačních technologií, internetu</li> <li>4. atraktivita ČR pro investory</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>1. populační útlum a vylidňování odlehlých oblastí venkova</li> <li>2. růst regionálních rozdílů v životní úrovni</li> <li>3. silná národní měna</li> </ul>

### **3.2 Zvolená strategie k dosažení cílů rozvoje venkova využitím silných a eliminací slabých stránek**

Z pohledu rozvoje zemědělství a venkova lze za dominantní **silné stránky** považovat zejména bohatou tradici zemědělské výroby prakticky ve všech regionech ČR, včetně regionů s méně příznivými podmínkami pro rozvoj zemědělské produkce, která pramení z relativně vysoké podpory zemědělské výroby v uplynulých desetiletích.

V souvislosti se zefektivňováním zemědělské výroby a působením tržních sil došlo k opuštění výroby v některých komoditách. Nadále však existuje řada zemědělských komodit, které jsou konkurenceschopné i v mezinárodním měřítku. Ve vazbě na výrobní kapacity byla vytvořena základní síť technické a sociální infrastruktury a systémy dopravní obslužnosti venkovských obcí, které z velké části, byť s kvalitativními změnami, slouží dodnes.

Tradiční zemědělská výroba a s tím související společenský život na venkově vytvořily obrovský potenciál kulturního dědictví a rozvinutý společenský a zájmový život na venkově.

Mezi **slabými stránkami** rozvoje zemědělství a venkova dominuje **nedostatek pracovních příležitostí** ve venkovských obcích, což souvisí s ukončením neperspektivních výrobních lokalizovaných zde v rámci centrálně plánované ekonomiky. Nízký počet pracovních míst má za následek **odchod mladých a kvalifikovaných pracovních sil** do atraktivnějších míst s větší a pestřejší nabídkou pracovních příležitostí. Přestože existuje řada zemědělských podniků s konkurenceschopnou výrobou, většina z nich se potýká s obyčejnými problémy a podléhá tlaku obchodních řetězců v důsledku nedostatečné integrace s ostatními zemědělskými producenty a navazujícím zpracovatelským průmyslem. Relativně nevýhodné postavení zemědělců je ještě umocněno **převládajícím hospodařením na pronajaté půdě**.

I v současnosti přetrvávají nepříznivé vlivy zemědělství na půdu, přírodu a krajinu v intenzivních produkčních oblastech. V minulosti došlo k narušení struktury krajiny, která v dostatečné míře neposkytuje vhodné životní podmínky pro planě rostoucí druhy rostlin a volně žijící živočichy a omezuje tím **biodiverzitu**.

Zemědělské podniky disponují **zastaralými technologiemi**, které se vyznačují vysokými provozními náklady a jsou v rozporu s požadovanou kvalitou ze strany spotřebitelů, což ohrožuje jejich konkurenceschopnost. Růst konkurenceschopnosti je dále omežován **pomalým přenosem znalostí a inovací** (zejména ve vztahu k environmentálně orientované legislativě a využívání informačních technologií).

Vodní režim zemědělské krajiny byl v souvislosti s intenzivní zemědělskou výrobou pozměněn, což má nepříznivý dopad na **kvalitu povrchových i podzemních vod, rychlost odtoku a riziko vzniku povodní**.

Bohaté zkušenosti s realizací programů na rozvoj venkova a zemědělství ukazují zvyšující se zájem veřejnosti o programy realizované metodou zdola nahoru – **metodu Leader**.

Hlavní **příležitostí** pro rozvoj českého venkova a zemědělství je především využití potenciálu bohatých **kulturních tradic** českého venkova a mimoprodukční funkce zemědělství k rozvoji šetrných forem **cestovního ruchu**. Zemědělské subjekty hrají hlavní roli při péči o krajinu a přírodní hodnoty. Výrobní kapacity by se měly koncentrovat na konkurenceschopné komodity a na využití moderních technologií a poznatků vědy a výzkumu ke zvýšení kvality zemědělských výrobků s vyšší přidanou hodnotou za pomoci poradenských služeb a **vzdělávacích aktivit**. Produkce obnovitelných zdrojů energie a **využívání obnovitelných zdrojů energie v rámci diverzifikace zemědělských činností** je významnou příležitostí přispívající jak ke zmírňování klimatických změn, tak k podpoře venkovské ekonomiky. Příležitostí k řešení nezaměstnanosti ve venkovských oblastech je **podpora zakládání a rozvoje mikropodniků**.

Mezi negativní vnější vlivy v rozvoji zemědělství a venkova, mající charakter **ohrožení**, lze vedle dovozu levné zemědělské produkce z nákladově příznivějších regionů zařadit

i nedostatečnou vybavenost venkovských obcí technickou infrastrukturou. V souvislosti s nedostatečnou nabídkou pracovních míst na venkově to vede k postupnému vylidňování venkova, stárnutí populace, poklesu podnikatelské aktivity a poklesu kupní síly obyvatel venkova. Cenná stanoviště, vzácné a ohrožené druhy rostlin a živočichů zemědělsky obhospodařované krajiny jsou ohroženy sukcesí, eutrofizací a nevhodnými technologickými postupy.

Riziko představují pro venkov i **změny klimatu** a v důsledku toho čtenější výskyt extrémních povětrnostních situací, který ohrožuje zemědělskou produkci i majetek obyvatel venkova. Program tato rizika zohledňuje a v rámci řady opatření naplňuje cíle, které vychází z Národního programu na zmírnění dopadu na změnu klimatu. V rámci osy II naplňuje cíl odhadu možných dopadů opatření na zvyšování propadů emisí skleníkových plynů (výsadba nových lesních celků), v opatření Modernizace zemědělských podniků a Diverzifikace činností nezemědělské povahy se zohledňuje cíl intenzivnějšího využívání biomasy jako paliva. V opatření Pozemkové úpravy je podporován význam zvláště chráněných území a ekologických sítí (zejména ÚSES). V opatření Další odborné vzdělávání a informační činnost jsou klimatické změny jedním z prioritních témat.

Silné a slabé stránky, příležitosti i ohrožení budou řešeny prostřednictvím čtyř strategických rozvojových os, vymezujících základní orientaci rozvoje zemědělství a venkova pro období let 2007 - 2013:

## OSA I: Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví

Rozvojová osa se člení na dvě priority, a na celkové finanční alokaci EZFRV se podílí 22,39 %:

### Priorita 1.1 Modernizace, inovace a kvalita

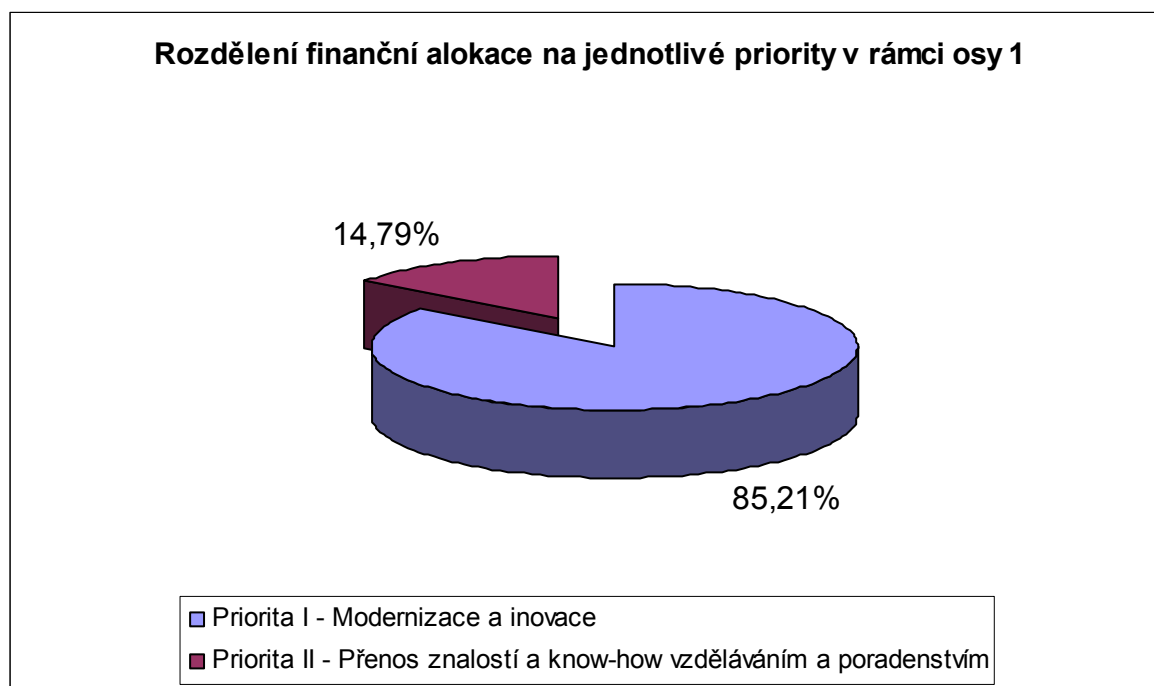
Priorita Modernizace, inovace a kvalita zahrnuje skupiny opatření na podporu zemědělských podniků a jejich činnosti, zlepšování kvality a přidávání hodnoty zemědělských a potravinářských produktů, lesního hospodářství a posílení přizpůsobivosti a rozvoje venkovských oblastí.

Na tuto prioritu je soustředěno maximální množství finančních prostředků – 85,21 % prostředků určených pro osu I. V rámci toho je nejdůležitější oblastí podpora modernizace zemědělských podniků.

### Priorita 1.2 Přenos znalostí

Priorita Přenos znalostí zahrnuje skupiny opatření na podporu odborného vzdělávání a využívání poradenských služeb subjektů podnikajících v zemědělství, potravinářství a lesnictví a dále opatření na podporu mladých zemědělců a předčasného ukončení zemědělské činnosti.

Na tuto prioritu připadá v rámci priority 14,79 % finančních prostředků.





## OSA II: Zlepšování životního prostředí a krajiny

Rozvojová osa obsahuje tři priority, a její váha na celkové finanční alokaci EZFRV činí 55,2 %:

### Priorita 2.1 Biologická rozmanitost, zachování a rozvoj zemědělských a lesnických systémů s vysokou přidanou hodnotou a tradičních zemědělských krajín

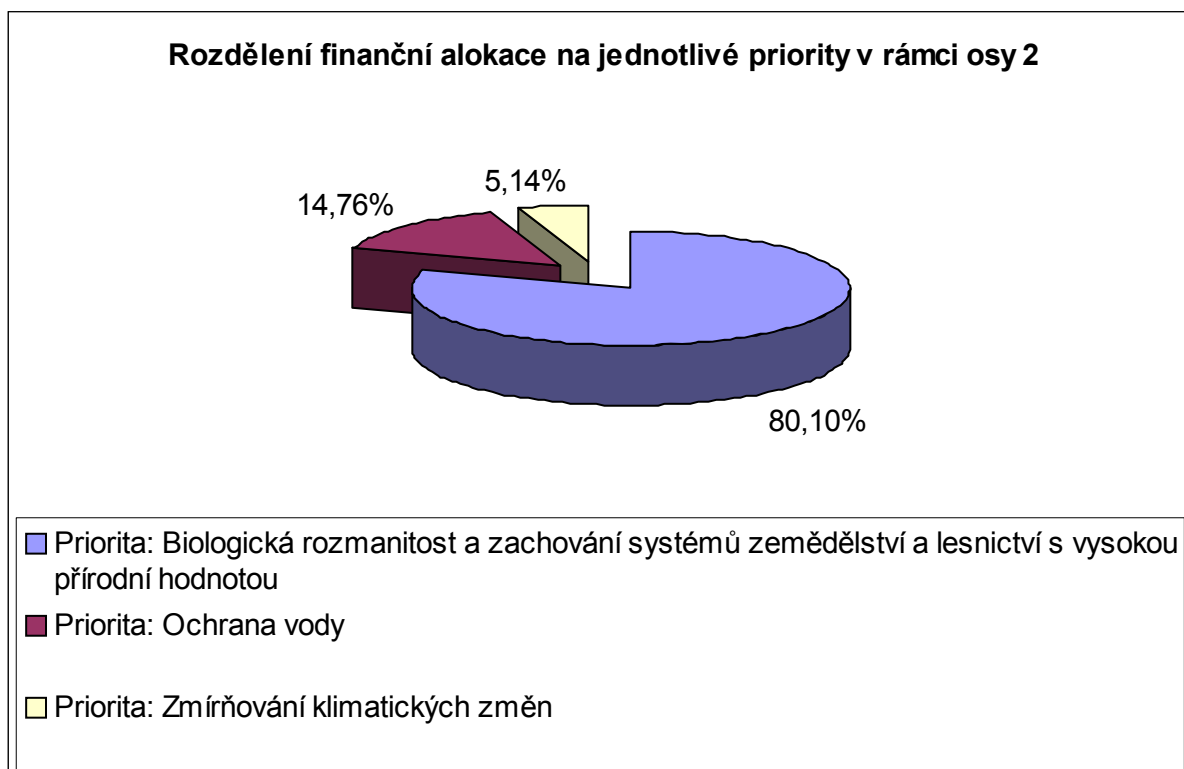
Priorita podporuje zvyšování biodiverzity v krajině a jsou zaměřená na ochranu přírodních zdrojů a je na ní alokováno 80,10 % prostředků osy II.

### Priorita 2.2 Ochrana vody a půdy

Tato priorita podporuje zejména zachování kvalitního přirozeného vodního režimu v krajině pomocí vhodných zemědělských systémů. V rámci osy II je na ni určeno 14,76 % prostředků.

### Priorita 2.3 Zmírňování klimatických změn

Priorita podporuje snižování emisí skleníkových plynů a zachování funkce lesů. Podíl priority na celkovém objemu osy II činí 5,14 %.



### **OSA III: Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova**

Rozvojová osa se člení na tři priority a její relativní váha na finanční alokaci EZFRV činí 16,93 %:

#### **Priorita 3.1 Tvorba pracovních příležitostí a podpora využívání OZE**

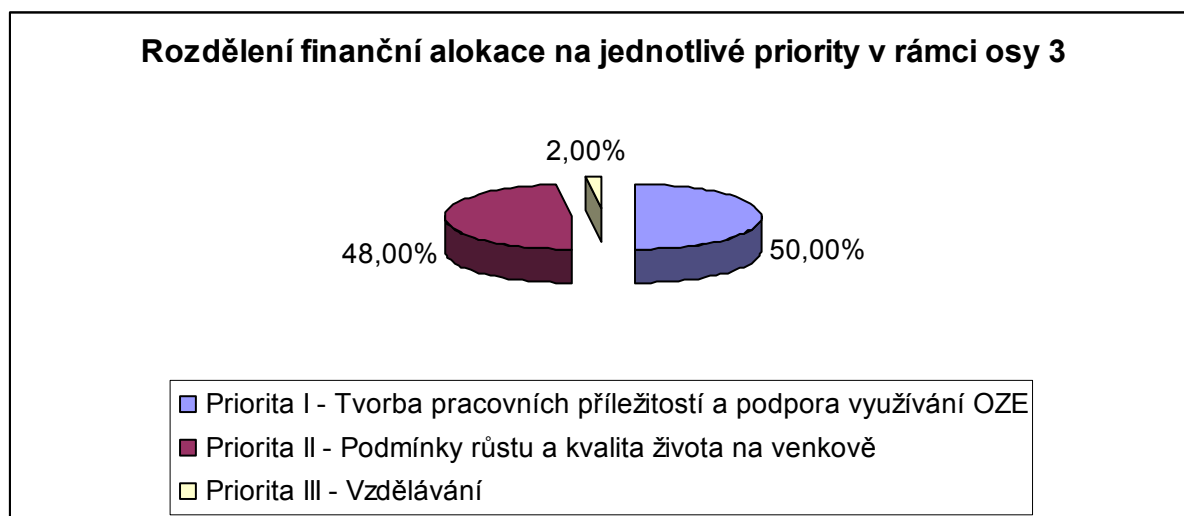
Na tuto prioritu je v souhrnu plánován podíl finančních prostředků v rámci osy III ve výši 50 %, přičemž hlavní důraz bude kladen na diverzifikaci zemědělských aktivit, podporu zakládání podniků a podporu cestovního ruchu. V rámci diverzifikace zemědělských aktivit bude cílem zejména podpora energetické soběstačnosti venkova a naplnění závazků ČR k dosažení 8 % energie z obnovitelných zdrojů. Priorita je orientována na zajištění náhrady za očekávané úbytky pracovních příležitostí v zemědělství a potravinářském sektoru, a tím naplnění cílů Lisabonské strategie.

#### **Priorita 3.2 Podmínky růstu a kvalita života na venkově**

Priorita je orientována na zlepšení podmínek růstu a kvality života ve venkovských oblastech (infrastruktura, čistota vody v obcích, vybavenost kulturní s sociální infrastrukturou). Na prioritu 3.2 je v souhrnu plánován největší podíl finančních prostředků v rámci osy III – 48 %.

#### **Priorita 3.3 Vzdělávání**

Priorita je zacílena na vzdělávání a informování hospodářských subjektů, na něž se vztahuje osa III. Priorita se podílí na celkové finanční alokaci osy III 2 % finančních prostředků.



## OSA IV: Leader

Účelem osy IV Leader je především zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, posílení ekonomického potenciálu a zhodnocení přírodního a kulturního dědictví venkova, spolu s posílením řídicích a administrativních schopností na venkově.

Principy Leaderu jsou pro rozvoj venkova zvláště dobrou metodou, neboť vedou k pozitivním efektům, plynoucím ze spojení různých subjektů, které ve venkovském prostoru působí. Místní akční skupiny, využívající principu Leaderu, nejsou protikladem k místní samosprávě, ale vhodně ji doplňují v úsilí o obnovu a rozvoj obcí a přispívají i k rozvoji zemědělství a péči o přírodu a krajinu.

Významné jsou mnohaleté zkušenosti obcí, svazků obcí a místních akčních skupin s programováním rozvoje a s přípravou a realizací projektů (POV, SAPARD, LEADER ČR, OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství).

Pozitivním poznatkem z programů, které dosud využívaly metody Leader, je skutečnost, že místní akční skupiny si plně uvědomují nezbytnost vytváření zásobníků kvalitních projektů, v zájmu využití a náležitého zhodnocení místních specifik jako přípravy na nové programovací období EU 2007 - 2013 a reálné využití Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova jako nástroje Společné zemědělské politiky EU.

I přes krátkodobé zkušenosti s metodou Leader v České republice je možno uvést, že dosavadní výsledky ukázaly na její jedinečnost a mimořádný přínos pro rozvoj venkovských mikroregionů. V podmínkách České republiky, kde dosud mnohdy přetrvává způsob myšlení, orientovaný na někdejší centrální řízení s cíleným omezením místních a individuálních iniciativ, je tato nová metoda výrazným inovačním prvkem, který na místní úrovni poskytuje dostatečný prostor pro aktivní zapojení všech venkovských subjektů do rozvoje mikroregionu, včetně přenesení odpovědnosti za výsledky této činnosti na místní úroveň. Již v průběhu prvních dvou let aplikace metody Leader v České republice lze zaznamenat živý zájem o implementaci této metody na venkově, který dále roste.

Rozvojová osa zahrnuje 1 prioritu, jež se podílí 5 % na finanční alokaci EZFRV.

### Priority, cíle a opatření osy IV

Priorita	IV. Zlepšení řízení a mobilizace přirozeného vnitřního rozvojového potenciálu venkova	
Cíl	Realizovat místní rozvojové strategie a spolupráci místních partnerství	% z osy 100
Opatření	IV.1.1. Místní akční skupina	max. 18
	IV.1.2. Realizace místní rozvojové strategie	min. 72
	IV.2.1. Realizace projektů spolupráce	10

### **3.3 Vyhodnocení ex-ante**

Nezávislí hodnotitelé - Prof. Ing. František Střeleček, CSc., Prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.; konzultant - Morten Kvistgaard, Orbicon, Dánsko.

Hodnocení Ex-ante je vypracováno v souladu s články 84 a 85 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova s cílem zvýšit kvalitu, efektivitu a účinnost provádění programů pro rozvoj venkova, posoudit účinek programů z hlediska strategických směrů společnosti, posoudit obtíže v oblasti rozvoje venkova příznačné pro ČR s přihlédnutím k požadavkům udržitelného rozvoje, a vlivu na životní prostředí a optimalizovat přidělení rozpočtových zdrojů. Plné znění ex-ante hodnocení je uvedeno v příloze. Níže jsou uvedeny závěry a doporučení vyplývající z této zprávy.

#### **Závěry**

Ministerstvo zemědělství připravilo komplexní soubor dokumentů, včetně Národního strategického plánu, příloh k tomuto NSP a návrhu Programu rozvoje venkova, které odrážejí výzvy v oblasti větší konkurenceschopnosti, ochrany přírody a rozvoje kvality života na venkově, jimiž se bude Česká republika zabývat v nadcházejících letech.

Je připraven široký výběr opatření k realizaci těchto výzev, včetně starých dobře prověřených opatření, která byla realizována v předcházejících programech, a nových opatření z nabídky v rámci nového nařízení 1698/2005. Nový program představuje jak kontinuitu, tak i inovaci, aby byly uspokojeny národní potřeby a potřeby EU i mezinárodní závazky.

Rozdělení alokací mezi osami odráží politický kompromis, který řeší „neřešitelné“: to znamená umístit dostatečné množství prostředků tak, aby byly vyřešeny všechny odůvodněné potřeby v rámci každé osy. Zmíněný kompromis vyjadřuje rovnováhu mezi přírodou a životním prostředím (Osa II.) na jedné straně, a konkurenceschopností a podnikáním na straně druhé (Osy I. a III.). Tato rovnováha je obecně odůvodněná zkušenostmi ze současné situace venkova v České republice.

Očekává se, že realizace programu přispěje k dosažení cílů programu a jednotlivých os i vize rozvoje venkova v ČR. Konkurenceschopnost zemědělského a potravinářského sektoru se silným mezinárodním postavením bude zlepšena, zatímco zároveň budou zachovány a obnoveny hodnoty české krajiny a budou vytvořeny příležitosti pro rozvoj venkova turistikou, nezemědělským průmyslem a jinými podnikatelskými aktivitami.

Musíme také přiznat, že úroveň podrobnosti návrhu programu v této fázi neumožňuje podrobnější ověření vazeb mezi investicemi, činnostmi a dopady.

Soustavné činnosti programování byly započaty záhy, již v roce 2004 a zahrnovaly mnoho různých subjektů v rámci Ministerstva a v podřízených organizacích a agenturách. Bylo dosaženo zapojení mnohostranného partnerství, v němž se při koncipování dokumentů využívaly vstupy a příspěvky od mnoha subjektů na centrální, jakož i regionální úrovni. Velmi oceňujeme toto úsilí Ministerstva a věříme, že bude úspěšné i v konečné fázi dokončování Programu rozvoje venkova 2007 - 2013.

#### **Doporučení**

Níže jsou uvedena hlavní doporučení, zatímco další menší doporučení obsahuje hlavní zpráva.

- Doporučujeme zlepšit popis a analýzu současné situace obsažené v PRV, aby se zdokumentoval a zdůvodnil výběr opatření, soustavy cílů a očekávaného kvantifikovaného plnění a finančních alokací. V této souvislosti doporučujeme využít příloh NSPRV, kde to je možné, a doplnit odkazy na tyto přílohy, pokud je třeba.
- Doporučujeme také zlepšit popis opatření, pokud jde o logiku intervencí, aby byl

připraven lépe dokumentovaný a transparentnější program. To znamená, že kvantifikované indikátory potřeb, vstupů, výstupů, výsledků a dopadů by měly být zahrnuty v popisu. Vyčíslení výchozího stavu, výsledků a zejména dopadů lze nalézt v tabulkách v NSPRV a v tabulce 5.3. PRV.

- Následně doporučujeme revidovat finanční alokace podle rozšířeného popisu logiky intervencí, pokud je to potřeba. Systematicky použitý popis a kvantifikace logiky intervencí může být důvodem pro jiné alokace v rámci os a opatření, než je nyní uvedeno v PRV.
- Zlepšit popis procesu realizace (Leader, monitoring a hodnocení s ohledem na požadavky průběžného „on-going“ hodnocení).
- Doporučujeme využít výhod zkušeností MZe a SZIF z více než 5ti leté realizace programů. To znamená, že by se mělo aktivně využít poučení z administrativní praxe a dalších uživatelských průzkumů nebo jiných typů hodnocení předcházejících nebo současných programů.
- Jako doplnění závěrečných doporučení dodáváme, že by Ministerstvo mělo zlepšit anglický překlad NSPRV a PRV, než budou předloženy Komisi. Tato doporučení mají dvě dimenze. Za prvé je důležité, aby byl překlad v souladu se standardní terminologií používanou v politikách a nařízeních EU pro rozvoj venkova, za druhé angličtina nesmí rušit sledování textu čtenářem a porozumění obsahu kapitol a oddílů.
- Konečně doporučujeme zlepšení formálního rozvržení textu a prezentace NSPRV a PRV, aby měly dokumenty náležitý profesionální vzhled.

Výsledky a doporučení vyplývající z hodnocení Ex-ante byly v dalších etapách dokončování programového dokumentu průběžně zapracovávány do Programu rozvoje venkova, tzn. finální verze zohledňuje závěry hodnocení Ex-ante.

### **3.4 Vliv předcházejících programů a návaznost opatření PRV na opatření z předcházejících programů**

#### **3.4.1 SAPARD**

Program SAPARD byl určený pro deset kandidátských zemí a na základě návrhu EK napomáhal kandidátským zemím při řešení konkrétních úkolů při zavádění *acquis communautaire* vztahujícímu se ke Společné zemědělské politice (SZP), strukturálním změnám v jednotlivých zemědělských sektorech a na venkově. Vzhledem ke vstupu ČR do EU v roce 2004, nebyla již v tomto roce vyhlášována žádná kola příjmu žádostí, tudíž ani kontrahovány další finanční prostředky. Uzavírání smluv bylo ukončeno k 31. 12. 2003. Proplácení finančních závazků ze všech kol příjmu žádostí bude pokračovat až do podzimu roku 2006.

#### **Poznatky a doporučení z programu SAPARD využité pro koncipování Programu rozvoje venkova:**

Ze střednědobého hodnocení programu SAPARD vyplynula celá řada doporučení jak na úrovni jednotlivých opatření, tak na úrovni celého programu. V obecné rovině bylo ze strany nezávislého hodnotitele doporučeno, aby MZe stanovilo operativní účinnost administrace programu jako strategickou prioritu a soustředilo se na zlepšování účinnosti administrativních postupů. Dále bylo řečeno, že administrativní proces by měl být maximálně zjednodušen (především ve vztahu k podávání a posuzování žádostí ve kterých jde o nižší částky) Mezi

jinými, bylo dále doporučeno snižování počtu dnů nezbytných pro rozhodování, provádění kontrol na místě jen jedním kontrolorem a prošetřování odchylek ve výkonnosti v různých regionech a sjednání nápravy.

Kromě doporučení administrativní povahy bylo dále ČR doporučeno, aby MZe zvláště pro opatření investičního charakteru dobře identifikovalo a ověřilo potřeby prvovýroby a soustředilo se na prioritní oblasti. Dále se diskutovala otázka velikosti farem a přístupu menších a středních farem k programu; právě tyto kategorie se ocitly v nevýhodě oproti velkým podnikům. Opatření zaměřená na zpracování a marketing zemědělských produktů by se měla zaměřit více na odvětví která zpracovávají tržně diverzifikované produkty (zejména regionální speciality a ekologické produkty) a doplnit opatření o aktivity spojené se sledovatelností kvality produktů. V případě pozemkových úprav byla vyjádřena potřeba využití zdrojů co nejrychleji a nejefektivněji vzhledem k tomu, že pozemkové úpravy jsou zcela nezbytné pro rozvoj zemědělského sektoru. Pro opatření obnovy a rozvoje vesnic a infrastruktury se doporučovalo zvýšení úsilí pro provádění lepšího a pečlivého screeningu projektů, aby byly vybírány jen ty nejlepší projekty (v případě vytváření pracovních míst byla upřednostňována podpora novým, malým a středním podnikům), byla zvažována rizika účinku mrtvé váhy a současně se zvýšilo zapojení obyvatel venkova do programu. U opatření orientovaných na diverzifikaci činností se doporučovalo užší zaměření na venkovský kontext, důkladné definování hierarchie cílů a jednoznačný popis toho, jaké typy podpor jsou programem podporovány (např. u obnovitelných zdrojů). Pro metody zemědělské produkce určené k ochraně ŽP a uchování krajiny bylo doporučeno zvýšit informovanost v řadách zemědělců, zlepšit vzdělávání administrativních pracovníků a ukotvení agroenvironmentální politiky jako základního kamene strategie rozvoje venkova. Konečně u opatření zaměřených na profesní vzdělávání by se mělo zkvalitnit řízení opatření, monitorovat a připravit databáze realizovaných projektů, umožnit vzdělávacím subjektům větší míru flexibility, zpracována analýza vzdělávacích potřeb a měla by být zohledněna situace na trhu odborného vzdělávání. Na úrovni celého programu pak byla zmíněna potřeba vycházet při dalších strategických rozhodnutích o budoucích intervencích v zemědělském sektoru ze zkušeností načerpaných v rámci programu SAPARD, dosažení vnější koherence s ostatními podporami v resortu MZe i s podporami ostatních resortů, vybudování transparentní hierarchie cílů. Pozornost by měla být věnována rovněž vyššímu zapojení malých a středních podniků, otázkám ochrany životního prostředí a vzdělávání a rozvíjení lidských zdrojů.

### **3.4.2 OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství**

OP RVMZ je základní programový dokument<sup>7</sup>, který byl schválen Evropskou komisí. OP umožňuje čerpání prostředků z fondů EU určených pro podporu zemědělství, a to pro období 2004 až 2006. Celkem bude za toto období vyplaceno českým zemědělcům, zpracovatelům, vlastníkům či nájemcům lesů a rybářům přibližně 250 mil. EUR.

Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství je zaměřen především na podporu investičních akcí realizovaných v zemědělství, zpracování potravinářských výrobků, lesním a vodním hospodářství, rybářství a při pozemkových úpravách. Cílem podpory je zajištění větší konkurenceschopnosti zemědělství prostřednictvím zvýšení produktivity práce, zvýšení přidané hodnoty a kvality zemědělských produktů, a tím i zvýšení příjmů v zemědělství. Velice důležitým aspektem, který Operační program sleduje, je snižování a odstraňování negativních vlivů zemědělské produkce na životní prostředí, ochrana vod a půdy před znečištěním ze zemědělských zdrojů a příprava na metodu Leader.

---

<sup>7</sup> Podrobněji ve Zprávě o stavu zemědělství České republiky za rok 2003.

## **Implementace OP Zemědělství**

Při implementaci OP Zemědělství je plně využívána zkušenost s předvstupním programem SAPARD a při přípravě i realizaci programu byla uplatněna řada doporučení, která vyplynula ze střednědobého hodnocení programu SAPARD.

Nosnou prioritou celého OP Zemědělství se stala Priorita I. Podpora zemědělství, zpracování zemědělských produktů a lesnímu hospodářství, která v opatřeních zaměřených na zemědělství a potravinářství navázala na předvstupní program SAPARD. Finanční prostředky určené na tuto oblast jsou plynule čerpány a předložené projekty převyšují svými požadavky disponibilní finanční prostředky. Oproti programu SAPARD byla nově v rámci Priority I. do OP Zemědělství zařazena podpora do lesního hospodářství. Cílem bylo zlepšení hospodaření v lesích spojené s obnovou lesního potenciálu poškozeného přírodními kalamitami, podpora preventivních opatření proti přírodním kalamitám a opatření na zlepšování ekologické stability lesů. Zájem ze strany žadatelů je u tohoto opatření především o podporu obnovy lesního potenciálu poškozeného přírodními kalamitami a požárem, o podporu na zavedení příslušných ochranných opatření a o podporu na pořízení strojů.

Priorita II. Rozvoj venkova, rybářství a odborné vzdělání též částečně navázala na předvstupní program SAPARD. Doporučení střednědobého hodnocení programu SAPARD, aby podpora na pozemkové úpravy byla co nejvíce využívána s ohledem na skutečnost, že pozemkové úpravy jsou nezbytné pro celkový rozvoj zemědělského sektoru, je naplňováno. V rámci příjmu žádostí byl vždy převis požadavku nad disponibilními finančními prostředky. Celé opatření Posílení přizpůsobivosti a rozvoje venkovských oblastí, které zahrnuje kromě pozemkových úprav, které mají v tomto opatření největší alokaci, i například iniciativu společenství LEADER+, je čerpáno až na některé výjimky plynule. Priorita II. zahrnuje též podpory v oblasti odborného vzdělávání. V neposlední řadě je třeba zmínit oblast rybářství, která byla částečně podporována již v předvstupním programu SAPARD. Podpora je zaměřena zejména na výstavbu nových nebo rekonstrukci stávajících zpracovatelských zařízení, modernizaci nebo pořízení nového technologického vybavení na zpracování ryb, zakládání producentů organizací, hledání nových odbytišť a chov vodních živočichů. Zájem žadatelů o oblast rybářství byl díky rozšíření způsobilých výdajů zvýšen, i když čerpání disponibilních finančních prostředků není úplně optimální.

Zhodnocení výsledků a dopadů celého Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství v České republice bude předmětem „ex-post“ hodnocení, které bude provedeno po skončení proplácení projektů z OP Zemědělství.

### **3.4.3 Horizontální plán rozvoje venkova**

Horizontální plán rozvoje venkova ČR na období 2004 - 2006 (HRDP) je základní programový dokument schválený Evropskou komisí v květnu roku 2004 pro poskytování podpory českému zemědělství a venkovskému prostoru z prostředků EU, resp. ze záruční sekce EZOZF. Celková finanční alokace přidělená na program HRDP je 678,5 mil. EUR, z toho 542,8 mil. EUR z EU.

Prioritou HRDP je „Trvale udržitelný rozvoj zemědělství, venkova a jeho přírodních zdrojů“. Cílem HRDP je, mimo jiné, podněcovat proces nahrazování starších zemědělců mladšími pomocí opatření Předčasné ukončení zemědělské činnosti, přispět k udržitelnému využití zemědělské půdy a ke stabilizaci venkovské populace prostřednictvím opatření Méně příznivé oblasti a oblastí s environmentálními omezeními, zpomalení odtoku vody z krajiny, snížení

vodní a větrné eroze půdy, podpora ekologické stability krajiny a zachování a zvýšení biologické různorodosti na zemědělsky využívané půdě pomocí Agroenvironmentálních opatření, změna struktury zemědělských farem s cílem zajištění jiných příjmů formou diverzifikace jejich aktivit a snížení výměry zemědělsky obdělávaných půd pomocí opatření Lesnictví a zakládání skupin zemědělských výrobců a jejich sdružení za účelem společného odbytu zemědělských výrobků a zvyšování přidané hodnoty společné produkce prostřednictvím opatření Zakládání skupin výrobců.

V roce 2005 bylo žadatelům v ČR v rámci opatření programu HRDP skutečně vyplaceno cca **6,071 mld. Kč** (tj. cca 4 856 mil. Kč z EZOZF). Vyplacení dotace proběhlo u opatření LFA (cca 3 107 mil. Kč), u opatření AEO (cca 2 928 mil. Kč) a u opatření Lesnictví (cca 36 mil. Kč). Celkem bylo v rámci programu HRDP za období 2004 - 2005 vyplaceno žadatelům cca 8,143 mld. Kč, z toho cca 2,072 mld. Kč v roce 2004 a cca 6,071 mld. Kč v roce 2005. Na žádosti podané v roce 2004 bylo k 31. 12. 2005 vyplaceno celkem cca 5,684 mld. Kč a na žádosti podané v roce 2005 bylo k 31. 12. 2005 celkem vyplaceno cca 2,459 mld. Kč.

V roce 2004 byla realizována tři opatření „Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními“, Agroenvironmentální opatření a opatření Lesnictví, od roku 2005 byla spuštěna opatření „Předčasné ukončení zemědělské činnosti“ a „Zakládání skupin výrobců“, pro které bylo vydáno příslušné nařízení vlády. Opatření „Technická pomoc“ nebylo do konce roku 2005 spuštěno.

### **Vyhodnocení dopadu jednotlivých opatření**

V roce 2005 bylo realizováno pět opatření v rámci HRDP a to Předčasné ukončení zemědělské činnosti, Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními (LFA), Agroenvironmentální opatření (AEO), opatření Lesnictví a Zakládání skupin výrobců. Na základě těchto opatření vznikl českým zemědělcům nárok na dotace v celkové výši cca 6 231,2 mil. Kč.

### **Předčasné ukončení zemědělské činnosti**

Nejvíce žádostí bylo na toto opatření v roce 2005 podáno v regionu Jihovýchod, a to 81 žádostí na plochu 4 904 ha. Nejméně žádostí bylo v regionu Moravskoslezsko, kde bylo podáno 9 žádostí na plochu 512 ha. Z celkového počtu žadatelů bylo ve věkové skupině 55 – 60 let 74,4 % ze všech žadatelů a ve věkové skupině 60 - 65 let bylo z celkového počtu 25,6 % žadatelů.

### **Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními (LFA)**

Od roku 2005 mohli žadatelé v rámci tohoto opatření poprvé vstupovat do nově vymezených oblastí s environmentálními omezeními. Největší objem finančních prostředků v roce 2005 plynul prostřednictvím opatření na podporu hospodaření v LFA do regionů s největší plochou podhorských a horských oblastí a nejméně do úrodného regionu Střední Čechy a do nejmenšího Moravskoslezského regionu. Nárok na dotace, který vznikl zemědělcům v jednotlivých regionech NUTS 2, je závislý na půdních, klimatických a ostatních výrobních podmínkách v těchto regionech, na možnostech realizovat AEO a na dostatku ploch vhodných k zalesnění. Podpory na opatření „Méně příznivé oblasti“ jsou vypláceny na travní porosty, mají nejen charakter ekonomicko - sociálních podpor, směřujících k udržení příjmové stability zemědělců hospodařících v horších přírodních podmínkách, ale také povahu restrukturalizačního opatření, které podporuje chov skotu a dalších zvířat, využívajících travní porosty.



### **Agroenvironmentální opatření (AEO)**

V rámci HRDP se jedná o opatření s největším objemem finančních prostředků poskytovaných do zemědělství. Celkový objem dotací v rámci AEO dosáhl v roce 2005 částky 3 297 mil. Kč. Opatření zahrnuje čtyři podopatření. Podopatření A – postupy šetrné k životnímu prostředí umožnilo dotace ve výši 379 mil. Kč, podopatření B - ošetřování travních porostů částku 1 887 mil. Kč, C - péče o krajinu částku 1 031 mil. Kč a D – osevňovací postup v ochranných zónách jeskyní částku 26 tis. Kč.

AEO byla v roce 2005 realizována na celkové ploše 1 168 tis. ha. Z podopatření byl největší zájem o ošetřování travních porostů, které bylo uplatněno na 61 % celé plochy realizovaných AEO. Zonální podopatření Osevňovací postup v ochranných zónách jeskyní bylo sice realizováno pouze na ploše 48,26 ha, je to však přibližně 25 % z plochy, pro kterou je toto podopatření určeno.

Podopatření „Postupy šetrné k životnímu prostředí“ bylo realizováno v roce 2005 na ploše 241 tis. ha a organizací, které realizovaly toto podopatření vznikl nárok na dotaci ve výši 379 mil. Kč. Toto podopatření se skládá ze dvou titulů, a to Ekologické zemědělství (EZ) a od roku 2005 nově zařazeného titulu Integrované systémy pěstování ovoce nebo révy vinné (IP). EZ a je v největším rozsahu realizováno v regionech s vysokým podílem travních porostů na zemědělské půdě. Naopak v úrodných regionech Střední Čechy a Jihovýchod je opatření realizováno na menších plochách, převážně však ve větší intenzitě. V oblasti podpory rozvoje ekologického zemědělství nedošlo k výraznému nárůstu registrovaných ploch ekologicky obhospodařovaných vinic, zeleniny a ovoce, ani registrovaných ploch orné půdy, i když strategie nastavení výše podpor směřovala na cíl zvýšení rozsahu těchto ploch. Titul IP je rozdělen na dva programy IP – ovoce a IP – vinná réva. IP – ovoce není vázána na konkrétní oblast a pěstitelé pocházejí z celé ČR, nejvíce jich je v regionu Severovýchod a nejméně v regionu Moravskoslezsko. IP vinné révy je pochopitelně soustředěna do vinařských oblastí Jihovýchodního regionu.

Celkový nárok na dotace v roce 2005 na podopatření Ošetřování travních porostů na ploše 713 tis. ha byl 1 887 mil. Kč. Nejvíce dotací i největší plocha, více než jedna čtvrtina, připadá na region Jihozápad. Největší průměrná dotace 3 120 Kč na 1 ha byla dosažena v regionu Severozápad. Nejméně, pouze 7 %, se na podopatření podílí region Střední Čechy. Z porovnání celkového počtu dotovaných hektarů (713 tis. ha) a rozsahu disponibilních ploch TTP v ČR (882 tis. ha v roce 2005) vyplývá, že toto podpůrné opatření se týkalo přibližně 81 % veškerých TTP v ČR. Opatření tedy působí výrazně celoplošně a směřuje k minimalizaci aplikací pesticidů a průmyslových hnojiv. To znamená, že ekologický efekt tohoto opatření je zřetelný.

Podopatření Péče o krajinu obsahuje několik dotačních titulů, které mohou být realizovány jak v úrodných oblastech, tak i v LFA. Proto plošné využívání ani objem obdržených dotací regionů, „nekopíruje“ rozsah LFA v regionu tak jako u většiny ostatních opatření.

Zájem o podopatření Péče o krajinu byl téměř dvojnásobný oproti očekávání. Podopatření Péče o krajinu se skládá z šesti titulů, ze kterých byl nejvíce, přibližně z 85 %, využíván titul meziplodiny. Titul „meziplodiny“ má výrazný protierozní efekt a meziplodiny byly zasety na více než 192 tis. ha o. p.

Podopatření Péče o krajinu bylo realizováno na ploše cca 214 tis. ha, což je cca 18 % z plochy realizovaných AEO.

### **Lesnictví**

Opatření Lesnictví bylo v roce 2005 realizováno na celkové ploše 661 ha, z toho podopatření Zalesňování zemědělské půdy na 658 ha. Dále bylo realizováno podopatření Založení porostů rychle rostoucích dřevin na 15 ha. Celkově byly přiděleny dotace ve výši 55 721,7 tis. Kč. Pro rok 2005 byly plánované dotace na HRDP ve výši 6 491 mil. Kč.

## **Zakládání skupin výrobců**

Na opatření ZSV bylo podáno v roce 2005 celkem 24 kombinovaných žádostí (jedna žádost může obsahovat více komodit). Celkem byly podány žádosti na 54 komodit. Výše dotace v rámci uvedených žádostí bude stanovena na základě doložené výše finanční hodnoty obchodované produkce jednotlivých skupin výrobců. Nejvíce žádostí bylo podáno pro odbyt jatečných zvířat, a to celkem 28 (z toho 9 žádostí na jatečný skot, 15 na jatečná prasata a 4 na jatečnou drůbež). Dále bylo podáno 12 žádostí na obiloviny, 11 žádostí na olejniny a 3 žádosti na brambory.

Jak vyplývá z počtu podaných žádostí, bylo v roce 2005 založeno 24 nových skupin výrobců (s maximální výší dotace cca 72 mil. Kč), což lze považovat za odpovídající schválené alokaci finančních prostředků na období 2004 – 2005 na toto opatření.

## **Poznatky a doporučení vzešlé z programu HRDP**

Vzhledem ke zkrácenému programovému období 2004 - 2006 se neprovádí střednědobé hodnocení Horizontálního plánu rozvoje venkova, ale z dosavadní administrace a implementace programu HRDP vyplynula řada doporučení na úrovni jednotlivých opatření i na úrovni celého programu. V rámci jednotlivých opatření je nezbytné zlepšit informovanost potenciálních žadatelů o jednotlivých podmínkách opatření, zjednodušit administrativní procesy a zajistit plynulejší a rychlejší vyplácení podpor. Dále je nezbytné zajistit větší flexibilitu navrhovaných opatření v národních předpisech.

Na úrovni celého programu je nezbytné zajistit koherenci s ostatními podporami v rámci MZe a také s podporami poskytovanými ostatními resorty (převážně MŽP) v rámci jejich dotačních programů.

### **3.4.4 LEADER**

Přestože iniciativa LEADER+ Evropského společenství není v letech 2000 - 2006 pro Českou republiku přístupná, začala se, vzhledem k důležitosti uplatňování tohoto principu v rozvoji venkova, Česká republika na aplikaci tohoto přístupu v dalším období (2007 - 2013) připravovat s předstihem, a již v průběhu uplynulých let vytvářela pro mikroregiony a postupně vznikající místní akční skupiny finanční i organizační podmínky pro rozvoj jejich činnosti a osvojování si potřebných schopností.

Metody Leader bylo využito v těchto programech:

#### **A. Národní programy**

Program obnovy venkova

Program LEADER ČR - Ministerstvo zemědělství

### **MAS v České republice**

Viz mapová příloha, mapa č. 12

#### **B. Programy s podporou EU**

Předvstupní program SAPARD (2000 - 2006)

Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství – podopatření 2.1.4 Rozvoj venkova (podopatření typu Leader +)

### **C. Shrnutí dosavadních zkušeností s aplikací metody Leader**

Principy Leaderu jsou pro rozvoj venkova zvlášť dobrou metodou, neboť vedou k pozitivním efektům, plynoucím ze spojení různých subjektů, které ve venkovském prostoru působí. Místní akční skupiny, využívající principu Leaderu, nejsou protikladem k místní samosprávě, ale vhodně ji doplňují v úsilí o obnovu a rozvoj obcí a přispívají i k rozvoji zemědělství a péči o přírodu a krajinu.

Česká republika má svá specifika, daná historickým vývojem, strukturou sídel, hustotou osídlení a komunikací a charakterem místní ekonomiky. Výrazným specifikem je také socioekonomická struktura populace na venkově, která je poznamenána poválečnými společensko-politickými změnami a přesídlováním obyvatelstva, stárnutím obyvatelstva na venkově, rozpadem zemědělské velkovýroby, proměnami příměstského venkova a v poslední době prohlubováním rozdílů mezi venkovskými a městskými oblastmi.

Významné jsou také mnohaleté zkušenosti obcí, svazků obcí a místních akčních skupin s programováním rozvoje a s přípravou a realizací projektů (POV, SAPARD, LEADER ČR, OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství).

Pro činnorodý rozvoj místních akčních skupin je nutná vzájemná podpora, prostřednictvím vzájemné informovanosti jak pasivní (internet – vytvoření portálu MAS), tak i aktivní (semináře, pracovní jednání, společné společenské akce). MAS je nutno naučit orientovat se i na jiné možné zdroje, např. soukromé zdroje z území MAS, grantové programy krajů aj. Je třeba vytvořit systém systematického vzdělávání členů MAS v oblasti managementu a administrativy, výběru projektů, práce s veřejností, monitoringu projektů apod.

Pozitivním poznatkem z programů, které dosud využívaly metody Leader, je skutečnost, že místní akční skupiny si plně uvědomují nezbytnost vytváření zásobníků kvalitních projektů, v zájmu využití a náležitého zhodnocení místních specifík jako přípravy na nové programovací období EU 2007 - 2013 a reálné využití Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova jako nástroje Společné zemědělské politiky EU.

I přes krátkodobé zkušenosti s metodou Leader v České republice je možno uvést, že dosavadní výsledky ukázaly na její jedinečnost a mimořádný přínos pro rozvoj venkovských mikroregionů. V podmínkách České republiky, kde dosud mnohdy přetrvává způsob myšlení, orientovaný na někdejší centrální řízení s cíleným omezením místních a individuálních iniciativ, je tato nová metoda výrazným inovačním prvkem, který na místní úrovni poskytuje dostatečný prostor pro aktivní zapojení všech venkovských subjektů do rozvoje mikroregionu, včetně přenesení odpovědnosti za výsledky této činnosti na místní úroveň. Již v průběhu prvních dvou let aplikace metody Leader v České republice lze zaznamenat živý zájem o implementaci této metody na venkově, který dále roste.

Z několika desítek funkčních místních akčních skupin, z nichž je v současné době ve stávajících programech LEADER ČR a LEADER + zapojeno a vyškoleny 29 akčních skupin, desítky dalších jsou ustaveny a vytvářejí své rozvojové záměry. Pro příjem prostředků pro rozvoj venkova ze zdrojů NR (ES) 1698/2005 metodou LEADER bude připraveno dostatečné množství místních akčních skupin. Předpokládá se, že v r. 2006 bude v programech LEADER aktivně zapojeno 36 MAS a 60-70 MAS bude připraveno k účasti v ose IV od roku 2007.

### 3.4.5 Návaznost opatření z předcházejících programových období

Název opatření PRV 2007- 2013	Opatření/podopatření předcházejícího programu
Modernizace zemědělských podniků	1.1 Investice do zemědělského majetku (OP)
Investice do lesů	1.3 Lesní hospodářství (OP)
Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům	1.2 Zlepšení zpracování zemědělských výrobků a jejich marketing (OP)
Pozemkové úpravy	2.1.1 Pozemkové úpravy (OP, SAPARD)
Seskupení producentů	Zakládání skupin výrobců (HRDP)
Odborné vzdělávání a informační činnost	2.2 Odborné vzdělávání (OP)
Zahájení činnosti mladých zemědělců	1.1.1 Investice do zemědělského majetku a podpora mladým začínajícím zemědělcům(OP)
Předčasné ukončení zemědělské činnosti	Předčasné ukončení zemědělské činnosti (HRDP)
Využívání poradenských služeb	Opatření je nové
Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech	Méně příznivé oblasti a oblasti s ekologickými omezeními (HRDP)
Platby v rámci Natury 2000 a Rámcové směrnice pro vodní politiku 200/60/ES (WFD)	Opatření je nové
Agroenvironmentální opatření	Agro-environmentální opatření (HRDP)
Zalesňování zemědělské půdy	Lesnictví (HRDP)
Platby v rámci Natury 2000 v lesích	Opatření je nové
Lesnicko-environmentální platby	Opatření je nové
Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů	Opatření je nové
Diverzifikace činností nezemědělské povahy	Diverzifikace zemědělských aktivit (OP)
Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje	2.2 SAPARD
Podpora cestovního ruchu	2.2 SAPARD 2.1.5 Diverzifikace zemědělských aktivit a aktivit blízkých zemědělství
Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby	2.1.a),b) SAPARD
Ochrana a rozvoj dědictví venkova	Opatření je nové
Vzdělávání a informace	Opatření je nové (částečně navazuje na 2.2. odborné vzdělávání – OP)
OSA IV LEADER	2.1.4. LEADER+ (OP), LEADER ČR

## **4 ODŮVODNĚNÍ ZVOLENÝCH PRIORIT S OHLEDEM NA STRATEGICKÉ POKYNY SPOLEČENSTVÍ A NÁRODNÍ STRATEGICKÝ PLÁN ROZVOJE VENKOVA**

### **4.1 Strategické pokyny Společenství pro rozvoj venkova, Národní strategický plán České republiky na období 2007 - 2013 a jejich reflexe v Programu rozvoje venkova**

Strategické pokyny společenství pro rozvoj venkova stanovují oblasti důležité pro naplňování priorit Společenství, zejména ve vztahu k göteborgským cílům udržitelnosti a k obnovené lisabonské strategii pro hospodářský růst a zaměstnanost.

Oblastí, jež přispívá k naplňování lisabonských a göteborgských cílů, je snaha o **Zlepšování konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví** (k zajištění konkurenceschopnosti by měly být priority dle Strategických pokynů orientovány na přenos znalostí a inovací v potravinovém řetězci, a dále na investice do fyzického a lidského kapitálu).

V rámci Programu rozvoje venkova je navržena sada opatření v rámci osy I, zaměřená na posílení konkurenceschopnosti zemědělských a potravinářských výrobců, modernizaci hospodářství, zvyšování přidané hodnoty a realizaci pozemkových úprav.

V ČR bude podporován přenos znalostí, modernizace a inovace při produkci potravin, se zaměřením zvláště na malé a střední podniky a dále investice v prioritních sektorech s cílem definovaným Strategickými pokyny Společenství, tj. restrukturalizace zemědělství, zvýšení konkurenceschopnosti zemědělských subjektů a stabilizace pracovních míst na venkově jako příspěvek osy I k Lisabonské strategii.

**Relevantní priority PRV:**

**Priorita 1.1 Modernizace, inovace a kvalita**

**Priorita 1.2 Přenos znalostí**

**Zlepšování životního prostředí a krajiny** - za účelem zlepšování stavu životního prostředí a krajiny by priority měly být směřovány na biologickou rozmanitost a zachování systémů zemědělství a lesnictví s vysokou přidanou hodnotou, ochranu vody, a zmírňování změn klimatu

Program rozvoje venkova přispívá ke zlepšování stavu životního prostředí a krajiny realizací agroenvironmentálních opatření, opatření podpory hospodaření v méně příznivých oblastech a opatření Natura 2000. Tato opatření se osvědčila i v minulém plánovacím období, v HRDP.

Zmírňování dopadů klimatických změn bude uskutečňováno především prostřednictvím lesnických opatření a zalesňováním zemědělské půdy v rámci osy II.

**Relevantní priority PRV:**

**Priorita 2.1 Biologická rozmanitost, zachování a rozvoj zemědělských a lesnických systémů s vysokou přidanou hodnotou a tradičních zemědělských krajín**

**Priorita 2.2 Ochrana vody a půdy**

**Priorita 2.3 Zmírňování klimatických změn**

**Kvalita života ve venkovských oblastech a podpora diverzifikace** - k udržení kvality života a podpoře diverzifikace by měly být realizovány takové priority, jejichž cílem bude tvorba nových pracovních míst v netradičních odvětvích na zajištění náhrady za očekávané úbytky pracovních příležitostí v zemědělství a potravinářském sektoru a zkvalitňování venkovské infrastruktury.

Program rozvoje venkova posiluje atraktivitu venkova k životu včetně zlepšení podmínek pro hospodářský růst realizací opatření zaměřených převážně na diverzifikaci ekonomických (nezemědělských) aktivit, zlepšování kvality života na venkově, vzdělávání a rozšiřování využití informačních a komunikačních technologií a dále pak zlepšení kvality života zvýšením povědomí o přírodních a kulturních hodnotách prostředí a jejich obnovou a rehabilitací.

**Relevantní priority PRV:**

**Priorita 3.1 Tvorba pracovních příležitostí a podpora využívání OZE**

**Priorita 3.2 Podmínky růstu a kvalita života na venkově**

**Priorita 3.3 Vzdělávání**

**Budování místních kapacit pro zaměstnanost a diverzifikaci** - k uspokojivému budování místních kapacit by měly být realizovány priority, orientované na zlepšení řízení a uvolnění místního potenciálu.

Program rozvoje venkova umožňuje budovat místní kapacity zejména prostřednictvím vytváření místních partnerství z různých oblastí společenského života, přípravou místních rozvojových strategií a jejich následnou realizací. Integrovaný přístup pomůže chránit a rozšiřovat místní přírodní a kulturní dědictví, zvyšovat povědomí o ochraně životního prostředí, podporovat výrobu specialit, cestovní ruch, obnovitelné zdroje a energii a investovat do nich.

**Relevantní priority PRV:**

**Zlepšení řízení a mobilizace přirozeného vnitřního rozvojového potenciálu venkovských oblastí**

#### **4.2 Předpokládané dopady Programu podle hodnocení ex-ante a zvolených priorit**

Prof. Ing. František Štreleček, CSc., Prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc., konzultant Morten Kvistgaard, Dánsko.

Program rozvoje venkova dává velké možnosti všem potenciálním příjemcům. Okruh potenciálních příjemců je velmi široký. Pozitivní efekt lze očekávat od každého programu, který bude úspěšně realizován a vyjde z dobrého podnikatelského záměru. Realizované programy prohloubí rozdíly mezi úspěšnými žadateli a těmi, kteří se k programům nedostali.

Jednotlivá opatření lze hodnotit z hlediska časovosti jejich dopadů (zda daná opatření budou působit pouze krátkodobě, nebo naopak jejich působení bude dlouhodobé). Mezi opatření působících dlouhodobě rozhodně patří opatření investičního charakteru jako modernizace zemědělského hospodářství, podpora zpracování a využití biomasy.

Dlouhodobý charakter mají i opatření zvyšující hospodářskou hodnotu půdy, lesů a životního prostředí. K těmto opatřením rozhodně patří pozemkové úpravy, zvyšování hospodářské hodnoty lesů, první zalesňování zemědělské půdy, změna druhové skladby lesů a další.

Také v oblasti rozvoje venkova lze mezi dlouhodobě působící dopady spatřovat u opatření obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby, diverzifikace činností nezemědělské povahy a další. Je zřejmé, že každé z těchto opatření má svůj horizont a usilovat o naprostou nadčasovost není asi rozumné. Důležité však je, že tato opatření vytvářejí dobrý základ pro dlouhodobý pozitivní rozvoj.

Některá opatření však mohou ve své podstatě působit antagonisticky jako např. vliv modernizace zemědělských hospodářství, který může vést ke snižování zaměstnanosti, výrazná podpora energie z obnovitelných zdrojů nemusí obstát v cenové konkurenci klasických paliv, nebo by mohla modernizace ovlivnit výši produkce, která je naopak omezována systémem národních kvót a limitů.

Vlastní kvantifikovaná hodnocení jednotlivých ukazatelů úspěšnosti Programu jsou uvedena v tabulkách přílohy č. 14 v kapitole 6, kde lze sledovat dopady celého Programu na vybrané indikátory, jako jsou například ekonomický vývoj, zaměstnanost, produktivita práce, biodiverzita a další.

## 5 INFORMACE O OSÁCH A OPATŘENÍCH NAVRHOVANÝCH PRO KAŽDOU OSU A JEJICH POPIS, VČETNĚ KONKRÉTNÍCH OVĚŘITELNÝCH CÍLŮ A UKAZATELŮ, KTERÉ UMOŽŇUJÍ MĚŘIT POKROK, ÚČINNOST A ÚČELNOST PROGRAMU

### 5.1 Přehled os, priorit a opatření

Číslo opatření podle				Název skupiny opatření/ opatření / podopatření	Kód opatření	Číslo článku	Článek NR
Osa	Skupina opatření	Opatření	Podopatření				
<b>OSA I – Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví</b>							
I.	1.			Opatření zaměřená na restrukturalizaci a rozvoj fyzického kapitálu a podporu inovací			
I.	1.	1.		Modernizace zemědělských podniků			
I.	1.	1.	1.	Modernizace zemědělských podniků	121	20 b (i)	26
I.	1.	1.	2.	Spolupráce při vývoji a aplikaci nových postupů či produktů zemědělské výroby	124	20 b (iv)	29
I.	1.	1.	3.	Založení porostů rychlerostoucích dřevin pro energetické využití	121	20 b (i)	26
I.	1.	2.		Investice do lesů			
I.	1.	2.	1.	Lesnická technika	122	20 b (ii)	27
I.	1.	2.	2.	Technické vybavení provozoven	123	20 b (iii)	28
I.	1.	2.	3.	Lesnická infrastruktura	125	20 b(v)	30
I.	1.	2.	4.				
I.	1.	3.		Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům	123, 124	20 b (iii) (iv)	28 a 29
I.	1.	3.	1.	Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům	123	20 b (iii)	28
I.	1.	3.	2.	Spolupráce při vývoji nových produktů, postupů a technologií (resp. inovací) v potravinářství	124	20 b(iv)	29
I.	1.	4.		Pozemkové úpravy	125	20 b(v)	30
I.	2.			Opatření přechodná pro Českou republiku a ostatní nové členské státy EU			
I.	2.	1.		Seskupení producentů	142	20 d (ii)	35
I.	3.			Opatření zaměřená na podporu vědomostí a zdokonalování lidského potenciálu			
I.	3.	1.		Další odborné vzdělávání a informační činnost	111	20 a (i)	21
I.	3.	2.		Zahájení činnosti mladých zemědělců	112	20 a (ii)	22
I.	3.	3.		Předčasné ukončení	113	20 a	23



				zemědělské činnosti		(iii)	
I.	3.	4.		Využívání poradenských služeb	114	20 a (iv)	24
<b>OSA II – Zlepšování životního prostředí a krajiny</b>							
II.	1.			Opatření zaměřená na udržitelné využívání zemědělské půdy			
II.	1.	1.		Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech	211, 212	36 a (i) (ii)	37, 50, 51 a 93
II.	1.	2.		Platby v rámci Natury 2000 a Rámcové směrnice pro vodní politiku 200/60/ES (WFD)			
II.	1.	2.	1.	Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě	213	36 a (iii)	38
II.	1.	2.	2.	Rámcové směrnice pro vodní politiku ES	213	36 a (iii)	38
II.	1.	3.		Agroenvironmentální opatření			
II.	1.	3.	1.	Agroenvironmentální opatření - Postupy šetrné k životnímu prostředí (vč. ekologického zemědělství a integrované produkce))	214	36 a (iv)	39 a 51
II.	1.	3.	2.	Agroenvironmentální opatření - Ošetřování travních porostů	214	36 a (iv)	39 a 51
II.	1.	3.	3.	Agroenvironmentální opatření - Péče o krajinu	214	36 a (iv)	39 a 51
II.	2.			Opatření zaměřená na udržitelné využívání lesní půdy			
II.	2.	1.		Zalesňování zemědělské půdy	221	36 b (i)	43
II.	2.	1.	1.	První zalesnění zemědělské půdy	221	36 b (i)	43
II.	2.	2.		Platby v rámci Natury 2000 v lesích			
II.	2.	2.	1.	Zachování hospodářského souboru lesního porostu z předchozího produkčního cyklu	224	36 b (iv)	46
II.	2.	3.		Lesnicko-environmentální platby			
II.	2.	3.	1.	Zlepšování druhové skladby lesních porostů	224	36 b (iv)	47
II.	2.	4.		Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů			
II.	2.	4.	1.	Obnova lesního potenciálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření	226	36 b (vi)	48
II.	2.	4.	2.	Neproduktivní investice v lesích	227	36 b (vii)	49
<b>OSA III – Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova</b>							
III.	1.			Opatření k diverzifikaci hospodářství venkova			
III.	1.	1.		Diverzifikace činností nezemědělské povahy	311	52 a (i)	52 a) (i) a 53
III.	1.	2.		Podpora zakládání podniků a	312	52 a (ii)	52 a) (ii)

				jejich rozvoje			a 54
III.	1.	3.		Podpora cestovního ruchu	313	52 a (iii)	52 a) (iii) a 55
III.	2.			Opatření ke zlepšení kvality života ve venkovských oblastech			
III.	2.	1.		Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby	321, 322	52 b (i, ii)	52 b (i, ii) a 56
III.	2.	2.		Ochrana a rozvoj dědictví venkova	323	52 b (iii)	52 b (iii) a 57
III.	3.			Opatření týkající se vzdělávání a informování hospodářských subjektů, působících v oblastech, na něž se vztahuje osa III			
III.	3.	1.		Vzdělávání a informace	331	52 c	52 c) a 58
<b>OSA IV – Leader</b>							
IV.	1.			Implementace místní rozvojové strategie	431	62 (1) a	61 - 64
IV.	1.	1.		Konkurenceschopnost			
IV.	1.	2.		Životní prostředí/obhospodařování území			
IV.	1.	3.		Kvalita života / diverzifikace			
IV.	2.			Realizace projektů spolupráce	411, (412), 413	63 b	61 - 64
IV.	2.	1.		Spolupráce		63 c	65
IV.	3.			Provoz místních akčních skupin	421		
IV.	3.	1.		Provoz, získávání dovedností, animace			

## 5.2 Popis opatření

### 5.2.1 OSA I - ZLEPŠENÍ KONKURENCESCHOPNOSTI ZEMĚDĚLSTVÍ A LESNICTVÍ

**Osa I** je zaměřena na podporu konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví a posílení dynamiky podnikání v zemědělské výrobě a v navazujícím potravinářství. Finanční alokace na osu I činí 22,39 % celkových prostředků EZFRV.

Podpory v rámci Osy I nepovedou ke zvýšení zemědělské prvovýroby.

Prioritní oblastí je modernizace zemědělských podniků, pozemkové úpravy a přidávání hodnoty zemědělským produktům, proto je na tyto účely soustředěno největší množství finančních prostředků.

**Tab. - Priority, cíle a opatření osy I**

Priorita	I.1. Modernizace, inovace a kvalita	
Cíl	Vytvořit silné zemědělsko-potravinářské odvětví, modernizovat zemědělské podniky, zavádět inovace a zvýšit kvalitu produktů.	% z osy 85,21
Opatření	I.1.1 Modernizace zemědělských podniků	35,40
	I.1.2 Investice do lesů	10,13
	I.1.3 Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům	14,57
	I.1.4 Pozemkové úpravy	23,12
	I.2.1. Seskupení producentů	1,99
Priorita	I.2 Přenos znalostí	
Cíl	Vytvořit dynamické zemědělsko-potravinářské prostředí, rozšířit vzdělávání a poradenství a snížit věkový průměr pracovníků v zemědělství.	% z osy 14,79
Opatření	I.3.1 Další odborné vzdělávání a informační činnost	1,49
	I.3.2 Zahájení činnosti mladých zemědělců	6,86
	I.3.3 Předčasné ukončení zemědělské činnosti	4,08
	I.3.4 Využívání poradenských služeb	2,35

## **Skupina Opatření I.1 – Opatření zaměřená na restrukturalizaci a rozvoj fyzického kapitálu a podporu inovací**

### **I.1.1 Modernizace zemědělských podniků**

Kód opatření: 121,124

#### **Popis situace**

Opatření vyplývá ze strategického cíle zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a svým zaměřením je určeno na podporu modernizace zemědělských podniků, kde je nedostatečná úroveň investic, jak stavebních tak technologických, v rostlinné i živočišné výrobě. Tato skutečnost je příčinou zastarávání technologického vybavení zemědělských podniků a také se odráží ve stavu zemědělských staveb, které ne vždy plně vyhovují moderním požadavkům welfare a ochrany životního prostředí. Nízká úroveň investic dále ovlivňuje nákladovost a efektivitu zemědělské výroby, produktivitu, tvorbu přidané hodnoty a tím celkovou konkurenceschopnost zemědělské výroby. S ohledem na rostoucí tlak spotřebitelů na bezpečnost potravin a maximální ekologický přístup při jejich produkci je jejím předpokladem dobře vybavená primární výrobní základna v rámci zemědělské výroby. V programovacím období 2004 - 2006 byl obdobný typ podpory úspěšně poskytován v rámci Operačního programu, opatření 1.1. Investice do zemědělského majetku. Opatření navazuje na priority a cíle Koncepce agrární politiky ČR pro období po vstupu do EU (2004 – 2013), respektuje cíle Lisabonské strategie a Národního lisabonského programu 2005 - 2008 (Národní program reforem ČR).

#### **Legislativní rámec**

Nařízení Rady č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova - čl. 26 a 29.

### **I.1.1.1 Modernizace zemědělských podniků**

Kód podopatření: 121

#### **Charakteristika podopatření**

Podpora je zaměřena na investice, které zlepšují celkovou výkonnost zemědělského podniku za účelem zvýšení jeho konkurenceschopnosti. Podpora se vztahuje na činnosti související s produkcí, zpracováním nebo uváděním na trh produktů uvedených v příloze I. Smlouvy o založení ES.

Za účelem zajištění konkurenceschopného a perspektivního zemědělství jako celku a vytvoření potenciálu pro diverzifikaci zemědělských podniků, resp. řešení otázek rozvoje venkova, nebude Česká republika omezovat zaměření opatření na vybrané sektory. Nicméně prioritní oblastí je podpora welfare zvířat a biobezpečnost.

Doba pro zachování účelu podpory činí 5 let.

#### **Cíle podopatření**

Zlepšení ekonomické výkonnosti podniků prostřednictvím lepšího využití produkčních faktorů.

Zvýšení konkurenceschopnosti.

#### **Vymezení podporovaných oblastí**

Projekt je realizován na území České republiky, mimo území hl. města Prahy.

#### **Podmínky poskytnutí podpory**

- Projekt je v souladu s příslušnou právní úpravou,
- pro financování projektu lze využít pouze jeden zdroj financování ze zdrojů EU, zejména jsou vyloučeny akce, které lze podpořit dle Nařízení Rady (ES) č. 1782/2003 a dle přílohy I nařízení Komise (ES) č. 1974/2006.

#### **Kategorie příjemců podpory**

- Zemědělský podnikatel, tzn. fyzická nebo právnická osoba, která provozuje zemědělskou výrobu jako soustavnou a samostatnou činnost vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a za účelem dosažení zisku.
- Podnikatelský subjekt, který je z převážné většiny vlastněn zemědělskými prvovýrobcí, a předmětem jeho činnosti je poskytovat práce, výkony nebo služby, které souvisejí výhradně se zemědělskou výrobou a při kterých se využijí prostředky nebo zařízení sloužící zemědělské výrobě.
- Mladým zemědělcem se pro účely zvýhodněné výše podpory rozumí: zemědělský podnikatel, tzn. fyzická nebo právnická osoba, která provozuje zemědělskou výrobu jako soustavnou a samostatnou činnost vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a za účelem dosažení zisku, která nedosáhla věku 40 let a dosáhla minimální zemědělské kvalifikace.

V případě, že mladý zemědělec v rámci právnické osoby, musí tento podnik řídit a zároveň se podílet na základním jmění z více než 50 %.

#### **Způsobilé výdaje**

Podporu lze poskytnout na:

- investice do zemědělských staveb (rekonstrukce a výstavba nových staveb – využití

brownfield upřednostňováno), včetně nezbytných manipulačních ploch, pro živočišnou výrobu – podpora se týká chovu skotu, prasat, ovcí, koz, koní a drůbeže:

- i. výstavba nebo rekonstrukce ustájovacích prostor a chovatelských zařízení,
  - ii. výstavba nebo rekonstrukce skladovacích prostor pro druhotné produkty živočišné výroby,
  - iii. výstavba nebo rekonstrukce skladovacích prostor pro objemná krmiva,
- investice do techniky a technologií pro živočišnou výrobu – podpora se týká chovu skotu, prasat, ovcí, koz, koní a drůbeže,
  - investice do zemědělských staveb (rekonstrukce a výstavba nových staveb) pro rostlinnou výrobu, včetně:
    - iv. výstavby či rekonstrukce skladovacích prostor pro produkty rostlinné výroby,
    - v. výstavby či rekonstrukce nosných konstrukcí trvalých kultur,
    - vi. nezbytných manipulačních ploch.
  - investice do techniky a technologií pro rostlinnou výrobu, včetně pořízení a obnovy závlahových zařízení,
  - stavební a technologické investice do zpracování a využití záměrně pěstované i zbytkové a odpadní biomasy pro energetické a materiálové účely, včetně nezbytných manipulačních ploch,
  - investice do techniky pro tvorbu a údržbu krajiny,

### **Forma a výše podpory**

Dotace bude poskytnuta formou příspěvku na vynaložené způsobilé výdaje, a to maximálně do výše:

- 60 % způsobilých výdajů na investice pořízené mladými zemědělci ve znevýhodněných oblastech
- 50 % způsobilých výdajů na investice pořízené ostatními zemědělci ve znevýhodněných oblastech
- 50 % způsobilých výdajů na investice pořízené mladými zemědělci v jiných oblastech, než znevýhodněných oblastech
- 40 % způsobilých výdajů pořízené ostatními zemědělci v jiných oblastech, než znevýhodněných oblastech

Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů.

Příspěvek ČR činí 25 % veřejných zdrojů.

Částka způsobilých výdajů na jeden projekt činí od 100 tis. Kč do 30 mil. Kč.

Maximální výše podpory na jednoho příjemce podpory činí 90 mil. Kč za období 2007 - 2013.

### **I.1.1.2 Spolupráce při vývoji nových produktů, postupů a technologií (resp. inovací) v zemědělství**

Kód podopatření: 124

#### **Cíle podopatření**

Využívání tržních příležitostí díky inovacím.

Restrukturalizace a rozvoj technického potenciálu a podpora inovačních procesů.  
Zvýšení konkurenceschopnosti.

### **Vymezení podporovaných oblastí**

Projekt je realizován na území České republiky, mimo území hl. města Prahy.

### **Podmínky poskytnutí podpory**

- Projekt je v souladu s příslušnou právní úpravou,
- pro financování projektu lze využít pouze jeden zdroj financování ze zdrojů EU, zejména jsou vyloučeny akce, které lze podpořit dle Nařízení Rady (ES) č. 1782/2003 a dle přílohy I nařízení Komise (ES) č. 1974/2006.

### **Kategorie příjemců podpory**

Zemědělský podnikatel, který spolupracuje s výrobcí potravin nebo surovin, nebo s výzkumnými institucemi a aplikuje výsledky spolupráce při výzkumu a vývoji.

- Zemědělský podnikatel, tzn. fyzická nebo právnická osoba, která provozuje zemědělskou výrobu jako soustavnou a samostatnou činnost vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a za účelem dosažení zisku.
- Podnikatelský subjekt, který je z převážné většiny vlastněn zemědělskými prvovýrobcí, a předmětem jeho činnosti je poskytovat práce, výkony nebo služby, které souvisejí výhradně se zemědělskou výrobou a při kterých se využijí prostředky nebo zařízení sloužící zemědělské výrobě.
- Mladým zemědělcem se pro účely zvýhodněné výše podpory rozumí: zemědělský podnikatel, tzn. fyzická nebo právnická osoba, která provozuje zemědělskou výrobu jako soustavnou a samostatnou činnost vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a za účelem dosažení zisku, která nedosáhla věku 40 let a dosáhla minimální zemědělské kvalifikace.  
V případě, že mladý zemědělec v rámci právnické osoby, musí tento podnik řídit a zároveň se podílet na základním jmění z více než 50 %.

### **Způsobilé výdaje**

Podporu lze poskytnout na:

- investice spojené s vývojem a aplikací nových zemědělských produktů postupů a technologií v rostlinné nebo živočišné výrobě (způsobilé výdaje jsou hrazeny zemědělskému podnikateli, který aplikuje výsledky výzkumu a vývoje ve spolupráci s dalšími subjekty podílejícími se na tomto vývoji nebo výzkumu).

### **Forma a výše podpory**

Dotace bude poskytnuta formou příspěvku na vynaložené způsobilé výdaje, a to maximálně do výše:

- 60 % způsobilých výdajů na investice pořízené mladými zemědělci ve znevýhodněných oblastech
- 50 % způsobilých výdajů na investice pořízené ostatními zemědělci ve znevýhodněných oblastech
- 50 % způsobilých výdajů na investice pořízené mladými zemědělci v jiných oblastech, než znevýhodněných oblastech
- 40 % způsobilých výdajů pořízené ostatními zemědělci v jiných oblastech, než znevýhodněných oblastech

Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů.

Příspěvek ČR činí 25 % veřejných zdrojů.

Částka způsobilých výdajů na jeden projekt činí od 100 tis. Kč do 30 mil. Kč.

Maximální výše podpory na jednoho příjemce podpory činí 90 mil. Kč za období 2007 - 2013.

### **I.1.1.3 Založení porostů rychle rostoucích dřevin pro energetické využití**

Kód podopatření: 121

#### **Charakteristika podopatření**

Založení porostů rychle rostoucích dřevin určených pro energetické využití je podopatření, které umožňuje zemědělcům hospodařícím na zemědělské půdě, získat podporu na založení porostů rychle rostoucích dřevin na těchto pozemcích. Tímto podopatřením se vytváří prostor pro diverzifikaci výroby, která by měla přispět k posílení ekonomické a sociální dimenze trvalé udržitelnosti zemědělství a venkova. Snižuje podíl zornění půdy, a to bez rizika zvýšení podílu neobhospodařované zemědělské půdy. Zároveň snížení produkce skleníkových plynů zvýšením podílu obnovitelných zdrojů na celkových zdrojích energie, které přispěje k řešení problémům s globálními změnami klimatu.

#### **Cíle podopatření**

Zajištění stabilnější finanční situace zemědělských farem změnou struktury příjmů formou diverzifikace podnikatelských aktivit, tím zároveň zajištění vyšší konkurenceschopnosti zemědělského podniku.

#### **Vymezení podporovaných oblastí**

Opatření lze realizovat na celém území České republiky s výjimkou hl.m. Prahy.

#### **Podmínky poskytnutí podpory**

- Projekt je v souladu s příslušnou právní úpravou.
- Pro financování projektu lze využít pouze jeden zdroj financování ze zdrojů EU.
- Vhodnost opatření, která jsou obsažena v projektu, např. fakt, že jsou přizpůsobena místním podmínkám a slučitelná s požadavky životního prostředí je doloženo souhlasným stanoviskem MŽP, které je součástí předložené žádosti o podporu.
- Z hlediska druhu se jedná o porost RRD, který je vymezen prováděcím předpisem.
- V případě, že je předmětem projektu produkce energie, tato musí být spotřebována zemědělským podnikatelem (příjemcem podpory) pro vlastní účely.
- Projekt není realizován v oblasti Natura 2000.
- Žadatel musí po přechodu ČR na plný systém přímých plateb dodržovat podmínky nařízení Rady (ES) č. 1782/2003), článků 4 a 5 a příloh III a IV

#### **Kategorie příjemců podpory**

- Zemědělský podnikatel, tzn. fyzická nebo právnická osoba, která provozuje zemědělskou výrobu jako soustavnou a samostatnou činnost vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a za účelem dosažení zisku.
- Mladým zemědělcem se pro účely zvýhodněné výše podpory rozumí: zemědělský podnikatel, tzn. fyzická nebo právnická osoba, která provozuje zemědělskou výrobu jako soustavnou a samostatnou činnost vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a

za účelem dosažení zisku, která nedosáhla věku 40 let a dosáhla minimální zemědělské kvalifikace.

### **Forma a výše podpory**

Dotace bude poskytnuta formou příspěvku na vynaložené způsobilé výdaje, a to maximálně do výše:

60 % způsobilých výdajů na investice pořízené mladými zemědělci ve znevýhodněných oblastech

50 % způsobilých výdajů na investice pořízené ostatními zemědělci ve znevýhodněných oblastech

50 % způsobilých výdajů na investice pořízené mladými zemědělci v jiných oblastech, než znevýhodněných oblastech

40 % způsobilých výdajů pořízené ostatními zemědělci v jiných oblastech, než znevýhodněných oblastech

Příspěvek z EU činí 75 % veřejných výdajů.

Příspěvek ze státního rozpočtu činí 25 % veřejných výdajů.

### **I.1.2 Investice do lesů**

Kód opatření:122, 123, 125

**Česká republika se zavazuje ke spuštění (účinnosti) podopatření poté, co bude ze strany příslušných orgánů ověřeno, že nemůže dojít k dvojímu financování v rámci daného podopatření (tzn. dané podopatření není financováno rovněž v rámci state aid), a ČR informuje o výsledku Evropskou komisí bez zbytečného prodlení.**

#### **Popis situace**

Opatření sleduje strategický cíl zlepšení konkurenceschopnosti lesnictví, zejména se zaměřuje na podporu rozvoje dynamického podnikání v lesnictví, vyšší výkonnosti lesnických podniků, na restrukturalizaci lesnického sektoru a zlepšení ochrany životního prostředí v lesnictví. Podporované akce by měly řešit problematiku oblastí, jako nízkou úroveň investic v lesnickém sektoru a zastaralé a technicky nevyhovující vybavení lesnických podniků. Dále podpora napomáhá řešit problémy spojené s nedostatečnou infrastrukturou v lesnictví.

Na základě zkušeností z implementace opatření 1.3. Lesní hospodářství v OP Zemědělství v programovacím období 2004 - 2006 se v rámci Osy I Programu rozvoje venkova i nadále podpoří opatření zaměřená na investice do lesnických strojů a stavební investice do lesní infrastruktury. Navíc se podpora doplní o technické vybavení pro finalizaci a pro tržní zhodnocení produktu v lesním hospodářství.

Opatření přispěje k plnění strategie Národního lesnického programu z roku 2001.

#### **Legislativní rámec**

Nařízení Rady č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova - čl. 27, 28 a 30.

#### **Charakteristika opatření**

Podpora bude směřovat ke zlepšení lesnické techniky, která v současné době nesplňuje požadavky moderních technologií a nejsou tak splněny předpoklady pro konkurenceschopné hospodaření. Konkrétně se jedná o pořízení strojů a zařízení pro budování a údržbu lesních



cest, stezek a chodníků, meliorací, hrazení bystřin, retenčních nádrží, zařízení pro turistiku a strojů a zařízení sloužících pro obnovu a výchovu lesních porostů a prvotní zpracování dříví ekologickými technologiemi. Také přispěje k vytváření a udržení stávajících malých provozů, které s sebou přinesou vytvoření pracovních míst pro nekvalifikované i kvalifikované pracovníky ve venkovských oblastech a zvýšení podílu lokálního zpracování dřevní suroviny (dojde ke zkvalitnění technického vybavení pro finalizaci a pro tržní zhodnocení produktu v lesním hospodářství).

Zkvalitnění lesnické infrastruktury podpoří racionalizaci a ekologizaci v lesním hospodářství. Doba pro zachování účelu podpory činí 5 let.

### **Cíle opatření**

Zvýšení diverzifikace a rozšíření tržních příležitostí.

Zlepšení zpracování a marketingu surovin.

Zlepšení infrastruktury.

Využívání tržních příležitostí díky inovacím.

Restrukturalizace a rozvoj technického potenciálu a podpora inovačních procesů.

Zvýšení konkurenceschopnosti.

### **Vymezení podporovaných oblastí**

Projekt je realizován na území České republiky, mimo území hl.města Prahy.

### **Podmínky poskytnutí podpory**

- Projekt je v souladu s příslušnou právní úpravou,
- pro každý schválený projekt se může použít pouze jeden zdroj financování ze zdrojů EU,
- projekt obsahuje souhlasné stanovisko Ministerstva životního prostředí, a to v případě podpory:
  - výstavby lesních cest,
  - výstavby, modernizace, rekonstrukce a celkové opravy zařízení upravujících vodní režim v lesích.
- v případě technického vybavení provozoven se podpora neposkytuje podnikům v nesnázích

### **I.1.2.1. Lesnická technika**

Kód podopatření: 122

#### **Legislativní rámec**

Nařízení Rady č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova - čl. 27

Nařízení Komise 1998/2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis.

#### **Kategorie příjemců podpory**

Fyzická nebo právnická osoba, obec nebo jejich družení hospodařící v lesích, které jsou ve vlastnictví soukromých osob nebo jejich sdružení, nebo jsou ve vlastnictví obcí nebo jejich sdružení;

### **Podmínky poskytnutí podpory**

- Podpora poskytuje na investice, které jsou v souladu s lesním hospodářským plánem.
- Podpora se poskytuje na lesní majetky o minimální výměře 3 ha.

### **Způsobilé výdaje**

- Pořízení strojů a zařízení pro budování a údržbu lesních cest, stezek a chodníků, meliorací, hrazení bystřin, retenčních nádrží, zařízení pro turistiku a strojů a zařízení sloužících pro obnovu a výchovu lesních porostů a prvotní zpracování dříví ekologickými technologiemi,

### **Forma a výše podpory**

Druh podpory: přímá nenávratná dotace.

Způsob financování: podílové financování.

Výše podpory:

Dotace bude poskytnuta formou příspěvku na vynaložené způsobilé výdaje, a to maximálně do výše 50 % způsobilých výdajů.

Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů.

Příspěvek ČR činí 25 % veřejných zdrojů.

Způsobilé výdaje, na které může být poskytnuta podpora jsou od 20 000 Kč do 15 000 000 Kč na každý jednotlivý projekt.

Maximální výše podpory na jednoho příjemce podpory může být 30 000 000 Kč v období 2007 - 2013.

### **I.1.2.2. Technické vybavení provozoven**

Kód podopatření: 123

#### **Legislativní rámec**

Nařízení Rady č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova - čl. 28, 29

Nařízení Komise 1998/2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis.

#### **Kategorie příjemců podpory**

Fyzické nebo právnické osoby podnikající v lesnictví nebo souvisejícím odvětví, které mají méně než 10 zaměstnanců a jejichž roční obrat je nižší než 2 mil. € (dle doporučení Komise 2003/361/ES).

#### **Způsobilé výdaje**

- Pořízení a modernizace technologií (včetně nehmotných investic), které umožní zpracování a využití zůstatkové biomasy pro energetické a jiné účely,
- vybudování, modernizace malokapacitních venkovských provozů, které budou

produkovat výrobky s větším podílem přidané hodnoty (včetně nehmotných investic),

### **Forma a výše podpory**

Druh podpory: přímá nenávratná dotace.

Způsob financování: podílové financování.

Výše podpory:

Dotace bude poskytnuta formou příspěvku na vynaložené způsobilé výdaje, a to maximálně do výše 50 % způsobilých výdajů.

Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů.

Příspěvek ČR činí 25 % veřejných zdrojů.

Způsobilé výdaje, na které může být poskytnuta podpora, jsou od 20 000 Kč do 10 000 000 Kč na každý jednotlivý projekt.

Maximální výše podpory na jednoho příjemce podpory může být 20 000 000 Kč v období 2007 – 2013.

### **I.1.2.3. Lesnická infrastruktura**

Kód podopatření: 125

#### **Legislativní rámec**

Nařízení Rady č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova - čl. 30

Nařízení Komise 1998/2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis.

#### **Kategorie příjemců podpory**

Fyzická nebo právnická osoba, obec nebo jejich sdružení hospodařící v lesích, které jsou ve vlastnictví soukromých osob nebo jejich sdružení, nebo jsou ve vlastnictví obcí nebo jejich sdružení

#### **Způsobilé výdaje**

- výstavba, modernizace, rekonstrukce a celkové opravy lesních cest nad 2 m šíře, včetně souvisejících objektů,
- výstavba, modernizace, rekonstrukce a celkové opravy zařízení upravujících vodní režim v lesích, včetně souvisejících objektů,
- výstavba, modernizace, rekonstrukce a celkové opravy ostatních infrastrukturních objektů a zařízení sloužících lesnímu hospodářství.

### **Forma a výše podpory**

Druh podpory: přímá nenávratná dotace.

Způsob financování: podílové financování.

Výše podpory: 100 % způsobilých výdajů.

Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů.

Příspěvek ČR činí 25 % veřejných zdrojů.

Způsobilé výdaje, na které může být poskytnuta podpora, jsou od 60 000 Kč do 20 000 000 Kč na každý jednotlivý projekt.

Maximální výše podpory na jednoho příjemce podpory může být 60 000 000 Kč v období 2007 - 2013.

### **I.1.3 Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům**

Kód opatření: 123, 124

#### **Popis situace**

Opatření navazuje na strategický cíl zlepšení konkurenceschopnosti zemědělsko-potravinářského odvětví, zejména se zaměřuje na podporu výkonnosti zpracovatelských podniků, dále na rozvoj nových odbytišť pro zemědělské produkty, podporu marketingu zemědělských výrobků, rozvoje inovací v rámci zemědělsko-potravinářské výroby, a to spoluprací se subjekty podílejícími se na výzkumu a vývoji. Podporované akce by měly řešit problematické oblasti jako jsou nízká produktivita práce, nízký stupeň inovací, nízký podíl produkce s vyšší přidanou hodnotou a nedostatečná úroveň finalizace produktů včetně marketingového zaměření.

V programovacím období 2004 - 2006 byl obdobný typ podpory poskytován v rámci Operačního programu Zemědělství, opatření 1.2. Zlepšení zpracování zemědělských výrobků a jejich marketing. Podpora byla zaměřena na stavební a technologické investice do potravinářství. Finanční prostředky tohoto opatření se čerpaly v plné výši finančního plánu programu a poptávka byla větší než disponibilní zdroje. Vzhledem ke zkušenostem z implementace Operačního programu bylo toto opatření přejato v rámci Osy I do Programu rozvoje venkova. Opatření navazuje na priority a cíle Koncepce agrární politiky ČR pro období po vstupu do EU (2004 – 2013).

#### **Legislativní rámec**

Nařízení Rady č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova - čl. 28 a 29.

#### **Charakteristika opatření**

Podpora je zaměřena na hmotné a nehmotné investice, které se týkají zpracování, a/nebo uvádění na trh, a/nebo vývoje nových produktů, procesů a technologií vztažených k produktům uvedeným v Příloze I Smlouvy o založení ES (s výjimkou produktů rybolovu) a dodržují standardy ES vztahující se k dotyčné investici. Investice zlepšují celkovou výkonnost podniku a přispívají ke zvýšení konkurenceschopnosti zemědělsko-potravinářského odvětví.

Za účelem zajištění konkurenceschopného a perspektivního zemědělsko-potravinářského odvětví jako celku, resp. řešení otázek rozvoje venkova, nebude Česká republika omezovat zaměření opatření na vybrané sektory.

Pokud jde o investici prováděnou za účelem splnění standardů ES, může být podpora poskytnuta pouze na investice, které provádějí drobné podniky za účelem splnění nově zavedených standardů ES. V takovém případě lze pro splnění uvedených standardů poskytnout odklad v délce nejvýše 36 měsíců ode dne, kdy se standard stane pro podnik závazným.

Doba pro zachování účelu podpory činí 5 let.

#### **Cíle opatření**

Zlepšení zpracování a marketingu surovin a výrobků (popř. produktů).

Využívání tržních příležitostí díky inovacím.

Restrukturalizace a rozvoj technického potenciálu a podpora inovačních procesů.  
Zvýšení konkurenceschopnosti.

### **Vymezení podporovaných oblastí**

Projekt je realizován na území České republiky, mimo území hl.města Prahy.

### **Podmínky poskytnutí podpory**

- Projekt je v souladu s příslušnou právní úpravou,
- pro každý schválený projekt se může použít pouze jeden zdroj financování ze zdrojů EU, zejména jsou vyloučeny akce, které lze podpořit dle Nařízení Rady (ES) č. 1782/2003 a dle přílohy I nařízení Komise (ES) č. 1974/2006,
- soulad s normami Společenství použitelnými pro dotyčné investice,
- provádět investice za účelem dodržování nově zavedených norem Společenství mohou pouze mikropodniky a odklad k této normě lze poskytnout v délce nejvýše 36 měsíců ode dne, kdy se norma stane pro podnik závaznou.

### **I.1.3.1. Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům**

Kód podopatření: 123

#### **Legislativní rámec**

Nařízení Rady č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova - čl. 28.

#### **Kategorie příjemců podpory**

Výrobce potravin nebo surovin určených pro lidskou spotřebu, který splňuje definici drobného, malého nebo středního podniku, popř. má méně než 750 zaměstnanců nebo obrat nepřesahující korunový ekvivalent částky 200 mil. EUR. Podpořit lze výrobce potravin nebo surovin určených pro lidskou spotřebu, které definuje zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, ve znění pozdějších předpisů, nebo zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství, ve znění pozdějších předpisů, a zároveň jsou uvedeny v Příloze I Smlouvy o založení ES, s výjimkou produktů rybolovu.

Výrobce krmiv, který splňuje definici drobného, malého nebo středního podniku, popř. má méně než 750 zaměstnanců nebo obrat nepřesahující korunový ekvivalent částky 200 mil. EUR. Podpořit lze výrobce krmiv, které definuje zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů a zároveň jsou uvedeny v Příloze I Smlouvy o založení ES, s výjimkou produktů rybolovu.

Zemědělský podnikatel, tzn. fyzická nebo právnická osoba provozující zemědělskou výrobu jako soustavnou a samostatnou činnost vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a za účelem dosažení zisku, který vyrábí potraviny nebo suroviny určené pro lidskou spotřebu, definované zákonem č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, ve znění pozdějších předpisů, nebo zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství, ve znění pozdějších předpisů, a zároveň uvedené v Příloze I Smlouvy o založení ES, s výjimkou produktů rybolovu, a splňuje definici drobného, malého nebo středního podniku, popř. má méně než 750 zaměstnanců nebo obrat nepřesahující korunový ekvivalent částky 200 mil. EUR.

Za drobného, malého a středního podnikatele se považuje samostatný podnikatel, pokud splňuje kritéria doporučení Komise č. 2003/361/EC.

## **Způsobilé výdaje**

Podporu lze poskytnout na:

- Stavební a technologické investice vedoucí ke zlepšení zpracování zemědělských a potravinářských produktů, včetně nezbytných manipulačních ploch,
- investice ke zlepšování a monitorování kvality zemědělských a potravinářských produktů,
- investice spojené s vývojem a aplikací nových zemědělských a potravinářských produktů, postupů a technologií v zemědělsko-potravinářské výrobě (náklady jsou hrazeny výrobcí potravin nebo surovin (viz definice žadatele), který aplikuje výsledky výzkumu a vývoje ve spolupráci s dalšími subjekty podílejícími se na tomto vývoji nebo výzkumu),
- nákup zařízení přímo souvisejících s finální úpravou, balením a značením výrobků ve vztahu ke zvyšování kvality včetně technologií souvisejících s dohledatelností produktů.

## **Forma a výše podpory**

Dotace bude poskytnuta formou příspěvku na vynaložené způsobilé výdaje, a to maximálně do výše:

- 50 % způsobilých výdajů projektu
- 25 % způsobilých výdajů projektu u podniků, na něž se nevztahuje definice drobného, malého a středního podniku, a které mají méně než 750 zaměstnanců nebo obrat menší než 200 mil. EUR.

Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů.

Příspěvek ČR činí 25 % veřejných zdrojů.

Částka způsobilých výdajů na jeden projekt činí od 100 tis. Kč do 30 mil. Kč.

Maximální výše podpory na jednoho příjemce podpory činí 90 mil. Kč za období 2007 - 2013.

### **I.1.3.2. Spolupráce při vývoji nových produktů, postupů a technologií (resp. inovací) v potravinářství**

Kód podopatření: 124

#### **Legislativní rámec**

Nařízení Rady č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova - čl. 29.

#### **Kategorie příjemců podpory**

Výrobce potravin nebo surovin, který spolupracuje se zemědělskými podnikateli nebo s výzkumnými institucemi a aplikuje výsledky spolupráce při výzkumu a vývoji.

Výrobce potravin nebo surovin určených pro lidskou spotřebu definovaných zákonem č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, ve znění pozdějších předpisů, nebo zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství, ve znění pozdějších předpisů, a zároveň uvedených v Příloze I Smlouvy o založení ES, s výjimkou produktů rybolovu.

Výrobce krmiv, která definuje zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů a zároveň jsou uvedeny v Příloze I Smlouvy o založení ES, s výjimkou produktů rybolovu.

Zemědělský podnikatel, tzn. fyzická nebo právnická osoba provozující zemědělskou výrobu jako soustavnou a samostatnou činnost vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a za účelem dosažení zisku, který vyrábí potraviny nebo suroviny určené pro lidskou spotřebu definované

zákonem č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, ve znění pozdějších předpisů, nebo zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství, ve znění pozdějších předpisů, a zároveň uvedené v Příloze I Smlouvy o založení ES, s výjimkou produktů rybolovu.

### **Způsobilé výdaje**

Náklady na spolupráci při vývoji nových produktů, postupů a technologií (resp. inovací) týkajících se přípravných operací, včetně designu, vývoje produktu, postupu nebo technologie a zkoušek a hmotných a/nebo nehmotných investic souvisejících s touto spoluprací, a to před využitím nově vyvinutých produktů, postupů a technologií k obchodním účelům.

### **Forma a výše podpory**

Dotace bude poskytnuta formou příspěvku na vynaložené způsobilé výdaje, a to maximálně do výše 50 % způsobilých výdajů projektu.

Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů.

Příspěvek ČR činí 25% veřejných zdrojů.

Částka způsobilých výdajů je na jeden projekt minimálně 200 tis. Kč.

Maximální výše podpory na jednoho příjemce podpory činí 90 mil. Kč za období 2007-2013.

## **I.1.4 Pozemkové úpravy**

Kód opatření: 125

### **Popis situace**

Pozemkové úpravy jsou jedním z klíčových faktorů pro rozvoj venkova. Prostřednictvím tohoto opatření je řešena problematika vlastnických vztahů pozemkové držby, nedostatečná zemědělská infrastruktura či absence prvků ekologické stability krajiny. Opatření také nepřímo napomáhá rozvoji podnikání a má nesporný efekt v oblasti udržitelného rozvoje krajiny.

V programovacím období 2004 - 2006 byla tato podpora poskytována v rámci Operačního programu Zemědělství, podopatření 2.1.1. *Pozemkové úpravy*. Pozemkové úpravy byly řešeny také prostřednictvím předvstupního programu SAPARD. Vzhledem k dobrým zkušenostem z předešlé implementace a velké absorpční kapacitě této oblasti byla podpora přejata v rámci Osy I do Programu rozvoje venkova. Opatření navazuje na priority a cíle Koncepce agrární politiky ČR pro období po vstupu do EU (2004 – 2013).

### **Legislativní rámec**

Nařízení Rady č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova – čl. 30.

### **Charakteristika opatření**

Při provádění pozemkových úprav dochází k racionálnímu prostorovému uspořádání pozemků všech vlastníků půdy v daném katastrálním území a podle potřeby také k reálnému vytyčení těchto pozemků v terénu. Nedílnou součástí pozemkových úprav je i realizace tzv. „plánu společných zařízení“.

Doba pro zachování účelu podpory činí 5 let (netýká se geodetických projektů).

### **Cíle opatření**

Zlepšení infrastruktury včetně zajištění přístupnosti pozemků.

Restrukturalizace pozemků a rozvoj půdního potenciálu.

Vývoj rozsahu realizovaných KPÚ.  
Zvýšení konkurenceschopnosti.

Zlepšení životního prostředí a krajiny

### **Vymezení podporovaných oblastí**

Projekt je realizován na území České republiky, mimo území hl.města Prahy.

### **Podmínky poskytnutí podpory**

- Projekt je v souladu s příslušnou právní úpravou,
- pro každý schválený projekt se může použít pouze jeden zdroj financování ze zdrojů EU,
- rozsah geodetických prací musí být v souladu s potřebami vytvoření návrhu pozemkových úprav,
- vytyčování nově navržených pozemků musí být provedeno na základě schváleného návrhu pozemkových úprav,
- realizace společných zařízení musí být v souladu se schválenými návrhy pozemkových úprav, společná zařízení zahrnují územní systém ekologické stability (ÚSES), opatření zajišťující zpřístupnění pozemků, protierozní opatření pro ochranu půdního fondu, opatření sloužící k neškodnému odvedení povrchových vod a prevenci před povodněmi
- vyměřování pozemků na základě § 21 a) zákona č. 229/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů musí být provedeno na základě požadavků vlastníků.

### **Kategorie příjemců podpory**

Pozemkové úřady

### **Způsobilé výdaje**

Podporu lze poskytnout na následující typy projektů:

#### Realizace plánů společných zařízení na základě schváleného návrhu pozemkových úprav

- Realizace opatření ke zpřístupnění pozemků,
- realizace protierozních opatření pro ochranu půdního fondu,
- realizace vodohospodářských opatření sloužící k neškodnému odvedení povrchových vod a ochraně území před záplavami,
- realizace opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí a zvýšení ekologické stability krajiny.

#### Geodetické projekty

- Zaměření území a všech polohopisných prvků a další geodetické práce prováděné za účelem zpracování návrhu pozemkových úprav,
- vytyčení nově navržených pozemků na základě schváleného návrhu pozemkových úprav,
- vyměřování pozemků na základě § 21a zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů.

### **Forma a výše podpory**

Druh podpory: přímá nenávratná dotace

Způsob financování: plné financování

Výše podpory: 100 % způsobilých výdajů

Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů.

Příspěvek ČR činí 25 % veřejných zdrojů.



Způsobilé výdaje, na které může být poskytnuta podpora, jsou od 300 tis. Kč do 50 mil. Kč na každý jednotlivý projekt.

Maximální výše podpory na jednoho příjemce podpory (tj. pozemkový úřad) může být 180 mil. Kč v období 2007 - 2013.

## **Skupina Opatření I.2 Opatření přechodná pro Českou republiku a ostatní nové členské státy EU**

### **I.2.1 Seskupení producentů**

Kód opatření:142

#### **Popis situace**

Opatření řeší zejména problém slabého postavení zemědělců na trhu, slabou vyjednávací pozici vůči zpracovatelům a odběratelům.

V programovacím období 2004 - 2006 byl obdobný typ podpory poskytován v rámci Horizontálního plánu rozvoje venkova, opatření Zakládání skupin výrobců. Podpora z Horizontálního plánu rozvoje venkova byla zaměřena na zakládání a zlepšení činnosti skupin výrobců. Vzhledem k přetrvávajícímu zájmu na straně potenciálních žadatelů bude opatření pokračovat v rámci Osy I Programu rozvoje venkova.

#### **Legislativní rámec**

Nařízení Rady č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova - čl. 35.

#### **Charakteristika opatření**

Podpora se poskytuje na zakládání a činnost organizací výrobců, zejména na následující činnosti:

- Přizpůsobení produkce členů seskupení požadavkům trhu,
- společné uvádění zboží na trh, včetně jeho přípravy k prodeji, centralizace prodeje a dodávky odběratelům,
- stanovení společných pravidel pro informace o produkci.

#### **Cíle opatření**

Zajištění žádané úrovně odbytových uskupení v nových členských státech.

Podpora nových členských států v oblasti přizpůsobení se evropskému trhu.

Zvýšení konkurenceschopnosti.

#### **Vymezení podporovaných oblastí**

Opatření se realizuje na území České republiky.

#### **Podmínky poskytnutí podpory**

- Podporovaná činnost je v souladu s příslušnou právní úpravou,
- pro financování může být použit pouze jeden zdroj financování ze zdrojů EU, zejména jsou vyloučeny akce, které lze podpořit dle Nařízení Rady (ES) č. 1782/2003 a dle přílohy I nařízení Komise (ES) č. 1974/2006 založení seskupení producentů v období 2007 - 2013,

- seskupení producentů zajišťuje odbyt nezpracovaných zemědělských komodit,
- všichni členové seskupení producentů jsou fyzickými nebo právníckými osobami, které produkují výrobky spadající do nezpracovaných zemědělských komodit.

### Kategorie příjemců podpory

Právnícká osoba splňující podmínky pro získání podpory. Příjemcem podpory nemůže být seskupení producentů, kteří mají společný odbyt vybraných výrobků upraven speciálními nařízeními Rady ES nebo podléhají regulaci, jako je např. nařízení Rady č. 2200/1996 pro společnou organizaci trhu s čerstvým ovocem a zeleninou, nařízení Rady č. 104/2000 o společné organizaci trhu s produkty rybolovu a aquakultury.

Schválení seskupení producentů provádí akreditovaná platební agentura – SZIF na základě posouzení žádosti, která se vyhodnocuje dle výše uvedených podmínek.

### Forma a výše podpory

Podpora bude mít formu přímé nenávratné dotace na založení organizací výrobců nebo založení seskupení organizací výrobců a na zajištění jejich fungování v průběhu pěti let počínaje datem uznání seskupení producentů.

Pořadí roku od data uznání seskupení producentů	Maximální výše roční podpory (vyjádřená v procentech z roční produkce uvedené na trh) v případě, že tato roční produkce uvedená na trh nepřesahuje částku 1 mil. EUR:	Maximální výše roční podpory (vyjádřená v procentech z roční produkce uvedené na trh) v případě, že tato roční produkce uvedená na trh přesahuje částku 1 mil. EUR:
1. rok	5 %	2,5 % maximálně však 100 tis. EUR
2. rok	5 %	2,5 % maximálně však 100 tis. EUR
3. rok	4 %	2,0 % maximálně však 80 tis. EUR
4. rok	3 %	1,5 % maximálně však 60 tis. EUR
5. rok	2 %	1,5 % maximálně však 50 tis. EUR

Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů.

Příspěvek ČR činí 25 % veřejných zdrojů.

## Skupina Opatření I.3 Opatření zaměřená na podporu vědomostí a zdokonalování lidského potenciálu

### I.3.1 Další odborné vzdělávání a informační činnost

Kód opatření: 111

#### Popis situace

Specifické charakteristiky zemědělské pracovní síly - špatná rekvalifikovatelnost a nízká mobilita, geriatrizace odvětví, podmíněná prvořadě nízkou úrovní mezd a přetrvávající disparitou mezd v zemědělství vůči jiným odvětvím, spolu s nízkou nabídkou zemědělských pracovních míst, nepříznivě podmiňují konkurenceschopnost zemědělské pracovní síly na agrárním i venkovském trhu práce i konkurenceschopnost odvětví jako takového. Proto bude podpora zaměřena na připravenost a informovanost v oblasti inovací vedoucích jak ke zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví tak k potřebné a různorodé diverzifikaci zemědělské činnosti. Opatření bude sledovat jeden ze strategických cílů Společenství, kterým jsou investice do lidského kapitálu.

V programovacím období 2004-2006 byl obdobný typ podpory poskytován v rámci Operačního programu Zemědělství, opatření 2.2. Odborné vzdělávání.

## **Legislativní rámec**

Nařízení Rady č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova – článek 21.

## **Charakteristika opatření**

Opatření má průřezový charakter a kromě osy I bude využíváno také v rámci témat osy II. Podpora je cílena na vzdělávací projekty zaměřené na získávání, prohlubování a inovaci znalostí a dovedností a šíření informací k jednotlivým opatřením EAFRD a k cílům Společné zemědělské politiky a to především v oblasti:

- zákonných požadavků na hospodaření vztahujících se k nárokům na přímé platby (cross-compliance),
- osvětové činnosti k zavádění nových výrob, výrobních metod a technologií, které jsou slučitelné s trvale udržitelným rozvojem,
- zvyšování efektivity hospodaření subjektů působících v resortu,
- možností diverzifikace činnosti zemědělských podniků v rámci priorit osy I a II,
- zachování a údržby krajiny a ochrany životního prostředí, řešení problémů souvisejících s erozí půdy, znečišťováním vod, snižování energetické zátěže, zvyšování biodiverzity a rozmanitosti krajiny, oblastmi NATURA 2000, nitrátově a jinak zranitelnými oblastmi
- potravinářství,
- lesnického a lesnicko-environmentálního hospodaření.

## **Cíle opatření**

Zajištění vzdělávání a znalostí v technické i ekonomické oblasti.

Rozvoj znalostí a zvýšení lidského potenciálu.

Zvýšení konkurenceschopnosti.

## **Vymezení podporovaných oblastí**

Podporovány jsou vzdělávací akce, které jsou realizovány na území České republiky.

## **Podmínky poskytnutí podpory**

- Projekt je v souladu s příslušnou právní úpravou,
- pro každý schválený projekt se může použít pouze jeden zdroj financování ze zdrojů EU,
- podporovaný projekt nezahrnuje výuku organizovanou v rámci školské vzdělávací soustavy.

## **Kategorie příjemců podpory**

Fyzická nebo právnická osoba, která má vzdělávání v předmětu činnosti.

Konečnými příjemci (uživateli) dotace na Další odborné vzdělávání a informační činnost jsou zemědělci, potravináři a osoby hospodařící v lesích.

## **Způsobilé výdaje**

Podporu lze poskytnout na zabezpečení a provádění vzdělávacích a informačních aktivit včetně konzultací a praxe, které odpovídají účelu podpory, tj na:

- zabezpečení výukových prostor a zařízení,
- technické zabezpečení včetně nákladů na pronájem techniky a dodávku technických služeb,

- přípravu a poskytnutí výukových a informačních materiálů,
- nákup kancelářských potřeb maximálně do výše 1 % způsobilých výdajů,
- vlastní organizaci vzdělávacích a informačních akcí – mzdové a režijní náklady organizátorů,
- výdaje na činnost odborných lektorů (přednášejících),
- náklady spojené se zajištěním překladů a tlumočení,
- náklady na propagaci vzdělávacích a informačních aktivit.

### **Forma a výše podpory**

Druh podpory: přímá nenávratná dotace

Způsob financování: podílové financování

Výše podpory: 100 % způsobilých výdajů

Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů.

Příspěvek ČR činí 25 % veřejných zdrojů.

Způsobilé výdaje, na které může být poskytnuta podpora, jsou od 200 tis. Kč do 1mil. Kč na jeden projekt vzdělávacích a informačních činností.

Maximální výše podpory na jednoho předkladatele projektů je 50 mil. Kč pro období 2007 - 2013.

### **I.3.2 Zahájení činnosti mladých zemědělců**

Kód opatření:112

#### **Popis situace**

Opatření je spojeno se strategickým cílem zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství. Zaměřuje se na podporu rozvoje dynamického podnikání u zemědělců v nižší věkové kategorii a tím bude příznivě ovlivňovat věkovou strukturu zemědělců. Bude tak působit proti odchodu mladých pracovníků ze zemědělství a zlepšovat procento zaměstnanosti ve venkovských oblastech.

V programovacím období 2004 - 2006 nebyl tento typ podpory poskytován, jedná se o nové opatření. Opatření navazuje na priority a cíle Koncepce agrární politiky ČR pro období po vstupu do EU (2004 – 2013), respektuje cíle Lisabonské strategie a Národního lisabonského programu 2005 - 2008 (Národní program reformy ČR).

#### **Legislativní rámec**

Nařízení Rady č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova - čl. 22.

#### **Charakteristika opatření**

Podpora je zaměřena na stimulaci zahájení podnikání mladých zemědělců.

Doba pro zachování účelu podpory činí 5 let.

Podpora se poskytuje na základě podnikatelského záměru, jehož posouzení provádí akreditovaná platební agentura - SZIF.

**Podporu na zahájení činnosti mladých zemědělců je možné doplňovat podporou z opatření I.3.3. – Předčasné ukončení zemědělské činnosti.**

### **Cíle opatření**

Podpora mladých zemědělců a strukturálních změn.

Rozvoj znalostí a zvýšení lidského potenciálu.

Zvýšení konkurenceschopnosti.

### **Vymezení podporovaných oblastí**

Projekt je realizován na území České republiky, mimo území hl. města Prahy.

### **Podmínky poskytnutí podpory**

Projekt je v souladu s příslušnou právní úpravou,

- pro každý schválený projekt se může použít pouze jeden zdroj financování ze zdrojů EU,
- žadatel předloží podnikatelský záměr na rozvoj své zemědělské činnosti, ve kterém bude uvedeno minimálně:
  1. Popis plánovaného rozvoje zemědělské činnosti
    - zaměření činnosti (předmět podnikání, hlavní podnikatelské aktivity a jejich struktura)
    - současná ekonomicko-finanční situace žadatele
    - místo podnikání
    - popis produktů a zajištění marketingu
  2. Rozpočet podnikatelského záměru, včetně finančního plánu
  3. Plán investic (zaměření a rozsah investic, harmonogram pořízení, případně uvažovaný leasing a doba splatnosti)
  4. Časový harmonogram podnikatelského záměru
  5. Personální zajištění (počet vytvářených pracovních míst, způsob řízení firmy apod.) a odborná způsobilost žadatele
  6. Informace, zda podnikatelský záměr navazuje na podporu z opatření I.3.3.
- žadatel splňuje odbornou způsobilost. V případě potřeby může být poskytnuta lhůta maximálně 36 měsíců od schválení podpory ke splnění podmínky odborné způsobilosti, pokud je toto uvedeno v podnikatelském záměru.

### **Kategorie příjemců podpory**

Zemědělský podnikatel, tzn. fyzická nebo právnická osoba, která provozuje zemědělskou výrobu jako soustavnou a samostatnou činnost vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a za účelem dosažení zisku, který nedosáhl věku 40 let a zahajuje zemědělskou činnost poprvé.

V případě, že mladý zemědělec zahajuje činnost v rámci právnické osoby, musí tento podnik řídit a zároveň se podílet na základním jmění z více než 50 %.

### **Způsobilé výdaje**

Podporu lze poskytnout na:

- investice do zemědělských staveb (rekonstrukce a výstavba nových staveb), včetně nezbytných manipulačních ploch, pro živočišnou výrobu – podpora se týká chovu skotu, prasat, ovcí, koz, koní, drůbeže a včelařství,
  - i. výstavbu nebo rekonstrukci ustájovacích prostor a chovatelských zařízení,
  - ii. výstavbu nebo rekonstrukci skladovacích prostor pro druhotné produkty živočišné výroby,
  - iii. výstavbu nebo rekonstrukci skladovacích prostor pro objemná krmiva,

- investice do techniky a technologií pro živočišnou výrobu – podpora se týká chovu skotu, prasat, ovcí, koz, koní a drůbeže,
- investice do zemědělských staveb (rekonstrukce a výstavba nových staveb) pro rostlinnou výrobu, včetně:
  - iv. výstavby či rekonstrukce skladovacích prostor pro produkty rostlinné výroby,
  - v. výstavby či rekonstrukce nosných konstrukcí trvalých kultur,
  - vi. nezbytných manipulačních ploch,
- investice do techniky a technologií pro rostlinnou výrobu,
- stavební a technologické investice do zpracování a využití záměrně pěstované i zbytkové a odpadní biomasy pro energetické a materiálové účely, včetně nezbytných manipulačních ploch,
- nákup půdy,
- investice do techniky pro tvorbu a údržbu krajiny.

### **Forma a výše podpory**

Podpora bude poskytnuta ve dvou splátkách, a to po schválení žádosti a po posouzení realizace podnikatelského záměru.

Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů.

Příspěvek ČR činí 25 % veřejných zdrojů.

Podpora bude poskytnuta do maximální výše 40 000 € za období 2007 - 2013.

### **I.3.3 Předčasné ukončení zemědělské činnosti**

Kód opatření: 113

#### **Popis situace**

Podporou je zejména řešen problém nepříznivé věkové struktury zemědělců a nízký příliv mladých pracovníků do zemědělství. Obdobně jako u opatření I.3.2. Programu rozvoje venkova má opatření za cíl zlepšení věkové struktury zemědělců a přispěje k vyšší výkonnosti zemědělských podniků a intenzivnějšímu zavádění inovací.

V programovacím období 2004 - 2006 byl obdobný typ podpory poskytován v rámci Horizontálního programu rozvoje venkova, opatření *Předčasné ukončení zemědělské činnosti*. Opatření navazuje na priority a cíle Koncepce agrární politiky ČR pro období po vstupu do EU (2004 – 2013).

#### **Legislativní rámec**

Nařízení Rady č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova - čl. 23.

#### **Charakteristika opatření**

Opatření motivuje starší zemědělce po dosažení věku 55 let ukončit aktivní zemědělskou činnost a vytvořit tak prostor pro nástup mladších zemědělců, což může přispět k posílení ekonomické a sociální dimenze trvalé udržitelnosti zemědělství a venkova.

#### **Cíle opatření**

Dosažení podstatných strukturálních změn v rámci sektoru zemědělství.

Rozvoj znalostí a zvýšení lidského potenciálu.

Zvýšení konkurenceschopnosti.

## **Vymezení podporovaných oblastí**

Opatření je realizováno na území České republiky, mimo území hl. města Prahy.

### **Podmínky poskytnutí podpory:**

*postupitel (žadatel)* - osoba předávající zemědělský podnik,

*nabyvatel* - osoba přebírající zemědělský podnik.

#### **A. Postupitel (žadatel) zemědělského podniku (může být pouze fyzická osoba):**

- musí být zemědělským podnikatelem (tzn. fyzická osoba, která provozuje zemědělskou výrobu jako soustavnou a samostatnou činnost vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a za účelem dosažení zisku) a ukončí veškerou podnikatelskou činnost v zemědělství,
- ke dni podání žádosti dosahuje věku alespoň 55 let a v den podání žádosti nedosahuje věku potřebného pro nárok na starobní důchod, anebo nesmí být o více než deset let mladší, než je běžný věk odchodu do důchodu,
- po dobu alespoň 10 kalendářních let před podáním žádosti provozoval jako podnikatel zemědělskou výrobu, z toho nejméně poslední 3 kalendářní roky vlastním jménem a na vlastní odpovědnost v převáděném zemědělském podniku.

#### **B. Nabyvatel zemědělského podniku může být fyzická nebo právnická osoba, která je**

a) příjemcem dotace z opatření I.3.2. Zahájení činnosti mladých zemědělců  
nebo

b) zemědělský podnikatel, tzn. fyzická nebo právnická osoba, která provozuje zemědělskou výrobu jako soustavnou a samostatnou činnost vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a za účelem dosažení zisku a převezme zemědělské hospodářství od převodce za účelem jeho zvětšení. V případě fyzické osoby se jedná o osobu, která nedosáhla věku 50 let.

Nabyvatel se musí zavázat, že bude nejméně po dobu 5 let podnikat v zemědělství (včetně obhospodařování zemědělských pozemků) na zemědělském podniku převedeném od postupitele (žadatele) a že nepřevéde tento zemědělský podnik (včetně zemědělských pozemků) po dobu minimálně pěti let, s výjimkou případů vyšší moci,

#### **C. Definice příjemce dotace z opatření I.3.2. Zahájení činnosti mladých zemědělců**

Zemědělský podnikatel, tzn. fyzická nebo právnická osoba, která provozuje zemědělskou výrobu jako soustavnou a samostatnou činnost vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a za účelem dosažení zisku, který nedosáhl věku 40 let a zahajuje zemědělskou činnost poprvé. V případě, že mladý zemědělec zahajuje činnost v rámci právnické osoby, musí tento podnik řídit a zároveň se podílet na základním jmění z více než 50 %.

Způsob převodu zemědělského podniku:

Uvolněný podnik musí být nabyvateli převeden postupitelem formou smlouvy

Zemědělec v nájmu může převést uvolněnou půdu majiteli za předpokladu, že nájem je ukončen a podmínky poskytnutí podpory vztahující se na nabyvatele jsou splněny.

#### **Kategorie příjemců podpory**

Fyzická osoba, tj. postupitel, splňující podmínky pro poskytnutí podpory.

### **Způsob stanovení podpory**

Podpora je žadateli (postupiteli) poskytována po dobu nejvýše 15 kalendářních let, počínaje rokem, v němž byl žadatel do programu zařazen. Podpora se neposkytne žadateli (postupiteli) počínaje kalendářním rokem, v němž dosáhne 70 let věku.

Jakmile začne stát vyplácet postupiteli obecný předčasný důchod nebo starobní důchod dle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění v platném znění, bude podpora z titulu předčasného ukončení zemědělské činnosti poskytována jako doplněk k vyměřenému důchodu (zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění v platném znění). Částka poskytovaná na základě tohoto opatření bude tedy krácena o částku vyměřenou jako důchod (zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění v platném znění).

### **Forma a výše podpory**

Podpora bude mít formu 1 roční dotace.

Postupitel bude pobírat roční podporu vypočtenou na základě paušální sazby 75 000 Kč a částky vypočtené na základě počtu převedených hektarů zemědělské půdy násobených sazbou 4 700 Kč, přičemž horní hranice počtu hektarů zahrnutých do výpočtu je 30.

Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů.

Příspěvek ČR činí 25 % veřejných zdrojů.

### **I.3.4 Využívání poradenských služeb**

Kód opatření: 114

#### **Popis situace**

Opatření je určeno ke zlepšení informovanosti podnikatelů v zemědělství, lesnictví a vodním hospodářství, vlastníků lesa, sdružení vlastníků, nájemců lesa, odborných lesních hospodářů a dalších osob podílejících se na resortních a dalších činnostech ve venkovské krajině. Cílem je usnadnit orientaci a podpořit zavádění nových výrob, výrobních metod a technologií, které jsou zároveň slučitelné se zájmy zachování a zlepšení krajiny a ochrany životního prostředí.

Opatření nenavazuje na žádnou z podpor Operačního programu či HRDP, tzn. jedná se o nové opatření.

Opatření umožní naplnění cílu vycházející z Koncepce zemědělského poradenství na roky 2004-2010.

#### **Legislativní rámec**

Nařízení Rady č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova – článek 24.

#### **Charakteristika opatření**

Opatření má průřezový charakter a kromě osy I bude využíváno také v rámci témat osy II.

Předmětem podpory je:

- finanční podpora pro zemědělce ke krytí nákladů při využívání služeb zemědělského poradenského systému, který bude zemědělcům poskytovat poradenské služby ke zvyšování manažerských schopností pro zvyšování výkonnosti jejich hospodaření a dodržování zásad společné zemědělské politiky, zejména cross-compliance a správné zemědělské praxe, nejméně v rozsahu povinných norem Společenství v oblasti životního prostředí, ochrany přírody a údržby krajiny, zdraví lidí, zvířat a rostlin a potravinové bezpečnosti a norem bezpečnosti práce. Finanční podpora bude dále sloužit k podpoře šetrného způsobu hospodaření v souvislosti např. s agro-environmentálními opatřeními,



- finanční podpora vlastníkům lesa, nájemcům lesa a podnikatelským subjektům v lesním hospodářství pro poradenství v okruzích platné legislativy včetně příslušnosti orgánů státní správy a procesních lhůt (ochrana životního prostředí, pracovně právní vztahy, bezpečnost práce aj.), norem příslušného certifikačního systému, managementu a marketingu, logistiky, nových technologií. Finanční podpora bude dále sloužit k podpoře šetrného způsobu hospodaření v lesích v souvislosti např. s lesnicko-environmentálními opatřeními

### **Cíle opatření**

Zlepšení trvale udržitelného managementu podniku.

Zlepšení a usnadnění managementu a zlepšení výkonu díky dalšímu rozvoji lidského potenciálu.

Rozvoj znalostí a zvýšení lidského potenciálu.

Zvýšení konkurenceschopnosti.

### **Vymezení podporovaných oblastí**

Poradenská služba je realizována na území České republiky (mimo území hl. města Prahy).

### **Podmínky poskytnutí podpory**

Poradenská služba je v souladu s příslušnou právní úpravou,

pro každou schválenou žádost se může použít pouze jeden zdroj financování ze zdrojů EU,

poradenské služby se týkají zákonných požadavků uvedených v nařízení Rady (ES)

č. 1782/2003 a odpovídají vodítkům VI/185/250/04 v platném znění.

### **Kategorie příjemců podpory**

Zemědělský podnikatel, tzn. fyzická nebo právnická osoba, která provozuje zemědělskou výrobu jako soustavnou a samostatnou činnost vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a za účelem dosažení zisku, právnická osoba podnikající v zemědělství.

Fyzická nebo právnická osoba hospodařící v lesích, které jsou ve vlastnictví soukromých osob nebo jejich sdružení, nebo ve vlastnictví obcí nebo jejich sdružení.

### **Způsobilé výdaje**

Podporu lze poskytnout jako příspěvek na nákup poradenských a konzultačních služeb, které odpovídají účelu podpory.

### **Forma a výše podpory**

Druh podpory: přímá nenávratná dotace

Způsob financování: podílové financování

Výše podpory: Podpora za poskytnuté poradenské služby bude poskytována max. do výše 80 % způsobilých výdajů.

Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů.

Příspěvek ČR činí 25 % veřejných zdrojů.

Způsobilé výdaje, na které může být poskytnuta podpora jsou stanoveny do 1500 €.

Maximální výše podpory na jednoho příjemce je 315 tis. Kč pro období 2007 – 2013.

## 5.2.2 OSA II - ZLEPŠOVÁNÍ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A KRAJINY

**Tab. 7 - Priority, cíle a opatření osy II**

Priorita	Biologická rozmanitost, zachování a rozvoj zemědělských a lesnických systémů s vysokou přírodní hodnotou a tradičních zemědělských krajin	
Cíl	Podpora zemědělských postupů šetrných k životnímu prostředí vedoucích k biologické rozmanitosti a podpora vhodných zemědělských systémů pro zachování venkovské krajiny. Podpora ochrany životního prostředí na zemědělské půdě a v lesních oblastech s vysokou přírodní hodnotou.	% z osy 80,10
Opatření	II.1.1 Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech	35,69
	II.1.2.1 Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES - Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě	0,33
	II.1.3.1 Agroenvironmentální opatření - Postupy šetrné k životnímu prostředí (vč. ekologického zemědělství a integrované produkce)	13,69
	II.1.3.2 Agroenvironmentální opatření - Ošetřování travních porostů	28,95
	II.2.2. Platby v rámci Natury 2000 v lesích	0,63
	II.2.3. Lesnicko-environmentální platby	0,81
Priorita	Ochrana vody a půdy	
Cíl	Ochrana jakosti povrchových a podzemních vodních zdrojů prostřednictvím opatření zaměřených na protierozní ochranu a vhodné používání zemědělského půdního fondu.	% z osy 14,76
Opatření	II.1.3.3. Agroenvironmentální opatření - Péče o krajinu	11,99
	II.1.2.2 Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES – Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES (WFD)	2,77

Priorita	Zmírňování klimatických změn	
Cíl	Podpora využívání obnovitelných zdrojů energie prostřednictvím stávajícího lesního potenciálu a možností jeho rozšíření a zachování pozitivních funkcí lesa.	% z osy 5,14
Opatření	II.2.1. Zalesňování zemědělské půdy	3,56
	II.2.4. Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů	1,58

## **II.1 Skupina opatření zaměřená na udržitelné využívání zemědělské půdy**

### **II.1.1 Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech (LFA)**

Kód opatření 211,212

#### **Popis situace**

Podpory na opatření „Méně příznivé oblasti“ jsou v ČR vypláceny na travní porosty, mají nejen charakter ekonomicko-sociálních podpor, směřujících k udržení příjmové stability zemědělců hospodařících v horších přírodních podmínkách, ale také povahu restrukturalizačního opatření, které podporuje chov skotu a dalších hospodářských zvířat, využívajících travní porosty.

#### **Legislativní rámec**

Opatření platby za přírodní znevýhodnění je navrhováno ve shodě s nařízením Rady (ES) č.1698/2005 článek 37, 50, 51 a 93 a s prováděcím nařízením Komise (ES) č. 1974/2006.

Podrobnosti k provádění opatření stanoví národní prováděcí legislativa.

Podpora méně příznivých oblastí je v ČR poskytována v souladu s národní právní úpravou zakotvenou v zákoně č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů. Podpora méně příznivým oblastem byla využívána již v předvstupním období v letech 1998 až 2003. Po přistoupení ČR k EU bylo, ve vazbě na Horizontální plán rozvoje venkova a výše uvedený zákon o zemědělství, vydáno prováděcí nařízení vlády č. 241/2004 Sb., prostřednictvím něhož byla realizována podpora méně příznivým oblastem a oblastem s ekologickými omezeními v období 2004 až 2006. Opatření navazuje na priority a cíle Koncepce agrární politiky ČR pro období po vstupu do EU (2004 – 2013).

#### **Charakteristika opatření**

Toto opatření je zaměřeno na podporu zemědělců hospodařících v oblastech s méně příznivými podmínkami s cílem zachovat venkovskou krajinu, podpořit systémy šetrné k životnímu prostředí, přispět ke stabilizaci venkovského obyvatelstva v těchto oblastech a pomoci zajistit pro zemědělce odpovídající úroveň příjmů.

#### **Cíle opatření**

Přispět k zemědělskému využívání půdy ve znevýhodněných oblastech.

Trvale udržitelné využití zemědělské půdy.

Zlepšení životního prostředí a krajiny.

## Rozsah opatření

Titul	Možný rozsah	Očekávaný rozsah	Cílenost
Platby za přírodní znevýhodnění	1 751 850 ha	750 000 ha	Travní porost v oblastech LFA

## Vymezení podporovaných oblastí

### Rozsah LFA

Rozsah méně příznivých oblastí je aktualizován, při zachování stávající metodiky vymezení LFA pro období 2004 - 2006. Úprava spočívá v aktualizaci vstupních dat pro vymezení, a to výměry správních celků v ČR dle ČÚZK k 1.1.2005, včetně rebonitací BPEJ a jejich zastoupení na území správních celků ke dni 17. 5. 2006. Dále byla provedena aktualizace svažitostí podle digitálního modelu terénu u horských oblastí. Rozsah LFA odrážející aktuální vstupní data pro vymezení uvádí následující tabulka.

### Méně příznivé oblasti dle vymezení platného od 1. 1. 2007

Typ LFA	Celková výměra území ( dle ČÚZK k 31.12.2005)		ZPF (dle LPIS k 30.10.2006)		Z toho: Orná půda (dle LPIS k 30.10.2006)		Z toho: TTP (dle LPIS k 30.10.2006)	
	tis.ha	%	tis.ha	%	tis.ha	% zornění	tis.ha	% zatravnění
<i>Horská</i>	1864,4	23,6	512,4	14,6	156,5	30,5	354,5	69,2
<i>Ostatní</i>	2209,6	28,0	1039,1	29,6	749,8	72,2	286,0	27,5
<i>Specifická</i>	572,0	7,3	200,4	5,7	79,5	39,6	119,2	59,4
<b>LFA celkem</b>	<b>4 646,0</b>	<b>58,9</b>	<b>1751,9</b>	<b>49,9</b>	<b>985,7</b>	<b>56,3</b>	<b>759,7</b>	<b>43,4</b>
<b>Příznivá oblast</b>	3 240,7	41,1	1761,3	50,1	1599,3	90,8	124,2	7,1
<b>Celkem ČR</b>	<b>7 886,7</b>	<b>100</b>	<b>3513,0</b>	<b>100,0</b>	<b>2585,0</b>	<b>73,6</b>	<b>883,9</b>	<b>25,2</b>

## Kritéria pro stanovení méně příznivých oblastí

Na základě kritérií daných nařízením Rady (ES) č. 1698/2005 a s přihlédnutím k přírodním, ekonomickým a demografickým podmínkám v České republice byla stanovena následující kritéria pro vymezení méně příznivých oblastí:

**Horské oblasti (značení H)** – (stanovená dle čl. 50 odst. 2, v souladu s čl. 93 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005)

Pro vymezení horských oblastí byla použita následující kritéria:

- průměrná nadmořská výška území obce nebo katastrálního území (k.ú.) větší nebo rovna 600 m n.m.
- nebo průměrná nadmořská výška území obce nebo k.ú. větší nebo rovna 500 a menší než 600 m n.m. a zároveň svažitost nad 15 % na ploše větší než 50 % výměry celkové půdy v obci nebo k.ú.

**Ostatní méně příznivé oblasti (značení O)** – (stanovená dle čl. 50 odst. 3 písm. a) v souladu s čl. 93 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005)

Ostatní méně příznivé oblasti jsou ucelená území, která zároveň splňují všechna tato kritéria:

- v rámci okresu (NUTS IV):
  - průměrná výnosnost zemědělské půdy nižší než 34 bodů (80 % průměru ČR)
- v rámci kraje (NUTS III):

- hustota obyvatel menší než 75 obyvatel na km<sup>2</sup>
- podíl pracovníků v zemědělství, lesnictví a rybolovu na ekonomicky aktivním obyvatelstvu větší než 8 %

**Oblasti se specifickými omezeními (značení S)** – (stanovená dle čl. 50 odst. 3 písm. b) v souladu s čl. 93 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005)

Specifické oblasti zahrnují území splňující následující kritéria:

- Území obcí nebo katastrálních území v podhorských oblastech na severozápadě a východě ČR, s průměrnou výnosností půdy nižší než 34 bodů. Zemědělství v těchto příhraničních oblastech má dlouhodobě specifické postavení v rámci ČR a je nezbytné jej zde podporovat pro udržení a obnovení kulturního rázu krajiny, jako rekreační zázemí měst a rozvoj turistiky.
- Jednotlivá území obcí a katastrálních území s výnosností půdy nižší než 34 bodů nebo katastrální území s výnosností půdy vyšší nebo rovnou 34 bodů a nižší než 38 bodů a zároveň sklonitostí nad 7° na ploše větší než 50 % výměry zemědělské půdy území obcí a katastrálního území, která se nacházejí uvnitř příznivých (nezařazených) oblastí. Na těchto územích je třeba zachovat zemědělskou výrobu za účelem udržení venkovské krajiny, turistického potenciálu a ochrany životního prostředí.
- Území obcí, která byla zařazena v LFA v období 2004 - 2006 a vlivem aktualizace vstupních dat již nespĺňují kritéria pro vymezení LFA, zůstávají v LFA do roku 2010. Takto je zachována možnost splnit závazek provozování zemědělské činnosti po dobu minimálně 5 let od první platby vyrovnávacího příspěvku žadatelům hospodařícím v LFA oblastech vymezených pro období 2004 - 2006, kteří by byli v rámci aktualizace vstupních dat vyřazení. O platbu v těchto oblastech může požádat pouze ten žadatel, kterému byl poskytnut vyrovnávací příspěvek v programovém období 2004 - 2006.

Využití hodnocení zemědělského půdního fondu výnosovou metodou je stanoveno v příloze č. 3.

V příloze č. 4 je uvedena metodika vymezení LFA

### **Podmínky poskytnutí podpory**

Žadatel o podporu musí splňovat následující podmínky:

- Musí hospodařit nejméně na 1 ha zemědělské půdy s kulturou travní porost v méně příznivých oblastech (LFA).
- Musí vstoupit do opatření minimálně s 1 ha zemědělské půdy s kulturou travní porost.
- Musí se zavázat, že bude provozovat zemědělskou činnost nejméně po dobu 5 kalendářních let následujících po roce, za který mu bude poprvé poskytnuta platba, a to nejméně v rozsahu minimální výměry v LFA pro vstup do opatření.
- V oblastech S<sup>x</sup> může o poskytnutí platby požádat pouze ten žadatel, kterému byl poskytnut byl poskytnut vyrovnávací příspěvek v programovém období 2004 - 2006.

### **Popis managementu**

- Žadatel musí hospodařit v souladu s podmínkami dobrého zemědělského a environmentálního stavu stanovenými v souladu s článkem 5 a přílohou IV nařízení Rady (ES) č. 1782/2003. Tyto požadavky jsou uvedeny v příloze č.2.
- Žadatel musí v příslušném kalendářním roce po stanovené období užívat zemědělskou půdu, na kterou žádá poskytnutí podpory.

- Žadatel je povinen zajistit, aby kultury travních porostů byly spásány nebo minimálně dvakrát ročně posečeny (v odůvodnitelných případech jedenkrát ročně) ve stanoveném termínu. Posečená hmota bude z pozemku odklizená.
- Žadatel musí dodržovat intenzitu chovu býložravců ke stanovenému dni v intervalu 0,2 DJ/ha travního porostu až 1,5 DJ/ha evidované zemědělské půdy obhospodařované žadatelem, nejde-li o hospodaření v ochranných pásmech 1. stupně stanovených k ochraně vydatnosti nebo zdravotní nezávadnosti vodních zdrojů povrchových nebo podzemních vod určených pro zásobování pitnou vodou. Přepočítávací koeficienty hospodářských zvířat na DJ – viz. příloha č. 1.
- Žadatel musí po přechodu ČR na plný systém přímých plateb splňovat v celém hospodářství závazné požadavky podle článků 4 a přílohy III nařízení Rady (ES) č. 1782/2003 (Cross-compliance).

### Kategorie příjemců podpory

Příjemcem podpory je fyzická nebo právnická osoba, která provozuje zemědělskou činnost vlastním jménem a na vlastní zodpovědnost, obhospodařuje evidovanou zemědělskou půdu, splňuje kritéria pro vstup do opatření a plní podmínky pro poskytnutí podpory.

### Způsob stanovení podpory

#### Sazby plateb pro jednotlivé typy LFA

diferenciační procento	horské oblasti	ostatní oblasti	oblasti se specifickými omezeními
105 %	157 EUR/ha (tj. 4 680 Kč/ha)	117 EUR/ha (tj. 3 490 Kč/ha)	-
100 %	-	-	114 EUR/ha (tj. 3 420 Kč/ha)
90 %	134 EUR/ha (tj. 4 014 Kč/ha)	-	-
85 %	-	94 EUR/ha (tj. 2 820 Kč/ha)	91 EUR/ha (tj. 2 736 Kč/ha)

\* kurz 29,784 CZK/EUR

### Diferenciace sazeb dle oblastí

V horských oblastech budou sazby diferencovány následujícím způsobem:

- obec, příp. k.ú. s průměrnou nadmořskou výškou celého území větší nebo rovnou 600 m n.m. nebo s průměrnou nadmořskou výškou celého území větší nebo rovno 500 a menší než 600 m n.m. a zároveň svažitostí nad 15 % na ploše větší než 50 % výměry celkové půdy v obci nebo k.ú. – 105 % průměrné sazby pro horskou oblast (**typ H<sup>A</sup>**)
- obce, příp. k.ú. v horské oblasti nespĺňující kritéria uvedená pro typ H<sup>A</sup> – 90 % průměrné sazby pro horskou oblast (**typ H<sup>B</sup>**)

V ostatních méně příznivých oblastech budou sazby diferencovány následujícím způsobem:

- obce, příp. k.ú. s výnosností půdy nižší než 34 bodů - 105 % průměrné sazby pro ostatní méně příznivou oblast (**typ O<sup>A</sup>**)
- obce s výnosností půdy vyšší nebo rovnou 34 bodů - 85 % průměrné sazby pro ostatní méně příznivou oblast (**typ O<sup>B</sup>**)

V oblastech se specifickými omezeními budou sazby diferencovány následujícím způsobem:

- obce a katastrální území s výnosností půdy nižší než 34 bodů nebo katastrální území s výnosností půdy vyšší nebo rovnou 34 bodů a nižší než 38 bodů a zároveň sklonitostí nad 7° na ploše větší než 50 % výměry zemědělské půdy – 100 % průměrné sazby pro oblasti se specifickými omezeními (**typ S**)
- obce, které vlivem aktualizace vstupních dat již nesplňují kritéria pro vymezení LFA 85 % průměrné sazby pro oblasti se specifickými omezeními (**typ S<sup>x</sup>**)

V příloze č.5 je uvedeno odůvodnění plateb na jednotlivé typy LFA.

### **Forma a výše podpory**

Dotace má formu platby poskytované jako sazba v Kč na hektar oprávněné plochy – půdního bloku evidovaného v LPIS s kulturou travní porost v LFA.

## **II.1.2. Platby v rámci oblastí NATURA 2000 a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES (WFD)**

Kód opatření 213

### **Popis situace**

V jádrových územích národních parků (NP) a chráněných krajinných oblastí (CHKO) se nachází lidskou činností podmíněná druhově bohatá společenstva luk a pastvin. Z důvodu minimalizace zásahu do okolních přírodních ekosystémů není na těchto lokalitách umožněno hnojení (*výslovný zákaz dle § 16 odst. 2 písm. d) a § 26 odst. 2 písm. d) zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění*).

Z důvodu obtížných podmínek hospodaření (vzdálenost, náročný terén, nízká produkce biomasy v důsledku zákazu hnojení) existuje hrozba, že zemědělci upustí od hospodaření na loukách a pastvinách v jádrových zónách velkoplošných chráněných území a tyto druhově bohaté travní porosty závislé na zemědělském obhospodařování budou degradovat.

Podpora v oblastech Natura 2000 a současně v 1. zónách NP a CHKO (oblasti s environmentálními omezeními) v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1257/1999 (čl.16) byla v ČR realizována od roku 2005 v návaznosti na vyhlášení oblastí dle směrnice Rady 79/409/EHS a oblastí dle směrnice Rady 92/43/EHS.

Platby související se Směrnicí 2000/60/ES Evropského parlamentu a Rady z 23. října 2000 ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky.

### **Cíle opatření**

Pomoc zemědělcům při řešení specifického znevýhodnění vyplývajícího z implementace evropských směrnic pro soustavu Natura 2000 a Rámcové směrnice pro vodní politiku ES.

Trvale udržitelné využití zemědělské půdy.

Zlepšení životního prostředí a krajiny.

## II.1.2.1. Platby v rámci NATURA 2000 na zemědělské půdě

### Legislativní rámec

Podopatření platby v rámci Natura 2000 je navrhováno ve shodě s nařízením Rady (ES) č. 1698/2005 článek 38.

Podpora oblastí Natura 2000 je v ČR poskytována v souladu s národní právní úpravou zakotvenou v zákoně č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů. Po přistoupení ČR k EU bylo ve vazbě na Horizontální plán rozvoje venkova pro období 2004 – 2006 (podle NR (ES) 1257/1999, čl. 16) a výše uvedený zákon o zemědělství vydáno prováděcí nařízení vlády č. 241/2004 Sb., jehož prostřednictvím byla realizována podpora méně příznivým oblastem a oblastem s ekologickými omezeními v období 2004 až 2006. Vzhledem k tomu, že oblasti Natura 2000 byly jednotlivými nařízeními vlády vymezovány až na sklonku roku 2004, byl vyrovnávací příspěvek do E oblastí poskytován od roku 2005.

### Charakteristika podopatření

Toto podopatření je zaměřeno na podporu zemědělců hospodařících v oblastech Natura 2000 (oblasti vyhlášené dle směrnice Rady 79/409/EHS a oblasti vyhlášené dle směrnice Rady 92/43/EHS) a současně v 1. zónách NP a CHKO, s cílem přispět k zachování venkovské krajiny, podpořit systémy hospodaření šetrné k životnímu prostředí a pomoci zajistit pro zemědělce odpovídající úroveň příjmů.

### Cíle podopatření

Ochrana biodiverzity, zejména :

1. populací ptactva
2. ZPF s vysokou přírodní hodnotou
3. druhové skladby porostů

Trvale udržitelné využívání zemědělské půdy a ochrana ostatních přírodních zdrojů (zejména vodních zdrojů).

### Vymezení podporovaných oblastí

Podpory se poskytují na celém území České republiky v oblastech vymezených jako Natura 2000 a současně se nacházejících v 1. zónách NP a CHKO.

### Rozsah podopatření

Titul	Možný rozsah	Očekávaný rozsah	Cílenost
Platby v rámci oblastí Natura 2000 na zemědělské půdě	10 000 ha	8 000 ha	oblasti Natura 2000 v 1. zónách NP a CHKO

### Podmínky poskytnutí podpory

Žadatel o podporu musí splňovat následující podmínky:

- Musí hospodařit nejméně na 1 ha zemědělské půdy s kulturou travní porost v oblasti území Natura 2000 v 1. zónách NP a CHKO.
- Musí vstoupit do podopatření minimálně s 1 ha zemědělské půdy s kulturou travní porost.



- Musí se zavázat, že bude provozovat zemědělskou činnost nejméně po dobu 5 kalendářních let následujících po roce, za který mu bude poprvé poskytnuta platba, a to nejméně v rozsahu minimální výměry pro vstup do podopatření.

### Popis managementu

- Žadatel musí hospodařit v souladu s podmínkami dobrého zemědělského a environmentálního stavu stanovenými v souladu s článkem 5 a přílohou IV nařízení Rady (ES) č. 1782/2003. Tyto požadavky jsou uvedeny v příloze č. 2.
- Žadatel musí v příslušném kalendářním roce po stanovené období užívat zemědělskou půdu, na kterou žádá poskytnutí podpory.
- Žadatel je povinen zajistit, aby kultury travních porostů byly spásány nebo posečeny minimálně dvakrát ročně (v odůvodnitelných případech jedenkrát ročně) ve stanoveném termínu. Posečená hmota bude z pozemku odklizená.
- Neaplikovat žádná hnojiva a statková hnojiva. V případě pastvy dodat ročně maximálně 30 kg N/ha výměry pasených ploch.
- Žadatel musí po přechodu ČR na plný systém přímých plateb splňovat v celém hospodářství závazné požadavky podle článků 4 a přílohy III nařízení Rady (ES) č. 1782/2003 (Cross-compliance).

### Kategorie příjemců podpory

Příjemcem podpory je fyzická nebo právnická osoba, která provozuje zemědělskou činnost vlastním jménem a na vlastní zodpovědnost, obhospodařuje evidovanou zemědělskou půdu, splňuje kritéria pro vstup do podopatření a plní podmínky pro poskytnutí podpory.

### Způsob stanovení podpory

Výše platby je stanovena jako 100 % kompenzace ztráty příjmů ze snížené produkce z důvodu zákazu hnojení ve stanovených oblastech. S ohledem na skutečnost, že na území Natura 2000 v 1. zónách NP a CHKO je prioritním cílem neprovádět intenzivní zemědělskou výrobu, je stanovena pouze platba na extenzivní obhospodařování travních porostů.

### Forma a výše podpory

Dotace má formu platby poskytované jako sazba v Kč na hektar travního porostu v území Natura 2000 v 1. zóně NP a CHKO – viz. příloha č. 6.

### Sazba platby v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě

	Ha oprávněné plochy
<b>Oblasti Natura 2000 v 1. zónách NP a CHKO</b>	112 EUR/ha (tj. 3 355 Kč/ha)

\*kurz 29,784 CZK/EUR

### II.1.2.2. Rámcová směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES

Toto podopatření bude dopracováno v souladu s článkem 38 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 v návaznosti na schválení 8 plánů oblastí povodí (Horního a středního Labe, oblast povodí Horní Vltavy, oblast povodí Berounky, oblast povodí Dolní Vltavy, oblast povodí Ohře a Dolního Labe, oblast povodí Odry, oblast povodí Moravy a oblast povodí Dyje), kraji podle jejich územní působnosti do 22. 12. 2009.

### II.1.3. Agroenvironmentální opatření

Kód opatření 214

#### Popis situace

V rámci Horizontálního plánu rozvoje venkova (HRDP) se jednalo o opatření s největším objemem finančních prostředků poskytovaných do zemědělství. Agroenvironmentální opatření (AEO) byla v roce 2004 realizována na celkové ploše 1 166 tis. ha a v roce 2005 na celkové ploše 1 168 tis. ha. Z podopatření byl největší zájem o realizaci podopatření Ošetřování travních porostů, které bylo v roce 2005 uplatněno na 61 % celé plochy realizovaných AEO. Podíl podopatření Postupy šetrné k životnímu prostředí (20,6 % z celkové plochy AEO), které zahrnuje titul ekologické zemědělství (EZ) a titul integrovaná produkce (IP), mírně převyšuje podíl podopatření Péče o krajinu (18,3 % z celkové plochy AEO). Opatření navazuje na priority a cíle Koncepce agrární politiky ČR pro období po vstupu do EU (2004 – 2013).

#### Legislativní rámec

Agroenvironmentální opatření jsou navrhována ve shodě s nařízením Rady (ES) č. 1698/2005 článkem 39 a 51 a s prováděcím nařízením Komise (ES) č. 1974/2006.

Podrobnosti k provádění jednotlivých agroenvironmentálních opatření, jednotlivých podopatření, titulů a managementů stanoví národní prováděcí legislativa.

Agroenvironmentální opatření byla v ČR prováděna již v předvstupním období na základě zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a příslušných prováděcích nařízeních vlády, v podobě tzv. programů podpory mimoprodukčních funkcí zemědělství. Jednalo se zejména o programy podpory ekologického zemědělství, údržby travních porostů a zatravnění. Po přistoupení ČR k EU bylo ve vazbě na HRDP a výše uvedený zákon o zemědělství vydáno prováděcí nařízení vlády č. 242/2004 Sb., prostřednictvím něhož jsou uplatňována agroenvironmentální opatření v období 2004 až 2006 se závazky uzavřenými až do roku 2010.

#### Charakteristika opatření

Opatření má za úkol podpořit způsoby využití zemědělské půdy, které jsou v souladu s ochranou a zlepšením životního prostředí, krajiny a jejich vlastností. Dále podporuje zachování obhospodařovaných území vysoké přírodní hodnoty, přírodních zdrojů, biologické rozmanitosti a údržbu krajiny.

Všechna navržená podopatření v rámci AEO mají společných několik základních podmínek:

- Jsou realizována v podobě pětiletých závazků,
- vztahují se pouze na závazky nad rámec odpovídajících závazných norem stanovených podle článků 4 a 5 a příloh III a IV nařízení Rady (ES) č. 1782/2003 v souladu s článkem 39 odstavec 3 nařízení Rady (ES) 1698/2005 (viz příloha č. 9) a na závazky nad rámec minimálních požadavků týkajících se používání hnojiv a používání přípravků na ochranu rostlin a dalších odpovídajících závazných požadavků stanovených vnitrostátními předpisy v souladu s článkem 39 odstavec 3 nařízení Rady (ES) 1698/2005.
- pokud příjemci AEO plateb přestanou v důsledku určitého jednání nebo opomenutí, které jim může být přímo přičítáno, splňovat v celém hospodářství závazné požadavky podle článku 5 a přílohy IV nařízení Rady (ES) č. 1782/2003 nebo minimální požadavky týkající se používání hnojiv a používání přípravků na ochranu rostlin, celková částka plateb, které jim mají být poskytnuty v kalendářním roce, kdy došlo k tomuto neplnění

požadavků, se snižuje nebo ruší v souladu s článkem 51 odstavcem 1 a odstavcem 3 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005,

- žadatel dodržuje minimální požadavky, jež se týkají používání hnojiv a statkových hnojiv, a to tak, že vede a nejméně 7 let uchovává evidenci o množství, druhu a době použití hnojiv, statkových hnojiv, pomocných látek a upravených kalů podle jednotlivých pozemků, plodin a let v souladu se zvláštním právním předpisem (zákon o hnojivech),
- žadatel, který má závazek v rámci AEO dodržuje kodex na ochranu vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů zavedený v rámci směrnice Rady 91/676/EHS, který obsahuje:
  - a) období nevhodné k hnojení,
  - b) způsob používání dusíkatých hnojiv a statkových hnojiv,
  - c) způsob používání dusíkatých hnojiv a statkových hnojiv na svažitých půdách,
  - d) způsob používání dusíkatých hnojiv a statkových hnojiv v blízkosti vodního toku,
- žadatel dodržuje minimální požadavky, jež se týkají používání přípravků na ochranu rostlin, a to tak, že dodržuje pravidla skladování a manipulace s chemickými látkami v souladu s příslušnými právními předpisy (zákon o rostlinolékařské péči) tak, aby nedocházelo ke kontaminaci složek životního prostředí,
- minimální výměra žadatelem obhospodařované půdy pro vstup do agroenvironmentálních opatření musí činit:
  1. 5 ha zemědělské půdy vedené v LPIS, nejde-li o hospodaření podle bodů 2 až 8,
  2. 2 ha zemědělské půdy vedené v LPIS, jde-li o hospodaření v územích národních parků nebo chráněných krajinných oblastí,
  3. 1 ha zemědělské půdy vedené v LPIS, jde-li o hospodaření v systému ekologického zemědělství,
  4. 0,5 ha zemědělské půdy vedené v LPIS, jde-li o pěstování zeleniny nebo speciálních bylin v systému ekologického zemědělství nebo pěstování zeleniny v systému integrované produkce,
  5. 0,25 ha vinic, ovocných sadů nebo chmelnic vedených v LPIS, jde-li o hospodaření v systému ekologického zemědělství,
  6. 1 ha ovocných sadů vedených v LPIS, jde-li o hospodaření v integrované produkci ovoce
  7. 0,5 ha vinic vedených v LPIS, jde-li o hospodaření v integrované produkci révy vinné,
  8. 1 ha orné půdy vedené v LPIS, jde-li o zatravňování orné půdy v rámci AEO
- žadatel musí v souladu s čl. 51 odst. 3 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 splňovat v celém hospodářství závazné požadavky podle článků 5 a přílohy IV nařízení Rady (ES) č. 1782/2003 (viz. příloha č. 2 – GAEC).

Vzájemná kombinovatelnost podopatření z hlediska platby AEO v PRV a AEO v HRDP – viz. příloha č. 8

Vzájemná kombinovatelnost na jednom dílu půdního bloku AEO v PRV a AEO v HRDP – viz. příloha č. 8

Vzájemná kombinovatelnost podopatření z hlediska platby v PRV – viz. příloha č. 8

Vzájemná kombinovatelnost podopatření na jednom dílu půdního bloku v PRV – viz. příloha č. 8

Kontrolovatelnost podmínek AEO – viz příloha č. 8

### **Cíle opatření**

Integrace agroenvironmentálních postupů v zemědělství

Trvale udržitelné využití zemědělské půdy

Zlepšení životního prostředí a krajiny

### **Vymezení podporovaných oblastí**

Opatření lze aplikovat na celém území ČR.

### **Přehled podopatření**

#### Podopatření A: Postupy šetrné k životnímu prostředí

Titul A1: Ekologické zemědělství

Titul A2: Integrovaná produkce

#### Podopatření B: Ošetřování travních porostů

#### Podopatření C: Péče o krajinu

Titul C1: Zatravňování orné půdy

Titul C2: Pěstování meziplodin

Titul C3: Biopásy

### **Kategorie příjemců podpory**

Příjemcem podpory je fyzická nebo právnická osoba, která provozuje zemědělskou činnost vlastním jménem a na vlastní zodpovědnost, obhospodařuje evidovanou zemědělskou půdu a splňuje kritéria pro vstup do opatření a plní podmínky poskytnutí podpory.

## **II.1.3.1. Podopatření postupy šetrné k životnímu prostředí**

### **Charakteristika podopatření**

Podopatření postupy šetrné k životnímu prostředí zahrnuje 2 tituly: ekologické zemědělství (EZ) a integrovanou produkci (IP). Integrovaná produkce tvoří mezistupeň šetrných postupů mezi standardní konvenční produkcí a ekologickým zemědělstvím. Je vhodná právě pro kultury, u kterých lze jen obtížně aplikovat plný režim ekologického zemědělství.

<b>Rozsah podopatření</b>	<b>Podopatření</b>	<b>Možný rozsah</b>	<b>Očekávaný rozsah</b>	<b>Cílenost</b>
Postupy šetrné k životnímu prostředí, z toho:		3 515 000 ha	310 000 ha	Zemědělská půda ČR
• Ekologické zemědělství		3 209 898 ha	283 100 ha	
• Integrovaná		305 102 ha	26 900 ha	

produkce			
----------	--	--	--

### **Cíl podopatření**

Cílem podopatření je podpora komplexních způsobů hospodaření na zemědělské půdě šetrných ke složkám životního prostředí a poskytujících základ pro produkci kvalitních surovin zabezpečujících nejvyšší požadavky na bezpečnost potravin.

### **II.1.3.1.1. Titul ekologické zemědělství**

#### **Podmínky poskytnutí podpory**

- Žadatel plní podmínky nařízení Rady (ES) č. 2092/1991, a to na celé výměře pozemků zemědělského podniku zařazeného do systému EZ po celou dobu platnosti závazku (5 let).
- Žadatel může žádat o podporu na travní porosty v případě, že intenzita chovu býložravců dosahuje nejméně 0,2 DJ/ha travního porostu, nejvýše však 1,5 DJ/ha zemědělské půdy. Tuto intenzitu je žadatel povinen splňovat ke stanovenému dni v příslušném roce pětiletého období. Přepočtové koeficienty jsou uvedeny v příloze č. 1. Žadatel je povinen zajistit, aby kultury travních porostů byly spásány nebo minimálně dvakrát ročně posečeny (v odůvodnitelných případech jedenkrát ročně) ve stanoveném termínu. Posečená hmota bude z pozemku odklizená.

#### **Způsob stanovení podpory**

- Hlavním východiskem pro stanovení platby je nižší výnos plodin a užitkovost hospodářských zvířat v ekologickém zemědělství v porovnání s konvenčními farmami, především díky vyloučení použití intenzifikačních faktorů, rozdílné struktury pěstovaných plodin a odlišnému systému chovu hospodářských zvířat.
- Jsou uvažovány zvýšené náklady na pracovní síly (zvýšený podíl ruční práce) a organizaci práce (zvýšený podíl agrotechnických opatření zaměřených na regulaci plevelů, chorob a škůdců).
- Osvědčenou bioprodukcí je, zejména v návaznosti na vybudování biotruhu, možné zpeněžit za vyšší cenu oproti stejné komoditě konvenčního původu, což se promítá do ekonomiky hospodaření.

#### **Forma a výše podpory**

Náhrada za ekonomické ztráty vzniklé ekologickým systémem hospodaření. K přepočtu byl použit průměrný kurz roku 2005 29,784 CZK/EUR.

#### **Výše podpory**

Orná půda:	155 EUR/ha (tj. 4 620 Kč/ha)
Procent ztráty příjmů/vícenáklady:	100 %
Travní porosty:	71 EUR/ha (tj. 2 120 Kč/ha)
Procent ztráty příjmů/vícenáklady:	80 %
Trvalé kultury:	849 EUR/ha (tj. 25 285 Kč/ha)
Procent ztráty příjmů/vícenáklady:	62 %
Zelenina a speciální byliny na orné půdě:	564 EUR/ha (tj. 16 790 Kč/ha)

Procent ztráty příjmů/vícenáklady: 55 %

### **II.1.3.1.2 Titul integrovaná produkce**

#### **Základní charakteristika**

Titul integrovaná produkce je členěn na tři typy managementů – integrovaná produkce ovoce, révy vinné a zeleniny.

#### **II.1.3.1.2.1 Management integrovaná produkce ovoce**

##### **Podmínky poskytnutí podpory**

Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:

- Vylučuje se souběžné pěstování ovoce v systému konvenčním a integrovaném u jednoho pěstitele.
- Nepoužívat stanovené chemické prostředky na ochranu rostlin.
- Používat povolené biologické prostředky na ochranu rostlin.
- Zajistit odběr vzorků půdy a odběr vzorků ovoce pro rozbor na vybrané chemické látky.
- Hodnoty sledovaných chemických látek nesmí překročit mezní limity stanovené MZe ČR, případně zvláštním právním předpisem.
- Minimální intenzita integrované produkce je dána průměrným počtem stromů (keřů) na 1 hektar sadů daného pozemku, na který má být poskytnuta podpora, a to u jaderovin 500 kusů, peckovin 200 kusů, bobulovin 2000 kusů.

##### **Způsob stanovení podpory**

- Výchoziskem pro stanovení platby byly nižší realizované výkupní ceny z důvodů nižší jakosti části produkce.
- Náklady spojené se signalizací a monitoringem škodlivých činitelů.
- Zvýšené náklady na pracovní síly a povinné rozbory.
- Ztráta je upravena o rozdíl nákladů na dražší povolené prostředky v IP v porovnání s běžnými.

##### **Forma a výše podpory**

Náhrada za ekonomické ztráty vzniklé integrovaným systémem hospodaření. K přepočtu byl použit průměrný kurz roku 2005 29,784 CZK/EUR.

Výše podpory:

Navrhovaná výše plateb: 435 EUR/ha (tj. 12 955 Kč/ha)

Procent ztráty příjmů/vícenáklady: 100 %

### II.1.3.1.2.2 Management integrovaná produkce révy vinné

#### Podmínky poskytnutí podpory

Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:

- Vylučuje se souběžné pěstování révy vinné v systému konvenčním a integrovaném u jednoho pěstitele.
- Nepoužívat stanovené chemické prostředky na ochranu rostlin.
- Používat povolené biologické prostředky na ochranu rostlin.
- Lze aplikovat prostředky obsahující měď ( $\text{Cu}^{2+}$ ) pouze v celkové roční dávce nepřekračující stanovený limit.
- Aplikovat hnojiva a statková hnojiva lze maximálně do výše 50 kg N/ha.
- Nejméně každé druhé meziřadí musí být do 3 let po ukončení výsadby vinice trvale pokryté bylinným porostem.
- Minimální intenzita integrované produkce je dána průměrným počtem 1800 keřů na 1 hektar vinic daného pozemku, na který má být poskytnuta podpora.

#### Způsob stanovení podpory

- Výchozí diskem pro stanovení platby byly snížené výnosy hroznů v souvislosti s uplatňovanými agrotechnickými opatřeními (porost bylin v meziřadí, omezené hnojení).
- Zvýšené náklady na pracovní síly.
- Ztráta je upravena o rozdíl nákladů na dražší povolené prostředky v IP v porovnání s běžnými.

#### Forma a výše podpory

Náhrada za ekonomické ztráty vzniklé integrovaným systémem hospodaření. K přepočtu byl použit průměrný kurz roku 2005 29,784 CZK/EUR.

Výše podpory:

Navrhovaná výše plateb: 507 EUR/ha (tj. 15 110 Kč/ha)

Procent ztráty příjmů/vícenáklady: 100 %

### II.1.3.1.2.3 Management integrovaná produkce zeleniny

#### Podmínky poskytnutí podpory

Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:

- Vylučuje se souběžné pěstování zeleniny v systému konvenčním a integrovaném u jednoho pěstitele.
- Nepoužívat stanovené chemické prostředky na ochranu rostlin.
- Používat povolené biologické prostředky na ochranu rostlin.
- Používat uznané osivo.
  - Zajistit odběr vzorků zeleniny pro rozbor na vybrané chemické látky.
- Hodnoty sledovaných chemických látek nesmí překročit mezní limity stanovené MZe ČR, případně zvláštním právním předpisem.

- Hnojení dusíkatými hnojivy a statkovými hnojivy provádět v souladu se stanovenými limity MZe.

#### **Způsob stanovení podpory**

- Výchozí podmínkou pro stanovení platby byly snížené výnosy zeleniny v souvislosti s uplatňovanými agrotechnickými opatřeními (omezené hnojení).
- Zvýšené náklady na uznané osivo, vzorky a pracovní síly.
- Ztráta je upravena o rozdíl nákladů na dražší povolené prostředky v IP v porovnání s běžnými.

#### **Forma a výše podpory**

Náhrada za ekonomické ztráty vzniklé integrovaným systémem hospodaření. K přepočtu byl použit průměrný kurz roku 2005 29,784 CZK/EUR.

Výše podpory:

Navrhovaná výše plateb: 440 EUR/ha (tj. 13 110 Kč/ha)

Procent ztráty příjmů/vícenáklady: 80 %



### II.1.3.2. Podopatření ošetřování travních porostů

Kód podopatření: 214

#### Charakteristika podopatření

Zemědělci vstupující do titulů tohoto podopatření se zavazují plnit podmínky podopatření v rozsahu veškerých ploch travních porostů, které obhospodařují v době vstupu do tohoto podopatření. V rámci celofaremního přístupu mají žadatelé možnost zvolit cílené managementy na jednotlivé půdní bloky podle přírodních podmínek, popřípadě dle způsobu hospodaření na travních porostech v daném podniku. Je-li na půdním bloku uplatňován některý z programů Ministerstva životního prostředí (MŽP), není žadatel povinen je v rámci celofaremního přístupu zařadit. Nevyhovuje-li z hlediska ochrany přírody a krajiny žádný z titulů danému půdnímu bloku, je možno tento půdní blok na doporučení orgánu ochrany přírody (OOP) do podopatření nezařazovat.

Za travní porost se považuje stálá pastvina definovaná čl. 2 nařízení Komise (ES) č. 796/2004, v platném znění, popřípadě souvislý travní porost s převahou travin určený ke krmným účelům nebo k technickému využití, který může být nejvýše jednou za pět let rozorán.

V rámci tohoto podopatření je možné zvolit následující tituly:

Označení titulu	Název titulu
B.1	Louky
B.2	Mezofilní a vlhkomilné louky
B.3	Horské a suchomilné louky
B.4	Trvale podmáčené a rašelinné louky
B.5	Ptačí lokality na TP – hnízdiště bahňáků
B.6	Ptačí lokality na TP – hnízdiště chřástala polního
B.7	Pastviny
B.8	Druhově bohaté pastviny
B.9	Suché stepní trávníky a vřesoviště

#### Rozsah podopatření

Podopatření	Možný rozsah	Očekávaný rozsah	Cílenost
Ošetřování travních porostů	900 000 ha	680 000 ha	Travní porosty v ČR

#### Cíl podopatření

Cílem podopatření je podpořit a zachovat příznivou extenzifikaci na travních porostech využívaných pro zemědělskou produkci v rámci celého zemědělského podniku, které jsou

ohroženy jak růstem intenzity hospodaření, tak degradací v důsledku opuštění hospodaření. Současně je cílem zajistit údržbu kulturní krajiny zejména pastevním chovem zvířat a také podporu biologické různorodosti na cenných stanovištích. Titul ptačí lokality na travních porostech – hnízdiště bahňáků, popřípadě hnízdiště chřástala polního v rámci tohoto podopatření má za cíl udržet a zvýšit populaci těchto ptačích druhů vytvořením vhodných hnízdních podmínek a dalších podmínek nezbytných pro existenci těchto cenných druhů.

### **Podmínky poskytnutí podpory**

- Žadatel může žádat o podporu v případě, že intenzita chovu býložravců dosahuje nejméně 0,2 DJ/ha travního porostu, nejvýše však 1,5 DJ/ha zemědělské půdy. Tuto intenzitu je žadatel povinen splňovat ke stanovenému dni v příslušném kalendářním roce pětiletého období. Přepočtové koeficienty jsou uvedeny v příloze č. 1. V případě, že žadatel bude mít zařazeny výlučně tituly B.4, B.5 nebo B.6, nemusí dodržet výše uvedenou intenzitu chovu.
- Žadatel je povinen veškeré jím obhospodařované travní porosty s výjimkou půdních bloků/dílů, na nichž je uplatňován některý z programů Ministerstva životního prostředí nebo jsou zařazeny v rámci titulu zatravňování orné půdy, zařadit do tohoto podopatření a zvolit příslušný management. Nevyhovuje-li z hlediska ochrany přírody a krajiny žádný z managementů danému půdnímu bloku/dílu, je možno tento půdní blok/díl na doporučení OOP do podopatření nezařazovat.
- Žadatel nepoužívá k hnojení upravené kaly a neaplikuje odpadní vody.

## **Popis jednotlivých titulů v rámci podopatření ošetřování travních porostů**

### **II.1.3.2.1. Louky**

#### **Základní charakteristika**

Žadatel, který hospodář v oblastech ZCHÚ, v ochranných pásmech NP a v oblastech Natura 2000 – ptačích oblastech vyhlášených podle směrnice Rady 79/409/EHS může zvolit vždy jeden z titulů. Žadatelé hospodařící mimo výše uvedená území mohou zvolit pouze tituly B.1, B.4, B.5 a B.6.

V rámci přijetí nového konceptu podopatření ošetřování travních porostů bylo přistoupeno k značné diverzifikaci termínů sečí z důvodů ochrany přírody a krajiny a zabránění unifikačnímu sečení travních porostů v ČR, což by mělo negativní dopad na zvyšování biodiverzity. Vymezení nadstavbových titulů (B.2, B.3, B.4, B.5 a B.6) bylo provedeno ve spolupráci s MŽP vytvořením mapové vrstvy biotopů tzv. vrstvy ENVIRO s určením vhodnosti termínu seče a hnojení biotopu, případně vhodnosti přepásání hospodářskými zvířaty (pouze B.2, B.3). Podkladem pro vytvoření této vrstvy byla data z mapování soustavy Natura 2000 a také vlastní podkladové údaje. OOP mají i přes tuto diverzifikaci termínu sečí i další možnost ovlivnit termín seče na základě souhlasu OOP s posunem či vynecháním seče s ohledem na zachování přírodních stanovišť nebo na ochranu vzácně žijících organismů.

#### **Titul:**

B. 1 – Louky

B. 2 – Mezofilní a vlhkomilné louky (MVL) - management B. 2. 1 – Hnojené MVL  
- management B. 2. 2 – Nehnojené MVL  
- management B. 2. 3 – MVL s neposeč. pásy

B. 3 – Horské a suchomilné louky (HSL) - management B. 3. 1 – Hnojené HSL

- management B. 3. 2 – Nehnojené HSL
- management B. 3. 3 – HSL s neposeč. pásy

B. 4 – Trvale podmáčené a rašelinné louky

B. 5 – Ptačí lokality na travních porostech – hnízdiště bahňáků

B. 6 – Ptačí lokality na travních porostech – hnízdiště chřástala polního

## **Titul B. 1 – Louky**

### **Podmínky poskytnutí podpory**

Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:

- Používat hnojiva a statková hnojiva každoročně v průměru na celkovou výměru těchto luk maximálně do výše 60 kg N/ha (limit zahrnuje aplikaci hnojiv, statkových hnojiv a případnou pastvu zvířat). Zákaz aplikace kejdy, vyjma kejdy skotu.
- Travní porost (TP) sekat minimálně dvakrát ročně (jedenkrát ročně v odůvodnitelných případech), a to ve stanoveném termínu. TP lze přepást hospodářskými zvířaty.
- Posečená hmota bude z pozemku odklizená.
- V oblastech ZCHÚ, v ochranných pásmech NP a v oblastech Natura 2000 – ptačích oblastech vyhlášených podle směrnice Rady 79/409/EHS neprovádět mulčování, rychloobnovu TP, obnovu TP, přísev bez povolení OOP.
- V oblastech ZCHÚ, Natura 2000 – ptačích oblastech vyhlášených podle směrnice Rady 79/409/EHS a ochranných pásmech NP je žadatel povinen nechat si tento titul schválit OOP.

## **Titul B. 2 – Mezofilní a vlhkomilné louky**

### **Management B. 2. 1 – Hnojené mezofilní a vlhkomilné louky**

#### **Podmínky poskytnutí podpory**

Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:

- Používat hnojiva a statková hnojiva každoročně v průměru na celkovou výměru těchto luk maximálně do výše 60 kg N/ha (limit zahrnuje aplikaci organických hnojiv, statkových hnojiv a případnou pastvu zvířat). K hnojení lze používat pouze hnůj nebo kompost.
- Travní porost (TP) sekat minimálně dvakrát ročně (jedenkrát ročně v odůvodnitelných případech), a to ve stanoveném termínu. TP lze přepást hospodářskými zvířaty, vyjma porostů označených OOP jako nevhodné k pastvě.
- Posečená hmota bude z pozemku odklizená.
- Na ploše přepásané mezofilní a vlhkomilné louky není povoleno provádět příkrm hospodářských zvířat.
- Mulčovat, provádět rychloobnovu a obnovu TP, provádět přísev lze pouze s předchozím souhlasem OOP.
- Kosení porostů provádět vždy od středu ke krajům nebo od jedné strany pozemku ke druhé.

### **Management B. 2. 2 – Nehnojené mezofilní a vlhkomilné louky**

#### **Podmínky poskytnutí podpory**

Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:

- Nepoužívat žádná hnojiva ani statková hnojiva.
- Travní porost (TP) sekat minimálně dvakrát ročně (jedenkrát ročně v odůvodnitelných případech), a to ve stanoveném termínu. TP nelze přepásat.
- Posečená hmota bude z pozemku odklizená.
- Mulčovat, provádět rychloobnovu a obnovu TP, provádět přísev lze pouze s předchozím souhlasem OOP.
- Kosení porostů provádět vždy od středu ke krajům nebo od jedné strany pozemku ke druhé.

### **Management B. 2. 3 – Mezofilní a vlhkomilné louky s neposečenými pásy**

#### **Podmínky poskytnutí podpory**

Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:

- Nepoužívat žádná hnojiva ani statková hnojiva.
- Travní porost (TP) sekat minimálně dvakrát ročně (jedenkrát ročně v odůvodnitelných případech), a to ve stanoveném termínu. TP nelze přepásat. Při první seči nechá zemědělec na louce neposečené pásy ve stanovené šířce. Neposečené pásy musí zaujímat 5 – 10 % rozlohy příslušného půdního bloku/dílu a budou posečeny na jaře příštího roku, nejpozději však v první seči.
- Posečená hmota bude z pozemku odklizená.
- Mulčovat, provádět rychloobnovu a obnovu TP, provádět přísev lze pouze s předchozím souhlasem OOP.

### **Titul B. 3 – Horské a suchomilné louky**

#### **Management B. 3. 1 – Hnojené horské a suchomilné louky**

#### **Podmínky poskytnutí podpory**

Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:

- Používat hnojiva a statková hnojiva každoročně v průměru na celkovou výměru těchto luk maximálně do výše 60 kg N/ha (limit zahrnuje aplikaci organických hnojiv, statkových hnojiv a případnou pastvu zvířat). K hnojení lze používat pouze hnůj nebo kompost.
- Travní porost (TP) sekat minimálně jednou ročně, a to ve stanoveném termínu. TP lze přepást hospodářskými zvířaty, vyjma porostů označených OOP jako nevhodné k pastvě.
- Posečená hmota bude z pozemku odklizená.
- Na ploše přepásané horské a suchomilné louky není povoleno provádět příkrm hospodářských zvířat.
- Mulčovat, provádět rychloobnovu a obnovu TP, provádět přísev lze pouze s předchozím souhlasem OOP.
- Kosení porostů provádět vždy od středu ke krajům nebo od jedné strany pozemku ke druhé.

#### **Management B. 3. 2 – Nehnojené horské a suchomilné louky**

#### **Podmínky poskytnutí podpory**

Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:

- Nepoužívat žádná hnojiva ani statková hnojiva.
- Travní porost (TP) sekat minimálně jednou ročně, a to ve stanoveném termínu. TP nelze přepásat.
- Posečená hmota bude z pozemku odklizená.
- Mulčovat, provádět rychloobnovu a obnovu TP, provádět přísev lze pouze s předchozím souhlasem OOP.
- Kosení porostů provádět vždy od středu ke krajům nebo od jedné strany pozemku ke druhé.

### **Management B. 3. 3 – Horské a suchomilné louky s neposečenými pásy**

#### **Podmínky poskytnutí podpory**

Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:

- Nepoužívat žádná hnojiva ani statková hnojiva.
- Travní porost (TP) sekat minimálně jednou ročně, a to ve stanoveném termínu. TP nelze přepásat. Při první seči nechá zemědělec na louce neposečené pásy ve stanovené šířce. Neposečené pásy musí zaujímat 5 – 10 % rozlohy příslušného půdního bloku/dílu a budou posečeny na jaře příštího roku, nejpozději však v první seči.
- Posečená hmota bude z pozemku odklizená.
- Mulčovat, provádět rychloobnovu a obnovu TP, provádět přísev lze pouze s předchozím souhlasem OOP.

### **Titul B. 4 – Trvale podmáčené a rašelinné louky**

#### **Podmínky poskytnutí podpory**

Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:

- Nepoužívat žádná hnojiva ani statková hnojiva.
- Travní porost (TP) sekat minimálně jednou ročně, a to ve stanoveném termínu. Kosení musí být prováděno lehkou mechanizací. TP nelze přepásat.
- Posečená hmota bude z pozemku odklizená.
- Mulčování, rychloobnovu TP, obnovu TP, přísev, vápnění a odvodnění porostu nelze provádět. Válení a smykávání lze provádět pouze s předchozím souhlasem OOP.

### **B. 5 – Ptačí lokality na travních porostech – hnízdiště bahňáků**

#### **Podmínky poskytnutí podpory**

Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:

- Nepoužívat žádná hnojiva ani statková hnojiva.
- Travní porost (TP) sekat minimálně dvakrát ročně (jednou ročně v odůvodnitelných případech), a to ve stanoveném termínu. Seč neprovádět skupinovým nasazením sekaček. TP nelze přepásat.
- Posečená hmota bude z pozemku odklizená.

- Mulčovat, provádět rychloobnovu TP a obnovu TP, provádět přísev lze pouze s předchozím souhlasem OOP. Válení a smykování lze provádět pouze s předchozím souhlasem OOP.
- Kosení porostů provádět vždy od středu ke krajům nebo od jedné strany pozemku ke druhé.

## **B. 6 – Ptačí lokality na travních porostech – hnízdiště chřástala polního**

### **Podmínky poskytnutí podpory**

Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:

- Nepoužívat žádná hnojiva ani statková hnojiva.
- Travní porost (TP) sekat minimálně jednou ročně, a to ve stanoveném termínu. Seč neprovádět skupinovým nasazením sekaček. TP nelze přepásat.
- Posečená hmota bude z pozemku odklizená.
- Mulčovat, provádět rychloobnovu TP a obnovu TP, provádět přísev lze pouze s předchozím souhlasem OOP. Válení a smykování lze provádět pouze s předchozím souhlasem OOP.
- Kosení porostů provádět vždy od středu ke krajům nebo od jedné strany pozemku ke druhé.

### **Způsob stanovení podpory**

- Hlavním východiskem pro stanovení plateb je ztráta příjmu ze snížené produkce na travním porostu určené pro produkci krmiv. Ztráta je snížena o část uspořené nákladů.
- Ztráta příjmu je způsobena: snížením hnojení, dále posunutím seče na datum, které znamená ztrátu hodnoty krmiva jedné seče (buď na celé ploše nebo v pásech).
- Pro managementy B.5 a B.6 vyloučení hnojení a odložení termínu první seče způsobí snížení kvality produkce z dané lokality do té míry, že lze považovat hodnotu první seče za bezcennou (snížení příspěvku na úhradu na 1 ha). Seč od středu ke kraji či z jedné strany pozemku ke druhé znamená zvýšené náklady na mechanizaci při obou sečích (práce a pohonné hmoty) v důsledku zvýšeného množství pojezdů.
- U managementu B.4 jsou hlavním východiskem pro stanovení plateb náklady na ruční seč zamokřených pozemků a následné shrabání a odnos nebo odvoz takto posekané hmoty. Vzhledem k charakteru stanoviště a požadovanému managementu se nepředpokládá hospodářské využití produkce na těchto plochách.
- U managementu B.2.1 a B.3.1 je hlavním východiskem pro stanovení platby ztráta příjmu ze snížené produkce na travním porostu určené pro produkci krmiv a zvýšené náklady na hnojení hnojem nebo kompostem. Částka je snížena o část uspořené nákladů.

### **Forma a výše podpory**

Dotace má formu pevně stanovené sazby na hektar, podle zvoleného typu managementu. K přepočtu byl použit průměrný kurz roku 2005 29,784 CZK/ EUR.

Odpočet v oblastech, kde zvláštní právní předpis zakazuje hnojit je ve výši 112 EUR/ha (3 336 Kč/ha).

Výše podpory:

**B.1** Navrhovaná výše plateb: 75 EUR/ha (tj. 2 230 Kč/ha)

Procent ztráty příjmů/vícenáklady 100 %

**B2.1** Navrhovaná výše plateb: 100 EUR/ha (tj. 2 980 Kč/ha)

Procent ztráty příjmů/ vícenáklady 100 %

**B2.2** Navrhovaná výše plateb: 116 EUR/ha (tj. 3 450 Kč/ha)

Procent ztráty příjmů/ vícenáklady 100 %

**B2.3** Navrhovaná výše plateb: 135 EUR/ha (tj. 4 005 Kč/ha)

Procent ztráty příjmů/ vícenáklady 100 %

**B3.1** Navrhovaná výše plateb: 120 EUR/ha (tj. 3 575 Kč/ha)

Procent ztráty příjmů/ vícenáklady 100 %

**B3.2** Navrhovaná výše plateb: 130 EUR/ha (tj. 3 880 Kč/ha)

Procent ztráty příjmů/ vícenáklady 100 %

**B3.3** Navrhovaná výše plateb: 150 EUR/ha (tj. 4 480 Kč/ha)

Procent ztráty příjmů/ vícenáklady 100 %

**B.4** Navrhovaná výše plateb: 417 EUR/ha (tj. 12 430 Kč/ha)

Procent ztráty příjmů/vícenáklady 90 %

Částka se vztahuje pouze na plochu trvale podmáčených a rašelinných míst louky.

**B.5** Navrhovaná výše plateb: 202 EUR/ha (tj. 6 000 Kč/ha)

Procent ztráty příjmů/ vícenáklady 100 %

**B.6** Navrhovaná výše plateb: 183 EUR/ha (tj. 5 460 Kč/ha)

Procent ztráty příjmů/vícenáklady 100 %

## **II.1.3.2.2. Pastviny**

### **Základní charakteristika**

Žadatel, který hospodaří v oblastech ZCHÚ, v ochranných pásmech NP a v oblastech Natura 2000 – ptačích oblastech vyhlášených podle směrnice Rady 79/409/EHS může zvolit vždy jeden z titulů. Žadatelé hospodařící mimo výše uvedená území mohou zvolit pouze tituly B. 7 a B. 9.

Vymezení nadstavbových titulů (B.8, B.9) bylo provedeno ve spolupráci s MŽP vytvořením mapové vrstvy biotopů tzv. vrstvy ENVIRO. V této vrstvě je u titulu B.9 zanesen termín pastvy vhodný pro daný biotop. Podkladem pro vytvoření této vrstvy byla data z mapování soustavy Natura 2000 a také vlastní podkladové údaje.

**Titul:**

B. 7 – Pastviny

B. 8 – Druhově bohaté pastviny

B. 9 – Suché stepní trávníky a vřesoviště

### **Titul B. 7 – Pastviny**

#### **Podmínky poskytnutí podpory**

Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:

- Používat hnojiva a statková hnojiva ročně maximálně do výše 80 kg N/ha celkové výměry těchto pastvin (limit zahrnuje aplikaci hnojiv, statkových hnojiv a pastvu zvířat). Zákaz aplikace kejdy, vyjma kejdy skotu. Minimálně 5 kg N/ha každého půdního bloku/dílu a maximálně 55 kg N/ha celkové výměry těchto pastvin dodat ročně pasenými zvířaty (v exkrementech).
- Travní porost přepást minimálně jednou ročně ve stanoveném termínu. Po skončení pastvy provádět sečení nedopasků, vyjma pozemků se střední svažitostí 10° a více. Měnit povinnost sekání nedopasků lze s předchozím povolením OOP.
- V případě chemické likvidace plevelů užívat herbicidy jen bodově.
- V oblastech ZCHÚ, v ochranných pásmech NP a v oblastech Natura 2000 – ptačích oblastech vyhlášených podle směrnice Rady 79/409/EHS neprovádět mulčování, rychloobnovu TP, obnovu TP a přisev bez povolení OOP.
- Zvířata musí mít zajištěno napájení a pastviny musí být technicky nebo organizačně zajištěny proti úniku zvířat.
- V oblastech ZCHÚ, Natura 2000 – ptačích oblastech vyhlášených podle směrnice Rady 79/409/EHS a ochranných pásmech NP je žadatel povinen nechat si tento titul schválit OOP.

### **B. 8 – Druhově bohaté pastviny**

#### **Podmínky poskytnutí podpory**

Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:

- Neaplikovat žádná hnojiva a statková hnojiva. Minimálně 5 kg N/ha každého půdního bloku/dílu a maximálně 40 kg N/ha celkové výměry těchto pastvin dodat ročně pasenými zvířaty (v exkrementech).
- Travní porost přepást minimálně jednou ročně ve stanoveném termínu. Po skončení pastvy provádět sečení nedopasků, vyjma pozemků se střední svažitostí 10° a více. Měnit povinnost sekání nedopasků lze s předchozím povolením OOP.
- V případě chemické likvidace plevelů užívat herbicidy jen bodově.
- Mulčovat, provádět rychloobnovu a obnovu TP, provádět přisev lze pouze



s předchozím souhlasem OOP.

- Zvířata musí mít zajištěno napájení a pastviny musí být technicky nebo organizačně zajištěny proti úniku zvířat.

## **B. 9 – Suché stepní trávníky a vřesoviště**

### **Podmínky poskytnutí podpory**

Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:

- Neaplikovat žádná hnojiva a statková hnojiva. Minimálně 5 kg N/ha každého půdního bloku/dílu a maximálně 30 kg N/ha celkové výměry těchto pastvin dodat ročně pasenými zvířaty (v exkrementech).
- Travní porost přepást minimálně jednou ročně ve stanoveném termínu. Pastvu lze provádět pouze ovci a kozami. Po skončení pastvy provádět sečení stanovených nežádoucích expanzivních plevelů. Sečení nedopasků není povinné, neurčí-li OOP jinak.
- Nelze používat herbicidy k chemické likvidaci plevelů.
- Nelze provádět mulčování, rychloobnovu TP, obnovu TP, přísev.
- Zvířata musí mít zajištěno napájení a pastviny musí být technicky nebo organizačně zajištěny proti úniku zvířat.

### **Způsob stanovení podpory**

- Hlavním východiskem pro stanovení plateb je ztráta příjmu ze sníženého zatížení pastviny hospodářskými zvířaty.
- Požadavek na bodovou aplikaci herbicidů proti plevelům a odstraňování nedopasků znamená pro zemědělce dodatečný náklad ve výši variabilních nákladů.
- Ostatní požadavky nezpůsobí významnější dopad na výsledky hospodaření a nebo jsou součástí běžné zemědělské praxe.

### **Forma a výše podpory**

Dotace má formu pevně stanovené sazby na hektar, podle zvoleného typu managementu. K přepočtu byl použit průměrný kurz roku 2005 29,784 CZK/EUR.

Odpočet v oblastech, kde zvláštní právní předpis zakazuje hnojit je ve výši 112 EUR/ha (3 336 Kč/ha).

Výše podpory:

**B.7** Navrhovaná výše plateb: 112 EUR/ha (tj. 3 336 Kč/ha)

Procent ztráty příjmů/vícenáklady 100 %

**B.8** Navrhovaná výše plateb: 169 EUR/ha (tj. 5 035 Kč/ha)

Procent ztráty příjmů/vícenáklady 100 %

**B.9** Navrhovaná výše plateb: 308 EUR/ha (tj. 9 160 Kč/ha)

Procent ztráty příjmů/vícenáklady 100 %

### II.1.3.3. Podopatření péče o krajinu

Kód podopatření: 214

#### Charakteristika podopatření

Toto podopatření zastřešuje tituly vhodné pro speciální podmínky jednotlivých stanovišť, pro které byl vždy vypracován management ošetřování odpovídající daným specifikám a potřebám. Jednotlivé managementy jsou přesně cíleny a mohou být uplatňovány jen na části zemědělcem obhospodařovaných ploch.

V rámci tohoto podopatření je možné zvolit z následujících managementů:

Označení titulu	Název titulu	Označení managementu	Název managementu	Cílenost
C.1	Zatrávňování orné půdy	C1.1	Zatrávňování orné půdy	Zranitelné půdy (svažitě, propustné); půdy ve zranitelných oblastech a LFA
		C1.2	Zatrávňování orné půdy podél vodního útvaru	Půdy podél vodních útvarů
		C1.3	Zatrávňování orné půdy regionální směsí	Půdy v oblastech ZCHÚ
		C1.4	Zatrávňování orné půdy regionální směsí podél vodního útvaru	Půdy podél vodních útvarů v oblastech ZCHÚ
C.2	Pěstování meziplodin			Orná půda (především zranitelné oblasti)
C.3	Biopásy			Orná půda s přihlédnutím k volně žijícím živočichům

#### Rozsah podopatření

Podopatření	Možný rozsah	Očekávaný rozsah	Cílenost
Péče o krajinu	2 600 000 ha	300 000 ha	Orná půda

#### Cíl podopatření

Hlavním cílem u titulu zatrávňování orné půdy a titulu pěstování meziplodin je zpomalení povrchového odtoku vod na orné půdě, což povede k minimalizaci sezónních nedostatků vody a zabrání krátkodobému zvýšení průtoků v tocích. Dalším efektem obou titulů je snížení rizika eroze půdy. Hlavním cílem titulu biopásy je zvýšení potravní nabídky a tím podpora rozvoje především ptačích společenstev, ale i ostatních živočišných druhů vázaných na polní stanoviště a ekosystémy spojené s polními lokalitami. Spolu s titulem zatrávňování orné půdy tak přispívá ke zvyšování biologické různorodosti a ekologické stability krajiny.

### II.1.3.3.1. Titul zatravňování orné půdy

#### Základní charakteristika

Titul zatravňování orné půdy (C.1) je členěn na čtyři typy managementů – zatravňování orné půdy (C.1.1), zatravňování orné půdy podél vodního útvaru (C.1.2), zatravňování orné půdy regionální směsí (C.1.3) a zatravňování orné půdy regionální směsí podél vodního útvaru (C.1.4).

#### Podmínky poskytnutí podpory

Do titulu může být zařazen půdní blok s kulturou orná půda, který splňuje alespoň jedno z následujících kritérií:

- » Více než 50 % půdního bloku představují půdy mělké, písčité, podmačené, velmi těžké, obtížně obdělávatelné, nebo
- » půdní blok se nachází nejméně z 50 % své výměry ve zranitelných oblastech dle Směrnice Rady 91/676/EHS, nebo
- » půdní blok spadá jakoukoliv svou částí do oblasti LFA, nebo
- » půdní blok má střední svažitosť vyšší než 10 stupňů
- » půdní blok sousedí s vodním útvarem (pouze management C. 1. 2 a C. 1. 4).

V případě managementu C. 1. 3 a C. 1. 4 může být zařazen půdní blok s kulturou orná půda, který splňuje alespoň jedno z výše uvedených kritérií a zároveň se nachází nejméně z 50 % své výměry na území ZCHÚ.

Do titulu zatravňování orné půdy může být zařazen půdní blok s kulturou orná půda, na kterém žadatel dodržuje minimálně postupy požadovaného managementu:

- Zatravnit lze celý půdní blok nebo jeho část o minimální výměře 0,1 ha. V případě managementů C. 1. 2 a C. 1. 4 je žadatel povinen zatravnit alespoň 15 metrů široký pás podél hranice s vodním útvarem.
  - Zatravnění je možné provést jak čistosevem, tak formou podsevu do krycí plodiny do stanoveného termínu. V případě managementů C. 1. 3 a C. 1. 4 je žadatel povinen použít při zatravnění regionální travní směs, která je schválena orgánem ochrany přírody (OOP).
  - V prvním roce po zatravnění nebude plocha hnojena ani pasena, bude alespoň dvakrát ročně sečena (v odůvodnitelných případech sečena pouze jedenkrát ročně) a posečená hmota bude z pozemku odklizená.
  - Likvidace plevelů bude zajištěna sečením, herbicidy lze použít jen po dobu prvních dvou let, a to formou bodové aplikace (zejména v případě výskytu vytrvalých a invazních plevelů). Zemědělci hospodařící v systému ekologického zemědělství nesmí použít ani bodovou aplikaci herbicidů.
  - Od druhého roku bude plocha ošetřována sečením minimálně dvakrát ročně ve stanoveném termínu, nebo pasením ve stanoveném termínu. Platí úplný zákaz aplikace hnojiv obsahujících dusík, statkových hnojiv a upravených kalů.
- i. Do titulu nemohou vstoupit plochy orné půdy, které byly v evidenci půdy vedeny v minulosti jako travní porost.

#### Způsob stanovení podpory

- Hlavním východiskem pro stanovení plateb je ztráta příjmu (příspěvků na úhradu fixních

nákladů a zisku) z produkce na orné půdě, která vychází z průměrných hodnot. Ztráta je snížena o potenciální příjem z travního porostu.

- Dalším vícenákladem jsou náklady na založení travního porostu.
- Sečení není důvod pro platbu, neboť toto je součástí běžné praxe na farmě.
- Do nákladů u managementů C. 1. 3 a C. 1. 4 je započtena vyšší cena osiva.

### **Forma a výše podpory**

Dotace má formu pevně stanovené sazby na hektar. K přepočtu byl použit průměrný kurz roku 2005 29,784 CZK/ EUR.

Odpočet v oblastech, kde zvláštní právní předpis zakazuje hnojit je ve výši 89 EUR/ha (2 651 Kč/ha).

Výše podpory:

**C1.1.** Navrhovaná výše plateb: 270 EUR/ha (tj. 8 050 Kč/ha)

Procent ztráty příjmů/vícenáklady 100 %

**C1.2.** Navrhovaná výše plateb: 295 EUR/ha (tj. 8 770 Kč/ha)

Procent ztráty příjmů/vícenáklady 100 %

**C1.3.** Navrhovaná výše plateb: 350 EUR/ha (tj. 10 410 Kč/ha)

Procent ztráty příjmů/vícenáklady 100 %

**C1.4.** Navrhovaná výše plateb: 374 EUR/ha (tj. 11 130 Kč/ha)

Procent ztráty příjmů/vícenáklady 100 %

### **II.1.3.3.2. Titul pěstování meziplodin**

#### **Podmínky poskytnutí podpory**

Do titulu může být zařazena stanovená výměra orné půdy, na které žadatel dodržuje minimálně postupy požadovaného managementu:

- V průběhu pětiletého závazku v rámci osevního postupu musí žadatel zajistit, že bude v každém roce vyseta stanovená meziplodina na stanovené výměře,
- zemědělec vyseje meziplodinu ve stanoveném termínu. Lze využít stanovené přezimující i vymrzající plodiny,
- do stanoveného termínu neprovede v porostu meziplodiny žádné chemické ani mechanické zásahy směřující k likvidaci porostu meziplodiny nebo k jeho redukci, po tomto termínu založí porost hlavní plodiny.

#### **Způsob stanovení podpory**

- Hlavním východiskem pro stanovení plateb je dodatečný náklad na pěstování

meziplodiny.

- Dalším omezujícím faktorem je limitovaný výběr následné hlavní plodiny.

### **Forma a výše podpor**

Dotace má formu pevně stanovené sazby na hektar. K přepočtu byl použit průměrný kurz roku 2005 29,784 CZK/ EUR.

Výše podpory:

**C.2** Navrhovaná výše plateb: 104 EUR/ha (tj. 3 100 Kč/ha)

Procent ztráty příjmů/vícenáklady 100 %

Částka se vztahuje pouze na plochy s vysetou meziplodinou.

## **II.1.3.3.3 Titul biopásy**

### **Podmínky poskytnutí podpory**

Do titulu může být zařazen půdní blok s kulturou orná půda, na kterém žadatel dodržuje minimálně postupy požadovaného managementu:

- Vytvořit biopásy minimálně 6 metrů široké, které budou umístěny na okraji ploch orné půdy nebo uvnitř polí. Biopás nesmí přímo přiléhat k hranici půdního bloku, která bezprostředně přiléhá k dálnici, silnici I. a II. třídy dle zákona o pozemních komunikacích.
- Vzdálenost mezi jednotlivými biopásy uvnitř polí musí být nejméně 50 m.
- Žadatel je povinen osít biopásy směsí uznaného osiva stanovených plodin ve stanoveném termínu.
- Žadatel je povinen ponechat biopásy bez jakéhokoliv obhospodařování do jarního období následujícího roku a poté porost biopásů zapravit do půdy.
- Je zakázána aplikace pesticidů na biopás.
- Biopásy nesmí být používány k pojezdům zemědělské techniky ani jako souvratě
- Poloha biopásů se může v průběhu pětiletého období měnit v závislosti na osevním postupu.

### **Způsob stanovení podpory**

- Hlavním východiskem pro stanovení plateb je ztráta příjmu (příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku) z produkce na orné půdě, která je vyčleněna pro výsev biopásu.
- Dodatečné náklady spojené s výsevem směsi vybraných plodin.

### **Forma a výše podpory**

Dotace má formu pevně stanovené sazby na hektar. K přepočtu byl použit průměrný kurz roku 2005 29,784 CZK/ EUR.

Výše podpory:

**C.3** Navrhovaná výše platby: 401 EUR/ha (tj. 11 930 Kč/ha) pásu

Procent ztráty příjmů/vícenáklady: 100 %

## **II.2. Skupina opatření zaměřená na udržitelné využívání lesní půdy**

Česká republika se zavazuje ke spuštění (účinnosti) podopatření poté, co bude ze strany příslušných orgánů ověřeno, že nemůže dojít k dvojímu financování v rámci daného podopatření (tzn. dané podopatření není financováno rovněž v rámci state aid), a ČR informuje o výsledku Evropskou komisí bez zbytečného prodlení.

### **II.2.1. Zalesňování zemědělské půdy**

Kód opatření 221

V rámci tohoto opatření jsou navrhovány podopatření: První zalesnění zemědělské půdy.

#### **Legislativní rámec**

Opatření je navrhováno ve shodě s nařízením Rady (ES) č. 1698/2005, článek 43, prováděcím nařízením Komise (ES) č. 1974/2006 a ve shodě s národní legislativou:

Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů

Podpora byla poskytována již v předstupním období na základě zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a příslušných prováděcích nařízení vlády v podobě tzv. programů na podporu mimoprodukčních funkcí zemědělství. Po přistoupení ČR do EU bylo ve vazbě na Horizontální plán rozvoje venkova a výše uvedený zákon o zemědělství vydáno prováděcí nařízení vlády č. 308/2004 Sb., o stanovení některých podmínek k poskytování dotací na zalesňování zemědělské půdy a na založení porostů rychle rostoucích dřevin na zemědělské půdě určených pro energetické využití, prostřednictvím něhož bylo uplatňováno opatření podle kap. VIII. Lesnictví nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 v období 2004–2006 se závazky uzavřenými až do roku 2025. Opatření navazuje na priority a cíle Koncepce agrární politiky ČR pro období po vstupu do EU (2004 – 2013).

Opatření přispěje k plnění strategie Národního lesnického programu z roku 2001.

#### **Cíle opatření**

Rozšíření lesních porostů na zemědělské půdě

Trvale udržitelné využití lesní a zemědělské půdy

Zlepšení životního prostředí a krajiny

Jedná se o dlouhodobé opatření, které naplňuje cíle v průběhu životaschopnosti lesního porostu tzn. cca 60 let. V případě kratší doby závazku by hrozilo nedodržení stanovených environmentálních cílů opatření.

#### **II.2.1.1. První zalesnění zemědělské půdy**

Kód podopatření: 221

#### **Charakteristika podopatření**

Podpora změny obhospodařování území zalesněním zemědělské půdy.

Toto podopatření umožňuje zemědělcům, popřípadě vlastníkům zemědělské půdy, získat podporu na zalesnění jejich pozemků. Tímto podopatřením se vytváří prostor pro diverzifikaci výroby, která by měla přispět k posílení ekonomické a sociální dimenze trvalé udržitelnosti zemědělství a venkova. Snižuje podíl zornění půdy, a to bez rizika zvýšení podílu neobhospodařované zemědělské půdy. Zalesňování zemědělských pozemků je důležité s ohledem na využití půdy a ochranu životního prostředí. Lesní porosty jsou nejen důležitým zdrojem obnovitelné suroviny, ale i krajinným prvkem majícím vliv na vodní režim, na ochranu půdy, v menší míře mají i sanitární, rekreační, estetický a kulturní význam.

### Cíle podopatření

Posílení biodiverzity krajiny rozšířením zalesněných ploch a zlepšení ekologické rovnováhy krajiny. Stabilizace hydrologických a klimatických podmínek v krajině, ochrana půdy a ochrana vod. Zvýšení schopnosti absorpce atmosférického CO<sub>2</sub> a tím přispět ke zmírnění klimatických změn.

Jedná se o dlouhodobé opatření, které naplňuje cíle v průběhu životaschopnosti lesního porostu tzn. cca 60 let. V případě kratší doby závazku by hrozilo nedodržení stanovených environmentálních cílů opatření.

### Vymezení podporovaných oblastí

Opatření lze realizovat na celém území České republiky s výjimkou hl. m. Prahy.

### Rozsah podopatření

Titul	Možný rozsah	Očekávaný rozsah	Cílenost
První zalesnění zemědělské půdy	20 000 ha	12 600 ha	Zemědělská půda méně vhodná pro zemědělskou výrobu

### Podmínky poskytnutí podpory

- Žadatel spolu s žádostí předloží projekt zalesnění zemědělské půdy, který je v souladu s platnou právní úpravou,
- pro každý schválený projekt se může použít pouze jeden zdroj financování Evropské unie,
- projekt musí být realizován na území České republiky,
- zemědělskou půdou se pro účely tohoto podopatření rozumí zemědělská půda evidovaná v LPIS na jméno žadatele dle zákona o zemědělství,
- podnikatelem v zemědělství se rozumí ten žadatel, který předloží osvědčení o evidenci zemědělského podnikatele dle zákona o zemědělství,
- projekt zalesnění s vyjádřením místně příslušného pracoviště Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů o typologickém zařazení pozemků,
- žadatel doloží rozhodnutí orgánu státní správy lesů, resp. pozemkového úřadu o prohlášení pozemku za pozemek určený k plnění funkcí lesa,
- podpora se neposkytne zemědělcům pobírajícím podporu při předčasném ukončení zemědělské činnosti,
- podpora se neposkytne na výsadbu vánočních stromků,



- žadatel se zavazuje pečovat o založený lesní porost a plnit podmínky opatření,
- minimální výměra bude stanovena prováděcím předpisem
- žadatel musí hospodařit v souladu s podmínkami dobrého zemědělského a environmentálního stavu, stanovenými v souladu s článkem 5 a přílohou IV nařízení Rady (ES) č. 1782/2003. Tyto požadavky jsou uvedeny v příloze č. 2.

### Kategorie příjemců podpory

O podporu na zalesnění zemědělské půdy a na ochranu takto vzniklých lesních porostů za účelem zajištění po dobu pěti let a o náhradu ztráty příjmu vzniklé z důvodu ukončení zemědělské výroby, a to po dobu nejdéle 15-ti let může požádat

- vlastník nebo nájemce zemědělské půdy,
- sdružení s právní subjektivitou vlastníků nebo nájemců zemědělské půdy.

O podporu na ochranu takto vzniklých porostů za účelem zajištění po dobu pěti let a o náhradu ztráty příjmu vzniklé z důvodu ukončení zemědělské činnosti nemohou požádat veřejné orgány. Je-li však zemědělská půda, která má být zalesněna a jejímž vlastníkem je veřejný orgán pronajata fyzické nebo právnické osobě, lze poskytnout podporu na ochranu takto vzniklých lesních porostů za účelem zajištění po dobu pěti let a náhradu ztráty příjmu vzniklé z důvodu ukončení zemědělské činnosti, a to po dobu nejdéle 15-ti let.

### Způsob stanovení podpory

Podpora má charakter sazby na technickou jednotku.

Podpora je poskytována na:

1. První založení lesního porostu na zemědělské půdě.
2. Péči o založený lesní porost po dobu pěti let.
3. Náhradu za ukončení zemědělské činnosti na zalesněném zemědělském pozemku po dobu 15 let za předpokladu, že zalesňovaný zemědělský pozemek byl před podáním žádosti o poskytnutí dotace na zalesnění zemědělsky obhospodařován.

### Forma a výše podpory

Dotace má formu pevně stanovené sazby na hektar, podle zvoleného typu managementu. Příspěvek na založení činí max. 70 % (80 % v LFA a oblastech souvisejících s prováděním směrnice 2000/60/ES) způsobilých výdajů.

		Sazba při míře podpory 70% způsobilých výdajů	Sazba při míře podpory 80% způsobilých výdajů
<b>První založení lesního porostu</b>	Jehličnaté	1 954 EUR/ha (tj. 58 200 Kč/ha)	2 233 EUR/ha (tj. 66 500 Kč/ha)
	Listnaté	2 590 EUR/ha (tj. 77 150 Kč/ha)	2 961 EUR/ha (tj. 88 200 Kč/ha)
<b>Péče o založený lesní porost (po dobu 5 let)</b>		437 EUR/ha/rok (tj. 13 000 Kč/ha/rok)	
<b>Náhrada za ukončení</b>	Orná půda,	Podnikatel v zem.	294 EUR/ha/rok (tj. 8 750 Kč/ha/rok)

<b>hospodaření na půdě (po dobu 15 let)</b>	chmelnice, vinice, ovocný sad, školka, zelinářská zahrada	Nepodnikatel v zem.	149 EUR/ha/rok (tj. 4 425 Kč/ha/rok)
	Travní porost a jiná kultura		149 EUR/ha/rok (tj. 4 425 Kč/ha/rok)

kurz 29,784 CZK/EUR

Příspěvek z EU činí 80 % veřejných výdajů.

Příspěvek ze státního rozpočtu činí 20 % veřejných výdajů.

## II.2.2. Platby v rámci NATURA 2000 v lesích

Kód opatření 224

V rámci tohoto opatření je navrhováno jedno podopatření: Zachování hospodářského souboru lesního porostu z předchozího produkčního cyklu.

### Legislativní rámec

Opatření je navrhováno na základě článku 46 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, prováděcím nařízením Komise (ES) č. 1974/2006 a ve shodě s národní legislativou.

Oblasti Natury 2000 jsou v ČR vymezeny dle směrnice Rady 79/409/EHS (o ochraně volně žijících ptáků) a dle směrnice Rady 92/43/EHS (o ochraně volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin).

Opatření přispěje k plnění strategie Národního lesnického programu z roku 2001.

### Cíle opatření

Řešení specifického znevýhodnění vlastníků lesa

Zvýšení environmentální hodnoty lesů

Trvale udržitelné využití lesní půdy

Zlepšení životního prostředí a krajiny

### II.2.2.1. Zachování hospodářského souboru lesního porostu z předchozího produkčního cyklu

Kód podopatření: 224

### Charakteristika podopatření

Zachování stavu přírodních stanovišť chráněných podle evropské legislativy tím, že na vybraných územích bude podporováno zachování současné optimální druhové skladby základních dřevin lesních porostů nebo současného hospodářského tvaru lesa.

### Cíle podopatření

Zachování stávajícího lesního hospodářského souboru s bohatou biodiverzitou při vypracování nového lesního hospodářského plánu (na místo jeho přeměny na lesní hospodářský soubor s nižší ekologickou hodnotou).

### Rozsah podopatření

Titul	Možný rozsah	Očekávaný rozsah	Cílenost
Zachování hospodářského souboru lesního porostu z předchozího produkčního cyklu	200 000 ha	37 000 ha	Lesní porosty na území Natury 2000

## **Vymezení podporovaných oblastí**

Opatření lze realizovat na celém území České republiky dle vymezení oblastí Natura 2000.

## **Podmínky poskytnutí podpory**

- Žadatel spolu s žádostí předloží projekt, který je v souladu s platnou právní úpravou
- žadatel se zaváže, že zadá v rámci základního šetření zpracovateli nového lesnického hospodářského plánu (LHP) požadavek, aby v porostních skupinách lesního pozemku zařazených do podopatření byl zachován současný hospodářský soubor nebo současný hospodářský tvar lesa,
- lesní pozemek se nachází na území vymezeném jako evropsky významná lokalita nebo ptačí oblast,
- do podopatření se zařazuje celá porostní skupina lesního pozemku, ve které nový lesní hospodářský plán v plánu hospodářských opatření předepisuje obnovu lesa z plánované těžby nebo stávající holiny dle stanovených pravidel,
- žadatel se zaváže, že na zařazených lesních pozemcích bude plnit podmínky podopatření po dobu nejméně 20 let,
- příjemce podpory je povinen u porostní skupiny zařazené do podopatření, v případě provedení obnovy lesa i po celou dobu trvání závazku, dodržet doporučenou obnovní druhovou skladbu nebo způsob obnovy lesa pomocí výmladků,
- příjemce podpory je povinen předložit platební agentuře každoročně současně s žádostí o poskytnutí dotace oznámení potvrzené odborným lesním hospodářem, že na lesních pozemcích zařazených do opatření nebyla změněna stanovená druhová skladba nebo způsob obnovy lesa pomocí výmladků.

## **Kategorie příjemců podpory**

Příjemcem podpory může být

- soukromý vlastník lesního pozemku,
- sdružení soukromých vlastníků lesních pozemků s právní subjektivitou.

## **Způsob stanovení podpory**

Podpora má charakter sazby na technickou jednotku.

Podpora se poskytne každoročně po sjednanou dobu 20 let, ve formě kompenzace újmy vzniklé ze snížení hospodářského využití lesů.

## **Forma a výše podpory**

Sazba dotace činí 60 EUR na 1 ha lesního pozemku na rok (tj. 1 800 Kč/ha/rok).

Příspěvek z EU činí 80 % veřejných výdajů.

Příspěvek ze státního rozpočtu činí 20 % veřejných výdajů.

## **II.2.3. Lesnicko-environmentální platby**

Kód opatření 225

V rámci tohoto opatření je navrhováno jedno podopatření: Zlepšování druhové skladby lesních porostů.

### **Legislativní rámec**

Opatření je navrhováno na základě článku 47 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, prováděcím nařízením Komise (ES) č. 1974/2006 a ve shodě s národní legislativou.

Opatření přispěje k plnění strategie Národního lesnického programu z roku 2001.

### **Cíle opatření**

Zvýšení environmentální hodnoty lesů

Trvale udržitelné využití lesní půdy

Zlepšení životního prostředí a krajiny

## **II.2.3.1. Zlepšování druhové skladby lesních porostů**

Kód podopatření: 224

### **Charakteristika podopatření**

Základní charakteristikou podopatření je důsledné naplňování základní strategické priority Národního lesnického programu (NLP)-obhospodařování lesů podle zásad trvale udržitelného hospodaření.

### **Cíle podopatření**

Posílením zastoupení dřevin, které se vyznačují vyšší tolerancí ke škodlivým činitelům a melioračními účinky na půdu, optimálním využíváním produkčního potenciálu stanoviště. Pěstováním porostů odpovídající druhové a prostorové skladby, zajistit udržení a rozvoj biodiverzity lesních porostů.

### **Vymezení podporovaných oblastí**

Podopatření lze realizovat na celém území České republiky s výjimkou hl.m. Prahy.

### **Rozsah podopatření**

	<b>Možný rozsah</b>	<b>Očekávaný rozsah</b>	<b>Cílenost</b>
Zlepšování druhové skladby lesních porostů	200 000 ha	40 000 ha	Lesní porosty ČR

### **Podmínky poskytnutí podpory**

- Žadatel spolu s žádostí předloží projekt zlepšování druhové skladby porostů, který je v souladu s platnou právní úpravou,
- zachování a zlepšování podílu melioračních a zpevňujících dřevin (MZD) při výchově lesních porostů,
- skutečný věk porostní skupiny (etáže) musí být v rozpětí 6 až 30 let,
- vypočtený podíl MZD z druhové skladby, uvedené pro porostní skupinu, musí převyšovat nejméně o 5 % hodnotu minimálního stanoveného podílu MZD,

- žadatel doloží při podání žádosti o zařazení výchozí podíl MZD,
- žadatel se zaváže, že na zařazených lesních pozemcích bude plnit podmínky podopatření po dobu nejméně 20 let,
- příjemce podpory je povinen po dobu trvání závazku provádět v porostní skupině zařazené do opatření výchovné zásahy tak, aby zachoval nebo zvýšil výchozí podíl MZD vypočtený z druhové skladby uvedené v lesním hospodářském plánu nebo lesní hospodářské osnově,
- příjemce podpory minimálně na konci 10. a 20. roku doloží podíl MZD, plnění podopatření se sleduje na ploše porostní skupiny zařazené do podopatření i v případě, že následující lesní hospodářský plán nebo lesní hospodářská osnova vymezí jiné hranice porostních skupin.

### Kategorie příjemců podpory

Příjemcem podpory mohou být:

- subjekty (fyzické a právnické osoby včetně obcí a školních statků), hospodařící v lesích soukromých osob nebo jejich sdružení nebo obcí a jejich sdružení.

### Způsob stanovení podpory

Podpora má charakter sazby na technickou jednotku.

Podpora se poskytne ve formě kompenzace újmy vzniklé ze snížení hospodářského využití lesů.

### Forma a výše podpory

Dotace se poskytne každoročně po sjednanou dobu 20 let.

Podíl MZD převyšující stanovený minimální podíl o:	5 až 15 %	16 až 25 %	26 až 35 %	36 % a více
Výše podpory	20 EUR/ha/rok (tj. 600 Kč/ha/rok)	40 EUR/ha/rok (tj. 1 200 Kč/ha/rok)	60 EUR/ha/rok (tj. 1 800 Kč/ha/rok)	81 EUR/ha/rok ( tj. 2 400 Kč/ha/rok)
Výše podpory v oblastech ZCHU a NATURA 2000	25 EUR/ha/rok (tj. 750 Kč/ha/rok)	49 EUR/ha/rok (tj. 1 450 Kč/ha/rok)	74 EUR/ha/rok (tj. 2 200 Kč/ha/rok)	97 EUR/ha/rok ( tj. 2 900 Kč/ha/rok)

kurz 29,784 CZK/EUR

Příspěvek z EU činí 80 % veřejných výdajů.

Příspěvek ze státního rozpočtu činí 20 % veřejných výdajů.

## **II.2.4. Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů**

Kód opatření: 226, 227

V rámci tohoto opatření jsou navrhována 2 podopatření: Obnova lesního potenciálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření a Neproduktivní investice v lesích.

### **Cíle opatření:**

Obnova lesního potenciálu po kalamitách a/nebo zavedení preventivních opatření v lesích

Trvale udržitelné využití lesní půdy

Neproduktivní investice v lesích

Zlepšení životního prostředí a krajiny

Opatření přispěje k plnění strategie Národního lesnického programu z roku 2001.

### **II.2.4.1 Obnova lesního potenciálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření**

Kód podopatření 226

#### **Legislativní rámec**

Podopatření je navrhováno ve shodě s nařízením Rady (ES) č. 1698/2005 článkem 48, prováděcím nařízením Komise (ES) č. 1974/2006 a ve shodě s národní legislativou:

Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Podpora byla v předcházejícím programovacím období poskytována podle nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 kap. VIII. LESNICTVÍ, v rámci Operačního programu zemědělství, podopatření 1.3.1.

#### **Charakteristika podopatření**

Tato podpora umožní snížit rozsah škod způsobených přírodními kalamitami a požáry.

Kalamitou se rozumí:

- mimořádná opatření nad rámec běžné ochrany a prevence, či běžných technologických postupů, a řešení jejich následků. Tato skutečnost by měla být doložena stanoviskem Lesní ochranné služby nebo jiným prokazatelným způsobem (např. vyhlášením krizových stavů, kalamitních oblastí apod., s následným protokolárním zjištěním škod nezávislým orgánem), případně stanoviskem odborného lesního hospodáře.

Pokud však přes preventivní opatření k přírodní kalamitě nebo požáru dojde, umožní tyto podpory obnovu produkčního potenciálu lesa a jeho funkcí. Podpora je poskytována na ochranná opatření pro zamezení, resp. zmírnění škod způsobených kalamitami v lesích a mimořádná opatření při kalamitách způsobených biotickými činiteli, tj. zejména hmyzími a houbovými škůdci (např. pilatky, kůrovci, obaleči, píďalky, sypavky apod.) i abiotickými vlivy, rekonstrukci poškozených lesních porostů, obnovu lesa po kalamitních těžbách, provádění preventivních protipovodňových opatření na drobných vodních tocích a v jejich povodích a protierozní opatření na lesních půdách, odstraňování škod způsobených povodněmi na drobných vodních tocích a v jejich povodích, na lesních cestách, sanace nátrží, erozních rýh a hrazení a stabilizace strží na pozemcích určených k plnění funkcí lesa.

## **Cíle podopatření**

Obnova lesního potenciálu po kalamitách a/nebo zavedení preventivních opatření v lesích

Trvale udržitelné využití lesní půdy

Zlepšení životního prostředí a krajiny

## **Vymezení podporovaných oblastí**

Opatření lze realizovat na celém území České republiky s výjimkou hl.m. Prahy.

## **Podmínky poskytnutí podpory**

- Žadatel spolu s žádostí předloží projekt, který je v souladu s platnou právní úpravou ,
- projekt je financován pouze z jednoho zdroje Evropské unie,
- projekt musí být realizován na území České republiky,
- v případě mimořádných opatření při kalamitách způsobených biotickými činiteli nebo abiotickými vlivy, a to pouze pokud půjde o velkoplošná opatření nebo o opatření ve zvláště chráněných územích a územích soustavy Natura 2000, dále při odstraňování škod způsobených povodněmi na drobných vodních tocích a v jejich povodích, na lesních cestách, likvidace erozních rýh, nátrží a strží, doloží žadatel souhlasné stanovisko MŽP,
- v případě preventivních protipovodňových opatření na drobných vodních tocích a v jejich povodích, protierozních opatřeních na lesních půdách, doloží žadatel souhlasné stanovisko MŽP.

## **Kategorie příjemců podpory**

O podporu na obnovu lesního potenciálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření v lesích může požádat:

- vlastník nebo nájemce pozemku určeného k plnění funkcí lesa,
- sdružení s právní subjektivitou vlastníků nebo nájemců pozemků určených k plnění funkcí lesa.

## **Způsob stanovení podpory**

Podpora je poskytována dle schváleného projektu.

## **Způsobitelné výdaje**

Podporu lze poskytnout na:

- mimořádná opatření při kalamitách způsobených biotickými činiteli i abiotickými vlivy, tj. zejména hmyzími škůdci (např. pilatky, kůrovci, obaleči, píďalky, apod.), dřevokaznými houbami (sypavky, václavky apod.), klimatickými a dalšími faktory apod. (nelze uplatnit na běžnou ochranu a prevenci),
- odstraňování nevhodných nebo poškozených lesních porostů po kalamitách určených k rekonstrukci,
- přirozená obnova nebo umělá obnova sítě po kalamitách včetně přípravy těchto ploch před zalesněním,
- umělá obnova sadbou na plochách po kalamitních těžbách včetně přípravy těchto ploch před zalesněním,



- hnojení a vápnění poškozených lesních pozemků,
- odstraňování škod způsobených povodněmi na drobných vodních tocích a v jejich povodích, na lesních cestách a souvisejících zařízeních, sanace nátrží, erozních rýh a hrazení a stabilizace strží.
- preventivní ochranná opatření pro zamezení resp. zmírnění škod způsobených kalamitami v lesích,
- provádění preventivních protipovodňových opatření na drobných vodních tocích a v jejich povodích a protierozní opatření (např. výstavba a opravy objektů hrazení bystřin).

### **Forma a výše podpor**

Forma dotace je úhrada způsobilých výdajů ve výši 100%.

Příspěvek z EU činí 80 % veřejných výdajů.

Příspěvek ze státního rozpočtu činí 20 % veřejných výdajů.

### **II.2.4.2. Neproduktivní investice v lesích**

Kód podopatření 227

#### **Legislativní rámec**

Opatření je navrhováno ve shodě s nařízením Rady (ES) č. 1698/2005 článkem 49, prováděcím nařízením Komise (ES) č. 1974/2006 a ve shodě s národní legislativou:

Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Podpora byla v předcházejícím programovacím období poskytována podle nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 kap. VIII. LESNICTVÍ, v rámci Operačního programu zemědělství, podopatření 1.3.2.

#### **Charakteristika podopatření**

Podpora činností vedoucích ke zvyšování společenské hodnoty lesů, které zároveň přispívají k ochraně vod, půd a lesního prostředí před neukázněným pohybem návštěvníků lesa.

#### **Cíle podopatření**

Usměrňování návštěvnosti lesa tak, aby byly sníženy negativní dopady na lesní prostředí (ochrana biologické rozmanitosti, ochrana kulturních a přírodních památek)

Eliminace negativního dopadu návštěvnosti na lesní prostředí výstavbou vhodných objektů a zařízení

Budování objektů k zajištění bezpečnosti návštěvníků

#### **Vymezení podporovaných oblastí**

Opatření lze realizovat na celém území České republiky s výjimkou hl.m. Prahy.

#### **Popis podopatření**

Jednorázový příspěvek na neproduktivní investice na podporu činností vedoucích k usměrňování návštěvnosti lesa a bezpečnosti jeho návštěvníků, v jehož rámci budou podporovány zejména výstavba, rekonstrukce a modernizace cest sloužících jako stezky pro

turisty do šířky 2 metrů, cyklostezky a objekty na nich pro zajištění bezpečnosti návštěvníků, např. mostky, zábradlí, parkovací místa, odpočinková stanoviště, přístřešky, informační tabule, lesní studánky apod.

### **Podmínky poskytnutí podpory**

- Žadatel se zavazuje plnit cíle podopatření po dobu nejméně 5 let,
- žadatel spolu s žádostí předloží projekt, který je v souladu s platnou právní úpravou,
- projekt je financován pouze z jednoho zdroje Evropské unie,
- žadatel doloží souhlasné stanovisko MŽP s projektem,
- projekt musí být realizován na území České republiky.

### **Kategorie příjemců podpory**

Příjemce podpory může být:

- vlastník nebo nájemce pozemku určeného k plnění funkcí lesa,
- sdružení s právní subjektivitou vlastníků nebo nájemců pozemků určených k plnění funkcí lesa.

### **Způsob stanovení podpory**

Podpora je poskytována dle schváleného projektu.

### **Způsobilé výdaje**

Podporu lze poskytnout na:

- činnosti k posílení rekreační funkce lesa (výstavba stezek pro turisty do šíře 2 metrů, značení cyklostezek, apod.),
- činnosti k usměrňování návštěvnosti území, (zřizování parkovacích míst, odpočinkových stanovišť, přístřešků, lesních studánek, informačních tabulí, apod.),
- činnosti k zajištění bezpečnosti návštěvníků lesa (objekty pro zajištění bezpečnosti návštěvníků, např. mostky, zábradlí, stupně, apod.),
- činnosti k údržbě lesního prostředí,
- ostatní práce a činnosti přispívající ke zvyšování společenské hodnoty lesů.

### **Forma a výše podpory**

Úhrada způsobilých výdajů ve výši 100 %.

Příspěvek z EU činí 80 % veřejných výdajů.

Příspěvek ze státního rozpočtu činí 20 % veřejných výdajů.

### 5.2.3 OSA III - KVALITA ŽIVOTA VE VENKOVSKÝCH OBLASTECH A DIVERZIFIKACE HOSPODÁŘSTVÍ VENKOVA

Tab. - Priority, cíle a opatření osy III

Priorita	III.1. Tvorba pracovních příležitostí a podpora využívání OZE	
Cíl	Vytvořit pracovní místa a zajistit vyšší příjmovou úroveň obyvatel venkova rozvojem a diverzifikací aktivit na venkově a podporou venkovské turistiky, zajistit naplnění závazků ČR v oblasti využití OZE	% z osy 50
Opatření	III.1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy	22,5
	III.1.2. Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje	15
	III.1.3. Podpora cestovního ruchu	12,5
Priorita	III.2. Podmínky růstu a kvalita života na venkově	
Cíl	Vytvořit podmínky růstu ve venkovských oblastech. Zlepšit vybavení a vzhled vesnic a veřejných prostranství a posílit sounáležitost obyvatel s místním prostředím a dědictvím venkova. Zabezpečit rozvoj venkovské infrastruktury s cílem rozvoje malého a středního podnikání a zlepšení životního prostředí venkovských sídel.	% z osy 48
Opatření	III.2.1. Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby	39
	III.2.2. Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova	9
Priorita	III.3. Vzdělávání	
Cíl	Přispět k vyšší úrovni vzdělanosti a uplatnění na trhu práce venkovských obyvatel rozvojem poradenství a vzdělávání a zvýšit používání informačních a komunikačních technologií.	% z osy 2
Opatření	III.3.1. Vzdělávání a informace	2

#### Skupina opatření III.1 - Opatření k diverzifikaci hospodářství venkova

##### III.1.1 Diverzifikace činností nezemědělské povahy

Kód opatření 311

##### Popis situace

Venkovský prostor v současné době téměř nevytváří nová pracovní místa, protože zájem o zaměstnávání ze strany zemědělských podniků je velmi nízký. Se snižováním zemědělské výroby, především některých výrob náročných na ruční práce (chmel, ovoce, zelenina apod.), klesá i potřeba sezónních pracovníků. Pro venkov je aktuálním problémem řešení stabilizace venkovského obyvatelstva prostřednictvím diverzifikace činností zemědělských podniků směrem k nezemědělským činnostem. Cílem diverzifikace je udržet a vytvořit pracovní místa na venkově a udržet nebo zvýšit příjem hospodářství.

Opatření navazuje na opatření 2.2. programu SAPARD a na opatření 2.1.5 operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství. Opatření navazuje na priority a cíle Koncepce agrární politiky ČR pro období po vstupu do EU (2004 – 2013) a respektuje cíle Lisabonské strategie a Národního lisabonského programu 2005 - 2008 (Národní program reforem ČR).

##### Legislativní rámec

Čl. 52 a) (i) a 53 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a prováděcí předpisy.

Nařízení Komise 70/2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na státní podpory malým a středním podnikům.

### **Charakteristika opatření**

Podpora je zaměřená na diverzifikaci činností zemědělských subjektů směrem k nezemědělským činnostem zejména z oblasti odvětvové klasifikace ekonomických činností (OKEČ): CB 14 (Těžba a úprava ostatních nerostných surovin), D (Zpracovatelský průmysl), F (Stavebnictví), G (Obchod; opravy motorových vozidel a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost, s výjimkou oddílu 51) (např.: truhlářství, tesařství, kovářství, výroba keramiky, pletení košíků, sklářská výroba, rukodělné činnosti a dále zednické práce, zámečnictví, čalounictví, opravy strojů a zařízení, maloobchod apod.).

Dále je podpora zaměřena na výstavbu decentralizovaných zařízení pro zpracování a využití obnovitelných zdrojů energie s cílem energetické soběstačnosti venkova a naplnění závazků ČR k dosažení 8 % energie z obnovitelných zdrojů. Přednostně je podporováno využití existujících budov a ploch a prosazování inovačních přístupů.

### **Cíle opatření**

Různorodost zemědělských aktivit ve směru nezemědělské produkce, rozvoj nezemědělské produkce a podpora zaměstnanosti

Různorodost venkovské ekonomiky

Zlepšení kvality života ve venkovských oblastech a diverzifikace ekonomických aktivit

### **Vymezení podporovaných území**

Projekt může být realizován v obci do 2000 obyvatel na území České republiky. V případě zpracování a využití obnovitelných zdrojů energie lze projekt realizovat na území celé ČR kromě hlavního města Prahy.

### **Podmínky poskytnutí podpory**

- Podpora se poskytne na základě předloženého projektu v souladu s platnou právní úpravou,
- pro schválený projekt se může použít pouze jeden zdroj financování Evropské unie,
- projekt byl posouzen z hlediska vlivu na životní prostředí (pokud tak vyžaduje zákon č.100/2001 Sb.),
- projekt musí být v souladu s podmínkami nařízení Komise 70/2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na státní podpory malým a středním podnikům
- projekt se nevztahuje na činnosti související s produkcí, zpracováním nebo uváděním na trh produktů uvedených v příloze I. Smlouvy o založení ES.

### **Kategorie příjemců podpory**

Fyzická nebo právnická osoba nebo skupina fyzických či právnických osob, bez ohledu na právní status, který skupině nebo jejím členům uděluje vnitrostátní právo, která vykonává zemědělskou činnost v zemědělském podniku v době využití podpory, s výjimkou zemědělských pracovníků. V případě, že „člen zemědělského hospodářství“ je právnická osoba nebo skupina právnických osob, musí tento člen vykonávat zemědělskou činnost v zemědělském podniku v době žádosti o podporu.

V případě projektů zaměřených na výstavbu decentralizovaných zařízení pro zpracování a využití obnovitelných zdrojů energie nemůže být příjemcem pomoci mikropodnik, definovaný v souladu s doporučení Komise č. 2003/361/ES, o definici mikropodniků, malých a středních podniků - podnik, který zaměstnává méně než 10 zaměstnanců a jehož roční obrát a/nebo roční celková účetní rozvaha nepřekračují 2 mil. Eur.

## Způsobilé výdaje

- Stavební obnova (rekonstrukce, modernizace, statické zabezpečení), případně nová výstavba budov, ploch za účelem diverzifikace zemědělských aktivit, upřednostněno je využití stávajících budov a ploch,
- nákup budov, strojů, technologie, zařízení provozoven a dílen, hardware, software,
- výstavba decentralizovaných zařízení pro zpracování a využití obnovitelných zdrojů paliv a energie (biomasy nebo bioplynu) – pro vytápění nebo výrobu elektrické energie; kotelny, rozvody tepla či energie, bioplynové stanice (homogenizační jímka, reaktor, zásobník bioplynu, uskladňovací nádrž, kogenerační jednotka, tepelný výměník atd.),
- projektová a technická dokumentace, která je součástí pořízení investice.

## Forma a výše podpory

Přímá nenávratná dotace.

Maximální výše podpory činí

Region	Malé podniky		Střední podniky	
	2007-2010	2011-2013	2007-2010	2011-2013
CZ 02 Střední Čechy	60 %	60 %	50 %	50 %
CZ 03 Jihozápad	56 %	50 %	46 %	40 %
CZ 04 Severozápad	60 %	60 %	50 %	50 %
CZ 05 Severovýchod	60 %	60 %	50 %	50 %
CZ 06 Jihovýchod	60 %	60 %	50 %	50 %
CZ 07 Střední Morava	60 %	60 %	50 %	50 %
CZ 08 Moravskoslezsko	60 %	60 %	50 %	50 %

Míra podpory je stanovena na základě rozhodnutí Komise č. N 510/2006 schváleného dne 24.10.2006.

Minimální celkové způsobilé výdaje na projekt jsou 50 000 Kč.

Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů.

Příspěvek ČR činí 25 % veřejných zdrojů.

## Kvantifikace indikátorů ze společného rámce pro monitoring a hodnocení (CMEF)

Typ indikátoru	Indikátor	Cíl pro období 2007-2013
Výstup	Počet příjemců podpory	1000
	Celkový objem investic	€ 290 mil
	Počet projektů na bioplynové stanice	119
Výsledek	Zvýšení nezemědělské HPH v podpořených podnicích	€ 2,2 mil
	Hrubý počet vytvořených pracovních míst	9000
	Celkový objem vyrobené elektrické energie	470 GWh
Dopad	Čistá přidaná hodnota vyjádřená v PPS	€1,8 mil

	Čistý počet pracovních míst na plný úvazek	6000
--	--	------

### III.1.2 Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje

Kód opatření 312

#### Popis situace

Podpora zakládání nových a rozvoje existujících nezemědělských podniků nejmenší velikosti – mikropodniků<sup>8</sup> včetně nových živností v oblasti výroby, zpracování a služeb, zejména v oblasti řemesel a služeb pro hospodářství a obyvatelstvo napomůže zejména naplňování cílů Lisabonské strategie. Sociální struktura a sociální kapitál venkova současně se strukturou zástavby vesnic vytváří přitom významný potenciál pro diverzifikaci činností (volné pracovní síly, nevyužité budovy, zkušenosti z přidružené výroby).

Evropský fond regionálního rozvoje (EFRR) bude navazovat obecnou podporou malého a středního podnikání (nad velikostí mikropodniků s místní spotřebou).

Opatření navazuje na opatření 2.2. programu SAPARD. Respektuje cíle Lisabonské strategie a Národního lisabonského programu 2005 - 2008 (Národní program reforem ČR).

#### Legislativní rámec

Čl. 52 a) (ii) a 54 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a prováděcí předpisy.

Nařízení Komise 1628/2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na vnitrostátní regionální investiční podporu.

#### Charakteristika opatření

Podpora je zaměřená na zvýšení stability venkova prostřednictvím zakládání a rozvoje mikropodniků s cílem vytváření pracovních míst a rozvoje bohaté hospodářské struktury nezemědělských aktivit. Oblastí podpory je zejména drobná výroba a řemesla (např.: truhlářství, tesařství, kovářství, výroba keramiky, pletení košíků, sklářská výroba, rukodělné práce, zednické práce, zámečnictví, čalounictví apod.), služby pro hospodářství (např. opravy strojů a zařízení) a maloobchod. Dále je podpora zaměřena na výstavbu decentralizovaných zařízení pro zpracování a využití obnovitelných zdrojů energie s cílem energetické soběstačnosti venkova a naplnění závazků ČR k dosažení 8 % energie z obnovitelných zdrojů. Přednostně je podporováno využití existujících budov a ploch a prosazování inovačních přístupů.

Opatření není určeno pro podporu cestovního ruchu.

#### Cíle opatření

Různorodost zemědělských aktivit ve směru nezemědělské produkce, rozvoj nezemědělské produkce a podpora zaměstnanosti

Různorodost venkovské ekonomiky

Zlepšení kvality života ve venkovských oblastech a diverzifikace ekonomických aktivit

<sup>8</sup> Doporučení Komise č. 2003/361/ES, o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Mikropodnik: definován jako podnik, který zaměstnává méně než 10 zaměstnanců a jehož roční obrat a/nebo roční celková účetní rozvaha nepřekračují 2 mil. Euro

## Vymezení podporovaných území

Projekt může být realizován v obci do 2000 obyvatel na území České republiky. V případě zpracování a využití obnovitelných zdrojů energie lze projekt realizovat na území celé ČR kromě hlavního města Prahy.

## Podmínky poskytnutí podpory

- Podpora se poskytne na základě předloženého projektu v souladu s platnou právní úpravou,
- pro každý schválený projekt se může použít pouze jeden zdroj financování Evropské unie,
- projekt byl posouzen z hlediska vlivu na životní prostředí (pokud tak vyžaduje zákon č.100/2001 Sb.),
- projekt musí být v souladu s podmínkami nařízení Komise 1628/2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na vnitrostátní regionální investiční podporu,
- projekt se nevztahuje na činnosti související s produkcí, zpracováním nebo uváděním na trh produktů uvedených v příloze I. Smlouvy o založení ES.

## Kategorie příjemců podpory

Příjemci podpory mohou být fyzické a právnické osoby (i bez historie), které splňují podmínky pro zařazení do kategorie mikropodniků. V případě, že je žadatelem podnikatel v zemědělství, může být příjemcem podpory pouze u projekty zaměřených na výstavbu decentralizovaných zařízení pro využití obnovitelných zdrojů paliv a energie.

Mikropodnikem je v souladu s doporučení Komise č. 2003/361/ES, o definici mikropodniků, malých a středních podniků, podnik, který zaměstnává méně než 10 zaměstnanců a jehož roční obrát a/nebo roční celková účetní rozvaha nepřekračují 2 mil. Eur.

## Způsobilé výdaje

- Stavební obnova (rekonstrukce, modernizace, statické zabezpečení), případně nová výstavba budov, ploch s upřednostněním využití stávajících budov a ploch,
- nákup budov, strojů, technologie, zařízení provozoven a dílen, hardware, software,
- výstavba decentralizovaných zařízení pro zpracování a využití obnovitelných zdrojů paliv a energie (biomasy nebo bioplynu) – pro vytápění nebo výrobu elektrické energie; kotelny, rozvody tepla či energie, bioplynové stanice (homogenizační jímka, reaktor, zásobník bioplynu, uskladňovací nádrž, kogenerační jednotka, tepelný výměník atd.),
- projektová a technická dokumentace, která je součástí pořízení investice.

## Forma a výše podpory

Přímá nenávratná dotace.

Maximální výše podpory činí

Region	Malé podniky	
	2007-2010	2011-2013
CZ 02 Střední Čechy	60 %	60 %
CZ 03 Jihozápad	56 %	50 %
CZ 04 Severozápad	60 %	60 %
CZ 05 Severovýchod	60 %	60 %
CZ 06 Jihovýchod	60 %	60 %
CZ 07 Střední Morava	60 %	60 %

CZ 08 Moravskoslezsko	60 %	60 %
-----------------------	------	------

Míra podpory je stanovena na základě rozhodnutí Komise č. N 510/2006 schváleného dne 24.10.2006.

Minimální celkové způsobilé výdaje na projekt jsou 50 000 Kč.

Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů.

Příspěvek ČR činí 25 % veřejných zdrojů.

#### Kvantifikace indikátorů ze společného rámce pro monitoring a hodnocení (CMEF)

Typ indikátoru	Indikátor	Cíl pro období 2007-2013
Výstup	Počet podpořených mikropodniků	1100
	Počet projektů na bioplynové stanice	42
Výsledek	Zvýšení nezemědělské HPH v podpořených podnicích	€ 1,4 mil
	Hrubý počet vytvořených pracovních míst	12 000
	Celkový objem vyrobené elektrické energie	168 GWh
Dopad	Čistá přidaná hodnota vyjádřená v PPS	€ 1 mil
	Čistý počet pracovních míst na plný úvazek	8000

#### III.1.3 a) Podpora cestovního ruchu

Kód opatření 313

##### Popis situace

Opatření rozvíjí aktivity zaměřené na diverzifikaci venkovské ekonomiky rozvojem cestovního ruchu, zejména ve spojení s využitím přírodního a kulturního dědictví oblasti.

V České republice doposud není plně rozvinuta venkovská turistika a není využit potenciál zemědělských farem v oblasti agroturistiky. Cestovní ruch přitom vykazuje nejdynamičtější růst a poskytuje mnoho pracovních příležitostí i pro nekvalifikované pracovní síly. Zvyšuje odbyt místních specialit a řemesel.

Evropský fond regionálního rozvoje (EFRR) bude navazovat obecnou podporou regionálního cestovního ruchu (služby, informační centra cestovního ruchu, marketing na celostátních a zahraničních veletrzích) a podporou v obcích nad 2000 obyvatel.

Opatření navazuje na opatření 2.2. programu SAPARD a opatření 2.1.5. operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství.

Opatření navazuje na priority a cíle Koncepce agrární politiky ČR pro období po vstupu do EU (2004 – 2013).



## **Legislativní rámec**

Čl. 52 a) (iii) a 55 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a prováděcí předpisy.

## **Cíle opatření**

Různorodost zemědělských aktivit ve směru nezemědělské produkce, rozvoj nezemědělské produkce a podpora zaměstnanosti

Různorodost venkovské ekonomiky

Zlepšení kvality života ve venkovských oblastech a diverzifikace ekonomických aktivit

## **Charakteristika opatření**

Podpora je určena na vybudování rekreační infrastruktury a rekreačních zařízení. Podporováno bude také zajištění služeb pro pěší turistiku, vodáctví a lyžování (s výjimkou vleků a lanovek), budování a značení pěších tras, vinařských stezek (tj, sít' místních nebo regionálních tras seznamující návštěvníky s historií vinařství a současným stavem výsadeb révy vinné ve venkovských oblastech, zejména Jižní Moravy. Na zastaveních jsou umístěny informační panely, např. upozorňující na místní vinohradnické zajímavosti) odpočinkových míst, hippostezek a nákupu a výsadby doprovodné zeleně.

## **Vymezení podporovaných území**

Projekt může být realizován v obci do 2000 obyvatel na území České republiky.

## **Podmínky poskytnutí podpory**

- Podpora se poskytne na základě předloženého projektu v souladu s platnou právní úpravou,
- pro každý schválený projekt se může použít pouze jeden zdroj financování Evropské unie,
- projekt byl posouzen z hlediska vlivu na životní prostředí (pokud tak vyžaduje zákon č.100/2001 Sb.),
- nejedná se o ekonomickou aktivitu,
- rekreační zařízení (koupaliště a plovárny pro veřejné využití, vč. odpovídajícího zázemí, hřiště, jízdárny a jiná rekreační zařízení) **budou průkazně přístupná veřejnosti.**

## **Kategorie příjemců podpory**

Příjemcem podpory může být zemědělský podnikatel - fyzická i právnická osoba, nezemědělský podnikatel pouze pokud činnost zahajuje, nebo má kratší než dvouletou historii a neziskové organizace (včetně zájmových sdružení a spolků) s právní subjektivitou.

## **Způsobilé výdaje**

- Výstavba zařízení služeb pěší turistiky, vodáctví a lyžování (vyjma vleků a lanovek), apod.,
- budování a značení pěších tras, vinařských stezek, odpočinkových míst, hippostezek, mimo území lesů,
- výstavba sportovních zařízení,
- nákup a výsadba doprovodné zeleně.

## **Forma a výše podpory**

Přímá nenávratná dotace.

Projekty nezakládají veřejnou podporu dle čl. 87 Smlouvy  
Maximální výše podpory činí 90 %.  
Minimální celkové způsobilé výdaje na projekt jsou 50 000 Kč.  
Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů.  
Příspěvek ČR činí 25 % veřejných zdrojů.

### **III.1.3 b) Podpora cestovního ruchu**

Kód opatření 313

#### **Popis situace**

Opatření rozvíjí aktivity zaměřené na diverzifikaci venkovské ekonomiky rozvojem cestovního ruchu, zejména ve spojení s využitím přírodního a kulturního dědictví oblasti.

V České republice doposud není plně rozvinuta venkovská turistika a není využit potenciál zemědělských farem v oblasti agroturistiky. Cestovní ruch přitom vykazuje nejdynamičtější růst a poskytuje mnoho pracovních příležitostí i pro nekvalifikované pracovní síly. Zvyšuje odbyt místních specialit a řemesel.

Evropský fond regionálního rozvoje (EFRR) bude navazovat obecnou podporou regionálního cestovního ruchu (služby, informační centra cestovního ruchu, marketing na celostátních a zahraničních veletrzích).

Opatření navazuje na opatření 2.2. programu SAPARD a opatření 2.1.5. operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství.

#### **Legislativní rámec**

Čl. 52 a) (iii) a 55 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a prováděcí předpisy.

Nařízení Komise 1628/2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na vnitrostátní regionální investiční podporu

#### **Cíle opatření**

Různorodost zemědělských aktivit ve směru nezemědělské produkce, rozvoj nezemědělské produkce a podpora zaměstnanosti

Různorodost venkovské ekonomiky

Zlepšení kvality života ve venkovských oblastech a diverzifikace ekonomických aktivit

#### **Charakteristika opatření**

Podpora je určena na vybudování rekreační infrastruktury pro malokapacitní ubytování, včetně stravování a rekreačních zařízení (koupaliště a plovárny pro veřejné využití, vč. odpovídajícího zázemí, hřiště, jízdárny a jiná rekreační zařízení). Podporováno bude také zajištění služeb pro pěší turistiku, vodáctví a lyžování, budování a značení pěších tras, vinařských stezek, odpočinkových míst, hippostezek, vč. využití zvířat v rámci cestovního ruchu a nákupu a výsadby doprovodné zeleně.

#### **Vymezení podporovaných území**

Projekt může být realizován v obci do 2000 obyvatel na území České republiky.

#### **Podmínky poskytnutí podpory**

- Podpora se poskytne na základě předloženého projektu v souladu s platnou právní úpravou,
- pro každý schválený projekt se může použít pouze jeden zdroj financování Evropské unie,

- projekt byl posouzen z hlediska vlivu na životní prostředí (pokud tak vyžaduje zákon č.100/2001 Sb.),
- projekt musí být v souladu s podmínkami nařízení Komise 1628/2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na vnitrostátní regionální investiční podporu,
- rekreační zařízení (koupaliště a plovárny pro veřejné využití, vč. odpovídajícího zázemí, hřiště, jízdárny a jiná rekreační zařízení) **budou průkazně přístupná veřejnosti.**

### Kategorie příjemců podpory

Příjemcem podpory může být zemědělský podnikatel - fyzická i právnická osoba, nezemědělský podnikatel pouze pokud činnost zahajuje, nebo má kratší než dvouletou historii a neziskové organizace (včetně zájmových sdružení a spolků) s právní subjektivitou.

### Způsobilé výdaje

- Stavební obnova (rekonstrukce, modernizace, statické zabezpečení), případně nová výstavba malokapacitních ubytovacích zařízení, včetně stravování a dalších budov a ploch v rámci turistické infrastruktury, budování koupališť a plováren pro veřejné využití vč. odpovídajícího zázemí (nejedná se o aquaparky a lázně),
- výstavba zařízení služeb pěší turistiky, vodáctví a lyžování (včetně vleků a lanovek),
- nákup budov, strojů, technologie, zařízení, vybavení, hardware

### Forma a výše podpory

Přímá nenávratná dotace.

Maximální výše podpory činí:

Region	Malé podniky		Střední podniky		Velké podniky	
	2007-2010	2011-2013	2007-2010	2011-2013	2007-2010	2011-2013
CZ 02 Střední Čechy	60 %	60 %	50 %	50 %	40 %	40 %
CZ 03 Jihozápad	56 %	50 %	46 %	40 %	36 %	30 %
CZ 04 Severozápad	60 %	60 %	50 %	50 %	40 %	40 %
CZ 05 Severovýchod	60 %	60 %	50 %	50 %	40 %	40 %
CZ 06 Jihovýchod	60 %	60 %	50 %	50 %	40 %	40 %
CZ 07 Střední Morava	60 %	60 %	50 %	50 %	40 %	40 %
CZ 08 Moravskoslezsko	60 %	60 %	50 %	50 %	40 %	40 %

Míra podpory je stanovena na základě rozhodnutí Komise č. N 510/2006 schváleného dne 24.10.2006.

Minimální celkové způsobilé výdaje na projekt jsou 50 000 Kč.

Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů.

Příspěvek ČR činí 25 % veřejných zdrojů.

### Kvantifikace indikátorů ze společného rámce pro monitoring a hodnocení (CMEF)

Typ indikátoru	Indikátor	Cíle za období 2007-2013
Výstup	Počet podpořených nových prvků turistické infrastruktury	1050
	Celkový objem investic	€ 147 mil
Výsledek	Nárůst počtu turistů	300 000

	Hrubý počet vytvořených pracovních míst	8 000
Dopad	Čistá přidaná hodnota vyjádřená v PPS	€ 0,2 mil
	Čistý počet pracovních míst na plný úvazek	5500

## Skupina opatření III.2 - Opatření ke zlepšení kvality života ve venkovských oblastech

### III.2.1 Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby

Kód opatření 321,322

#### Popis situace

Pro venkov je charakteristická rozdílná úroveň vybavenosti, rozsahu a dostupnosti základní infrastruktury. Na veřejný vodovod je napojeno cca 81 % obcí do 2000 obyvatel, a na veřejnou kanalizaci je napojeno pouze 66 % obcí do 2000 obyvatel, na kanalizaci s čistírnou odpadních vod přitom pouze asi 26 %. Opatřením budou podpořeny investice do základní vodohospodářské infrastruktury obcí do 2000 obyvatel (vodovody, kanalizace, ČOV). Dále bude podpořeno budování a obnova místních komunikací do 5 mil., obnova či výstavba inženýrských sítí do 5 mil., zlepšení vzhledu obcí – úprava veřejných prostranství. Opatření by mělo rovněž zajistit zvýšení kvality života obyvatelstva venkova prostřednictvím zlepšení místního občanského vybavení a služeb v obcích do 500 obyvatel.

Budování a rekonstrukce obecních vodovodních a kanalizačních sítí, včetně čistíren odpadních vod a stavby obecních nebo skupinových čistíren i kořenových čistíren odpadních vod do 2000 E.O. ve všech obcích na území ZCHÚ budou podporovány Operačním programem Životní prostředí. Operační program Životní prostředí bude dále podporovat vodohospodářskou infrastrukturu v obcích nad 2000 E.O. Regionální operační programy budou řešit problematiku služeb a základního občanského vybavení (školy, zdravotnická zařízení atd.) v obcích nad 500 obyvatel. Dále budou řešit investice do místních komunikací v obcích nad 500 obyvatel.

Podopatření III.2.1.1. navazuje na opatření 2.1. b) programu SAPARD. Podopatření III.2.1.2. navazuje na opatření 2.1. a) programu SAPARD.

#### Legislativní rámec

Čl. 52 b (i, ii) a 56 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a prováděcí předpisy.

#### Cíle opatření

Zlepšení základních služeb a rozvoj investic zajistí vyšší atraktivitu venkovských oblastí

Zlepšení kvality života ve venkovských oblastech

Zlepšení kvality života ve venkovských oblastech a diverzifikace ekonomických aktivit

#### III.2.1.1 a) Obnova a rozvoj vesnic

Kód opatření 321

## **Legislativní rámec**

Čl. 52 b (i) a 56 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a prováděcí předpisy.

## **Charakteristika podopatření**

Opatřením budou podpořeny investice do základní vodohospodářské infrastruktury obcí (vodovody, kanalizace, ČOV) a ostatní technické infrastruktury. Dále bude podpořeno budování a obnova místních komunikací (dopravní infrastruktura), zlepšení vzhledu obcí – úprava veřejných prostranství a pořízení územně plánovací dokumentace.

## **Vymezení podporovaných území**

- obce do 500 obyvatel
  - o projekty budování a obnovy dopravní infrastruktury (místní komunikace)
  - o obnova či výstavba technické infrastruktury (mimo vodohospodářskou infrastrukturu)
  - o zlepšení vzhledu obcí – úprava veřejných prostranství
  - o územně plánovací dokumentace
- obce do 2000 obyvatel (aglomerace do 2000 E.O.)
  - o vodohospodářská infrastruktura, ČOV, kanalizace

## **Podmínky poskytnutí podpory**

- Podpora se poskytne na základě předloženého projektu v souladu s platnou právní úpravou,
- pro každý schválený projekt se může použít pouze jeden zdroj financování Evropské unie,
- projekt byl posouzen z hlediska vlivu na životní prostředí (pokud tak vyžaduje zákon č.100/2001 Sb.),
- nejedná se o ekonomickou aktivitu,
- v případě investic do budov je budova v užívání příjemce podpory, tzn. obce, sdružení obcí, neziskové organizace s právní subjektivitou včetně církví a jejich organizací, nebo zájmového sdružení právnických osob. Další pronájem jinému subjektu je možný jen v případě nekomerčních aktivit ve veřejném zájmu.

## **Kategorie příjemců podpory**

Obce, sdružení obcí, neziskové organizace s právní subjektivitou včetně církví a jejich organizací, zájmová sdružení právnických osob.

## **Způsobilé výdaje**

- Stavební obnova (rekonstrukce, modernizace, statické zabezpečení) budov a ploch - případně nová výstavba související s vodohospodářskou infrastrukturou, ČOV, další technickou infrastrukturou, dopravní infrastrukturou a úpravou veřejných prostranství
- nákup budov, strojů, technologie, zařízení, vybavení, hardware, software v souvislosti s projektem,
- nákup a výsadba veřejné zeleně, parkové úpravy v obci, nákup nezbytné techniky pro údržbu zeleně pro obce,
- zpracování územně plánovací dokumentace obce.

### **Forma a výše podpory**

Projekty nezakládají veřejnou podporu dle čl. 87 Smlouvy

Maximální výše podpory činí 90 %.

Minimální celkové způsobilé výdaje na projekt jsou 50 000 Kč.

Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů.

Příspěvek ČR činí 25 % veřejných zdrojů.

### **III.2.1.1 b) Obnova a rozvoj vesnic**

Kód opatření 321

#### **Legislativní rámec**

Čl. 52 b (i) a 56 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a prováděcí předpisy.

Nařízení Komise 1628/2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na vnitrostátní regionální investiční podporu

#### **Charakteristika podopatření**

Opatřením budou podpořeny investice do základní vodohospodářské infrastruktury obcí (vodovody, kanalizace, ČOV) a ostatní technické infrastruktury. Dále bude podpořeno budování a obnova místních komunikací (dopravní infrastruktura), zlepšení vzhledu obcí – úprava veřejných prostranství.

#### **Vymezení podporovaných území**

- obce do 500 obyvatel
  - o projekty budování a obnovy dopravní infrastruktury (místní komunikace)
  - o obnova či výstavba technické infrastruktury (mimo vodohospodářskou infrastrukturu)
  - o zlepšení vzhledu obcí – úprava veřejných prostranství
- obce do 2000 obyvatel (aglomerace do 2000 E.O.)
  - o vodohospodářská infrastruktura, ČOV, kanalizace

#### **Podmínky poskytnutí podpory**

- Podpora se poskytne na základě předloženého projektu v souladu s platnou právní úpravou,
- pro každý schválený projekt se může použít pouze jeden zdroj financování Evropské unie,
- projekt byl posouzen z hlediska vlivu na životní prostředí (pokud tak vyžaduje zákon č.100/2001 Sb.),
- projekt musí být v souladu s podmínkami pro regionální investiční podporu dle nařízení Komise 1628/2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na vnitrostátní regionální podporu.
- v případě investic do budov je budova v užívání příjemce podpory, tzn. obce, sdružení obcí, neziskové organizace s právní subjektivitou včetně církví a jejich organizací, nebo zájmového sdružení právnických osob. Další pronájem jinému subjektu je možný jen v případě veřejného zájmu.

### Kategorie příjemců podpory

Obce, sdružení obcí, neziskové organizace s právní subjektivitou včetně církví a jejich organizací, zájmová sdružení právnických osob.

### Způsobilé výdaje

- Stavební obnova (rekonstrukce, modernizace, statické zabezpečení) budov a ploch - případně nová výstavba související s vodohospodářskou infrastrukturou, ČOV, další technickou infrastrukturou včetně řešení dopravní infrastruktury a úpravou veřejných prostranství,
- nákup budov, strojů, technologie, zařízení, vybavení, hardware, software v souvislosti s projektem,
- nákup a výsadba veřejné zeleně, parkové úpravy v obci, nákup nezbytné techniky pro údržbu zeleně pro obce,

### Forma a výše podpory

Přímá nenávratná dotace.

Maximální výše podpory činí:

Region	Malé podniky		Střední podniky		Velké podniky	
	2007-2010	2011-2013	2007-2010	2011-2013	2007-2010	2011-2013
CZ 02 Střední Čechy	60 %	60 %	50 %	50 %	40 %	40 %
CZ 03 Jihozápad	56 %	50 %	46 %	40 %	36 %	30 %
CZ 04 Severozápad	60 %	60 %	50 %	50 %	40 %	40 %
CZ 05 Severovýchod	60 %	60 %	50 %	50 %	40 %	40 %
CZ 06 Jihovýchod	60 %	60 %	50 %	50 %	40 %	40 %
CZ 07 Střední Morava	60 %	60 %	50 %	50 %	40 %	40 %
CZ 08 Moravskoslezsko	60 %	60 %	50 %	50 %	40 %	40 %

Míra podpory je stanovena na základě rozhodnutí Komise č. N 510/2006 schváleného dne 24.10.2006.

Minimální celkové způsobilé výdaje na projekt jsou 50 000 Kč.

Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů.

Příspěvek ČR činí 25 % veřejných zdrojů.

### Kvantifikace indikátorů ze společného rámce pro monitoring a hodnocení (CMEF)

Typ indikátoru	Indikátor	Cíl za období 2007-2013
Výstup	Počet podpořených obcí	700
	Celkový objem investic	€ 287 mil
Výsledek	Počet osob využívajících zkvalitněné služby	200 000
	Zvýšený počet osob s přístupem k internetu	0
Dopad	Čistá přidaná hodnota vyjádřená v PPS	€ 0,2 mil
	Čistý počet pracovních míst na plný úvazek	200

### **III.2.1.2. a) Občanské vybavení a služby**

Kód opatření 322

#### **Legislativní rámec**

Čl. 52 b (ii) a 56 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a prováděcí předpisy.

#### **Charakteristika podopatření**

Podpora bude zaměřena na zajištění chybějícího občanského vybavení a služeb (školských, zdravotnických, sociálních, na něž není možné získat mandatorní výdaje státu, včetně předškolní a mimoškolní péče o děti, pečovatelské služby o seniory, základní obchodní infrastruktury, objektů a ploch pro sportovní a kulturní aktivity, doprovodných stravovacích zařízení, objektů pro spolkovou činnost). Podpora bude poskytnuta také na zřizování integrovaných informačních a školicích center s využíváním ICT, využití ICT iniciativ pro lepší dostupnost služeb a práce.

#### **Vymezení podporovaných území**

Projekt může být realizován v obci do 500 obyvatel na území České republiky.

#### **Podmínky poskytnutí podpory**

- Podpora se poskytne na základě předloženého projektu v souladu s platnou právní úpravou,
- pro každý schválený projekt se může použít pouze jeden zdroj financování Evropské unie,
- projekt byl posouzen z hlediska vlivu na životní prostředí (pokud tak vyžaduje zákon č.100/2001 Sb.),
- nejedná se o ekonomickou aktivitu,
- v případě investic do budov je budova v užívání příjemce podpory, tzn. obce, sdružení obcí, neziskové organizace s právní subjektivitou včetně církví a jejich organizací, nebo zájmového sdružení právnických osob. Další pronájem jinému subjektu je možný jen v případě nekomerčních aktivit ve veřejném zájmu.

#### **Kategorie příjemců podpory**

Obce, sdružení obcí, neziskové organizace s právní subjektivitou včetně církví a jejich organizací, zájmová sdružení právnických osob..

#### **Způsobilé výdaje**

- Nová výstavba, stavební obnova (rekonstrukce, modernizace, statické zabezpečení) budov a ploch sloužících zajištění občanského vybavení v oblasti školství, zdravotnictví, sociálních služeb, péče o děti, kultury, základní obchodní infrastruktury a sportovních aktivit, integrovaných informačních a školicích center,
- nákup budov ve spojitosti s projektem,
- nákup zařízení, vybavení, hardware, software,
- infrastruktura spojená se zavedením vysokorychlostního internetu.



### **Forma a výše podpory**

Projekty nezakládají veřejnou podporu dle čl. 87 Smlouvy.

Maximální výše podpory činí 90 % .

Minimální celkové způsobilé výdaje na projekt jsou 50 000 Kč.

Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů.

Příspěvek ČR činí 25 % veřejných zdrojů.

### **III.2.1.2. b) Občanské vybavení a služby**

Kód opatření 322

#### **Legislativní rámec**

Čl. 52 b (ii) a 56 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a prováděcí předpisy.

Nařízení Komise 1628/2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na vnitrostátní regionální investiční podporu.

#### **Charakteristika podopatření**

Podpora bude zaměřena na zajištění chybějícího občanského vybavení a služeb (školských, zdravotnických, sociálních, na něž není možné získat mandatorní výdaje státu, včetně předškolní a mimoškolní péče o děti, pečovatelské služby o seniory, základní obchodní infrastruktury, objektů a ploch pro sportovní a kulturní aktivity, doprovodných stravovacích zařízení, objektů pro spolkovou činnost). Podpora bude poskytnuta také na zřízení integrovaných informačních a školicích center s využíváním ICT, využití ICT iniciativ pro lepší dostupnost služeb a práce.

#### **Vymezení podporovaných území**

Projekt může být realizován v obci do 500 obyvatel na území České republiky.

#### **Podmínky poskytnutí podpory**

- Podpora se poskytne na základě předloženého projektu v souladu s platnou právní úpravou,
- pro každý schválený projekt se může použít pouze jeden zdroj financování Evropské unie,
- projekt byl posouzen z hlediska vlivu na životní prostředí (pokud tak vyžaduje zákon č.100/2001 Sb.),
- projekt musí být v souladu s podmínkami nařízení Komise 1628/2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na vnitrostátní regionální investiční podporu.
- v případě investic do budov je budova v užívání příjemce podpory, tzn. obce, sdružení obcí, neziskové organizace s právní subjektivitou včetně církví a jejich organizací, nebo zájmového sdružení právnických osob. Další pronájem jinému subjektu je možný jen v případě nekomerčních aktivit ve veřejném zájmu.

#### **Kategorie příjemců podpory**

Obce, sdružení obcí, neziskové organizace s právní subjektivitou včetně církví a jejich organizací, zájmová sdružení právnických osob..

## Způsobilé výdaje

- Nová výstavba, stavební obnova (rekonstrukce, modernizace, statické zabezpečení) budov a ploch sloužících zajištění občanského vybavení v oblasti školství, zdravotnictví, sociálních služeb, péče o děti, kultury, základní obchodní infrastruktury a sportovních aktivit, integrovaných informačních a školicích center,
- nákup budov ve spojitosti s projektem,
- nákup zařízení, vybavení, hardware, software,
- infrastruktura spojená se zavedením vysokorychlostního internetu.

## Forma a výše podpory

Přímá nenávratná dotace.

Region	Malé podniky		Střední podniky		Velké podniky	
	2007-2010	2011-2013	2007-2010	2011-2013	2007-2010	2011-2013
CZ 02 Střední Čechy	60 %	60 %	50 %	50 %	40 %	40 %
CZ 03 Jihozápad	56 %	50 %	46 %	40 %	36 %	30 %
CZ 04 Severozápad	60 %	60 %	50 %	50 %	40 %	40 %
CZ 05 Severovýchod	60 %	60 %	50 %	50 %	40 %	40 %
CZ 06 Jihovýchod	60 %	60 %	50 %	50 %	40 %	40 %
CZ 07 Střední Morava	60 %	60 %	50 %	50 %	40 %	40 %
CZ 08 Moravskoslezsko	60 %	60 %	50 %	50 %	40 %	40 %

Míra podpory je stanovena na základě rozhodnutí Komise č. N 510/2006 schváleného dne 24.10.2006.

Minimální celkové způsobilé výdaje na projekt jsou 50 000 Kč.

Míra podpory EU 75 %, národní veřejné zdroje 25 %.

## Kvantifikace indikátorů ze společného rámce pro monitoring a hodnocení (CMEF)

Typ indikátorů	Indikátor	Cíl za období 2007-2013
Výstup	Počet podpořených akcí	300
	Celkový objem investic	€ 68 mil
Výsledek	Počet osob využívajících zkvalitněné služby	150 000
	Zvýšený počet osob s přístupem k internetu	70 000
Dopad	Čistá přidaná hodnota vyjádřená v PPS	€ 0,2 mil
	Čistý počet pracovních míst na plný úvazek	200

### III.2.2 Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova

Kód opatření 323

#### Popis situace

Na kvalitu života na venkově má nezanedbatelný vliv celková ochrana a rozvoj venkovského prostoru. Opatření by mělo umožnit především architektonický a urbanistický rozvoj českých a moravských vesnic v souladu s požadavky na zachování a posílení jejich charakteristického vzhledu a hodnot a zároveň zvýšení identity a pospolitosti místních obyvatel. Tento záměr je v souladu s evropským zájmem o zachování jedinečnosti, specifík a místních tradic při rozvoji vesnic a posílení rozmanitosti Evropy.

V minulosti došlo k negativním jevům z hlediska péče o kulturní dědictví venkova způsobeným nedostatečným obecným povědomím obyvatel o nezbytnosti ochrany životního prostředí a kulturních hodnot a o způsobech, jak tuto ochranu zajistit. Opatření je zaměřeno na činnosti týkající se zlepšení kvality života zvýšením povědomí o kulturních hodnotách prostředí a jejich obnovou a rehabilitací. Opatření má zamezit problémům, které souvisejí s nedostatečnou interpretací kulturního dědictví, kromě centrálních a komerčně využívaných oblastí.

Evropský fond regionálního rozvoje (EFRR) bude navazovat na EZFRV podporou národních kulturních památek nebo kulturních památek využívaných pro účely služeb cestovního ruchu (ubytování, kongresové využití, velká muzea, zpřístupněné památkové objekty).

Opatření navazuje na priority a cíle Koncepce agrární politiky ČR pro období po vstupu do EU (2004 – 2013).

Podopatření III.2.2 je nové.

#### Legislativní rámec

Čl. 52 b (iii) a 57 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a prováděcí předpisy.

Nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis.

#### Cíle opatření

Rozvoj investic zajišťující vyšší atraktivitu venkovských oblastí

Zlepšení kvality života ve venkovských oblastech

Zlepšení kvality života ve venkovských oblastech a diverzifikace ekonomických aktivit

#### Charakteristika opatření

Podpora je určena na vypracování studií obnovy a využití kulturního dědictví (kulturních památek, památkových rezervací, památkových zón, kulturních prvků vesnic a krajiny, památek místního významu, historických parků, zahrad, alejí a skupin stromů), dále zpracování programů regenerace památkově chráněných území a plánů péče o krajinné památkové zóny. Podporovány budou rovněž investice spojené s udržováním, obnovou a zhodnocováním nebo využitím kulturního dědictví, jako například kulturních památek, památkově významných území, kulturních prvků vesnic a venkovské krajiny, včetně historických parků, historických zahrad a alejí. Dále bude podporováno budování nových stálých výstavních expozic a muzeí s vazbou na místní historii, zajímavosti, kulturní a umělecké aktivity a tradiční lidovou kulturu.

Z EFRR budou řešeny památky UNESCO, národní kulturní památky nebo kulturní památky využívaných pro účely služeb cestovního ruchu - ubytování, kongresové využití, velká muzea.

## Vymezení podporovaných území

Projekt může být realizován v obci do 500 obyvatel na území České republiky.

## Podmínky poskytnutí podpory

- Podpora se poskytne na základě předloženého projektu v souladu s platnou právní úpravou,
- pro každý schválený projekt se může použít pouze jeden zdroj financování Evropské unie,
- projekt týkající se kulturní památky je v souladu s odborným stanoviskem Národního památkového ústavu,
- v případě zpracování studií, programů, soupisů, map, plánů péče a geodetických prací nemůže být žadatelem sám zpracovatel.

## Kategorie příjemců podpory

Obce, sdružení obcí, neziskové organizace s právní subjektivitou včetně církví a jejich organizací, zájmová sdružení právnických osob.

## Způsobilé výdaje

- Zpracování studií obnovy a využití památek, programů regenerace památkově významných území, soupisů a map památek na venkově, plánů péče, geodetických prací,
- stavební obnova (rekonstrukce, modernizace, statické zabezpečení) památkových budov a ploch,
- revitalizace historických parků, historických zahrad a alejí,
- nákup budov, strojů, zařízení, vybavení, hardware, software,
- investice na realizaci výstavních expozic, muzeí s nabídkou místních kulturních a historických zajímavostí.

## Forma a výše podpory

Přímá nenávratná dotace.

Podpora je poskytována v režimu de-minimis, tzn. v souladu s nařízením Komise (ES) č. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis Maximální výše podpory činí 90 %

Minimální celkové způsobilé výdaje na projekt jsou 50 000 Kč.

Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů.

Příspěvek ČR činí 25 % veřejných zdrojů.

## Kvantifikace indikátorů ze společného rámce pro monitoring a hodnocení (CMEF)

Typ indikátoru	Indikátor	Cíl za období 2007-2013
Výstup	Počet podpořených aktivit dědictví venkova	700
	Celkový objem investic	€ 60 mil
Výsledek	Počet osob využívajících zkvalitněné služby	10 000

Dopad	Čistá přidaná hodnota vyjádřená v PPS	0
	Čistý počet pracovních míst na plný úvazek	100

### **Opatření III.3 - týkající se vzdělávání a informování hospodářských subjektů působících v oblastech, na něž se vztahuje osa III**

#### **III.3.1 Vzdělávání a informace**

Kód opatření 331

##### **Popis situace**

Úspěšná implementace opatření ke zlepšení kvality života na venkově a diverzifikaci hospodářství na venkově vyžaduje rychlejší a dokonalejší přístup k aktuálním informacím a doplnění potřebného vzdělání a kvalifikace hospodářských subjektů.

Evropský sociální fond (ESF) bude navazovat na EZFRV podporami pro obecnou vzdělanost na venkově, začleňování skupin obyvatelstva, rekvalifikačními kurzy a využíváním internetových sítí

Opatření je nové, nenavazuje na opatření z předcházejícího programového období. Umožní naplnění Směrnice Ministerstva zemědělství ze dne 31.1.2002 o dalším odborném vzdělávání.

##### **Legislativní rámec**

Čl. 52 c) a 58 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a prováděcí předpisy.

Nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis.

##### **Charakteristika opatření**

Podpora je určena na vzdělávání a informování hospodářských subjektů, které působí nebo hodlají působit na venkově. Vzdělávání bude zaměřeno na možnosti diverzifikace činností nezemědělské povahy, zakládání a rozvoj mikropodniků, možnost uplatnění ve venkovském cestovním ruchu, ve službách pro obyvatelstvo a možnostech rozvoje dědictví venkova.

Podpora se nevztahuje na instruktážní kurzy nebo vzdělávání, které jsou součástí běžných vzdělávacích programů nebo systémů na středoškolské nebo vyšší úrovni.

##### **Cíle opatření**

Posílení lidského potenciálu jako základní podmínky pro místní ekonomiku a zajištění místních služeb

Zlepšení kvality života ve venkovských oblastech

Zlepšení kvality života ve venkovských oblastech a diverzifikace ekonomických aktivit

##### **Vymezení podporovaných území**

Projekt může být realizován na celém území České republiky.

##### **Podmínky poskytnutí podpory**

- Podpora se poskytne na základě schváleného předloženého projektu, který splňuje podmínky dané požadavky prováděcí legislativy,
- pro každý schválený projekt se může použít pouze jeden zdroj financování Evropské unie,

- zaměření projektu odpovídá prioritám osy III Programu rozvoje venkova.

### Kategorie příjemců podpory

Obce, sdružení obcí, neziskové organizace s právní subjektivitou. Uživatel: fyzické nebo právnické osoby se zájmem o zahájení nebo rozšíření podnikání nebo působení na venkově v rámci osy III.

### Způsobilé výdaje

- Náklady spojené se zajištěním vhodných prostor,
- technické zabezpečení – náklady spojené s používáním nebo pronájmem informační techniky a technologie,
- výdaje s přípravou a poskytnutím informačních materiálů,
- nákup kancelářských potřeb v nezbytné míře,
- výdaje spojené s vlastní přípravou vzdělávací akce (např. výběrové řízení),
- výdaje na odbornou činnost lektorů,
- výdaje spojené se zajištěním překladů a tlumočení,
- náklady spojené na propagaci vzdělávacích a informačních aktivit,
- nákup služeb vzdělávacího subjektu.

### Forma a výše podpory

Projekty nezakládají veřejnou podporu dle čl. 87 Smlouvy.

Podpora je poskytována v režimu de-minimis, tzn. v souladu s nařízením Komise (ES) č. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis Přímá nenávratná dotace.

Maximální výše podpory činí 100 % celkových způsobilých nákladů.

Minimální celkové způsobilé výdaje na projekt jsou 50 000 Kč.

Projekty nezakládají veřejnou podporu dle čl. 87 Smlouvy.

Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů.

Příspěvek ČR činí 25 % veřejných zdrojů.

### Kvantifikace indikátorů ze společného rámce pro monitoring a hodnocení (CMEF)

Typ indikátoru	Indikátor	Cíl za období 2007-2013
Výstup	Počet účastníků podporovaných aktivit	7000
	Celkový počet vzdělávacích dnů poskytnutých účastníkům	8400
Výsledek	Počet účastníků, kteří úspěšně ukončili vzdělávání	7000

### 5.2.4 OSA IV - LEADER

Účelem osy IV Leader je především zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, posílení ekonomického potenciálu a zhodnocení přírodního a kulturního dědictví venkova,

spolu s posílením řídicích a administrativních schopností na venkově.

**Tab. - Priority, cíle a opatření osy IV**

Priorita	IV. Zlepšení řízení a mobilizace přirozeného vnitřního rozvojového potenciálu venkova	
Cíl	Realizovat místní rozvojové strategie a spolupráci místních partnerství	% z osy 100
Opatření	IV.1.1. Místní akční skupina	max. 18
	IV.1.2. Realizace místní rozvojové strategie	min. 72
	IV.2.1. Realizace projektů spolupráce	10

### **IV.1.1. Místní akční skupina**

Kód opatření 431, články 61-64

#### **Popis situace**

Slabá ekonomická situace jednotlivých venkovských obcí a potřeba vzájemně si pomáhat vede k navazování spolupráce obcí v rámci venkovských území a ke vzniku místních partnerství subjektů, které na venkově působí. Program obnovy venkova od roku 1998 obrátil orientaci k rozvoji spolupráce obcí. Rozvojové strategie venkovských mikroregionů jsou v ČR již osvědčeným způsobem koncipování, realizace a správy činností, vedoucích k sociálnímu a hospodářskému rozvoji určité oblasti. Program SAPARD 2000 - 2003 umožnil přípravu a realizaci 210 místních rozvojových strategií.

Prvních 29 místních akčních skupin od roku 2004 a 2005 získává zkušenosti v rámci podopatření LEADER+ Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství a národního Programu LEADER ČR. Území působnosti místních akčních skupin (katastrální území obcí, které leží v území MAS) zapojených do metody Leader zaujímají 12 414 km<sup>2</sup>, tj. 15,7 % území ČR a žije v nich 743 tis. obyvatel, tj. 7,3 % obyvatel ČR. V roce 2006 bylo přijato 7 dalších místních akčních skupin. V tomto programovacím období se očekává, že asi 70 místních akčních skupin bude realizovat strategie rozvoje venkova metodou Leader v rámci nového Programu rozvoje venkova ČR 2007–2013 (je evidováno asi 133 připravujících se místních akčních skupin).

Osa IV Leader bude uplatněna pro opatření Programu rozvoje venkova ČR 2007–2013. Nelze ji využít pouze pro nárokovou podporu v rámci opatření Programu rozvoje venkova osy II a opatření v ose I: Předčasné ukončení zemědělské činnosti, Seskupení producentů a Pozemkové úpravy..

Opatření navazuje na podopatření 2.1.4. (podopatření typu LEADER+) Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, respektuje cíle Lisabonské strategie a Národního lisabonského programu 2005 - 2008 (Národní program reforem ČR).

#### **Legislativní rámec**

Čl. 61 - 64 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a prováděcí předpisy.

Právní předpisy a závazná pravidla podle příslušných opatření jednotlivých os I až III v rozsahu článků 21, 22, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 41, 48, 49 a 52 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005.

### **Charakteristika opatření**

V rámci tohoto opatření budou místní akční skupiny realizovat svůj Strategický plán Leader. Podporu lze poskytnout místním akčním skupinám, které splní kritéria přijatelnosti posuzovaná SZIF a budou vybrány Hodnotitelskou komisí složenou z jmenovaných expertů. Hodnotitelská komise bude ustanovena Ministerstvem zemědělství a místní akční skupiny bude vybírat na základě bodování. Hodnocení a výběr místních akčních skupin bude probíhat ve dvou kolech. Výzvy k výběru místních akčních skupin budou provedeny v souladu s článkem 37 Nařízení Komise č. 1974/2006 nejpozději do dvou let po schválení programu. Podporu lze poskytnout místní akční skupině na provoz, administrativu a poradenství spojené s realizací Strategického plánu Leader.

Opatření se realizuje na základě principů Leader.

### **Cíle opatření**

Růst konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví a kvality života na venkově a diverzifikace ekonomiky

Zavedení místní rozvojové strategie do systému programů rozvoje venkova

Uplatnění principů Leader

### **Vymezení podporovaných území**

Území působnosti MAS – subregionální venkovské území s 10 000 až 100 000 obyvateli, na celém území České republiky, mimo území hl. města Prahy a měst s více než 25 000 obyvateli.

území je vymezeno hranicí, která obaluje katastrální území všech okrajových obcí zahrnutých do území působnosti MAS,

území je souvislé a má společnou charakteristiku a problémy,

jsou doloženy doklady o souhlasu všech obcí se zařazením do území působnosti MAS a o seznámení se Strategickým plánem Leader.

### **Podmínky a výběrová kritéria pro poskytnutí podpory místní akční skupině**

- místní akční skupinu tvoří vhodné partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem na místní úrovni, ve které se na rozhodovací úrovni účastní minimálně 50 % zástupců soukromé sféry (hospodářských a sociálních partnerů, zástupců občanské společnosti - např. zemědělců, žen a mladých lidí z venkova a jejich sdružení),
- místní akční skupina má povinné orgány, schopné spravovat veřejné prostředky a zajišťovat činnost partnerství pro realizaci Strategického plánu Leader: manažer místní akční skupiny, výběrová komise (funkční období členů výběrové komise je maximálně tříleté), orgán pro přípravu Strategického plánu a dozor nad jeho realizací (např. programový výbor), účetní,
- oblast, na niž se vztahuje Strategický plán Leader, musí být ucelená a nabízet dostatečné kritické množství lidských, finančních a hospodářských zdrojů na podporu udržitelné strategie rozvoje,
- členové místní akční skupiny musí mít na území působnosti MAS trvalé bydliště, sídlo nebo provozovnu, nebo být pro toto území místně příslušní,
- místní akční skupina předloží kvalitní Strategický plán Leader na období 2007 - 2013



podle závazné osnovy, včetně fiší vymezujících oblasti podpory podle Programu rozvoje venkova ČR 2007 – 2013 mimo nárokových podpor v rámci osy II a opatření v ose I: Předčasné ukončení zemědělské činnosti, Seskupení producentů a Pozemkové úpravy.,

- místní akční skupina může pro své způsobilé (přijatelné) výdaje použít pouze jeden zdroj financování Evropské unie.

### **Činnosti místních akčních skupin**

Místní akční skupiny podle čl. 62 nařízení Rady uplatňují při místním rozvoji partnerský přístup, navrhují ucelenou strategii místního rozvoje, resp. Strategický plán Leader a odpovídají za jeho provádění. Vybírají projekty, které budou v souladu se Strategickým plánem Leader v rámci PRV financovány.

### **Kategorie konečných příjemců podpory - Právní subjektivita místní akční skupiny**

Místní akční skupina Leader – obecně prospěšná společnost podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, ve znění pozdějších předpisů, občanské sdružení podle zákona č.83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, zájmové sdružení právnických osob podle § 20, písm. f) zákona č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Místní akční skupinou nemůže být obchodní společnost, občanské sdružení podle § 829 zákona č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník, svazek obcí.

### **Způsobilé výdaje**

- Animace, informační a osvětová činnost pro žadatele a veřejnost o území a Strategickém plánu Leader (např. semináře, propagační prezentace),
- běžné výdaje vztahující se k:
  - *sběru informací pro monitoring a hodnocení,*
  - *vedení složek projektů a uchovávání dokladů o administrativní činnosti,*
  - *budování schopností a vzdělávání pracovníků místních akčních skupin zapojených do přípravy a provádění strategie a vedoucích pracovníků,*
  - *nákup poradenských služeb,*
  - *provoz - nájemné, vybavení, vytápění, elektřina, telefon, cestovní náklady apod.,*
- administrativní činnost:
  - *vyhlášení výzvy k podávání žádostí,*
  - *příjem žádostí,*
  - *administrativní kontrola žádostí a příloh,*
  - *hodnocení projektů podle výběrových kritérií, jejich uspořádání do pořadí, výběr projektů k financování a schválení výběru,*
  - *kontrola realizace projektů,*
- získávání dovedností
- aktualizace, popř. tvorba Strategického plánu Leader pro další období, včetně studií o území.

## **Forma a výše podpory**

Podpora režijních výdajů je místní akční skupině vyplácena Akreditovanou platební agenturou na základě vynaložených nákladů.

Přímá nenávratná dotace - maximálně 20 % z finanční částky určené na realizaci Strategického plánu Leader.

Veřejná podpora na provoz, administrativní činnost a poradenské služby pro místní akční skupiny činí 100 % celkových způsobilých nákladů.

Pro veřejnou podporu v rámci osy Leader platí, že 80 % hradí EU a 20 % národní veřejné zdroje.

## **IV.1.2. Realizace místní rozvojové strategie**

Kód opatření 411, (412), 413

### **Popis situace**

Realizace metodou zdola nahoru (bottom-up princip) poskytuje plnou podporu projektům místních žadatelů. Metodou Leader lze využít místní přírodní, lidský a kulturní potenciál a zvýšit jeho efektivnost. Tento princip byl ověřen v ČR v rámci dvou programů – Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství a program LEADER ČR.

Potřebou ve vztahu k ose Leader je především zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, posílení ekonomického potenciálu a zhodnocení přírodního a kulturního dědictví venkova spolu s posílením řídicích a administrativních schopností na venkově.

Opatření navazuje na podopatření 2.1.4. (podopatření typu LEADER+) Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství.

### **Legislativní rámec**

Čl. 61 - 64 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a prováděcí předpisy.

Právní předpisy podle příslušných opatření jednotlivých os I až III v rozsahu článků 21, 22, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 41, 48, 49 a 52 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005.

### **Charakteristika opatření**

Podporu lze poskytnout na projekty, které jsou v souladu se schváleným Strategickým plánem Leader místní akční skupiny a příslušnými podmínkami opatření Programu rozvoje venkova. Projekty k realizaci vybírá na základě předem stanovených bodovacích kritérií místní akční skupina prostřednictvím své výběrové komise. Do bodovacích kritérií musí být jako kritérium zahrnuto uplatňování inovačních přístupů. Výběr projektů Místními akčními skupinami bude probíhat minimálně jednou do roka.

Opatření se realizuje na základě principů Leader.

### **Cíle opatření**

Růst konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví a kvality života na venkově a diverzifikace ekonomiky

Zavedení místní rozvojové strategie do systému programů rozvoje venkova

Uplatnění principů Leader.

### **Vymezení podporovaných území**

Projekt musí být realizován na území působnosti příslušné MAS.

### **Podmínky poskytnutí podpory**

- Žadatel může pro své způsobilé výdaje v rámci schváleného projektu použít pouze jeden zdroj financování Evropské unie,
- projekt musí být realizován v daném území působnosti MAS,
- projekt je v souladu s platnou právní úpravou a se Strategickým plánem Leader,
- žadatel musí splňovat podmínky stanovené příslušnou místní akční skupinou.

Vymezení území, kategorie příjemců podpory, forma a výše podpory a další podmínky budou přesněji vymezeny ve Strategickém plánu Leader příslušné místní akční skupiny a v souladu s jednotlivými opatřeními Programu rozvoje venkova a s přihlédnutím ke specifikám metody Leader.

### **Kategorie příjemců podpory**

Kategorie příjemců podpory jsou specifikovány ve Strategickém plánu Leader (místní akční skupina specifikuje kategorie příjemců podle podmínek jednotlivých opatření os I až III s přihlédnutím ke specifikám metody Leader). Příjemce působí na území působnosti MAS.

### **Způsobilé výdaje**

Způsobilé výdaje se řídí nařízením Rady 1698/2005, prováděcími předpisy a podle způsobilých výdajů příslušných opatření Programu rozvoje venkova a příslušných fichí stanovených ve Strategickém plánu Leader.

### **Forma a výše podpory**

Přímá nenávratná dotace.

Pro procento podpory z celkových způsobilých nákladů a pro velikost celkových nákladů na projekty fyzických a právnických osob platí podmínky příslušných fichí Strategického plánu Leader, vycházející z příslušných ustanovení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 a podmínek opatření Programu rozvoje venkova.

Pro veřejnou podporu osy Leader platí, že 80 % hradí EU a 20 % národní zdroje.

Podpora je vyplácená Akreditovanou platební agenturou přímo konečným příjemcům podpory - předkladatelům projektů.

## **IV.2.1. Realizace projektů spolupráce**

Kód opatření 421

### **Popis situace**

Realizace projektů spolupráce umožňuje významně posílit efektivnost osy Leader zaměřením na využití příkladů nejlepší praxe, inovace a přenos znalostí. Tyto možnosti byly ověřeny a potvrzeny v národním Programu LEADER ČR na prvních příkladech.

Potřebou ve vztahu k ose Leader je především zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, posílení ekonomického potenciálu a zhodnocení přírodního a kulturního dědictví venkova spolu s posílením řídicích a administrativních schopností na venkově.

### **Charakteristika opatření**

Podpora bude poskytována na projekty spolupráce mezi územími na národní úrovni nebo nadnárodní spolupráce s cílem povzbudit spolupráci mezi místními akčními skupinami v rámci členských států a na území třetích zemí. Smyslem tohoto opatření je využití příkladů

nejlepší praxe k posílení inovačních postupů a přenosu znalostí. Projekty budou vybírány Státním zemědělským intervenčním fondem (SZIF) na základě splnění kritérií přijatelnosti a dosažené výše bodového hodnocení. Výzvy pro výběr projektů spolupráce mezi územími na národní úrovni, stejně jako spolupráce nadnárodní budou vyhlášovány minimálně jednou do roka, první výzva bude vyhlášena v roce 2008.

### **Legislativní rámec**

Čl. 65 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a prováděcí předpisy.

### **Cíle opatření**

Rozvoj a propagace spolupráce a nejlepších výsledků a projektů.

Zavedení místní rozvojové strategie do systému programů rozvoje venkova.

Uplatnění principů Leader.

### **Vymezení podporovaných území**

Území působnosti MAS a území působnosti partnerské MAS.

### **Podmínky poskytnutí podpory**

Podporu konečnému žadateli/příjemci podpory na spolupráci poskytne platební agentura na základě žádosti, která je v souladu se Strategickým plánem Leader, s platnou právní úpravou a závaznými pravidly,

žadatel může pro své způsobilé výdaje v rámci schváleného projektu použít pouze jeden zdroj financování Evropské unie na oddělitelné výdaje,

mezi partnery je uzavřena Smlouva o spolupráci.

### **Kategorie příjemců podpory**

Příjemci podpory mohou být MAS s právní formou obecně prospěšná společnost podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, ve znění pozdějších předpisů, občanské sdružení podle zákona č.83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, zájmové sdružení právnických osob podle § 20, písm. f) zákona č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

### **Způsobilé výdaje**

Způsobilé výdaje se řídí nařízením Rady 1698/2005, prováděcími předpisy a podle způsobilých výdajů příslušných opatření stanovených v souladu s Programem rozvoje venkova, příp. ve Strategickém plánu Leader.

### **Forma a výše podpory**

Přímá nenávratná dotace.

Pro veřejnou podporu osy Leader platí, že 80 % hradí EU a 20 % národní zdroje.

## **5.2.5 V. TECHNICKÁ POMOC**

### **Popis situace**

Technická pomoc je potřebná na podporu aktivit nezbytných pro monitoring a hodnocení řízení a realizace Programu rozvoje venkova a pro zdokonalování opatření obsažených v tomto Programu. Jedná se zejména o práce spojené s vypracováním postupů a materiálů nezbytných pro proces administrativy od podání žádostí až po vyhodnocování jednotlivých opatření. Práce budou mít formu odborných studií, sběrů a analýzy dat, vypracování informačních materiálů a dalších aktivit spojených s osvětou a šířením informací o zaváděných opatřeních.

Pro zlepšení řízení programu, vyhledávání a šíření příkladů nejlepší praxe a hodnocení musí být zřízena Celostátní síť rozvoje venkova.

Opatření navazuje na technickou pomoc Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství a Horizontálního plánu rozvoje venkova.

### **Legislativní rámec**

Článek 66 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova.

### **Přehled opatření a podopatření**

V.1. Příprava, sledování, hodnocení, informování a kontrola v rámci programu

V.2. Zřízení a provoz Celostátní sítě pro venkov

V.2.1. Struktury potřebné pro provoz sítě

V.2.2. Akční plán

## **V.1 Příprava, sledování, hodnocení, informování a kontrola v rámci programu**

### **Charakteristika opatření**

Podpora bude poskytována na přípravu, sledování, hodnocení, šíření informací a kontrolní opatření, která jsou spojena s realizací Programu rozvoje venkova v období 2007 - 2013, jako jsou zejména:

- Řízení, realizace, monitorování, kontrola,
- analýzy a poskytování informací o Programu včetně jeho publicity a hodnocení,
- výdaje na zasedání a činnost národního Monitorovacího výboru pro EZFRV,
- pomoc expertů při posuzování a revizi základních údajů Programu rozvoje venkova a indikátorů,
- pomoc a poradenství v otázkách týkajících se realizace a fungování monitorovacího systému,
- výdaje spojené se zasedáním a doplňkovými úkoly pracovních skupin,
- poradenství, semináře, studie, včetně zpracování podkladů pro přípravu výroční a závěrečné zprávy,
- výdaje na informace a informační kampaň včetně nákladů na tisk a distribuci,
- výdaje na tlumočení a překlady podkladů poskytovaných na žádost Komise,
- výdaje spojené s návštěvami a semináři, které nejsou uskutečněny z iniciativy Komise,
- výdaje na hodnocení Programu rozvoje venkova,
- zavádění, provoz a propojení počítačových systémů řízení, monitorování a hodnocení,

- zdokonalování hodnotících metod a výměna informací o praktických postupech v této oblasti,
- aktivity spojené s organizováním zasedání Monitorovacího výboru,
- ex-post hodnocení programů předcházejícího programovacího období.

### **Vymezení podporovaných území**

Technická pomoc může být realizována na území celé České republiky.

### **Podmínky poskytnutí podpory**

- Podpora se poskytne na základě předložené žádosti v souladu s platnou právní úpravou,
- pro každou schválenou žádost se může použít pouze jeden zdroj financování Evropské unie,
- příjemce podpory zajistí výběr dodavatele v souladu se zákonem o zadávání veřejných zakázek.

### **Kategorie příjemců podpory**

Příjemcem podpory je Ministerstvo zemědělství, odbor řídicí orgán EAFRD, a Státní zemědělský intervenční fond – akreditovaná platební agentura.

### **Způsobilé výdaje**

- Nákup služeb,
- školení, semináře, propagační akce a informační materiály,
- expertizy, poradenství, odborné studie,
- terénní šetření,
- zasedání Monitorovacího výboru a pracovních skupin,
- zpracování výročních a závěrečné zprávy,
- hodnocení a zpracování hodnotících zpráv,
- ex-ante hodnocení programů na následující období,
- překlady a tlumočení,
- informační kampaň a propagační materiály,
- ex-post hodnocení programů předcházejícího programovacího období (Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, Horizontální plán rozvoje venkova).

### **Způsob výběru žádostí**

Budou přijaty všechny žádosti, které splňují kritéria přijatelnosti a předpisy EU a ČR.

### **Forma a výše podpory**

Podpora bude mít formu přímé nenávratné dotace.

Celková veřejná podpora bude 100 % způsobilých nákladů.

Pro veřejnou podporu v rámci technické pomoci platí, že 75 % hradí EU a 25 % národní veřejné zdroje (s ohledem však na čl. 70 odst. 6 NR 1698/2005).

## **V.2 Zřízení a provoz Celostátní sítě pro venkov**

### **Charakteristika opatření**

Technickou pomoc bude možné využít pro další akce v rámci zřízení a provozu Celostátní sítě pro venkov podle článku 68 nařízení Rady č. 1698/2005. Finanční podpora může být poskytována na pokrytí nákladů spojených s přípravou odborných studií, seminářů na národní i mezinárodní úrovni, pořízení a instalaci počítačových systémů pro řízení, monitoring a hodnocení programu a výdaje z iniciativy Komise (např. semináře organizované Evropskou komisí). Dále na pokrytí nákladů spojených se shromažďováním, analýzou a šířením informací o opatřeních Programu rozvoje venkova. Dalším úkolem je šířit a upevňovat osvědčené postupy rozvoje venkova (příklady dobré praxe). Technická pomoc bude využita rovněž pro zakládání a provozování sítě odborníků za účelem usnadnění výměny odborných znalostí a podpory provádění a hodnocení politiky rozvoje venkova. Podporu bude možné použít na technickou pomoc pro rozvoj spolupráce mezi regiony a nadnárodní spolupráci.

### **V.2.1 Struktury potřebné pro provoz sítě**

#### **Charakteristika podopatření**

Česká republika zajistí úkoly ke zřízení a provozu Celostátní sítě rozvoje venkova v souladu s čl. 68 nařízení Rady č. 1698/2005 a čl. 41 nařízení Komise (ES). Celostátní síť pro venkov bude zřízena nejpozději do 31. 12. 2008. Práce Celostátní sítě je podřízena úkolům Evropské sítě pro rozvoj venkova ve smyslu článku 67 nařízení k EZFRV a metodicky řízena řídicím orgánem EZFRV na úrovni Ministerstva zemědělství ČR.

#### **Výše podpory**

Rozpočet na struktury potřebné pro provoz sítě tvoří maximálně 25% celkového rozpočtu Akčního plánu.

### **V.2.2 Akční plán**

#### **Charakteristika podopatření**

V akčním plánu budou stanoveny a analyzovány osvědčené pracovní postupy a poskytnuty informace o nich, procesy řízení sítě, postupy organizování výměny zkušeností a know-how, příprava vzdělávacích programů pro vytvářející se místní akční skupiny a technická pomoc – schůzky, semináře, výstavy, administrativa pro spolupráci mezi územími a pro nadnárodní spolupráci.

Akční plán v ČR bude mít za cíl propojit Celostátní síť rozvoje venkova s Evropskou sítí v rámci nadnárodní spolupráce. Jeho informace budou měsíčně aktualizovány na internetové stránce provozovatele. Musí být zabezpečena kompatibilita sítě celostátní s evropskou podle standardu EU. Akční plán bude vytvářet také podmínky pro proškolení personálu za účelem správy sítě.

V rámci informační kampaně se předpokládá oslovení případných příjemců podpor a profesních organizací, ale rovněž informování široké veřejnosti o úloze EZFRV a implementaci Programu rozvoje venkova.

V rámci sítě budou využity osvědčené způsoby prezentace výstupů z realizovaných místních strategií a jejich konkrétních projektů na národní i mezinárodní úrovni s cílem rozšiřovat příklady dobré praxe a povědomí o všeobecné prospěšnosti místních partnerství.

#### **Vymezení podporovaných území**

Technická pomoc může být realizována na území celé České republiky.

### **Podmínky poskytnutí podpory**

- Podpora se poskytne na základě předložené žádosti v souladu s platnou právní úpravou,
- pro každou schválenou žádost se může použít pouze jeden zdroj financování Evropské unie.

### **Způsobilé výdaje**

- Nákup vybavení, počítačů, software,
- nákup služeb,
- mzdy obslužného personálu (včetně odborného personálu pro nadnárodní spolupráci a spolupráci s Evropskou sítí rozvoje venkova),
- školení, semináře (včetně účasti na evropských seminářích organizovaných Evropskou sítí rozvoje venkova), propagační akce a informační materiály,
- expertízy, poradenství, odborné studie,
- terénní šetření,
- překlady a tlumočení,
- informační systém, s využitím pro monitorování a hodnocení,
- internetové stránky a jejich aktualizace
- nástroje pro spolupráci: databáze projektů „best practices“, databáze expertů, databáze projektů nadnárodní spolupráce, databáze MAS a nástroje na vyhledávání partnerů pro projekty spolupráce.

### **Výběr žádostí**

Budou přijaty všechny žádosti, které splňují kritéria přijatelnosti a předpisy EU a ČR.

### **Kategorie příjemců podpory**

Ministerstvo zemědělství.

### **Forma a výše podpory**

Podpora bude mít formu přímé nenávratné dotace.

Celková veřejná podpora bude 100 % způsobilých nákladů.

Pro veřejnou podporu v rámci technické pomoci platí, že 75 % hradí EU a 25 % národní veřejné zdroje.

Minimální celkové způsobilé náklady, na které může být poskytnuta podpora, jsou 20 000 Kč.



### 5.3 Souhrnná tabulka operativních, specifických a celkových cílů a indikátorů jejich výstupů, výsledků a dopadů pro jednotlivá opatření Programu rozvoje venkova (včetně odhadu kvantifikace)

Číslo opatření	Název opatření	Kód opatření	Výstupy (operativní cíle opatření) / kvantifikace	Výsledky (specifické cíle opatření) / kvantifikace	Dopady (celkové cíle Programu) / kvantifikace
I.1.1.	Modernizace zemědělských podniků	121 124	Zlepšení ekonomické výkonnosti podniků prostřednictvím lepšího využití produkčních faktorů Využívání tržních příležitostí díky inovacím	Restrukturalizace a rozvoj technického potenciálu a podpora inovačních procesů  Vývoj rozsahu realizovaných KPÚ	Zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví Zlepšení životního prostředí a krajiny Zlepšení kvality života ve venkovských oblastech a diverzifikace ekonomických aktivit
			11- Počet podniků, které obdržely investiční podporu/ <b>400 podpořených podniků ročně + 20 podpořených projektů (biomasa)</b> 17 - Počet podpořených iniciativ spolupráce/ <b>20 ročně</b>	3 - Počet podniků zavádějících nové produkty nebo nové technologie/ <b>280 podniků za období 2007-2013</b> 2 - HPH podpořených podniků/ <b>18 mil € za období 2007-2013 (souhrnně za všechna opatření osy I)</b>	<b>Produktivita práce/</b> <b>nárůst HPH na pracovníka v zemědělství o 1.8 tis € (cca 50 tis. Kč)</b> <b>nárůst HPH na pracovníka v lesnictví o 3.2 tis € (cca 90 tis. Kč)</b> <b>nárůst HPH na pracovníka v potravinářství o 3,6 tis € (100 tis. Kč) v období 2007-2013</b>
			12 - Celkový objem investic / <b>85 013 tis € ročně</b>	Nárůst plochy s realizovanými pozemkovými úpravami / <b>nárůst o 9 procentních bodů (z výměry ZPF) za období 2007-2013</b>	<b>Hospodářský růst / čistá zvýšená přidaná hodnota 18 mil € (cca 500 mil Kč za období)</b> <b>Změna trendu při snižování biodiverzity /relativní index populačního trendu vybraných druhů ptactva oproti r. 2000 až 107</b>
I.1.2.	Investice do lesů	122 123 124 125	Zlepšení zpracování a marketingu surovin Využívání tržních příležitostí díky inovacím Zlepšení infrastruktury		<b>Udržení zemědělských a lesních oblastí s vysokou přírodní hodnotou/ nepředpokládáme kvantitativní změnu ploch s vysokou přírodní hodnotou , spíše kvalitativní změny</b>
			13 - Počet podpořených podniků (lesnická technika)/70 ročně 15 - Počet podpořených podniků/ <b>45 podniků ročně</b> 17 - Počet podpořených iniciativ spolupráce/ <b>20 ročně</b> 18 - Počet podpořených akcí/ <b>56 ročně</b>		<b>Zlepšení a ochrana kvality vody/ změna v bilanci živin 70 kg/ ha v roce 2013 tj. 2% nárůst oproti roku 2005</b>

			14 – Celkový objem investic 16 - Celkový objem investic 19- Celkový objem investic <b>24 327 tis. € ročně</b>		<p><b>Příspěvek v boji proti klimatickým změnám/ předpokládáme zhruba trojnásobné navýšení produkce biomasy v roce 2013 oproti roku 2004</b></p> <p><b>Tvorba pracovních míst/ odhadovaný počet pracovních míst za období 2007-2013 je 22 000</b></p>
I.1.3.	Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům	123	Zlepšení zpracování a marketingu surovin a výrobků (popř. produktů) Využívání tržních příležitostí díky inovacím		
		124	15 - Počet podpořených podniků/ <b>100 podniků ročně</b> 17 - Počet podpořených iniciativ spolupráce/ <b>20 ročně</b> 16 - Celkový objem investic/ <b>34 000 tis € ročně</b>		
I.1.4	Pozemkové úpravy	125	Zlepšení infrastruktury včetně zajištění přístupnosti pozemků		
			18 - Počet podpořených akcí/ <b>200 akcí ročně</b>		
			19 - Celkový objem investic / <b>27 761 tis € ročně</b>		
I.2.1	Seskupení producentů	142	Zajištění žádané úrovně odbytových uskupení v nových členských státech	Podpora nových členských států v oblasti přizpůsobení se evropskému trhu	
			26 - Počet podpořených skupin producentů / <b>60 skupin za období 2007-2013</b>	2 - HPH podpořených skupin producentů/ 18 mil € za období 2007-2013 (souhrnně za všechna opatření osy I)	
			27 - Obrat podpořených skupin producentů/ 168 mil € za období 2007-2013		
I.3.1.	Další odborné vzdělávání a informační činnost	111	Zajištění vzdělávání a znalostí v technické i ekonomické oblasti	Rozvoj znalostí a zvýšení lidského potenciálu	
			1- Počet účastníků vzdělávacích a informačních akcí/ <b>17 000 účastníků ročně</b>	1 - Počet účastníků, kteří úspěšně ukončili školení v oblasti zemědělství a lesnictví/ <b>9 500 osob za období 2007-2013</b>	
			2 - Počet dnů poskytnutého školení (počet dnů*počet účastníků vzdělávání ) / <b>20 000 ročně</b>		
I.3.2	Zahájení činnosti mladých	112	Podpora mladých zemědělců a strukturálních změn	Rozvoj znalostí a zvýšení lidského potenciálu	

	zemědělci		3 - Počet podpořených mladých zemědělců / <b>1500 subjektů podpořených v průběhu programovacího období</b> 4 - Celkový objem investic/ <b>82 371 tis € ročně</b>	2 - HPH podpořených podniků/ 18 mil € za období (souhrnně za všechna opatření osy I)
<b>I.3.3.</b>	Předčasné ukončení zemědělské činnosti	113	Dosažení podstatných strukturálních změn v podpořených podnicích v rámci sektoru zemědělství 5 - Počet podpořených zemědělců/ <b>cca 250 podpořených subjektů za programovací období</b> 7 - Počet ha postoupené půdy/ <b>19 000 ha za období</b>	
<b>I.3.4.</b>	Využívání poradenských služeb	114 115	Zlepšení trvale udržitelného managementu podniku Zlepšení a usnadnění managementu a zlepšení výkonu díky dalšímu rozvoji lidského potenciálu 8 - Počet podpořených zemědělských podniků/ <b>1000 ročně</b> 9 - Počet podpořených lesnických podniků/ <b>500 ročně</b> 10 - Počet nově zřízených poradenských služeb	
II.1.1.	Platby za přírodní znevýhodnění	211 212	Příspěvek k zemědělskému využívání půdy ve znevýhodněných oblastech 28 - Počet podpořených podniků ve znevýhodněných oblastech horských / <b>3 500 podniků ročně</b> 30 - Počet podpořených podniků ve znevýhodněných oblastech jiných než horských / <b>5 600 podniků ročně</b>	
			29 - Plocha podporované zemědělské půdy v horských LFA oblastech / <b>300 tis ha ročně</b> 31 - Plocha podporované zemědělské půdy v jiných než horských LFA oblastech / <b>400 tis ha ročně</b>	Trvale udržitelné využívání zemědělské a lesní půdy 6 - Nárůst plochy území se způsobem hospodaření, který přispívá ke: <b>zlepšení biodiverzity o 83 tis. ha zlepšení kvality vody o 26 tis. ha příznivé změně klimatu 1 tis. ha zlepšení kvality půdy 21 tis. ha předcházení marginalizace a opouštění půdy o 31 tis ha během období 2007-2013</b>

II.1.2.	Platby v rámci Natury 2000 a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES (WFD)	213	Pomoc zemědělcům při řešení specifického znevýhodnění vyplývajícího z implementace evropských směrnic pro soustavu Natura 2000 a Rámcové směrnice pro vodní politiku ES		
			32 - Počet podpořených podniků v oblastech soustavy Natura 2000 a Rámcové směrnice pro vodní politiku ES / <b>1000 podniků ročně</b>		
			33 - Plocha zemědělské půdy na kterou byla poskytnuta podpora / <b>8000 ha ročně</b>		
II.1.3.	Agroenvironmentální opatření (AEO)	214	Integrace agroenvironmentálních postupů v zemědělství		
			34 - Počet podniků s agroenvironmentální podporou / <b>9 500 podniků ročně</b>		
			35 - Celková podpořená plocha v AEO / <b>1 300 tis. ha ročně</b>		
			36 - Skutečně podporovaná plocha v AEO / <b>1 000 tis. ha ročně</b>		
			37 - Celkový počet závazků/ <b>18 000 závazků ročně</b>		
II.2.1.	Zalesňování zemědělské půdy	221	Rozšíření lesních porostů na zemědělské půdě		
			43 - Počet příjemců podpory/ <b>1 500 příjemců ročně</b>		
			44 - Plocha zalesněné půdy/ <b>2 000 ha ročně</b>		

II.2.2.	Platby v rámci Natura 2000 v lesních	224	Řešení specifického znevýhodnění vlastníků lesa		
			49 - Počet podpořených lesnických podniků v rámci Natura 2000 / <b>350 podniků ročně</b>		
			50 - Podpořená plocha lesa v oblastech Natura 2000 / <b>35 tis. ha ročně</b>		
II.2.3.	Lesnicko- environmentální platby	225	Zvýšení environmentální hodnoty lesů		
			51 - Počet podpořených lesnických podniků v rámci Lesnicko-environmentálních plateb/ <b>470 podniků ročně</b>		
			52 - Podpořená plocha lesa v rámci Lesnicko- environmentálních plateb / <b>40 tis. ha ročně</b>		
			53 - Počet závazků / <b>470 závazků ročně</b>		
II.2.4.	Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů	226	Obnova lesního potenciálu a/nebo zavedení preventivních opatření		
			227		
		54 - Počet realizovaných preventivních a/nebo obnovních aktivit/ <b>77 ročně</b>			
		56 - Počet podpořených lesnických podniků / <b>60 podniků ročně</b>			
55 - Podpořená plocha lesa / <b>290 ha ročně</b>					
57 - Celkový objem investic / <b>416 tisíc € ročně</b>					
III.1.1.	Diverzifikace činností nezemědělské povahy	311	Různorodost zemědělských aktivit ve směru nezemědělské produkce, rozvoj zemědělské produkce a podpora zaměstnanosti	Různorodost venkovské ekonomiky	
			58 - Počet příjemců podpory/ <b>150 ročně</b>	7 - Zvýšení přidané hodnoty vytvořené	

			59 - Celkový objem investic/ <i>40 857 tisíc € ročně</i>	nezemědělskou činností/ <i>3,6 mil € za období 2007-2013</i>
III.1.2.	Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje	312	Různorodost zemědělských aktivit ve směru nezemědělské produkce, rozvoj nezemědělské produkce a podpora zaměstnanosti 60 - Počet podpořených mikropodniků/ <i>150 ročně</i> Celkový objem investic/ <i>27 238 tis € ročně</i>	8 - Celkový hrubý počet nově vytvořených pracovních míst/ <i>odhad 30 000 za období 2007-2013</i> 9 - Nárůst počtu turistů ve venkovských oblastech/ <i>300 000 osob za období 2007-2013</i>
III.1.3.	Podpora cestovního ruchu	313	Různorodost zemědělských aktivit ve směru nezemědělské produkce, rozvoj nezemědělské produkce a podpora zaměstnanosti 61 - Počet podpořených nových prvků turistické infrastruktury/ <i>150 ročně</i> 62 - Celkový objem investic/ <i>20 681 tis € ročně</i>	
III.2.1.	Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby	321,322	Zlepšení základních služeb a rozvoj investic zajistí vyšší atraktivitu venkovských oblastí 63 – Počet podpořených akcí/ <i>40 ročně</i> 65 - Počet podpořených obcí/ <i>100 ročně</i> 64 – Celkový objem investic/ <i>40 199 tis € .ročně</i> 66 - Celkový objem investic/ <i>9 609 tis € . ročně</i>	Zlepšení kvality života ve venkovských oblastech 10 - Počet osob využívajících zkvalitněné služby/ <i>350 000 osob za období 2007-2013</i> 11 - Rozšíření zavedení internetu do venkovských oblastí / <i>zvýšený počet osob s přístupem k internetu o 70 000 osob za období 2007-2013</i>
III.2.2.	Ochrana a rozvoj dědictví venkova	323	Rozvoj investic zajišťujících vyšší atraktivitu venkovských oblastí 67 - Počet podpořených aktivit ochrany dědictví venkova/ <i>100 ročně</i> 68 - Celkový objem investic/ <i>8 535 tis € ročně</i>	Přírůstek obyvatelstva napojeného na veřejnou kanalizaci s ČOV/ <i>o 50 p. b. za období 2007-2013</i> 12 - Úspěšnost školení v nezemědělských oborech/ <i>počet účastníků, kteří úspěšně ukončili vzdělávání 10 500 za období 2007-2013</i>

III.3.1	Vzdělávání informace	a	331	Posílení lidského potenciálu jako základní podmínky pro diverzifikaci místního hospodaření a zajištění místních služeb		
				69 - Počet účastníků z řad podnikatelů na podpořených aktivitách/ <i>1000 ročně</i>		
				70 - Celkový počet vzdělávacích dnů poskytnutých účastníkům / <i>1200 ročně</i>		

Číslo opatření	Název opatření	Kód opatření	Výstupy (operativní cíle opatření) / kvantifikace	Výsledky (specifické cíle opatření) / kvantifikace	Dopady (celkové cíle Programu) / kvantifikace
IV.	Implementace místní rozvojové strategie Konkurenceschopnost Kvalita života/diverzifikace	41	Růst konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, ochrana životního prostředí a kvalita života na venkově a diverzifikace ekonomiky	Implementace strategie Leader do systému programů rozvoje venkova	<b>Podpořit uplatnění principů Leader</b>  <b>Tvorba pracovních míst/ odhadovaný počet pracovních míst za období 2007-2013 je 22 000 (vlivem opatření osy III a IV)</b> <b>Produktivita práce/ nárůst HPH na pracovníka v zemědělství o 1.8 tis € (cca 50 tis. Kč) nárůst HPH na pracovníka v lesnictví o 3.2 tis € (cca 90 tis. Kč) nárůst HPH na pracovníka v potravinářství o 3,6 tis € (100 tis. Kč) v období 2007-2013</b>
		411	74 Počet místních akčních skupin/ <b>70 za období 2007-2013</b>	8 Celkový počet nově vzniklých pracovních míst ( vlivem metody LEADER <b>cca 400 ročně</b> )	
		413	76 Celkový rozsah území pokrytých MAS / <b>24 000 km<sup>2</sup></b>	Počet úspěšných výsledků vzdělávacích aktivit/ <b>50 ročně</b>	
			77 Celková populace na území pokrytém MAS/ <b>1500 tis.osob</b>		
			75 Počet projektů financovaných v rámci MAS/ <b>600 ročně</b>		
	Realizace projektů spolupráce	421	Rozvoj a propagace spolupráce a nejlepších výsledků a projektů	Implementace strategie Leader do systému programů rozvoje venkova	
			78A Počet podpořených projektů spolupráce / <b>20 projektů ročně</b> 78B Počet spolupracujících MAS/50 MAS ročně		
	Provoz místních akčních skupin	431	Rozvoj kapacity Leader	Implementace strategie Leader do systému programů rozvoje venkova	
			Počet podpořených projektů / <b>100 projektů ročně</b>	Počet úspěšných výsledků vzdělávacích aktivit / <b>50 ročně</b>	



## **5.4 Legislativní rámec Programu**

### **Legislativní rámec Programu**

- nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova,
- nařízení Rady (ES) č. 1290/2005 o financování Společné zemědělské politiky,
- rozhodnutí Rady č. 2006/144/ES o strategických pokynech Společenství pro rozvoj venkova,
- nařízení Rady (ES) č. 1782/2003 ze dne 23. září 2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce, naposledy pozměněné nařízením Rady (ES) č. 319/2006,
- nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (dále jen „EZOZF“) – do 1.1.2010,
- prováděcí nařízení Komise,
- rozhodnutí Komise o schválení Programu,
- směrnice 2000/60/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 23. října 2000 ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky,
- zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu,
- doplňková nařízení vlády a novely nařízení vlády, vyplývající ze zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů: novely nařízení vlády č. 241/2004 Sb., 242/2004 Sb., 308/2004 Sb., 655/2004 Sb., a 69/2005 Sb. k provádění Programu,
- usnesení vlády ČR č. 1242/2004, k návrhu Strategie udržitelného rozvoje České republiky.

### **Realizace Programu**

Platební agenturou bude Státní zemědělský intervenční fond. Program bude administrován ve formě dotací na základě § 2c zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a na základě zákona č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu, ve znění pozdějších předpisů, a to prostřednictvím tzv. národního nařízení vlády nebo pravidel vydávaných MZe.

### **Předpisy cross-compliance**

#### ***Životní prostředí***

1. Směrnice Rady 79/409/EHS ze dne 2. dubna o ochraně volně žijících ptáků.
2. Směrnice Rady 80/68/EHS ze dne 17. prosince 1979 o ochraně podzemních vod před znečišťováním některými nebezpečnými látkami.
3. Směrnice Rady 86/278/EHS ze dne 12. června 1986 o ochraně životního prostředí a zejména půdy při používání kalů z čistíren odpadních vod v zemědělství.
4. Směrnice Rady 91/76/EHS ze dne 12. prosince 1991 o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů.
5. Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť,

volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin.

### ***Veřejné zdraví a zdraví zvířat***

#### ***Identifikace a evidence zvířat***

6. Směrnice Rady 92/102/EHS ze dne 27. listopadu 1992 o identifikaci a evidování zvířat.
7. Nařízení komise (ES) č. 2629/97 ze dne 29. prosince 1997, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 820/97, pokud je o ušní značky, evidenci hospodářství a pasy v rámci systému identifikace a evidence skotu.
8. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1760/2000 ze dne 17. července 2000 o systému identifikace a registrace skotu, o označování hovězího masa a výrobků z hovězího masa a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 820/97.
- 8a. Nařízení Rady (ES) č. 21/2004 ze dne 17. prosince 2003 o stanovení systému identifikace a evidence ovcí a koz a o změně nařízení (ES) č. 1782/2003 a směrnice 92/102/EHS a 64/432/EHS (Úř. věst. č. L 5, 9. 1. 2004, s. 8).

#### ***Veřejné zdraví, zdraví zvířat a rostlin***

9. Směrnice Rady 91/414/EHS ze dne 15. července 1991 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh.
10. Směrnice Rady 96/22/ES ze dne 29. dubna 1996 o zákazu používání některých látek s hormonálním nebo tyreostatickým účinkem a beta-sympatomimetik v chovech zvířat a o zrušení směrnic 81/602/EHS, 88/146/EHS a 88/299/EHS.
11. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002 o stanovení obecných zásad a požadavků právních předpisů v oblasti potravin, o vytvoření Evropského orgánu pro nezávadnost potravin a stanovení postupů, pokud jde o nezávadnost.
12. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001 ze dne 22. května 2001 o stanovení pravidel pro prevenci, tlumení a eradikaci některých přenosných spongiformních encefalopatií.

#### ***Oznamování nákaz***

13. Směrnice Rady 85/511/EHS ze dne 18. listopadu 1985, kterou se zavádějí opatření Společenství pro tlumení slintavky a kulhavky.
14. Směrnice Rady 92/119/EHS ze dne 17. prosince 1992, kterou se zavádějí obecná opatření Společenství pro tlumení některých chorob zvířat a zvláštní opatření týkající se vezikulární choroby prasat.
15. Směrnice Rady 2000/75/ES ze dne 20. listopadu 2000 o zvláštních ustanoveních týkajících se tlumení a eradikace katarální horečky ovcí.

#### ***Řádné zacházení se zvířaty***

16. Směrnice Rady 91/629/EHS ze dne 19. listopadu 1991, kterou se stanoví minimální požadavky pro ochranu telat.
17. Směrnice Rady 91/630/EHS ze dne 19. listopadu 1991, kterou se stanoví minimální požadavky pro ochranu prasat.
18. Směrnice Rady 98/58/ES ze dne 20. července 1998 o ochraně zvířat chovaných pro hospodářské účely.

**Nejdůležitější související zákony ČR:**

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úradech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů

### **5.5. Popis opatření podléhajících režimu přechodu z nařízení 1257/1999 na 1698/2005.**

V souladu s prováděcím nařízením, kterým se stanoví pravidla pro přechod na podporu pro rozvoj venkova stanovenou podle nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, uvádí tato kapitola popis dotčených opatření a jejich zařazení do jednotlivých os Programu rozvoje venkova ČR pro období 2007 - 2013.

V rámci ČR se jedná o pokračování vybraných opatření Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství a Horizontálního plánu rozvoje venkova.

Před koncem období pro splnění závazku přijatého podle kapitoly IV (AEO) nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 je povolena přeměna tohoto závazku na závazek nový dle nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 v souladu s článkem 11 nařízení Komise (ES) č. 1320/2006.

#### **Přehled data ukončení uzavírání závazků opatření programu HRDP ČR 2004-2006**

<b>Opatření HRDP ČR (2004-2006)</b>	<b>Datum ukončení uzavírání závazků</b>
<b>Předčasné ukončení zemědělské činnosti</b> (čl. 10-12 NR 1257/1999)	<b>31.12. 2006</b>
<b>Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními</b> (čl. 13-16, 18-19 NR 1257/1999)	<b>15.5. 2006</b> ( <i>žádost o vyrovnávací příspěvek nelze podat pro období počínaje rokem 2007 dle podmínek opatření HRDP</i> )
<b>Agroenvironmentální opatření</b> (čl. 22-24 NR 1257/1999)	<b>31.10. 2005</b> ( <i>žádost o zařazení nelze podat pro období počínaje rokem 2007</i> )
<b>Zalesňování zemědělské půdy a zakládání porostu rychle rostoucích dřevin</b> (čl. 31 NR 1257/1999)	<b>28.2. 2006</b> ( <i>žádost o zařazení nelze podat pro období počínaje rokem 2007</i> )
<b>Zakládání skupin výrobců</b> (čl. 33 d NR 1257/1999)	<b>31.12. 2006</b>

**Tabulka souvztažností mezi opatřeními stanovenými v nařízení (ES) č. 1257/1999, v nařízení č. 1268/1999 a v nařízení (ES) č. 1698/2005**

Opatření podle nařízení (ES) č. 1257/99	Kódy podle nařízení (ES) č. 817/2004 a č. 141/2004	Kategorie podle nařízení (ES) č. 438/2001	Osy a opatření podle nařízení (ES) č. 1698/2005	Kódy podle nařízení (ES) č. 1698/2005
			<b>Osa I</b>	
Vzdělávání. Čl. 9	(c)	113 – 128	Čl. 20(a)(i) a 21: Vzdelávání a předávání informací	111
Zahajování činnosti mladých zemědělců. Čl. 8	(b)	112	Čl. 20(a)(ii) a 22: Zahajování činnosti mladých zemědělců	112
Předčasný odchod do důchodu. Čl. 10-12	(d)		Čl. 20(a)(iii) a 23: Předčasný odchod do důchodu	113
Využívání poradenských služeb. Čl. 21d	(y)		Čl. 20(a)(iv) a 24: Využívání poradenských služeb	114
Zakládání poradenských, řídicích a podpůrných služeb. Čl. 33, 3. zarážka. Zajišťování poradenských a osvětových služeb. Čl. 33g	(l)	1303	Čl. 20(a)(v) a 25: Zakládání řídicích, podpůrných a poradenských služeb	115
Investice do zemědělských hospodářství. Čl. 4-7	(a)	111	Čl. 20(b) (i) a 26: Modernizace zemědělských hospodářství	121
Investice do lesů pro zvýšení ekonomické hodnoty, zakládání lesnických sdružení. Čl. 30(1), 2. a 5. zarážka	(i)	121 124	Čl. 20(b)(ii) a 27: Zvýšení ekonomické hodnoty lesů	122
Zpracování a odbyt zemědělských a lesnických produktů, propagace nových odbytíšť pro lesnické produkty. Čl. 25-28 a 30(1), 3. a 4. zarážka. Odbyt jakostních produktů a vytváření programů jakosti. Čl. 33, 4. zarážka	(g) (i) (m)	114 122 123	Čl. 20(b)(iii) a 28: Přidání hodnoty zemědělským a lesnickým produktům	123
			Čl. 20(b)(iv): Spolupráce na vývoji nových technologií pro zpracování produktů	124

Opatření podle nařízení (ES) č. 1257/99	Kódy podle nařízení (ES) č. 817/2004 a č. 141/2004	Kategorie podle nařízení (ES) č. 438/2001	Osy a opatření podle nařízení (ES) č. 1698/2005	Kódy podle nařízení (ES) č. 1698/2005
Kultivace půdy, pozemkové úpravy, vodní hospodářství, zemědělská infrastruktura. Čl. 33, 1., 2., 8. a 9. zarážka	(j) (k) (q) (r)	1301 1302 1308 1309	Čl. 20(b)(v) a 30: Zemědělská a lesnická infrastruktura	125
Obnovně-preventivní nástroje. Čl. 33, 12. zarážka	(u)	1313	Čl. 20(b)(vi): Obnovně-preventivní činnosti	126
Plnění standardů. Čl. 21b a 21c. Shoda se standardy. Čl. 33(2a) a (2b)	(x)		Čl. 20 (c) (i) a 31: Plnění standardů	131
Programy jakosti potravin. Čl. 24b-24c	(z)		Čl.20(c) (ii) a 32: Programy jakosti potravin.	132
Podpora seskupení producentů pro propagaci jakostních produktů. Čl. 24d	(aa)		Čl. 20 (c) (iii) a 33: Informace a propagace	133
Samozásobitelské zemědělské podniky. Čl. 33b	(ab)		Čl. 20(d)(i) a 34: Samozásobitelské zemědělské podniky	141
Seskupení producentů. Čl. 33d	(ac)		Čl. 20(d)(ii) a 35: Seskupení producentů	142
			<b>Osa II</b>	
Platby v méně příznivých oblastech, horské oblasti. Čl. 13-15 a 18	(e)		Čl. 36(a)(i) a 37: Platby za přírodní znevýhodnění v horských oblastech	211
Platby v méně příznivých oblastech, ostatní méně příznivé oblasti. Čl. 13-15, 18 a 19	(e)		Čl. 36(a)(ii) a 37: Platby za přírodní znevýhodnění v jiných než horských oblastech	212
Oblasti s ekologickými omezeními. Čl. 16	(e)		Čl. 36(a)(iii) a 38. Platby v rámci Natura 2000 na zeměd. půdě a Rámcové směrnice pro vodní politiku ES	213
Agroenvironment. Čl. 22-24	(f)		Čl. 36(a)(iv) a 39: Agroenvironmentální platby	214
Dobré životní podmínky zvířat. Čl. 22-24. Ochrana životního prostředí v souvislosti s dobrými životními podmínkami zvířat. Čl. 33, 11. zarážka	(f)  (t)	  1312	Čl. 36(a)(v) a 40: Platby zaměřené na dobré životní podmínky zvířat	215

Opatření podle nařízení (ES) č. 1257/99	Kódy podle nařízení (ES) č. 817/2004 a č. 141/2004	Kategorie podle nařízení (ES) č. 438/2001	Osy a opatření podle nařízení (ES) č. 1698/2005	Kódy podle nařízení (ES) č. 1698/2005
Ochrana životního prostředí v souvislosti se zemědělskou činností. Čl. 33, 11. zářezka	(t)	1312	Čl. 36(a)(vi) a 41: Neproductivní investice	216
Zalesňování zemědělské půdy. Čl. 31	(h)		Čl. 36(b)(i) a 43: 1. zalesňování zemědělské půdy	221
			Čl. 36(b)(ii) a 44: 1. založení zemědělsko-lesnických systémů	222
Zalesňování nezemědělské půdy. Čl. 30(1), 1. zářezka	(i)	126	Čl. 36(b)(iii) a 45: 1. zalesňování nezemědělské půdy	223
Ekologická stabilita lesů. Čl. 32(1), 1. zářezka	(i)	127	Čl. 36(b)(iv) a 46: Platby v rámci Natura 2000 v lesích	224
Ekologická stabilita lesů. Čl. 32(1), 1. zářezka	(i)	127	Čl. 36(b)(v) a 47: Lesnicko-environmentální platby	225
Obnova a prevence v lesnictví. Čl. 30(1), 6. zářezka; Protipožární pruhy Čl. 32(1), 2. zářezka	(i)	125	Čl. 36(b)(vi) a 48: Obnova lesního potenciálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření	226
Investice do ekologické a společenské hodnoty lesů. Čl. 30(1), 2. zářezka. Ochrana životního prostředí v souvislosti s lesnictvím. Čl. 33, 11. zářezka	(i) (t)	121 1312	Čl. 36(b)(vii) a 49: Neproductivní investice	227
			<b>Osa III</b>	
Diverzifikace. Čl.33, 7. zářezka	(p)	1307	Čl. 52(a)(i) : Diverzifikace	311
Řemeslná činnost; finanční engineering. Čl. 33, 10. a 13. zářezka	(s) (v)	1311 1314	Čl. 52(a)(ii) : Zakládání a rozvoj podniků	312
Činnost v oblasti turistiky. Čl.33, 10. zářezka	(s)	1310	Čl. 52(a)(iii) : Činnost v oblasti turistiky	313

Opatření podle nařízení (ES) č. 1257/99	Kódy podle nařízení (ES) č. 817/2004 a č. 141/2004	Kategorie podle nařízení (ES) č. 438/2001	Osy a opatření podle nařízení (ES) č. 1698/2005	Kódy podle nařízení (ES) č. 1698/2005
Základní služby. Čl. 33, 5. zarážka	(n)	1305	Čl. 52(b)(i) : Základní služby	321
Obnova a rozvoj vesnic. Čl. 33, 6. zarážka	(o)	1306	Čl. 52(b)(ii): Obnova a rozvoj vesnic	322
Ochrana a zachování dědictví venkova. Čl. 33, 6. zarážka	(o)	1306	Čl. 52(b)(iii) : Ochrana a rozvoj dědictví venkova	323
			Čl. 52 (c) : Vzdělávání a informace	331
			<b>Osa IV</b>	
Opatření typu Komunikace Leader+ a Leader+. Čl. 33f  Akce 1: místní strategie	Pro konkurenceschopnost: všechny staré kódy podle nařízení (ES) č. 817/2004 a 438/2001 odpovídající ose I Pro hospodaření na půdě /životní prostředí: všechny staré kódy podle nařízení (ES) č. 817/2004 a 438/2001 odpovídající ose II Pro diverzifikaci/kvalitu života: všechny staré kódy podle nařízení (ES) č. 817/2004 a 438/2001 odpovídající ose III, plus následující kategorie z nařízení (ES) č. 438/2001: 161 až 164, 166, 167, 171 to 174, 22 až 25, 322, 323, 332, 333, 341, 343, 345, 351, 353, 354 a 36.		Čl. 62 (1)(a): Strategie místního rozvoje	41 411 konkurenceschopnost  412 životní prostředí /hospodaření na půdě  413 kvalita života /diverzifikace
Opatření typu Komunikace Leader+ a Leader+. Čl. 33f Akce 2: spolupráce		1305-3 1305-4	Čl. 63(b): Spolupráce	421
Opatření typu Komunikace Leader+ a Leader+. Čl. 33f Akce 3: provozování místních akčních skupin		1305-1 1305-2	Čl. 63 (c) : Provozování místních akčních skupin, oživení	431



Opatření podle nařízení (ES) č. 1257/99	Kódy podle nařízení (ES) č. 817/2004 a č. 141/2004	Kategorie podle nařízení (ES) č. 438/2001	Osy a opatření podle nařízení (ES) č. 1698/2005	Kódy podle nařízení (ES) č. 1698/2005
Opatření typu Komunikace Leader+ a Leader+. Čl. 33f Akce 3: sítě		1305-5	Čl. 66 a 67: Celostátní síť pro venkov	511
<b>Technická pomoc</b>			<b>Technická pomoc</b>	
Technická pomoc: Čl. 49. Předpis č. 11 nařízení (ES) č. 448/2004	(ad)	411 až 415	Čl. 66(2): Technická pomoc Čl. 66(3): Celostátní síť	511 511
Opatření podle nařízení (ES) č. 1268/99			Opatření podle nařízení (ES) č. 1698/2005	
Zemědělské výrobní postupy zaměřené na ochranu životního prostředí a na zachování venkovské krajiny. Čl. 2, 4. zářezka			Čl. 36(a)(iv) a 39: Agroenvironmentální platby	214
Vytváření seskupení producentů Čl. 2, 7. zářezka			Čl. 20(d)(ii) a 35: Seskupení producentů	142
Lesnictví. Čl. 2, 14. zářezka			Čl. 36(b)(i) a 43: 1. zalesňování zemědělské půdy	221

### Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství pro období 2004 - 2006

Popis vybraných opatření a podopatření je uveden v programovém dokumentu Operační program rozvoj venkova a multifunkční zemědělství schváleném Rozhodnutím Komise č. K (2004) 2689 (CCI 2003 CZ 06 1 PO 001). Detailní popisy postupů a pravidel jsou uvedeny v Pravidlech, kterými se stanoví podmínky pro poskytování finanční pomoci na projekty Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství na období 2004 - 2006.

V rámci Programu rozvoje venkova budou financována následující opatření:

- Opatření 1.1. Investice do zemědělského majetku / zemědělských podniků.  
Pokračující operace budou financovány v rámci osy I., opatření I.1.1. Modernizace zemědělských podniků.
- Opatření 1.2. Zlepšení zpracování zemědělských výrobků a jejich marketing  
Pokračující operace budou financovány v rámci osy I., opatření I.1.3. Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům.
- Podopatření 1.3.4. Zalesňování zemědělsky nevyužívaných půd  
Pokračující operace budou financovány v rámci osy II. opatření II.2.1 Zalesňování zemědělské půdy.
- Podopatření 2.1.1. Pozemkové úpravy  
Pokračující operace budou financovány v rámci osy I., opatření I.1.4. Pozemkové úpravy.
- Podopatření 2.1.3. Řízení a zajištění funkčnosti zemědělských vodních zdrojů

Bude pokračovat investiční záměr: Pořízení a obnova staveb k vodohospodářským melioracím pozemků (stavby k závlaze a odvodnění pozemku) v rámci osy I opatření I.1.1 modernizace zemědělských podniků.

6. Podopatření 2.1.5. Diverzifikace zemědělských aktivit a aktivit blízkých zemědělství  
Pokračující operace budou financovány v rámci osy III. opatření III.1.1 Diverzifikace činností nezemědělské povahy.

Pro operace starého programovacího období, které budou financovány v rámci nového programovacího období z Programu rozvoje venkova, existují ekvivalentní opatření a takto financované projekty budou spolufinancovány v souladu s nařízením Komise pro přechod na podporu rozvoje venkova dle NR (ES) 1698/2005. Konkrétní finanční částky budou součástí finančních tabulek pro příslušná opatření.

### **Horizontální plán rozvoje venkova 2004 - 2006**

Popis vybraných opatření a podopatření je uveden v programovém dokumentu Horizontální program rozvoje venkova ČR pro období 2004 – 2006 schváleném Rozhodnutím Komise č. 2004 CZ 06G DO 001. Detailní popisy postupů a pravidel jsou uvedeny v jednotlivých nařízeních vlády, kterými se stanoví podmínky pro poskytování finanční pomoci v rámci HRDP v období 2004 - 2006.

V rámci Programu rozvoje venkova budou financována následující opatření:

1. Opatření Předčasné ukončení zemědělské činnosti.  
Pokračující závazky budou financovány v rámci osy I., opatření I.3.3 Předčasné ukončení zemědělské činnosti.
2. Opatření Méně příznivé oblasti.  
Pokračující závazky budou financovány v rámci osy II., opatření II.1.1 Platby za přírodní znevýhodnění.
3. Opatření Oblasti s environmentálními omezeními.  
Pokračující závazky budou financovány v rámci osy II., opatření II.1.2.1 Platby v rámci Natura 2000.
4. Agroenvironmentální opatření.  
Pokračující závazky budou financovány v rámci osy II., opatření II.1.3 Agroenvironmentální platby.
5. Opatření Lesnictví.  
Pokračující závazky budou financovány v rámci osy II., opatření II.2.1 Zalesňování.
6. Opatření Zakládání skupin výrobců.  
Pokračující závazky budou financovány v rámci osy I., opatření I.2.1 Seskupení producentů.
7. Opatření Technická pomoc.  
Pokračující závazky budou financovány v rámci Technické pomoci (Závěrečné hodnocení HRDP bude financováno z Technické pomoci PRV).

Pro všechny operace starého programovacího období, které budou financovány v rámci nového programovacího období z Programu rozvoje venkova, existují ekvivalentní opatření a takto financované projekty budou splňovat podmínky pro spolufinancování a přijatelnost stanovené pro relevantní opatření Programu rozvoje venkova.

## 6 FINANČNÍ PLÁN

### 6.1 Tabulka uvádějící v souladu s čl. 69 odst. 4 a 5 celkovou podporu z fondu plánovanou na každý rok

V ČR bude EZFRV použit pro venkovské regiony, což je celá ČR kromě regionu Praha. Tyto venkovské regiony jsou současně všechny evropskými regiony spadajícími do Cíle Konvergence. Region Praha, spadající do Cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, bude podporován pouze v rámci Agroenvironmentálních opatření, osa II.

**Prostředky EZFRV v letech 2007 - 2013 (v EURO).**

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Celkem EZFRV	396623321	392638892	388036387	400932774	406640636	412672094	417962250
Z toho regiony konvergence	395869737	391892878	387299118	400171002	405868019	411888017	417168121

### 6.2 Finanční plán podle os (v EUR, za celé období)

Tabulky stanovující pro celé programové období celkovou plánovanou podporu Společenství a odpovídající národní veřejné finanční prostředky na každou osu a částku vyhrazenou na technickou pomoc (v EURO)

Osa	Veřejné zdroje			Dodatečné národní financování
	Veřejné zdroje celkem	Míra podpory	Podpora z EZFRV	
Osa I	840522497	75%	630391873	
Osa II – cíl konvergence	1936012557	80%	1548810045	
Osa II – cíl konkurenceschopnost	9726295	55%	5349462	
Osa II	1945738851		1554159507	
Osa III	635553634	75%	476665226	
Osa IV	175969147	80%	140775318	
Technická pomoc	18019241	75%	13514430	
Celkem	3615803370		2815506354	

## 7 INDIKATIVNÍ ČLENĚNÍ FINANCOVÁNÍ PODLE OPATŘENÍ PROGRAMU ROZVOJE VENKOVA Z HLEDISKA VEŘEJNÝCH A SOUKROMÝCH VÝDAJŮ (V EURO, ZA CELÉ OBDOBÍ)

EUR za 7 let

Číslo opatření	Článek NR	Opatření	Kódy opatření	Celkové veřejné výdaje (EU + národní)	Celkové soukromé výdaje	Výdaje celkem
I.1.		Opatření zaměřená na restrukturalizaci a rozvoj fyzického kapitálu a podporu inovací				
I.1.1.	20 b (i) (iv)	Modernizace zemědělských podniků	121, 124	297544964	297544964	595089928
I.1.2.	20 b (ii) (iii) (iv) (v)	Investice do lesů	122, 123, , 125	85144929	85144929	170289858
I.1.3.	20 b (iii) (iv)	Přidávání hodnoty zemědělských a potravinářských produktů	123, 124	122464128	122464128	244928256
I.1.4.	20 b (v)	Pozemkové úpravy	125	194328801	0	194328801
I.2.		Opatření přechodná pro Českou republiku a ostatní nové členské státy EU				
I.2.1.	20 d (ii)	Seskupení producentů	142	16726398	0	16726398
I.3.		Opatření zaměřená na podporu vědomostí a zdokonalování lidského potenciálu				
I.3.1.	20 a (i)	Další odborné vzdělávání a informační činnost	111	12523785	4174595	16698380
I.3.2.	20 a (ii)	Zahájení činnosti mladých zemědělců	112	57659843	0	57659843
I.3.3.	20 a (iii)	Předčasné ukončení zemědělské činnosti	113	34377370	0	34377370
I.3.4.	20 a (iv) (v)	Využívání poradenských služeb	114	19752279	4938070	24690348
<b>Celkem osa I</b>				<b>840522497</b>	<b>518693437</b>	<b>1359215934</b>
II.1.		Opatření zaměřená na udržitelné využívání zemědělské půdy				
II.1.1.	36 a (i) (ii)	Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech	211, 212	693320170	0	693320170
	36 a (i)	Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech	211	379942078	0,00	379942078
	36 a (ii)	Platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech	212	313378092	0,00	313378092
II.1.2.	36 a (iii)	Platby v rámci Natury 2000 a vodní rámcové směrnice	213	60221141	0	60221141
II.1.2.1.	36 a (iii)	Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě a platby související se směrnicí Rady 2000/60/ES – Platby v rámci Natury 2000	213	6410638	0	6410638
II.1.2.2.	36 a (iii)	Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě a platby související se směrnicí Rady 2000/60/ES – Platby související se směrnicí Rady 2000/60/ES	213	53810504	0	53810504
II.1.3.	36 a (iv)	Agroenvironmentální opatření	214	1054647017	0	1054647017

II.1.3.1.	36 a (iv)	Agroenvironmentální opatření - Postupy šetrné k životnímu prostředí (vč. ekologického zemědělství)	214	264973021	0	264973021
II.1.3.2.	36 a (iv)	Agroenvironmentální opatření - Ošetřování travních porostů	214	559279566	0	559279566
II.1.3.3.	36 a (iv)	Agroenvironmentální opatření - Péče o krajinu	214	230394430	0	230394430
II.1.3	36 a (iv)	Agroenvironmentální opatření cíl Konkurenceschopnost	214	9726295	0	9726295
II.2.		Opatření zaměřená na udržitelné využívání lesní půdy				
II.2.1.	36 b (i)	Zalesňování zemědělské půdy	221	69157181	0	69157181
II.2.1.1.	36 b (i)	První zalesnění zemědělské půdy	221	69157181	0	69157181
II.2.2.	36 b (iv)	Platby v rámci Natury 2000 v lesnictví	224	12238490	0	12238490
II.2.3.	36 b (v)	Lesnicko-environmentální platby	225	15735201	0	15735201
II.2.4.	36 b (vi) (vii)	Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů	226, 227	30693356	0	30693356
II.2.4.1	36 b (vi)	Obnova lesního potenciálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření	226	27973691	0	27973691
II.2.4.2	36 b (vii)	Neproduktivní investice v lesích	227	2719664	0	2719664
<b>Celkem osa II</b>				<b>1945738851</b>	<b>0</b>	<b>1945738851</b>
*pozn.od r.2010						
III.1.		Opatření k diverzifikaci hospodářství venkova				
III.1.1.	52 a (i)	Diverzifikace činností nezemědělské povahy	311	142999568	142999568	285999135
III.1.2.	52 a (ii)	Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje	312	95333045	95333045	190666090
III.1.3.	52 a (iii)	Podpora cestovního ruchu	313	79444204	65320790	144764994
III.2.		Opatření ke zlepšení kvality života ve venkovských oblastech				
III.2.1.	52 b (i, ii)	Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby	321, 322	247865917	100788214	348654131
III.2.2.	52 b (iii)	Ochrana a rozvoj dědictví venkova	323	57199827	2542215	59742042
III.3.		Opatření týkající se vzdělávání a informování hospodářských subjektů, působících v oblastech, na něž se vztahuje osa III				
III.3.1.	52 c	Vzdělávání a informace	331	12711073	0	12711073
<b>Celkem osa III</b>				<b>635553634</b>	<b>406983831</b>	<b>1042537466</b>
IV.1.	62 (1) a	Místní akční skupina	431	43992287	16920110	60912397
IV.2.	63 b	Realizace místní rozvojové strategie	41	114379946	43992287	158372232
IV.3.	63 c	Realizace projektů spolupráce	421	17596915	0	17596915
<b>Celkem osa IV</b>				<b>175969147</b>	<b>60912397</b>	<b>236881544</b>
<b>Celkem osy I, II, III a IV</b>				<b>3597784130</b>	<b>986589665</b>	<b>4584373795</b>
V.1.	66	Příprava, sledování, hodnocení, informování a kontrola v rámci Programu		10811544	0	10811544
V.2.	67	Zřízení a provoz Celostátní sítě pro venkov		7207696	0	7207696
<b>Celkem V. Technická pomoc</b>				<b>18019240</b>	<b>0</b>	<b>18019240</b>
<b>Celkem</b>				<b>3615803370</b>	<b>986589665</b>	<b>4602393036</b>

Přechodové výdaje uvedené v této tabulce jsou obsaženy v tabulkách v kap. 6 a 7 PRV a respektují srovnávací tabulku v příloze II NK 1320/2005

EUR za 7 let	2007 - 2013		
	Celkové veřejné výdaje (EU + národní)	Celkové soukromé výdaje	Výdaje celkem
<b>Lesnictví - HRDP</b>	3 867 589	0	3 867 589
<b>Zalesňování zemědělsky nevyužívaných půd - OP</b>	54 979	0	54 979
<b>AEO</b>	14 491 491	0	14 491 491
<b>PUZČ</b>	10 475 423	0	10 475 423
<b>ZSV</b>	11 449 100	0	11 449 100
<b>Výdaje celkem</b>	<b>40 338 583</b>	<b>0</b>	<b>40 338 583</b>

## **8 DOPLŇKOVÉ VNITROSTÁTNÍ FINANCOVÁNÍ**

V souladu s čl. 16(f) nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 a ve smyslu čl. 89 toho samého nařízení se v současnosti nepředpokládá uplatňování žádného doplňkového vnitrostátního financování rozvoje venkova v ČR. V případě, že by ČR přistoupila k takovému financování během programovacího období 2007 – 2013, projdou tyto podpory standardním notifikačním procesem.

## **9 PRVKY POTŘEBNÉ PRO HODNOCENÍ PODLE PRAVIDEL HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE, PŘÍPADNĚ SEZNAM PROGRAMŮ PODPORY SCHVÁLENÝCH NA ZÁKLADĚ ČLÁNKŮ 87 - 89 SMLOUVY K VYUŽÍVÁNÍ PŘI PROVÁDĚNÍ PROGRAMU**

V souladu s čl. 5 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 podporuje Program rozvoje venkova pouze takové aktivity, které jsou v souladu s primární evropskou legislativou a relevantní sekundární legislativou, s nástroji přijatými v jejich rámci a s politikami a akcemi Společenství, včetně pravidel pro hospodářskou soutěž, o zadávání veřejných zakázek, o ochraně a zlepšování životního prostředí a o odstraňování nerovností a vyrovnávání příležitostí mezi muži a ženami.

### **Ochrana hospodářské soutěže**

Ochrana hospodářské soutěže v oblasti podpor z Programu rozvoje venkova je realizována v souladu s články 81 až 89 Smlouvy a ustanoveními přijatými k jejich provádění.

Na národní úrovni je ústředním orgánem státní správy zabezpečujícím dohled nad dodržováním pravidel hospodářské soutěže Úřad pro ochranu hospodářské soutěže.

### **Veřejné zakázky**

Příjemci pomoci v rámci opatření a podopatření Programu rozvoje venkova, při výběru dodavatelů – smluvních obchodních partnerů postupují v souladu s příslušnou národní legislativou, která je plně slučitelná s *aquis communautaire* v předmětné problematice.

### **Veřejná podpora**

Pravidla veřejné podpory jsou stanovena články 87-89 Smlouvy. Jakákoliv jiná podpora poskytovaná v jakékoliv formě členským státem nebo ze státních prostředků, která narušuje nebo hrozí narušením hospodářské soutěže zvýhodňováním určitých podniků nebo určitého odvětví výroby, pokud ovlivňuje obchod mezi členskými zeměmi, není slučitelná se společným trhem.

Detailní pravidla pro poskytování veřejné podpory v oblasti rozvoje venkova jsou stanovena ve člancích 88 a 89 nařízení Rady 1698/2005 a čl. 57 nařízení Komise 1974/2006.



**Seznam systémů podpory schválených dle článků 87, 88 a 89 Smlouvy, nespádajících pod článek 36 Smlouvy**

Kód opatření	Název systému podpory	Označení zákonnosti systému*	Doba trvání systému podpory
I.1.2.1.	Lesnická technika	Jakákoliv podpora poskytoaná v rámci podopatření bude v souladu s blokovou výjimkou dle nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis	1.7.2007-31.12.2013 Česká republika se zavazuje ke spuštění (účinnosti) podopatření poté, co bude ze strany příslušných orgánů ověřeno, že nemůže dojít k dvojímu financování v rámci daného podopatření (tzn. dané podopatření není financováno rovněž v rámci state aid), a ČR informuje o výsledku Evropskou komisi bez zbytečného prodlení.
I.1.2.2.	Technické vybavení provozoven	Jakákoliv podpora poskytoaná v rámci podopatření bude v souladu s blokovou výjimkou dle nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis	1.7.2007-31.12.2013 Česká republika se zavazuje ke spuštění (účinnosti) podopatření poté, co bude ze strany příslušných orgánů ověřeno, že nemůže dojít k dvojímu financování v rámci daného podopatření (tzn. dané podopatření není financováno rovněž v rámci state aid), a ČR informuje o výsledku Evropskou komisi bez zbytečného prodlení.
I.1.2.3.	Lesnická infrastruktura	Jakákoliv podpora poskytoaná v rámci podopatření bude v souladu s blokovou výjimkou dle nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis	1.7.2007-31.12.2013 Česká republika se zavazuje ke spuštění (účinnosti) podopatření poté, co bude ze strany příslušných orgánů ověřeno, že nemůže dojít k dvojímu financování v rámci daného podopatření (tzn. dané podopatření není financováno rovněž v rámci state aid), a ČR informuje o výsledku Evropskou komisi bez zbytečného prodlení.
III.1.1.	Diverzifikace činností nezemědělské povahy	Bloková výjimka dle nařízení Komise (ES) nařízení Komise 70/2001 ze dne 12.1.2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na státní podpory malým a středním podnikům Registrační číslo: <b>XS144/2007</b>	1.7.2007-31.12.2013
III.1.2.	Podpora zakládání podniků jejich	Bloková výjimka dle nařízení Komise (ES) 1628/2006 ze dne 24. října 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na	1.7.2007-31.12.2013

	rozvoje		vnitrostátní regionální investiční podporu <sup>9</sup> Registrační číslo: <b>XR92/2007</b>	
III.1.3.	Podpora cestovního ruchu		Bloková výjimka dle nařízení Komise (ES) 1628/2006 ze dne 24. října 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na vnitrostátní regionální investiční podporu Registrační číslo: <b>XR91/2007</b>	1.7.2007-31.12.2013
III.2.1.1	Obnova a rozvoj vesnic	a	Bloková výjimka dle nařízení Komise (ES) 1628/2006 ze dne 24. října 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na vnitrostátní regionální investiční podporu Registrační číslo: <b>XR89/2007</b> .	1.7.2007-31.12.2013
III.2.1.2	Občanské vybavení služby	a	Bloková výjimka dle nařízení Komise (ES) 1628/2006 ze dne 24. října 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na vnitrostátní regionální investiční podporu Registrační číslo: <b>XR90/2007</b>	1.7.2007-31.12.2013
III.2.2.2	Kulturní dědictví venkova		Jakákoliv podpora poskytoaná v rámci podopatření bude v souladu s blokovou výjimkou dle nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis – část opatření <sup>10</sup>	1.7.2007-31.12.2013
III 3.1.	Vzdělávání informace	a	Jakákoliv podpora poskytoaná v rámci podopatření bude v souladu s blokovou výjimkou dle nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis	1.7.2007-31.12.2013

### Podpora rovných příležitostí všech osob

Opatření podporující rovné příležitosti všech osob na trhu práce jsou součástí Národního plánu zaměstnanosti, schváleného vládou České republiky dne 5. května 1999 (usnesení č. 418). Tato opatření jsou rozpracována v „Pilíři 4 - Podpora rovných příležitostí všech osob“.

Opatření v tomto pilíři jsou zaměřena na odstranění diskriminace v přístupu k zaměstnání a na posílení právních a institucionálních nástrojů a mechanismů k odstranění všech forem diskriminace na trhu práce. Aby bylo možné přijímat opatření k nápravě, je potřebné zavést systém sledování diskriminačních jevů na trhu práce, resp. provádět pravidelná sociologická šetření. Zároveň je cílem vytvoření podmínek pro přijímání mimořádných dočasných opatření (pozitivních akcí) ve prospěch těch skupin občanů, jejichž přístup k zaměstnání je výrazně

<sup>9</sup> Úřední věstník L 302 , 24/10/2006 S. 0029 - 0040  
<sup>10</sup> Úřední věstník L 379 , 28/12/2006 S. 0005 – 0010

ztížen z důvodu příslušnosti k rase, pohlaví apod. Navržená opatření odpovídají smyslu směrnic Rady EU č.16 - 18 k politice zaměstnanosti.

***Souhrn opatření:***

- posílit právní a institucionální nástroje a mechanismy k odstranění diskriminačních projevů na trhu práce,
- vytvořit reálné možnosti využívání mimořádných dočasných opatření ve prospěch těch skupin občanů, jejichž přístup k zaměstnání je výrazně ztížen,
- monitorovat stav úrovně prosazování práva na zaměstnání u skupin občanů ohrožených diskriminací,
- přispívat k odstraňování neoprávněných rozdílů v odměňování mužů a žen.

Vláda dále schválila svým usnesením č. 236 ze dne 8. dubna 1998, aktualizovaným usnesením vlády č. 452 z 10. května 1999, priority a postupy vlády při prosazování rovných příležitostí všech osob. Jedná se o první vládní dokument, kterým vláda České republiky oficiálně deklarovala svoji vůli účinně přispět k odstraňování existujících věcných a formálních bariér, které ženám brání dosáhnout postavení srovnatelného s muži. Dokument zahrnuje kapitoly o prosazování principu rovnosti mužů i žen jako součásti politiky vlády, právní zabezpečení rovnosti, rovný přístup k ekonomické aktivitě atd., a dále návrhy opatření na vyrovnání rovných příležitostí. Dokument je každoročně aktualizován a předkládán vládě spolu se souhrnnou zprávou o plnění priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti mužů a žen.

***Rovné příležitosti pro muže a ženy.***

V rámci EZFRV je zohledněn a dodržen princip rovných příležitostí pro muže a ženy, a to na úrovni každého projektu. Princip rovných příležitostí je zakotven mimo jiné i v Ústavě České republiky. Tato problematika se prolíná osou IV Leader, která je kompletní metodou řešící situaci na venkově celkově. Princip rovnosti mužů a žen je zohledněn v rámci bodovacích kritérií. Zastoupení mužů a žen bude v rámci PRV sledováno v monitorovacích indikátorech i ve složení Monitorovacího výboru.

Výroční zprávy a závěrečná zpráva o implementaci Programu i hodnotící zprávy budou obsahovat zvláštní kapitolu, která popíše aktivity podniknuté k realizaci cílů v oblasti rovných příležitostí.

Ostatní formy diskriminace nejsou na úrovni jednotlivých opatření ani v rámci Monitorovacího výboru problematické. Rasová diskriminace má v České republice spíše urbánní charakter a venkovských sídel se netýká.

## **10 INFORMACE O DOPLŇKOVOSTI PROGRAMU VE VZTAHU K OPATŘENÍM FINANCOVANÝM DALŠÍMI NÁSTROJI SPOLEČNÉ ZEMĚDĚLSKÉ POLITIKY, PROSTŘEDNICTVÍM POLITIKY SOUDRŽNOSTI A NÁSTROJEM PODPORY SPOLEČENSTVÍ PRO RYBOLOV**

### **10.1 Doplnkovost Programu ve vztahu k opatřením financovaným dalšími nástroji Společné zemědělské politiky**

Vztah Programu k dalším opatřením Společné zemědělské politiky lze hodnotit ve 3 rovinách:

Vztah jednotné platby na plochu (SAPS) a Programu

Vztah národních doplňkových plateb (top-up) a Programu

Vztah společných tržních organizací a Programu

#### **10.1.1 Vztah jednotné platby na plochu (SAPS) a Programu**

ČR jako nový členský stát předpokládá maximální využití možnosti aplikace režimu SAPS, tzv. jednotnou platbu na plochu (Single Area Payment Scheme), tedy prodloužení jeho administrace dle nařízení Rady č. 1782/03 do konce roku 2010.

Hlavním cílem jednotné platby na plochu je zajištění přiměřeného příjmu zemědělců. SAPS je z pohledu Programu nástrojem, kterým se zvýší základní příjmová hladina zemědělského sektoru.

Tato problematika je v podmínkách ČR upravena nařízením vlády č. 144/2005 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování jednotné platby na plochu zemědělské půdy pro kalendářní roky 2005 a 2006.

Objem přímých plateb se každým rokem zvyšuje v rámci vyjednané začleňovací strategie „phasing-in“. Přístupová smlouva a následně nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, v platném znění, stanovují navyšování přímých plateb pro nové členské země v 40 % v roce 2007 a následně každoročně se zvýšením o 10 %.

Za rok 2005 bylo vyplaceno celkem 7,349 mld. Kč (stav k 31.7.06). Tato částka odpovídá výměře 3 481 855,46 ha. V roce 2006 je počítáno s celkovou obálkou 310,457 mil. EUR.

SAPS v roce 2007 bude vyplácen na úrovni 40 % plateb ve Společenství ve složení k 30 dubnu 2004.

#### **10.1.2 Vztah národních doplňkových plateb (top-up) a Programu**

Národní doplňkové platby (tzv. „top-up“) dle čl. 143c nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, v platném znění, mají za cíl dorovnat sníženou konkurenceschopnost citlivých sektorů způsobenou dočasnou nižší úrovní přímých plateb vůči úrovni podpor ve starých členských státech EU. Navýšení plateb je financováno z národních zdrojů ČR. Celková výše platby pro určitý sektor nesmí překročit úroveň danou komunitárním právem (výše podpory na principu „phasing-in“ + 30% nebo úrovně národní podpory v roce 2003 + 10%). U bramborového škrobu je ČR umožněno dorovnat do 100 % unijní sazby. V žádném případě nesmí být překročena úroveň podpory v EU k 30.4.2004.

Národní doplňkové platby jsou nastaveny tak, aby u jednotlivých níže uvedených sektorů byla zajištěna konkurenceschopnost na společném trhu. V ČR jde o sektory:

- pěstování některých plodin na orné půdě (dle přílohy č. IX nařízení Rady (ES) č. 1782/2003),
- pěstování lnu na vlákno,
- chmel,
- skot, ovce, kozy (dále jen „přezvýkavci“),

- pěstování brambor pro výrobu bramborového škrobu.

Navržená opatření v rámci Programu respektují přímé platby a národní doplňkové platby jako nástroje, jejichž cílem je zajištění standardní úrovně konkurenceschopnosti jednotlivých zemědělských sektorů. Program se snaží doplňovat Společnou zemědělskou politiku zaměřenou na příjmy a trh zaměřením na rozvoj venkova:

- V rámci osy I investicemi do projektů napomáhajících zvýšení konkurenceschopnosti zemědělského, lesnického a potravinářského sektoru zejména zvýšením přidané hodnoty produktů. Program klade důraz na modernizaci zemědělství a inovace v zemědělském, lesnickém a zpracovatelském sektoru, s přihlédnutím k nepotravinářskému využití produkce, což přímé platby zajistit nemohou.
- V rámci osy II platbami a investicemi v oblasti zlepšování životního prostředí a krajiny cestou ohleduplného obhospodařování zemědělské a lesní půdy. Program poskytuje kompenzace vícenákladů a ušlých zisků zemědělcům, kteří se dobrovolně zaváží k rozšíření péči o životní prostředí a krajinu a doplňkové nárokové platby za hospodaření v méně příznivých oblastech, což přímé platby zajistit nemohou.
- V rámci osy III doplňkovými příjmy z nezemědělské činnosti, z výroby, z řemesel, z venkovské turistiky a ze služeb ve prospěch zaměstnanosti a kvality života na venkově.

V roce 2005 formou Národních doplňkových plateb k přímým podporám (CNDP) vyplaceno cca 6,8 mld. Kč a v roce 2006 7,4 mld. Kč v sektorech plodiny na orné půdě, len na vlákno, chmel, přežvýkavci a brambory pěstované pro výrobu bramborového škrobu. V roce 2007 je záměrem poskytovat dorovnání do výše 70 % úrovně plateb EU 15. Podmínky poskytování CNDP jsou upraveny nařízením vlády č. 141/2006 Sb., o stanovení některých podmínek národních doplňkových plateb k přímým podporám. Struktura CNDP v roce 2007 bude vycházet ze struktury v předchozích letech. Skutečná realizace národních doplňkových plateb je podmíněna autorizací ze strany EK.

### 10.1.3 Vztah společných tržních organizací a Programu

Mimo výše uvedené přímé platby a národní doplňkové přímé platby budou i nadále využívány mechanismy společných tržních organizací. Jedná se zejména o systém mléčných kvót, podporu prvního zpracování lnu a konopí na vlákno, podporu na zpracování ovoce a zeleniny (rajčata, hrušky, broskve), soukromé skladování, systém zaručených a intervenčních cen, stahování produkce z trhu, intervenční nákupy, exportní dotace, stanovování vstupních cen, krizovou destilaci vín a další opatření, která jsou realizována Státním zemědělským intervenčním fondem.

Komodita mléko a mléčné výrobky je jedna z nejpřísněji regulovaných komodit v rámci společných organizací trhu (SOT), a to od prvovýroby až po obchod.

Systém mléčných kvót patří mezi opatření, které do značné míry ovlivňuje ostatní systémy (opatření) v rámci společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky. Finanční prostředky, týkající se podpory výrobců mléka (držitelů mléčných kvót), jsou poskytovány formou režimu jednotné platby na plochu (SAPS) ze zdrojů EU a dále formou národních doplňkových plateb na chov přežvýkavců ze zdrojů ČR.

Další opatření v rámci SOT mléka a mléčných výrobků jsou hrazeny ze zdrojů EU a jedná se o náklady na subvencované vývozy, náklady na intervenční patření (máslo, SOM) a náklady na podporu vnitřního trhu (týkající se především vnitřní spotřeby másla a SOM). Výjimku tvoří opatření podpory programu „Školní mléko“. V rámci tohoto opatření jsou čerpány finanční prostředky jak ze zdrojů EU, tak ze zdrojů ČR.

Z tržních opatření, které se v rámci SOT v ČR využívají, jsou subvence na podporu vývozu mléka a mléčných výrobků, dále intervenční nákupy, školní mléko, nákup másla neziskovými institucemi a organizacemi, podpora prodeje másla za snížené ceny a poskytování příspěvku na smetanu, máslo a koncentrované máslo používané při výrobě těstovin, zmrzliny a dalších potravin.

SOT s vínem se soustředí zejména na tržní opatření, která mají za cíl snižovat přebytky na trhu, jako jsou nouzová, povinná a dobrovolná destilace, soukromé skladování, vývozní náhrady a podpory na užití ostatních produktů révy vinné. K cílům těchto opatření má Program rozvoje venkova (zejm. agro-environmentální opatření) doplňkový vztah, jelikož lze předpokládat, že s vyšší konkurenceschopností producentů bude menší tlak na jejich využívání.

Kontrolní mechanismy při poskytování plateb musí zajistit dodržení základního principu neposkytování podpory jednomu projektu z více než právními předpisy stanovených zdrojů.

Tržní organizace (pro len a konopí, ovoce a zeleninu) se vedle dalších tržních opatření orientují především na podporu prvních zpracovatelů. Nejedná se tedy o podporu prvovýrobcům. Nedochozí tedy k souběhu podpor v rámci SOT a opatření PRV. Překryv SOT a PRV nenastává ani v rámci způsobilých výdajů a subjektu příjemce podpory. I přesto byla do patřičných opatření doplněna podmínka poskytnutí podpory, a to že pro financování projektu lze využít pouze jeden zdroj financování ze zdrojů EU, zejména pokud jde o podpory dle Přílohy I nařízení Komise (ES) č. 1974/2006. Kontrola dvojího financování bude prováděna před proplacením projektu.

Ve vztahu k těmto opatřením má Program čistě doplňkový vztah a nijak se s cíli společných tržních organizací nekříží. Naopak realizací opatření může dojít ke snížení finanční náročnosti společných tržních organizací. Zvýšením konkurenceschopnosti a kvality produkce se zvýší poptávka po domácí produkci a nepotravinářským využíváním produkce se otevřou nové trhy. Tím se zřejmě sníží přebytky, které by jinak musely být finančně náročně likvidovány.

## **10.2 Doplňkovost Programu ve vztahu k Politice soudržnosti**

Program řeší v ose I problematiku primární zemědělské a lesnické výroby, zpracování zemědělských a lesnických produktů a vzdělávání podporou pro zemědělce, lesníky a zpracovatele na celostátní úrovni, s výjimkou Prahy. Výroba potravin je zahrnuta pouze, pokud je součástí kategorie prvního stupně zpracování podle Přílohy I. Smlouvy o EU.

Program řeší v ose II problematiku systémů zemědělské a lesnické produkce příznivé pro péči o přírodu a krajinu podporou pro zemědělce a lesníky a další subjekty na celostátní úrovni, s výjimkou Prahy (kromě agroenvironmentálních opatření, které lze uplatňovat i na území Prahy).

Program řeší v ose III výhradně místní problematiku venkovských obcí na celém území ČR kromě Prahy týkající se diverzifikace činností zemědělských hospodářství, zakládání mikropodniků do 10 zaměstnanců, venkovské turistiky a péče o dědictví venkova. Výhradně ve venkovských obcích je řešena problematika obnovy a rozvoje vesnic, základní infrastruktury v malém rozsahu (malá lokální dopravní, vodohospodářská a jiná, čistírny odpadních vod do 2000 e.o.) a základní občanské vybavení. Vzdělávání je řešeno výhradně v kontextu s místním rozvojem (diverzifikace, mikropodnikání, venkovská turistika, řemesla, místní služby a dědictví venkova).

**Evropský fond regionálního rozvoje (EFRR)** má regionální zaměření. Bude v návaznosti na osu I. doplňkově řešit podpory zpracovatelského průmyslu, včetně potravinářství, v kategorii

druhého stupně zpracování (tj. mimo Přílohu 1. Smlouvy o EU<sup>11</sup>). Navazuje na osu II podporou projektů ke zvýšení biodiverzity krajiny. V návaznosti na osu III EFRR dále zahrnuje obecné podpory malého a středního podnikání, podporu zařízení na zpracování OZE, cestovního ruchu a služeb (zkvalitnění správy na místní úrovni, služby veřejnosti, informační centra, marketing centrální a regionální, veřejné investice), dále dopravní a technické infrastruktury ve venkovských regionech propojující města a venkovské oblasti, vyšší občanské vybavení a investice mimo venkovské obce a obce venkovského charakteru, a také využití kulturních památek pro cestovní ruch nebo investice mimo venkovské obce. Těmito podporami bude EFRR přispívat k vytváření stabilního prostředí pro řešení nezaměstnanosti, rozvoj inovací a informačních technologií ve venkovském prostoru. Rozhraní mezi OPPI v případě podpory obnovitelných zdrojů energie je vymezeno příjemcem podpory zemědělským podnikatelem. Rozhraní mezi osou III PRV a Regionálními operačními programy je vymezeno počtem obyvatel v obci do 2000 (resp. 500 obyvatel) obyvatel. V případě podpory venkovského cestovního ruchu PRV podporuje zemědělské podnikatele v obcích do 2000 obyvatel (nezemědělské podnikatele pouze s kratší než dvouletou historií).

**Fond soudržnosti (FS)** řeší investice v oblasti životního prostředí a dopravy. Z prostředků Operačního programu Životní prostředí budou podpořeny mimo jiné čistírny odpadních vod v územích vyžadujících zvláštní ochranu (NP, CHKO, lokality soustavy Natura 2000, ochranná pásma NP) bez omezení velikosti a na ostatních územích aglomerace od 2000 e.o. a také investice vodohospodářské v krajině u nezemědělských subjektů. PRV navazuje investicemi do vodohospodářské infrastruktury v aglomeracích do 2000 e.o. obyvatel mimo území vyžadující zvláštní ochranu. Rozhraní mezi OP ŽP v případě podpory OZE je vymezeno příjemcem podpory – PRV podporuje pouze zemědělské podnikatele a zpracování biomasy.

**Evropský sociální fond (ESF)** navazuje na opatření osy III podporami pro obecnou vzdělanost na venkově, budování schopností místní administrativy, začleňování skupin obyvatelstva, rekvalifikačními kurzy a využíváním internetových sítí. Program rozvoje venkova (EAFRD-MZe) podpoří vzdělávání, poradenství a informace pro zemědělské subjekty a subjekty lesního hospodářství v oblastech působnosti EAFRD, a pro jiné subjekty na venkově místně specifické vzdělávání a informace v zájmu rozvoje podnikání.

**Life+** navazuje na osu II podporou projektů zaměřených na biologickou rozmanitost.

Výše uvedené zaměření podpor v rámci ostatních podpůrných nástrojů Politiky soudržnosti jasně demonstruje, že nebude docházet k překryvům mezi opatřeními EZFRV a ostatními fondy EU.

---

<sup>11</sup> Předpokládá se, že v souladu s Přílohou I. - Smlouvy o založení Evropského společenství atomové energie (Římská smlouva), uzavřené 25. března 1957, budou předmětem podpor ze zdrojů a programů Ministerstva zemědělství zejména podniky tohoto typu: mlékárny, mlýny a pekárny, lihovary, cukrovary, podniky na zpracování rostlinných olejů, vinařské podniky, a další podniky zpracovávající zemědělské suroviny. Naopak podniky na zpracování masa, včetně masa rybiho, a výrobu masných výrobků budou do podpor začleněny jen v oblasti od porážky zvířat až do výroby baleného masa. Výjimku budou tvořit mikropodniky do deseti zaměstnanců, zejména s regionálními specialitami a bio-potravinami. Ostatní masné výrobky a další zpracování je předmětem podpor politiky soudržnosti v rámci programu EFRR na podporu podnikání a inovací Ministerstva průmyslu a obchodu.

### **10.3 Doplnkovost Programu ve vztahu k nástroji podpory Společenství pro rybolov**

Opatření Programu budou vytvářet vhodné podmínky pro rozvoj rybolovu v ČR příznivým příspěvkem k hospodaření s vodou v krajině a příspěvkem k čištění odpadních vod malých obcí.

V souladu s nařízením Rady (ES) č. 1198/2006/ES je zajištěno využití živých vodních zdrojů a podpora aquakultury, které povedou k udržitelným hospodářským, environmentálním a sociálním podmínkám.

Mezi podporami poskytovanými z ERF a EAFRD neexistují žádné potenciální překryvy. Podpory poskytované z ERF doplňují škálu opatření Programu v oblastech širšího vztahu rybníčního fenoménu v ČR ke kulturní krajině s cílem udržitelného využívání produkce ryb, zejména v rámci realizací opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí a zvýšení ekologické stability krajiny nebo opatření ke zpřístupnění pozemků.

Fond ERF je úzce zaměřen na zajištění potřebných struktur nutných pro vytváření pracovních míst v rybářském sektoru a postupného zvyšování kvality produkovaných a zpracovávaných výrobků pocházejících z akvakultury nebo rybolovu. Znamená to především zachování kulturního dědictví, které v našich regionech představuje rybníkářství.

Rovněž existují styčné body rekreačního potenciálu naší zemědělské krajiny a mimoprodukčních funkcí rybníků.

Sportovní rybolov v rybářských revírech může představovat další důležitý příspěvek z hlediska využívání turistického a rekreačního potenciálu venkova.

Koordinace mezi oběma programy, tzn. Programem rozvoje venkova a Operačním programem rybníkářství je zajištěna na centrální úrovni Národního strategického referenčního rámce, pro který byl ustaven tzv. Řídící koordinační výbor. Tento orgán, složený ze zástupců všech dotčených ministerstev (včetně MZe) je zodpovědný za koordinaci nastavení podmínek mezi jednotlivými fondy / programy tak, aby nedocházelo k překryvům a zároveň byl do maximální možné míry využitý synergický efekt mezi podporami. Na interní úrovni je koordinace mezi EAFRD a EFF zajištěna organizačním uspořádáním MZe, kdy útvar zodpovědný za přípravu a implementaci Programu rozvoje venkova a útvar zodpovědný za přípravu a implementaci Operačního programu rybníkářství podléhají témuž náměstkovi.



## **11 PROVÁDĚCÍ OPATŘENÍ K PROGRAMU**

### **11.1 Prováděcí opatření k programu**

V souladu s nařízením Rady (ES) č. 1698/2005 článek 16 jsou v rámci této kapitoly stanovena prováděcí pravidla programu. Program rozvoje venkova, který zajišťuje působení Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, blíže specifikuje v souladu s NR 1698/2005 čl. 15 strategie v jednotlivých osách stanovených Národním strategickým plánem rozvoje venkova do prováděcí úrovně a zajišťuje tak jeho efektivní realizaci.

Podrobnější prováděcí pravidla budou stanovena v Pravidlech nebo příslušných nařízeních vlády, a to dle typu opatření. V rámci programu a jednotlivých os rozlišujeme dva typy opatření. Opatření projektového (investičního) charakteru, tj. většina opatření v rámci os I, III a IV a opatření nárokového charakteru, tj. většina opatření v rámci osy II.

### **11.2 Určení orgánů pověřených prováděním Programu**

#### **11.2.1 Řídící orgán**

V souladu s nařízením Rady (ES) č. 1698/2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) zodpovídá řídicí orgán za účinné a správné řízení a provádění Programu rozvoje venkova ČR na období 2007 - 2013 v rámci EZFRV. Řídícím orgánem je Ministerstvo zemědělství, Těšnov 17, 117 05 Praha 1.

Řídící orgán (ŘO) v souladu s čl. 75 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005:

- a) zajišťuje, aby veškeré operace určené k financování byly vybírány podle kritérií platných pro Program rozvoje venkova;
- b) zajišťuje existenci elektronického systému pro záznam a uchovávání statistických údajů o provádění Programu, který vyhovuje i účelům monitorování a hodnocení;
- c) zajišťuje, aby hodnocení Programu bylo prováděno ve lhůtách stanovených nařízením Rady (ES) č. 1698/2005 a aby bylo v souladu se společným rámcem pro hodnocení a monitorování, a předkládá provedená hodnocení Komisi;
- d) řídí monitorovací výbor a zasílá mu podklady potřebné k monitorování provádění Programu z hlediska plnění jeho konkrétních cílů;
- e) zajišťuje informovanost a publicitu podle čl. 76 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, tj. poskytování informací pro veřejnosti o Národním strategickém plánu, Programu rozvoje venkova a příspěvku Společenství;
- f) vypracovává výroční zprávy o pokroku a po schválení monitorovacím výborem je předkládá Komisi;
- g) zajišťuje přípravu národních obecně závazných předpisů, v souladu s politikou Společenství, na základě kterých bude platební agentura provádět jednotlivá opatření a zajišťuje jejich metodický výklad;
- h) některé činnosti realizace Programu bude Řídící orgán delegovat smluvní formou na Platební agenturu.

#### **11.2.2 Platební agentura**

Platební agentura (dále jen „PA“) provádí administraci a kontrolu žádostí o podporu v rámci opatření EZFRV. PA zajistí platby všech opatření EARFD. Pro zajištění tohoto úkolu bude využito stávající struktury Státního zemědělského intervenčního fondu (dále jen „SZIF“)

akreditované platební agentury pro EZOZF. SZIF bude jedinou akreditovanou platební agenturou pro provádění opatření rozvoje venkova. SZIF má regionální pracoviště na úrovni NUTS 2 pokrývajících všechny regiony NUTS 2 České republiky.

SZIF je právnickou osobou vzniklou na základě zákona č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu. Na základě §2c zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, má kompetence provádět opatření k rozvoji venkova.

V souladu s nařízením Rady (ES) č. 1290/2005 čl.6 SZIF, jakožto platební agentura, zajišťuje provádění plateb, sděluje a uchovává o nich informace a poskytuje záruky, že:

- a) oprávněnost žádostí a přidělování podpory v rámci rozvoje venkova, stejně jako soulad žádostí s pravidly Společenství, jsou kontrolovány před autorizací platby;
- b) provedené platby jsou správně a úplně zaúčtovány;
- c) kontroly stanovené právními předpisy Společenství jsou prováděny;
- d) požadované doklady jsou předkládány ve lhůtách a ve formě stanovené právními předpisy Společenství a legislativou ČR;
- e) doklady jsou přístupné a uchovávány tak, že je zaručena jejich úplnost, platnost a čitelnost po celou dobu, včetně dokladů uchovávaných v elektronické podobě ve smyslu právních předpisů Společenství.

SZIF z pohledu provádění opatření EZFRV dále zajišťuje:

- f) metodické řízení administrace a kontroly uplatňování opatření EZFRV s cílem zajistit jednotný přístup ve všech regionech NUTS 2 (mj. integrované postupy příjmu a zpracování žádostí, provádění administrativních kontrol, metodika provádění a vyhodnocování kontrol na místě),
- g) vývoj a trvalou údržbu používaného informačního systému pro administraci, kontrolu, výplatu a zaúčtování podpor poskytovaných v rámci opatření EZFRV, sběr dat pro monitorování a hodnocení v rozsahu delegovaných činností SZIF,
- h) příjem žádostí o podporu v rámci opatření EZFRV, jejich zadávání do informačního systému,
- i) administrativní kontrolu a sledování souladu projektů, jež jsou předmětem podaných žádostí, s právními předpisy a pravidly Programu,
- j) provádění výběru subjektů pro kontrolu na místě na základě zpracovaných analýz rizik a způsobem v souladu s legislativou ES,
- k) sestavení plánu kontrol, jeho dodržování a aktualizaci,
- l) provádění a vyhodnocení kontrol na místě u žadatelů dle stanoveného plánu v souladu s platnou právní úpravou Společenství,
- m) zajišťuje uzavírání dohod o delegování vybraných činností na jiné orgány státní správy, pokud to je delegovaná činnost nutná pro efektivní výkon kontrolních činností,
- n) vydávání rozhodnutí konečným příjemcům podpory u nárokových opatření nebo uzavírání smluv (dohod) u opatření projektového charakteru s příjemci podpory, které zahrnují stanovený objem finančních prostředků a podmínky, za nichž jsou tyto prostředky z fondu EZFRV a z národních zdrojů ČR poskytovány,
- o) na základě vydaných rozhodnutí nebo smluv provádění plateb,
- p) spolupráci s Řídicím orgánem při přípravě podkladů pro výroční a závěrečnou zprávu o realizaci Programu v rozsahu delegovaných činností SZIF, na základě písemného

zadání Řídícího orgánu,

- q) informace pro žadatele o podporu v rámci opatření EZFRV související s výkonem funkce platební agentury, zejména s ohledem na podmínky a prostředky podávání žádostí a jejich náležitosti,
- r) činnost a administraci výběrové komise (je-li tato využívána pro výběr žádostí). Členy komise navrhuje, jmenuje a odvolává ministr zemědělství.

### **11.2.3 Kompetentní orgán**

Kompetentní orgán se zřizuje v rámci struktury Ministerstva financí na základě usnesení vlády č. 603/2006 ze dne 24. května 2006 k finančním tokům Společné zemědělské politiky a Společné rybářské politiky v České republice pro období let 2007 až 2013 a jejich institucionálnímu zabezpečení.

Tento orgán je kompetentní vydat nebo odebrat akreditaci platební agentuře a vykonávat úkoly v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1290/2005 a prováděcími předpisy ve smyslu akreditace platebních agentur a dalších subjektů a vyřizování plateb účtů EZZF a EZFRV.

### **11.2.4 Certifikační subjekt**

Certifikační subjekt bude zřízen v rámci struktury Ministerstva financí na základě ustanovení kompetentním orgánem. Tento orgán bude ověřovat účty Platební agentury - SZIF, pokud jde o jejich pravdivost, úplnost a přesnost, s přihlédnutím k zavedenému systému řízení a kontroly v souladu s nařízením Komise (ES) kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1290/2005, pokud jde o akreditaci platebních agentur a dalších subjektů a schválení účetní závěrky EZZF a EZFRV.

### **11.2.5 Kontaktní bod AFCOS**

Centrálním bodem AFCOS je Nejvyšší státní zastupitelství, které je odpovědné v boji proti podvodům. Kontaktním bodem AFCOS za oblast EZOF, EZZF, ERV, EZFRV je Ministerstvo zemědělství ČR.

V souladu s nařízením Komise č.1848/2006 přijímá kontaktní bod AFCOS Ministerstva zemědělství ČR ve vnitřní úrovni hlášení o podezření na nesrovnalost a hlášení o nesrovnalosti a vykonává další činnosti dle nařízení Komise č.1848/2006.

## **11.3 Sankce a pokuty**

Sankce a pokuty vymezí podrobně Pravidla nebo národní prováděcí předpis.

V případě nedodržení podmínek tohoto Programu, smlouvy nebo rozhodnutí o poskytnutí podpory a schváleného projektu, k němuž se rozhodnutí nebo smlouva vztahuje, nebo příjemce podpory neodstraní ve stanovené lhůtě závady zjištěné při kontrole na místě, může být příjemci v následujícím roce podpora snížena nebo zcela odejmuta (u opatření, u kterých se vydávají rozhodnutí, může být poskytnutí podpory zamítnuto ještě v daném roce, ve kterém k porušení podmínek došlo).

Sankce pro osu I budou mít charakter vrácení stanoveného procenta podpory, včetně penále, v případě, že žadatel nedodrží závazky spojené s poskytnutím podpory.

Sankce pro osu II u opatření typu vyrovnávacího příspěvku na plochu budou mít charakter snížení, nebo úplného zrušení příslušné platby, jejíž závazné podmínky byly porušeny. U víceletých závazků může dojít i ke zpětnému vrácení již poskytnuté dotace. V ostatních typech plateb bude postupováno obdobně, jako pro osu I.

Sankce pro osu III a IV budou mít charakter vrácení stanoveného procenta podpory v případě, že žadatel nedodrží závazky spojené s poskytnutím podpory.

#### **11.4 Nesrovnalosti a boj proti podvodům**

ČR jako nově přichozí země do EU přijala usnesením vlády z 12.05.2004 č. 456 "Národní strategii v boji proti podvodným jednáním poškozujícím nebo ohrožujícím finanční zájmy Evropských společenství", které založilo síť AFCOS v ČR.

Kontaktní bod AFCOS Ministerstva zemědělství ČR, zřízený podle "Národní strategie", je určeným orgánem odpovědným za hlášení nesrovnalostí z EZOZF, EZZF, ERV, EZFRV. Přijímá ve vnitřní úrovni hlášení přijímá podezření na nesrovnalost a hlášení o nesrovnalosti. Takto hlášená podezření na nesrovnalost a nesrovnalost je kontrolováno (v rozsahu úplnosti, formální správnosti, limitu, výjimek atd) kontaktním bodem AFCOS Ministerstva zemědělství ČR a následně zasláno ve vnější úrovni hlášení prostřednictvím AFIS do OLAFu a Nejvyššímu státnímu zastupitelství.

Kontaktní bod AFCOS Ministerstva zemědělství ČR přijímá hlášení nesrovnalostí v oblasti financování SZP od platební agentury. Platební agentura informuje čtvrtletně v celkovém přehledu o přijatých opatřeních v oblasti nesrovnalostí.

Kontaktní bod AFCOS Ministerstva zemědělství ČR informuje OLAF prostřednictvím AFIS v průběhu 1 měsíce po skončení každého čtvrtletí o hlášených nesrovnalostech (podle článku 3 nebo 5) včetně "negativního" hlášení.

#### **11.5 Finanční toky**

Nastavení finančních toků v rámci EZFRV se řídí nařízením Rady (ES) č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a současně nařízením Rady (ES) č. 1290/2005 o financování Společné zemědělské politiky. Výdaje EZFRV uvedené v čl. 4 nařízení Rady (ES) č. 1290/2005 mohou být financovány Společenstvím jen, pokud je uskutečnila akreditovaná platební agentura (SZIF). Mezi příjmy z evropských prostředků, které mohou být poskytnuty, aniž by je uskutečnila akreditovaná platební agentura, tak patří pouze výdaje uvedené v čl. 5 nařízení Rady (ES) č. 1290/2005, který specifikuje jiné druhy financování, tj. na ústřední úrovni z podnětu Komise nebo jejím jménem mohou být financována opatření zaměřená na přípravu, sledování, správní a technickou pomoc, hodnocení, audit a kontrolu, která jsou nezbytná pro provádění Společné zemědělské politiky, včetně rozvoje venkova.

- Pro všechny osy EZFRV budou finanční toky nastaveny jednotně.
- V zájmu zjednodušení a sjednocení současného „duálního“ systému budou finanční toky pro EZFRV koncipovány podle tzv. záruční linie, tj. podle modelu záruční sekce EAGGF (dnes užívané pro HRDP).
- MZe bude mít pro svou výdajovou kapitolu rozpočtovány prostředky určené pro předfinancování všech výdajů EZFRV, tj. celkovou alokaci složenou z evropské i české spoluúčasti. Na základě žádosti Platební agentury – SZIF MZe vydá Rozhodnutí o poskytnutí dotace Platební agentuře – SZIF. Ta pak na základě rozhodnutí nebo smlouvy o poskytnutí pomoci konečnému příjemci vyplatí prostředky konečným příjemcům. Evropskou spoluúcast obdrží MZe na příjmový účet poté, co SZIF odešle hlášení Komisi o uskutečněných výdajích.
- Administraci podpůrných opatření (příjem a schvalování žádostí) bude provádět SZIF, přičemž zůstane jedinou platební agenturou – model jedné platební agentury bude nadále zachován.

## **Instituce**

Platební agentura – Státní zemědělský intervenční fond.

Řídící orgán – Ministerstvo zemědělství

Certifikační subjekt – jeho ustanovení bude v kompetenci Ministerstva financí.

Kompetentní orgán – Ministerstvo financí

Kontaktní bod AFCOS - Ministerstvo zemědělství

## **11.6 Popis systémů monitorování a hodnocení**

### **11.6.1 Obecné zásady**

Za monitoring EZFRV zodpovídá v souladu s čl. 75 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 řídicí orgán EZFRV.

V souladu s články 77 – 79 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 bude na realizaci EZFRV dohlížet Monitorovací výbor EZFRV.

Řídící orgán zajistí s využitím informačního systému sběr finančních i statistických informací, který umožní výměnu dat s Evropskou komisí.

Monitorovací systém EZFRV umožní sledování realizace EZFRV na úrovni projektu a bude propojen s informačním systémem Ministerstva zemědělství a Ministerstva financí, který umožní kontinuální sledování finančních toků.

Řídící orgán zodpovídá za pořizování a aktualizaci dat do monitorovacího systému. Do tří měsíců po schválení Programu a po odsouhlasení příspěvku z fondu EZFRV bude ustaven Monitorovací výbor EZFRV, jehož úkolem bude projednat a schválit kritéria pro výběr projektů.

### **11.6.2 Složení monitorovacího výboru**

Monitorovací výbor EZFRV bude ustanoven Ministerstvem zemědělství. Návrh složení bude připraven ve spolupráci s partnery z vládních i nevládních institucí a bude mít vyvážený podíl mužů a žen. Podrobnosti týkající se složení, organizace a činnosti Monitorovacího výboru EZFRV budou uvedeny ve Statutu a jednacím řádu Monitorovacího výboru EZFRV.

Předsedou Monitorovacího výboru EZFRV bude zástupce Řídícího orgánu MZe, jeho členy budou zástupci MMR, MŽP, MPO a dalších ministerstev, v jejichž gesci je problematika Programu, SZIF, ekonomičtí a sociální partneři, zástupci nevládních organizací, a s hlasem poradním také zástupci Evropské komise.

### **11.6.3 Úkoly monitorovacího výboru**

Povinností Monitorovacího výboru EZFRV je dohlížet na realizaci EZFRV, zvláště sledovat soulad s nařízeními Evropské komise a legislativou České republiky, naplňování cílů EZFRV, účinnost využívání veřejných zdrojů a další.

Monitorovací výbor EZFRV na základě podkladů připravených řídicím orgánem nebo na základě vlastních zjištění a doporučení a v souladu s články 78 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 má tyto úkoly:

- a) schvaluje výběrová kritéria pro financované operace, a to do čtyř měsíců po rozhodnutí o schválení Programu. Tato výběrová kritéria se upravují podle potřeb programování;
- b) na základě dokladů předložených řídicím orgánem pravidelně hodnotí pokrok dosažený při plnění konkrétních cílů Programu;

- c) přezkoumává výsledky provádění, zejména dosahování cílů stanovených pro každou prioritní osu a průběžná hodnocení;
- d) projednává a schvaluje výroční zprávu o pokroku a poslední zprávu o pokroku před jejich odesláním Komisi;
- e) může řídicímu orgánu navrhnout jakoukoli úpravu nebo přezkum Programu za účelem dosažení cílů EZFRV vymezených v článku 4 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 nebo může řídicímu orgánu navrhnout jakoukoli úpravu nebo přezkum Programu za účelem dosažení cílů fondu nebo zdokonalení jeho řízení včetně finančního řízení;
- f) projednává a schvaluje všechny návrhy na změnu obsahu rozhodnutí Komise o příspěvku z fondu.

Řídicí orgán EZFRV vypracuje ve spolupráci s Monitorovacím výborem návrh Statutu a jednacího řádu schvalovaný ministrem zemědělství.

#### **11.6.4 Monitorování řídicím orgánem**

Informace a datech o EZFRV budou využity pro vypracování návrhu výročních zpráv o realizaci EZFRV, které budou předávány Monitorovacímu výboru EZFRV, SZIF, Ministerstvu zemědělství, Ministerstvu financí a dalším institucím. Sběr informací se bude provádět na měsíčním základě a fyzický monitoring na čtvrtletním základě. Poprvé v roce 2008 a pak každoročně do 30.6. předloží řídicí orgán Komisi výroční zprávu o pokroku dosaženém při provádění Programu. Poslední zprávu o pokroku dosaženém při provádění Programu předloží řídicí orgán Komisi nejpozději do 30.6.2016. Data budou zpracována rovněž za regionální úroveň.

#### **11.6.5 Výroční zprávy o pokroku**

- Výroční zprávy o pokroku budou obsahovat tyto prvky:
- změny všeobecných podmínek, které mají přímý vliv na podmínky provádění Programu, jakož i změny politik Společenství i vnitrostátních politik ovlivňujících soulad mezi fondem a dalšími finančními nástroji;
- pokrok Programu z hlediska stanovených cílů na základě ukazatelů týkajících se výstupů a výsledků;
- finanční provádění Programu, přičemž pro každé opatření je uveden výkaz výdajů proplacených příjemcům; pokud se Program týká regionů způsobilých podle Cíle Konvergence, výdaje se uvádějí zvlášť;
- přehled průběžného hodnocení podle čl. 86 odst. 3 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005;
- kroky podniknuté řídicím orgánem a monitorovacím výborem k zajištění kvality a účinnosti provádění Programu, zejména:
- opatření pro monitorování a hodnocení;
- přehled hlavních problémů zjištěných při řízení Programu a veškerých přijatých opatření, včetně reakce na připomínky podle článku 83 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005;
- využití technické pomoci;
- kroky podniknuté k zajištění publicity Programu podle článku 76 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005;
- prohlášení o souladu s politikami Společenství v rámci podpory, včetně popisu zjištěných problémů a opatření přijatých k jejich řešení;
- případný převod podpory vrácené podle článku 33 nařízení Rady (ES) č. 1290/2005 o financování Společné zemědělské politiky.

### **11.6.6 Monitorovací systém**

Řídící orgán definuje požadavky na strukturu dat potřebných pro sledování indikátorů pro monitoring jednotlivých opatření. Data pro monitoring bude poskytovat žádost, příjemci podpory a platební agentura na základě smlouvy o poskytování dat. Jde zejména o indikátory kvantitativního charakteru.

Sledování indikátorů kvalitativního charakteru zajistí Řídící orgán od třetích specializovaných subjektů.

Řídící orgán je zodpovědný za vyhodnocení dodaných dat a za kontrolu jejich úplnosti.

### **11.6.7 Hodnocení Programu**

Politika a Program rozvoje venkova jsou hodnoceny ex-ante, v polovině období a ex-post podle článků 84 až 87 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005.

Cílem hodnocení je zvýšit kvalitu, účinnost a efektivitu provádění Programu pro rozvoj venkova. Hodnotí se účinek Programu z hlediska strategických směrů Společenství podle článku 9 a problémy rozvoje venkova charakteristické pro dotyčné členské státy a regiony, přičemž se přihlíží k požadavkům udržitelného rozvoje a k vlivu na životní prostředí, jakož i k plnění požadavků příslušných právních předpisů Společenství.

Hodnocení je prováděno z pověření členských států nebo Komise. Hodnocení podle bodu 1 provádí nezávislí hodnotitelé. Výsledky musí být k dispozici v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise. Členské státy poskytují lidské a finanční zdroje potřebné pro provedení hodnocení, organizují tvorbu a shromažďování potřebných údajů a využívají jednotlivých údajů získaných v rámci systému monitorování. Členské státy a Komise schvalují metody a pravidla hodnocení, které se použijí z podnětu Komise jako rámec podle článku 80 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005.

#### **Hodnocení ex-ante**

Účelem předběžného hodnocení je ověřit vhodnost navrhované strategie, priority a opatření, včetně finančních alokací, a to v rámci přípravy programového dokumentu EZFRV.

Předběžné hodnocení EZFRV provedlo pracoviště Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, zpracovatelé Prof. Ing. František Střeleček, CSc., Prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc., konzultant Morten Kvistgaard, Dánsko.

#### **Hodnocení v polovině období a hodnocení ex-post**

Řídící orgán Programu a monitorovací výbor bude od roku 2008 předkládat každým rokem monitorovacímu výboru zprávu o výsledcích průběžného hodnocení. Přehled hodnocení tvoří součást výroční zprávy o pokroku podle článku 82 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005.

V roce 2010 se průběžné hodnocení provede formou samostatné zprávy obsahující hodnocení v polovině období. Toto hodnocení v polovině období navrhuje opatření ke zlepšení kvality Programu a jeho provádění. Z podnětu Komise se vypracuje přehled zpráv obsahujících hodnocení v polovině období. V roce 2015 se průběžné hodnocení provede formou samostatné zprávy obsahující hodnocení ex-post.

Přehled hodnocení ex-post se vyhotovuje z pověření Komise a ve spolupráci s členskými státy a s řídicím orgánem, který shromažďuje údaje potřebné pro jeho vyhotovení. Přehled hodnocení ex-post bude dokončen nejpozději do 31. prosince 2016.

Vzhledem k zajištění nezávislosti hodnocení a potřebě řízení hodnotící činnosti externími subjekty, zřídí Ministerstvo zemědělství samostatný útvar, pověřený koordinací hodnotící činnosti pro programy v gesci Ministerstva zemědělství podporované z fondů EZFRV i ERF.

## **11.7 Zajištění propagace Programu / Komunikační plán**

V souladu s článkem 76 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 z 21. září 2005 zodpovídá Řídící orgán za propagaci a šíření informací o PRV. Tyto aktivity mají za úkol přispět k transparentnosti vůči potenciálnímu a konečnému příjemci pomoci a zajistit informování široké veřejnosti.

Základní podmínkou účelného využití Programu rozvoje venkova je odpovídající úroveň informovanosti nejen veřejnosti, ale i zájmových a zemědělských a lesnických svazů a sdružení a partnerů v oblasti rozvoje venkova.

Pracovní verze Programu rozvoje venkova byly publikovány v elektronické podobě na internetových stránkách MZe, MŽP, ČZU a VÚZE a k těmto verzím proběhlo mnoho regionálních konferencí.

Obecným cílem je:

1. informovat veřejnost o úloze PRV a podporovat publicitu jeho jednotlivých opatření tak, aby PRV plnil plně svoji roli a byla zaručena transparentnost pomoci,
2. informovat veřejnost o úloze, kterou hraje Společenství v rozvoji zemědělství a venkovských oblastí a o pomoci, kterou pro tento účel poskytuje a o výsledcích této pomoci a tím zvýšit povědomí veřejnosti o činnosti Evropské unie.

Krátkodobé cíle Komunikačního plánu:

1. zvýšit povědomí a znalost obsahu PRV,
2. cílové skupiny účinně informovat o možnostech, které nabízí PRV,
3. cílové skupiny účinně informovat o požadavcích na účast v PRV,
4. zajistit snadný a rychlý přístup k informacím o řízení a správě fondu, včetně informací o úloze institucí Evropské unie,
5. na vyžádání poskytovat vhodné a dostatečné informace o PRV a jednotlivých projektech.

### **Cílové skupiny**

- zemědělští prvovýrobci,
- regionální a místní orgány a jiné příslušné veřejné orgány,
- hospodářští a sociální partneři,
- nevládní organizace, zejména subjekty prosazující rovnoprávnost mezi muži a ženami a subjekty vyvíjející činnost na ochranu a zlepšování ŽP,
- zemědělské a potravinářské státní instituce,
- nevládní zemědělské organizace,
- vysoké a střední školy se zemědělským zaměřením a výzkumné ústavy,
- informační média – rozhlas, televize, www stránky, noviny a časopisy.



### **Způsob komunikace s cílovými skupinami**

Pro poskytování informací o Programu bude orgán odpovědný za realizaci Programu rozvoje venkova využívat především:

- tisk, rozhlas, televizi (tisková oddělení, informační agentury, tiskové kanceláře atd.),
- vlastní propagační materiály (brožury, letáky, publikace, videokazety atd.),
- informační akce, semináře, konference a meetingy s cílovými skupinami,
- internet,
- poskytnuté informační kanály jednotlivých cílových skupin pro větší efektivitu a přesnost umístění informace,
- poradenská centra na ZA a PÚ MZe na NUTS 4,
- vyškolené poradce ÚZPI.

### **Poskytované informace**

Budou poskytovány takové informace, aby jednotlivé cílové skupiny, kterým budou určeny, získaly přesné, jasné a aktuální informace o jednotlivých opatřeních Programu rozvoje venkova, aby ty mohly v rámci Programu plně využít možnosti, které tento Program nabízí. Tyto informace musí klást důraz na účel Programu, roli Evropské unie a dodržení veškerých právních předpisů souvisejících s Programem rozvoje venkova.

### **Odpovědnost za komunikaci**

Odpovědnou a koordinační jednotkou je odbor Řídící orgán EAFRD, který bude spolupracovat s odborem komunikace a odborem vzdělávání a výzkumu Ministerstva zemědělství, případně jinými partnery. Řídící orgán podle čl. 76 nařízení Rady č. 1698/2005 je zodpovědný za provádění publicity takto:

- informuje možné příjemce, profesní organizace, ekonomické a sociální partnery, subjekty zabývající se prosazováním rovnosti mezi muži a ženami a dotčené nevládní organizace, včetně organizací zabývajících se ochranou životního prostředí, o možnostech, které Program nabízí, a o pravidlech pro přístup k financování prostřednictvím Programu;
- informuje příjemce příspěvku Společenství, mj. o obsahu Programu a výzvách k podávání projektů a žádostí a o povinnostech používání odděleného účetnictví, zaznamenávání a poskytování údajů řídicímu orgánu o výstupech a výsledcích realizace;
- informuje veřejnost o úloze Společenství v Programu a o výsledcích tohoto Programu.

Podrobný rozpis aktivit je součástí ročních plánů propagace. Veškeré realizované aktivity budou odpovídat specifickým požadavkům a nárokům jednotlivých cílových skupin a budou průběžně analyzovány a přizpůsobovány jejich aktuálním potřebám. Aktivity bude zajišťovat ministerstvo zemědělství částečně samo, částečně ve spolupráci s externími dodavateli.

### **Financování komunikačního plánu**

Komunikační plán bude částečně realizován a financován v rámci jednotlivých projektů v opatření 3.1 Technická pomoc. Indikativní rozpočet pro realizaci komunikačního akčního plánu pro období 2007-2013 činí 10% rozpočtu opatření 3.1 Technická pomoc, t.j. cca € 1,8 mil (zhruba 50 mil Kč) na období 2007-2013.

Termín pro spuštění komunikačního plánu je rok 2007.

## 12 URČENÍ PARTNERŮ PODLE ČLÁNKU 6 NAŘÍZENÍ RADY A VÝSLEDKY KONZULTACÍ S PARTNERY

### 12.1 Určení partnerů

Partnerství v podmínkách České republiky se soustřeďuje na klíčové otázky ovlivňující vyvážený sociální, ekonomický a environmentální rozvoj českého a moravského venkova prostřednictvím spolupráce na celostátní, regionální a místní úrovni, a je uskutečňováno těmito nejrepresentativnějšími subjekty (dále jen „partnerství“):

Resortními partnery ve vztahu k rozvoji venkova a celé problematice řešené v rámci EZFRV jsou zejména tato ministerstva: **Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (MMR ČR), Ministerstvo životního prostředí ČR (MŽP ČR), Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR (MPO ČR), Ministerstvo kultury ČR (MK ČR), Ministerstvo financí ČR (MF ČR) a Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (MPSV ČR).**

Dále **Český statistický úřad (ČSÚ)**, který shromažďuje údaje pro orgány státní správy a regionální samosprávy, publikuje přehled o průzkumech ve Statistickém věstníku a provádí průzkumy o fyzických osobách v souladu s příslušnými právními předpisy.

**Z regionálního pohledu** je partnerství zajišťováno v součinnosti s **krajskými samosprávami**, s regionálními pobočkami níže uvedených celostátních odborných a profesních organizací a s **obcemi**. Významnou roli při vytváření a zkvalitňování partnerství na subregionální a místní úrovni sehrávají zejména **místní akční skupiny** venkovských mikroregionů, které úzce spolupracují se všemi aktéry na venkově (veřejná správa, úřady práce, podnikatelské a profesní svazy, obyvatelé, spolky, zájmová sdružení - Sokol, hasiči, myslivci, kulturní a folklorní soubory apod.) a zapojují se aktivně do partnerství Leader.

**Partnerskými nevládními organizacemi jsou zejména:**

**Agrární komora ČR (AK ČR)** je organizace – právnická osoba zapsaná v obchodním rejstříku založená na základě zákona č.301/1992 Sb. Sdružuje 71 okresních agrárních komor a 59 profesních organizací. Cílem Agrární komory je podporovat podnikatelské aktivity svých členů, propagovat a chránit jejich zájmy a starat se o jejich potřeby a účastní se také zakládání odbytových organizací zemědělců.

**Potravinářská komora ČR (PK ČR)** je zájmovým sdružením právnických osob a plní funkci zájmového neziskového sdružení pro všechny potravinářské obory a obory zpracování zemědělských produktů, reprezentuje obor potravinářství vůči orgánům státní správy a obdobným organizacím v EU, včetně organizací se světovou působností a všech organizací, jejichž činnost souvisí se zájmy podnikatelů zpracovatelského průmyslu. Poskytuje potravinářské odborné a technologické poradenství a spolupracuje s ostatními oborovými svazy, které mají k oboru vztah.

**Asociace soukromého zemědělství (ASZ)** vznikla v květnu 1998 jako organizace nezávislá na AK ČR s cílem sdružení tehdy existujících jednotlivých organizací soukromých zemědělců ČR. Je dobrovolnou stavovskou organizací soukromých zemědělců a její činnost vychází z důsledného respektování starých selských tradic a z přesvědčení o perspektivnosti rodinných farem jako základu moderního zemědělství a živého venkova.

**Společnost mladých agrárníků ČR** je dobrovolným sdružením mladých a začínajících zemědělců, které zastupuje a zajišťuje zájmy svých členů v oblasti zemědělství.

**Svaz soukromých vlastníků zemědělské půdy** je občanské sdružení založené v roce 1990 v zájmu zakládání a upevňování soukromých hospodářství a prosazování majetkoprávních vztahů k půdě. Svaz zdůrazňuje své spojení s rozvojem venkova potřebou zachování krajiny a používání ekologicky šetrných způsobů hospodaření v zemědělství.

**Českomoravský svaz zemědělských podnikatelů** je svaz, který sdružuje podnikatele z různých profesí a který není orientován pouze na oblast zemědělství. Zastupuje také pracovníky v oblasti průmyslu a služeb.

**Zemědělský svaz ČR** je dobrovolným nezávislým neziskovým sdružením, které je zaměřeno na zemědělství, pěstitelství, chovatelství a služby, které se sdružily na ochranu svých hospodářských a sociálních zájmů v souladu s právními předpisy ČR.

**PRO-BIO – Svaz ekologických zemědělců** je nevládní nezisková organizace, která prosazuje a podporuje ekologické formy a spotřebu biopotravin. Svaz zastupuje zájmy svých členů (zpracovatelů a prodejců biopotravin, škol i spotřebitelů). Propaguje ekologickou produkci.

**Agentura ochrany přírody a krajiny** je organizací zabývající se evropskou soustavou chráněných území přírody Natura 2000, odpovídající legislativou EU, přípravě vymezení ochranných podmínek zvláště chráněných území, památných stromů, apod.

**Svaz měst a obcí ČR** je sdružení právnických osob, které je zaměřeno na řešení problémů komunální sféry v ČR. Podílí se na přípravě legislativních prací ve prospěch měst a obcí, a zastupuje zájmy obcí a měst vůči orgánům státní správy a orgánům EU. Zajišťuje informační, propagační a publikační činnost ve prospěch svých členů.

**Spolek pro obnovu venkova** byl založen v roce 1993 jako sdružení právnických a fyzických osob a jeho cílem je výměna zkušeností, týkajících se obnovy venkova, povzbuzení společenského života ve venkovských oblastech, účast na realizaci rozvojových koncepcí a šíření informací. Spolek pořádá každoročně soutěž Vesnice roku, jejíž výherce je poté každé dva roky vyslán do soutěže na evropské úrovni.

**Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska** bylo založeno v roce 1991 a jeho zájmem je zachování a obnova kulturního dědictví, jeho prezentace a propagace. Pořádá každoročně soutěž Historické město roku a je hlavním organizátorem Dnů evropského dědictví Rady Evropy a kampaně Evropa – společné kulturní dědictví, jejichž cílem je využívání kulturního potenciálu jednotlivých regionů pro společenský a hospodářský rozvoj.

**Centrum pro komunitní práci (CpKP)** je nevládní neziskovou organizací, která se organizačně podílí na přípravě a realizaci komunitního plánování v regionech. Pozornost zaměřuje zejména na zkvalitnění místního partnerství, osvojování dovedností a prezentaci příkladů dobré praxe v rámci iniciativy Leader.

**ECEAT CZ** je profesní sdružení pro ekoagroturistiku a národní koordinátor pro podnikatele v oblasti venkovské turistiky v ČR. Úzce spolupracuje s profesním Sdružením podnikatelů ve venkovské turistice a agroturistice a metodicky napomáhá při přípravě podnikatelských plánů a poskytování ubytovacích a stravovacích služeb na venkově. Je zapojen do mezinárodní sítě systému ECEAT v rámci EU.

**Místní akční skupiny v rámci metody Leader (LEADER+, LEADER ČR)** vyvíjejí svoji činnost jako občanská sdružení či obecně prospěšné společnosti podle principů a metody iniciativa ES Leader. Jejich činnost vychází z realizace místních rozvojových strategií, na kterých participují zástupci místní samosprávy, podnikatelské sféry, nevládní neziskové organizace, spolky i fyzické osoby v rámci místních partnerství.

**Platforma Duha pro venkov** je dobrovolná nezávislá iniciativa, která je zaměřena na řešení současných aktuálních problémů rozvoje venkova se zastoupením manažerů místních akčních skupin (Leader), facilitátorů, starostů obcí, zástupců venkovských mikroregionů, svazků obcí a podnikatelské sféry a dalších aktérů z nevládních neziskových organizací.

**Svaz marginálních oblastí (SMO)** je sdružením právnických a fyzických osob – zemědělců hospodařících v horských a podhorských oblastech. Hlavním cílem je sledovat vývoj ekonomické a sociální situace v LFA oblastech a podpora rozvoje multifunkčního zemědělství.

**Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR** je dobrovolnou organizací sdružující vlastníky obecních lesů, právnické osoby založené nebo určené k hospodaření v obecních

lesích a prostřednictvím sdružení Komora SL rovněž vlastníky soukromých lesů. Hlavním cílem činnosti SVOL je obhajoba společných zájmů vlastníků nestátních lesů při tvorbě lesnické politiky a legislativy, metodická pomoc při obhospodařování lesních majetků, poradenská činnost a zajišťování seminářů, školení a exkurzí s odbornou tematikou pro vlastníky a správce nestátních lesních majetků všech vlastnických kategorií.

**Hnutí DUHA** je organizace zabývající se problematikou nakládání s odpady, snižováním kontaminace potravin i vody toxickými látkami, ochranou přírodního bohatství, zachování krajinného rázu, předcházení rizik globálních změn klimatu a dalších problémů spojených s ochranou přírody a krajiny. Pracuje na místní, celostátní i mezinárodní úrovni. Jedná s úřady i politiky, připravuje a prosazuje legislativní návrhy, připomínkuje návrhy vládních dokumentů, působí na spotřebitele a průmysl, vydává studie i menší analýzy, spolupracuje s experty, zajišťuje právní kroky a spolupracuje s obcemi.

## **12.2 Výsledky konzultací s partnery**

### **12.2.1 Konzultační činnost**

Jednání se zainteresovanými ministerstvy probíhají na meziresortní úrovni nebo v rámci Meziresortní pracovní skupiny MZe s účastí nevládních organizací v rámci příprav základních dokumentů k implementaci EZFRV (Národní strategický plán rozvoje venkova ČR na období 2007 - 2013, Program rozvoje venkova ČR na období 2007 - 2013). Cílem je mimo jiné vyloučení překryvů a eliminování tzv. „bílých míst“ ve vztahu k podpoře rozvoje venkova, jak ze strany finančních podpor ze zdrojů EU (FS, EFRR, ESF, ERF apod.), tak z národních zdrojů (state-aid).

Dále je partnerství uskutečňováno formou společných jednání a seminářů se zástupci nevládních organizací, obcí, a dalších subjektů. Dne 14. 7. 2005 proběhlo pracovní setkání vedení MZe a AK ČR se zástupci nevládních organizací a vedoucími zpracovatelských týmů Programu a Strategie (osy I – IV EZFRV) k problematice EZFRV, na kterém byli účastníci vyzváni k aktivní spolupráci na finalizaci stěžejních dokumentů v souladu s harmonogramem příprav na EZFRV. Dále se v rámci partnerství uskutečnila v době od ledna do června 2005 tzv. Národní diskuse k venkovu, jako iniciativa poslanecké sněmovny Parlamentu ČR (zemědělského výboru) a Senátu. V jejím rámci se konalo 13. pracovních konferencí pod záštitou 13 hejtmanů v jednotlivých krajích. Konference se celkem účastnilo 1 103 lidí, nejvíce v Jihočeském kraji, nejméně v Karlovarském kraji s průměrnou účastí 84,8 účastníka na jedné konferenci. Výstupy z těchto konferencí byly průběžně zveřejňovány pro širokou veřejnost na webových stránkách [www.narodnidiskuse.cz](http://www.narodnidiskuse.cz).

V návaznosti na prezentaci v krajích byl zahájen cyklus odborných seminářů v gesci MZe a AK ČR dne 30.8.2005 na celostátní výstavě Země živitelka v Českých Budějovicích a dále pokračoval během září 2005 v Olomouci, Pardubicích, Mostě, Čejkovicích, Plzni a dalších regionech ČR v roce 2006.

Základní pracovní dokumenty (Strategie, Program) a výstupy z hodnocení ex-ante a procesu SEA jsou k dispozici veřejnosti v zájmu všeobecné informovanosti, uplatnění připomínek a vzniku případných diskusních platforem na webových stránkách MZe, ČZU a MZP.

### **12.2.2 Agrární komora**

Agrární komora na základě doporučení své ekonomické komise zaslala MZe své návrhy priorit. Hlavními požadavky AK ČR byla alokace maximálního množství finančních prostředků na opatření osy I při současném zachování nynější úrovně plateb v LFA v rámci osy II. Ohledně osy III navrhla AK ČR přeradit větší část opatření z působnosti EZFRV do

jiných programů, což by ovšem nesplnilo cíle politiky rozvoje venkova, zejména pokud jde o zaměstnanost, a stanovené proporce jednotlivých os.

**Prioritami Agrární komory jsou zejména:**

**Osa I:** modernizace podniků, zvyšování přidané hodnoty zemědělské a lesnické produkce, podpora seskupení producentů.

**Osa II:** agro-environmentální opatření, hospodaření v méně příznivých oblastech a pohoda zvířat.

**Osa III:** diverzifikace do nezemědělských činností.

**Osa IV:** Leader.

V zájmu rozvinutí odborné diskuse ohledně priorit a strategických cílů nového nástroje Společné zemědělské politiky EU (SZP), osvěty k EZFRV a získání zpětné vazby od všech aktérů venkova k navrhovaným opatřením, AK ČR ve spolupráci s MZe uspořádala odborné semináře v regionech formou tzv. „kulatých stolů“. Na těchto jednáních dochází ke konfrontaci cílů SZP EU a navrhovaných opatření s reálnými problémy a prioritami českého a moravského venkova v současných podmínkách. Cenným výstupem těchto odborných seminářů jsou zejména poznatky z reálné zemědělské praxe a života lidí na našem venkově vedoucí k návrhům na úpravu rozsahu či zaměření jednotlivých opatření.

### 12.2.3 Specifika jednotlivých krajů

**Výstupy z Národní diskuse** podle typu opatření v rámci absolutního pořadí priorit v EZFRV jsou následující:

Zlepšení kvality života a životního prostředí ve venkovských oblastech.

Změna struktury krajiny a pozemkové úpravy.

Obnova a rozvoj vesnic (infrastruktura v malém měřítku).

Modernizace zemědělských podniků.

Kompenzační platby zemědělcům v jiných než-li horských oblastech.

Neproduktivní investice a zvýšení hodnoty území pro veřejnost.

Podpora zakládání nejmenších podniků – posílení podnikatelské činnosti na venkově.

Pokud jde o regionální pohledy a specifika, jde např. o řešení rekultivací po těžbě v regionech Severozápad a Moravskoslezsko, rozvoj vinařství na Moravě, zachování chovu ovcí na Zlínsku. Aktuální problémy z regionálního pohledu je nutno řešit v oblasti rozpočtového určení daní ve prospěch venkovských obcí, zkvalitnění systému vesnického školství, dostupnost zdravotnictví, zkvalitnění infrastruktury v malém měřítku, rozšíření internetu na venkov a v neposlední řadě prosazení místní kvalitní zemědělské produkce a lokálních specialit v obchodní síti řetězců působících v České republice (problematický odbyt naší produkce v důsledku nerovných konkurenčních podmínek ve vztahu k dotované produkci z dovozu).

**Ze závěrů odborných seminářů v gesci MZe a AK ČR** vyplývá, že limitujícím faktorem pro hospodářský rozvoj venkova je problematika urychlení procesu pozemkových úprav. Dále byl zdůrazněn význam modernizace zemědělských podniků a hospodářství (důraz na moderní technologie a inovace), vytváření propojených řetězců od primárních výrobců až po finalizaci produkce (seskupení producentů) a zaměření na vytváření vyšší přidané hodnoty zemědělské a lesnické produkce. Nezbytnou podmínkou pro zvýšení konkurenceschopnosti na trhu je zapojení výrobců do programů jakosti.

Kromě uvedených fenoménů patřících především do osy I, odborné semináře podpořily v rámci opatření osy II také výraznou orientaci na agroenvironmentální opatření a v ose III tvorbu nových pracovních příležitostí v rámci diverzifikace činností zemědělských hospodářství na venkově a význam nezemědělských činností ve venkovském prostoru. Zvýrazněna byla také problematika kvality života na venkově, která se může rozvíjet v podmínkách českého venkova prostřednictvím již známé metody Leader v rámci místních

partnerství při uplatňování místních rozvojových strategií venkovských mikroregionů, v návaznosti na program SAPARD a Program obnovy venkova.

Z anketních lístků bylo stanoveno pořadí důležitosti opatření v rámci jednotlivých os:

**Osa I:** modernizace podniků, zvyšování přidané hodnoty zemědělské a lesnické produkce, podpora seskupení producentů.

**Osa II:** hospodaření v méně příznivých oblastech, agro-environmentální opatření a první zalesnění zemědělské půdy.

**Osa III:** obnova a rozvoj vesnic, základní služby pro hospodářství a obyvatelstvo venkova, diverzifikace činností nezemědělské povahy pro členy zemědělských hospodářství (včetně využívání obnovitelných zdrojů energie).

## PŘÍLOHY

## Příloha č. 1

### Přepočítávací koeficienty

Druh a kategorie hospodářských zvířat	Koeficient přepočtu na velké dobytčí jednotky
skot nad 24 měsíců	1,0
skot nad 6 měsíců do 24 měsíců	0,6
skot nad 1 měsíc do 6 měsíců	0,2
ovce nad 12 měsíců	0,15
kozy nad 12 měsíců	0,15
koně nad 6 měsíců	1,0
koně do 6 měsíců	0,4



## **Příloha č. 2**

### **Dobry zemědělský a environmentální stav**

- 1) Nerušení krajinných prvků, kterými jsou meze, terasy, skupiny dřevin, stromořadí a travnaté údolnice.
- 2) Vyloučení pěstování kukuřice, brambor, řepy, bobu setého, sóji a slunečnice na půdních blocích, popřípadě dílech půdních bloků, s průměrnou sklonitostí převyšující 12 stupňů.
- 3) Zapravování kejdy nebo močůvky do půdy nejdéle do 24 hodin po jejich aplikaci, s výjimkou řádkového přihnojování porostů hadicovými aplikátory, na půdních blocích popřípadě dílech půdních bloků, s evidovaným druhem zemědělské kultury orná půda a s průměrnou sklonitostí převyšující 3 stupně, pokud tuto aplikaci nevylučuje zvláštní právní předpis.
- 4) Vyloučení změny zemědělské kultury travní porost na zemědělskou kulturu orná půda.
- 5) Nepálení bylinných zbytků na půdních blocích , popřípadě na dílech půdních bloků.

### Příloha č. 3

#### *Využití hodnocení zemědělského půdního fondu výnosovou metodou pro stanovení ostatních LFA*

Dostupné časové řady statistických údajů za zemědělskou výrobu jsou k dispozici v nejnižší úrovni na okres (NUTS IV). Okresy však v ČR nejsou z hlediska přírodních podmínek homogenní a nemohou se tedy stát základní jednotkou pro vymezení LFA.

Proto se základním a výchozím kritériem pro zařazení zemědělských území do méně příznivých oblastí stala výnosnost zemědělských půd jakožto ekonomická kategorie hodnocení půdního fondu. Stanovení výnosnosti zemědělských půd vychází z integrace dlouhodobých informací o zemědělském půdním fondu prostřednictvím bonitovaných půdně ekologických jednotek (BPEJ).

Soustava BPEJ představuje charakteristické kombinace základních, v dlouhodobém časovém horizontu stabilních vlastností určitých úseků zemědělského území, které jsou vzájemně odlišné a poskytují i rozdílné produkční a ekonomické efekty.

BPEJ jsou označeny 5 místným číselným kódem:

1. číslice vyjadřuje příslušnost ke klimatickému regionu danému sumou teplot nad 10<sup>0</sup>C, průměrnou roční teplotou, průměrným ročním úhrnem srážek, pravděpodobností suchých vegetačních období, vláhovou jistotu
2. a 3. číslice značí hlavní půdní jednotku, která je charakterizována genetickým půdním typem, zrnitostním složením, vláhovými podmínkami apod.
4. číslice je kódem pro svažitost povrchu a expozici svahu ke světovým stranám
5. číslice je kódem pro hloubku půdy a kamenitost

Databázi spravuje a aktualizuje Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy Praha Zbraslav. Postup stanovení bodové hodnoty výnosnosti půdy je ve své podstatě obdobný jako v Německu nebo Rakousku. Hodnoty výnosnosti BPEJ v našem pojetí se do značné míry blíží výnosovému měrnému číslu (Ackerzahl) v Německu

Pro indikaci produkční schopnosti půdy byly užity výnosy hlavních zemědělských plodin pěstovaných v ČR (obiloviny, kukuřice, cukrovka, brambory, řepka, krmné plodiny, travní porosty).

Výnosy hlavních zemědělských plodin, včetně travních porostů, byly vyjádřeny pro BPEJ vhodné pro jejich pěstování na základě výsledků dlouhodobého sledování vlivu půdně-klimatických podmínek na výnosy plodin. Údaje o dlouhodobých výnosech pro dané půdně-klimatické podmínky byly poskytnuty specializovanými výzkumnými pracovišti rostlinné výroby. Zároveň byly stanoveny a uplatněny koeficienty snížení těchto základních výnosů pro případ extrémně kamenitých půd, pro svahy a jejich expozici k jihu v teplých, suchých regionech a k severu v chladných, vlhkých regionech.

Podíl jednotlivých plodin ve struktuře plodin pro jednotlivé skupiny BPEJ odpovídá optimálním agroekologickým zásadám (tj. např. nepřipouští pěstovat několik let po sobě brambory na jednom pozemku, cukrovka je zastoupena v řepařské oblasti, brambory v bramborářské, na mělkých půdách v horské oblasti i v zamokřených těžkých půdách jsou výhradně trávy a podobně).

Pro indikaci výnosnosti půdy z ekonomického hlediska byla produkce připadající na ha určité BPEJ vyjádřena v cenách hlavních zemědělských plodin. Na základě dlouhodobých relací tržních cen a s přihlédnutím k relacím cen v EU stanovil Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky ceny jednotlivých plodin, dosažitelné v daných regionech. Ceny objemných krmiv byly odvozeny z tržních cen krmné pšenice a ječmene. Převodovým můstkem byla užitná hodnota, tj. obsah metabolizované energie v jednotlivých krmivech. Pomocí těchto cen a

hektarových výnosů plodin byla vyjádřena hodnota produkce na ha pro jednotlivé BPEJ. Na druhé straně byly na základě dlouhodobého sledování vlastních nákladů na hlavní zemědělské plodiny vyjádřeny náklady na ha, potřebné pro dosažení daného výnosu plodiny. Byla využita korelace mezi průměrnými náklady a ha výnosy dané plodiny. Objemy vstupů (zejména dávky hnojiv) odpovídající tendenci snižování negativního vlivu zemědělství na životní prostředí. Bylo zohledněno zvýšení nákladů na hospodaření na svazích a půdách kamenitých pomocí koeficientů, stanovených pro jednotlivé plodiny Výzkumným ústavem zemědělské techniky.

Rozdíl mezi hodnotou produkce z 1 ha v Kč při dané struktuře plodin a daných ha výnosech a souhrnem vstupů pro jejich výrobu byl nazván hrubý roční rentní efekt.

Celkové rozpětí hrubého ročního rentního efektu (od -2500 Kč do +10750 Kč) se stalo základem pro stanovení bodové (indexní) hodnoty zemědělské půdy. To znamenalo převedení tohoto rozpětí do stobodové stupnice. Bodová hodnota půdy je vyjádřena indexem od 6 do 100 bodů.

Nejnižší hodnotu 6 bodů má travní porost v chladném, vlhkém klimatickém regionu s průměrnou roční teplotou pod 5 °C, v hlubokých stržích s velmi příkrými svahy nad 30 %, kde je půda nevhodná pro zemědělskou výrobu, ale měla by být zalesněna.

Nejvyšší hodnotu 100 bodů má černozem na spraši, středně těžká, hluboká více než 60 cm, s příznivým vodním režimem, v teplém, mírně vlhkém klimatickém regionu s průměrnou roční teplotou 8 - 9 °C, na úplné rovině bez možnosti plošné vodní eroze. Jsou to půdy vhodné pro pěstování intenzivních tržních plodin, cukrovky, zeleniny.

Popsaný systém byl odsouhlasen v roce 1998 jako základ pro ohodnocení relací půdně-klimatických podmínek a ekonomických podmínek hospodaření na půdě. Projednávání se zúčastnili zástupci zemědělské veřejnosti, výzkumných ústavů i dotčených ministerstev. Bylo doporučeno užít bodové hodnocení půdy jako základ pro nárok na podpory pro méně příznivé oblasti. Pro tento účel je popsán systém také až do současné doby využíván. Využívá se rovněž pro daňové účely, k ocenění půdy při pozemkových úpravách apod.

### ***Využití pro stanovení LFA***

Výše uvedená metoda byla využita pro vymezení ostatních LFA a oblastí se specifickými omezeními. Na základě bonitačních map a databází byla vypočtena průměrná bodová hodnota zemědělské půdy na území každého katastru nebo na území každé samosprávné obce v ČR. Národní průměr bodové hodnoty výnosnost veškeré zemědělské půdy v ČR je 42,2 bodů.

## Příloha č. 4

### *Metodika vymezení LFA*

Pro vymezení méně příznivých oblastí byl použit geografický informační systém ArcView GIS. Základní územní jednotkou, ke které byla vztažena geografická, půdně-ekologická, ekonomická a demografická data je území samosprávné obce podle číselníku obcí ČSÚ, platnému k 1. 1. 2005.

Základní vstupní údaje, přiřazené území každé obce:

- Referenční nadmořská výška území (včetně nezemědělské půdy) byla zpracována a předána Zeměměřickým úřadem Praha.
- Svažitosť území obce podíl půd o svažitosti nad 15 % byla zpracována dle digitálního modelu terénu.
- Klimatický region území obce (podle zastoupení BPEJ na území obce).
- Průměrná výnosnost zemědělské půdy v bodech (podle zastoupení BPEJ na území obce).
- Hustota obyvatel - počet obyvatel obce (výsledky Sčítání lidu, domů a bytů 2001) vydělený výměrou území obce podle Českého úřadu zeměměřického a katastrálního (ČÚZK).
- Podíl pracovníků v zemědělství, lesnictví a rybolovu na ekonomicky činném obyvatelstvu obce v % (výsledky Sčítání lidu, domů a bytů 2001).
- Podíl orné půdy na zemědělské půdě území obce (ČÚZK)
- Podíl trvalých travních porostů na zemědělské půdě ČÚZK)

Ke každému území obce, vyznačenému na mapě, byl přiřazen soubor dat, která charakterizují toto území. Na základě mapových podkladů pak byly stanovovány homogenní územní celky horských a ostatních méně příznivých oblastí.

### **Horské oblasti** (čl. 50 odst. 2, v souladu s čl. 93 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005)

Kriteria

- průměrná nadmořská výška území obce větší nebo rovna 600 m
- nebo průměrná nadmořská výška území obce větší nebo rovna 500 m a menší než 600 m a zároveň svažitosť nad 15 % na ploše větší než 50 % celkové výměry půdy v obci

#### *Technika stanovení horských oblastí:*

S využitím ArcView GIS byla na mapě vyznačena území obcí, jejichž kriteria je opravňují k zařazení do horské oblasti. Pokud území obce, popřípadě katastrální území uvnitř takto vymezené horské oblasti nespĺňuje některé ze stanovených kritérií, bylo zařazeno rovněž do horské oblasti.

Pokud území obce po obvodu takto vymezené horské oblasti nedosahuje jednoho z kritérií, ale výrazně přesahuje kritérium druhé bylo rovněž zařazeno do horské oblasti.

Do horských oblastí byly zařazeny i částí obcí (katastrální území), pokud splňují kritéria pro horskou oblast.

### **Ostatní méně příznivé oblasti** (čl. 50 odst. 3 písm. a) v souladu s čl. 93 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005.)

## Kritéria

Ucelená území, která zároveň splňují všechna tato kritéria:

*v rámci okresu (NUTS IV):*

- průměrná výnosnost zemědělské půdy menší než 34 bodů (80 % průměru ČR)

*v rámci kraje (NUTS III):*

- hustota obyvatel menší než 75 obyvatel na km<sup>2</sup> (průměr ČR je 130 obyvatel na km<sup>2</sup>)
- podíl pracovníků v zemědělství, lesnictví a rybolovu na ekonomicky aktivním obyvatelstvu větší než 8 % (průměr ČR je 4,38 % dle sčítání roku 2001)

Do ostatních méně příznivých oblastí byly zařazeny i části obcí (katastrální území), pokud jejich průměrná výnosnost zemědělské půdy je menší než 34 bodů a s ostatní méně příznivou oblastí územně souvisí\*).

### Technika stanovení ostatních LFA

Ostatní méně příznivé oblasti byly vymezovány jako ucelené oblasti v rámci okresu. V průměru tyto celky splňují daná přírodní, ekonomická i demografická kritéria. S využitím geografického informačního systému ArcView GIS byla označena území obcí s průměrnou výnosností do 34 bodů.

Pokud se uvnitř takto určených oblastí nachází obec s průměrnou výnosností území nad 34 bodů, bylo území této obce v zájmu vytvoření homogenních celků zařazeno rovněž do ostatní méně příznivé oblasti. Pokud se po obvodu takto vymezené oblasti nachází území obce, jehož průměrná bodová hodnota výnosnosti půdy je vyšší nebo rovna 34 bodů ale nižší než 38 bodů, bylo v zájmu vytvoření homogenních celků zařazeno rovněž do ostatní méně příznivé oblasti.

Zásady pro zařazování obcí s výnosností vyšší nebo rovno 34 bodů:

- musí sousedit s územím obcí s bodovou hodnotou nižší než 34 bodů
- nesmí zvýšit průměr LFA okresu nad 34 bodů.

Výsledkem je vytvoření ucelených územních celků v rámci okresu, jejichž průměrná bodová hodnota nižší než 34 bodů (80 % průměru ČR), průměrná hustota obyvatel v těchto územních celcích v rámci kraje, resp. okresu je menší než 75 obyvatel na km<sup>2</sup> a podíl zemědělců na ekonomicky aktivním obyvatelstvu je vyšší než 8 %. Takto určená ucelená území okresu byla zařazena do ostatních LFA. K takto stanoveným uceleným územním celkům ostatních LFA byly přiřazeny části obcí nezařazených do LFA. Jedná se o katastrální území s průměrnou výnosností pod 34 bodů, pokud tyto části obcí s LFA oblastmi souvisí a vytvoří s nimi homogenní územní celek. Tím je eliminován nepříznivý dopad administrativního uspořádání obcí na zemědělské podniky v méně příznivých oblastech.

**Oblasti se specifickými omezeními** (čl. 50 odst. 3 písm. b) v souladu s čl. 93 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005.)

## Kritéria

- Území obcí nebo katastrálních území v podhorských oblastech na severozápadě a východě České republiky, s průměrnou výnosností půdy menší než 34 bodů (80 % průměru ČR). Zemědělství v těchto příhraničních oblastech má dlouhodobě specifické postavení v rámci ČR a je nezbytné jej zde podporovat pro udržení a obnovení kulturního rázu krajiny, jako rekreační zázemí měst a k rozvoji turistiky.

- Jednotlivá území obcí a katastrálních území s výnosností půdy pod 34 bodů nebo katastrální území s výnosností půdy vyšší nebo rovnou 34 bodů a nižší než 38 bodů a zároveň sklonitostí nad 7<sup>0</sup> (12,3 %) na ploše větší než 50 % výměry zemědělské půdy katastrálního území\*), která se nacházejí uvnitř příznivých (nezařazených) oblastí. Na těchto územích je třeba zachovat zemědělskou výrobu za účelem udržení venkovské krajiny, turistického potenciálu a ochrany životního prostředí.
- Území obcí, které byly zařazeny v LFA v období 2004 - 2006 a vlivem aktualizace vstupních dat již nesplňují kritéria pro vymezení LFA.

#### Technika stanovení oblastí se specifickými omezeními

V okresech na severu a západě Čech (bývalé Sudety) a v podhůří na východě Moravy je jen malý podíl zemědělců na ekonomicky aktivním obyvatelstvu a při tom (nebo vedle toho) je zde hustota obyvatel vyšší než 75 obyvatel na km<sup>2</sup>. Zemědělství zde mělo vždy specifický charakter a pro zachování životaschopnosti těchto oblastí má nezastupitelnou úlohu. Do oblastí se specifickými omezeními zde byla zařazena území obcí s výnosností půdy nižší než 34 bodů. Výjimku tvoří okres Nový Jičín, kde byly vytvořeny dvě odlišné oblasti LFA. Specifická omezení v tomto okrese zde přiléhají na východě ke specifickým oblastem okresů Vsetín a Frýdek Místek a území obcí v západní části okresu je ve shodě s ostatními obcemi Jeseníků zařazeno do ostatních LFA. Obdobně byly v zájmu vytvoření přirozených regionů do ostatních LFA zařazeny ty obce okresu Karlovy Vary a Cheb, které navazují na oblast ostatních LFA v Plzeňském kraji.

Do oblastí se specifickými omezeními byla zařazena území obcí i katastrální území nezařazených obcí, vyskytující se uvnitř příznivých oblastí, pokud jejich výnosnost je pod 34 bodů.

Do oblastí se specifickými omezeními byla zařazena i katastrální území nezařazených obcí, vyskytující se uvnitř příznivých, pokud jejich výnosnost je vyšší nebo rovna 34 bodů a nižší než 38 bodů a zároveň sklonitost nad 7<sup>0</sup> (12,3 %) na ploše větší než 50 % výměry zemědělské půdy katastrálního území.\*) Na těchto územích je třeba zachovat zemědělskou výrobu za účelem udržení venkovské krajiny, turistického potenciálu a ochrany životního prostředí.

Do oblastí se specifickými omezeními byla zahrnuta také území obcí, které vlivem aktualizace vstupních dat již nesplňují kritéria pro vymezení LFA. Tato území zůstávají v LFA do roku 2010, z důvodu zachování možnosti splnit závazek provozování zemědělské činnosti po dobu minimálně 5 let od první platby vyrovnávacího příspěvku, žadatelům hospodařícím v LFA oblastech vymezených pro období 2004-2006, kteří by byli v rámci aktualizace vstupních dat vyřazení.

#### *Poznámka*

V případě okresních a krajských měst zařazení částí obce do LFA posoudily na základě jejich charakteru územní orgány MZe spolu s představiteli místních zemědělců. Katastrální území s velkým podílem zastavěné plochy, současné nebo připravované průmyslové zóny nebyly do LFA zahrnuty i v případě hodnoty výnosnosti pod 34 bodů. Zařazena byla katastrální území nesamostatných obcí, územně vzdálených od centra města s horší dopravní obslužností, kde zemědělství poskytuje obyvatelům pracovní příležitosti. V současné době zde zemědělci hospodaří s podporou příplatků LFA pro oblast horskou nebo ostatní LFA typu 1, 2 a 3.

\*) netýká se katastrálních území okresních a krajských měst uvnitř méně příznivých oblastí nebo souvisejících s vymezenými méně příznivými oblastmi, kde zařazení částí obce do LFA posoudily územní orgány MZe spolu s představiteli místních zemědělců na základě jejich charakteru.

#### **Změny ve výměře LFA v PRV vůči výměře LFA v HRDP**

Z níže uvedené tabulky je patrné, že proti období 2004 – 2006 došlo k nárůstu výměry oblastí v LFA (celkem o 71,5 tis.ha), a to v oblastech H (o 101,9 tis.ha) a O (o 5,2 tis.ha), naopak v oblasti S došlo ke snížení výměry (o 35,6 tis.ha). Přestože metodika vymezení oblastí LFA z předchozího programového období 2004 - 2006 zůstala zachována, byla aktualizována některá vstupní data:

1. změna uspořádání správních celků ČR ke dni 1.1.2005, kdy došlo také ke změně hranic a velikosti území jednotlivých obcí,
2. aktualizace stanovení průměrné svažitosti obcí dle digitálního modelu terénu. Pro programové období 2004 - 2006 byla stanovena sklonitost území z BPEJ (4. číslo pětimístného kódu, viz příloha č.3). V současné době již má ČR k dispozici digitální data, a svažitost vypočítaná dle digitálního modelu terénu je uznávána jako metoda vhodnější z důvodu širšího uplatnění ve státech EU.
3. aktualizace BPEJ obcí k 17.5.2006, na základě které byla vypočítána průměrná bodová hodnota zemědělské půdy na území každého katastru nebo na území každé samosprávné obce v ČR (viz. příloha č.3).

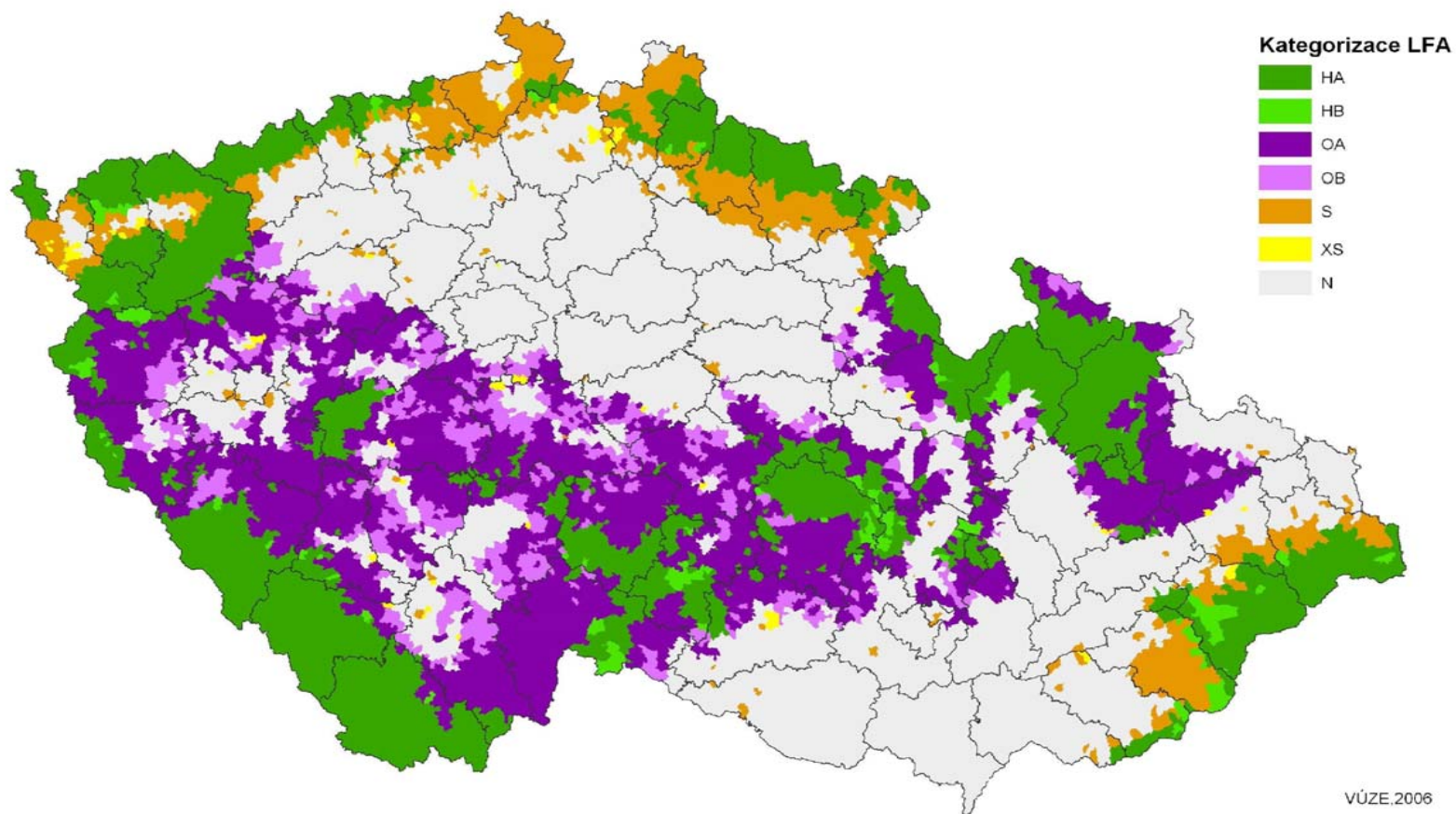
#### **Porovnání výměr oblastí LFA**

Typ LFA	Celková výměra území (HRDP 2004-2006)		Celková výměra území (PRV 2007-2010)	
	tis ha	%	tis.ha	%
<i>Horská</i>	1 762,5	22,3	1864,4	23,6
<i>Ostatní</i>	2 204,4	28,0	2209,6	28,0
<i>Specifická</i>	607,6	7,7	572,0	7,3
<b>LFA celkem</b>	<b>4 574,5</b>	<b>58,0</b>	<b>4 646,0</b>	<b>58,9</b>
<b>Příznivá oblast</b>	<b>3 312,3</b>	<b>42,0</b>	<b>3 240,7</b>	<b>41,1</b>
<b>Celkem ČR</b>	<b>7 886,7</b>	<b>100,0</b>	<b>7 886,7</b>	<b>100</b>





## Vymezení LFA od r. 2007



## Příloha č. 5

### **PLATBY - LFA**

Výsledky z FADN	mimo-LFA	S-LFA	O-LFA	H-LFA	
Znevýhodnění – rozdíl HPH bez dotací	55,8	49 %	47 %	64 %	
Úspora nákladů faktoru		78 %	78 %	51 %	
<b>Výpočet kompenzace</b>	Úroveň kompenzace				100 %
<b>HORSKÁ</b>	Kč/ha	Kč/ha			
Procento nižší ekonomické výnosnosti		64 %			
Základ výpočtu (rozdíl výnosnosti jako HPH diference)		7431			
Úspora nákladu faktorů v důsledku nižší intenzity (podle FADN)		2972	v %	40%	(51%)
Základ kompenzace		4458			
Navrhovaná průměrná kompenzace na ha z.p.	(2590)	4458			
Kompenzace na ha OP	<b>0</b>	0		Zornění	42%
Kompenzace na ha TTP	<b>4460</b>	4458		Poměr platby %TTP	0%
<b>OSTATNÍ LFA</b>					
Procento nižší ekonomické výnosnosti		47%			
Základ výpočtu		5526			
Úspora nákladu faktorů v důsledku nižší intenzity		2210	v %	40 %	(78%)
Základ kompenzace		3316			
Navrhovaná průměrná kompenzace na ha z.p.	(833)	3316			
Kompenzace na ha OP	<b>0</b>	0		Zornění	75%
Kompenzace na ha TTP	<b>3320</b>	3316		Poměr platby %TTP	0%
<b>SPECIFICKÉ LFA</b>					
Procento nižší ekonomické výnosnosti		49%			
Základ výpočtu		5693			
Úspora nákladu faktorů		2277	v %	40%	(78%)
Základ kompenzace		3416			
Navrhovaná průměrná kompenzace na ha z.p.	(1599)	3416			
Kompenzace na ha OP	<b>0</b>	0		Zornění	53%
Kompenzace na ha TTP	<b>3420</b>	3416		Poměr platby %TTP	0%

**Příloha č. 6**

***PLATBY - Natura 2000 na zeměd. půdě***

**Kompenzace v oblastech Natura 2000 a současně v 1. zónách NP a CHKO**

<b>Ztráta příjmů ze snížené produkce</b>	<b>Kč/ha</b>	<b>Kč/ha</b>
Příjmy při obvyklé úrovni hnojení (80 kg N/ha)	6 517	
Příjmy při snížené úrovni hnojení (0 kg N/ha)	3163	
<b>Celkem ztráta příjmů</b>		<b>3 354</b>

<b>Navrhovaná platba (100 % ztráty příjmů)</b>	<b>3 355</b>
--	--------------

## Příloha č. 7

### **PLATBY - AGROENVIRONMENTÁLNÍ OPATŘENÍ**

Uvedené kalkulace jsou zpracovány jako podklad pro stanovení plateb za účast v jednotlivých agroenvironmentálních opatřeních navržených v rámci nově připravovaného dokumentu „*Program rozvoje venkova České republiky na období 2007 - 2013*“.

Cílem kalkulací je podložit konečnou výši podpůrných plateb pro zemědělské subjekty za jejich účast v jednotlivých agroenvironmentálních opatřeních dostupnými reálnými daty a dlouhodobými průměry.

Způsob kalkulace plateb vychází z konceptu definovaného nařízením Rady (ES) č.1698/2005. Platba hraší:

- ztrátu příjmů plynoucí se snížené intenzity produkce nebo ze zachování určité extenzity produkce,
- dodatečné zvýšené náklady plynoucí z provádění aktivit nad rámec běžné zemědělské praxe,
- v případě potřeby tzv. transakční náklady .

Agroenvironmentální platby se vztahují pouze na ty závazky, které jdou nad rámec příslušných povinných norem a požadavků zavedených vnitrostátními právními předpisy.

### **Metodika a datová základna kalkulací plateb**

Metodika výpočtu platby je založena na stanovení ztráty příjmů (income lost) a dodatečných nákladů (additional costs) vyplývajících z agroenvironmentálního závazku.

Výpočet ztráty příjmů vychází ze srovnání příspěvků na úhradu fixních nákladů a zisku (gross margin) pro jednotlivé způsoby hospodaření. Ke ztrátě/snížení příjmu dochází zejména z důvodu snížení intenzity produkce anebo z důvodu zachování již existující příznivé úrovně extenzifikace. Výpočet dodatečných nákladů je založen na určení nákladů navíc nutných ke splnění podmínek daných konkrétním agroenvironmentálním závazkem.

**Příspěvek na úhradu** se obecně definuje jako rozdíl mezi tržní produkcí a variabilními náklady jednotlivých komodit. Hodnota tržní produkce se vypočítá z naturálního množství vyrobeného výrobku vynásobením průměrnou realizační cenou dosahovanou obecně na trhu nebo získanou z výběrového šetření. Variabilní náklady se mění v závislosti na změnách objemu produkce, u rostlinné výroby jde např. o náklady na osiva, hnojiva, prostředky ochrany rostlin, externí služby, přímé mzdové náklady atd. Výhodou užití příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku je, že přínos konkrétní komodity je srovnáván bez zahrnutí vlivu fixních nákladů, tj. nezávisle na úrovni technického vybavení podniku (odpisy) a velikosti administrativy (režie).

Datová základna pro kalkulace plateb vychází vesměs z publikovaných zdrojů, kde hlavními zdroji informací jsou:

- data o nákladovosti zemědělských výrobků ze sledování FADN<sup>12</sup>; publikace „*Nákladovost zemědělských výrobků v ČR*“ vydává každoročně Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky (VÚZE)
- data o obvyklých pěstebních a chovatelských technologiích v ČR; publikace „*Normativy zemědělských výrobních technologií*“ vydává jedenkrát za dva roky Ústav zemědělských a potravinářských informací (ÚZPI)

---

12 FADN = Farm Accountancy Data Network

- normativy pro zemědělství; publikace „*Normativy pro zemědělskou a potravinářskou výrobu*“ vydává jedenkrát za dva roky Ústav zemědělských a potravinářských informací (ÚZPI)

Současně byly použity další vhodné zdroje informací jako např. údaje Českého statistického úřadu (ČSÚ), Situační a výhledové zprávy MZe, konzultace s poradci a experty, vlastní zjišťování, výsledky zadaných studií či souvisejících projektů aj.

U většiny výpočtů příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku byla použita data zejména za časové období 2001 – 2004 dle sledování FADN. V případě dostupnosti údajů i za rok 2005, byly tyto využity (např. průměrné ceny zemědělských výrobců zveřejněné ČSÚ aj.).

Data o nákladech vycházejí z údajů zveřejněných ve výše uvedených publikacích, případně jde o data aktuální, zejména byla-li získána formou průzkumu trhu. Údaje týkající se cen materiálových vstupů, nákladů na agrotechnické operace na zemědělské půdě apod. byly aktualizovány a odpovídají situaci roku 2005. Kalkulace plateb pro specifické managementy využívají také podklady týkající se místních podmínek. Data byla zajišťována jednak dle průzkumu dané oblasti, jednak konzultací s místními orgány ochrany přírody či jinými organizacemi působícími v daném regionu.

V následujícím přehledu jsou detailněji popsány základní položky kalkulací s uvedením metodiky jejich výpočtu a zdroje:

#### 1) Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku - produkce na orné půdě

Hodnota příspěvku na úhradu ve výši **8 750 Kč/ha** je stanovena jako vážený průměr příspěvků na úhradu vybraných tří plodin za právnické i fyzické osoby dle sledování FADN a to za období 2001 - 2004 (zdroj: *VÚZE*<sup>13</sup> - *Nákladovost zemědělských výrobků v zemědělských podnicích ČR za roky 2001 až 2004*). Pro výpočet byly vybrány tři hlavní tržní plodiny, a to pšenice ozimá, ječmen jarní a řepka ozimá v poměru odpovídajícím jejich vzájemnému podílu na osevané ploše v rámci ČR (zdroj: *ČSÚ*<sup>14</sup> *osevní plochy*).

#### 2) Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku - produkce na travních porostech

Výpočet vychází z příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku produkce skotu. Kategorie skot tvořila 96 % z celkového počtu DJ býložravců za sledované období 2001 – 2005. Ukazatel příspěvku na úhradu je kalkulován z výsledků pro tržní produkci (mléko, maso), tedy pro kategorie dojnice a skot na výkrm, a to za období 2001 - 2004. Hodnota příspěvku na úhradu ve výši **12 560 Kč/DJ** je stanovena opět jako vážený průměr příspěvků na úhradu daných dvou kategorií pro právnické i fyzické osoby, kdy váhou byl počet krmných dnů ve sledování FADN. (zdroj: *VÚZE - Nákladovost zemědělských výrobků v zemědělských podnicích ČR za roky 2001 až 2004*). Výsledný příspěvek na úhradu pro skot odpovídá průměru příspěvku na úhradu za dojnice a za výkrm skotu v poměru, který odpovídá počtu DJ dané kategorie v podmínkách ČR (zdroj: *ČSÚ počet hospodářských zvířat*).

#### 3) Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku - louky

Výpočet vychází z příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku produkce sena na loukách. Hodnota příspěvku na úhradu je stanovena jako vážený průměr příspěvků na úhradu při produkci sena za právnické i fyzické osoby dle sledování FADN, a to za

<sup>13</sup> Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky v Praze, Mánesova 75, 120 58 Praha 2

<sup>14</sup> Český statistický úřad, Sokolovská 142, 186 04 Praha 8

období 2001-2004 (zdroj: VÚZE - *Nákladovost zemědělských výrobků v zemědělských podnicích ČR za roky 2001 až 2004*). Podkladem pro určení výše výnosu píce/sena při snížené úrovni hnojení byly jednak data projektu NAZV (QC 0067/2000 *Zemědělské hospodaření ve zranitelných oblastech*), dále výsledky vlastního šetření o hektarových výnosech píce v 1. zónách ZCHÚ, kde platí úplný zákaz aplikace hnojiv.

#### 4) Výpočet plateb pro ekologické zemědělství

Kalkulace částečně vycházejí z výsledků projektu NAZV (QF 3278 *Objektivizace nabídky a poptávky po ekologických produktech a možnosti jejího ovlivňování*), v rámci kterého byl vytvořen soubor ekologicky hospodařících subjektů a zajištěn sběr ekonomických dat dle metodiky FADN pro období 2001 – 2004. Část údajů bylo také možno čerpat přímo z databáze FADN, která zahrnuje několik ekologických zemědělců v šetření, jde ale stále o malý vzorek respondentů.

Dodatečné údaje zejména podklady pro kalkulaci plateb u zeleniny, ovoce a vína bylo třeba zajistit smluvně v rámci zadání studií (Zdražil, V.: *Studie - výpočty plateb pro ekologické zemědělství pro kultury zelenina, ovoce a vinohrady, 12/2002 a nově Škeřík, J.: Studie k výpočtům plateb pro ekologické zemědělství v rámci agro-environmentálních opatření, a to pro kultury zelenina, ovoce a réva vinná, 12/2005*).

#### 5) Výpočet plateb pro integrovanou produkci

Kalkulace z větší části vycházejí z podkladů dodaných jednotlivými svazy (SISPO<sup>15</sup>, Svaz integrované produkce hroznů a vína a Zelinářská unie za integrovanou produkci zeleniny) dle metodiky zpracované na VÚZE. Část údajů bylo také možno čerpat přímo z databáze FADN, která zahrnuje několik málo subjektů provozujících integrovanou produkci vína a ovoce.

#### 6) Výpočet dodatečných nákladů na práci mechanizace

K určení nákladů na běžné agrotechnické operace na zemědělské půdě se vycházelo z příruček *Normativy zemědělských výrobních technologií a Normativy pro zemědělskou a potravinářskou výrobu (2003 a aktualizované vydání 2006)*.

#### 7) Výpočet dodatečných nákladů na ruční práce

K určení nákladů na ruční práce se vycházelo jednak z vlastního zjišťování – průzkum trhu, z informací poskytnutých zemědělskými poradci, z existujících dohod se zemědělci na specifické činnosti v rámci Programu péče o krajinu (PPK) a dále dle cen uvedených v *Katalogu jednotkových cen a popisů prací* (publikován 2x ročně ÚRS<sup>16</sup> Praha).

Pracovní náklady jsou odvozeny podle hodnot hodinových nákladů práce v třídění podle odvětví za období 2001 - 2004, tj. pro zemědělství, myslivost a související činnosti ve výši zhruba 110 Kč/hodinu (zdroj: ČSÚ *hodinové náklady práce dle odvětví*).

Z metodického hlediska bylo nutné nejprve provést výpočet základních údajů pro následné kalkulace. Tyto údaje obsahuje následující tabulka.

### Základní údaje pro kalkulace

<sup>15</sup> Svaz pro integrované systémy pěstování ovoce, VŠÚO Holovousy 1, 508 01 Hořice

<sup>16</sup> ÚRS = Ústav racionalizace ve stavebnictví Praha

Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku – orná půda (pšenice ozimá : ječmen jarní : řepka ozimá)	<b>8 750 Kč/ha</b>
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku – pšenice ozimá	8 774 Kč/ha
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku – ječmen jarní	9 398 Kč/ha
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku – řepka ozimá	7 973 Kč/ha
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku – skot (mléčný : masný skot)	<b>12 560 Kč/DJ</b>
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku – mléčný skot	16 155 Kč/DJ
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku – masný skot	4 997 Kč/DJ
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku – louky (80kgN/ha)	6 517 Kč/ha
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku – louky (40kgN/ha)	4 289 Kč/ha
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku – louky (0kgN/ha)	3 163 Kč/ha
Průměrná intenzita chovu zvířat na TTP	1,5 DJ/ha
Náklady na dusíkatá hnojiva (kg č.ž.)	20 Kč/ kg N
Náklady na pohonné hmoty (nafta)	27 Kč/l
Náklady na pracovní sílu	110 Kč/hodinu

## Kalkulace

### 1 Postupy šetrné k životnímu prostředí

#### 1.1 Ekologické zemědělství

##### A. Orná půda

##### Východiska pro výpočet

Platba je postavena na rozdílu příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku ekologické a konvenční produkce na orné půdě. Do kalkulace platby také vstupují další faktory působící v ekologickém zemědělství, jako např. větší podíl využití meziplodin v osevním postupu a intenzivnější využívání statkových hnojiv, jejichž aplikace je nákladnější.

	<b>Kč/ha</b>	<b>Kč/ha</b>
<b>Ztráta příjmu (<i>income foregone = income lost</i>)</b>		
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě ekologické produkce na orné půdě	5 406	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě konvenční produkce na orné půdě	8 750	

Ztráta příjmu celkem (rozdíl příspěvků na úhradu)		3 344
<b>Dodatečné náklady (<i>additional costs</i>)</b>		
Dodatečné náklady na meziplodiny <sup>17</sup>	349	
Náklady na zvýšenou aplikaci statkových hnojiv <sup>18</sup>	926	
Dodatečné náklady celkem		1 275
<b>Ztráta příjmu a dodatečné náklady celkem</b>		<b>4 619</b>
<b>Navrhovaná výše platby (100 %) (<i>amount of support</i>)</b>		<b>4 619</b>
<b>Navrhovaná výše platby - zaokrouhleno</b>		<b>4 620</b>
<i>Současná platba v HRDP</i>		3 520
<i>Rozdíl</i>		+1 100

## B. Travní porosty

### Východiska pro výpočet

Platba je postavena na rozdílu příspěvků na úhradu fixních nákladů a zisku ekologické a konvenční produkce skotu. Rozdíl příjmů živočišné produkce je poté využit jako základ pro výpočet platby na travní porosty, která vychází z průměrného zatížení pasených travních porostů skotem v ekologickém zemědělství. Ztráta příjmu v ekologickém zemědělství je způsobena zejména nižší užitkovostí chovaných zvířat související s uplatněním odlišného systému chovu zvířat.

	Kč/DJ	Kč/ha
<b>Ztráta příjmu (<i>income foregone = income lost</i>)</b>		
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě ekologické chovu skotu	8 147	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě konvenčního chovu skotu	12 560	
Rozdíl příspěvků na úhradu fixních nákladů a zisku	4 413	
Ztráta příjmu celkem – přepočten <sup>19</sup>		2 648
<b>Ztráta příjmu celkem</b>		<b>2 648</b>

<sup>17</sup> V ekologickém zemědělství je zastoupení meziplodin na orné půdě dle dotazníkového šetření vyšší o cca 11,25 %. Výsev meziplodiny znamená náklad navíc pro zemědělce, tedy dodatečné náklady činní 11,25 % z nákladů na meziplodiny, tj.  $0,1125 \cdot 3100$  Kč/ha.

<sup>18</sup> Dle dotazníkového šetření je užití statkových hnojiv v EZ častější (1x za 3 až 4 roky) než u obdobných podniků konvenčního zemědělství (1x za 5 let). Rozdíl ( $1/3,5$  a  $1/5$ ) činní cca 8,6 % a znamená vyšší náklady na udržení úrodnosti pro ekologickou produkci na orné půdě ( $0,086 \cdot 10800$  Kč/ha).

<sup>19</sup> Vypočtený rozdíl mezi příspěvků na úhradu fixních nákladů a zisku u ekologické a konvenční produkce skotu je třeba přepočítat na hektar travních porostů pomocí odpovídajícího zatížení, tj. počet DJ/ha travních porostů. K přepočtu byla zvolena hodnota odpovídající průměru mezi skutečným zatížením v ekologickém zemědělství ( $0,35$  DJ/ha travních porostů) a střední hodnotou zatížení stanovenou pro tento management (tj.  $(0,2+1,5)/2=0,85$  DJ/ha). Ztráta příjmu je tedy  $0,6$  DJ/ha \*  $4413$  Kč/DJ.



<b>Navrhovaná výše platby (80 %) (<i>amount of support</i>)</b>	<b>2 118</b>
<b>Navrhovaná výše platby - zaokrouhleno</b>	<b>2 120</b>
<i>Současná platba v HRDP</i>	1 100
<i>Rozdíl</i>	+1 020

### **C. Trvalé kultury**

#### **Východiska pro výpočet**

Platba je postavena na rozdílu příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku ekologické a konvenční produkce sadů a révy vinné. Při výpočtu příspěvku na úhradu byly v případě ekologické produkce zohledněny jednak vyšší náklady na pracovní síly, nižší realizovaný hektarový výnos, úspora plynoucí s nižší spotřebou prostředků ochrany rostlin a vyšší realizovaná prodejní cena ekologické produkce.

	<b>Kč/ha</b>	<b>Kč/ha</b>
<b>Ztráta příjmu (<i>income foregone = income lost</i>)</b>		
Rozdíl příspěvků na úhradu fixních nákladů a zisku - sady	38 560	
Rozdíl příspěvků na úhradu fixních nákladů a zisku- vinice	43 006	
<b>Ztráta příjmu celkem<sup>20</sup></b>		<b>40 783</b>
<b>Navrhovaná výše platby (62 %) (<i>amount of support</i>)</b>		<b>25 285</b>
<b>Navrhovaná výše platby – zaokrouhleno</b>		<b>25 285</b>
<i>Současná platba v HRDP (100%)</i>		24 470
<i>Rozdíl</i>		+815

### **D. Zelenina a speciální byliny na orné půdě**

#### **Východiska pro výpočet**

Platba je postavena na rozdílu příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku ekologické a konvenční produkce zeleniny na orné půdě, konkrétně u tří hlavních plodin – mrkve, cibule a zelí. Pěstování bylin na orné půdě v rámci ekologického zemědělství je možno vzhledem k minimálnímu rozsahu zanedbat a použít shodnou platbu jako pro pěstování zeleniny.

Při výpočtu příspěvku na úhradu byly v případě ekologické produkce zohledněny jednak vyšší náklady na pracovní síly a osiva, úspora nákladů plynoucí s nižší spotřebou prostředků ochrany rostlin, dále nižší hektarový výnos z důvodu uplatnění specifických agrotechnických opatření a naopak vyšší realizovaná prodejní cena ekologické produkce.

	<b>Kč/ha</b>	<b>Kč/ha</b>
<b>Ztráta příjmu (<i>income foregone = income lost</i>)</b>		
Rozdíl příspěvků na úhradu fixních nákladů a zisku – mrkev	32 755	
Rozdíl příspěvků na úhradu fixních nákladů a zisku – cibule	13 382	
Rozdíl příspěvků na úhradu fixních nákladů a zisku - zelí	4 337	
<b>Ztráta příjmu celkem<sup>21</sup></b>		<b>30 531</b>

<sup>20</sup> Výsledná ztráta příjmu je vypočtena jako aritmetický průměr rozdílů příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku pro sady a vinice.

<b>Navrhovaná výše platby (55 %) (<i>amount of support</i>)</b>	<b>16 792</b>
<b>Navrhovaná výše platby – zaokrouhleno</b>	<b>16 790</b>
<i>Současná platba v HRDP (30%)</i>	11 050
<i>Rozdíl</i>	+5 740

## 1.2 Integrovaná produkce

### A. Integrovaná produkce ovoce

#### **Východiska pro výpočet**

Platba je postavena na rozdílu příspěvků na úhradu fixních nákladů a zisku integrované a konvenční produkce ovoce. Při výpočtu příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku v případě integrované produkce byly zohledněny jednak vyšší náklady na pracovní síly, nižší realizované výkupní ceny z důvodu nižší jakosti části produkce a dále rozdíl nákladů na dražší povolené prostředky v IP v porovnání s běžnými prostředky.

Současně při uplatnění integrované produkce vznikají dodatečné náklady na povinné rozборы půdy a produkce a dále na pravidelnou signalizaci a monitoring škodlivých činitelů.

	<b>Kč/ha</b>	<b>Kč/ha</b>
<b>Ztráta příjmu (<i>income foregone = income lost</i>)</b>		
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě integrované produkce - sady	19 609	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě konvenční produkce - sady	31 495	
Ztráta příjmu celkem (rozdíl příspěvků na úhradu)		11 886
<b>Dodatečné náklady (<i>additional costs</i>)</b>		
Náklady na signalizaci a monitoring <sup>22</sup>	850	
Náklady na povinné rozборы <sup>23</sup>	217	
Dodatečné náklady celkem		1 067
<b>Ztráta příjmu a dodatečné náklady celkem</b>		<b>12 953</b>
<b>Navrhovaná výše platby - (100%) (<i>amount of support</i>)</b>		<b>12 953</b>
<b>Navrhovaná výše platby – zaokrouhleno</b>		<b>12 955</b>
<i>Současná platba v HRDP (100%)</i>		9 857
<i>Rozdíl</i>		+3 098

<sup>21</sup> Výsledná ztráta příjmu je vypočtena jako vážený průměr rozdílů příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku pro tři hlavní plodiny, kde vahou je velikost jejich pěstební plochy v ekologickém zemědělství.

<sup>22</sup> Pořízení stanice pro signalizaci při ceně 47100 Kč s životností 6 let a při průměrné výměře podniku 21 ha činí (47100/6/21) 374 Kč/ha. Navíc jsou započítány průměrné roční náklady na monitoring a školení ve výši 10000 Kč na podnik, tj. (10000/21) 476 Kč/ha. Celkem náklady na signalizaci a monitoring škodlivých činitelů tedy činí (374+476) 850 Kč/ha.

<sup>23</sup> Rozbor půdy se provádí ze tří míst s platností 6 let a rozbor plodů se provádí 3x každý rok. Při průměrné ceně rozborů 1300 Kč/vzorek a průměrné výměře podniku 21 ha činí náklady 217 Kč/ha. ((náklady na rozbor půdy = 3\*1300/6) + (náklady na rozbor plodů = 3\*1300))/21 ha.

## **B. Integrovaná produkce révy vinné**

### **Východiska pro výpočet**

Platba je postavena na rozdílu příspěvků na úhradu fixních nákladů a zisku integrované a konvenční produkce révy vinné. Při výpočtu příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku v případě integrované produkce byly zohledněny jednak vyšší náklady na pracovní síly, nižší hektarový výnos z důvodu uplatnění specifických agrotechnických opatření a dále také rozdíl nákladů na dražší povolené prostředky v IP v porovnání s běžnými. Pro kalkulaci nebyly identifikovány žádné další dodatečné náklady.

	<b>Kč/ha</b>	<b>Kč/ha</b>
<b>Ztráta příjmu (<i>income foregone = income lost</i>)</b>		
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě integrované produkce – vinice	15 742	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě konvenční produkce - vinice	30 852	
<b>Ztráta příjmu celkem (rozdíl příspěvků na úhradu)</b>		<b>15 110</b>
<b>Navrhovaná výše platby - (100 %) (<i>amount of support</i>)</b>		<b>15 110</b>
<b>Navrhovaná výše platby – zaokrouhleno</b>		<b>15 110</b>
<i>Současná platba v HRDP (100%)</i>		<i>11 642</i>
<i>Rozdíl</i>		<i>+3 468</i>

## **C. Integrovaná produkce zeleniny**

### **Východiska pro výpočet**

Platba je postavena na rozdílu příspěvků na úhradu fixních nákladů a zisku integrované a konvenční produkce zeleniny, konkrétně čtyř hlavních zástupců – mrkve, cibule, květáku a ledového salátu. Při výpočtu příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku v případě integrované produkce byly zohledněny jednak vyšší náklady na pracovní síly a osiva, nižší hektarový výnos z důvodu uplatnění specifických agrotechnických opatření a dále také rozdíl nákladů na dražší povolené prostředky v IP v porovnání s běžnými.

Současně při uplatnění integrované produkce vznikají dodatečné náklady na povinné rozbory plodů a na monitoring škodlivých činitelů.

	<b>Kč/ha</b>	<b>Kč/ha</b>
<b>Ztráta příjmu (<i>income foregone = income lost</i>)</b>		
Rozdíl příspěvků na úhradu fixních nákladů a zisku – mrkev	17 404	
Rozdíl příspěvků na úhradu fixních nákladů a zisku – cibule	10 040	
Rozdíl příspěvků na úhradu fixních nákladů a zisku – květák	21 758	
Rozdíl příspěvků na úhradu fixních nákladů a zisku – ledový salát	40 781	

Ztráta příjmu celkem <sup>24</sup>		15 788
<b>Dodatečné náklady (<i>additional costs</i>)</b>		
Náklady na monitoring (lapače)	250	
Náklady na povinné rozbory plodů	350	
Dodatečné náklady celkem		600
<b>Ztráta příjmu a dodatečné náklady celkem</b>		<b>16 388</b>
<b>Navrhovaná výše platby - (80%) (<i>amount of support</i>)</b>		<b>13 110</b>
<b>Navrhovaná výše platby - zaokrouhleno</b>		<b>13 110</b>
<i>Současná platba v HRDP</i>		<i>Není</i>
<i>Rozdíl</i>		<i>X</i>

## 2 Ošetřování travních porostů

### 2.1 Louky

#### Východiska pro výpočet

Na těchto plochách je uvažována zejména produkce sena/senáže jako krmiva pro hospodářská zvířata. Požadavek na extenzivní využití luk tak může znamenat ztrátu produkce travní hmoty. Platba je postavena na rozdílu příspěvků na úhradu fixních nákladů a zisku na loukách při obvyklé úrovni aplikace hnojiv a statkových hnojiv a při požadovaných snížených úrovních aplikace hnojiv a statkových hnojiv. Přívod N na základě umožnění přepásání luk (cca 20 kg N/ha) se do výpočtu příspěvku na úhradu nezapočítává. Navíc dochází ke ztrátě příjmů z důvodu zhoršené kvality produkce sena způsobené omezením termínu seče resp. odložením termínu seče.

U managementů Hnojené mezofilní a vlhkomilné louky a Hnojené horské a suchomilné louky současně vznikají dodatečné náklady na aplikaci hnoje nebo kompostu. Dále jsou započítány dodatečné náklady na seč porostu v souvislosti s podmínkou provádění seče od středu ke krajům, kde se předpokládá navýšení nákladů na pojezdy strojů.

#### B1 Louky

	Kč/ha	Kč/ha
<b>Ztráta příjmu (<i>income foregone = income lost</i>)</b>		
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku na loukách při obvyklé úrovni hnojení (80 kg N/ha)	6 517	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku na loukách při snížené úrovni hnojení (40 kg N/ha)	4 289	
<b>Ztráta příjmu celkem (rozdíl příspěvků na úhradu)</b>		<b>2 228</b>
<b>Navrhovaná výše platby - (100 %) (<i>amount of support</i>)</b>		<b>2 228</b>
<b>Navrhovaná výše platby - zaokrouhleno</b>		<b>2 230</b>
<i>Současná platba v HRDP</i>		<i>1 920</i>
<i>Rozdíl</i>		<i>+310</i>

<sup>24</sup> Výsledná ztráta příjmu je vypočtena jako vážený průměr rozdílů příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku pro čtyři hlavní plodiny, kde vahou je velikost jejich pěstební plochy v integrované produkci.

### **B2.1 Hnojené mezofilní a vlhkomilné louky**

	Kč/ha	Kč/ha
<b>Ztráta příjmu (<i>income foregone = income lost</i>)</b>		
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku na loukách při obvyklé úrovni hnojení (80 kg N/ha)	6 517	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku na loukách při snížené úrovni hnojení (40 kg N/ha)	4 289	
Ztráta příjmu celkem (rozdíl příspěvků na úhradu)		2 228
<b>Dodatečné náklady (<i>additional costs</i>)</b>		
Dodatečné náklady na aplikaci hnoje nebo kompostu		655
Dodatečné náklady v důsledku ztížené seče <sup>25</sup>		98
<b>Ztráta příjmu a dodatečné náklady celkem</b>		<b>2 981</b>
<b>Navrhovaná výše platby - (100 %) (<i>amount of support</i>)</b>		<b>2 981</b>
<b>Navrhovaná výše platby - zaokrouhleno</b>		<b>2 980</b>
<i>Současná platba v HRDP</i>		<i>Není</i>
<i>Rozdíl</i>		<i>X</i>

### **B2.2 Nehnojené mezofilní a vlhkomilné louky**

	Kč/ha	Kč/ha
<b>Ztráta příjmu (<i>income foregone = income lost</i>)</b>		
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku na loukách při obvyklé úrovni hnojení (80 kg N/ha)	6 517	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku na loukách při snížené úrovni hnojení (0 kg N/ha)	3 163	
Ztráta příjmu celkem (rozdíl příspěvků na úhradu)		3 354
<b>Dodatečné náklady (<i>additional costs</i>)</b>		
Dodatečné náklady v důsledku ztížené seče <sup>26</sup>		98
<b>Ztráta příjmu a dodatečné náklady celkem</b>		<b>3 452</b>
<b>Navrhovaná výše platby - (100 %) (<i>amount of support</i>)</b>		<b>3 452</b>
<b>Navrhovaná výše platby - zaokrouhleno</b>		<b>3 450</b>
<i>Současná platba v HRDP</i>		<i>Není</i>
<i>Rozdíl</i>		<i>X</i>

### **B2.3 Mezofilní a vlhkomilné louky s neposečenými pásy**

<sup>25</sup> Počítá se s navýšením nákladů na seč o cca 10 % v důsledku podmínky provedení seče od středu ke krajům. Při předpokladu dvou sečí na těchto loukách činní celkové navýšení nákladů (2\*490\*0,1).

<sup>26</sup> Počítá se s navýšením nákladů na seč o cca 10 % v důsledku podmínky provedení seče od středu ke krajům. Při předpokladu dvou sečí na těchto loukách činní celkové navýšení nákladů (2\*490\*0,1).

	<b>Kč/ha</b>	<b>Kč/ha</b>
<b>Ztráta příjmu (<i>income foregone = income lost</i>)</b>		
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku na loukách při obvyklé úrovni hnojení (80 kg N/ha)	6 517	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku na loukách při snížené úrovni hnojení (0 kg N/ha)	3 163	
Ztráta příjmu (rozdíl příspěvků na úhradu) <sup>27</sup>		3 354
Ztráta produkce z neposečeného pásu (10 % plochy) v daném roce <sup>28</sup>	316	
Ztráta produkce z neposečeného pásu z důvodu seče na jaře následujícího roku	189	
Ztráta příjmu celkem		3 859
<b>Dodatečné náklady (<i>additional costs</i>)</b>		
Dodatečné náklady na odstranění neposečeného pásu (10 % plochy) <sup>29</sup>	116	
Dodatečné náklady na práci mechanizace <sup>30</sup>	29	
Dodatečné náklady celkem		145
<b>Ztráta příjmu a dodatečné náklady celkem</b>		<b>4 004</b>
<b>Navrhovaná výše platby - (100 %) (<i>amount of support</i>)</b>		<b>4 004</b>
<b>Navrhovaná výše platby - zaokrouhleno</b>		<b>4 005</b>
<i>Současná platba v HRDP</i>		<i>Není</i>
<i>Rozdíl</i>		<i>X</i>

### **B3.1 Hnojené horské a suchomilné louky**

	<b>Kč/ha</b>	<b>Kč/ha</b>
<b>Ztráta příjmu (<i>income foregone = income lost</i>)</b>		
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku na loukách při obvyklé úrovni hnojení (80 kg N/ha)	6 517	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku na loukách při snížené úrovni hnojení (40 kg N/ha)	4 289	

<sup>27</sup> Od příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku při dlouhodobě běžné úrovni hnojení (80 kg N/ha) je odečten příspěvek na úhradu při snížené spotřebě hnojiv a statkových hnojiv (0 kg/ha) čímž vznikne ztráta tj.  $6517 - 3163 = 3354$  Kč.

<sup>28</sup> Na ploše pásu dojde ke ztrátě produkce za celý rok (3163 Kč) a při 10% ploch se jedná o 316 Kč na 1 ha louky.

<sup>29</sup> Posečení ponechaného pásu (stařiny) představuje náklad navíc, tzn. jsou hrazeny následující operace: seč, shrnování, sběr sena a odvoz na 10 % plochy louky  $(490+325+348)=1163$  Kč/ha a z toho 10 % činí 116 Kč.

<sup>30</sup> Navýšení nákladů na mechanizační práce v důsledku rozdílnosti prací spojených se sečí hlavní plochy a plochy ponechaného pásu činí 25 % z variabilních nákladů na odstranění neposečeného pásu, tj.  $(0,25 \cdot 116) = 29$ .

Ztráta příjmu (rozdíl příspěvků na úhradu)		2 228
Ztráta produkce vyvolaná omezením termínu seče <sup>31</sup>	643	
Ztráta příjmu celkem		2 871
<b>Dodatečné náklady (<i>additional costs</i>)</b>		
Dodatečné náklady na aplikaci hnoje nebo kompostu		655
Dodatečné náklady v důsledku ztížené seče <sup>32</sup>		49
<b>Ztráta příjmu a dodatečné náklady celkem</b>		<b>3 575</b>
<b>Navrhovaná výše platby - (100 %) (<i>amount of support</i>)</b>		<b>3 575</b>
<b>Navrhovaná výše platby - zaokrouhleno</b>		<b>3 575</b>
<i>Současná platba v HRDP</i>		<i>Není</i>
<i>Rozdíl</i>		<i>X</i>

### **B3.2 Nehnojené horské a suchomilné louky**

	<b>Kč/ha</b>	<b>Kč/ha</b>
<b>Ztráta příjmu (<i>income foregone = income lost</i>)</b>		
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku na loukách při obvyklé úrovni hnojení (80 kg N/ha)	6 517	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku na loukách při snížené úrovni hnojení (0 kg N/ha)	3 163	
Ztráta příjmu (rozdíl příspěvků na úhradu)		3 354
Ztráta produkce vyvolaná omezením termínu seče <sup>33</sup>	474	
Ztráta příjmu celkem		3 828
<b>Dodatečné náklady (<i>additional costs</i>)</b>		
Dodatečné náklady v důsledku ztížené seče <sup>34</sup>		49
<b>Ztráta příjmu a dodatečné náklady celkem</b>		<b>3 877</b>
<b>Navrhovaná výše platby - (100 %) (<i>amount of support</i>)</b>		<b>3 877</b>
<b>Navrhovaná výše platby - zaokrouhleno</b>		<b>3 880</b>
<i>Současná platba v HRDP</i>		<i>Není</i>
<i>Rozdíl</i>		<i>X</i>

<sup>31</sup> Stanovením termínu seče dojde k znehodnocení píce. Tato ztráta představuje zhruba 15 % hodnoty celkové roční produkce píce, tj. 15 % hodnoty příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku na loukách při snížené úrovni hnojení (0,15\*4289 Kč/ha).

<sup>32</sup> Počítá se s navýšením nákladů na seč o cca 10 % v důsledku podmínky provedení seče od středu ke krajům. Při předpokladu jedné seče na těchto loukách činí celkové navýšení nákladů (490\*0,1).

<sup>33</sup> Stanovením termínu seče dojde k znehodnocení píce. Tato ztráta představuje zhruba 15 % hodnoty celkové roční produkce píce, tj. 15 % hodnoty příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku na loukách při snížené úrovni hnojení (0,15\*3163 Kč/ha).

<sup>34</sup> Počítá se s navýšením nákladů na seč o cca 10 % v důsledku podmínky provedení seče od středu ke krajům. Při předpokladu jedné seče na těchto loukách činí celkové navýšení nákladů (490\*0,1).



### **B3.3 Horské a suchomilné louky s neposečenými pásy**

	<b>Kč/ha</b>	<b>Kč/ha</b>
<b>Ztráta příjmu (<i>income foregone = income lost</i>)</b>		
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku na loukách při obvyklé úrovni hnojení (80 kg N/ha)	6 517	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku na loukách při snížené úrovni hnojení (0 kg N/ha)	3 163	
Ztráta příjmu (rozdíl příspěvků na úhradu) <sup>35</sup>		3 354
Ztráta produkce z neposečeného pásu (10 % plochy) v daném roce <sup>36</sup>	316	
Ztráta produkce z neposečeného pásu z důvodu seče na jaře následujícího roku	189	
Ztráta produkce vyvolaná omezením termínu seče <sup>37</sup>	474	
Ztráta příjmu celkem		4 333
<b>Dodatečné náklady (<i>additional costs</i>)</b>		
Dodatečné náklady na odstranění neposečeného pásu (10 % plochy) <sup>38</sup>	116	
Dodatečné náklady na práci mechanizace <sup>39</sup>	29	
Dodatečné náklady celkem		145
<b>Ztráta příjmu a dodatečné náklady celkem</b>		<b>4 478</b>
<b>Navrhovaná výše platby - (100 %) (<i>amount of support</i>)</b>		<b>4 478</b>
<b>Navrhovaná výše platby - zaokrouhleno</b>		<b>4 480</b>
<i>Současná platba v HRDP</i>		<i>Není</i>
<i>Rozdíl</i>		<i>X</i>

### **B4 Trvale podmáčené a rašelinné louky**

#### **Východiska pro výpočet**

<sup>35</sup> Od příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku při dlouhodobě běžné úrovni hnojení (80 kg N/ha) je odečten příspěvek na úhradu při snížené spotřebě hnojiv a statkových hnojiv (0 kg/ha) čímž vznikne ztráta tj.  $6517 - 3163 = 3354$  Kč.

<sup>36</sup> Na ploše pásu dojde ke ztrátě produkce za celý rok (3163 Kč) a při 10% ploch se jedná o 316 Kč na 1 ha louky.

<sup>37</sup> Stanovením termínu seče dojde k znehodnocení píče. Tato ztráta představuje zhruba 15 % hodnoty celkové roční produkce píče, tj. 15 % hodnoty příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku na loukách při snížené úrovni hnojení ( $0,15 \cdot 3163$  Kč/ha).

<sup>38</sup> Posečení ponechaného pásu (stařiny) představuje náklad navíc, tzn. jsou hrazeny následující operace: seč, shrnování, sběr sena a odvoz na 10 % plochy louky ( $490+325+348$ )=1163 Kč/ha a z toho 10 % činí 116 Kč.

<sup>39</sup> Navýšení nákladů na mechanizační práce v důsledku rozdílnosti prací spojených se sečí hlavní plochy a plochy ponechaného pásu činí 25 % z variabilních nákladů na odstranění neposečeného pásu, tj.  $(0,25 \cdot 116) = 29$ .



Trvale podmáčené a rašelinné louky v současném období poskytují produkci nevhodnou pro zkrmení, a to i vzhledem k požadavkům daného podopatření (např. zákaz odvodňování, vyloučení hnojení a pozdní seč). Protože je tedy zemědělci nevyužívají pro produkci krmiv, pak veškeré náklady spojené s jejich údržbou jsou považovány za dodatečné náklady (ruční seč a odklizení hmoty lehkou mechanizací).

	Kč/ha	Kč/ha
<b>Dodatečné náklady (<i>additional costs</i>)</b>		
Dodatečné náklady na ruční sečení <sup>40</sup>	5 707	
Dodatečné náklady na shrabání a úklid hmoty <sup>41</sup>	8 100	
<b>Dodatečné náklady celkem</b>		<b>13 807</b>
<b>Navrhovaná výše platby - (100%) (<i>amount of support</i>)</b>		<b>13 810</b>
<b>Navrhovaná výše platby – dle limitu 450 EUR/ha (90%)</b>		<b>12 430</b>
<i>Současná platba v HRDP</i>		<i>12 100</i>
<i>Rozdíl</i>		<i>+330</i>

### **B5 Ptačí lokality na TP - hnízdiště bahňáků**

#### **Východiska pro výpočet**

Platba je postavena na rozdílu příspěvků na úhradu fixních nákladů a zisku na loukách při obvyklé úrovni hnojení a při požadované snížené úrovni hnojení (0 kg N/ha). Navíc dochází ke ztrátě příjmů z důvodu zhoršené kvality produkce sena způsobené odložením termínu seče. Současně vznikají dodatečné náklady na seč porostu v souvislosti s podmínkou provádění seče od středu ke krajům, kde se předpokládá navýšení nákladů na pojezdy strojů.

	Kč/ha	Kč/ha
<b>Ztráta příjmu (<i>income foregone = income lost</i>)</b>		
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku na loukách při obvyklé úrovni hnojení (80 kg N/ha)	6 517	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku na loukách při snížené úrovni hnojení (0 kg N/ha)	3 163	
Ztráta příjmu celkem (rozdíl příspěvků na úhradu)		3 354
Ztráta produkce vyvolaná posunem seče <sup>42</sup>		2 056
<b>Dodatečné náklady (<i>additional costs</i>)</b>		
Náklady na podzimní sečení <sup>43</sup>	490	
Dodatečné náklady v důsledku ztížené seče <sup>44</sup>	98	

<sup>40</sup> Náklad na ruční sečení představuje mzdové náklady a náklady na PHM při sečení křovinořezem. Zjištěné údaje vycházejí z podkladů programů PPK a vlastního šetření.

<sup>41</sup> Náklady zahrnují mzdové náklady na shrabání a vytahání pokosené hmoty (cca 60 hod./ha) a odvoz lehkou mechanizací. Zjištěné údaje vycházejí z podkladů programů PPK a vlastního šetření.

<sup>42</sup> Posunem první seče dojde k znehodnocení píče. Tato ztráta představuje zhruba 65 % hodnoty celkové roční produkce píče, tj. 65 % hodnoty příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku na loukách při snížené úrovni hnojení (0,65\*3163 Kč/ha).

<sup>43</sup> Náklad navíc vychází z celkových nákladů na sečení ve výši 490 Kč/ha.

Dodatečné náklady celkem	588
<b>Ztráta příjmu a dodatečné náklady celkem</b>	<b>5 998</b>
<b>Navrhovaná výše platby - (100 %) (<i>amount of support</i>)</b>	<b>5 998</b>
<b>Navrhovaná výše platby - zaokrouhleno</b>	<b>6 000</b>
<i>Současná platba v HRDP</i>	5 550
<i>Rozdíl</i>	+450

### **B6 Ptačí lokality na TP - hnízdiště Chřástala polního**

	Kč/ha	Kč/ha
<b>Ztráta příjmu (<i>income foregone = income lost</i>)</b>		
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku na loukách při obvyklé úrovni hnojení (80 kg N/ha)	6 517	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku na loukách při snížené úrovni hnojení (0 kg N/ha)	3 163	
Ztráta příjmu celkem (rozdíl příspěvků na úhradu)		3 354
Ztráta produkce vyvolaná posunem seče <sup>45</sup>		2 056
<b>Dodatečné náklady (<i>additional costs</i>)</b>		
Dodatečné náklady v důsledku ztížené seče <sup>46</sup>		49
<b>Ztráta příjmu a dodatečné náklady celkem</b>		<b>5 459</b>
<b>Navrhovaná výše platby - (100 %) (<i>amount of support</i>)</b>		<b>5 459</b>
<b>Navrhovaná výše platby - zaokrouhleno</b>		<b>5 460</b>
<i>Současná platba v HRDP</i>		5 180
<i>Rozdíl</i>		+280

## 2.2 Pastviny

### **Východiska pro výpočet**

Jde o plochy určené pouze pro pastvu zvířat. Omezení zatížení pastvin znamená ztrátu produkce (cca 0,25 DJ/ha, resp. 0,45 DJ/ha) ve výši příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku na DJ. Požadavky na likvidaci vytrvalých plevelů a kosení nedopasků jsou nad rámec běžné praxe a znamenají tedy dodatečné náklady. Snížení zatížení hospodářskými zvířaty (u

<sup>44</sup> Počítá se s navýšením nákladů na seč o cca 10 % v důsledku podmínky provedení seče od středu ke krajům. Při předpokladu dvou sečí na těchto loukách činí celkové navýšení nákladů  $(2 \cdot 490) \cdot 0,1$ .

<sup>45</sup> Posunem první seče dojde k znehodnocení píce. Tato ztráta představuje zhruba 65 % hodnoty celkové roční produkce píce, tj. 65 % hodnoty příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku na loukách při snížené úrovni hnojení  $(0,65 \cdot 3163 \text{ Kč/ha})$ .

<sup>46</sup> Počítá se s navýšením nákladů na seč o cca 10 % v důsledku podmínky provedení seče od středu ke krajům. Při předpokladu jedné seče na těchto loukách činí celkové navýšení nákladů  $490 \cdot 0,1$ .

B. 7 a B. 9 o 0,25 DJ/ha, u B. 8 o 0,45 DJ/ha) použité při výpočtu platby bylo v textu podopatření převedeno na produkci N. Tato snížená intenzita hospodářských zvířat představuje u B. 7 přívod N 55 kg N/ha, u B. 8 přívod N 40 kg N/ha a u B. 9 přívod N 30 kg N /ha.

### **B7 Pastviny**

	<b>Kč/ha</b>	<b>Kč/ha</b>
<b>Ztráta příjmu (<i>income foregone = income lost</i>)</b>		
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku u produkce skotu	12 560	
Ztráta příjmů ze snížené produkce <sup>47</sup>	3 140	
Úspora nákladů na hnojiva	400	
Ztráta příjmu celkem		2 740
<b>Dodatečné náklady (<i>additional costs</i>)</b>		
Dodatečné náklady na likvidaci plevelů bodovou aplikací herbicidů <sup>48</sup>	240	
Dodatečné náklady na posekání nedopasků po skončení pastvy <sup>49</sup>	343	
Dodatečné náklady celkem		583
<b>Ztráta příjmu a dodatečné náklady celkem</b>		<b>3 323</b>
<b>Navrhovaná výše platby - (100 %) (<i>amount of support</i>)</b>		<b>3 323</b>
<b>Navrhovaná výše platby – zaokrouhleno</b>		<b>3 325</b>
<i>Současná platba v HRDP</i>		2 890
<i>Rozdíl</i>		+435

### **B8 Druhově bohaté pastviny**

	<b>Kč/ha</b>	<b>Kč/ha</b>
<b>Ztráta příjmu (<i>income foregone = income lost</i>)</b>		
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku u produkce skotu	12 560	
Ztráta příjmů ze snížené produkce <sup>50</sup>	5 652	
Úspora nákladů na hnojiva	1 200	
Ztráta příjmu celkem		4 452
<b>Dodatečné náklady (<i>additional costs</i>)</b>		
Dodatečné náklady na likvidaci plevelů bodovou aplikací herbicidů <sup>51</sup>	240	

<sup>47</sup> Předpokládá se snížení intenzity produkce o 0,25 DJ/ha (na max. 1,25 DJ/ha), které je ohodnoceno příspěvkem na úhradu: 0,25 DJ/ha \* 12560 Kč/DJ, tj. 3140 Kč/ha (1,25 DJ/ha – produkce 55 kg N/ha ročně).

<sup>48</sup> Předpokládá se výskyt cca 30 případů/ha. Náklad na bodovou likvidaci herbicidy činí 8 Kč/případ, celkem 240 Kč/ha (30 případů \* 8 Kč/případ).

<sup>49</sup> Odpovídá variabilním nákladům na seč travního porostu.

<sup>50</sup> Předpokládá se snížení intenzity produkce o 0,45 DJ/ha (na max. 1,05 DJ/ha), které je ohodnoceno příspěvkem na úhradu: 0,45 DJ/ha \* 12560 Kč/DJ, tj. 5652 Kč/ha (1,05 DJ/ha – produkce 40 kg N/ha ročně).

Dodatečné náklady na posekání nedopasků po skončení pastvy <sup>52</sup>	343
Dodatečné náklady celkem	583
<b>Ztráta příjmu a dodatečné náklady celkem</b>	<b>5 035</b>
<b>Navrhovaná výše platby - (100 %) (amount of support)</b>	<b>5 035</b>
<b>Navrhovaná výše platby - zaokrouhleno</b>	<b>5 035</b>
<i>Současná platba v HRDP</i>	4 330
<i>Rozdíl</i>	+705

## **B9 Suché stepní trávníky a vřesoviště**

### **Východiska pro výpočet**

Jde o plochy dříve tradičně spásané ovce a kozami. Omezení zatížení pastvin znamená ztrátu produkce (0,25 DJ/ha) ve výši příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku na DJ.

Požadavky na likvidaci vytrvalých plevelů jsou nad rámec běžné praxe a znamenají tedy dodatečné náklady.

	<b>Kč/ha</b>	<b>Kč/ha</b>
<b>Ztráta příjmu (<i>income foregone = income lost</i>)</b>		
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku u produkce skotu	12 560	
Ztráta příjmů ze snížené produkce <sup>53</sup>	3 140	
Úspora nákladů na hnojiva	1 200	
Ztráta příjmu celkem		1 940
<b>Dodatečné náklady (<i>additional costs</i>)</b>		
Dodatečné náklady na pořízení ohradníku <sup>54</sup>	2 510	
Dodatečné náklady mzdové <sup>55</sup>	2 640	
Dodatečné náklady na posekání rostl.druhů po skončení pastvy <sup>56</sup>	2 072	
Dodatečné náklady celkem		7 222

<sup>51</sup> Předpokládá se výskyt cca 30 případů/ha. Náklad na bodovou likvidaci herbicidy činí 8 Kč/případ, celkem 240 Kč/ha (30 případů \* 8 Kč/případ).

<sup>52</sup> Odpovídá variabilním nákladům na seč travního porostu.

<sup>53</sup> Předpokládá se snížení intenzity produkce o 0,25 DJ/ha (na max. 1,25 DJ/ha), které je ohodnoceno příspěvkem na úhradu: 0,25 DJ/ha \* 12560 Kč/DJ, tj. 3140 Kč/ha (1,25 DJ/ha – produkce 30 kg N/ha).

<sup>54</sup> Výpočet vychází z průměrné pořizovací ceny 1 km elektrického ohradníku (40175Kč), která je přepočtena na využitelnou plochu pastvin (4 ha) a životnost ohradníku (4 roky), tj.  $40175/4/4 = 2510$  Kč/ha a rok.

<sup>55</sup> Dodatečné mzdové náklady zahrnují zejména manipulaci s ohradníky a kontrolu pasených zvířat. V průměru jde o 24 hod./ha a rok, tj. 2640 Kč/ha (24 hod./ha\*110 Kč/hod).

<sup>56</sup> Náklady na kosení stanovených rostlinných druhů byly převzaty z nákladů na kosení podmáčených a rašelinných luk vzhledem k tomu, že tyto stepní lokality se vyskytují převážně v těžko přístupných lokalitách. Dle expertního odhadu plocha rostlinných druhů činí 15 % pasené plochy, tedy 15 % z ha \*13810 Kč/ha = 2072 Kč/ha.

<b>Ztráta příjmu a dodatečné náklady celkem</b>	<b>9 162</b>
<b>Navrhovaná výše platby - (100 %) (<i>amount of support</i>)</b>	<b>9 162</b>
<b>Navrhovaná výše platby - zaokrouhleno</b>	<b>9 160</b>

<i>Současná platba v HRDP</i>	<i>Není</i>
<i>Rozdíl</i>	<i>X</i>

### 3 Péče o krajinu

#### C1 Zatravňování orné půdy

##### Východiska pro výpočet

Zatravnění orné půdy znamená pro zemědělce vedle dodatečně vydaných variabilních nákladů na vysetí travního porostu také ztrátu příjmu z produkce na orné půdě ve výši příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku. Současně se předpokládá, že zatravněný pozemek bude hospodářsky využíván pro produkci travní hmoty. Z tohoto důvodu je ztráta příjmů z orné půdy snížena o určitý příjem z produkce sena (plnohodnotná produkce sena se předpokládá až druhým rokem). Jednorázové dodatečné náklady na výsev travního porostu jsou přepočteny na rok trvání titulu.

V případě zakládání travního porostu podél vodního útvaru se očekávají dodatečné náklady na mechanizaci v důsledku rozdílnosti prací spojených s hlavní plodinou na daném pozemku a zatravněnou plochou.

##### C1. 1 Zatravňování orné půdy

	<b>Kč/ha</b>	<b>Kč/ha</b>
<b>Ztráta příjmu (<i>income foregone = income lost</i>)</b>		
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku – orná půda	8 750	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku – travní porost	3 163	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku – travní porost - přepočet <sup>57</sup>	2 531	
Ztráta příjmu celkem <sup>58</sup>		6 219
<b>Dodatečné náklady (<i>additional costs</i>)</b>		
Dodatečné náklady na zatravnění <sup>59</sup>	2 750	
Dodatečné náklady na travní osivo	4 570	
Dodatečné náklady zatravnění – přepočet <sup>60</sup>		1 464

<sup>57</sup> Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku pro travní porost odpovídá podmínce zákazu aplikace dusíkatých hnojiv na zatravněné plochy a dosahuje výše 3163 Kč/ha. Předpokládá se plnohodnotné využití travní hmoty až od druhé roku trvání titulu, tj. příjem se předpokládá po čtyři roky. Výpočet je proveden na rok trvání titulu:  $(3163 \cdot 4) / 5$ .

<sup>58</sup> Ztráta příjmu z produkce na orné půdě je snížena o příjem z travního porostu, tj. 8750 – 2531.

<sup>59</sup> Údaj odpovídá výši variabilních nákladů na založení travního porostu.

<sup>60</sup> Dodatečné náklady na zatravnění byly vyděleny počtem let trvání podtitulu, tj. pěti.

Dodatečné náklady na dosev <sup>61</sup>	366	
Dodatečné náklady celkem		1 830
<b>Ztráta příjmu a dodatečné náklady celkem</b>		<b>8 049</b>
<b>Navrhovaná výše platby - (100 %) (amount of support)</b>		<b>8 049</b>
<b>Navrhovaná výše platby - zaokrouhleno</b>		<b>8 050</b>
<i>Současná platba v HRDP</i>		7 265
<i>Rozdíl</i>		+785

### C1. 2 Zatravňování orné půdy podél vodního útvaru

	Kč/ha	Kč/ha
Ztráta příjmu a dodatečné náklady celkem – výpočet platby obdobný jak u podtitulu C1.1		8 049
Dodatečné náklady na práci mechanizace <sup>62</sup>	724	
<b>Navrhovaná výše platby - (100 %) (amount of support)</b>		<b>8 773</b>
<b>Navrhovaná výše platby - zaokrouhleno</b>		<b>8 770</b>
<i>Současná platba v HRDP</i>		<i>Není</i>
<i>Rozdíl</i>		<i>X</i>

### C1. 3 Zatravňování orné půdy regionální travní směsí

	Kč/ha	Kč/ha
<b>Ztráta příjmu (income foregone = income lost)</b>		
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku – orná půda	8 750	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku – travní porost	3 163	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku – travní porost - přepočet <sup>63</sup>	2 531	
Ztráta příjmu celkem <sup>64</sup>		6 219
<b>Dodatečné náklady (additional costs)</b>		

<sup>61</sup> Potřeba dosevu činní dle expertního posouzení v průměru 25 % zatravněné plochy během pětiletého závazku, tj. při přepočtu na rok závazku  $(0,25 \cdot 7320) / 5 = 366$ .

<sup>62</sup> Navýšení nákladů na mechanizační práce v důsledku rozdílnosti prací spojených s hlavní plodinou na orné půdě a zatravněnou plochou podél vodního útvaru činní 25 % z variabilních nákladů pro extenzivní variantu pěstební technologie na loukách, tj.  $(0,25 \cdot 2895) = 724$ .

<sup>63</sup> Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku pro travní porost odpovídá podmínce zákazu aplikace dusíkatých hnojiv na zatravněné plochy a dosahuje výše 3163 Kč/ha. Předpokládá se plnohodnotné využití travní hmoty až od druhé roku trvání titulu, tj. příjem se předpokládá po čtyři roky. Výpočet je proveden na rok trvání titulu:  $(3163 \cdot 4) / 5$ .

<sup>64</sup> Ztráta příjmu z produkce na orné půdě je snížena o příjem z travního porostu, tj. 8750 – 2531.

Dodatečné náklady na zatravnění <sup>65</sup>	2 750	
Dodatečné náklady na travní osivo - regionální	14 000	
Dodatečné náklady zatravnění – přepočet <sup>66</sup>		3 350
Dodatečné náklady na dosev <sup>67</sup>	838	
Dodatečné náklady celkem		4 189
<b>Ztráta příjmu a dodatečné náklady celkem</b>		<b>10 407</b>
<b>Navrhovaná výše platby - (100 %) (amount of support)</b>		<b>10 407</b>
<b>Navrhovaná výše platby - zaokrouhlo</b>		<b>10 410</b>
<i>Současná platba v HRDP</i>		<i>9 210</i>
<i>Rozdíl</i>		<i>+1 200</i>

#### C1. 4 Zatravnění orné půdy regionální travní směsí podél vodního útvaru

	<b>Kč/ha</b>	<b>Kč/ha</b>
Ztráta příjmu a dodatečné náklady celkem – výpočet platby obdobný jak u managementu C1.3		10 407
Dodatečné náklady na práci mechanizace <sup>68</sup>	724	
<b>Navrhovaná výše platby - (100 %) (amount of support)</b>		<b>11 131</b>
<b>Navrhovaná výše platby - zaokrouhlo</b>		<b>11 130</b>
<i>Současná platba v HRDP</i>		<i>Není</i>
<i>Rozdíl</i>		<i>X</i>

#### C2 Pěstování meziplodin

##### Východiska pro výpočet

Výsev meziplodiny znamená náklad navíc pro zemědělce. Platba tedy obsahuje nákladové položky týkající se pořízení vhodného osiva, výsevu a také zničení porostu na jaře tak, aby mohl být pozemek oset jarní plodinou.

	<b>Kč/ha</b>	<b>Kč/ha</b>
<b>Dodatečné náklady (additional costs)</b>		
Dodatečné náklady na osivo <sup>69</sup>	966	

<sup>65</sup> Údaj odpovídá výši variabilních nákladů na založení travního porostu.

<sup>66</sup> Dodatečné náklady na zatravnění byly vyděleny počtem let trvání podtitulu, tj. pěti.

<sup>67</sup> Potřeba dosevu činní dle expertního posouzení v průměru 25 % zatravněné plochy během pětiletého závazku, tj. při přepočtu na rok závazku  $(0,25 \cdot 16750) / 5 = 838$ .

<sup>68</sup> Navýšení nákladů na mechanizační práce v důsledku rozdílnosti prací spojených s hlavní plodinou na orné půdě a zatravněnou plochou podél vodního toku činní 25 % z variabilních nákladů pro extenzivní variantu pěstební technologie na loukách, tj.  $(0,25 \cdot 2895) = 724$ .

<sup>69</sup> Zahrnuje náklady na materiál (osivo), ceny osiva. Velikost výsevu odpovídá obecným doporučením a náklad na výsevek byl počítán jako průměr zjištěných cen doporučených meziplodin.



Dodatečné náklady na výsev <sup>70</sup>	1 575	
Dodatečné náklady na odstranění meziplodiny	560	
<b>Dodatečné náklady celkem</b>		<b>3 101</b>
<b>Navrhovaná výše platby - (100 %) (amount of support)</b>		<b>3 101</b>
<b>Navrhovaná výše platby - zaokrouhleno</b>		<b>3 100</b>
<i>Současná platba v HRDP</i>		4 580
<i>Rozdíl</i>		-1 480

### C3 Biopásy

#### Východiska pro výpočet

Výsev pásu s krmnými plodinami pro zvěř na orné půdě znamená ztrátu příjmu z produkce z této plochy ve výši příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku. Současně se nepředpokládá využití hmoty z těchto pásů pro zkrmení hospodářskými zvířaty. Vedle ztráty produkce se očekávají dodatečné náklady na výsev pásu krmných plodin (osivo) a na mechanizaci spojenou s jejich výsevem a sklizní v důsledku rozdílnosti prací spojených s hlavní plodinou na daném pozemku.

	Kč/ha pásu	Kč/ha pásu
<b>Ztráta příjmu (income foregone = income lost)</b>		
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku – orná půda	8 750	
Ztráta příjmu celkem		8 750
<b>Dodatečné náklady (additional costs)</b>		
Dodatečné náklady na osivo <sup>71</sup>	1 467	
Dodatečné náklady na výsev <sup>72</sup>	1 710	
Dodatečné náklady celkem		3 102
<b>Ztráta příjmu a dodatečné náklady celkem</b>		<b>11 927</b>
<b>Navrhovaná výše platby - (100 %) (amount of support)</b>		<b>11 927</b>
<b>Navrhovaná výše platby - zaokrouhleno</b>		<b>11 930</b>
<i>Současná platba v HRDP</i>		10 630
<i>Rozdíl</i>		+1 220

<sup>70</sup> Výsev meziplodiny je považován za náklad navíc, tj. jsou hrazeny následující operace spojené s výsevem: podmítka, bezorebné setí a válení (465+870+240).

<sup>71</sup> Celková hodnota výsevku je součtem nákladů na jednotlivé výsevky (Kč/ha).

<sup>72</sup> Rozdílné obdělávání biopásu znamená vyšší nákladovost mechanizačních prací. Na pozemku o velikost 20 ha při osetí celého okraje (maximální možnost) krmnými plodinami bude jeho plocha činit 1,1 ha (1800 m obvod pozemku \* 6 m šířka pásu). U jednotlivých operací (min.: 2x orba, ošetření oranice, výsev) může činit velikost navýšení až 50 %. Celkem tedy navýšení činí 1710 Kč/ha ((2\*1160 + 235 + 865)\*0,5).



## **Použitá literatura:**

- Buchtová, I.: Situační a výhledová zpráva zelenina, MZe ČR, Praha 2005
- Buchtová, I.: Situační a výhledová zpráva ovoce, MZe ČR, Praha 2005
- Hrabětová, S.: Situační a výhledová zpráva réva vinná a víno, MZe ČR, Praha 2004
- Holá, J.: Situační a výhledová zpráva skot – hovězí maso, MZe ČR, Praha 2005
- Jánský, J. a kol.: Nákladovost a výnosnost vybraných ekologických produktů v období 2001-2003, MZLU a VÚZE, 2005 (*výsledky projektu NAZV QF 3278*)
- Katalog jednotkových cen a popisů prací, ÚRS, Praha 2004
- Kavka M. a kol.: Normativy zemědělských výrobních technologií, ÚZPI, Praha 2003
- Kavka M. a kol.: Normativy zemědělských výrobních technologií, ÚZPI, Praha 2006
- Kavka M. a kol.: Normativy pro zemědělskou a potravinářskou výrobu, ÚZPI, Praha 2003
- Kavka M. a kol.: Normativy pro zemědělskou a potravinářskou výrobu, ÚZPI, Praha 2006
- Kohoutek, A., Golda, J.: Obhospodařování travních porostů a jejich využití skotem v době přibližování ČR do Evropské unie, VÚRV, Praha 2002
- Kvítek, T. a kol.: Zásady delimitace kultur a využívání travních porostů v útlumových – extenzivních podmínkách, VÚMOP, Praha 1995
- Mrkvička J. a kol.: Studie - Vliv dotace živin na množství kořenové hmoty a výnosy lučního porostu (výsledky projektu MSM 41210-0003)
- Novák, J. a kol.: Nákladovost zemědělských výrobků v ČR za rok 2000, VÚZE, Praha 2001
- Poláčková, J. a kol.: Nákladovost zemědělských výrobků v ČR za rok 2001, VÚZE, Praha 2002
- Poláčková, J. a kol.: Nákladovost zemědělských výrobků v ČR za rok 2002, VÚZE, Praha 2003
- Poláčková, J. a kol.: Nákladovost zemědělských výrobků v ČR za rok 2003, VÚZE, Praha 2004
- Statistická ročenka České republiky 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, ČSÚ, Praha
- Šantrůček, J. a kol.: Pícninářství v teorii a praxi a čtvrté pícninářské dny, ČZU, Praha 1999
- Škeřík, J.: Studie k výpočtům plateb pro ekologické zemědělství v rámci agro-environmentálních opatření, a to pro kultury zelenina, ovoce a réva vinná, 12/2005
- Zdražil, V.: Studie – výpočty plateb pro ekologické zemědělství pro kultury zelenina, ovoce a vinohrady, 12/2002
- Směrnice Ministerstva životního prostředí pro poskytování finančních prostředků v rámci Programu péče o krajinu v roce 2005, 2006.

## Příloha č. 8

### Kombinovatelnost

#### Kombinovatelnost plateb AEO – PRV s AEO - HRDP

	HRDP-A	HRDP-B	HRDP-C1	HRDP-C2	HRDP-C3	HRDP-C4	HRDP-C5	HRDP-C6	HRDP-D	HRDP-E
PRV-A1	N	A	A	A	A	A	A	N	A	N
PRV-A2.1	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
PRV-A2.2	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
PRV-A2.3	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
PRV-B.1	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N
PRV-B.2	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N
PRV-B.3	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N
PRV-B.4	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N
PRV-B.5	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N
PRV-B.6	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N
PRV-B.7	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N
PRV-B.8	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N
PRV-B.9	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N
PRV-C1	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N
PRV-C2	A	N	N	N	N	N	N	N	A	N
PRV-C3	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N

Vysvětlivky:

PRV-A1 – Ekologické zemědělství

PRV-A2.1 – Integrovaná produkce ovoce

PRV-A2.2 – Integrovaná produkce révy vinné

PRV-A2.3 – Integrovaná produkce zeleniny

PRV-B.1 – Louky základní management

PRV-B.2 – Mezofilní a vlhkomilné louky

PRV-B.3 – Horské a suchomilné louky

PRV-B.4 – Trvale podmáčené a rašelinné louky

PRV-B.5 – Ptačí lokality na TP – hnízdiště bahňáků

PRV-B.6 – Ptačí lokality na TP – hnízdiště  
chřástala polního

PRV-B.7 – Pastviny základní management

PRV-B.8 – Druhově bohaté pastviny

PRV-B.9 – Suché stepní trávníky a vřesoviště

PRV-C1 – Zatravňování orné půdy

PRV-C2 – Pěstování meziplodin

PRV-C3 – Biopásy

HRDP-A – Ekologické zemědělství

HRDP-B – Ošetřování travních porostů

HRDP-C1 – Zatravňování orné půdy

HRDP-C2 – Tvorba travnatých pásů na svažitých půdách

HRDP-C3 – Pěstování meziplodin

HRDP-C4 – Trvale podmáčené a rašelinné louky

HRDP-C5 – Ptačí lokality na TP

HRDP-C6 – Biopásy

HRDP-D – Osevní postup v ochr. zónách jeskyní

HRDP-E – Integrované systémy pěst. ovoce a révy vinné

#### Kombinovatelnost AEO – PRV s AEO – HRDP na jednom dílu PB

	HRDP-A	HRDP-B	HRDP-C1	HRDP-C2	HRDP-C3	HRDP-C4	HRDP-C5	HRDP-C6	HRDP-D	HRDP-E
PRV-A1	N	A	A	A	A	A	A	A	A	N
PRV-A2.1	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
PRV-A2.2	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
PRV-A2.3	N	N	N	N	A	N	N	A	N	N
PRV-B.1	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N
PRV-B.2	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N
PRV-B.3	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N
PRV-B.4	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N
PRV-B.5	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N
PRV-B.6	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N
PRV-B.7	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N
PRV-B.8	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N
PRV-B.9	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N
PRV-C1	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N
PRV-C2	A	N	N	N	N	N	N	A	A	N
PRV-C3	A	N	N	N	A	N	N	N	A	N

Vysvětlivky:

PRV-A1 – Ekologické zemědělství

PRV-A2.1 – Integrovaná produkce ovoce

PRV-A2.2 – Integrovaná produkce révy vinné

PRV-A2.3 – Integrovaná produkce zeleniny

PRV-B.1 – Louky základní management

PRV-B.2 – Mezofilní a vlhkomilné louky

PRV-B.3 – Horské a suchomilné louky

PRV-B.4 – Trvale podmáčené a rašelinné louky

PRV-B.5 – Ptačí lokality na TP – hnízdiště bahňáků

PRV-B.6 – Ptačí lokality na TP – hnízdiště  
chřástala polního

PRV-B.7 – Pastviny základní management

PRV-B.8 – Druhově bohaté pastviny

PRV-B.9 – Suché stepní trávníky a vřesoviště

PRV-C1 – Zatravňování orné půdy

PRV-C2 – Pěstování meziplodin

PRV-C3 – Biopásy

HRDP-A – Ekologické zemědělství

HRDP-B – Ošetřování travních porostů

HRDP-C1 – Zatravňování orné půdy

HRDP-C2 – Tvorba travnatých pásů na svažitých půdách

HRDP-C3 – Pěstování meziplodin

HRDP-C4 – Trvale podmáčené a rašelinné louky

HRDP-C5 – Ptačí lokality na TP

HRDP-C6 - Biopásy

HRDP-D - Osevní postup v ochr. zónách jeskyní

HRDP-E – Integrované systémy pěst. ovoce a révy vinné

### Kombinovatelnost plateb v PRV

	A1	A2.1	A2.2	A2.3	B.1	B.2	B.3	B.4	B.5	B.6	B.7	B.8	B.9	C1	C2	C3
A1	A	N	N	N	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	N
A2.1	N	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
A2.2	N	N	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
A2.3	N	N	N	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
B.1	A	N	N	N	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
B.2	A	N	N	N	N	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
B.3	A	N	N	N	N	N	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N
B.4	A	N	N	N	N	N	N	A	N	N	N	N	N	N	N	N
B.5	A	N	N	N	N	N	N	N	A	N	N	N	N	N	N	N
B.6	A	N	N	N	N	N	N	N	N	A	N	N	N	N	N	N
B.7	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N	A	N	N	N	N	N
B.8	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	A	N	N	N	N
B.9	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	A	N	N	N
C1	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	A	N	N
C2	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	A	N
C3	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	A

Vysvětlivky:

PRV-A1 – Ekologické zemědělství

PRV-A2.1 – Integrovaná produkce ovoce

PRV-A2.2 – Integrovaná produkce révy vinné

PRV-A2.3 – Integrovaná produkce zeleniny

PRV-B.1 – Louky základní management

PRV-B.2 – Mezofilní a vlhkomilné louky

PRV-B.3 – Horské a suchomilné louky

PRV-B.4 – Podmáčené a rašelinné louky

PRV-B.5 – Ptačí lokality na TP – hnízdiště bahňáků

PRV-B.6 – Ptačí lokality na TP – hnízdiště Chřástala polního

PRV-B.7 – Pastviny základní management

PRV-B.8 – Druhově bohaté pastviny

PRV-B.9 – Suché stepní trávníky a vřesoviště

PRV-C1 – Zatravňování orné půdy

PRV-C2 – Pěstování meziplodin

PRV-C3 - Biopásy

### Kombinovatelnost na jednom dílu PB v PRV

	A1	A2.1	A2.2	A2.3	B.1	B.2	B.3	B.4	B.5	B.6	B.7	B.8	B.9	C1	C2	C3
A1		N	N	N	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
A2.1	N		N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
A2.2	N	N		N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
A2.3	N	N	N		N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	A	A
B.1	A	N	N	N		N	N	A	N	N	N	N	A	N	N	N
B.2	A	N	N	N	N		N	A	N	N	N	N	A	N	N	N
B.3	A	N	N	N	N	N		A	N	N	N	N	A	N	N	N
B.4	A	N	N	N	A	A	A		A	A	A	A	N	N	N	N
B.5	A	N	N	N	N	N	N	A		N	N	N	N	N	N	N
B.6	A	N	N	N	N	N	N	A	N		N	N	N	N	N	N
B.7	A	N	N	N	N	N	N	A	N	N		N	A	N	N	N
B.8	A	N	N	N	N	N	N	A	N	N	N		A	N	N	N
B.9	A	N	N	N	A	A	A	N	N	N	A	A		N	N	N
C1	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N		N	N
C2	A	N	N	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N		A
C3	A	N	N	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	A	

Vysvětlivky:

PRV-A1 – Ekologické zemědělství

PRV-A2.1 – Integrovaná produkce ovoce

PRV-A2.2 – Integrovaná produkce révy vinné

PRV-A2.3 – Integrovaná produkce zeleniny

PRV-B.1 – Louky základní management

PRV-B.2 – Mezofilní a vlhkomilné louky

PRV-B.3 – Horské a suchomilné louky

PRV-B.4 – Podmáčené a rašelinné louky

PRV-B.5 – Ptačí lokality na TP – hnízdiště bahňáků

PRV-B.6 – Ptačí lokality na TP – hnízdiště Chrástala polního

PRV-B.7 – Pastviny základní management

PRV-B.8 – Druhově bohaté pastviny

PRV-B.9 – Suché stepní trávníky a vřesoviště

PRV-C1 – Zatravňování orné půdy

PRV-C2 – Pěstování meziplodin

PRV-C3 - Biopásy

## Kontrolovatelnost

Podmínky AEO z PRV	Možnosti kontroly
<b>Základní podmínky:</b>	
realizace podopatření v podobě pětiletého závazku	Křížové kontroly s databází IACS (LPIS)
žadatel dodržuje minimální požadavky, jež se týkají používání hnojiv a statkových hnojiv, a to tak, že vede a nejméně 7 let uchovává evidenci o množství, druhu a době použití hnojiv, statkových hnojiv, pomocných látek a upravených kalů podle jednotlivých pozemků, plodin a let v souladu se zvláštním právním předpisem (zákon o hnojivech)	Vizuální inspekce (KNM) - administrativní kontrola
žadatel, který má závazek v AEO dodržuje kodex na ochranu vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů zavedený v rámci směrnice Rady 91/676/EHS.	Vizuální inspekce (KNM)
žadatel dodržuje minimální požadavky, jež se týkají používání přípravků na ochranu rostlin, a to tak, že dodržuje pravidla skladování a manipulace s chemickými látkami v souladu s příslušnými právními předpisy (zákon o rostlinolékařské péči) tak, aby nedocházelo ke kontaminaci složek životního prostředí	a) Evidence hnojiv, Evidence přípravků na ochranu rostlin (kontroly skladovaných látek + kontroly faktur/účetnictví) b) Vizuální kontroly s pomocí kontrolního seznamu (check-list)
Minimální výměra žadatelem obhospodařované půdy pro vstup do agroenvironmentálních opatření musí činit:	
1. 5 ha zemědělské půdy vedené v LPIS, nejde-li o hospodaření podle bodů 2 až 7,	
2. 2 ha zemědělské půdy vedené v LPIS, jde-li o hospodaření v územích národních parků nebo chráněných krajinných oblastí,	
3. 1 ha zemědělské půdy vedené v LPIS, jde-li o hospodaření v systému ekologického zemědělství,	
4. 0,5 ha zemědělské půdy vedené v LPIS, jde-li o pěstování zeleniny nebo speciálních bylin v systému ekologického zemědělství nebo pěstování zeleniny v systému integrované produkce,	a) Křížové kontroly s databází IACS (LPIS)
5. 0,25 ha vinic, ovocných sadů nebo chmelnic vedených v LPIS, jde-li o hospodaření v systému ekologického zemědělství,	
6. 1 ha ovocných sadů vedených v LPIS, jde-li o hospodaření v integrované produkci ovoce	b) Vizuální inspekce s měřením (jen během 5 % kontrol na místě "KNM")
7. 0,5 ha vinic vedených v LPIS, jde-li o hospodaření v integrované produkci révy vinné,	
8. 1 ha orné půdy vedené v LPIS, jde-li o zatrávňování orné půdy v rámci AEO	
žadatel musí v souladu s čl. 51 odst.3 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 splňovat v celém hospodářství závazné požadavky podle článků 5 a přílohy IV nařízení Rady (ES) č. 1782/2003(viz. příloha č. 2 – GAEC)	Vizuální inspekce (KNM)
<b>Podopatření postupy šetrné k životnímu prostředí</b>	
<b>Titul ekologické zemědělství</b>	
Žadatel plní podmínky nařízení Rady (ES) č. 2092/1991, a to na celé výměře pozemků zemědělského podniku zařazeného do systému EZ po celou dobu platnosti závazku (5 let)	Kontrola akreditovanými kontrolními orgány (KEZ o.p.s., ABCERT, Biokont)
Žadatel může žádat o podporu na travní porosty v případě, že intenzita chovu býložravců dosahuje nejméně 0,2 DJ/ha travního porostu, nejvýše však 1,5 DJ/ha zemědělské půdy. Tuto intenzitu je žadatel povinen splňovat ke stanovenému dni v příslušném kalendářním roce pětiletého období. Přepočtové koeficienty jsou uvedeny v příloze č. 1. Žadatel je povinen zajistit,	a) křížová kontrola na databází IACS b) Vizuální inspekce (jen KNM)

aby kultury travních porostů byly spásány nebo minimálně dvakrát ročně posečeny (v odůvodnitelných případech jedenkrát ročně) ve stanoveném termínu. Posečená hmota bude z pozemku odklizená.	
<b>Titul integrovaná produkce</b>	
<b>Management integrovaná produkce ovoce</b>	
Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:	
Vylučuje se souběžné pěstování ovoce v systému konvenčním a integrovaném u jednoho pěstitele.	a) SW kontrola b) Vizualní kontroly (KNM)
Nepoužívat stanovené chemické prostředky na ochranu rostlin.	a) Evidence přípravků na ochranu rostlin (kontroly skladovaných látek + kontroly faktur/účetnictví) b) Vizualní kontroly (KNM)
Používat povolené biologické prostředky na ochranu rostlin.	a) Evidence přípravků na ochranu rostlin (kontroly skladovaných látek + kontroly faktur/účetnictví) b) Vizualní kontroly (KNM)
Zajistit odběr vzorků půdy a odběr vzorků ovoce pro rozbor na vybrané chemické látky.	Záznamy akreditované laboratoře
Hodnoty sledovaných chemických látek nesmí překročit mezní limity stanovené MZe ČR, případně zvláštním právním předpisem.	Záznamy akreditované laboratoře
Minimální intenzita integrované produkce je dána průměrným počtem stromů (keřů) na 1 hektar sadů daného pozemku, na který má být poskytnuta podpora, a to u jaderovin 500 kusů, peckovin 200 kusů, bobulovin 2000 kusů.	Vizualní kontroly (KNM)
<b>Management integrovaná produkce révy vinné</b>	
Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:	
Vylučuje se souběžné pěstování révy vinné v systému konvenčním a integrovaném u jednoho pěstitele.	a) SW kontrola b) Vizualní kontroly (KNM)
Nepoužívat stanovené chemické prostředky na ochranu rostlin.	a) Evidence přípravků na ochranu rostlin (kontroly skladovaných látek + kontroly faktur/účetnictví) b) Vizualní kontroly (KNM)
Používat povolené biologické prostředky na ochranu rostlin.	a) Evidence přípravků na ochranu rostlin (kontroly skladovaných látek + kontroly faktur/účetnictví) b) Vizualní kontroly (KNM)
Lze aplikovat prostředky obsahující měď ( $\text{Cu}^{2+}$ ) pouze v celkové roční dávce nepřekračující stanovený limit.	a) Evidence přípravků na ochranu rostlin (kontroly skladovaných látek + kontroly faktur/účetnictví) b) Vizualní kontroly (KNM)
Aplikovat hnojiva a statková hnojiva lze maximálně do výše 50 kg N/ha.	a) Evidence hnojení (kontroly skladovaných látek + kontroly faktur/účetnictví) b) Vizualní inspekce stavu vegetace v určité fázi růstu (jen KNM)
Nejméně každé druhé meziřadí musí být do 3 let po ukončení výsadby vinice trvale pokryté bylinným porostem.	Vizualní kontroly (KNM)
Minimální intenzita integrované produkce je dána průměrným počtem 1800 keřů na 1 hektar vinic daného pozemku, na který má být poskytnuta podpora.	Vizualní kontroly (KNM)
<b>Management integrovaná produkce zeleniny</b>	
Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:	
Vylučuje se souběžné pěstování zeleniny v systému konvenčním a integrovaném u jednoho pěstitele.	a) SW kontrola b) Vizualní kontroly (KNM)

Nepoužívat stanovené chemické prostředky na ochranu rostlin.	a) Evidence přípravků na ochranu rostlin (kontroly skladovaných látek + kontroly faktur/účetnictví) b) Vizuelní kontroly (KNM)
Používat povolené biologické prostředky na ochranu rostlin.	a) Evidence přípravků na ochranu rostlin (kontroly skladovaných látek + kontroly faktur/účetnictví) b) Vizuelní kontroly (KNM)
Používat uznané osivo.	Kontroly faktur/účetnictví (nákup osiv a sadby, rostlinolékařský pas)
Zajistit odběr vzorků zeleniny pro rozbor na vybrané chemické látky.	Záznamy akreditované laboratoře
Hodnoty sledovaných chemických látek nesmí překročit mezní limity stanovené MZe ČR, případně zvláštním právním předpisem.	Záznamy akreditované laboratoře
Hnojení dusíkatými hnojivy a statkovými hnojivy provádět v souladu se stanovenými limity MZe.	a) Evidence hnojení (kontroly skladovaných látek + kontroly faktur/účetnictví) b) Vizuelní inspekce stavu vegetace v určité fázi růstu (jen KNM)
<b>Podopatření ošetřování travních porostů</b>	
Žadatel může žádat o podporu v případě, že intenzita chovu býložravců dosahuje nejméně 0,2 DJ/ha travního porostu, nejvýše však 1,5 DJ/ha zemědělské půdy. Tuto intenzitu je žadatel povinen splňovat ke stanovenému dni v příslušném kalendářním roce pětiletého období. Přepočtové koeficienty jsou uvedeny v příloze č. 1. V případě, že žadatel bude mít zařazeny výlučně tituly B.4, B.5 nebo B.6, nemusí dodržet výše uvedenou intenzitu chovu.	a) křížová kontrola na databázi IACSu b) Vizuelní inspekce (jen KNM)
Žadatel je povinen veškeré jím obhospodařované travní porosty s výjimkou půdních bloků/dílů, na nichž je uplatňován některý z programů Ministerstva životního prostředí nebo jsou zařazeny v rámci titulu zatravnění orné půdy, zařadit do tohoto podopatření a zvolit příslušný management. Nevyhovuje-li z hlediska ochrany přírody a krajiny žádný z managementů danému půdnímu bloku/dílu, je možno tento půdní blok/díl na doporučení OOP do podopatření nezařazovat.	a) křížová kontrola na databázi IACSu b) Vizuelní inspekce (KNM)+ administrativní kontrola (kontrola souhlasu OOP)
Žadatel nepoužívá k hnojení upravené kaly a neaplikuje odpadní vody.	a) Evidence hnojení (kontroly skladovaných látek + kontroly faktur/účetnictví) b) Vizuelní kontroly (KNM)
<b>Titul B. 1 – Louky</b>	
Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:	
Používat hnojiva a statková hnojiva každoročně v průměru na celkovou výměru těchto luk maximálně do výše 60 kg N/ ha (limit zahrnuje aplikaci hnojiv, statkových hnojiv a případnou pastvu zvířat). Zákaz aplikace kejdy, vyjma kejdy skotu.	a) Evidence hnojení (kontroly skladovaných látek + kontroly faktur/účetnictví) b) Vizuelní inspekce stavu vegetace v určité fázi růstu (jen KNM)
Travní porost (TP) sekat minimálně dvakrát ročně (jedenkrát ročně v odůvodnitelných případech), a to ve stanoveném termínu. TP lze přepásat hospodářskými zvířaty.	Vizuelní inspekce (jen KNM)
Posečená hmota bude z pozemku odklizená.	Vizuelní inspekce (jen KNM)
V oblastech ZCHÚ, v ochranných pásmech NP a v oblastech Natura 2000 - ptačích oblastech vyhlášených podle směrnice Rady 79/409/EHS neprovádět mulčování, rychloobnovu TP, obnovu TP, přísav bez povolení OOP.	Vizuelní inspekce (KNM)+ administrativní kontrola (kontrola souhlasu OOP)
V oblastech ZCHÚ, Natura 2000 - ptačích oblastech vyhlášených podle směrnice Rady 79/409/EHS a ochranných pásmech NP je žadatel povinen nechat si tento titul schválit OOP.	Administrativní kontrola (kontrola souhlasu OOP, kontrola žádosti o zařazení vůči LPIS)



<b>Titul B. 2 – Mezofilní a vlhkomilné louky</b>	
<b>Management B. 2. 1 – Hnojené mezofilní a vlhkomilné louky</b>	
Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:	
Používat hnojiva a statková hnojiva každoročně v průměru na celkovou výměru těchto luk maximálně do výše 60 kg N/ ha (limit zahrnuje aplikaci organických hnojiv, statkových hnojiv a případnou pastvu zvířat). K hnojení lze používat pouze hnůj nebo kompost.	a) Evidence hnojení (kontroly skladovaných látek + kontroly faktur/účetnictví) b) Vizuální inspekce stavu vegetace v určité fázi růstu (jen KNM)
Travní porost (TP) sekat minimálně dvakrát ročně (jedenkrát ročně v odůvodnitelných případech), a to ve stanoveném termínu. TP lze přepást hospodářskými zvířaty, vyjma porostů označených OOP jako nevhodné k pastvě.	Vizuální inspekce (jen KNM)
Posečená hmota bude z pozemku odklizená.	Vizuální inspekce (jen KNM)
Na ploše přepásané mezofilní a vlhkomilné louky není povoleno provádět příkrm hospodářských zvířat.	Vizuální inspekce (jen KNM)
Mulčovat, provádět rychloobnovu a obnovu TP, provádět přisev lze pouze s předchozím souhlasem OOP.	Vizuální inspekce (KNM)+ administrativní kontrola (kontrola souhlasu OOP)
Kosení porostů provádět vždy od středu ke krajům nebo od jedné strany pozemku ke druhé.	Vizuální inspekce (jen KNM)
<b>Management B. 2. 2 – Nehnojené mezofilní a vlhkomilné louky</b>	
Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:	
Nepoužívat žádná hnojiva ani statková hnojiva.	a) Evidence hnojení (kontroly skladovaných látek + kontroly faktur/účetnictví) b) Vizuální inspekce stavu vegetace v určité fázi růstu (jen KNM)
Travní porost (TP) sekat minimálně dvakrát ročně (jedenkrát ročně v odůvodnitelných případech), a to ve stanoveném termínu. TP nelze přepásat.	Vizuální inspekce (jen KNM)
Posečená hmota bude z pozemku odklizená.	Vizuální inspekce (jen KNM)
Mulčovat, provádět rychloobnovu a obnovu TP, provádět přisev lze pouze s předchozím souhlasem OOP.	Vizuální inspekce (KNM)+ administrativní kontrola (kontrola souhlasu OOP)
Kosení porostů provádět vždy od středu ke krajům nebo od jedné strany pozemku ke druhé.	Vizuální inspekce (jen KNM)
<b>Management B. 2. 3 – Mezofilní a vlhkomilné louky s neposečenými pásy</b>	
Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:	
Nepoužívat žádná hnojiva ani statková hnojiva.	a) Evidence hnojení (kontroly skladovaných látek + kontroly faktur/účetnictví) b) Vizuální inspekce stavu vegetace v určité fázi růstu (jen KNM)
Travní porost (TP) sekat minimálně dvakrát ročně (jedenkrát ročně v odůvodnitelných případech), a to ve stanoveném termínu. TP nelze přepásat. Při první seči nechá zemědělec na louce neposečené pásy ve stanovené šířce. Neposečené pásy musí zaujímat 5 – 10 % rozlohy příslušného půdního bloku / dílu a budou posečeny na jaře příštího roku, nejpozději však v první seči.	Vizuální inspekce (jen KNM)
Posečená hmota bude z pozemku odklizená.	Vizuální inspekce (jen KNM)
Mulčovat, provádět rychloobnovu a obnovu TP, provádět přisev lze pouze	Vizuální inspekce (KNM)+

s předchozím souhlasem OOP.	administrativní kontrola (kontrola souhlasu OOP)
<b>Titul B. 3 – Horské a suchomilné louky</b>	
<b>Management B. 3. 1 – Hnojené horské a suchomilné louky</b>	
Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:	
Používat hnojiva a statková hnojiva každoročně v průměru na celkovou výměru těchto luk maximálně do výše 60 kg N/ ha (limit zahrnuje aplikaci organických hnojiv, statkových hnojiv a případnou pastvu zvířat). K hnojení lze používat pouze hnůj nebo kompost.	a) Evidence hnojení (kontroly skladovaných látek + kontroly faktur/účetnictví) b) Vizuální inspekce stavu vegetace v určité fázi růstu (jen KNM)
Travní porost (TP) sekat minimálně jednou ročně, a to ve stanoveném termínu. TP lze přepásat hospodářskými zvířaty, vyjma porostů označených OOP jako nevhodné k pastvě.	Vizuální inspekce (jen KNM)
Posečená hmota bude z pozemku odklizená.	Vizuální inspekce (jen KNM)
Na ploše přepásané horské a suchomilné louky není povoleno provádět příkrm hospodářských zvířat.	Vizuální inspekce (jen KNM)
Mulčovat, provádět rychloobnovu a obnovu TP, provádět přisev lze pouze s předchozím souhlasem OOP.	Vizuální inspekce (KNM)+ administrativní kontrola (kontrola souhlasu OOP)
Kosení porostů provádět vždy od středu ke krajům nebo od jedné strany pozemku ke druhé.	Vizuální inspekce (jen KNM)
<b>Management B. 3. 2 – Nehnojené horské a suchomilné louky</b>	
Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:	
Nepoužívat žádná hnojiva ani statková hnojiva.	a) Evidence hnojení (kontroly skladovaných látek + kontroly faktur/účetnictví) b) Vizuální inspekce stavu vegetace v určité fázi růstu (jen KNM)
Travní porost (TP) sekat minimálně jednou ročně, a to ve stanoveném termínu. TP nelze přepásat.	Vizuální inspekce (jen KNM)
Posečená hmota bude z pozemku odklizená.	Vizuální inspekce (jen KNM)
Mulčovat, provádět rychloobnovu a obnovu TP, provádět přisev lze pouze s předchozím souhlasem OOP.	Vizuální inspekce (KNM)+ administrativní kontrola (kontrola souhlasu OOP)
Kosení porostů provádět vždy od středu ke krajům nebo od jedné strany pozemku ke druhé.	Vizuální inspekce (jen KNM)
<b>Management B. 3. 3 – Horské a suchomilné louky s neposečenými pásy</b>	
Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:	
Nepoužívat žádná hnojiva ani statková hnojiva.	a) Evidence hnojení (kontroly skladovaných látek + kontroly faktur/účetnictví) b) Vizuální inspekce stavu vegetace v určité fázi růstu (jen KNM)
Travní porost (TP) sekat minimálně jednou ročně, a to ve stanoveném termínu. TP nelze přepásat. Při první seči nechá zemědělec na louce neposečené pásy ve stanovené šířce. Neposečené pásy musí zaujímat 5 – 10 % rozlohy příslušného půdního bloku / dílu a budou posečeny na jaře příštího roku, nejpozději však v první seči.	Vizuální inspekce (jen KNM)
Posečená hmota bude z pozemku odklizená.	Vizuální inspekce (jen KNM)

Mulčovat, provádět rychloobnovu a obnovu TP, provádět přísev lze pouze s předchozím souhlasem OOP.	Vizuální inspekce (KNM)+ administrativní kontrola (kontrola souhlasu OOP)
<b>Titul B. 4 – Trvale podmáčené a rašelinné louky</b>	
Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:	
Nepoužívat žádná hnojiva ani statková hnojiva.	a) Evidence hnojení (kontroly skladovaných látek + kontroly faktur/účetnictví) b) Vizuální inspekce stavu vegetace v určité fázi růstu (jen KNM)
Travní porost (TP) sekat minimálně jednou ročně, a to ve stanoveném termínu. Kosení musí být prováděno lehkou mechanizací. TP nelze přepásat.	Vizuální inspekce (jen KNM)
Posečená hmota bude z pozemku odklizená.	Vizuální inspekce (jen KNM)
Mulčování, rychloobnovu TP, obnovu TP, přísev, vápnění a odvodnění porostu nelze provádět. Válení a smykování lze provádět pouze s předchozím souhlasem OOP.	Vizuální inspekce (KNM)+ administrativní kontrola (kontrola souhlasu OOP)
<b>B. 5 – Ptačí lokality na travních porostech – hnízdiště bahňáků</b>	
Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:	
Nepoužívat žádná hnojiva ani statková hnojiva.	a) Evidence hnojení (kontroly skladovaných látek + kontroly faktur/účetnictví) b) Vizuální inspekce stavu vegetace v určité fázi růstu (jen KNM)
Travní porost (TP) sekat minimálně dvakrát ročně (jednou ročně v odůvodnitelných případech), a to ve stanoveném termínu. Seč neprovádět skupinovým nasazením sekaček. TP nelze přepásat.	Vizuální inspekce (jen KNM)
Posečená hmota bude z pozemku odklizená.	Vizuální inspekce (jen KNM)
Mulčovat, provádět rychloobnovu TP a obnovu TP, provádět přísev lze pouze s předchozím souhlasem OOP. Válení a smykování lze provádět pouze s předchozím souhlasem OOP.	Vizuální inspekce (KNM)+ administrativní kontrola (kontrola souhlasu OOP)
Kosení porostů provádět vždy od středu ke krajům nebo od jedné strany pozemku ke druhé.	Vizuální inspekce (jen KNM)
<b>B. 6 – Ptačí lokality na travních porostech – hnízdiště chřástala polního</b>	
Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:	
Nepoužívat žádná hnojiva ani statková hnojiva.	a) Evidence hnojení (kontroly skladovaných látek + kontroly faktur/účetnictví) b) Vizuální inspekce stavu vegetace v určité fázi růstu (jen KNM)
Travní porost (TP) sekat minimálně jednou ročně, a to ve stanoveném termínu. Seč neprovádět skupinovým nasazením sekaček. TP nelze přepásat.	Vizuální inspekce (jen KNM)
Posečená hmota bude z pozemku odklizená.	Vizuální inspekce (jen KNM)
Mulčovat, provádět rychloobnovu TP a obnovu TP, provádět přísev lze pouze s předchozím souhlasem OOP. Válení a smykování lze provádět pouze s předchozím souhlasem OOP.	Vizuální inspekce (KNM)+ administrativní kontrola (kontrola souhlasu OOP)
Kosení porostů provádět vždy od středu ke krajům nebo od jedné strany	Vizuální inspekce (jen KNM)

pozemku ke druhé.	
<b>Titul B. 7 – Pastviny</b>	
Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:	
Používat hnojiva a statková hnojiva ročně maximálně do výše 80 kg N/ha celkové výměry těchto pastvin (limit zahrnuje aplikaci hnojiv, statkových hnojiv a pastvu zvířat). Zákaz aplikace kejdy, vyjma kejdy skotu. Minimálně 5 kg N/ha každého půdního bloku/dílu a maximálně 55 kg N/ha celkové výměry těchto pastvin dodat ročně pasenými zvířaty (v exkrementech).	a) Evidence hnojení (kontroly skladovaných látek + kontroly faktur/účetnictví) b) Vizuelní inspekce stavu vegetace v určité fázi růstu (jen KNM)
Travní porost přepást minimálně jednou ročně ve stanoveném termínu. Po skončení pastvy provádět sečení nedopasků, vyjma pozemků se střední svažítostí 10° a více. Měnit povinnost sekání nedopasků lze s předchozím povolením OOP.	Vizuální inspekce (jen KNM)
V případě chemické likvidace plevelů užívat herbicidy jen bodově.	a) Evidence přípravků na ochranu rostlin (kontroly skladovaných látek + kontroly faktur/účetnictví) b) Vizuelní inspekce stavu vegetace v určité fázi růstu (jen KNM)
V oblastech ZCHÚ, v ochranných pásmech NP a v oblastech Natura 2000 - ptačích oblastech vyhlášených podle směrnice Rady 79/409/EHS neprovádět mulčování, rychloobnovu TP, obnovu TP a přísev bez povolení OOP.	Vizuální inspekce (KNM)+ administrativní kontrola (kontrola souhlasu OOP)
Zvířata musí mít zajištěno napájení a pastviny musí být technicky nebo organizačně zajištěny proti úniku zvířat.	Vizuální inspekce (jen KNM)
V oblastech ZCHÚ, Natura 2000 - ptačích oblastech vyhlášených podle směrnice Rady 79/409/EHS a ochranných pásmech NP je žadatel povinen nechat si tento titul schválit OOP.	Administrativní kontrola (kontrola souhlasu OOP, kontrola žádosti o zařazení vůči LPIS)
<b>B. 8 – Druhově bohaté pastviny</b>	
Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:	
Neaplikovat žádná hnojiva a statková hnojiva. Minimálně 5 kg N/ha každého půdního bloku/dílu a maximálně 40 kg N/ha celkové výměry těchto pastvin dodat ročně pasenými zvířaty (v exkrementech).	a) Evidence hnojení (kontroly skladovaných látek + kontroly faktur/účetnictví) b) Vizuelní inspekce stavu vegetace v určité fázi růstu (jen KNM)
Travní porost přepást minimálně jednou ročně ve stanoveném termínu. Po skončení pastvy provádět sečení nedopasků, vyjma pozemků se střední svažítostí 10° a více. Měnit povinnost sekání nedopasků lze s předchozím povolením OOP.	Vizuální inspekce (jen KNM)
V případě chemické likvidace plevelů užívat herbicidy jen bodově.	a) Evidence přípravků na ochranu rostlin (kontroly skladovaných látek + kontroly faktur/účetnictví) b) Vizuelní inspekce stavu vegetace v určité fázi růstu (jen KNM)
Mulčovat, provádět rychloobnovu a obnovu TP, provádět přísev lze pouze s předchozím souhlasem OOP.	Vizuální inspekce (KNM)+ administrativní kontrola (kontrola souhlasu OOP)
Zvířata musí mít zajištěno napájení a pastviny musí být technicky nebo organizačně zajištěny proti úniku zvířat.	Vizuální inspekce (jen KNM)
<b>B. 9 – Suché stepní trávníky a vřesoviště</b>	
Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:	
Neaplikovat žádná hnojiva a statková hnojiva. Minimálně 5 kg N/ha každého půdního bloku/dílu a maximálně 30 kg N/ha celkové výměry těchto pastvin dodat ročně pasenými zvířaty (v exkrementech).	a) Evidence hnojení (kontroly skladovaných látek + kontroly faktur/účetnictví)

	b) Vizualní inspekce stavu vegetace v určité fázi růstu (jen KNM)
Travní porost přepásat minimálně jednou ročně ve stanoveném termínu. Pastvu lze provádět pouze ovce a kozami. Po skončení pastvy provádět sečení stanovených nežádoucích expanzivních plevelů. Sečení nedopasků není povinné, neurčí-li OOP jinak.	Vizuální inspekce (jen KNM)
Nelze používat herbicidy k chemické likvidaci plevelů.	a) Evidence přípravků na ochranu rostlin (kontroly skladovaných látek + kontroly faktur/účetnictví) b) Vizualní inspekce stavu vegetace v určité fázi růstu (jen KNM)
Nelze provádět mulčování, rychloobnovu TP, obnovu TP, přísev.	Vizuální inspekce (jen KNM)
Zvířata musí mít zajištěno napájení a pastviny musí být technicky nebo organizačně zajištěny proti úniku zvířat.	Vizuální inspekce (jen KNM)
<b>Podopatření péče o krajinu</b>	
<b>Titul zatravnění orné půdy</b>	
Do titulu může být zařazen půdní blok s kulturou orná půda, který splňuje alespoň jedno z následujících kritérií:	
Více než 50 % půdního bloku představují půdy mělké, písčité, podmačené, velmi těžké, obtížně obdělávatelné, nebo	
půdní blok se nachází nejméně z 50 % své výměry ve zranitelných oblastech dle Směrnice Rady 91/676/EHS, nebo	
půdní blok spadá jakoukoliv svou částí do oblasti LFA, nebo	
půdní blok má střední svažitost vyšší než 10 stupňů.	
půdní blok sousedí s vodním útvarům (pouze management C. 1. 2 a C. 1. 4)	
V případě managementu C. 1. 3 a C. 1. 4 může být zařazen půdní blok s kulturou orná půda, který splňuje alespoň jedno z výše uvedených kritérií a zároveň se nachází nejméně z 50 % své výměry na území ZCHÚ.	Křížové kontroly s databází IACS (LPIS)
Do titulu zatravnění orné půdy může být zařazen půdní blok s kulturou orná půda, na kterém žadatel dodržuje minimálně postupy požadovaného managementu:	
Zatravnit lze celý půdní blok nebo jeho část o minimální výměře 0,1 ha. V případě managementů C. 1. 2 a C. 1. 4 je žadatel povinen zatravnit alespoň 15 metrů široký pás podél hranice s vodním útvarům.	a) Křížové kontroly s databází IACS (LPIS) b) Vizualní inspekce s měřením (jen během 5 % kontrol na místě "KNM")
Zatravnění je možné provést jak čistosevem, tak formou podsevu do krycí plodiny do stanoveného termínu. V případě managementů C. 1. 3 a C. 1. 4 je žadatel povinen použít při zatravnění regionální travní směs, která je schválena orgánem ochrany přírody (OOP).	a) Křížové kontroly s databází IACS (LPIS) b) Vizualní inspekce s měřením (jen během 5 % kontrol na místě "KNM")
V prvním roce po zatravnění nebude plocha hnojena ani pasena, bude alespoň dvakrát ročně sečena (v odůvodnitelných případech sečena pouze jedenkrát ročně) a posečená hmota bude z pozemku odklizená.	Vizuální inspekce (jen KNM)
Likvidace plevelů bude zajištěna sečením, herbicidy lze použít jen po dobu prvních dvou let, a to formou bodové aplikace (zejména v případě výskytu vytrvalých a invazních plevelů). Zemědělci hospodařící v systému ekologického zemědělství nesmí použít ani bodovou aplikaci herbicidů.	a) Evidence přípravků na ochranu rostlin (kontroly skladovaných látek + kontroly faktur/účetnictví) b) Vizualní inspekce stavu vegetace v určité fázi růstu (jen KNM)
Od druhého roku bude plocha ošetřována sečením minimálně dvakrát ročně ve stanoveném termínu, nebo pasením ve stanoveném termínu. Platí úplný zákaz aplikace hnojiv obsahujících dusík, statkových hnojiv a upravených kalů.	a) Evidence hnojení (kontroly skladovaných látek + kontroly faktur/účetnictví) b) Vizualní inspekce stavu vegetace v určité fázi růstu (jen KNM)

Do titulu nemohou vstoupit plochy orné půdy, které byly v evidenci půdy vedeny v minulosti jako travní porost.	Křížové kontroly s databází IACS (LPIS)
<b>Titul pěstování mezipločin</b>	
Do titulu může být zařazena stanovená výměra orné půdy, na které žadatel dodržuje minimálně postupy požadovaného managementu:	
V průběhu pětiletého závazku v rámci osevního postupu musí žadatel zajistit, že bude v každém roce vyseta stanovená meziplodina na stanovené výměře,	a) Kontroly faktur/účetnictví (nákup osiv) b) Vizuelní inspekce s měřením (jen během 5 % kontrol na místě "KNM")
zemědělec vyseje mezipločinu ve stanoveném termínu. Lze využít stanovené přezimující i vymrzající plodiny,	Vizuální inspekce s měřením (jen během 5 % kontrol na místě "KNM")
do stanoveného termínu neprovede v porostu mezipločiny žádné chemické ani mechanické zásahy směřující k likvidaci porostu mezipločiny nebo k jeho redukci, po tomto termínu založí porost hlavní plodiny.	Vizuální inspekce (jen KNM)
<b>Titul biopásy</b>	
Do titulu může být zařazen půdní blok s kulturou orná půda, na kterém žadatel dodržuje minimálně postupy požadovaného managementu:	
Vytvořit biopásy minimálně 6 metrů široké, které budou umístěny na okraji ploch orné půdy nebo uvnitř polí. Biopás nesmí přímo přiléhat k hranici půdního bloku, která bezprostředně přiléhá k dálnici, silnici I. a II. třídy dle zákona o pozemních komunikacích.	Vizuální inspekce s měřením (jen během 5 % kontrol na místě "KNM")
Vzdálenost mezi jednotlivými biopásy uvnitř polí musí být nejméně 50 m.	Vizuální inspekce s měřením (jen během 5 % kontrol na místě "KNM")
Žadatel je povinen osít biopásy směsí uznaného osiva stanovených plodin ve stanoveném termínu.	a) Kontroly faktur/účetnictví (nákup osiv) b) Vizuelní inspekce (jen KNM)
Žadatel je povinen ponechat biopásy bez jakéhokoliv obhospodařování do jarního období následujícího roku a poté porost biopásů zapravit do půdy.	b) Vizuelní inspekce (jen KNM)
Je zakázána aplikace pesticidů na biopás.	a) Evidence přípravků na ochranu rostlin (kontroly skladovaných látek + kontroly faktur/účetnictví) b) Vizuelní inspekce stavu vegetace v určité fázi růstu (jen KNM)
Biopásy nesmí být používány k pojezdům zemědělské techniky ani jako souvratě	Vizuální inspekce (jen KNM)
Poloha biopásů se může v průběhu pětiletého období měnit v závislosti na osevním postupu.	a) Administrativní kontrola (mapa biopásů) b) Vizuelní inspekce (jen KNM)

## Příloha č. 9

### Cross-compliance a agroenvironmentální závazky

A1: Ekologické zemědělství

Management	C-C (stávající právní předpisy)	AEO-podmínky
používání hnojiv	C-C nezakazují používání statkových hnojiv, která nepochází z ekologické produkce. V rámci C-C není zakázáno používat minerální hnojiva. (EZ může používat pouze vyjmenované).	Žadatel plní podmínky nařízení Rady (ES) č. 2092/1991, zejména: <ul style="list-style-type: none"> <li>používat pouze statková hnojiva, která pochází z ekologické živočišné produkce,</li> <li>používat hnojiva a pomocné půdní látky uvedené v příloze II, část A.</li> </ul>
používání přípravků na ochranu rostlin (POR)	Seznamy povolených přípravků na ochranu rostlin v EZ a v rámci právních předpisů, které jsou zahrnuty do C-C se liší. Pravidla EZ výrazně omezují používání POR.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Žadatel plní podmínky nařízení Rady (ES) č. 2092/1991, zejména: používat pouze přípravky uvedené v příloze II části B a jiné.</li> </ul>
pěstování zemědělských plodin, osevní postup	V rámci C-C takové podmínky nejsou upraveny.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Žadatel plní podmínky nařízení Rady (ES) č. 2092/1991, např. udržovat úrodnost a biologickou aktivitu půdy (zejména pěstováním leguminóz), nesmí pěstovat ani používat ve výrobě GMO, atd.</li> </ul>
zatížení hosp. zvířaty	V rámci C-C takové podmínky nejsou upraveny.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Min. zatížení 0,2 DJ/ha travního porostu, max. 1,5 DJ/ha zemědělské půdy. Intenzitu je žadatel povinen splňovat ke stanovenému dni v příslušném kalendářním roce pětiletého období.</li> </ul>
chov hospodářských zvířat	Seznamy povolených léčivých přípravků pro hospodářská zvířata chovaná v EZ a v rámci právních předpisů, která jsou zahrnuta do C-C v ČR se liší, předpisy týkající se EZ jsou přísnější. V rámci právních předpisů zahrnutých do C-C nemusí být hospodářská zvířata krmena krmivy, která pocházejí z EZ. V rámci předpisů zahrnutých do C-C mohou být hospodářská zvířata chovaná ve vazném ustájení.	Žadatel plní podmínky nařízení Rady (ES) č. 2092/1991, například: <ul style="list-style-type: none"> <li>hospodářská zvířata musí být krmena krmivy pocházejícími z EZ,</li> <li>výživa mláďat - přednostně mateřským mlékem,</li> <li>je zakázáno nechávat zvířata přivázaná,</li> <li>pro výrobu krmiv, krmných směsí atd. nesmí být využito GMO nebo jejich derivátů,</li> <li>pro prevenci chorob a veterinární péči je třeba chovat vhodná plemena, chovné postupy, krmiva a vhodný počet zvířat,</li> <li>používání veterinárních léčiv se řídí vymezenými pravidly a zásadami (dává se přednost rostlinným přípravkům),</li> <li>chovatelské postupy jako je reprodukce, operace, kastrace, přeprava atd. se musí řídit zásadami EZ.</li> </ul>

A2: Integrovaná produkce (ovoce, réva vinná, zelenina)

Management	C-C (stávající právní předpisy)	AEO-podmínky
používání POR	Právní předpisy v rámci C-C (91/414/EHS) upravují používání chemických přípravků na ochranu rostlin, ale nevylučují jejich použití.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Významná redukce chemických přípravků na ochranu rostlin s ohledem na ochranu základních složek ŽP.</li> </ul>

		<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Používání biologických prostředků na ochranu rostlin.</li> <li>▪ Aplikovat měď (réva vinná) v celkové roční dávce nepřekračující stanovený limit.</li> </ul>
signalizace, monitoring škůdců, odběry vzorků	Nároky na signalizaci a monitoring škůdců nejsou požadovány, povinné odběry vzorků půdy nebo plodů nejsou v rámci C-C upraveny.	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Zajištění signalizace, monitoringu.</li> <li>▪ Zajištění povinných odběrů vzorků půdy a odběrů vzorků ovoce, zeleniny.</li> </ul>
používání hnojiv	Maximální povolená dávka vycházející ze směrnice Rady 91/676/EHS (nitratové směrnice) je 170 kg N/ha z.p. ve zranitelných oblastech	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ V systému pěstování révy vinné lze aplikovat dusík z hnojiv a statkových hnojiv max. do výše 50 kg N/ha.</li> </ul>
pěstování zemědělských plodin	V rámci C-C takové podmínky nejsou upraveny.	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ U produkce révy vinné musí být každé druhé meziřadí do 3 let od ukončení výsadby vinice trvale pokryté bylinným porostem.</li> <li>▪ Je stanovena minimální intenzita integrované produkce ovoce a révy vinné (počet jedinců / ha).</li> </ul>

#### B1: Louky

Management	C-C (stávající právní předpisy)	AEO - podmínky
používání hnojiv	Celková dávka dusíku na travním porostu není v rámci C-C upravena.	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Omezení dávky dusíku z hnojiv a statkových hnojiv na travním porostu na 60 kg N/ha TTP – limit zahrnuje i případné přepasení travního porostu. (V oblastech, kde z právních předpisů vyplývá zákaz hnojení se odpovídajícím způsobem snižuje platba)</li> </ul>

#### B2: Mezofilní a vlhkomilné louky (hnojené, nehnojené, s neposečenými pásy)

Management	C-C (stávající právní předpisy)	AEO - podmínky
používání hnojiv	Celková dávka dusíku na travním porostu není v rámci C-C upravena ani není stanoveno, že se k hnojení musí používat výhradně hnůj nebo kompost.	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Ke hnojení lze používat pouze hnůj nebo kompost v dávce max. 60 kg N/ha travního porostu - limit zahrnuje i případné přepasení travního porostu.</li> <li>▪ Zákaz hnojení. (V oblastech, kde z právních předpisů vyplývá zákaz hnojení se odpovídajícím způsobem snižuje platba)</li> </ul>
management na loukách	Způsob a doba kosení travního porostu ani ponechání neposečených pásů na travním porostu (dále jen „management na loukách“) není v rámci C-C upraveno.	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Kosení porostu provádět od středu ke krajům nebo od jedné strany pozemku ke druhé, včetně odklizu hmoty.</li> <li>▪ Ponechání neposečených pásů při první seči (5-10% rozlohy půdního bloku/dílu), posekání až na jaře příštího roku, nejpozději v první seči .</li> </ul>

#### B3: Horské a suchomilné louky (hnojené, nehnojené, s neposečenými pásy)

Management	C-C (stávající právní předpisy)	AEO - podmínky
používání hnojiv	Celková dávka dusíku na travním porostu není v rámci C-C upravena ani není stanoveno, že se k hnojení musí používat výhradně hnůj nebo kompost.	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Ke hnojení lze používat pouze hnůj nebo kompost v dávce max. 60 kg N/ha TTP - limit zahrnuje i případné přepasení travního porostu.</li> <li>▪ Zákaz hnojení (V oblastech, kde z právních předpisů vyplývá zákaz hnojení se odpovídajícím způsobem snižuje platba)</li> </ul>



management na loukách	Management na loukách není v rámci C-C upraven.	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Kosení porostu minimálně jednou ročně ve stanoveném termínu, včetně odklizu hmoty.</li> <li>▪ Kosení porostu provádět od středu ke krajům nebo od jedné strany pozemku ke druhé.</li> <li>▪ Ponechání neposečených pásů při první seči (5-10% rozlohy půdního bloku/dílu), posekání až na jaře příštího roku, nejpozději v první seči.</li> </ul>
-----------------------	---	--

B4: Trvale podmáčené a rašelinné louky

Management	C-C (stávající právní předpisy)	AEO - podmínky
management na loukách	Management na loukách není v rámci C-C upraven.	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Kosení lehkou mechanizací.</li> <li>▪ Odklíz posečené hmoty.</li> </ul>

B5: Ptačí lokality – hnízdiště bahňáků

Management	C-C (stávající právní předpisy)	AEO - podmínky
používání hnojiv	Hnojení není v rámci C-C vyloučeno.	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Zákaz hnojení (V oblastech, kde z právních předpisů vyplývá zákaz hnojení se odpovídajícím způsobem snižuje platba)</li> </ul>
management na loukách	Management na loukách není v rámci C-C upraven.	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Seč provádět minimálně 2x ročně ve stanoveném termínu, včetně odklizu hmoty.</li> <li>▪ Kosení porostu provádět od středu ke krajům nebo od jedné strany pozemku ke druhé.</li> </ul>

B6: Ptačí lokality – hnízdiště Chřástala polního

Management	C-C (stávající právní předpisy)	AEO - podmínky
používání hnojiv	Hnojení není v rámci C-C vyloučeno.	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Zákaz hnojení (V oblastech, kde z právních předpisů vyplývá zákaz hnojení se odpovídajícím způsobem snižuje platba)</li> </ul>
management na loukách	Management na loukách není v rámci C-C upraven.	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Seč provádět minimálně 1x ročně ve stanoveném termínu, včetně odklizu hmoty.</li> <li>▪ Kosení provádět od středu ke krajům nebo od jedné strany pozemku ke druhé.</li> </ul>

B7: Pastviny

Management	C-C (stávající právní předpisy)	AEO - podmínky
používání hnojiv/zatížení hosp. zvířaty	Minimální zatížení pastvin hospodářskými zvířaty, omezení používání hnojiv na pastvinách nebo povinnost sekání nedopasků (dále jen „management na pastvinách“) není v rámci C-C upraveno.	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Snížení zatížení pastviny hospodářskými zvířaty</li> <li>▪ Omezení dávky hnojení minerálními hnojivy (V oblastech, kde z právních předpisů vyplývá zákaz hnojení se odpovídajícím způsobem snižuje platba)</li> </ul>
management na pastvinách	Management na pastvinách není v rámci C-C upraven.	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Sekání nedopasků po skončení pastvy kromě pozemků se svažítostí 10° a více.</li> </ul>

používání POR	Povinnost užívat herbicidy jen bodově není v rámci C-C upravena.	<ul style="list-style-type: none"> <li>V případě chemické likvidace plevelů užívání herbicidů jen bodově</li> </ul>
---------------	--	---

#### B8: Druhově bohaté pastviny

Management	C-C (stávající právní předpisy)	AEO - závazky
používání hnojiv/zatížení hosp. zvířaty	Management na pastvinách není v rámci C-C upraven.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Vyloučení používání hnojiv vyjma statkových hnojiv dodaných pasenými zvířaty v exkrementech: 5 – 40 kg N/ha pastviny (V oblastech, kde z právních předpisů vyplývá zákaz hnojení se odpovídajícím způsobem snižuje platba)</li> </ul>
management na pastvinách	Management na pastvinách není v rámci C-C upraven.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Sekání nedopasků po skončení pastvy kromě pozemků se svažítostí 10° a více.</li> </ul>
používání POR	Povinnost užívat herbicidy jen bodově není v rámci C-C upravena.	<ul style="list-style-type: none"> <li>V případě chemické likvidace plevelů užívání herbicidů jen bodově</li> </ul>

#### B9: Suché stepní trávníky a vřesoviště

Management	C-C (stávající právní předpisy)	AEO - podmínky
Používání hnojiv/zatížení hosp. zvířaty	Management na pastvinách není v rámci C-C upraven.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Vyloučení používání hnojiv vyjma statkových hnojiv dodaných pasenými zvířaty v exkrementech: 5 – 30 kg N/ha pastviny. (V oblastech, kde z právních předpisů vyplývá zákaz hnojení se odpovídajícím způsobem snižuje platba)</li> </ul>
management na pastvinách	Management na pastvinách není v rámci C-C upraven.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Sekání stanovených rostlinných druhů po skončení pastvy.</li> <li>Technické nebo organizační zajištění pastvin proti úniku zvířat.</li> </ul>

#### C1: Zatravňování orné půdy (základní, podél vodního útvaru, regionální směsí, regionální směsí podél vodního útvaru)

Management	C-C (stávající právní předpisy)	AEO - podmínky
změna kultury	Zatravňování orné půdy není v rámci C-C upraveno, je pouze vyloučena změna kultury TTP na o.p.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Zatravnit ornou půdu.</li> <li>Zatravnit ornou půdu podél vodního útvaru.</li> <li>Zatravnit ornou půdu v ZCHÚ regionální směsí.</li> <li>Zatravnit ornou půdu podél vodního útvaru v ZCHÚ regionální směsí.</li> <li>Zákaz hnojení</li> </ul> <p>(V oblastech, kde z právních předpisů vyplývá zákaz hnojení se odpovídajícím způsobem snižuje platba)</p>

#### C2: Pěstování meziplodin

Management	C-C (stávající právní předpisy)	AEO - podmínky
meziplodina	Management není v rámci C-C upraven. <i>Dle nitrátové směrnice je při pěstování jednoletých plodin nutno omezit mezidobí bez porostu v zájmu zamezení nebezpečí zvýšeného vyplavování živin, (viz. § 10 odst. (1) nařízení vlády č. 103/2003 Sb. – nepožaduje se kontrola v rámci C-C – vyplývá z přílohy IIB nitrátové směrnice).</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Výsev meziplodiny definovaného druhu na stanovenou výměru ve stanoveném termínu.</li> </ul>

#### C3: Biopásy

Management	C-C (stávající právní předpisy)	AEO - podmínky
biopás	Management vysévání biopásů či krmných pásů není v rámci C-C upraven.	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="1352 228 2190 277">▪ Vytvořit biopás o stanovené šíři osetý uznaným osivem stanovených plodin ve stanoveném termínu.</li> </ul>

## Příloha č. 10

### PLATBY – Zalesňování zemědělské půdy

(Pozn. ve všech případech, které řeší náklady, se jedná o stanovení tzv. způsobilých nákladů – sazba podpory je odvozena v souladu s přílohou I nařízení Rady (ES) č. 1698/2005)

#### II.2.1.1 První zalesnění zemědělské půdy

V souladu s nařízením Rady (ES) č. 1698/2005 je podpora stanovena pro:

- a) náklady na založení
- b) roční prémii jako příspěvek na krytí nákladů na zajištění
- c) roční prémii jako příspěvek na krytí ušlých příjmů

ad a)

do výpočtu nákladů na založení porostu byly uvažovány následující položky:

#### pro jehličnaté dřeviny

	Přímé náklady (Kč/ha)
příprava půdy	3 336
sazenice	31 522
práce	25 885
doprava	3 178
vylepšování	19 176
Celkem	83 097

#### pro listnaté dřeviny

	Přímé náklady (Kč/ha)
příprava půdy	3 336
sazenice	46 412
práce	31 893
doprava	3 178
vylepšování	25 427
Celkem	110 246

Výše podpory zemědělcům nebo jiným fyzickým osobám a právnickým osobám soukromého práva je omezena podle přílohy I nařízení – 70 % způs. nákladů (80 % v LFA a oblastech souvisejících s prováděním směrnice 2000/60/ES)

ad b)

do výpočtu nákladů na zajištění bylo zahrnuto následující:

	Přímé náklady (Kč/ha)
Ochrana proti buřeni	8 000
Ochrana proti zvěři	3 500

Ochrana proti hlodavcům	1 000
Ostatní ochrana	500
Celkem	13 000

ad c)

### **Zalesnění orné půdy**

Zalesnění orné půdy znamená pro zemědělce ztrátu příjmu z produkce orné půdy ve výši příspěvku na úhradu fixních nákladů. Příspěvek na úhradu byl stanoven na základě váženého průměru hlavních tržních plodin na orné půdě v ČR.

Ztráta příjmů z orné půdy 8 750 Kč/ha  
**Navrhovaná platba (100 % ztráty příjmů) 8 750 Kč/ha**

### **Zalesnění travních porostů**

#### **Východiska pro výpočet**

Zalesnění travních porostů znamená pro zemědělce ztrátu příjmu z produkce na travních porostech ve výši příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku. Příspěvek na úhradu byl stanoven na základě výpočtu při produkci sena.

Ztráta příjmů z travních porostů (v ceně je počítáno s balíkováním) 4 425 Kč/ha  
**Navrhovaná platba (100% ztráty příjmů) 4 425 Kč/ha**

## Příloha č. 11

### *Platby v rámci Natury 2000 v lesích*

#### **Výpočet návrhu platby pro podopatření Zachování hospodářského souboru lesního porostu z předchozího produkčního cyklu**

V případě sjednaného zachování hospodářského souboru lesního porostu z předchozího produkčního cyklu vzniká vlastníku lesa újma ze snížení hospodářského využívání lesa, a to v důsledku nižšího průměrného mýtního přírůstu (PMP) lesních porostů oproti PMP možnému. V době tvorby nového lesního hospodářského plánu (LHP) pro holiny nebo mýtně zralé porosty má vlastník lesa možnost v souladu s vyhláškou č. 83/1996 Sb. rozhodnout, že na místě současných dřevin s příznivými ekologickými účinky, avšak nízkým PMP budou vysazeny dřeviny s vyšším PMP. Tak lze u CHS č. 41, 43, 45, 47, 51, 53, 55, 57 a 73 po smýcení současných bukových porostů založit následný porost s převahou smrku. Podobně lze nahradit u CHS č. 19, 21, 23 a 25 současný les nízký (vzniklý výmladností pařezů) lesem vysokým (vzniklým ze semen a sazenic).

Významným ekonomickým faktorem pro vlastníka lesa jsou náklady na založení následného lesního porostu, které jsou u listnatých dřevin z důvodu nezbytnosti oplocování podstatně vyšší než u jehličnanů (např. u buku dvojnásobné ve srovnání se smrkem). Platba vícenákladů na založení listnatého porostu by byla velmi stimulující, avšak by mohla kolidovat s příspěvky na hospodaření v lesích poskytovanými krajskými úřady. V případě pokračujících pařezin se naopak velmi uspoří zalesňovací náklady, které jsou u dubu ty nejvyšší ze všech dřevin.

Výpočet platby je proveden podle vzorce:

$$P = (Hlp_{u1} / u1 - Hlp_{u2} / u2) \cdot u1/d$$

Kde:

1.  $P$  = roční platba za podopatření Zachování hospodářského souboru lesního porostu z předchozího produkčního cyklu v Kč/ha,
2.  $Hlp_{u1} / u1$  = hodnota PMP skladby dřevin nebo tvaru lesa v předchozím produkčním cyklu v Kč/ha,
3.  $Hlp_{u2} / u2$  = hodnota PMP možné skladby dřevin nebo možného tvaru lesa v následujícím produkčním cyklu v Kč/ha,

4.  $u_1$  = obmýtí předchozího produkčního cyklu v letech,
5.  $d$  = počet plateb (20).

**6. Celková roční platba 1 800 Kč**

Ve výpočtu se počítá se zakmeněním 0,9, což je obvyklé zakmenění mýtně zralých porostů, srážka z hodnoty porostu z důvodu hniloby jádra kmenů úměrné věku a bonitnímu stupni dřeviny.

Vlastník lesa může učinit rozhodnutí o hospodářském souboru pouze při tvorbě LHP pro mýtně zralý porost nebo stávající holinu. Když je již porost založen, je změna hospodářského souboru možná až po smýcení tohoto následného porostu. Z tohoto důvodu by měl obdržet platbu ve výši rozdílu možného a dobrovolně zvoleného PMP po dobu obmýtí stejně dlouhého jako je pro současný porost již nyní, tj. ve sjednaném dvacetiletém období. Platba není ošetřena koeficientem úročení 0,0612, neboť újma nevzniká jen v 1. roce období, ale v celé době obmýtní.

## Příloha č. 12

### *Platby v rámci lesnicko-environmentálních opatření*

#### **Výpočet návrhu platby pro podopatření Zlepšování druhové skladby lesních porostů**

V případě sjednaného zachování nebo zvýšení podílu melioračních a zpevňujících dřevin (MZD) při prořezávkách a probírkách vzniká vlastníku lesa újma ze sníženého hospodářského využívání lesa, neboť se zvyšujícím se podílem listnatých dřevin (s výjimkou dub x borovice) klesá PMP lesního porostu.

Výpočet platby je proveden podle vzorce:

$$P = Hlp_{u1} / u1 - Hlp_{u2} / u2$$

Kde:

7.  $P$  = roční platba za podopatření Zlepšování druhové skladby lesních porostů v Kč/ha,
8.  $Hlp_{u1} / u1$  = hodnota PMP skladby dřevin s minimálním podílem MZD v Kč/ha,
9.  $Hlp_{u2} / u2$  = hodnota PMP s podílem MZD zvýšeným o 10, 20, 30 a 40 % oproti minimálnímu podílu v Kč/ha.

	Překročení min.podílu MZD o 5 až 15 %	Překročení min.podílu MZD o 16 až 25 %	Překročení min.podílu MZD o 26 až 35 %	Překročení min.podílu MZD o více než 36 %
	577	1 155	1 732	2 310
<b>Výsledná roční platba v Kč</b>	<b>600</b>	<b>1 200</b>	<b>1 800</b>	<b>2 400</b>
<b>Platba v ZCHU a NATURA 2000 v Kč</b>	<b>700</b>	<b>1 450</b>	<b>2 200</b>	<b>2 900</b>

Ve výpočtu se počítá se zakmeněním 0,9, což je obvyklé zakmenění mýtně zralých porostů, a srážka z hodnoty porostu z důvodu hniloby jádra kmenů úměrné věku a bonitnímu stupni dřeviny. Platba není ošetřena koeficientem úročení 0,0612, neboť újma nevzniká jen v 1. roce období, ale po celou dobu obmýtní u. Platba je poskytována ve výši újmy jen ve sjednaném období, neboť po jeho uplynutí má vlastníku lesa ještě možnost podíl MZD negativně změnit.



## **Příloha č. 13**

### ***PŘÍPADY VYŠŠÍ MOCI***

Za zásahy vyšší moci pro potřeby tohoto programového dokumentu jsou považovány následující skutečnosti:

- a) smrt příjemce dotace;
- b) dlouhodobá pracovní neschopnost příjemce dotace;
- c) uplatnění veřejného zájmu na velké části podniku, pokud toto nemohlo být předvídáno v den přijetí závazku;
- d) vážná přírodní katastrofa, která významným způsobem postihne obhospodařovanou půdu podniku;
- e) zničení hospodářských budov způsobené nehodou nebo přírodní katastrofou;

epizootická nákaza postihující všechna hospodářská zvířata příjemce pomoci nebo jejich část  
Zásahy vyšší musí být do 10 pracovních dnů ode dne, kdy tak příjemce dotace může činit, písemně oznámeny platební agentuře spolu s odpovídajícími důkazy jím uznávanými.

**Příloha č. 14 (Ex-ante hodnocení)**

**Ex ante hodnocení  
Programu rozvoje venkova České republiky pro období  
2007 - 2013**

František Střeleček  
Magdalena Hrabánková  
Konzultant: Morten Kvistgaard

1. ledna 2007

# Ex ante hodnocení Programu rozvoje venkova České republiky pro období 2007 - 2013

František Střeleček  
Magdalena Hrabánková  
Konzultant: Morten Kvistgaard

## 1. ÚVOD

### Jaký je účel této zprávy?

Podle článku 85 nařízení Rady (ES) 1698/2005 Ex ante hodnocení Programu rozvoje venkova musí být sestaveno před jeho konečným schválením.

Hodnocení Ex ante je vypracováno v souladu:

- S články 84 a 85 Nařízení Rady o podpoře venkova (dále jen Nařízení o podpoře venkova) s cílem:
  - zvýšit kvalitu, efektivitu a účinnost provádění programů pro rozvoj venkova,
  - posoudit účinek programů z hlediska strategických směrů společnosti,
  - posoudit obtíže v oblasti rozvoje venkova příznačné pro ČR s přihlédnutím k požadavkům udržitelného rozvoje, a vlivu na životní prostředí,
  - optimalizovat přidělení rozpočtových zdrojů.
- S klíčovými akcemi v Návrhu Rozhodnutí Rady o strategických pokynech Společenství pro rozvoj venkova (prognózované období 2007 – 2013) (dále jen Strategické pokyny pro rozvoj venkova).

Pozornost při hodnocení Ex ante je věnována:

- střednědobým a dlouhodobým potřebám,
- cílům, kterých má být dosaženo,
- očekávaným výsledkům a kvantifikovaným cílům zejména v porovnání s výchozí situací,
- přidané hodnotě pro Společenství,
- míře zohlednění priorit Společenství,
- závěrům předchozího programování a kvalitě postupů při provádění,
- monitorování, hodnocení a finančnímu řízení.

Podle článku 16 Nařízení Rady o podpoře venkova každý Program rozvoje venkova obsahuje:

- a) Analýzu situace z hlediska silných a slabých stránek, zvolenou strategii pro jejich řešení a hodnocení Ex ante podle článku 85.
- b) Odůvodnění zvolených priorit s ohledem na strategické směry Společenství a Národní strategický plán, jakož i očekávaný dopad podle hodnocení Ex ante.
- c) Informaci o osách a opatřeních navrhovaných pro každou osu a jejich popis, včetně konkrétních ověřitelných cílů a ukazatelů uvedených v článku 81, které umožňují přesně stanovit pokrok, účinnost a efektivitu programu.
- d) Finanční plán obsahující dvě tabulky:
  - tabulku uvádějící celkový příspěvek EAFRD na každý rok a
  - tabulku, která stanoví příspěvek na celé plánované období.
- e) Orientační rozpis počátečních částek podle jednotlivých opatření z hlediska veřejných a soukromých výdajů.

- f) Případně tabulku s doplňkovým vnitrostátním financováním každé osy.
- g) Prvky nutné pro hodnocení podle pravidel hospodářské soutěže.
- h) Informace o doplňkovosti ve vztahu k opatřením financovaným jinými nástroji SZP, prostřednictvím politiky soudržnosti, jakož i nástrojem podpory Společenství pro rybolov.
- i) Prováděcí opatření k programu, včetně:
  - určení všech orgánů podle č. 74 odst. 2 a pro informaci souhrnný popis struktury řízení a kontroly,
  - popis systémů monitorování a hodnocení, jakož i složení monitorovacího výboru,
  - ustanovení k zajištění propagace programu,
  - určení partnerů uvedených v článku 6 a výsledky konzultací partnerů.

Program rozvoje venkova ČR svoji strukturou naplňuje všechny náležitosti článku 16 Nařízení Rady o podpoře rozvoje venkova. Obsah programu rozvoje venkova vychází z politiky rozvoje venkova, která by měla doplňovat politiku podpory trhu a podpory příjmů ze Společné zemědělské politiky. V souladu se Strategickými pokyny pro rozvoj venkova se budoucí politika rozvoje venkova bude zaměřovat na:

- zemědělsko potravinářské hospodářství,
- životní prostředí a
- obyvatelstvo a hospodářství venkova v širším slova smyslu.

Podpora rozvoje venkova má přispívat k dosažení následujících cílů:

- a) Zlepšování konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví na základě podpory restrukturalizace, vývoje a inovací.
- b) Zlepšování životního prostředí a krajiny prostřednictvím podpory na obhospodařování půdy.
- c) Zlepšování kvality života ve venkovských oblastech a podpora diverzifikace hospodářské činnosti.

Hodnocení Ex ante je založeno na české verzi následujících dokumentů:

1. Národní strategický plán pro rozvoj venkova České republiky na období 2007 – 2013. Praha duben 2006.
2. Program rozvoje venkova České republiky na období 2007 – 2013. Praha duben 2006.
3. Přílohy Národního strategického plánu rozvoje venkova České republiky na období 2007 – 2013.

Tyto dokumenty budou okomentovány jednak samostatně, jednak i ve vzájemné návaznosti.

### **Jaká je struktura této zprávy?**

Zpráva je zpracována v souladu s Guidelines for Ex- ante Evaluation a zachovává osnovu, která je v tomto dokumentu doporučena.

Struktura zprávy je členěna do těchto kapitol:

#### **1. Úvod**

- 1.1. Jaký je účel této zprávy?
- 1.2. Jaká je struktura této zprávy?
- 1.3. Jaké jsou hlavní zdroje informací?
- 1.4. Jaká hodnocení, audity, studie nebo zprávy podobných intervencí (zámků) jsou dostupné?

## **2. Jaké jsou problémy zpracovávaného Programu rozvoje venkova?**

- 2.1. Jaké jsou problémy, rizika a požadavky analýzy sociálních, ekonomických a environmentálních podmínek?
- 2.2. Jaké hnací síly, silné stránky a příležitosti se týkají programové oblasti?
- 2.3. Jaké lze určit příčiny rozdílů?
- 2.4. Jaké jsou konkrétní cílové skupiny a jaké jsou jejich potřeby?
- 2.5. Které problémy nemohou být adresně určeny pomocí implementace programu?

## **3. Tento bod v dokumentu není uveden.**

## **4. Jaké cíle se od programu očekávají dosáhnout?**

- 4.1. Jaký je celkový politický cíl ve vyjádření očekávaných dopadů?
- 4.2. Jaké jsou obecné, specifické a operační cíle a očekávané výsledky?
- 4.3. Které základní indikátory a indikátory dopadu jsou navrhovány pro měření konceptu?
- 4.4. Jak dalece programové cíle odpovídají cílům definovaným v Národním strategickém plánu?
- 4.5. Jaké základní indikátory a indikátory dopadu jsou navrhovány pro měření úspěchu v programu a jsou tyto indikátory aplikovány významným (dostatečným) způsobem.

## **5. Jaká opatření jsou navrhována?**

- 5.1. Jaké úlohy a důkazy byly vzaty v úvahu při určení programu?
- 5.2. Jaké jsou základní potřeby a cíle v konfrontaci s podporami?
- 5.3. Jaká opatření budou aplikována z hlediska dosažení programových cílů?
- 5.4. Jaká je logika podpory každého aplikovaného opatření?
- 5.5. Jaká je rovnováha mezi přijatými opatřeními z hlediska sledovaných cílů?

## **6. Jaké jsou očekávané pozitivní a negativní dopady z opatření, která budou aplikována?**

- 6.1. Jaké jsou očekávané dopady opatření, která budou aplikována (sociální, ekonomická a environmentální)?
- 6.2. Jak lze očekávat, že se dopady projeví nadčasově?
- 6.3. Jaké jsou potenciaální konflikty mezi rozdílnými dopady?
- 6.4. Kdo je (pozitivně nebo negativně) postihnut programem?

## **7. Zahrnutá přidaná hodnota společenství**

- 7.1. Jak subsidiarita a propocionalita jsou v návrhu prezentovány?
- 7.2. Jak dalece program bere v úvahu ostatní cíle Společenství?
- 7.3. Jak dalece je navrhovaný program doplňující k ostatním intervencím (podporám)?
- 7.4. Jak dalece navrhovaný program doplňuje ostatní podpory?
- 7.5. Jak je podporována synergie s ostatními podporami?
- 7.6. Jak rozsáhlé jsou dodatečné (marginální) efekty, které mohou být připisovány návrhu?

## **8. Pomoc při dosažení efektivnosti nákladů**

- 8.1. Na jakých předpokladech jsou založeny výdaje programu?
- 8.2. Jaké jsou náklady na finanční a lidské zdroje v navrhovaném programu?
- 8.3. Dá se očekávat, že očekávaných výsledků bude dosaženo s nižšími náklady?

## **9. Monitorování a hodnocení**

- 9.1. Jak bude monitorovací a hodnotící systém implementován?
- 9.2. Které indikátory jsou užívány pro měření vstupů, výstupů, výsledků, dopadů?
- 9.3. Jaký systém bude použit ke sběru, skladování a monitorování dat?

## **10. Výsledek environmentálního odhadu**

- 10.1. Jaké environmentální úvahy mají být zřetel?
- 10.2. Jaký je hlavní výsledek environmentálního hodnocení?
- 10.3. Která opatření jsou navrhována, aby zajistila integraci environmentálních záměrů s přípravou programu?

## **Jaké jsou hlavní zdroje informací?**

Annual Report on the SAPARD programme in the Czech Republic. Agentura Sapard 2001.

EUROSTAT: General and Regional Statistics. Regions: Statistical Yearbook 2005, [on-line]. <http://epp.eurostat.cec.eu.int/>

EUROSTAT: Selling prices of crop products (absolute prices) - annual price [on-line]. <http://epp.eurostat.cec.eu.int/>

EUROSTAT: Selling prices of animal products (absolute prices) - annual price [on-line]. <http://epp.eurostat.cec.eu.int/>

EU Strategic Guidelines for Rural Development. Council of the European Union. Brussels, 3 March 2005.

Horizontální plán rozvoje venkova ČR pro období 2004 – 2006. MZe, květen 2004.

Nařízení Rady o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV). Rada Evropské unie, Brusel, 2005.

Operační program „Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství“. MZe, prosinec 2003.

Předběžné hodnocení Horizontálního plánu rozvoje venkova pro Českou republiku 2004 – 2006. IEEP. Praha 2003.

Rozhodnutí Rady o strategických pokynech Společenství pro rozvoj venkova ( programové období 2007 – 2013). Komise Evropských společenství, Brusel, 5.7.2005.

Rural Development 2007 – 2013. Common Monitoring and Evaluation Framework. Draft Guidelines for Ex ante Evaluation. Directorate General for Agriculture and Rural Development. November 2005.

Rural Development 2007 – 2013. Common Monitoring and Evaluation Framework. Draft Measure Fiches. Directorate General for Agriculture and Rural Development. November 2005.

Rural Development 2007 – 2013. Common Monitoring and Evaluation Framework. Draft Outline of Evaluation Network for Rural Development. Directorate General for Agriculture and Rural Development. November 2005.

Rural Development 2007 – 2013. Common Monitoring and Evaluation Framework. Draft Fiches for impact Related Baseline Indicators. Directorate General for Agriculture and Rural Development. November 2005.

Rural Development 2007 – 2013. Common Monitoring and Evaluation Framework. Draft Output Indicator Fiches. Directorate General for Agriculture and Rural Development. November 2005.

Rural Development 2007 – 2013. Common Monitoring and Evaluation Framework. Draft Result Indicator Fiches. Directorate General for Agriculture and Rural Development. November 2005.

Stabilizace obyvatelstva a bydlení na venkově. MMR, září 2002.

Statistical Environmental Yearbook of the Czech Republic 2004. MŽP ČR. Praha 2004.

Zelená zpráva-zpráva o stavu zemědělství ČR za rok 2004. Ministerstvo zemědělství České republiky [on-line] <http://www.mze.cz/>.

Zelená zpráva-zpráva o stavu zemědělství ČR za rok 2003. Ministerstvo zemědělství České republiky [on-line] <http://www.mze.cz/>.

Zelená zpráva-zpráva o stavu zemědělství ČR za rok 2002. Ministerstvo zemědělství České republiky [on-line] <http://www.mze.cz/>.

Zemědělství 2004. Ministerstvo zemědělství České republiky [on-line] <http://www.mze.cz/>.

**Jaká hodnocení, audity, studie nebo zprávy podobných intervencí (zámkroů) jsou dostupné?**

Annual Report on the SAPARD programme in the Czech Republic Agentura Sapard 2001.  
Střednědobé hodnocení programu SAPARD v České republice, Agrotec SpA Consortium, 2004.  
Horizontální plán rozvoje venkova ČR pro období 2004 – 2006. MZe, květen 2004.  
IEEP : Předběžné hodnocení Horizontálního plánu rozvoje venkova pro Českou republiku 2004 – 2006  
Předběžné hodnocení Horizontálního plánu rozvoje venkova pro Českou republiku 2004 – 2006. IEEP. Praha 2003.  
Stabilizace obyvatelstva a bydlení na venkově. MMR, září 2002.  
STŘELEČEK F., ZDENĚK R.: Problematika financování malých obcí z programů EU. Sborník z mezinárodní vědecké konference konané 2.-3.2.2006 v Lučenci (SK). SPU Nitra 2006.  
Výroční zpráva o programu SAPARD v České republice za rok 2004. MZe 2005.  
Výroční zpráva o programu SAPARD v České republice za rok 2003. MZe 2004.  
Zelená zpráva-zpráva o stavu zemědělství ČR za rok 2004. Ministerstvo zemědělství České republiky [on-line] <http://www.mze.cz/>.  
Zelená zpráva-zpráva o stavu zemědělství ČR za rok 2003. Ministerstvo zemědělství České republiky [on-line] <http://www.mze.cz/>.  
Zelená zpráva-zpráva o stavu zemědělství ČR za rok 2002. Ministerstvo zemědělství České republiky [on-line] <http://www.mze.cz/>.  
Zemědělství 2004. Ministerstvo zemědělství České republiky [on-line] <http://www.mze.cz/>.

## 2. PROBLÉMY ZPRACOVÁVANÉHO PROGRAMU ROZVOJE VENKOVA

### Jaké jsou problémy, rizika a požadavky analýzy sociálních, ekonomických a environmentálních podmínek?

Program rozvoje venkova obsahuje velmi podrobnou analýzu hospodářské a sociální situace, stavu životního prostředí i potencialů pro rozvoj. Opírá se o rozsáhlé statistické informace Eurostatu, Českého statistického úřadu, FADN, šetření MZE, VÚZE, Ministerstva zemědělství, Výzkumného ústavu zemědělské ekonomiky, vysokých škol a šetření různých zájmových skupin. Údaje vycházející z těchto šetření je možné považovat za reprezentativní. Úvod do zhodnocení současné situace považujeme za dobrý. Z hlediska metodického je užitečné připomenout, že pro vymezení venkovského prostoru by bylo užitečné prezentovat vliv dvojího vymezení venkovských obcí.

Vymezení venkovských obcí je provedeno podle dvou kritérií – počtu obyvatel ve venkovské obci a hustotou obyvatel na km<sup>2</sup>. Podle prvního kritéria se za venkovskou obec považuje obec, kde počet obyvatel je menší než 2 000 obyvatel. Podle druhého kritéria se za venkovskou obec považuje obec, kde hustota obyvatel v obci je menší než 150 obyvatel na km<sup>2</sup>. Tato definice vychází z metodiky OECD.

Použití pouze jednoho kritéria může vést k tomu, že do venkovských obcí nebudou zahrnuty malé obce, které jednoznačně do venkovských obcí patří. Dvourozměrné rozdělení četnosti prokazuje rozdílné zahrnutí jednotlivých obcí. Obce jsou rozděleny podle hustoty na dvě skupiny – do 150 a nad 150 obyvatel na km<sup>2</sup> a podle počtu obyvatel na skupiny do 2 000 a nad 2 000 obyvatel. Tučně zvýrazněné počty obcí vykazují shodu podle obou kritérií – celkem 5 276 obcí, což je 84,4 %. Zbylé obce (973, tj. 15,6 % z celkového počtu) shodu rozdělení nevykazují. Jedná se o 340 obcí do 2 000 obyvatel s hustotou obyvatelstva přesahující 150 obyvatel na km<sup>2</sup> a o 218 obcí s počtem obyvatel nad 2 000, ale s hustotou do 150 obyvatel na km<sup>2</sup>.

**Tab. 1 Dvourozměrné rozdělení obcí v České republice**

Počet obyvatel	Hustota obyvatelstva									Celkem
	0 - 50	50 - 100	100 - 150	150 - 200	200 - 250	250 - 300	300 - 350	350 - 400	nad 400	
0 - 200	<b>1 460</b>	<b>167</b>	<b>16</b>	2		1	1		1	1 648
201 - 400	<b>973</b>	<b>479</b>	<b>71</b>	12	7	2	1		1	1 546
401 - 600	<b>375</b>	<b>361</b>	<b>100</b>	29	14	7			4	890
601 - 800	<b>171</b>	<b>243</b>	<b>79</b>	31	9	2	3		2	540
801 - 1 000	<b>82</b>	<b>146</b>	<b>59</b>	28	7	4	2	1	1	330
1001 - 1 200	<b>50</b>	<b>74</b>	<b>49</b>	20	10	2		3	3	211
1201 - 1 400	<b>38</b>	<b>50</b>	<b>39</b>	21	14	6	1	1	1	171
1401 - 1 600	<b>25</b>	<b>33</b>	<b>24</b>	14	6	5	2	1	4	114
1601 - 1 800	<b>14</b>	<b>34</b>	<b>17</b>	19	7	6	1		1	99
1801 - 2 000	<b>8</b>	<b>21</b>	<b>18</b>	7	6	2	1	1	3	67
nad 2000	25	96	97	88	56	59	44	28	140	633
<b>Celkem</b>	<b>3 221</b>	<b>1 704</b>	<b>569</b>	<b>271</b>	<b>136</b>	<b>96</b>	<b>56</b>	<b>35</b>	<b>161</b>	<b>6 249</b>

Pramen: Malý lexikon obcí 2004

Navrhujeme proto, aby 340 obcí do 2 000 obyvatel s hustotou přesahující 150 obyvatel na km<sup>2</sup> bylo zahrnuto do venkovských obcí s možností využívat programy rozvoje venkova. Více



jak 50 % těchto obcí má méně než 1 000 obyvatel. Tyto obce mají vysokou míru nezaměstnanosti, vysoké procento obyvatel dojíždějících za prací a zanedbanou infrastrukturu.

Popis v kapitole 3 předkládá mnoho zajímavých informací a statistických dat, jakož i některá srovnání s čísly EU.

Připomínky k uvedené analýze jsou jednak metodického charakteru, jednak ve formě praktických poznámek. Smyslem metodického hodnocení je přispět k racionalitě celkové analytické části jako dobrého podkladu pro formulování strategických cílů v Národním strategickém plánu a Programu rozvoje venkova.

K prezentaci statistických dat je třeba doporučit tento postup. Především čtenář by měl být informován o stávající úrovni či rozměru daného ukazatele. K posouzení, zda tato situace je dobrá či špatná a je třeba ke kvantitativnímu vyjádření použít komparace daného ukazatele s určitým standardem. Tímto standardem může být hodnota ukazatele v zemích EU, respektive stanovená norma (například u ukazatelů životního prostředí), nebo údaj vycházející z vědeckého poznání. Za tím by měla následovat vývojová tendence, která vede k zlepšování či zhoršování daného ukazatele. Z uvedených vztahů je pak možno dedukovat, jak škodlivý či dobrý stav je, jaká je významnost změny a jaké hodnoty by bylo vhodné v budoucnosti dosáhnout. Tento postup je málokde v plné šíři aplikován. V řadě případů je porovnán pouze vývoj 2004 s předcházejícím rokem, aniž by čtenář byl informován o stávající úrovni.

### **SWOT analýza**

Pro posouzení SWOT analýzy je vhodné si připomenout několik teoretických zásad, jejichž dodržení dává této metodě racionální obsah.

- SWOT analýza by měla respektovat určitou systematičnost ukazatelů z hlediska jejich agregace a bezprostřednosti. Z tohoto hlediska konkurenceschopnost zemědělství ovlivňují především faktory cena produktu, náklady na jednotku produktu, jeho kvalita, stupeň inovace, propagace a marketing. Ostatní faktory působí zprostředkovaně přes některý z těchto faktorů. Uplatnění této systematiky v SWOT analýze jsme schopni vyjádřit jednotlivé podmíněnosti faktorů.
- SWOT analýzu je třeba podřídit vždy účelu. Děláme-li SWOT analýzu z hlediska konkurenceschopnosti, potom je třeba do ní zahrnovat pouze faktory, které tuto konkurenceschopnost ovlivňují a ne žádné jiné.
- SWOT analýza vychází z analýzy daného stavu a vede ke kvantifikovatelnému ocenění významnosti jednotlivých faktorů. V tom je její syntetizující efekt.
- Zatímco silné a slabé stránky se týkají vnitřních faktorů, potom ohrožení a příležitosti jsou dány vnějším prostředím.

Kvantifikace cílů musí vycházet z kvantifikace podmínek. Jestliže nejsou dostatečně kvantifikované podmínky, pak je obtížné i kvantifikovat cíle. Významnost jednotlivých prvků SWOT analýzy je třeba hodnotit změnou nákladů, které z úrovně ukazatelů vyplývají. Neprovedením této analýzy nelze objektivně posoudit pořadí významnosti jednotlivých prvků SWOT analýzy.

Neuplatníme-li tyto hlavní zásady SWOT analýzy, zpravidla nedospějeme k objektivnímu výsledku. Bylo by proto velmi užitečné, aby při SWOT analýze v této práci bylo postupováno podobným způsobem.

Ve SWOT analýze jsou jednotlivé prvky silných a slabých stránek, ohrožení a příležitosti řazeny bez zřetele na jejich význam. Ohodnocení jejich významu se neobejde bez kvantitativní analýzy u kvantitativních znaků, nebo bez ohodnocení znalci u kvalitativních znaků. Kvalitní SWOT analýza ovlivňuje i míru objektivnosti stanovených potřeb.

Předkládaná SWOT analýza nevychází z objektivních údajů obsažených v první části a tím dle našeho názoru postrádá objektivnosti a kvantifikovatelnosti. Je připravena jako průnik dílčích analýz expertních týmů po jednotlivých osách. Je založena na odpovědích 28 respondentů (představitelů) státní správy, rezortních výzkumných pracovišť a nevládních organizací, kterým bylo položeno 106 otázek ze čtyř okruhů SWOT analýzy (21 otázek k silným stránkám, 45 k slabým stránkám, 17 k příležitostem a 23 k ohrožením). Odpovědi byly statisticky hodnoceny. Míra závažnosti jednotlivých odpovědí byla hodnocena bodovým oceněním od jedné do pěti. Pro výběr rozhodujících odpovědí byla použita korelační analýza a faktorová analýza s pravoúhlu rotací varimex.

Závěrem je třeba konstatovat, že odhady expertů, pokud by byly správně vyhodnoceny, by mohly sloužit jako podpora vyhodnocení objektivních údajů. Práce však nemá provázanost mezi analytickou částí prezentovanou v Národním strategickém plánu - příloha 1: „Zhodnocení hospodářské a sociální situace, stavu životního prostředí a potenciálu rozvoje venkova s jednotlivými kvadranty SWOT analýzy“. Národní priority nejsou výsledkem objektivní SWOT analýzy a není dostatečná provázanost mezi silnými a slabými stránkami na jedné straně a ohroženími a příležitostmi. V důsledku toho nelze určit jednoznačné pořadí národních priorit.

Jednotlivé priority nejsou určeny v rozhodovací matici SWOT analýzy, ale vyplývají z názorů expertů. Z toho důvodu bude obtížné na základě Programu rozvoje venkova určit efektivnost vložených finančních prostředků.

*Doporučení:*

*Výrazněji uplatnit zásady SWOT analýzy při její praktické aplikaci. Porovnat silné a slabé stránky s ohroženími a příležitostmi.*

### **Konkurenceschopnost**

Konkurenceschopnost českého zemědělství lze posoudit pomocí ukazatele import/export v jednotlivých státech. Velikost tohoto ukazatele v EU 25 uvádí pro SITC 0 – potraviny a živá zvířata následující tabulka.

**Tab. 2 Podíl importu a exportu v zemích EU**

Stát	Dovoz z EU25 (EUR)	Vývoz do EU25 (EUR)	Výměra ZP (ha)	Import/Export
Nizozemí	13 658 423 790	27 964 670 670	1 924 965	0,49
Belgie	10 907 927 774	16 239 882 180	1 393 789	0,67
Lucembursko	919 058 147	449 151 049	128 079	2,05
Dánsko	3 543 973 277	7 446 939 028	2 664 017	0,48
Malta	238 080 785	14 045 836	10 500	16,95
Německo	24 542 814 422	20 215 086 420	17 020 449	1,21
Irsko	2 751 269 142	4 796 718 714	4 297 000	0,57
Rakousko	4 173 103 243	3 104 115 182	3 374 461	1,34
Kypr	298 077 311	107 271 780	136 000	2,78
Francie	18 351 417 606	21 325 292 293	29 630 399	0,86
Itálie	15 495 778 134	9 744 685 462	15 097 171	1,59
Švédsko	3 553 306 656	1 876 772 705	3 177 041	1,89
Španělsko	8 505 247 201	13 968 357 657	25 238 746	0,61
Velká Británie	17 880 393 599	7 071 766 163	15 517 868	2,53
Česká republika	1 899 708 808	1 243 262 304	3 631 423	1,53
Estonsko	362 789 414	230 151 827	698 300	1,58
Řecko	2 927 012 141	1 255 605 061	3 905 685	2,33
Portugalsko	3 372 823 519	1 089 057 474	3 716 065	3,10
Maďarsko	1 170 449 974	1 632 938 921	5 776 730	0,72

Slovensko	831 686 175	535 983 848	1 934 660	1,55
Polsko	2 412 968 762	3 356 234 843	16 300 820	0,72
Finsko	1 504 000 493	456 995 789	2 253 400	3,29
Litva	488 415 181	515 332 648	2 604 300	0,95
Slovinsko	518 097 281	90 213 301	490 518	5,74
Lotyšsko	401 102 182	143 789 183	1 642 140	2,79

Průměr	5 628 317 001	5 794 972 814	6 502 581	0,97
--------	---------------	---------------	-----------	------

Pramen: Eurostat 2004

Z uvedené tabulky vyplývá, že ČR je z hlediska poměru ukazatelů dovoz/vývoz výrazný dovozce zemědělských produktů. Zatímco ve státech EU je průměrný poměr dovozu a vývozu poměrně vyrovnaný (průměr 0,97), pak ČR vzhledem k EU má o 58 procentních bodů vyšší import.

Členské státy EU 15 byly také evidentně lépe připraveny na rozšíření unie, resp. vnitřního agrárního trhu, než český agrární sektor. Projevilo se to v nerovnoměrném růstu českého vývozu a dovozu a návazně na zvýšení bilančního schodku agrárního zahraničního obchodu. Pasivní saldo bilance agrárního zahraničního obchodu v letech 1999 - 2003 ročně představovalo 21 302,2 mil. Kč. V roce 2004 v porovnání s tímto průměrem bylo o 50,3 % vyšší. Zatímco český zemědělsko-potravinářský dovoz byl v průměru uplynulého pětiletí kryt vývozem ze 68 %, pak v roce 2004 dosáhl stupeň krytí pouze 66 %.

Konkurenceschopnost hlavních produktů rostlinné a živočišné výroby se od sebe podstatně liší.

V roce 2004 ve srovnání s rokem 2000 se snížila produkce hlavních produktů živočišné výroby. (U mléka na 96,1 %, hovězího masa na 88,7 % a vepřového na 93,7 %.) Přitom pozice těchto komodit na zahraničním trhu se posílila na úkor domácí spotřeby. Podíl vývozu na výrobě vzrostl u mléka ve srovnání s rokem 2000 na 114,9 %, u hovězího masa na 437,9 % a u vepřového masa na 600,4 %. Podíl produkce na domácí spotřebě poklesl u mléka na 97,5 %, u hovězího masa na 79,1 % a u vepřového masa na 98,2 %. Navíc se snížily zásoby těchto produktů.

Vlivem úrodného roku 2004, ve srovnání s rokem 2000, vzrostla produkce rostlinných produktů. Nárůst produkce u pšenice činil 123,5 %, u ječmene 143 %, u kukuřice 181 % a u řepky 110,7 %. Silný pokles spotřeby na domácím trhu nepostačil pokrýt růst objemu vývozu a tak u pšenice a kukuřice se zvýšily zásoby těchto produktů a zvýšil se také intervenční nákup.

**Tab. 3 Porovnání konkurenceschopnosti hlavních produktů rostlinné a živočišné výroby ČR**

Komodity živ. výroby		Výroba				Objem vývozu			
		2000	2004	Index	Rozdíl	2000	2004	Index	Rozdíl
Mléko mil.l	ČR	2514,3	2496,8	99,3	-17,5	668,80	739,05	110,50	70,25
Hovězí maso	ČR	208	184,5	88,7	-23,5	12,06	47,05	389,98	34,98
tis. t ž.hm.	EU 25	7499	8077	107,7	578	164,98	347,31	210,52	182,33
Vepřové maso	ČR	583,9	547	93,7	-36,9	8,17	44,85	548,70	36,68
tis. t ž.hm.	25	17596	21200	120,5	3604	52,79	1 356,80	2 570,28	1 304,01
Komodity živ. výroby		Objem domácí spotřeby-dovoz				změna stavu zásob			
		2000	2004	Index	rozdíl	2000	2004	?	rozdíl
Mléko mil.l	ČR	1 832,92	1 782,72	97,26	-50,21	12,07	-22,72	-88,26	-34,79
Hovězí maso	ČR	197,81	138,74	70,14	-59,06	-2,00	-1,29	164,68	0,71
tis. t ž.hm.	EU 25	7 334,02	7 729,69	105,39	395,67				
Vepřové maso	ČR	576,89	505,98	87,71	-70,92	-0,99	-3,88	491,25	-2,89

tis. t ž.hm.	EU 25	16 170,72	19 906,80	123,10	3 736,08	1 374,25	-50,88	96,30	-1 425,13
<b>Komodity živ. výroby</b>	<b>Dovoz/vývoz</b>								
		<b>2000</b>	<b>2004</b>	<b>Index</b>	<b>rozdíl</b>				
Mléko mil.l	ČR	0,28	0,45	158,55	0,16				
Hovězí maso	ČR	1,04	0,40	38,20	-0,64				
	EU 25	0,53	1,39	261,22	0,85				
Vepřové maso	ČR	2,40	2,08	86,69	-0,32				
tis. t ž.hm.	EU 25	0,82							
tis. t ž.hm.	EU 25	0,53	1,39	261,22	0,85				
Vepřové maso	ČR	2,40	2,08	86,69	-0,32				
tis. t ž.hm.	EU 25	0,82							

Plodiny (tis. t)		Výroba			Vývoz/výroba			Dom.spotř. - dovoz/výroba		
		2000/2001	2004/2005	Index	00/01	04/05	Index	00/01	04/05	Index
Pšenice	ČR	4 084,1	4 846,3	118,7	0,08	0,02	20,7	0,895	0,706	78,9
	EU 25		124 000,0			0,12			0,803	
Ječmen	ČR	1 629,4	2 356,5	144,6	0,01	0,04	437,6	1,086	0,800	73,7
	EU 25		61 100,0			0,07			0,792	
Kukuřice	ČR	303,9	551,6	181,5	0,05	0,09	165,9	1,071	0,847	79,1
	EU 25		51 500,0			0,05			0,944	
Řepka	ČR	844,4	934,7	110,7	0,32	0,16	50,4	0,681	0,481	70,7
Brambory konz.	ČR	1 476,0	660,5	44,7	0,01	0,08	821,6	0,991	0,924	93,3

Plodiny (tis. t)		Změna stavu zásob/výroba			Vývoz/dovoz			Intervenční nákup/výroba		
		00/01	04/05	Index	00/01	04/05	Index	00/01	04/05	Index
Pšenice	ČR	0,026	0,051	197,6	43,41	3,20	7,4	-	0,227	-
	EU 25		0,049			2,90		-	0,031	-
Ječmen	ČR	-0,095	-0,012	12,7	0,165	10,0	6 069,6	-	0,170	-
	EU 25		0,046			13,3		-	0,097	-
Kukuřice	ČR	-0,125	-0,064	51,2	0,943	5,0	530,1	-	0,127	-
	EU 25		0,006			0,926		-	0,002	-
Řepka	ČR	0	0,358		53,8	3,0	5,6	-	-	-
Brambory konz.	ČR	0	0		0,781	0,275	35,2	-	-	-

Pramen: MZe,  
Eurostat

Zvýšení konkurenceschopnosti je tedy klíčovým problémem české zemědělské politiky. Dosažení srovnatelné konkurenční schopnosti s průměrem EU by se mělo stát cílem naplnění první osy.

Vlivem toho, že nebylo provedeno vyhodnocení rozhodovací matice, nebyly ani samostatně formulovány potřeby. Z kontextu Programu rozvoje venkova, zejména kapitoly 3 (Analýza situace z hlediska silných a slabých stránek českého zemědělství a venkova metodou SWOT analýzy, zvolená strategie, jejich řešení a Ex ante hodnocení) lze odvodit tyto potřeby a jejich vztah k cílům.

OSA 1 – Zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství

Potřeba zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství v obecné rovině byla deklarována již výše. Zvýšení konkurenceschopnosti znamená řešení především těchto potřeb:

- snížení ceny produktů. Snížení ceny jednotlivých komodit je významným prvkem zvýšení jejich konkurenceschopnosti.

**Tab. 4 Ceny zemědělských komodit – srovnání s EU 15 (rok 2004)**

	Pšenice €/100 kg		Žito €/100 kg		Ječmen €/100 kg		Oves €/100 kg		Kukuřice €/100 kg		Brambory €/100 kg		Cukrovka €/1000 kg		Řepka €/100 kg	
	EU 15	ČR	ČR	EU 15	ČR	EU 15	ČR	EU 15	EU15	ČR	EU15	ČR	EU15	ČR	EU15	ČR
2001	12,39	11,54	11,18	10,64	11,65	11,02	13,56	11,71	12,86	11,42	16,47	10,98	42,22	28,59	23,59	21,10
2002	11,39	11,04	12,01	9,97	13,08	9,91	14,90	10,73	12,55	10,55	14,30	16,10	43,93	31,49	24,99	22,98
2003	12,29	10,61	11,05	11,45	11,12	10,94	15,04	11,04	12,63	9,07	17,63	15,10	48,10	29,45	26,57	23,74
2004	12,28	12,23	11,04	8,84	11,45	11,06	12,51	11,48	12,77	11,82	20,22	17,47	44,49	35,25	27,64	23,77
	Telata €/100 kg ž.hm.		Krávy €/100 kg ž.hm.		Býci €/100 kg ž.hm.		Prasata €/100 kg ž.hm.		Ovce €/100 kg ž.hm.		Kuřata €/100 kg ž.hm.		Mléko €/100 kg		Vejce €/100 ks	
	EU 15	ČR	EU 15	ČR	EU 15	ČR	EU 15	ČR	EU15	ČR	EU15	ČR	EU15	ČR	EU15	ČR
2001	251,08	132,65	97,15	64,20	137,49	99,86	135,09	127,36	82,50	52,84	80,99	75,79	32,62	22,72	5,77	5,22
2002	259,70	130,99	94,24	67,85	145,85	122,45	114,09	107,13	88,86	57,04	76,62	72,65	31,17	26,18	5,79	4,84
2003	265,45	125,26	113,65	59,72	153,19	115,43	112,75	93,70	99,67	60,70	85,39	65,79	30,31	24,43	6,94	5,12
2004	243,78	155,09	99,90	69,71	153,38	119,06	120,65	100,09	96,57	56,66	92,09	69,17	29,89	24,97	7,75	5,61

Pramen: EUROSTAT

Jak je z tabulky patrné, ceny zemědělských výrobců obilovin jsou v ČR, kromě pšenice a kukuřice, na vyšší úrovni než je průměr EU 15, ceny okopanin a řepky jsou pod úrovní průměru EU.

Cena pšenice a ječmene je nejnižší v Rakousku, jež v roce 2004 dosáhla 73 % (pšenice) a 70 % (ječmen) ceny v ČR. Ceny žita a ovsy jsou na nejnižší úrovni v Lucembursku a dosahují 62 % (žito) a 59 % (oves). Nejnižší úrovně cen kukuřice a řepky dosahuje Rakousko, a to 76 % (kukuřice) a 79 % (řepka) průměrné ceny v ČR. U brambor a cukrovky jsou ceny zemědělských výrobců nejnižší ve Velké Británii, a to 41 % (brambory) a 66 % (cukrovka) ceny v ČR.

Jiná situace je u komodit živočišné výroby, kde jsou ceny českých farmářů hluboko pod průměrem EU 15 a kromě jatečných ovcí a vajec jsou ve srovnání se státy EU 15 nejnižší. Ceny jatečných telat v ČR dosahují pouhých 63 % průměru EU 15, ceny jatečných krav necelých 70 % průměru EU 15, ceny jatečných býků 78 % průměru EU 15. Stejná situace je u jatečných prasat (83 % EU 15), kuřat (75 % EU 15) a mléka (83 % EU 15). Nižší ceny komodit živočišné výroby než v ČR jsou pouze u jatečných ovcí (Španělsko 55 % cen ČR) a vajec (Irsko 95 % a Velká Británie 88 % cen ČR).

Trvale udržitelný proces konkurenceschopnosti zemědělství vyžaduje při daných cenách prostou resp. rozšířenou reprodukci výrobního potenciálu. To předpokládá přiměřenou rentabilitu podniku. Z hlediska reprodukce majetku zemědělských podniků je potřeba zvýšit rentabilitu českých zemědělských podniků. Dlouhodobě byly zemědělské podniky ztrátové. To vytvářelo nedostatečné podmínky pro reprodukce majetku.

**Tab. 5 Přehled o ztrátovosti zemědělských podniků**

	Produkční oblasti									
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
Aktiva celkem (v tis. Kč)	86 420	100 340	101 690	111 690	103 370	109 650	113 298	122 577	135 105	
Míra zisku (v %)	-0,25	-1,20	0,12	-0,69	2,16	1,92	-0,93	-0,94	4,46	
	Marginální oblasti									
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
Aktiva celkem (v tis. Kč)				81 620	88 380	85 524	81 650	80 806	82 347	
Míra zisku (v %)				0,03	1,99	0,78	-1,09	-2,08	3,92	

Pramen: vlastní šetření

Řešením obou výše uvedených podmínek je snížení jednotkových nákladů na výrobek. Se snížením jednotkových nákladů souvisí zvýšení produktivity práce především účinnější mechanizací.

**Tab. 6 Hrubá přidaná hodnota na pracovníka v jednotlivých odvětvích v ČR (v EUR)**

	2000	2001	2002	2003	2004
Zemědělství, lesnictví a myslivost	11 900	13 700	14 800	13 900	16 500
Potravinářský průmysl	15 400	13 400	15 200	18 900	19 200
Energetika	31 500	36 700	46 500	45 200	49 100
Stavebnictví	14 700	16 000	18 600	20 200	21 300
Doprava a komunikace	16 900	22 400	26 200	27 700	28 400

Zdroj: Eurostat

Z tabulky 6 vyplývá, že produktivita práce v zemědělství v ČR je podstatně nižší než v ostatních odvětvích národního hospodářství.

**Tab. 7 Hrubá přidaná hodnota ve stálých cenách v EUR na pracovníka v odvětví zemědělství, lesnictví a myslivosti**

	2003	2004
EU 25	58 200	59 600
EU 15	68 100	67 600
Česká republika	13 900	16 500
SRN	47 400	:
Maďarsko	15 200	21 300
Rakousko	122 500	122 400
Polsko	50 200	:
Slovensko	13 900	17 000

Zdroj: Eurostat

K podobnému závěru dospíváme i porovnáním produktivity v zemědělství se státy EU – 25. Především je vedle organizace práce málo výkonná mechanizace, což je způsobeno morálním zastaráváním zemědělské techniky.

**Tab. 8 Průměrné stáří dlouhodobého hmotného majetku (DHM)**

Rok	2000	2001	2002	2003	2004
Počet podniků	100	145	129	149	141
DHM brutto	97 179,5	98 668,2	103 732,8	115 509,9	117 455,7
Oprávký	42 841,4	44 614,7	48 182,7	56 276,1	57 901,0
Průměrné stáří DHM	2,268	2,212	2,153	2,053	2,029

Pramen: vlastní šetření

Poznámka: DHM – dlouhodobý hmotný majetek

Toto morální zastarání se projevilo především otevřením západoevropských trhů. Zemědělské stroje nabízené západoevropskými firmami mají daleko vyšší produktivitu, nižší spotřebu PHM a nižší sklizňové ztráty ve srovnání s používanými stroji z dřívějších socialistických zemí. Nákup těchto strojů významně ovlivňuje produktivitu práce a výrobní náklady v zemědělství. Jako příklad morálního zastarání lze prezentovat na výkonech a hospodárnosti strojů, ale i na motivu pro jejich vyřazení.

Například při senážování pícnin (vojtěšky, jetele) s využitím samořezacího senážního vozu JUMBO jsou náklady na 1 t silážní hmoty tradičním způsobem 7,22 EURO, při využití

samořezacího senážního vozu JUMBO 4,33 EURO. Rozdíl v nákladech je tedy téměř 40 %. Použití sklizení mlátičky JOHN DEER CLAAS CASE znamená 61,7 % úsporu nákladů na 1 ha sklizené plochy. Úspora je i v potřebě strojů. Na 1000 ha u tradiční sklizňové mlátičky je třeba na 30 sklizňových dnů 5,5 ks, u sklizňové mlátičky typ JOHN DEER 1ks.

Nízká je i úroveň řízení. Porovnejme variabilitu ukazatele „Hospodářský výsledek za účetní období na 1000 Kč výkonů“ mezi jednotlivými zemědělskými výrobními oblastmi a uvnitř oblastí.

**Tab. 9 Hospodářský výsledek za účetní období na 1000 Kč výkonů**

Zemědělská výrobní oblast	Počet podniků n	Průměr $\bar{x}$	Rozptyl $s^2$	Směrodatná odchylka s
bramborářská	58	56,7	1 442,4	38,0
kukuřičná	5	41,7	1 875,2	43,3
obilnářská	26	46,4	1 056,6	32,5
pícninářská	27	61,9	2 764,8	52,6
řepařská	25	55,8	2 147,2	46,3
<b>Celkem</b>	<b>141</b>	<b>54,0</b>	<b>1 754,2</b>	<b>41,9</b>

Pramen: vlastní šetření

$$\text{Rozptyl celkový} \quad s_c = 1754,2 \quad \sqrt{s_c} = 41,9$$

$$\text{Rozptyl mezi výrobními oblastmi} \quad s_s = 31,9 \quad \sqrt{s_s} = 5,6$$

$$\text{Rozptyl uvnitř oblastí} \quad s_r = 1722,3 \quad \sqrt{s_r} = 41,5$$

Průměrná variabilita hospodářského výsledku uvnitř oblastí je více jak 8krát větší nežli variabilita mezi oblastmi. Úroveň řízení má na hospodářský výsledek 8krát větší vliv nežli rozdílné přírodní podmínky.

Z uvedeného vyplývá, že modernizace zemědělských podniků ČR jsou spolu s úrovní řízení významnými faktory konkurenceschopnosti v zemědělství. Konkurenceschopnost zemědělství ovlivňují i výše národních kvót a limitů.

**Tab. 10 Národní produkční kvóty**

Komodita	Jednotka	Národní produkční kvóty	Stav produkce v roce 2004	Plnění kvóty v % v roce 2004
mléko	tis. t	2 682,143	2602	97
cukr A	tis. t	441,2	553,9	122
cukr B	tis. t	13,6		
škrob	tis. t	33,66	33,644	99,9

Pramen: MZe

**Tab. 11 Národní limity**

Komodita	Jednotka	Národní produkční limity	Stav produkce v roce 2004	Plnění limitů v % v roce 2004
len – dlouhé vlákno	t	1 923	2 932	152,5
len – krátké vlákno	t	2 866	2 855	99,6
krávy BTM	ks	90 300	136 081	150,7
ovce (bahnice)	ks	66 733	64 530	96,7
porážková prémie – dosp. skot	ks	483 082	151 704	31,4
porážková prémie – telata	ks	27 380	12 519	45,7
speciální prémie na býky	ks	244 349	131 577	53,8
dodatečné platby pro skot	t ž. hm.	270 031	184 500	68,3

Pramen: MZe, ČSÚ

Stanovení národních kvót a limitů omezuje dosahování vyšší konkurenceschopnosti zvyšováním objemu primárních zemědělských surovin, v tomto případě je třeba se soustředit především na vyšší přidanou hodnotu a inovace ve výrobní a obchodní sféře. Významná role v tomto procesu připadá především zpracovatelskému průmyslu.

Tím se mění postupy řešení:

1. Dominantního postavení na trhu nelze již u řady komodit dosahovat zvýšením jejich objemu produkce. Jedná se především o komodity v oblasti kvót a národních limitů. Nelze proto ani uplatnit standardní strategické postupy, podle kterých například z vlivu důchodové pružnosti lze usuzovat na nabídku zemědělských produktů.
2. Stále větší vliv na konkurenceschopnost bude mít nepotravinářské využití zemědělských produktů. Ve srovnání s nasyceností trhu tradičními zemědělskými produkty inovace v nepotravinářském využití zemědělských produktů otvírají nové možnosti uplatnění těchto produktů na národním i mezinárodním trhu.
3. Velikost přidané hodnoty ovlivní míra inovačního procesu především ve zpracovatelském průmyslu (potravinářském i nepotravinářském).
4. Nepříznivě vyšší přidané hodnoty ovlivní dodržování evropských standardů, které jsou vázány na přiznání přímých plateb. Dodržování těchto standardů zvýší náklady zemědělských podniků bez odpovídajícího zvýšení tržeb.
5. Na cenové relace nepříznivě působí nízký ekvivalent produkčních subvencí, který podle odhadů se pohybuje ve výši 17 – 20 % průměru EU.
6. Nízká produktivita práce naléhavě vyžaduje řešit modernizace zemědělských hospodářství. Vyšší produktivita práce ovlivní jak rentabilitu jednotlivých výrobků, tak objem produkce i snížení počtu pracovníků v zemědělství.
7. Trvalé udržení konkurenceschopnosti vyžaduje také přiměřenou reprodukci výrobních faktorů v zemědělském podniku. Tu lze mimo jiné dosáhnout vyšší účinností řízení. Porovnáme-li variabilitu ekonomických výsledků mezi výrobními oblastmi a uvnitř jednotlivých výrobních oblastí, pak je zřejmé, že variabilita uvnitř výrobních oblastí je osmkrát vyšší než variabilita mezi těmito oblastmi.



## **Jaké hnací síly, silné stránky a příležitosti se týkají programové oblasti ?**

Silné stránky a příležitosti jsou předpoklady úspěšného rozvoje venkova. Mezi rozhodující silné stránky v jednotlivých osách patří zejména:

### Osa 1 – silné stránky:

- Vhodná velikostní struktura zemědělských podniků vyrábějící převážný objem produkce. Tato skupina umožňuje dosáhnout potřebné akumulace kapitálu, provádět potřebnou modernizaci zemědělské techniky a využívat moderní metody řízení.
- Dočasně nízká cena zemědělské půdy a nižší pachtovné. Nízké pachtovné umožňuje podnikatelům přiměřeně rozšiřovat svoji výrobní základnu s přiměřenými náklady. Toto je rozhodující především pro nové podnikatelské subjekty.
- Dobré cenové relace zejména u produktů živočišné výroby.
- Vysoká adaptabilita zemědělských podniků na měnící se podmínky trhu po zemědělských produktech. Širší výrobní portfolio zemědělských podniků snižuje rizikovost měnící se poptávky po zemědělských produktech.

### Osa 1 – příležitosti:

- Rozvojové programy, které umožňují provést modernizaci zemědělských hospodářství.
- Nepotravinářské využití zemědělské produkce. Využití této příležitosti závisí především na aktivitách zpracovatelského průmyslu. V současné době není tato příležitost dostatečně využívána.
- Dobré podmínky pro uplatnění některých zemědělských produktů (mléko, masné produkty, technické plodiny) na zahraničním trhu.
- Prodej zemědělských produktů ze dvora spojený s víkendovým pobytem na statku především u podniků v blízkosti větších měst. Rozdíl mezi cenami při prodeji ze dvora a cenami ve městech umožňuje návštěvníkům uhradit část víkendového pobytu a stává se pro ně zajímavým.

### Osa 2 - silné stránky:

- Dobrý systém ochrany přírody především v chráněných oblastech a národních parcích.
- Zajištěná správa vodních toků
- Rostoucí podíl zatravnění zemědělské půdy především v horských oblastech.
- Dobrá kvalita podzemních vod.
- Snížení hnojení minerálními hnojivy.
- Vyšší podíl extenzivního zemědělství zvláště v podhorských a horských oblastech.

### Osa 2 – příležitosti

- Rozvojové programy umožňující financování opatření ke zlepšení životního prostředí.
- Rostoucí zájem společnosti o ochranu přírody, krajiny a životního prostředí.
- Vyšší zájem o využívání alternativních zdrojů energie.

### Osa 3 – silné stránky

- Vybavení větších obcí základní infrastrukturou.
- Neporušenost krajiny v chráněných krajinných oblastech a národních parcích.
- Zastavení emigrace venkovského obyvatelstva do měst.

- Dobré značení turistických tras a cyklotras.
- Vysoká organizovanost obyvatelstva na venkově.

#### Osa 3 – příležitosti

- Rostoucí zájem obyvatelstva o venkovskou turistiku.
- Rozvojové programy umožňující podstatné změny v malých venkovských obcích. Jako příklad lze uvést podpory z projektu SAPARD v porovnání s rozpočty malých obcí.

**Tab. 12 Průměrné příjmy po konsolidaci podle velikosti obcí.**

Počet obyvatel v obci	Průměrné příjmy po konsolidaci 2002 (tis. Kč)	
	ČR	SAPARD
1 - 200	1 418	5 412
201 - 400	3 245	9 265
401 - 600	5 834	8 957
601 - 800	8 755	13 283
801 – 1 000	11 844	13 435
1 001 – 1 200	14 717	14 892
1 201 – 1 400	19 073	21 806
1 401 – 1 600	23 027	29 840
1 601 – 1 800	24 312	32 386
1 801 – 2 000	26 390	23 373
Venkov	6 116	15 467
nad 2 000	271 319	87 770
ČR	33 006	33 543

Pramen: ARIS - RARIS

Financování zejména malých obcí z programu SAPARD několikanásobně převyšovalo roční financování těchto obcí ze státního rozpočtu. Program SAPARD umožnil těmto obcím realizovat investice, které by v případě financování ze státního rozpočtu byly nedostupné po několik let. Počet těchto obcí byl však poměrně malý.

- Kapacita nevyužitých zemědělských a vojenských staveb.
- Zájem návštěvníků o kulturní dědictví.

Mezi významné hnací síly patří především organizace Sdružení měst a obcí ČR, místní akční skupiny, sdružení obcí. Významným prvkem jsou i větší zemědělské podniky, které sponzorují rozvoj řady obecních aktivit. Privatizace zemědělských podniků obnovila vztah zemědělců k půdě a také sounáležitost s venkovskými sídly. Vytváření akčních skupin, které sdružují pracovníky obecních úřadů, podnikatele a významné osobnosti podstatným způsobem ovlivňují především rozvoj obecních sdružení. Volná pracovní síla venkovských obcí motivuje malé a střední podnikatele vytvářet v těchto obcích své provozovny.

#### **Jaké lze určit příčiny rozdílů?**

Jednou z významných příčin rozdílů je neostatečné založení SWOT analýzy na kvantifikovaných údajích. Chybí také kompletnost ve SWOT analýze. Podrobněji jsou tyto problémy diskutovány v kapitole 2.1.

Málo použitá kvantifikovatelnost údajů způsobuje, že i cíle jsou stanoveny v nekvantifikovatelné rovině a pak nelze ani míru plnění těchto cílů zhodnotit. Nerozdělení

jednotlivých cílů na dlouhodobé a krátkodobé neumožňuje zařadit jednotlivá opatření do dlouhodobé rámcové strategie.

### **Jaké jsou konkrétní cílové skupiny a jaké jsou jejich potřeby?**

Mezi cílové skupiny náleží:

- Zemědělství podnikatelé (fyzické a právnické osoby) - Jejich hlavním cílem je dosáhnout příznivého hospodářského výsledku pro reprodukci výrobních sil a přiměřené podnikatelské odměny.
- Zemědělství dělníci - Jejich hlavním cílem je dosáhnout srovnatelné mzdové hladiny v porovnání s odměnami v ostatních odvětvích národního hospodářství. Odměna v zemědělství je podstatně nižší.

**Tab. 13 Čisté peněžní příjmy celkem (na osobu a rok v Kč)**

	2000	2001	2002	2003
Průměrná domácnost	83 422	90 167	93 153	98 102
Domácnosti zemědělců	73 002	79 617	83 622	85 144

Pramen: ČSÚ

- Fyzické a právnické osoby hospodařící v lesích nebo poskytující služby v lesnických činnostech - Cílem těchto skupin je dosáhnout řízené obnovy lesa a přiměřenou těžbou si zajistit podnikatelský zisk.
- Pozemkové úřady - Posláním pozemkových úřadů je připravit a identifikovat pozemky pro pozemkové úpravy a tím zajistit jejich funkční využití pro nové vlastníky.
- Obce a sdružení obcí - Cílem je zajistit správu obce, potřebnou infrastrukturu, společenský a kulturní život.

### **Které problémy nemohou být adresně určeny pomocí implementace programu?**

Pomocí implementace programu jsou vytvořeny podmínky pro řadu efektů. Nicméně závisí na příjemcích podpor, zda důsledně dodrží záměry, které jsou Programem rozvoje venkova deklarovány. U mnohých záměrů pravděpodobně dojde ke střetům osobního podnikatelského zájmu z obecným zájmem, který je sledován Programem rozvoje venkova.

Jako příklad lze uvést, že vlivem modernizace hospodářství dojde k růstu produktivity práce a tím vytvoření příznivých podmínek pro zvýšení mezd zaměstnancům. Míra zvýšení těchto mezd záleží na příjemci a nelze ji pomocí implementace programu přímo ovlivnit. Bude proto velice záležet, aby při realizaci Programu rozvoje venkova bylo vytvářeno společenské vědomí dotáhnout jednotlivé programy až do jejich žádoucích efektů. K tomu vedle vypracování řady pobídek, je třeba i angažovanosti Agrární komory ČR, Podnikatelských svazů i Místních akčních skupin.

Mezi tyto problémy lze náhodně jmenovat:

- úroveň mzdové a cenové hladiny,
- marketingovou iniciativu,
- komplexní pojetí ochrany přírody,
- udržení a rozvíjení komparační výhody vlastními prostředky,
- aplikace získaných poznatků v praxi a řada dalších.

**3. BOD 3 NENÍ V GUIDELINES FOR EX-ANTE ROZPRACOVÁN**

## 4. JAKÉ CÍLE SE OD PROGRAMU OČEKÁVAJÍ DOSÁHNOUT?

### Jaký je celkový politický cíl ve vyjádření očekávaných dopadů?

V tomto oddíle je analyzován vztah mezi rozvojovou vizí, globálními cíli strategie a vyjádřením očekávaných dopadů v Národním strategickém plánu a Programu rozvoje venkova.

Strategie rozvoje venkova České republiky vychází v Národním plánu rozvoje venkova (str. 14) z této vize:

„Do roku 2013 se změní tvář venkova České republiky a jeho hospodářská struktura v míře vedoucí k výraznému zlepšení životního prostředí, životní úrovně a životních podmínek jeho obyvatel, k posílení nosných oborů a diverzifikaci ekonomických aktivit zemědělství, lesního a vodního hospodářství, cestovního ruchu a dalších odvětví zabezpečujících hospodářskou a společenskou stabilitu venkova vedoucí k dosažení úrovně srovnatelné s venkovskými regiony vyspělých zemí Evropské unie“.

Uvedená vize je rozdělena do skupin globálních cílů:

#### OSA I

<b>OSA I Indikátor dopadu</b>	<b>Odpovídá globálním cílům</b>
HDP na jednoho pracovníka (AWU) Přírůstek GDP na pracovníka v rozsahu 70 - 80 tis. Kč za období 2007 -2013	zvýšení HDP na obyvatele venkova, zvýšení příjmů venkovského obyvatelstva zvýšení podílu produkce na zahraničních trzích
Export zem. produktů / celková domácí zemědělská produkce Zvýšit podíl exportu zemědělských produktů o 3 %.	konkurenceschopnost v základních potravinářských komoditách
Domácí spotřeba zem. produktů / domácí zemědělská produkce Zvýšit podíl na domácí spotřebě o 3 - 4 %.	

#### OSA II

<b>OSA II Indikátor dopadu</b>	<b>Odpovídá globálním cílům</b>
Změny v oblastech s vysokou přírodní hodnotou Zvýšení obhospodařovaného území, které přispívá k biodiverzitě a ochraně oblastí s vysokou přírodní hodnotou o 83 000 ha. Zvýšení podílu ekologického a extenzivního hospodaření především v marginálních oblastech. Zvýšení podílu těchto způsobů hospodaření o 5 %. Změny v bilanci živin (hodnota a trend) Zvýšení výroby energie z obnovitelných zdrojů o 7 %	systematickém zlepšování stavu životního prostředí, snižování negativních vlivů intenzivního zemědělství, péče o přírodu a krajinu

### OSA III

<b>OSA III Indikátor dopadu</b>	<b>Odpovídá globálním cílům</b>
<p>Za období 2007 -2013 vytvořit 22 000 pracovních míst.</p> <p>Míra nezaměstnanosti venkovského obyvatelstva – snížit o 1,2 procentních bodů</p> <p>Průměrný příjem člena venkovské domácnosti – zvýšit o 17 %</p> <p>Vybavenost základní infrastrukturou.</p> <p>Zvýšit počet osob využívajících zkvalitněné služby o 350 000.</p> <p>Zvýšit počet obyvatelstva napojeného na veřejnou kanalizaci s čistírnou odpadních vod o 20 procentních bodů.</p>	<p>tvorba nových pracovních míst,</p> <p>snížení míry nezaměstnanosti na venkově</p> <p>zvýšení příjmů venkovského obyvatelstva,</p> <p>zvýšení životní úrovně</p> <p>životní podmínky,</p> <p>společenská struktura venkova</p> <p>zlepšení základních služeb pro venkovské obyvatelstvo</p>

Životní úroveň a životní podmínky nejsou zahrnuty v globálních cílech, ale vyplývají z vize a jsou podstatným prvkem pro život na venkově. Uvedené globální cíle odpovídají i čtyřem strategickým cílům společenství. Celkový hospodářský růst venkovského obyvatelstva je charakterizován Indikátem dopadu HDP na jednoho obyvatele venkova

#### **Jaké jsou obecné, specifické a operační cíle a očekávané výsledky?**

Při stanovení ukazatelů a jejich využití v monitorovacím systému je nutné zdůraznit požadavek na dodržení hierarchie cílů a indikátorů k nimž jsou vázány vstupy.

Jak vyplývá z Guidelines, celkové cíle jsou stanovovány zpravidla verbálně. Jejich kvantifikace je vyjádřena pomocí dopadů. Z logiky věci vyplývá, že obdobný systém by měl být zachován i ve vztahu mezi specifickým cíli a výsledky a operačními cíli a výstupy.

Očekávané výsledky a indikátory výstupu lze sledovat ve třech rovinách – zemědělství – venkov- národní hospodářství. Z hlediska systematizace ukazatelů by bylo užitečné zařadit ukazatele struktury, které by vyjadřovaly podíl ukazatele nižší agregační roviny na ukazateli vyššího řádu. Např. zařazení ukazatele podíl hrubého domácího produktu vytvořeného v zemědělství na celkovém hrubém domácím produktu ve státě by logicky i matematicky propojil obě sledované roviny. Tento systém by bylo užitečné uplatnit jak u indikátorů dopadu (impacts), tak i u indikátorů výsledků (results). Například při hodnocení výsledků opatření mladých zemědělců by bylo užitečné doplnit podíl mladých farmářů na celkové zemědělské produkci. Potíže z hlediska naplnění obsahu vyvstávají u některých indikátorů na úrovni venkova jako např. u ukazatele hrubý domácí produkt vytvořený venkovským obyvatelstvem, který lze při současné statistické metodice jen obtížně naplnit.

Operační cíle jsou vyjádřeny u jednotlivých opatření a zpravidla vycházejí z doporučení Rady se zřetelem na české prostředí. Vlivem nedostatečného řízení zemědělské politiky, a politiky rozvoje venkova v minulém režimu velikost potřeb významně převyšuje možnosti jejich řešení. Z tohoto hlediska není ani problém vymezení potřeb, jako spíše jejich priorit z hlediska maximálního efektu vynaložených prostředků. V tomto smyslu je třeba preferovat opatření vedoucí u osy I ke zvýšení produktivity práce a kvality zemědělských produktů, u osy II zlepšení kvality vody a půdy a u osy III vytvoření nových pracovních míst na venkově, zlepšení důchodové situace venkovského obyvatelstva, a lepší občanské vybavenosti.

Z našeho pohledu není dostatečně propracován vztah mezi indikátory celkového dopadu a specifickými cíli a indikátory v návaznosti na jednotlivá opatření. Například pro globální cíl zvýšení konkurenceschopnosti českého zemědělství a vzhledem k jednotlivým opatřením osy I by bylo užitečné doplnit tyto specifické cíle a indikátory výsledku (results).

Specifické cíle:

1. míra inovace zemědělských produktů,
2. kvalita zemědělských produktů,
3. kvalita marketingu,
4. cenové relace.

Specifické cíle, které vyjadřují úroveň rozhodujících faktorů ovlivňujících konkurenceschopnost zemědělských podniků, by měly mít tyto indikátory výsledků (results):

1. podíl nových zemědělských produktů na celkovém prodeji,
2. podíl registrovaných produktů odpovídající certifikovanému standardu potravin na celkovém prodeji,
3. objem prostředků věnovaných na marketing produktů,
4. vývoj cenových indexů.

K hodnocení mezi výše uvedenými indikátory a globálními dopady je možno využívat koeficienty cenové pružnosti. Pomocí těchto koeficientů je možno posuzovat citlivost změny globálních dopadů na dané indikátory. Na základě porovnání úrovně koeficientů pružnosti u jednotlivých členských států EU je možno provádět další doporučení.

Vztah specifických cílů a výsledků (results) vyjadřuje následující tabulka.

<b>OSA I Indikátory výsledku</b>	<b>Odpovídá specifickým cílům</b>
Podíl registrovaných produktů na celkovém prodeji	Kvalita zemědělských produktů Zlepšení marketingu
Objem prostředků věnovaných na marketing produktů, Vývoj cenových indexů	Zlepšení cenových relací

Tomu odpovídají indikátory výsledků (results):

- hrubá přidaná hodnota na pracovníka
- hrubá přidaná hodnota / investiční majetek
- intenzita výroby (ha výnosy, užítkovost).

### **Které základní indikátory a indikátory dopadu jsou navrhovány pro měření konceptu?**

Indikátory výchozího stavu jsou uvedeny v Programu rozvoje venkova v oddíle 5.3. Tyto indikátory důsledně vycházejí z Fiches for impact Related Baseline Indicators. Jejich hodnoty uvádí následující tabulka. Návrh indikátorů byl konzultován s Českým statistickým úřadem a metodika tohoto úřadu byla převzata pro jejich zjišťování a vykazování. Nedostatečně je zatím propracována metodika indikátorů pro osu 2.

**Tab. 14 Výchozí stav a odhad cílové hodnoty indikátorů dopadu v roce 2013**

Osa	Indikátor	Ukazatel	Jednotka	Odhad hodnoty výchozí 2007	Odhad hodnoty cílové 2013	Zdroj
Horizontální Programu (úroveň)	Hospodářský vývoj	HDP/obyvatele (PPS, EU-25 = 100)	%	68	90	ČSÚ, Eurostat
	Míra zaměstnanosti	Míra ekonomické aktivity podíl zaměstnaných osob ve věku 15-64 let k populaci stejné věkové skupiny)	%	65	68	ČSÚ
	Nezaměstnanost	Míra nezaměstnanosti	%	8,2	8	ČSÚ
Osa I Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví	Školení a vzdělávání v zemědělství	Podíl zemědělců s ukončeným základním vzděláním	%	43	40	ČSÚ
	Věková struktura v zemědělství	Poměr zemědělců ve věku do 30 let/nad 55 let	%	10,1/21,7	12/20	ČSÚ
	Produktivita práce v zemědělství	Hrubá přidaná hodnota na pracovníka v zemědělství v b.c.	Tis Kč/AWU Index (EU=100%)	225 35	310	ČSÚ 03
	Produktivita práce v potravinářském průmyslu	Hrubá přidaná hodnota na pracovníka v potravinářském průmyslu	tis.Kč/prac Index (EU=100%)	495	540	ČSÚ
	Produktivita práce v lesnictví	Hrubá přidaná hodnota na pracovníka v lesnictví	tis.Kč/prac Index (EU=100%)	810	890	ČSÚ, ÚHÚL
Osa II Zlepšování životního prostředí a krajiny	Biodiverzita: Populace ptactva na zemědělské půdě	Vývoj populací vybraných druhů ptáků (strnad luční, vrabec polní, špaček obecný) /změna počtu (JPSP-relativní index popul. trendu oproti r.1982)	%	107	112	Česká společnost ornitologická, SOP MŽP ČR
	Biodiverzita: Oblasti zemědělské půdy s vysokou přírodní hodnotou	Využití zemědělské půdy v oblastech s vysokou přírodní hodnotou v % ze zemědělské půdy	ha	550 000	560 000	MŽP, MZe (LPIS)
	Biodiverzita: Druhová skladba stromů	Rozložení skupin stromů % smrku, dub, buk	%	53 6,5 6,7	52 6,8 7,1	ÚHÚL
	Kvalita vody: Bilance živin	Spotřeba čistého N v kg/ha zem. půdy	kg /ha	68	70	VÚRV
	Půda: Ekologické zemědělství	Úhrnná zemědělská půda s ekologickým zemědělstvím	ha	263 299	310 000	MZe (LPIS)
	Změny klimatu: Výroba obnovitelné energie ze zemědělství a lesnictví	Produkce obnovitelných zdrojů ze zemědělství (kt). Produkce obnovitelných zdrojů energie ze dřeva a dřevního odpadu (účelově pěstované rostliny – topol, keře...), dřevní hmoty (ktoe)	kt ktoe (1000t na ekvival.)	83 1 007	99,6 1 208	ČSÚ



Osa	Indikátor	Ukazatel	Jednotka	Odhad hodnoty výchozí 2007	Odhad hodnoty cílové 2013	Zdroj
Osa III Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova	Zemědělci s jinou výdělečnou činností	Procento zemědělců mající jiné ziskové činnosti než zemědělství	%	19	24	ČSÚ 03
	Rozvoj zaměstnanosti v nezemědělských odvětvích	Zaměstnanost v sekundárním a terciárním sektoru ve venkovských oblastech	počet osob	3 905	4 120	ČSÚ 03
	Hospodářský rozvoj nezem. sektoru	Hrubá přidaná hodnota v sekundárním a terciárním sektoru (ve venkovských regionech)	mld. Kč	1 830	1 940	ČSÚ, Eurostat
	Osoby samostatně výdělečně činné	Počet soukromých podnikatelů ve venkovských regionech (OSVČ)	osob	638 000	662 000	ČSÚ
	Rozvoj internetu na venkově	Podíl osob na venkově (< 100 obyv./km <sup>2</sup> ) využívající ADSL internet k celé populaci	%	3,9	4,5	ČSÚ, DG INFSO
	Rozvoj sektoru služeb	Hrubá přidaná hodnota ve službách jako podíl z celkové HPH	%	59	63	ČSÚ, Eurostat
	Celoživotní vzdělávání na venkově	Procento dospělých (25-64 let) účastnících se celoživotního vzdělávání (ve venkovských regionech)	%	5,4	7,3	MZe, DG AGRI
Osa IV Leader	Rozvoj místních akčních skupin	Podíl populace v území, kde působí MAS	%	15	17	MZe, DG AGRI

Pozn. AWU-Annual Work Units – Roční pracovní jednotka  
PPS – Purchasing Power Standard – Parita kupní síly

### Jak dalece programové cíle odpovídají cílům definovaným v Národním strategickém plánu?

Národní strategický plán je v České republice prováděn prostřednictvím Programu rozvoje venkova na období 2007 - 2013, který je platný pro venkovské oblasti pro celé ČR.

Je zcela pochopitelné, že Národní strategický plán rozvoje venkova bude svým obsahem velmi úzce spjat s Programem rozvoje venkova. Nicméně národní strategický plán rozvoje venkova by měl zahrnovat i některé další oblasti, které jsou důležité z hlediska začlenění zemědělství, ochrany přírody a rozvoje venkova do celkového kontextu národní ekonomiky. Mezi otázky, které by měly být v této části diskutovány by měly být některé vztahové relace jako například postavení zemědělství v soustavě národního hospodářství, vymezení venkova ve vztahu k regionálním programům, koncepce urbanizace a venkovského prostoru, koncepce rozvoje venkovských sídel, rozmístění hospodářských aktivit a řada dalších.

Program rozvoje venkova a Národní strategický plán rozvoje venkova předstihl další dokumenty a byl převážně zpracováván v gesci Ministerstva zemědělství. Je proto potřebné, aby koncepce Národního strategického plánu byla začleněna do širšího rámce celkové strategie rozvoje České republiky.

### Jaké základní indikátory a indikátory dopadu jsou navrhovány pro měření úspěchu v programu a jsou tyto indikátory aplikovány významným (dostatečným) způsobem?

Indikátory výchozího stavu navržené pro měření výsledků opatření Programu rozvoje venkova důsledně vycházejí z Fiches for impact Related Baseline Indicators. Jejich seznam uvádí tabulka 15.

**Tab. 15 Indikátory dopadu**

	Indikátor	Osa	Měření	Jednotky	Cíle za období 2007 - 2013	Zdroj
	Hospodářský růst	I, III, IV	Čistá přidaná hodnota	mil. Kč	500	ČSÚ
	Tvorba pracovních míst	III, IV	Vytvořená čistá pracovní místa	počet	22 000	ČSÚ
	Produktivita práce	I	Změna HPH na jednoho pracovníka (AWU, FTE)	tis. Kč zemědělství potravinářství lesnictví	30 100 150	ČSÚ
	Obrácení trendu poklesu biodiverzity	II	Změna trendu poklesu biodiverzity měřená vývojem populací vybraných druhů ptáků	p. b. (r. 2000 = 100)	7	MŽP, ČSO
	Zachování zemědělských a lesnických oblastí s vysokou přírodní hodnotou	II	Změny v oblastech s vysokou přírodní hodnotou	ha	0 avšak dojde ke kvalitativním změnám	MŽP, MZe (LPIS)
	Zvýšení kvality vody (způsobené snížením množství hnojiv)	II	Změny v bilanci živin – N (hodnota a trend)	kg/ha p. b.	+3 nárůst o 2 % oproti 2005	MŽP
	Příspěvek k boji se změnou klimatu	II	Zvýšení výroby energie z obnovitelných zdrojů (zemědělství/lesnictví)	kt/ekviv. ropy kt/ekviv. ropy	1 000 10 000	ČSÚ

Uvedené indikátory souborným způsobem zobrazují dopady opatření Programu rozvoje venkova. Z hlediska jejich aplikace lze vznést tyto připomínky:

**Připomínka**

V horizontální oblasti pro charakteristiku ekonomického růstu je uvažován indikátor HDP na obyvatele vyjádřený v paritě kupní síly. Uvedený indikátor plně charakterizuje ekonomický rozvoj celé České republiky. Máme-li však posoudit vliv Programu rozvoje venkova na tento indikátor, pak je třeba připomenout, že HDP na obyvatele vyjádřený v paritě kupní síly v zemědělství činí pouze 4 - 7 %. Budeme-li předpokládat určité tempo růstu tohoto ukazatele, pak vzhledem k malému podílu zemědělství, uvedený indikátor nevýznamně ovlivní HDP na obyvatele vyjádřený v paritě kupní síly. Proto jako doplňující indikátor by bylo užitečné ještě sledovat HDP v zemědělství a lesnictví, který by významněji odrážel efekt Programu rozvoje venkova v primárních odvětvích.

## 5. JAKÁ OPATŘENÍ JSOU NAVRHOVÁNA?

### Jaké úlohy a důkazy byly vzaty v úvahu při určení programu?

Předkládaný Program rozvoje venkova ČR je výsledkem řady analytických studií, koordinovaných MZe a Výzkumným ústavem zemědělské ekonomiky v Praze. K jeho sestavení byly plně využity analytické studie, koncepce rozvoje zemědělství i zkušenosti jednotlivých odborů MZe.

Program rozvoje venkova navazuje na předcházející programy (SAPARD, Operační program Rozvoje venkova a multifunkční zemědělství, Horizontální plán rozvoje venkova ČR pro období 2004 – 2006).

### Jaké jsou základní potřeby a cíle v konfrontaci s podporami?

Rostoucí odbytové problémy zemědělských komodit, dlouhodobá ztrátovost zemědělských podniků, převládající hospodaření na pronajaté půdě má za následek nižší mzdovou úroveň a je spojeno s odchodem mladých a kvalifikovaných pracovníků ze zemědělství. Z těchto slabých stránek českého zemědělství vznikla potřeba dosáhnout stabilizace zemědělských podniků, zvýšit produktivitu práce, zlepšit technické vybavení práce a tím zabránit snižování rozměru zemědělských podniků. Na základě těchto potřeb byl v Národním strategickém plánu rozvoje venkova stanoven globální cíl „*Vytvořit podmínky pro konkurenceschopnost ČR v základních potravinářských komoditách, s přednostní orientací na kvalitní značkové potraviny, zvýšit podíl produkce uplatnitelné na zahraničních trzích a zvýšit HDP na obyvatele venkova a příjmy venkovského obyvatelstva*“. Uvedenému cíli odpovídají jednotlivá opatření v ose I. Vyčleněná výše podpor z EAFRDu nepostačuje pokrýt tyto cíle a proto je potřeba účinně koordinovat podpory z evropských a národních zdrojů.

Nepříznivé lidské zásahy v důsledku kolektivizace zemědělství a následkem nepřiměřené intenzifikace způsobily degradaci půdy, znečištění vod a vlivem dalších faktorů i zhoršení ovzduší. Požadavek zlepšení životního prostředí a krajiny se stal imperativem doby. Na jeho základě byl v Národním strategickém plánu rozvoje venkova stanoven globální cíl „*Rozvoj venkovského prostoru ČR založit na dodržování principů udržitelného rozvoje, systematickém zlepšování životního prostředí, péči o přírodu a krajinu a snižování negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření*“. Tomu odpovídají opatření v ose III. Systematické zlepšování stavu životního prostředí iniciuje myšlenky, že se nejedná o proces jednorázový, který vyžaduje časovou koordinaci jednotlivých opatření.

Venkovské obce nedokáží uspokojit základní potřeby svých obyvatel, zejména nabídku práce, přiměřený výdělek, bydlení, potřebnou infrastrukturu a v neposlední řadě i kulturní a společenské zájmy. Základní požadavek (potřeba) pro venkovské obyvatelstvo je zlepšit kvalitu života na venkově a omezit vyjíždění za prací. Na základě těchto potřeb je v Národním strategickém plánu stanoven strategický cíl „*Rozšiřovat a diverzifikovat ekonomické aktivity ve venkovském prostoru ČR, vedoucí k rozvoji podnikání, tvorbě nových pracovních míst, hospodářskému růstu a ke snížení míry nezaměstnanosti na venkově. Posílit sounáležitosti obyvatel na venkově a společenskou strukturu*“. Výčet a obsah opatření pokrývá výše uvedené cíle. Diskutabilní je výše podpor, neboť požadavky venkova převyšují navrhovaný objem podpor. Řešením této situace je na jedné straně již výše diskutovaný požadavek koordinace podpor z jednotlivých evropských a národních fondů, na druhé straně časové rozlišení plnění jednotlivých požadavků.

## Jaká opatření budou aplikována z hlediska dosažení programových cílů?

### Pro osu I byla stanovena tato opatření:

	Kód opatření
I.1.1. Modernizace zemědělských podniků	121,125
I.1.2. Investice do lesů	122,123,125
I.1.3. Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům	123
I.1.4. Pozemkové úpravy	125
I.2.1. Seskupení producentů	142
I.3.1. Další odborné vzdělávání a informační činnost	111
I.3.2. Zahájení činnosti mladých zemědělců	112
I.3.3. Předčasné ukončení zemědělské činnosti	113
I.3.4. Využívání poradenských služeb	114,115

### Pro osu II byla stanovena tato opatření:

II.1.1. Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech (LFA)	211,212
II.1.2. Platby v rámci oblastí Natura 2000 a rámcová směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES (WFD)	213
II.1.3. Agroenvironmentální opatření	214
II.2.1. Zalesňování zemědělské půdy	221
II.2.2. Platby v rámci Natura 2000 v lesích	224
II. 2.3 Lesnicko-environmentální platby	225
II.2.4 Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů	226,227

### Opatření pro osu III

III.1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy	311
III.1.2. Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje	312
III.1.3. Podpora cestovního ruchu	
III.2.1. Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby	321,322
III.2.2. Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova	323
III.3.1. Vzdělávání a informace	331

### Opatření pro osu IV – Leader

IV.1. Místní akční skupina	
IV.2. Realizace místní rozvojové strategie	
IV.3. Realizace projektů spolupráce	

## Jaká je logika podpory každého aplikovaného opatření?

Dříve než posoudíme významnost jednotlivých opatření, uveďme tyto poznámky.

Pro celou Českou republiku i pro venkovské obce je charakteristický vysoký podíl pracovníků dojíždějících do zaměstnání. Z celkového počtu ekonomicky aktivního obyvatelstva dojíždí do zaměstnání v ČR 81,6 % a ve venkovských obcích 81,5 %. Charakteristické pro obyvatele venkovských obcí je dojíždění v rámci okresu téměř u poloviny venkovského obyvatelstva (44,2 %). Nezaměstnanost v těchto městech ovlivňuje nezaměstnanost venkovského obyvatelstva. Koefficient korelace mezi těmito dvěma ukazateli je 0,94.

Vysoký podíl dojíždějícího venkovského obyvatelstva ovlivňuje i rozdělení ekonomicky aktivního obyvatelstva žijícího na venkově podle jednotlivých odvětví národního hospodářství.

**Tab. 16 Rozdělení ekonomicky aktivního obyvatelstva žijícího na venkově podle jednotlivých odvětví národního hospodářství**

Odvětví NH	Procento zaměstnaných z ekonomicky aktivního obyvatelstva
průmysl	40
stavebnictví	10
zemědělství	11
obchod	8,9

Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2001

Zemědělství není na venkově dominující, ale je zaměstnání stabilizující pracovníky na venkově. K větší stabilizaci pracovníků na venkově je třeba v souvislosti s pokynem článku 3.3. Strategických pokynů pro rozvoj venkova zvýraznit rozvoj jiných sektorů výroby, zpracování a služeb, zejména řemesel a cestovního ruchu, včetně rozšíření nezemědělských činností zemědělských podniků.

K řešení dopravní obslužnosti je třeba více využít Fond dopravní infrastruktury.

Řešení otázky venkovského obyvatelstva vyžaduje společně řešit hospodářské a sociální problémy venkova ve spojení s městským osídlením. V souladu se článkem 5, kapitoly III Nařízení o podpoře venkova je třeba, aby tento problém byl řešen v koordinaci dalších fondů Společenství – Evropského sociálního fondu, Fondu soudržnosti a dalšími nástroji. Závislost mezi hospodářskou situací na venkově a ve městech by se měla být součástí Regionálních plánů rozvoje.

V této části je třeba využít vnitrostátních pravidel a postupů uvedených v čl. 6 Partnerství. „Členský stát určí nejrepresentativnější partnery na celostátní, regionální a místní úrovni a v hospodářské a sociální oblasti, oblasti ochrany životního prostředí nebo jiné oblasti. Vytvoří podmínky pro širokou a účinnou účast všech vhodných subjektů v souladu s vnitrostátními pravidly a postupy s přihlédnutím k nutnosti podporovat rovnost mezi muži a ženami a udržitelný rozvoj začleněním požadavků na ochranu a zlepšování životního prostředí.“

Podobným způsobem hodnotí tyto vztahy Strategické pokyny pro rozvoj venkova v článku 3.6 Komplementarita nástrojů Společenství.

### Pokyn

„Je třeba podporovat součinnost mezi strukturálními politikami, politikami zaměstnanosti a politikami rozvoje venkova. V této souvislosti by členské státy měly zajistit komplementaritu a soudržnost mezi akcemi financovanými z Evropského fondu pro regionální rozvoj, Fondu soudržnosti, Evropského sociálního fondu, Evropského rybářského fondu a EAFRD na daném území a v dané činnosti. Hlavní zásady, pokud jde o demarkační čáru a koordinační

mechanismus mezi akcemi podporovanými z různých fondů, musí být stanoveny na úrovni vnitrostátního strategického referenčního rámce/vnitrostátního strategického plánu.“

Je třeba upozornit na nevyvážený model mezi zemědělstvím a potravinářským průmyslem. Převážná část opatření je věnována zemědělským podnikům, chybí zde návaznost na potravinářský průmysl. Zatímco základní zemědělské produkty jsou v zahraničí přiměřeně konkurenceschopné, nelze totéž říci o produktech potravinářského průmyslu. Poměrně vysoké náklady a nízký stupeň inovace potravinářských výrobků snižuje konkurenceschopnost zemědělství jako celku. Vysoká adaptabilita výrobové struktury zemědělských podniků na změny poptávky po zemědělských surovinách přímo vybízí potravináře k zavádění nových a inovovaných výrobků.

## **Opatření osy I.**

Uvedená opatření budou podpořena 82,40 % prostředků osy I.

Za základní opatření v ose I považujeme opatření, kterým je věnováno více než 10 % rozpočtu osy I. K těmto opatřením patří:

- Modernizace zemědělských podniků (podíl z osy I je 35,43 %)
- Přidávání hodnoty zem. a potravinářským produktům (podíl z osy I je 14,53 %)
- Investice do lesů (podíl z osy I je 10,19 %).
- Pozemkové úpravy (podíl z osy I je 21,54 %)

Tato opatření reagují na základní požadavky zemědělské politiky ČR, diskutované výše a to:

- zvýšit produktivitu práce v zemědělském sektoru, tím přispět k snížení výrobních nákladů a dosáhnout větší konkurenceschopnosti,
- řešit nesoulad mezi dosažením rovnovážného stavu na trhu zemědělských a potravinářských komodit a zachováním přiměřeného rozměru zemědělské výroby,
- vyřešit dopady restitucí a privatizace zemědělské půdy ve vztahu k jejímu racionálnímu obhospodařování,
- zlepšení konkurenceschopnosti lesnictví, zvýšení výkonnosti lesnických podniků, zlepšení ochrany životního prostředí v lesnictví.

Tyto úkoly patří rozhodně mezi určující pro trvale udržitelný rozvoj zemědělství. K těmto hlavním opatřením je užitečné učinit tyto poznámky:

Za nejvýznamnější opatření je třeba považovat opatření I.1.1. Modernizace zemědělských podniků.

Technická a technologická úroveň českého zemědělství byla negativně ovlivněna těmito faktory:

- Nižší výkonností a hospodárností zemědělské techniky východoevropské provenience.
- Patnáctiletým nedostatkem investičních zdrojů v zemědělství, který namnoze dovozoval pouze prostou reprodukci investičního majetku.
- Morálním zastaráváním zemědělské techniky. Toto morální zastarání se projevilo především otevřením západoevropských trhů.

Investiční dotace do zemědělství byly v roce 2003 1,476 mld. Kč, v roce 2004 1,891 mld. Kč. Navrhovaná dotace v opatření I.1.1 Modernizace zemědělských podniků ve srovnání s investičními dotacemi v roce 2004 představuje 63,61 %.

Za uvedenou dotaci včetně příspěvku žadatele je možné ročně např.

- postavit 96 stájí pro dojnice s kapacitou 500 ks s investičním nákladem na jednu stáj 25 mil Kč
- nebo rekonstruovat 370 stájí pro skot o kapacitě 500 ks, s investičním nákladem na jednu stáj 6,5 mil. Kč.
- nebo zakoupit 289 technologických linek pro stáje dojnic o kapacitě 500 ks, včetně dojírny s investičním nákladem na jednu stáj 8,3 mil. Kč,
- nebo zakoupit 404 linek na zpracování půdy s investičním nákladem na jednu linku 5,95 mil. Kč
- nebo zakoupit 372 senážních linek s investičním nákladem jedné linky 6,46 mil. Kč.

Rozsah finanční zdrojů v opatření I.1.1 umožňuje start u rozsáhlé modernizace zemědělských podniků. Investice do staveb a technologií přispějí ke zmírnění důsledků působení negativních vlivů. Nové technologie napomohou snížit provozní náklady podniků a tím zvýšit výkonnost a konkurenceschopnost podniku. Kromě splnění cílů osy I mohou pomoci splnit požadavky kladené na zemědělské podniky v oblastech welfare a ochrany životního prostředí. K jejímu úspěšnému dosažení je však třeba mobilizovat větší mírou i vlastní zdroje podniku.

Co se týče vlivu na životní prostředí, investice do technologií rostlinné a živočišné výroby by mohly vést ke snížení emisí způsobujících změnu klimatu a znečištění ovzduší. Neméně důležitý je potencionální vliv na snížení znečištění vod a půdy. Investice do staveb podpoří zlepšování stavu a funkce kulturní krajiny. Aby byly tyto investice skutečným přínosem, je vhodné upřednostnit využití lokalit tzv. zemědělských brownfields před stavbou na zelené louce.

#### Opatření I.1.2. investice do lesů

Od roku 1995 výměra lesní půdy v ČR vzrostla o 16 tis.ha. Příznivý trend snižování podílu zemědělské půdy ve prospěch lesní půdy je však velice pozvolný. Co se týká zdravotního stavu a věkové a prostorové struktury lesních porostů je nevyhovující. Lesy hospodářské plní převážně produkční funkci a zaujímají 75,6 % výměry lesa. Současný podíl listnatých dřevin tvoří pouze 23 %, přičemž přirozenému stavu by odpovídala hodnota přibližně 65 %. Nedostatečná lesnická infrastruktura a nevyhovující technologické vybavení v lesnictví snižují konkurenceschopnost tohoto odvětví v ČR.

Opatření I.1.2. investice do lesů je členěno na 4 podopatření, které budou mít za cíl přispět jak ke zlepšení druhové skladby lesů či zlepšení stavu lesních půd, ale také zvýšit ekonomickou, ekologickou a sociální hodnotu lesních majetků. Záměrem bude zpřístupnit les jak pro přírodu šetrné technologie, tak pro návštěvníky lesa. Současně je však nutné vybudovanou lesní infrastrukturu řádně udržovat a využívat šetrných lesnických technologií tak, aby nedocházelo k její destrukci. Zároveň také dojde k šetrnějšímu hospodaření s vodou a vytvoření předpokladu pro její akumulaci a neškodné odvádění z lesních pozemků. Také přispěje k vytváření a udržení stávajících malých provozů, které s sebou přinesou vytvoření pracovních míst pro nekvalifikované i kvalifikované pracovníky ve venkovských oblastech a zvýšení podílu lokálního zpracování dřevní suroviny.

Z hlediska dopadů tohoto opatření na životní prostředí se jako nejvíce problematické jeví dotace na úpravu chemismu lesních půd a hnojení, které by mohly nepříznivě ovlivnit biodiverzitu v lokalitách, kde bude vápnění provedeno. Především proto by u tohoto opatření měl být zajištěn soulad navrhovaných aktivit s lokálními a regionálními environmentálními koncepcemi, popř. souhlasné vyjádření orgánů ochrany přírody. Naopak investice do zavádění hospodářsky vhodnější dřevinné skladby povedou ke zlepšení poměru výskytu jehličnatých a

listnatých dřevin. Vhodná druhová skladba by přispěla ke stabilizaci lesních ekosystémů a k větší odolnosti hospodářských lesů proti nepříznivým vlivům.

#### Opatření I.1.3. Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům

Zvyšování důchodů zemědělských podniků, jak bylo již výše uvedeno nelze rozšiřováním objemu produkce některých základních zemědělských produktů, ale především cestou zlepšování jejich kvality a inovací nových výrobků. Významný podíl na tomto opatření by měl sehrát v České republice potravinářský a zpracovatelský průmysl. Vzhledem k jeho kapacitám a poměrně vysoké koncentraci není pravděpodobné, že do tohoto procesu by zasáhli zemědělští prvovýrobci. Na druhé straně vysoká pružnost zemědělských podniků ve výrobní struktuře dává záruku, že požadavky zpracovatelů z hlediska tohoto opatření budou pružně uspokojovány.

Podle kompetenčního zákona je MZe zodpovědné za potravinářský průmysl jako celek. MZe však nemůže financovat celý rozsah potravinářského průmyslu z národních zdrojů. Proto je třeba s Ministerstvem průmyslu a obchodu projednat doplňkovou podporu zpracovatelského průmyslu z národních zdrojů v kategorii druhého stupně zpracování. Je zřejmé, že nejvíce účinné inovace v potravinářském průmyslu jsou právě v kategorii druhého stupně zpracování. Z tohoto pohledu úspěch daného opatření bude především záviset na synergickém efektu těchto dvou ministerstev.

#### Opatření I.1.4. Pozemkové úpravy

Proces pozemkových úprav probíhá v ČR od roku 1991. V rámci pozemkových úprav se uspořádávají majetková práva k pozemkům, dochází k prostorovým a funkčním změnám parcel, jež se slučují nebo rozdělují, je zajišťován přístup k nim a jsou stanoveny jejich hranice. Pozemkové úpravy napravují nesmyslnost socialistického rozhodování scelování pozemků bez zřetele na vlastnická práva. Pozemkové úpravy jsou vlastně poslední fází dokončování restitučního a privatizačního procesu. Jejich provedení v požadované výši v programu rozvoje venkova umožňuje novým vlastníkům nebo nájemcům přístup k pozemkům, budování protierozních opatření, biokoridorů a dalších technických opatření, které jsou nezbytné pro racionální hospodaření nových podnikatelů.

Kromě vypořádání vlastnických vztahů zaujímají pozemkové úpravy významné místo v ochraně přírody a krajiny. Realizací ÚSES, které jsou nedílnou součástí pozemkových úprav, dochází k omezení plošného znečištění vod a půdy, zachování rozmanitosti fauny, flóry a stanovišť. Komplexní pozemkové úpravy přispějí ke zvýšení retenční schopnosti krajiny. Obnova přirozené funkce vodních toků, včetně doprovodných porostů bude mít příznivý dopad na péči o krajinu a stabilitu hydrosystémů.

Dopady navrhovaného opatření se projeví v integraci krajiny jako celku a budou mít pozitivní vliv na osídlení venkova. Předpokladem tohoto je však spolupráce mezi veřejnými orgány, sociálními partnery, hospodářskými a podnikatelskými subjekty a především dodržování zásad správné zemědělské praxe.

Do současné doby byly provedeny pozemkové úpravy na 340 000 ha. Rozpracováno je 480 000 ha. Na pozemkové úpravy je vyčleněno 733,563 mil. Kč. Při nákladech na pozemkové úpravy na 1 ha (projekt a realizace) se předpokládá 9 000 Kč. Za těchto relací jsme schopni ročně provést pozemkové úpravy na 81 506 ha. Rozpracovaných 480 000 ha bude profinancováno za 5,88 roku. Zbylých 811 mil. Kč dovoluje otevřít pozemkové úpravy pro dalších 90 120 ha.

#### Opatření I.3.2. Zahájení činnosti mladých zemědělců

#### Opatření I.3.3. Předčasné ukončení zemědělské činnosti



Nepříznivá věková struktura produkčních zemědělců, uvedená ve SWOT jako slabá stránka, je důsledkem stárnutí populace na venkově. Napomoci řešení tohoto problému by měla opatření I.3.2. Zahájení činnosti mladých zemědělců a opatření I.3.3. Předčasné ukončení zemědělské činnosti. Tato dvě opatření na sebe úzce navazují. Měla by motivovat starší zemědělce po dosažení 55 let věku odejít do důchodu a zemědělskou činnost předat mladému začínajícímu zemědělci. Tato opatření by měla vést k omlazení zemědělství a nepřímo podpořit zavedení moderních technologií a inovací, která jsou v souladu nejen s novými normami týkajícími se hospodaření, ale mnohem méně zatěžují životní prostředí. Při zahájení činnosti mladých zemědělců by bylo vhodné zohlednit i cíle opatření I.1.1. Modernizace zemědělských podniků, ať už zahajují činnost „na zelené louce“, nebo přebírají stávající hospodářství.

Poradenství a zřizování poradenských center je třeba z hlediska národních priorit dát významnější místo. Proto lze uvést tyto argumenty:

- Od roku 1997 většina zemědělských podniků se potýká se ztrátou nebo s nedostatečným ziskem (viz tab.17).

**Tab. 17 Hospodářský výsledek průměrného zem. podniku před zdaněním (tis. Kč/podnik)**

Oblast	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Produkční	-1207	118	-774	2232	2106	-1050	-1157	6 135
Marginální	-574	1122	26	1755	666	-891	-1679	3 058

Pramen: vlastní šetření

- Variabilita mezi hospodářskými výsledky uvnitř výrobních oblastí je větší nežli variabilita mezi těmito oblastmi. Tedy vliv managementu zemědělských podniků na ekonomické výsledky podniků je větší nežli vliv přírodních podmínek.
- Převážná část vesnického obyvatelstva je vyučena, na venkově je malý podíl středoškoláků a vysokoškoláků. Podle statistiky ČSÚ ve venkovských obcích žije 43,7 % vyučených, 19,9 % s úplným středoškolským vzděláním a 4,2 % se vzděláním vysokoškolským.
- Řada začínajících zemědělců nemá dostatečné vzdělání.

Ve zdůvodnění č.15 Programu rozvoje venkova se požaduje rozšířit vzdělání na všechny dospělé osoby, které se zabývají otázkami zemědělství, potravinářství a lesnictví. Z těchto důvodů považujeme za nutné věnovat tomuto opatření větší prioritu.

### **Připomínky k opatřením pro osu II**

Jednou ze zásad pro rozdělení prostředků musí být jejich distribuce do hlavních opatření, která je schopna podstatným způsobem ovlivnit životní prostředí na venkově a zvýšit přidanou hodnotu. Z toho na druhé straně plyne, že je třeba omezit ta opatření resp. jejich části, která vedou k rozdrobení prostředků s nízkým efektem. Domníváme se, že tato zásada byla u osy II naplněna. Více jak 93 % rozpočtu na tuto osu je věnováno třem základním opatřením, a to:

- II.1.1. Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech (LFA) (35,69 %)
- II.1.3. Agroenvironmentální opatření (54,63 %)
- II.2.1. Zalesňování zemědělské půdy (3,56 %)

Uvedená opatření vyčerpávají téměř 93 % všech prostředků věnovaných této ose.

Opatření II.1.1. Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech (LFA)

Významnost uvedených plateb je dána rozsahem oblasti, které se týkají. Méně příznivé oblasti tvoří v ČR 58,7 % celkové zemědělské půdy. Tedy zhruba řečeno se týkají více jak poloviny zemědělských hospodářství. Cíle těchto plateb je zajistit odpovídající příjmy zemědělským podnikům hospodařícím ve ztížených podmínkách, přispět k udržitelnému využití zemědělské půdy a ochraně dalších přírodních zdrojů, přispět ke stabilizaci venkovské populace a udržet systémy hospodaření přijatelné k životnímu prostředí. Uvedené platby navazují na podpory z Horizontálního plánu rozvoje venkova a lze jednoznačně dokumentovat naplnění jejich cíle. Nebýt těchto plateb v minulých letech řada farmářů hospodařících v LFA by se dostala do velké finanční tísně často končící bankrotem. Tyto platby jsou navrženy na stejné úrovni, jako byly v předcházejících programech a pokrývají plně vyšší náklady a nižší výsledky vyplývající ze zhoršených výrobních podmínek.

**Tab. 18 Posouzení úrovně plateb za přírodní znevýhodnění v opatření 2.1.1**

*Nový návrh podle opatření 2.1.1*

Oblast	Zem. Půda (ha)	TTP (ha)	Sazba (Kč/ha)	celkem Kč	Podpora na ha ZP (Kč)
Horská	1 587 000	333 400	4 680	1 562 312 400	984,44
Ostatní	2 204 000	274 400	3 490	957 656 000	434,51
Specifická	640 000	126 400	3 420	432 288 000	675,45
celkem	4 431 000	734 200		2 952 256 400	

*Stávající podpora*

Oblast	Zem. Půda (ha)	TTP (ha)	Sazba (Kč/ha)	celkem Kč	Podpora na ha ZP (Kč)
Horská	1 587 000	333 400	4 460	1 486 964 000	936,97
Ostatní	2 204 000	274 400	3 320	911 008 000	413,34
Specifická	640 000	126 400	3 420	432 288 000	675,45
celkem	4 431 000	734 200		2 830 260 000	

			Rozdíl v Kč/ha TTP		Rozdíl v Kč/ha ZP
Horská			226		47,48
Ostatní			170		21,17
Specifická			0		0,00

Pramen: Horizontální plán rozvoje venkova, vlastní výpočty

Opatření II.1.3. Agroenvironmentální opatření

Tyto platby jsou z hlediska financování nejvýznamnější platby v ose II. Zahrnují podopatření: Postupy šetrné k životnímu prostředí (vč. Ekologického zemědělství a integrované produkce), Ošetřování travních porostů a péči o krajinu. Cílem podopatření Postupy šetrné k životnímu prostředí je podporovat komplexní způsoby hospodaření na zemědělské půdě, které jsou šetrné k životnímu prostředí a poskytují základ pro produkci kvalitních surovin. Cílem ošetřování travních porostů je podpořit a zachovat příznivou extenzifikaci na travních porostech využívaných pro zemědělskou produkci v rámci celého zemědělského podniku. Toto opatření má vést údržbě kulturní krajiny, a to především pastevním chovem zvířat a také podpořit biodiverzitu na cenných stanovištích. S extenzivním způsobem hospodaření je třeba spojit investičně nenáročnou technologii, které je třeba vybudovat. Toto opatření má vést údržbě kulturní krajiny, a to především pastevním chovem zvířat a také podpořit biodiverzitu

na cenných stanovištích. Zatravnění orné půdy snižuje vysoký stupeň zornění (72 %). Vysoký stupeň zornění zvláště v podhorských a horských oblastech způsobuje zrychlený odtok vody z krajiny spojený s vyplavováním živin a nebezpečím eroze. Ke snižování nebezpečí eroze přispívá rovněž i pěstování meziplodin. Biopásy přispívají ke zvýšení biologické různorodosti a ekologické stability krajiny. Odhaduje se, že uvedené platby budou realizovány na ploše více jako 1 160 tis. ha.

Implementace agro-environmentálních opatření pozitivně ovlivní vztah zemědělství a životního prostředí. Možné je očekávat celkové mírné zlepšení, popř. zpomalení negativních trendů souvisejících s erozí a znečištěním vodních toků z plošných zdrojů znečištění. Zpomalení negativních tendencí nebo dokonce zvýšení biodiverzity lze předpokládat pouze lokálně, vzhledem k tomu, že obnova dlouhodobě poškozených ekosystémů je velmi pomalá. Překážkou jsou také převažující nájemní vztahy k půdě a malý zájem uživatelů půdy o udržitelné způsoby hospodaření.

#### Opatření II.2.1. Zalesňování zemědělské půdy

Zvýšená intenzita zemědělské výroby spolu s nasyceností trhu zemědělskými produkty snížila nároky na využívání zemědělské půdy. To vedlo k tomu, že méně vhodná půda pro zemědělskou výrobu nebyla využívána. Proto v rozhodnutí MZe se přistoupilo k zalesňování částí těchto pozemků. Podle odhadu MZe bylo v roce 2004 uměle zalesněno 18 618 ha a přirozeně 3 401 ha, tj. 94,5 % zalesňované půdy bylo zalesněno uměle a 5,5 % přirozeně. Pro požadované zalesnění 15 000 ha bude celkový náklad na zalesnění 2,4 mld. Kč, což je o 1,2 mld. více než je plánováno v daném opatření. Z toho vyplývá, že očekávaný rozsah zalesnění při daných dotacích nelze splnit.

Ohledně prvního zalesnění zemědělské půdy a založení porostů rychlerostoucích dřevin je potřeba upozornit na to, že se v dosavadní praxi ukazuje doposud nízké povědomí o ochraně zemědělského půdního fondu. Nedochozí k diferenciaci zemědělského půdního fondu z hlediska tříd ochrany a vyčlenění lokalit nezastavitelných a „nezalesnitelných“ půd. Z hlediska vlivů na flóru a faunu je nutné v praxi více zohledňovat stav a ekologickou kvalitu (ne jen agronomickou). V praxi často dochází k likvidaci botanických a především entomologicky významných lokalit.

Dále je vhodné upřednostňovat výsadbu na orné půdě (vybrané BPEJ) před TTP. Při zalesňování TTP je nutné vyjádření orgánů ochrany přírody.

Další opatření osy II povedou především k trvale udržitelnému využívání zemědělské půdy, a tím také ke zlepšení životního prostředí a krajiny. Jejich cíle jsou přispět k zemědělskému využívání půdy a hospodaření v lesích ve znevýhodněných oblastech a zvýšení environmentální hodnoty lesů. Je třeba dbát na to, aby při realizaci obzvláště těchto opatření bylo postupováno v souladu s orgány ochrany přírody.

Jsou to opatření:

II.1.2. Platby v rámci Natura 2000 na zemědělské půdě a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES

II.2.2. Platby v rámci Natura 2000 v lesích

II.2.3. Lesnicko-environmentální platby

II.2.4. Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů

### Opatření k ose III

Rozpočtové prostředky u osy III jsou rozděleny mezi šest opatření, a to:  
Opatření III.1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy (22,5 %)  
Opatření III.1.2. Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje (15 %)  
Opatření III.1.3. Podpora cestovního ruchu (12,5 %)  
Opatření III.2.1. Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby (39 %)  
Opatření III.2.2. Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova (9 %)  
Opatření III.3.1. Vzdělávání a informace (2 %)

Mezi rozhodující potřeby venkova patří jednoznačně zvýšení počtu pracovních míst. Na tomto úkolu se podílejí především první tři opatření a celková výše podpory představuje 50 % rozpočtových prostředků osy III. Dalšími významnými opatřeními jsou Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby (39 %) a Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova (9 %). Tato opatření považujeme za rozhodující a tvoří téměř 100 % veškeré podpory osy III.. Vzhledem k potřebám rozvoje venkova by bylo užitečné je doplnit ještě dalšími fondy.

Opatření III.1.1 Diverzifikace činností nezemědělské povahy má jeden z cílů výstavbu decentralizovaných zařízení pro inovační využití obnovitelných zdrojů paliv a energie (biomasy nebo bioplynu). Celkové způsobilé náklady na projekt jsou od 50 000 Kč. Snaha zemědělských podniků (zejména družstev a akciových společností) je budovat bioplynové stanice větší s investičním nákladem 40 – 60 mil. Kč, s výkonem 500 kW za hodinu a se spotřebou 30 - 40 m<sup>3</sup> kejdy, 20 tun kukuřičné siláže a 10 tun senáže denně. Tyto stanice znamenají vytvoření jednoho nového pracovního místa a umožní v současné době tak významné nepotravinářské využití zemědělské produkce. Podpora v opatření III.1.1 by dovolila vybudovat přibližně 100 takovýchto stanic. Ty významně přispějí k dosažení energetické soběstačnosti venkova a naplnění závazků ČR k dosažení 8 % energie z obnovitelných zdrojů.

Z přehledu opatření, která jsou zahrnuta do osy III, je zřejmé, že jsou do ní zkoncentrována ta, která bezprostředně nesouvisejí s oblastí zemědělství a lesnictví, ale jsou základní podmínkou pro uchování a zvyšování kvality života ve venkovském prostoru.

Z analýz venkovského prostředí ČR vyplývá, že tyto oblasti mají dostatečný potenciál nejen ke zlepšení života na venkově, ale pro zlepšení kvality života celé společnosti poskytováním zdravého životního prostředí, kulturní krajiny, dostatečným stupněm sociální integrace a bezpečnosti. Řádný rozvoj těchto předností se stane východiskem jejich hospodářské prosperity.

Rovněž bude nutné analyzovat podmínky financování z fondů EU, protože řada aktivit u opatření příslušejících k této Ose 3 by mohla být hrazena i z jiných fondů EU, zejména z Evropského fondu regionálního rozvoje, Evropského sociálního fondu a v případě rozsáhlých projektů i z Kohezního fondu.

K jednotlivým opatřením připomínáme:

#### 1. Opatření III.1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy

Opatření týkající se diverzifikace činností na venkově se orientuje na posílení lokálních rozvojových iniciativ a mobilizuje obyvatele venkovských obcí k zajištění alternativních příjmů pro členy zemědělského hospodářství. Venkovský prostor, ve kterém došlo k výraznému snížení počtu pracovních sil z více než 500 tis. v roce 1989 na cca 145 tis. v roce 2004, v současné době téměř nevytváří nová pracovní místa, protože zájem o zaměstnávání ze strany zemědělských podniků je velmi nízký. Se snižováním zemědělské výroby, především některých výrob náročných na ruční práce (chmel, ovoce, zelenina apod.) klesá i potřeba sezónních pracovníků. Tento proces bude akcelerován realizací Opatření I.1.1 – Modernizace zemědělských podniků, které vlivem zvýšení produktivity

práce uvolní další pracovníky ze zemědělských podniků. Rozšíření činností nezemědělského charakteru je jedním z významných řešení, i když rozhodujícím motivem bude velikost souhrnných příjmů zemědělských rodin, který však ovlivňuje nízká cena prací v odvětví zemědělství a jejich disparita vůči ostatním odvětvím národního hospodářství. V průměru je tato disparita zemědělství na cca 70 % vůči průměru národního hospodářství, vůči průmyslu je na 72,2 %, což znamená, že průměrná měsíční mzda v zemědělství je cca o 5 200 Kč nižší oproti průměrné mzdě v národním hospodářství a o 4 550 Kč oproti průmyslu. Očekává se, že zvýšení produktivity práce v zemědělství uvolní další pracovníky, pro které bude třeba prostřednictvím nových nezemědělských aktivit vytvořit nová pracovní místa.

Kromě socioekonomických dopadů by realizace tohoto opatření v konečném důsledku měla vést ke snížení emisí způsobujících znečištění ovzduší a emisí způsobujících změnu klimatu. Jedná se především o investice do výstavby bioplynových stanic. Tyto investice vytváří příležitost jak k využití nadprodukce zemědělských komodit, tak i ke zvýšení diverzity i objemu ekonomických příjmů na venkově. Další pozitivní vliv by nepřímo mohlo mít vliv i na ochranu a zlepšení stavu sídel..

## 2. Opatření III.1.2. Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje

Uvedené opatření má pro rozvoj venkova mimořádný význam, jeho prostřednictvím lze zajistit kvalitní trh pracovních sil a zastavit únik kvalifikovaných dělníků z venkovských, zejména problémových oblastí. Splnění cílů tohoto opatření přispěje k decentralizaci podnikatelských aktivit a napomůže rychlejšímu rozvoji obcí. Je však nutné diferencovat projekty podle sociálně ekonomického prostředí, na kterém závisí úspěch podnikání. Významnost tohoto opatření je podtrženo i globálním cílem EAFRD zvýšit zaměstnanost ve venkovských oblastech.

Investicemi do malých podniků dojde ke zlepšení technologického vybavení provozoven na venkově, což může vést k omezení bodového znečištění půd a vod. Investice do rekonstrukce a výstavby budov může přispět ke zlepšování stavu a funkce sídel. Výstavba decentralizovaných zařízení pro zpracování a využití obnovitelných zdrojů paliv a energie a jejich uvedení do provozu povede ke snížení čerpání neobnovitelných zdrojů energie a k snížení emisí způsobujících změny klimatu a především emisí, které způsobují lokální znečištění ovzduší.

## 3. Opatření III.1.3. Podpora cestovního ruchu

Jedná se o významné opatření, které může svým dynamickým charakterem výrazně přispět k rozvoji venkova. Je to především příležitost pro rozvoj strukturálně postižených regionů, regionů s vysokým podílem LFA a s nízkou hustotou obyvatel. Dává široký prostor pro partnerství a diverzifikaci činností na venkově, zejména v oblasti služeb.

U daného opatření bude třeba vyjasnit návaznost na regionální programy, tak aby nedocházelo k překrývání jednotlivých aktivit. Bylo by třeba blíže specifikovat vhodné regiony v souladu se zákonem č. 248/99 o podpoře regionálního rozvoje. Aby bylo možné dostatečně využít produkty venkovského cestovního ruchu (pěší turistiku, cyklistiku, hipoturistiku, ekoturistiku a další), bude nutné provést její průmět do komunální politiky tak, aby se cestovní ruch ve venkovském prostoru při jeho realizaci výrazně lišil od městského. Podpora cestovního ruchu, především výstavba turistických cest může výrazně přispět ke zlepšení života na venkově. Je však třeba dbát na to, aby realizace projektů v rámci tohoto opatření byla v souladu se zásadami ochrany životního prostředí. Zejména u výsadby zeleně je třeba dbát na výběr vhodných druhů dřevin, který zohledňuje jak stanovištní, tak regionální skladbu stávající zeleně.

## 4. Opatření III.2.1. Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby

Uvedené opatření by se prostřednictvím navazujících projektů mělo vyrovnat s obtížnou situací, která je na venkově charakterizována absencí technické a občanské vybavenosti.

Na veřejný vodovod je napojeno cca 80 % venkovských obcí, plyn je zaveden u cca 49 % a na veřejnou kanalizaci s čističkou odpadních vod je napojeno cca 23 % venkovských obcí. Jen u 33 % venkovských obcí jsou školní zařízení, pošta u 36 %, zdravotnické zařízení ve 27 % venkovských obcí.

U tohoto opatření je nezbytné zdůraznit potřebu analyzovat podmínky ve venkovských obcích, protože v rozsahu a kvalitě občanské vybavenosti jsou značné rozdíly, zejména u obcí do 1 000 obyvatel tato infrastruktura významně chybí. Je nutné rozlišit podporu základního občanského vybavení podmiňujícího plnohodnotný život v obci a vyššího občanského vybavení, které slouží více obcím. Základním předpokladem pro existenci obce, resp. sídla, je technická a dopravní infrastruktura. Zdroje, které lze čerpat z EAFRD budou vzhledem k počtu žadatelů o podporu nedostačující, proto je třeba u tohoto opatření rozlišit, co lze požadovat v rámci jiných fondů EU, především z Evropského fondu regionálního rozvoje.

#### 5. Opatření III.2.2. Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova

Opatření je zaměřeno na zlepšení kvality života zvýšením povědomí o kulturních hodnotách prostředí a jejich obnovu a rehabilitaci. V minulosti došlo k negativním jevům z hlediska péče o kulturní dědictví venkova způsobených nedostatečným obecným povědomím obyvatel o nezbytnosti ochrany životního prostředí a kulturních hodnot a o způsobech, jak tuto ochranu zajistit. Opatření je zaměřeno na činnosti týkající se zlepšení kvality života zvýšením povědomí o kulturních hodnotách prostředí a jejich obnovou a rehabilitací.

Zaměření uvedeného opatření by mělo přispět k většímu zájmu obcí, neziskových organizací i podnikatelských subjektů o zpracování studií obnovy a využití kulturního dědictví (kulturních památek, památkových rezervací, památkových zón, kulturních prvků vesnic a krajiny, památek místního významu, historických parků, zahrad, alejí a skupin stromů), koncepčních projektů a investičních opatření spojených s vytvářením infrastruktury spojené s prezentací kulturního dědictví a zpracování programů regenerace památkově chráněných území a plánů péče o krajinných památkových zón. Lze očekávat, že o toto opatření bude velký zájem především u obcí a neziskových organizací vlivem rostoucího podvědomí obyvatel o ochraně krajiny a životního prostředí.

### Opatření k ose IV - Leader

Financování programu Leader je podle jednotlivých opatření. Rozhodující prostředky jsou věnovány opatření Realizace místní rozvojové strategie. Na tuto prioritu je věnováno 72 % všech prostředků Leader. Na opatření „Realizace projektů spolupráce“ 10 % .

**Zaměření programu Leader** je v souladu s cílem Programu rozvoje venkova a prostřednictvím vymezených oblastí podpor (opatření) bude uplatněn v osách I a III. Svými aktivitami navazuje na opatření 2.1.4. Leader + Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství.

Cíl uvedený pro osu IV – Realizovat místní rozvojové strategie a spolupráci místních partnerství – je zapotřebí **doplnit** o konstatování, že účelem, pro který je program Leader realizován je především zlepšení kvality života ve venkovském prostoru, resp. mikroregionech, posílení ekonomického potenciálu a zhodnocení přírodního dědictví v oblastech zapojených do programu Leader.

Jednotlivé oblasti podpor (opatření) odpovídají tomuto záměru a navazují na zkušenosti, které získalo 29 místních akčních skupin při realizaci podopatření Leader + v Operačním programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství v národním programu LEADER ČR

Zaměření vybraných oblastí podpor respektuje požadavek, aby metodou Leader byla zajištěna venkovským mikroregionům a jejich organizačním a právním strukturám možnost vytvořit společné rozvojové strategie a záměry a místním subjektům realizovat konkrétní projekty.

První a podstatnou oblastí podpory je **Provoz místní akční skupiny**. Jde o významnou složku výše uvedených opatření, na kterém závisí úspěch implementace strategie Leader do systému programů rozvoje venkova. V tomto opatření je obsažen kromě principu partnerství i princip subsidiarity neboli přístup spojený s vypracováním a prováděním strategií rozhodnutím a řízením zdola, uskutečňovaný místními akčními skupinami. Toto opatření podporuje činnosti místních akčních skupin, které spočívají mj. v administraci žádostí a projektů, v jejich kontrole monitorování a hodnocení. Z této činnosti vyplývá nutnost komunikace a spolupráce se Státním zemědělským intervenčním fondem a s Řídicím orgánem EAFRD.

Druhou oblastí podpory je **Realizace místní rozvojové strategie**, jejichž východiskem jsou opatření nabídnutá v osách I. a III. U této oblasti podpory je podstatný realizovaný rozměr partnerství, zejména mezi veřejným a soukromým sektorem, protože úspěšnost realizace projektů bude záviset na součinnosti jednotlivých subjektů z různých odvětví národního hospodářství

Třetí oblastí podpory je **Realizace projektů spolupráce**, které budou reprezentovat nejlepší dosažené výsledky vzájemné spolupráce, splní stanovené podmínky a budou v souladu s platnou právní úpravou. Je zapotřebí zdůraznit, že úspěšnost tohoto opatření předpokládá provedení sociálně ekonomické analýzy o stavu území, a to jednak na základě demografických dat, tak vývoje ekonomiky a předpoklady pro uplatnění inovačních přístupů.

Všechny oblasti podpor se doplňují v souvislosti s požadavkem trvale udržitelného rozvoje území vybraného mikroregionu. Dosažení stanovených cílů opatření předpokládá dobrou spolupráci místních akčních skupin s veřejnou správou, resp. územními orgány a sledování vazeb, na další operační programy zejména Ministerstva průmyslu a obchodu (Inovace a podnikání) Ministerstva práce a sociálních věcí (Rozvoj lidských zdrojů), operačního programu Ministerstva životního prostředí a další. Významná bude součinnost s Ministerstvem místního rozvoje z hlediska technické spolupráce a realizace regionálních programů. Z pozice místních akčních skupin by mělo být více propagováno kulturní a přírodní dědictví mikroregionů s cílem zvýšit atraktivitu jejich území pro stabilitu osídlení a cestovní ruch.

### **Jaká je rovnováha mezi přijatými opatřeními z hlediska sledovaných cílů?**

Sledování rovnováhy mezi přijatými opatřeními z hlediska sledovaných cílů lze spatřovat v těchto bodech:

- Zda objem vymezených opatření odpovídá sledovaným cílům.

Celkem v Programu rozvoje venkova je vymezeno 25 opatření. (Osa I – 9 opatření, osa II – 7 opatření, osa III – 7 opatření a osa IV – 2 opatření.) Uvedená opatření svým rozsahem odpovídají sledovaným cílům. Podstatný problém není ani ve vymezeném jejich obsahu. Větší pozornost u osy I by bylo potřeba věnovat potravinářskému a zpracovatelskému průmyslu, který by se měl stát významným garantem inovačních procesů. Je však možné, že tento požadavek bude splněn u jiného sektorového programu.

- Zda vymezení objem finančních prostředků je přiměřený z hlediska požadovaných cílů.

Obecně je třeba poznamenat, že pro stoprocentní naplnění cílů není v EAFRDu dostatek prostředků a proto je třeba využívat dalšího financování z evropských i národních zdrojů.

Procentní rozdělení prostředků z evropských a národních zdrojů je následující:

Osa I 22,39 %

Osa II	55,20 %
Osa III	16,93 %
Osa IV	5,00 %
Technická pomoc	0,48 %.



## 6. JAKÉ JSOU OČEKÁVANÉ POZITIVNÍ A NEGATIVNÍ DOPADY OPATŘENÍ, KTERÁ BUDOU APLIKOVÁNA?

Jaké jsou očekávané dopady opatření, která budou aplikována (sociální, ekonomická a enviromentální)?

### HORIZONTAL

#### 1 Economic development

GDP per capita, expressed in PPS, as % of EU-25 = 100 (in %)

	2000	2001	2002	2003	2004	2007	2013
Odhad dle ČSÚ	63,7	65,0	66,2	67,5	68,8	72,9	81,8
Odhad dle Eurostatu	63,7	65,4	67,0	68,8	70,5	76,1	88,6
Odhad dle Strategie hosp. růstu ČR 2005-2013	63,7	65,4	67,0	68,8	70,5	76,1	100,0

Pramen: Eurostat, ČSÚ

#### 2 - Employment rate

Employed persons aged 15-64 as a percentage of the population of the same age group (in %)

2000	2001	2002	2003	2004	2007*	2013*
65,0	65,0	65,4	64,7	64,2	63,91	62,80

Pramen: Eurostat

Employed females aged 15-64 as a percentage of the population of the same age group (in %)

2000	2001	2002	2003	2004	2007*	2013*
56,9	56,9	57,0	56,3	56,0	55,43	54,03

Pramen: Eurostat

Employed persons aged 15-24 as a percentage of the population of the same age group (in %)

2000	2001	2002	2003	2004	2007*	2013*
36,4	34,2	32,2	30,0	27,8	22,87	15,30

Pramen: Eurostat

#### 3 - Unemployment

Rate of unemployment i.e. unemployed persons as a percentage of economically active population (in %)

2000	2001	2002	2003	2004	2007*	2013*
8,8	8,2	7,3	7,8	8,3	7,42	6,71

Pramen: Eurostat

Rate of unemployment i.e. unemployed persons as a percentage of economically active population  
Female unemployment rate (in %)

2000	2001	2002	2003	2004	2007*	2013*
10,5	9,9	9,0	9,9	9,9	9,27	8,63

Pramen: Eurostat

Rate of unemployment i.e. unemployed persons as a percentage of economically active population  
Young people (aged 15-24) unemployment rate (in %)

2000	2001	2002	2003	2004	2007*	2013*
18,1	17,6	16,9	18,6	21,0	21,93	27,10

Pramen: Eurostat

### AXIS 1

#### 4 - Training and education in agriculture

Availability: EU-15 except SE

## 5 - Age structure in agriculture

Ratio between percentage of farmers less than 35 years old and percentage of farmers of 55 years old or more  
V ČR se daný ukazatel nesleduje.

## 6 - Labour productivity in agriculture

Gross Value Added per annual work unit (GVA/AWU) (Euro/AWU) Index (EU 25 = 100)

ČR	2000	2001	2002	2003	2004	2007*	2013*
Gross Value Added – value at basic price, in mio. €	1124,106	924,811	952,732	866,324	1254,807	1096,48	1113,57
Annual Work Unit – in 1000	165,514	157,6	152,2	150,6	144,7	131,58	127,51
GVA/AWU – in € per AWU	6791,6	5868,1	6259,7	5752,5	8671,8	8333,25	11040,65

Pramen: Eurostat

EU25	2000	2001	2002	2003	2004	2007*	2013*
Gross Value Added – value at basic price, in mio. €				157406,17	166967,64		
Annual Work Unit – in 1000		10009,8	9773,0	9469,6	99314,9		
GVA/AWU – in € per AWU				16622,3			

Pramen: Eurostat

Pozn.: pro predikci na 2007 a 2013 je počet údajů nedostatečný

	2000	2001	2002	2003	2004	2007	2013
Index (EU 25 = 100)				34,6%			

Pozn.: pro predikci na 2007 a 2013 je počet údajů nedostatečný

## 7 - Gross fixed capital formation in agriculture

Gross fixed capital formation in agriculture (in mil. €)

2000	2001	2002	2003	2004	2007*	2013*
244,1557	306,4694	338,8456	309,1613	310,2117	382,887	513,025

Pramen: Eurostat

## 8 - Employment development of primary sector

Employment in primary sector (in 1000 persons)

2000	2001	2002	2003	2004	2007*	2013*
225	206	187	203	201	181	157

Pramen: Eurostat

## 9 - Economic development in primary sector

Gross Value Added in primary sector (in mil. €)

2000	2001	2002	2003	2004	2007*	2013*
2166,0	2294,8	2209,9	2238,7	2606,3	2731,2	3360,0

Pramen: Eurostat

## 10 - Labour productivity in food industry

Gross Value Added per employee in food industry (Euro per employee in the branch)

2000	2001	2002	2003	2004	2007*	2013*
15400	13400	15200	18900	19200	24083	38571

Pramen: Eurostat

## 11 - Gross fixed capital formation in food industry

Gross fixed capital formation in food industry (in Millions of euro)

2000	2001	2002	2003	2004	2007*	2013*
467,0	429,2	554,7	620,9	508,5	670	926

Pramen: Eurostat

## 12 - Employment development in food industry

Employment in food industry (in 1000 persons)

2000	2001	2002	2003	2004	2007*	2013*
147	143	151	145	142	142	137

Pramen: Eurostat

## 13 - Economic development of food industry

Gross value added in the food industry (in Millions of euro)

2000	2001	2002	2003	2004	2007*	2013*
2082,4	1807,6	2162,4	2557,3	2534,0	3199,0	4985,6

Pramen: Eurostat

## 14 - Labour productivity in forestry

Gross Value Added per employee in forestry

	2000	2001	2002	2003	2004	2007	2013
<b>GWA in mil. of euro</b>			471,5102				

Pramen: Eurostat

Pozn.: pro predikci na 2007 a 2013 je počet údajů nedostatečný

## 15 - Gross fixed capital formation in forestry

Gross fixed capital formation in forestry (in Millions of euro)

2000	2001	2002	2003	2004	2007	2013
		285,7648				

Pramen: Eurostat

Pozn.: pro predikci na 2007 a 2013 je počet údajů nedostatečný

AXIS 2

17 – Biodiversity: Population of farmland birds

Indikátor	Ukazatel	Jednotka	Výchozí hodnota	2007	2013	Zdroj
			Trend vývoje početnosti za období 1982 až 2003	Trend dalšího vývoje početnosti za období 2003 až 2007		
Biodiverzita: populace ptactva na zemědělské půdě	šýček obecný	%	neuveden	stagnace		ČSO
	kavka obecná	%	-10,0	-2,3		ČSO
	ostříž lesní	%	neuveden	stagnace		ČSO
	konipas luční	%	-6,53	-1,48		ČSO
	vlaštovka obecná	%	-0,87	-0,2		ČSO
	řuhák obecný	%	3,66	0,83		ČSO
	bramborníček hnědý	%	3,82	0,87		ČSO
	skřivan polní	%	-2,33	-0,53		ČSO
	konopka obecná	%	-1,98	-0,45		ČSO
	stehlík obecný	%	0,55	0,13		ČSO
	zvonek zelený	%	-4,15	-0,94		ČSO
	holub hřivnáč	%	-1,71	-0,39		ČSO
	vrána obecná	%	-2,2	0,5		ČSO
	strnad obecný	%	-1,33	-0,3		ČSO
	strnad rákosní	%	0,27	0,06		ČSO
	poštolka obecná	%	0,51	0,12		ČSO
	strnad luční	%	-10 (odhad)	-2,27		ČSO
	vrabec polní	%	-1,09	-0,25		ČSO
	straka obecná	%	1,6	0,36		ČSO
	hrdlička divoká	%	-2,13	-0,48		ČSO
špaček obecný	%	1,83	0,42		ČSO	
pěnice hnědokřídla	%	31	0,07		ČSO	
čejka chocholatá	%	-10,69	-2,43		ČSO	

18 – Biodiversity: High Nature Value farmland areas

Pozn.: pro predikci na rok 2013 je počet údajů nedostatečný

Indikátor	Ukazatel	Jednotka	Výchozí hodnota	2007	2013	Zdroj
			Trend vývoje početnosti za období 1982 až 2003	Trend dalšího vývoje početnosti za období 2003 až 2007		
Biodiverzita: Zemědělské oblasti s vysokou přírodní hodnotou	Koeficient ekologické stability dle Biogeografického členění ČR	%	33,87	34		ČSÚ

## 19 – Biodiversity: tree species composition

Indikátor	Ukazatel	Jednotka	2000	2001	2002	2003	2007	2013*	Zdroj
<b>Biodiverzita: Druhová skladba stromů</b>	Smrk	%	17,714	17,693	17,693	17,563		17,15	ČSÚ
	Jedle	%	0,293	0,292	0,292	0,296	1,02	2,67	ČSÚ
	Borovice	%	5,746	5,73	5,75	5,694	17,38	40,54	ČSÚ
	Modřín	%	1,232	1,243	1,243	1,259	3,82	9,14	ČSÚ
	Ost. jehličnany	%	0,058	0,057	0,057	0,065	0,27	0,92	ČSÚ
	Dub	%	2,076	2,091	2,091	2,134	6,58	16,05	ČSÚ
	Buk	%	1,963	1,996	1,996	2,09	6,79	17,86	ČSÚ
	Bříza	%	0,945	0,946	0,946	0,948	2,83	6,57	ČSÚ
	Ost. listnáče	%	2,361	2,528	2,528	2,477		2,92	ČSÚ
	Habr	%					1,19		ČSÚ
	Jasan	%					1,18		ČSÚ
	Javor	%					1,02		ČSÚ
	Jilm	%					0,01		ČSÚ
	Lípa	%					1,07		ČSÚ
	Olše	%					1,47		ČSÚ
	Holina	%					0,97		ČSÚ

## 20 - Water quality: Gross Nutrient Balances

Indikátor	Ukazatel	Jednotka	2000	2001	2002	2003	2007	2013*	Zdroj
<b>Kvalita bilance živin</b>	<b>vody:</b> Dusíkatá hnojiva	%	58,9	72	72,2	60,6	70	74,71	ČSÚ
	Fosforečná hnojiva	%	10,8	12,3	12,3	11,7	12	12,72	ČSÚ
	Draselná hnojiva	%	6,2	7,3	7,7	7,3	7,5	8,61	ČSÚ

	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2007	2013*
<b>Spotřeba čistého N v kg/ha zemědělské půdy</b>	97,1	103,2	86,3	46,1	50	40	5706	55,6	61,3	55,1	53,3	51,1	58,9	72	72,2	72,2	56,88

Pramen: ČSÚ

## 21 – Water quality: Pollution by nitrates and pesticides

Indikátor	Ukazatel	Jednotka	2000	2001	2002	2003	2007	2013*	Zdroj
Kvalita vody: zatížení dusičnany a pesticidy	<b>Dusičnanové ionty</b>	Mg/l							
	Labe Děčín	Mg/l	4,1	4,2	4,1	3,9	3,9	3,66	ČSÚ
	Odra Bohumín	Mg/l	2,8	2,6	2,7	3,6	3,6	4,89	ČSÚ
	Morava Lanžhot	Mg/l	2,9	2,9	2,6	2	2	1,33	ČSÚ
	<b>Amonné ionty</b>	Mg/l							
	Labe Děčín	Mg/l	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,13	ČSÚ
	Odra Bohumín	Mg/l	0,6	0,4	0,4	0,5	3,6	15,62	ČSÚ
	Morava Lanžhot	Mg/l	0,3	0,2	0,2	0,2	2	8,72	ČSÚ
	<b>Spotřeba pesticidů</b>	Mg/l							
	Zoocidy + mořidla	Mg/l	158,398	169,467	184,928	154	160	155,42	ČSÚ
	Herbicidy + desikanty	Mg/l	2598,852	2584,384	2601,909	2564	2600	2594,19	ČSÚ
	Fungicidy + mořidla	Mg/l	1004,855	1052,452	1217,13	1040	1100	1169,69	ČSÚ
	Růstové regulátory	Mg/l	465,173	523,554	626,198	490	500	512,86	ČSÚ
	Rodenticidy	Mg/l	8,178	7,849	3,36	0,05	0,05	0,44	ČSÚ
Ostatní	Mg/l	65,53	50,653	55,254	61	60	60,33	ČSÚ	

## 22 - Soil: Areas at risk of soil erosion

Indikátor	Ukazatel	Jednotka	2000	2001	2002	2003	2007	2013*
Půda: oblasti ohrožené erozí	Neohrožené	ha			180655	179298	186000	193422
	Náchylné	ha			1192676	1191051	1190000	1187133
	Mírně ohrožené	ha			1106743	1105671	1134000	1169707
	Ohrožené	ha			771599	772689	772000	772169
	Silně ohrožené	ha			429891	426900	410000	387043
	Nejohroženější	ha			595250	593391	585000	572871

## 23 - Soil: Organic farming

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2007	2013*
Půda obhospodařovaná ekologicky (ha)	17022	20238	71621	110756	165699	218114	235136	254900	283000	324073
Počet subjektů	182	211	358	473	563	654	717	810	900	3295

Pramen: ČSÚ

## 24 - Climate change: Production of renewable energy from agriculture and forestry

	1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2007	2013*
% tuzemské spotřeby prvotních energetických zdrojů	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,45	0,60

Pramen: ČSÚ

## 25 - Climate change: UAA devoted to renewable energy

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2013
Zemědělská a lesní půda pro obnovitelných zdrojů energie (ha)		490853						500000	

Pramen: ČSÚ

Pozn.: pro predikci na rok 2013 je počet údajů nedostatečný

## 26 - Climate change: GHG emissions from agriculture

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2007	2013*
Emise skleníkových plynů - 1000t (CO2 eq.)	150900	154600	145100	137600	144000	144100	140000	132298

Pramen: ČSÚ

## AXIS 3

### 27 – Farmers with other gainful activity

Sole holders-managers with other gainful activity as percentage of total number of farm holders (sole holders-managers) (in %)

2000	2001	2002	2003	2004	2007	2013
			2,98			

Pramen: Eurostat

Pozn.: pro predikci na rok 2013 je počet údajů nedostatečný

### 28 – Employment development of non-agricultural sector

Employment in secondary and tertiary sectors (in 1000 persons employed)

	2000	2001	2002	2003	2004	2007*	2013*
Secondary sector	1574,85	1597,40	1600,81	1590,81	1510	1404	1371
Tertiary sector	2188,58	2175,22	2280,06	2247,72	2179	2138	2125

Pramen: Eurostat

### 29 – Economic development of non-agricultural sector

GVA in secondary and tertiary sectors (in Millions of euro)

	2000	2001	2002	2003	2004	2007*	2013*
Secondary sector	21421,2	23519,7	27440,8	28219,9	29541,2	36181	38710,4
Tertiary sector	31981,1	36990,0	42777,0	43703,1	48074,9	62695	68496,4

Pramen: Eurostat

### 30 – Self-employment development

Self-employed persons (in Thousands of people self-employed)

2000	2001	2002	2003	2004	2007*	2013*
682,3	685,6	733	778	760,6	859,88	889,17

Pramen: Eurostat

### 31 - Tourism infrastructure in rural areas

Total number of bedplaces in all forms of tourist accommodation (in number of Bed-Places)

	2000	2001	2002	2003	2004	2007*	2013*
Hotels and similar establishments	217664	218645	223392	226770	229689	311856	336245
Tourist campsites	24116	24985	25623	26274	26203	17580	14846
Holiday dwellings	27118	27514	29238	28454	27173	45740	51240
Other collective accommodation n.e.s.	168542	169170	167358	164598	150149	243374	264434
Total	437440	440314	445611	446096	433214	618549	666765

Pramen: Eurostat

### 32 - Internet take-up in rural areas

Persons having subscribed to DSL internet as a percentage of total population

	2000	2001	2002	2003	2004	2007	2013
Počet domácností připojených k internetu vysokorychlostně (v tis.)				60			
Podíl z domácností celkem v %				1,5			

Pramen: ČSÚ

Pozn.: pro predikci na rok 2013 je počet údajů nedostatečný

### 33 – Development of services sector

GVA in services as percentage of total GVA (in %)

2000	2001	2002	2003	2004	2007*	2013*
58,6	60,1	60,2	60,2	61,02	62,54	65,72

Pramen: Eurostat

### 34 - Net migration

Annual crude rate of net migration (Rate per 1000 inhabitants)

2000	2001	2002	2003	2004	2007*	2013*
0,6	-4,2	1,2	2,5	1,8	13,14	17,50

Pramen: Eurostat

### 35 – Life-long learning in rural areas

% of adults (25-64 y. o.) participating in education and training (in %)

2000	2001	2002	2003	2004	2007	2013
		5,10	4,86	5,44		

Pramen: Eurostat

Pozn.: pro predikci na rok 2013 je počet údajů nedostatečný

### Jak lze očekávat, že se dopady projeví nadčasově?

Jednotlivá opatření lze rozdělit z hlediska časovosti jejich dopadů (zda dané opatření budou působit pouze krátkodobě, nebo naopak jejich působení bude dlouhodobé). Mezi opatření působících dlouhodobě rozhodně patří opatření investičního charakteru jako modernizace zemědělského hospodářství, podpora zpracování a využití biomasy.

Dlouhodobý charakter mají i opatření zvyšující hospodářskou hodnotu půdy, lesů a životního prostředí. K těmto opatřením rozhodně patří pozemkové úpravy, zvyšování hospodářské hodnoty lesů, první zalesňování zemědělské půdy, změna druhové skladby lesů a další.

Také v oblasti rozvoje venkova lze mezi dlouhodobě působící dopady spatřovat u opatření Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby, diverzifikace činností nezemědělské



povahy a další. Je zřejmé, že každé z těchto opatření má svůj horizont a usilovat o naprostou nadčasovost není asi rozumné. Důležité však je, že tato opatření vytvářejí dobrý základ pro dlouhodobý pozitivní rozvoj.

### **Jaké jsou potencionální konflikty mezi rozdílnými dopady ?**

Potencionální konflikty mezi rozdílnými dopady byly již diskutovány v různých částech této práce. Budeme-li rozumět pod pojmem konflikt to, že jednotlivá opatření svými dopady působí proti sobě, pak lze odhadnout tyto konfliktní situace

1. Modernizace zemědělských podniků vytvoří lepší podmínky pro produktivitu práce, která při omezeném zvyšování objemu produkce povede ke snížení počtu zaměstnanců. Tato tendence je v rozporu zvyšování počtu pracovních míst na venkově. Řešení je v opatření Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje.
2. Opatření směřující ke zvýšení výroby energie z obnovitelných zdrojů nemusí obstát v cenové konkurenci klasických paliv. V současné době se tento problém projevuje mezi cenami ušlechtilých paliv (plyn, el. energie) a palivy znečišťující životní prostředí (uhlí, dřevo). Vývoj cen jednotlivých druhů paliv může výrazně ovlivnit dopady tohoto opatření.
3. Systém plateb v programech SAPARD jednoznačně prokázal, že jednotlivých programů se zúčastnily především lépe situované podniky a obce. Tento nepříznivý dopad je možné řešit rozdělením celkové dotace na jednotlivé etapy, tak aby i finančně slabší žadatelé měli možnost se zúčastnit těchto programů. To se týká především malých farem a malých obcí.
4. Modernizace zemědělských podniků povede ke snaze zvyšovat objem produkce především v klasických zemědělských produktech. Tuto tendenci ovlivňuje především technickým vybavením a zaběhlými technologiemi. To je v rozporu s omezeními produkce vlivem národních kvót a národních limitů.
5. Snaha zemědělců pro diverzifikaci svého výrobního zaměření nemusí být v souladu se zpracovateli. Z tohoto hlediska je pro nepotravinářské využití zemědělské produkce primární aktivita u zpracovatelů.
6. Podobná připomínka platí i pro potravinářský průmysl. Inovační procesy by měly být realizovány hlavně zpracovateli. Vzhledem k určité koncentraci potravinářských podniků je otázka, zda omezení výroby u těchto producentů nebude stejně efektivní jako zahájení inovace nových produktů.

### **Kdo je (pozitivně nebo negativně) postihnut programem?**

Program rozvoje venkova dává velké možnosti všem potencionálním příjemcům. Okruh potencionálních příjemců je velmi široký. Pozitivní efekt lze očekávat od každého programu, který bude úspěšně realizován a vyjde z dobrého podnikatelského záměru. Realizované programy prohloubí rozdíly mezi úspěšnými žadateli a těmi, kteří se k programům nedostali. Měli bychom více usilovat o odstranění podmínek, které by bránily jednotlivým cílovým skupinám se do programů přihlásit. Zde evaluátor vidí pouze skupiny ekonomicky slabých nebo malých podnikatelů a dalších žadatelů, kteří s obtížemi pokrývají nezbytné náklady spojené s naplněním jednotlivých programů.

## 7. ZAHRNUTÁ PŘIDANÁ HODNOTA SPOLEČENSTVÍ

### **Jak subsidiarita a proporcionalita jsou v návrhu prezentovány?**

Zásada subsidiarity je zakotvena ve Smlouvě o EU a jejím záměrem je zajistit, aby byla všechna rozhodnutí přijímána na nejnižší možné úrovni. Zásada subsidiarity byla respektována již při přípravě Programu rozvoje venkova. Při přípravě programu proběhlo mnoho regionálních konferencí, kde byl tento program diskutován se zemědělskými prvovýrobcí, regionálními a místními orgány, a s nevládními organizacemi. Účast na těchto projednáváních byla organizována na dvou rovinách.

První rovina se týkala municipální sféry. Zde proběhlo 13 setkání, kde byly diskutovány především obsah jednotlivých opatření a jejich účinnost.

Druhou aktivitu organizovala Agrární komora ČR. Program rozvoje venkova byl diskutován na úrovni jednotlivých Okresních agrárních komor a jejich ekonomických komisí. Za tím účelem bylo zorganizováno 5 setkání.

Třetí skupina se týkala místních akčních skupin, které přispěly samostatnými návrhy. Rozdílné názory se týkaly především priorit jednotlivých opatření a výše podpory. Agrární komorou zorganizovaná anketa preferovala u Osy 1 především opatření směřující k modernizaci podniků, zvyšování přidané hodnoty zemědělské a lesnické produkce, u Osy 2 agro-environmentální opatření, hospodaření v méně příznivých oblastech a welfare zvířat. V národní diskusi byly preferovány především opatření týkající se zlepšení kvality života a životního prostředí ve venkovských oblastech, změna struktury krajiny, pozemkové úpravy a základní služby pro obyvatelstvo. Teprve po té přišly na pořad zemědělské a lesnické programy. Tyto rozdíly byly způsobeny rozdílnou strukturou účastníků na jednotlivých setkáních. Národní diskuse oslovila především pracovníky municipální sféry, zatímco setkání organizované Agrární komorou byla čistě profesní. Po dalších vzájemných vyjednáváních došlo ke konsensu, že podstatná část bude věnována opatření týkajícího se modernizaci zemědělství.

Respektování principu proporcionality je diskutováno ve dvou rovinách. První rovina by měla zabezpečit proporcionalitu mezi naléhavostí potřeby a významnosti cíle na jedné straně a výše podpory a významnosti dopadu na druhé straně. Je nasnadě, že rozhodující opatření by měly podstatným způsobem ovlivňovat výsledky. Tyto zásady by se měly projevit jednak v metodické propracovanosti jednotlivých vztahů, tak i v kvantitativním vyjádření potřeb, financování a významnosti výsledků (results) resp. dopadů (impacts).

Domníváme se, že tyto vazby jsou v programu naplněny a proporce mezi jednotlivými osami a opatřeními jsou vyvážené.

### **Jak dalece program bere v úvahu ostatní cíle Společenství?**

Program rozvoje venkova pozitivně reaguje především na normy Společenství týkající se ochrany životního prostředí.

### **Jak dalece je navrhovaný program doplňující k ostatním intervencím (podporám)?**

#### **Jak dalece navrhovaný program doplňuje ostatní podpory?**

Vztah Programu rozvoje venkova k ostatním podporám lze hodnotit v těchto rovinách:

- a) Doplňkovost programu k opatřením nástrojů Společné zemědělské politiky. Zde se jedná o vztah k jednotné platbě na plochu, k doplňkovým platbám top-up a ke společným tržním opatřením (národní kvóty, národní limity, exportní dotace a další). Cílem těchto nástrojů je zajištění standardní úrovně konkurenceschopnosti českého zemědělství. Program rozvoje venkova má k těmto platbám doplňkový vztah a ve velké části přispěje k větší účinnosti

Společné zemědělské politiky především opatřeními zvýšení kvality zemědělské produkce, zlepšení marketingu, vyšší produktivitou práce, lepší úrovní řízení a dalšími výsledky (results).

- b) Doplnkovost programu ve vztahu k politice Soudržnosti. Potřeby potravinářského průmyslu, ochrany životního prostředí a rozvoje venkova převyšují možnosti financování z EAFRD. Proto je velmi důležité využít další fondy, k realizaci stanovených cílů. Bude potřeba daleko intenzivněji řešit komplementaritu jednotlivých fondů pro kompletní zabezpečení rozvoje venkova.

V této souvislosti je třeba vzít v úvahu, že současná míra rozpracovanosti resortních Operačních programů a Regionálních operačních programů na úrovni krajů je nižší než Národního strategického plánu rozvoje venkova a Programu rozvoje venkova v gesci MZe. Z tohoto důvodu koordinace mezi jednotlivými fondy se bude utvářet na pracovních jednáních mezi zainteresovanými partnery (MZe, MPO, MŽP, MMR, MD a MK, Spolkem pro obnovu venkova ČR a Asociací krajů ČR). V programu rozvoje venkova není proto dořešena koordinace mezi jednotlivými fondy. Z návrhů MZe vyplývá, že meziresortní vyjednávání bude založeno na následujících zásadách.

#### Spolufinancování potravinářského průmyslu

Podle kompetenčního zákona je MZe zodpovědné za potravinářský průmysl jako celek. MPO je zodpovědné za podporu malého a středního podnikání a živností (mimo zemědělství a lesnictví). EAFRD nezahrnuje potravinářství mimo přílohu 1. MZe nemůže také financovat celý rozsah potravinářského průmyslu z národních zdrojů. S MPO bude projednána doplňková podpora zpracovatelského průmyslu v kategorii druhého stupně zpracování.

Spolufinancování opatření zvyšování hospodářské hodnoty lesů a vodohospodářské investice v krajině

Podle kompetenčního zákona je MZe odpovědné za lesní a vodní hospodářství s výjimkou ochrany přirozené akumulace vod, ochrany vodních zdrojů a ochrany jakosti povrchových a podzemních vod. Za to odpovídá MŽP. Proto se navrhuje aby CF (Fond soudržnosti) a ERDF řešily investice v krajině nad 20 mil. Kč pro výše uvedená opatření. Předpokládá se dohoda náměstků dotčených ministerstev.

#### Spolufinancování malého a středního podnikání

Navrhuje se, aby EAFRD zahrnoval podporu mikropodniků na venkově do 10 zaměstnanců a investice a ERDF podporu malého a středního podnikání nad 10 zaměstnanců nebo investice nad 10 mil. Kč.

#### Spolufinancování cestovního ruchu na venkově a obnova dědictví venkova

Navrhuje se, aby EAFRD zahrnoval venkovskou turistiku, služby s malou kapacitou (do 45 lůžek) a obnovu památek, pokud jsou umístěny na venkově. ERDF by zahrnoval cestovní ruch, včetně informačních center, marketingu na národní a regionální úrovni, služby většího rozsahu (nad 45 lůžek) a obnovu památek většího rozsahu nebo investice nad 10 mil. Kč.

#### Spolufinancování místní infrastruktury a občanské vybavenosti

Navrhuje se, aby EAFRD zahrnoval pouze investice do infrastruktury a základního občanského vybavení v obcích do 2000 obyvatel. CF a ERDF zahrnou vodohospodářskou infrastrukturu v obcích nad 2000 obyvatel. V případě kanalizace a čistíren odpadních vod budou zahrnuty i malé obce do 2000 obyvatel v zvláště chráněných územích.

#### Spolufinancování obecné vzdělanosti a rekvalifikačních kursů

Z prostředků EAFRD se bude financovat vzdělání pro místní rozvoj – diverzifikace, mikropodnikání, řemesla, venkovská turistika, místní služby a dědictví venkova. ESF (MPSV) bude financovat obecnou vzdělanost na venkově, rekvalifikační kursy nad 3 mil. Kč. Uvedené návrhy jsou předmětem meziresortního vyjednávání. Jejich realizace rozhodně

přispěje ke komplexnímu řešení Programu rozvoje venkova a zajistí také synergické efekty vyplývající ze společného financování.

Otevřená otázka stále zůstává, jaký objem prostředků budou výše zmíněná ministerstva tomuto programu věnovat.

### **Jak je podporována synergie s ostatními podporami?**

Společné financování umožňuje řešit komplexně rozvoj životního prostředí i rozvoj venkova. Vzájemná spolupráce dotčených ministerstev umožní koncepční řešení celých oblastí. Základní synergické efekty lze spatřovat v těchto bodech:

- Zvýšení produktivity práce vlivem modernizace zemědělských hospodářství bude znamenat další úbytek pracovníků ze zemědělství. Tento záporný synergický efekt bude třeba řešit vytvářením nových pracovních míst zejména v oblasti malého a středního podnikání.
- Podpora nepotravinářského zpracování zemědělských produktů umožní zvětšit objem tržeb zemědělských podniků a podpoří tržní rovnováhu potravinových komodit.
- Podpora zpracování a využití biomasy a výroba paliv z obnovitelných zdrojů nejen sníží znečištění ovzduší, ale navíc přispěje ke zlevnění paliva ve venkovských domácnostech.
- Opatření vedoucí k zalesnění zemědělské půdy, výsadby nových dřevin vytvoří na venkově nové pracovní příležitosti.

Obdobné efekty vzniknou z dalších opatření. Je však potřeba větší koordinace ze strany státních a municipálních organizací při harmonizování jednotlivých opatření. Pro tuto koordinaci by bylo užitečné vytvořit mezirezortní komisi.

### **Jak rozsáhlé jsou dodatečné (marginální) efekty, které mohou být připisovány návrhu?**

Za dodatečné efekty je možné považovat:

- Příliv kapitálu do venkovských oblastí, akcelerovaný spolufinancováním z EAFRD a dalších fondů.
- Rozvoj kulturního a společenského života na venkově vlivem vyšší agroturistiky.
- Snížení dojíždění za prací z venkovských obcí do okresních měst.
- Celková stabilizace venkovského obyvatelstva.

## **8. POMOC PŘI DOSAŽENÍ EFEKTIVNOSTI NÁKLADŮ**

### **Na jakých předpokladech jsou založeny výdaje programu?**

Česká republika se přihlásila při svém vstupu do EU k Evropskému modelu multifunkčního zemědělství, což předpokládá intenzivní řešení problémů spojených s realizací mimoprodukčních funkcí, především těch, které budou spojeny s působením na zlepšení životního prostředí a udržení krajiny v kulturním stavu. Souvisí to zároveň s vytvářením podmínek pro dodržení nitrátové směrnice, snížení eroze a zatravňování v oblastech nevhodných pro efektivní rostlinnou výrobu. To souvisí se zlepšováním kvality produktů jako jednoho ze směrů zvyšování konkurenceschopnosti českého zemědělství.

Předpokladem rozvoje venkova bude zajištění stability jeho osídlení, to znamená vytvoření odpovídající občanské a technické infrastruktury a zajištění „startovacích“ podmínek pro diverzifikaci zemědělské výroby i nezemědělských činností, které přinesou stabilní a trvalý příjem obyvatelům venkova. Dalším předpokladem je zlepšení spolupráce s obcemi při integraci podnikání a zavádění nových činností. Tyto předpoklady jsou již zajišťovány z prostředků českého Programu obnovy venkova a prostřednictvím projektů SAPARD, OP Zemědělství a HRDP, na které bude Program rozvoje venkova navazovat a jehož prostředky přispějí k pokračování započatého rozvoje venkova. Tato vzájemná harmonizace a návaznost programů je předpokladem efektivních výdajů z programu.

Je určitým nedostatkem v hodnocení projektů SAPARD, že nebyla vyhodnocena efektivnost jednotkových nákladů na projekty. Splnění této podmínky by přispělo i k objektivnějšímu posouzení správnosti navrhovaných nákladů na jednotlivé projekty. V současné době není k dispozici studie zabývající se touto problematikou.

### **Jaké jsou náklady na finanční a lidské zdroje v navrhovaném programu?**

Konkrétní objemy finančních nákladů na dosažení očekávaných cílů v programu rozvoje venkova jsou obsaženy ve finanční tabulce. K těmto nákladům je zapotřebí zajistit finanční prostředky na administraci projektů a vytvoření orgánů spojených s implementací výsledků. Především se jedná o náklady na materiálně technické a personální zajištění činnosti SZIF vykonávajícího funkci platební agentury Řídícího orgánu na MZe a úhradu nákladů spojených s činností Monitorovacího výboru. Jde o řízení, realizaci, monitorování a kontrolu operací EAFRD. Značnou část nákladů bude tvořit průběžné vzdělávání všech pracovníků v procesu tvorby, administrace a implementace programu, protože jde o přijímání nové legislativy, značné administrativní zatížení a realizaci finančně náročných projektů. Pro kontrolu efektivnosti vynaložených nákladů existují stanovené indikátory (Počet registrovaných projektů, počet uskutečněných akcí).

### **Dalo by se očekávat, že očekávaných výsledků bude dosaženo s nižšími náklady?**

Snaha o snižování nákladů trvale provází úsilí o efektivní využití disponibilních zdrojů, to znamená i veřejných prostředků z EAFRDu a kofinancování.

Lze předpokládat, že budou-li plně pokryty požadavky na investice pro modernizaci zemědělské mechanizace a technologií, dojde ke zvýšení produktivity práce a úspore především vynaložených nákladů a tím i ke zvýšení konkurenceschopnosti. Další úspory lze očekávat při racionalizaci řízení hospodaření v oblastech LFA, především zvýšením ploch trvalých travních porostů, zajištění chovu skotu, péči o krajinu turisticky atraktivní. Možnost snížení nákladů bude záviset i na prostředcích pro kvalitní vzdělávání manažerů a jejich působení u podnikatelských subjektů.

## 9. MONITOROVÁNÍ A HODNOCENÍ

### Jak bude monitorovací a hodnotící systém implementován?

Program rozvoje venkova svojí strukturou 4 os a na ně vázaných opatření je dostatečně jasně definovaný a použitelný pro praktické monitorování a hodnocení. Znamená to, že umožňuje sledovat naplňování cílů Programu, a to u každé osy podle stanovených indikátorů výsledků a dopadů.

Lze konstatovat, že Program rozvoje venkova je dostatečný pro následné projektové řízení. Postrádám vymezení určitých rizik signalizujících problémy při realizaci Programu, zda jsou cíle ohroženy.

Dále by bylo vhodné upozornit na případná protikorupční opatření, která by měl monitorovací systém zahrnovat. Tento požadavek by měl být provázán zejména se zadáváním veřejných zakázek.

Z celkového hodnocení Programu rozvoje venkova z hlediska monitorování je možné konstatovat, že výsledky Programu na udržitelnost venkova lze hodnotit z pohledu sociálních dopadů, dopadů na životní prostředí a i z pozice jeho technické realizace. Rovněž bude možné nežádoucí změny zhodnotit z hlediska naplňování cílů jednotlivých priorit a opatření.

### Které indikátory jsou užívány pro měření vstupů, výstupů, výsledků, dopadů?

Systém monitorování Programu rozvoje venkova vychází z potřeb efektivního vynakládání finančních prostředků, a to jak z EAFRD, tak z ostatních veřejných a privátních zdrojů v ČR určených ke spolufinancování.

#### Vychází z potřeby:

- vynaložit prostředky tak, aby co nejúčinněji zajistily realizaci přijatých opatření,
- postihnout stav realizace těchto opatření prostřednictvím indikátorů a
- vyhodnotit výstupy, výsledky a dopady realizovaných opatření.

V souvislosti s plněním těchto potřeb lze konstatovat, že systém monitoringu a hodnocení je realizován v souladu s principy platnými pro využívání strukturálních fondů. Využívá zkušenosti z implementace operačního programu „Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství“.

Monitorovací výbor, který bude ustavený na MZe, bude mít zastoupený úměrný počet žen a jeho navrhovaní členové představují spektrum nejen vládních a nevládních institucí, ale i představitele veřejné správy, která svými rozhodnutími ovlivňuje další vývoj venkova.

Přípravy monitorovacího systému se zúčastnili resortní partneři, kteří mají vztah a možnost ovlivnit rozvoj venkova. Ti budou zastoupeni v Monitorovacím výboru EAFRD a v pracovních skupinách. Jedná se zejména o zástupce Ministerstva zemědělství, Ministerstva místního rozvoje, Ministerstva životního prostředí, Ministerstva průmyslu a obchodu, Ministerstva financí, Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva kultury. Spolu s nimi se zúčastní zástupci veřejné správy, a to regionální (za regiony soudržnosti) a krajské samosprávy, pro osu 4 – LEADER+ zástupci místních akčních skupin (Local Action Group), kteří znají problematiku venkovských mikroregionů.

Při výběru složení monitorovacího výboru byl dodržen **princip partnerství**, který není v materiálu dostatečně zdůrazněn.

Struktura indikátorů odpovídá potřebám postihnout vstupy; obsahuje indikátory výchozího stavu k vyjádření významu venkovských oblastí v kontextu vymezení venkova podle metodik OECD a skupiny indikátorů za I., II. a III. osu.

Ve skupině indikátorů u III. Osy by bylo zapotřebí rozšířit sociálně ekonomické indikátory (podíl ekonomicky aktivních na celkovém počtu obyvatel, struktura obyvatel podle zaměstnanosti v jednotlivých odvětvích, podíl zemědělství na HDP, pracovních silách, průměrná mzda apod.), demografické (migrace pracovních sil apod.).

Popsány jsou u jednotlivých os I. - IV. (včetně LEADER+) indikátory dopadu, kde by bylo třeba více zdůraznit sociálně ekonomické dopady opatření pro rozvoj venkova a jeho udržitelný rozvoj (daňová výtěžnost v regionu, ukazatele cestovního ruchu, podíl regionu na investicích v ČR, podíl podnikatelských subjektů na službách, zvýšení počtu malých a středních podniků).

Indikátory pro monitorování a hodnocení priorit a opatření EAFRD by měly být přesněji formulovány s ohledem na trvale udržitelný rozvoj venkova, zahrnovat environmentální, ekonomické a vybrané sociální ukazatele za účelem vyhodnocení sociálně ekonomických vztahů mezi sektorovými aktivitami a životním prostředím.

K indikátorům je nutné uvádět například nejen počet akcí, počet ha s kompenzací, počet příjemců kompenzací (u LFA), ale i průměrnou velikost platby (na ha, na podnik), průměrnou velikost podpory, celkové veřejné náklady (z toho příspěvek EAFRD), % plochy z.p. s kompenzacemi, průměrnou platbu na jednotku a celkové náklady (požadované příjemci, oprávněné náklady).

### **Jaký systém bude použit ke sběru, skladování a monitorování dat?**

Systém pro sběr, skladování, monitorování a hodnocení je svými technickými funkcemi (software a hardware) provázán s informačním systémem MZe a jeho provozováním. Vychází z potřeb SZIF jako platební agentury a zabezpečuje informační povinnosti vůči orgánům, které se podílejí na využití prostředků EAFRD.

Dále zajišťuje a zprostředkuje informace požadované Evropskou komisí, vládou ČR a prezentaci pro veřejnost, zejména s využitím internetových stránek. Zdroje dat jsou poskytovány databázemi Českého statistického úřadu, Eurostatu, Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního, LPIS (Land Parcel Identification System) a příslušnými resortními databázemi.

Indikátory vstupů, výstupů a výsledků budou naplňovány daty získanými z formulářů o zahájení a ukončení projektů a z pravidelných hlášení zprostředkujících subjektů, konečných příjemců, a dále daty získanými ze sledovaných studií a specifických šetření.

Periodicita sběru dat bude respektovat jak potřeby sledování, tak možnosti získat v průběhu krátkého programu relevantní informace. Nositelem převážného množství bude informační systém Státního zemědělského intervenčního fondu a Řídící orgán.

## **10. VÝSLEDKY ENVIRONMENTÁLNÍHO ODHADU**

**Jaké enviromentální úvahy mají být vztahy na zřetel ?**

**Jaký je hlavní výsledek enviromentálního odhadu ?**

**Která opatření jsou navrhována, aby zajistila integraci enviromentálních úvah do přípravy programu?**

Jsou zpracovány odděleně od Ex-ante hodnocení. Proces SEA k PRV proběhl v souladu s příslušnou legislativou. Veřejné projednávání k SEA se uskutečnilo 3.7. 2006. Ze strany odpovědných orgánů bylo vydáno pozitivní stanovisko k PRV. Podmínky k vydání souhlasného stanoviska SEA byly respektovány a zapracovány do textu PRV.

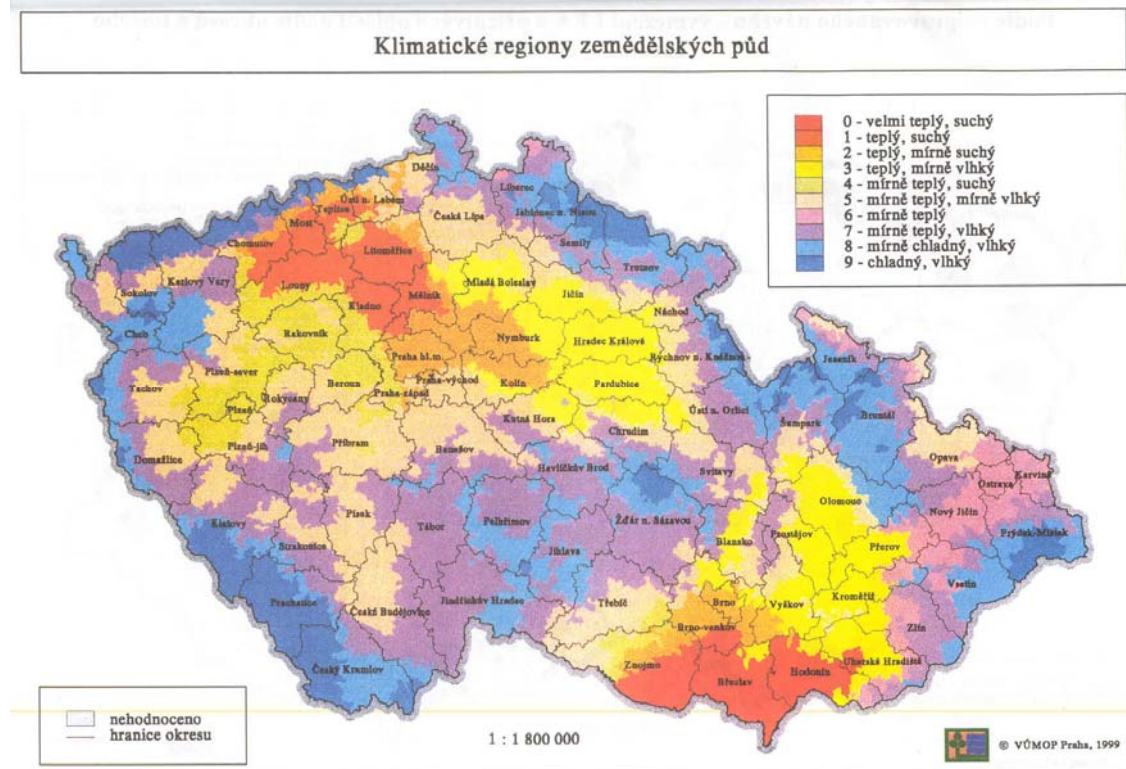


**Příloha č. 15 (Mapové přílohy)**

**Mapa č. 1: Poloha České republiky v Evropě**



## Mapa č. 2: Klimatické regiony na území ČR



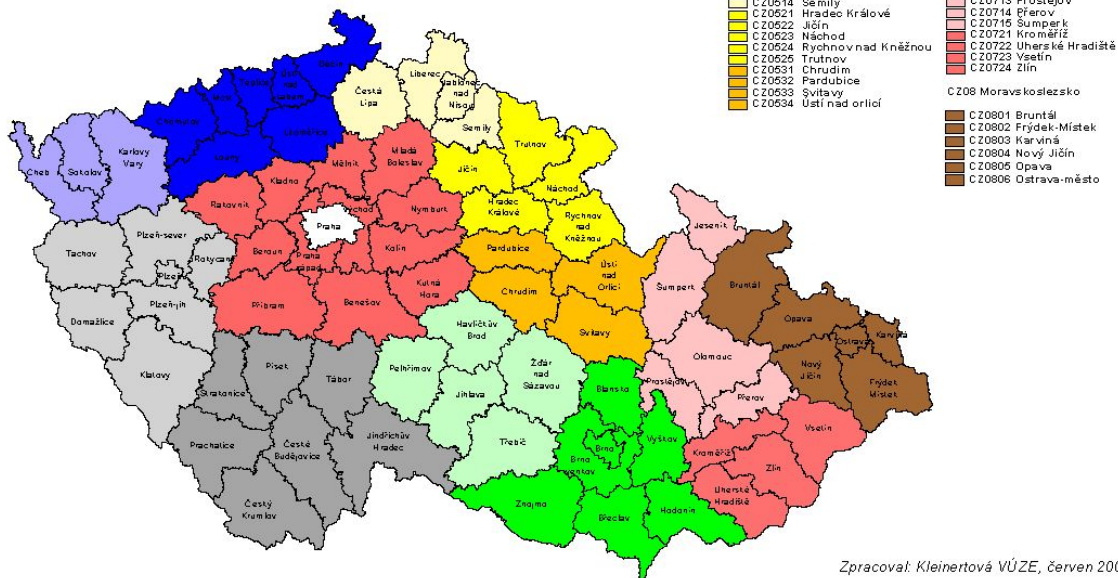
# Mapa č. 3: Regiony soudržnosti NUTS 2 v rozdělení na okresy NUTS 4

## Regiony soudržnosti NUTS2 v rozdělení na okresy NUTS4

klasifikace CZ-NUTS - od 1. 5. 2004 dle Sdělení 228/2004 Sb.

CZ0 Česká republika  
 CZ01 Praha  
 CZ010 Hl. m. Praha

- |  |  |  |  |
|--|--|--|--|
| <b>CZ02 Střední Čechy</b><br>CZ20201 Benešov<br>CZ20202 Beroun<br>CZ20203 Kladno<br>CZ20204 Kolín<br>CZ20205 Kutná Hora<br>CZ20206 Mělník<br>CZ20207 Mladá Boleslav<br>CZ20208 Nymburk<br>CZ20209 Praha-východ<br>CZ2020A Praha-západ<br>CZ2020B Příbram<br>CZ2020C Rakovník | <b>CZ03 Jihozápad</b><br>CZ20311 České Budějovice<br>CZ20312 Český Krumlov<br>CZ20313 Jindřichův Hradec<br>CZ20314 Písek<br>CZ20315 Prachatice<br>CZ20316 Strakonice<br>CZ20317 Tábor<br>CZ20321 Domažlice<br>CZ20322 Klatovy<br>CZ20323 Pízeň-město<br>CZ20324 Pízeň-jih<br>CZ20325 Pízeň-sever<br>CZ20326 Rokycany<br>CZ20327 Tachov | <b>CZ04 Severozápad</b><br>CZ20411 Cheb<br>CZ20412 Karlovy Vary<br>CZ20413 Sokolov<br>CZ20421 Dašň<br>CZ20422 Chomutov<br>CZ20423 Litoměřice<br>CZ20424 Louny<br>CZ20425 Most<br>CZ20426 Teplice<br>CZ20427 Ústí nad Labem | <b>CZ06 Jihovýchod</b><br>CZ20611 Havlíčkův Brod<br>CZ20612 Jihlava<br>CZ20613 Pelhřimov<br>CZ20614 Třebíč<br>CZ20615 Žďár nad Sázavou<br>CZ20621 Blansko<br>CZ20622 Brno-město<br>CZ20623 Brno-venkov<br>CZ20624 Břeclav<br>CZ20625 Hodonín<br>CZ20626 Vyškov<br>CZ20627 Znojmo |
|--|--|--|--|
- 
- |  |   |
|--|---|
| <b>CZ05 Severovýchod</b><br>CZ20511 Česká Lípa<br>CZ20512 Jablonec nad Nisou<br>CZ20513 Liberec<br>CZ20514 Semily<br>CZ20521 Hradec Králové<br>CZ20522 Jičín<br>CZ20523 Náchod<br>CZ20524 Rychnov nad Kněžnou<br>CZ20525 Trutnov<br>CZ20531 Chrudim<br>CZ20532 Pardubice<br>CZ20533 Svitavy<br>CZ20534 Ústí nad Orlicí | <b>CZ07 Střední Morava</b><br>CZ20711 Jeseník<br>CZ20712 Olomouc<br>CZ20713 Prostějov<br>CZ20714 Přerov<br>CZ20715 Šumperk<br>CZ20721 Kroměříž<br>CZ20722 Uherské Hradiště<br>CZ20723 Veselín<br>CZ20724 Zlín |
|--|---|
- 
- |  |
|--|
| <b>CZ08 Moravskoslezsko</b><br>CZ20801 Bruntál<br>CZ20802 Frýdek-Místek<br>CZ20803 Karviná<br>CZ20804 Nový Jičín<br>CZ20805 Opava<br>CZ20806 Ostrava-město |
|--|



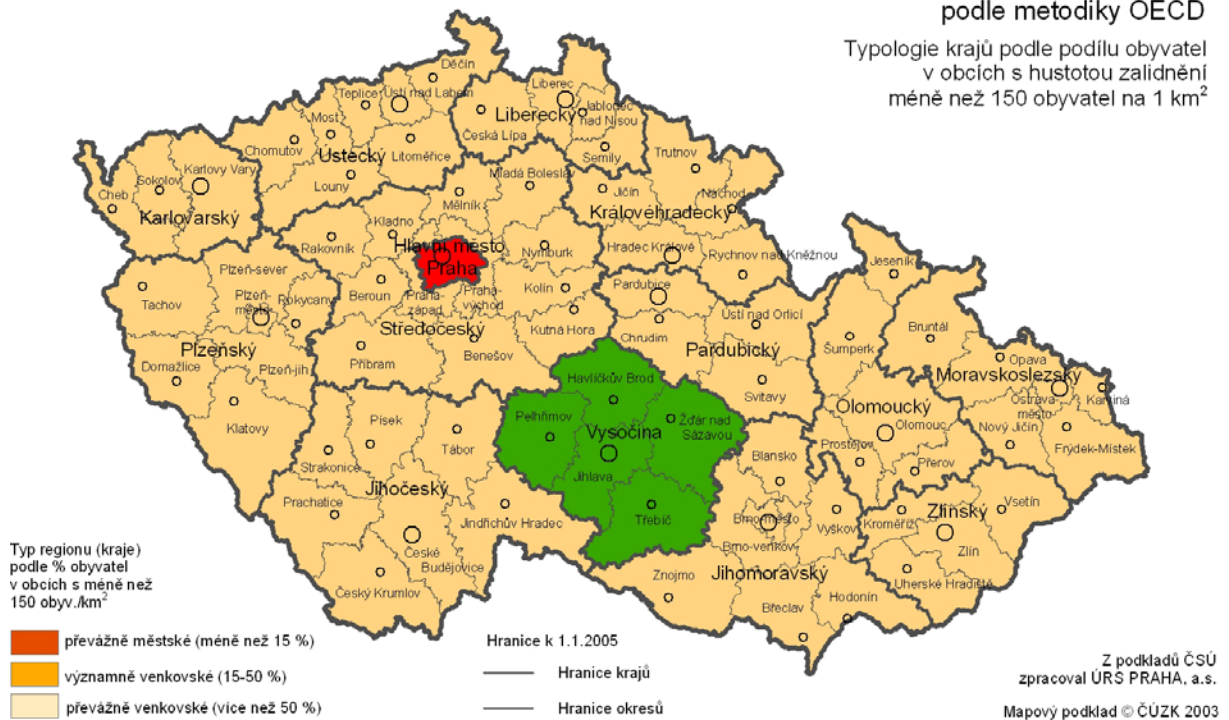
Zpracoval: Kleinertová VÚZE, červen 2005



## Mapa č. 4: Vymezení venkovských regionů jako krajů (jednotek NUTS 3) podle metodiky OECD

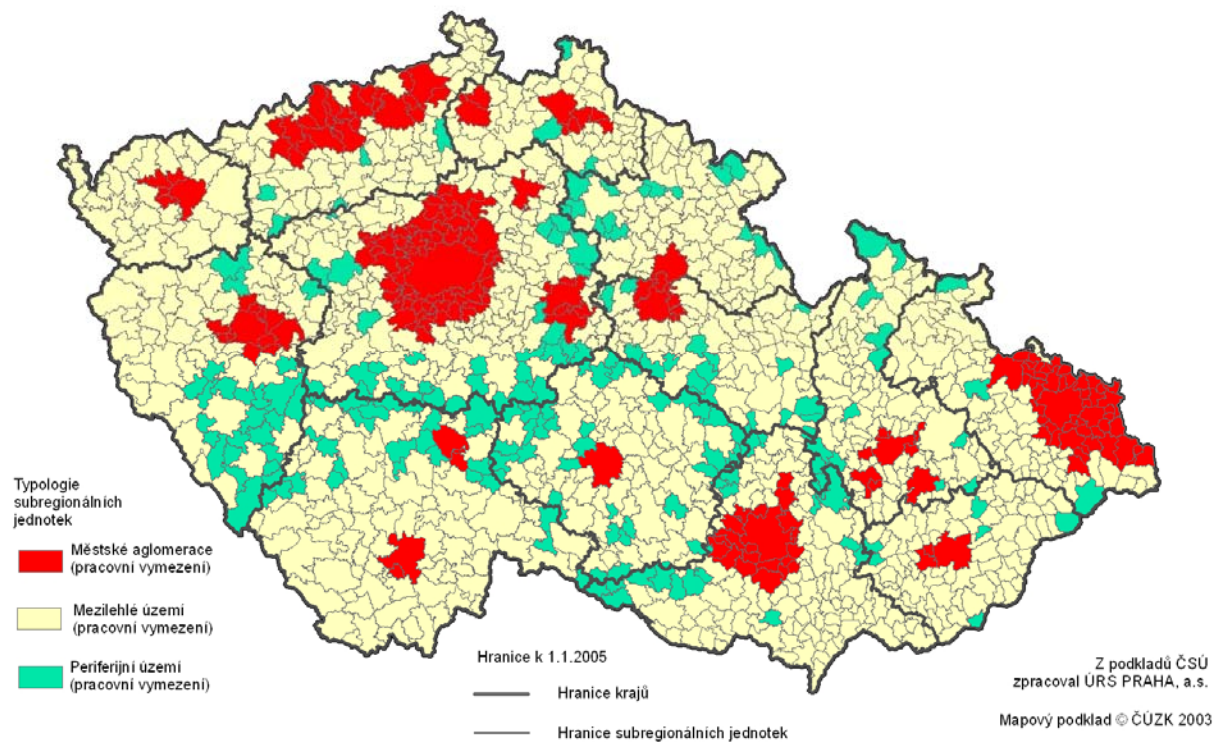
Vymezení venkovských regionů jako krajů (jednotek NUTS 3) podle metodiky OECD

Typologie krajů podle podílu obyvatel v obcích s hustotou zalidnění méně než 150 obyvatel na 1 km<sup>2</sup>



## Mapa č. 5: Typologie prostorů pro klasifikaci venkovských obcí

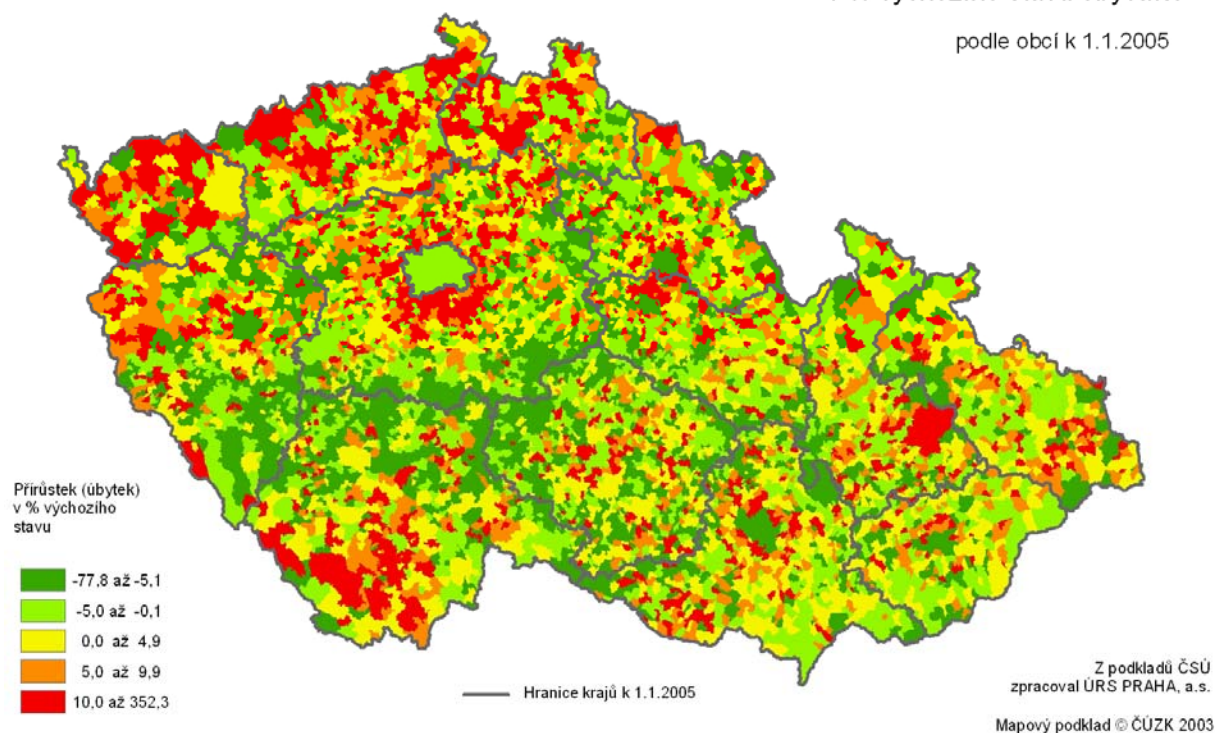
Typologie prostorů pro klasifikaci venkovských obcí



## Mapa č. 6: Celkový přírůstek (úbytek) počtu obyvatel 1991 - 2004

Celkový přírůstek (úbytek) počtu obyvatel 1991-2004  
v % výchozího stavu obyvatel

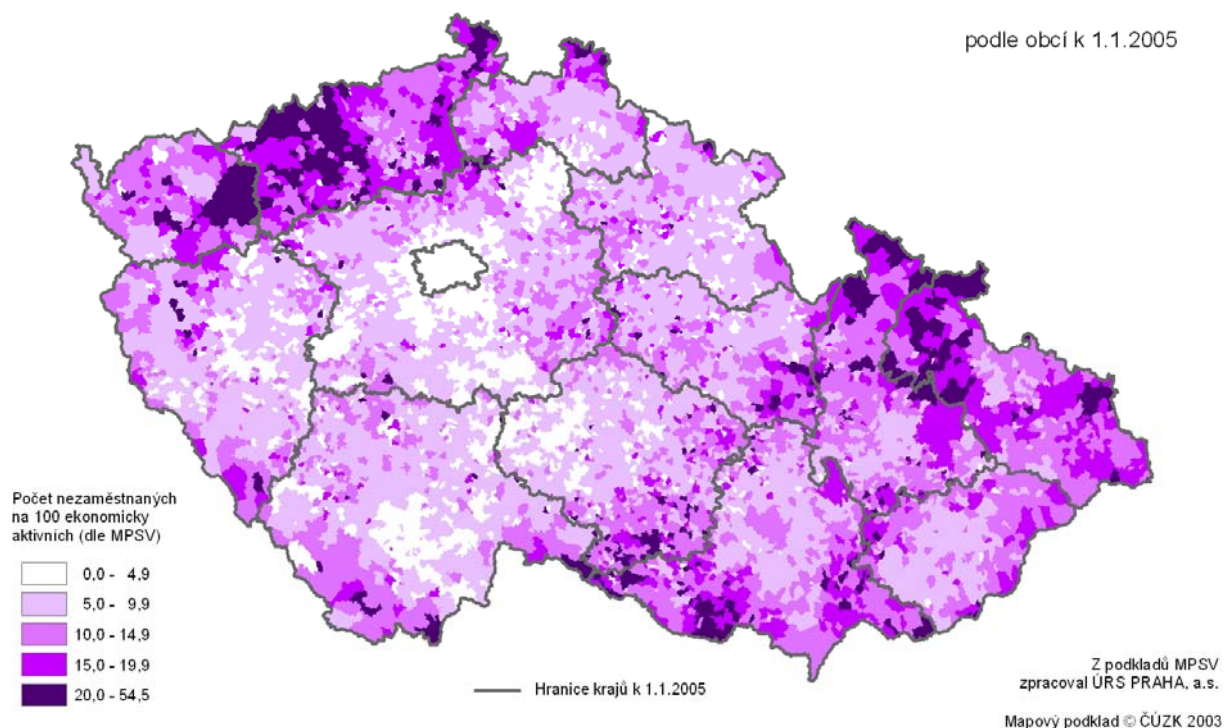
podle obcí k 1.1.2005



## Mapa č. 7: Míra nezaměstnanosti v % duben 2005

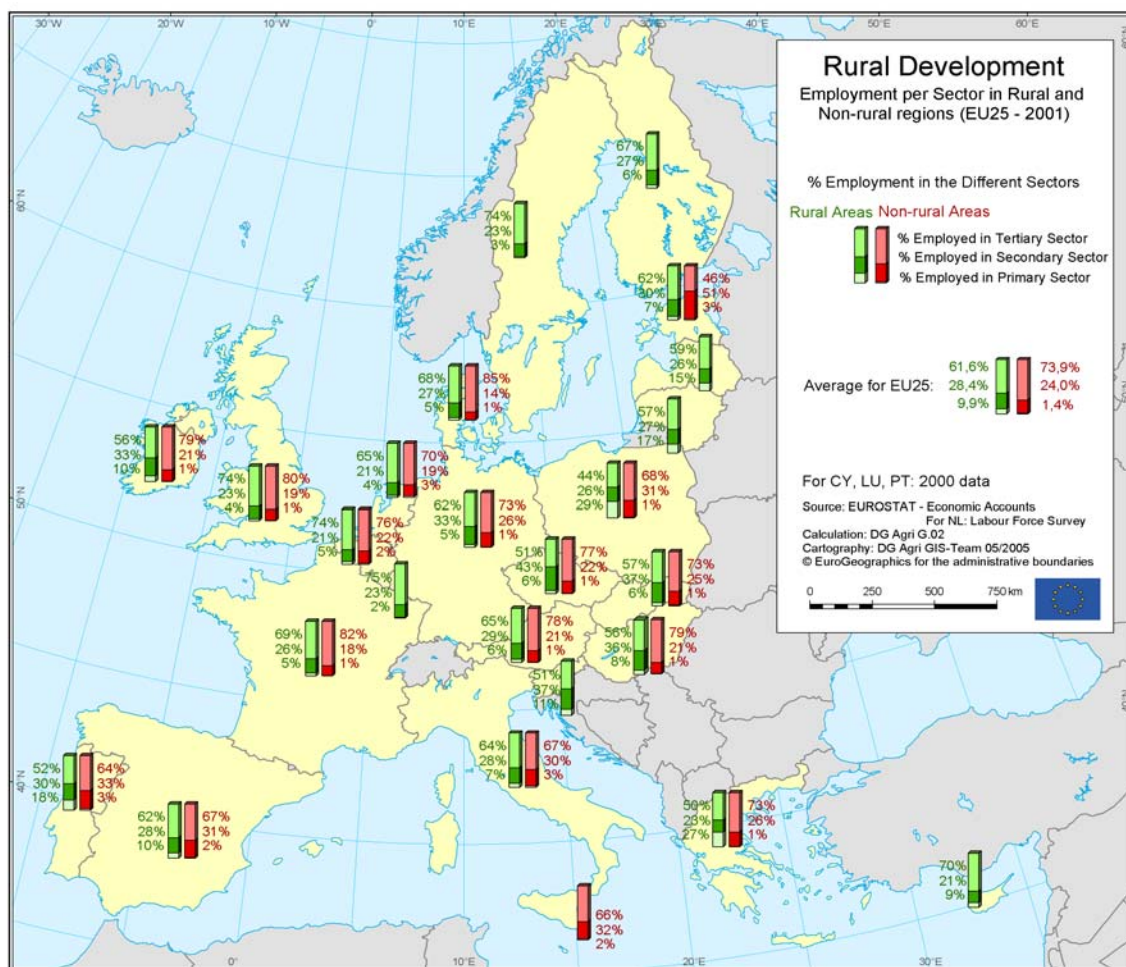
Míra nezaměstnanosti v %  
duben 2005

podle obcí k 1.1.2005



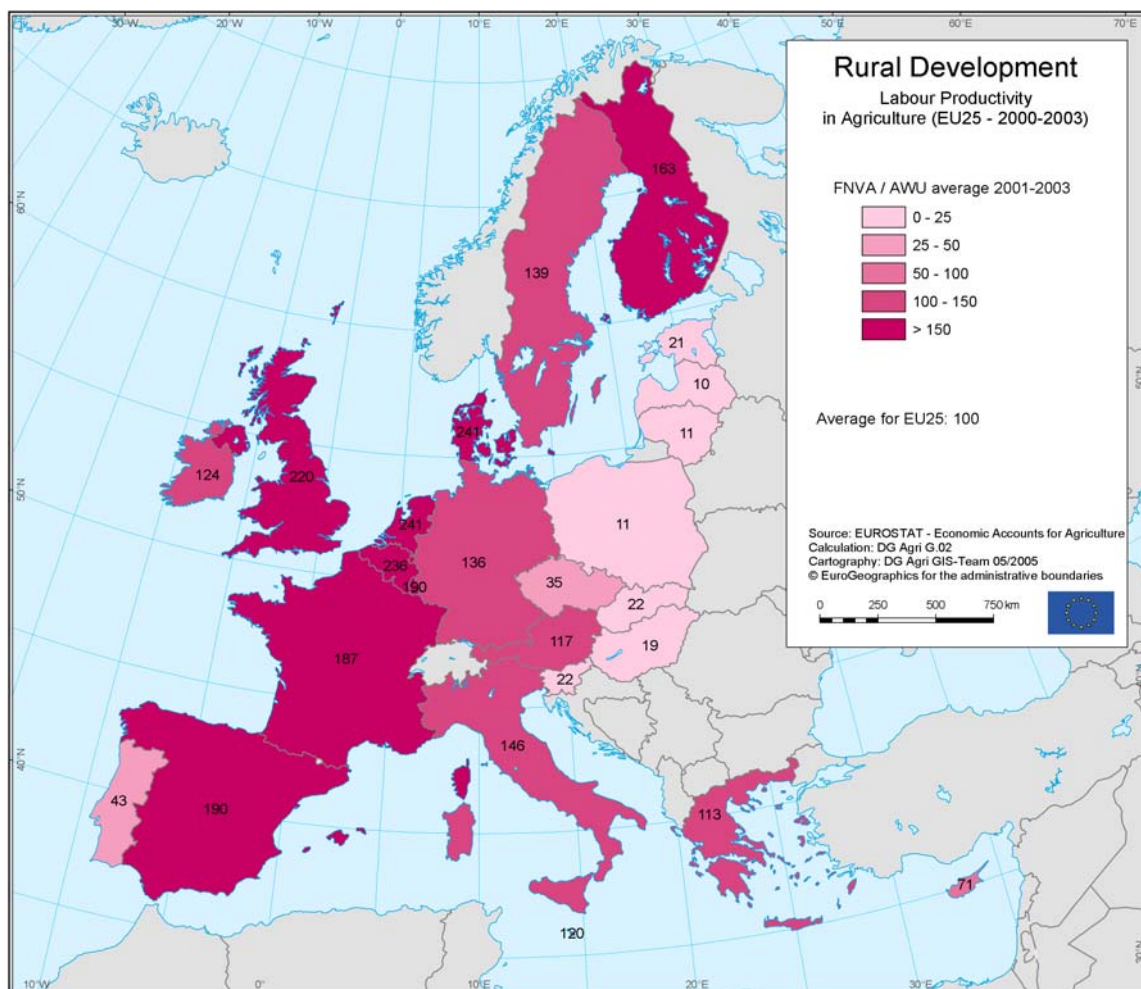


Mapa č. 8: Podíl sektorů na zaměstnanosti v EU 25



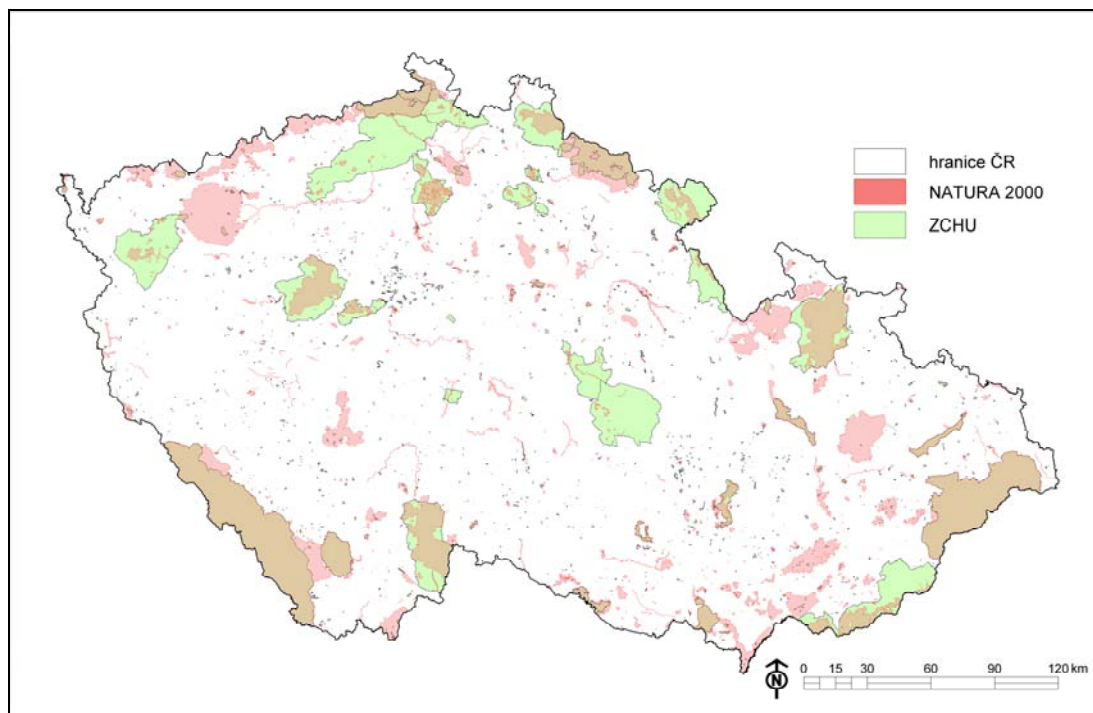


Mapa č. 9: Produktivita práce v zemědělství v zemích EU 25



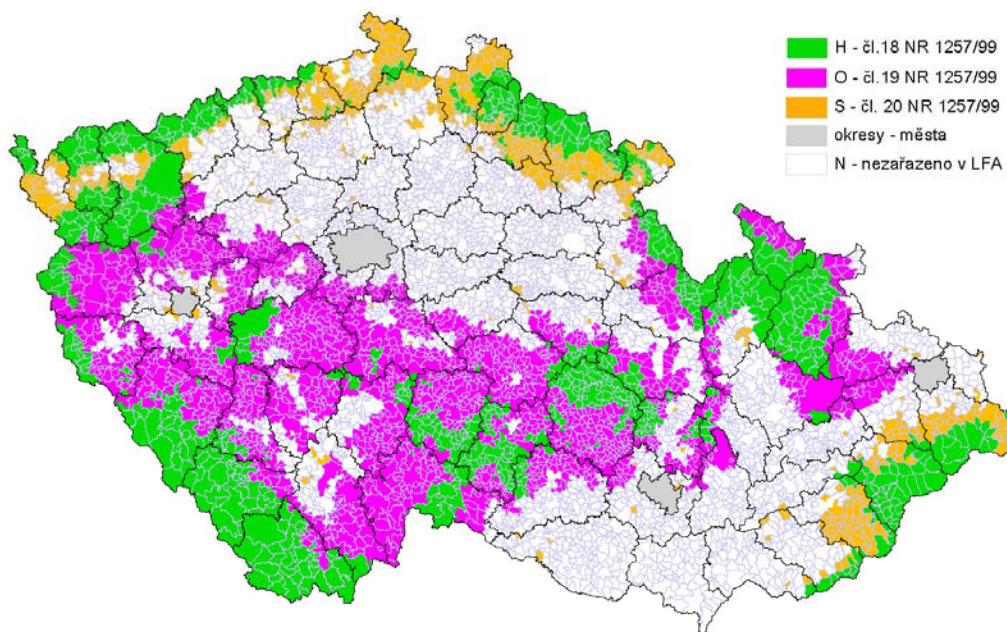
(Vysvětlivka : FNVA/AWU – farm net value added/annual working unit – čistá přidaná hodnota na farmu/roční pracovní jednotka)

**Mapa č. 10: Zvláště chráněná území a lokality soustavy Natura 2000**



# Mapa č. 11: LFA pro HRDP 2004 - 2006

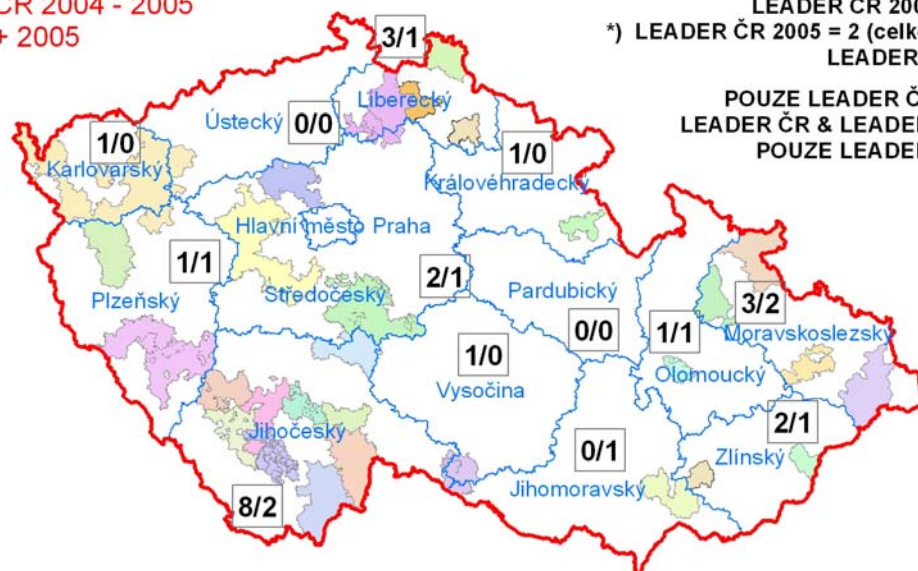
## LFA pro HRDP 2004 - 2006



## Mapa č. 12: MAS v České republice

# MAS v České republice

LEADER ČR 2004 - 2005  
LEADER + 2005



Počet MAS v ČR

LEADER ČR 2004 = 23  
\*) LEADER ČR 2005 = 2 (celkem 16)  
LEADER + = 10

POUZE LEADER ČR = 17  
LEADER ČR & LEADER + = 4  
POUZE LEADER + = 6

Celkový počet MAS v ČR = 29

\*) MAS Přemyslovské Střední Čechy & MAS Srdce Čech bez dotace pro rok 2005